XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. JANUÁR 15.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1042/1969. (XII. 16.) Korm. határozat	Az Állami Díj és Kossuth-díj Bizottság felmentéséről, illetve kinevezéséről szóló 1036/1969. (IX. 28.) Korm. számú határozat kiegészítéséről	1
Miniszteri rendeletek és utasítások	9/1969. (XII. 20.) MüM	A részesedési alap felhasználásáról	1
	10/1969. (XII. 20.) MüM	A kollektív szerződésekre vonatkozó egyes rendelkezésekről	6
	186/1969. (M. K. 24.) MM	Az Új Magyar Központi Levéltárról	7
Az Akadémia Elnökségének határozatai	82/1969. sz. határozat	Az MTA Agrártudományok Osztályához és az Orvosi Tudományok Osztályához tartozó akadémiai intézetek tevékenységét felülvizsgáló bizottságok személyi összetételéről	7
Közlemények		Az Orvostovábbképző Intézet pályázati hirdetménye	8
		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórája	8
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	8

AZ ÚJÉV ALKALMÁBÓL KIFEJEZETT JÓKÍVÁNSÁGOKÉRT KÖSZÖNETET MOND A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGE

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1042/1969. sz. (XII. 16.) sz.

határozata

az Állami Díj és Kossuth-díj Bizottság felmentéséről, illetve kinevezéséről szóló 1036/1969. (IX. 28.) Korm. számú határozat kiegészítéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány

Dr. Tárczy-Hornoch Antal Állami- és Kossuth-díjas akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia Geofizikai Laboratórium igazgatóját az Állami Díj és Kossuth-díj Bizottság tagjává kinevezi.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese

Miniszteri rendeletek és utasítások

A munkaügyi miniszter 9/1969. (XII. 20.) MüM számú

rendelete

a részesedési alap felhasználásáról

A részesedési alap vállalaton belüli felhasználásának rendszeréről szóló 2028/1969. (XI. 25.) Korm. számú határozat 1. pontjában, valamint a kisipari, továbbá az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetekkel, továbbá ezek szövetségeivel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1030/1969. (VIII. 17.) Korm. számú határozat V. 2. pontjában kapott felhatalmazás alapján a Szakszervezetek Országos Tanácsával, a Szövetkezetek Országos Szövetségével és a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetségével egyetértésben a következőket rendelem:

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

I.

1. §

A munka díjazásának egyes kérdéseiről szóló 7/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet kiegészül a következő 16—31. §-okkal, a 16. §-a pedig 32. §-ra változik:

„16. §. A részesedési alapról rendelkező 17—29. §-ok, valamint a veszteséges gazdálkodás esetén végrehajtandó alapbércsökkentésről szóló 30—31. §-ok hatálya kiterjed minden vállalatra és trösztre, amely a nyereségadózásról és a vállalati érdekeltségi alapok képzéséről szóló pénzügyminiszteri rendelet értelmében részesedési alap képzésére jogosult.

A részesedési alap

17. §. A nyereségérdekeltség, valamint az anyagi ösztönzés hatékonyságának fokozása, a munkaeredményekhez és teljesítményekhez jobban igazodó személyi jövedelemarányok kialakítása, a vállalathoz való hűség és a kedvezőtlen munkakörülmények anyagi elismerésének érvényesítése céljából a részesedési alapot a következők szerint kell felhasználni:

1. A részesedési alap felhasználásának általános szabályai

18. §. (1) A felhasználható részesedési alapot a közvetlen anyagi ösztönzés, a meghatározott rendeltetésű pénzbeni juttatások és a nem pénzbeni részesedés fedezetét szolgáló részekre kell felosztani. A szükséghez képest részesedési tartalék is képezhető, illetőleg a részesedési alap meghatározott hányada a fejlesztési alapba helyezhető.

(2) A kollektív szerződésben kell meghatározni a felhasználható részesedési alap felosztásának feltételeit, az (1) bekezdésben említett részek arányát, ezeknek a felhasználható részesedési alap nagyságától függő változásait.

(3) Tröszt keretében működő vállalatok tekintetében a tröszt az illetékes szakszervezeti szervvel egyetértésben határozza meg a tröszt központja és az egyes vállalatok felhasználható részesedési alapjának mértékét.

(4) Egyesülés és közös vállalat esetében az alapító vállalatok a szakszervezet vállalati szerveivel egyetértésben határozzák meg az egyesülés saját szervezete, illetőleg a közös vállalat felhasználható részesedési alapjának mértékét.

19. §. (1) A részesedési alapból közvetlen anyagi ösztönzés címén a következő pénzbeni kifizetések teljesíthetők:

a) prémium,

b) jutalom,

c) nyereségprémium és nyereségjutalom,

d) év végi részesedés,

e) újítási díj és a kiemelkedő műszaki teljesítményekért járó pályázati díj, prémium, illetőleg jutalom.

(2) A részesedési alapból meghatározott rendeltetésű pénzbeni juttatások címén a következő kifizetések teljesíthetők:

a) a lakásépítő akció átvállalt dolgozói hozzájárulása vagy annak megelőlegezése [3/1969. (I. 24.) PM—ÉVM—MüM számú r. 9. §],

b) tanulmányi ösztöndíj,

c) segély,

d) az építőiparban és az építőanyagiparban a fagyszünet idejére fizethető díjazás.

(3) A részesedési alapból a nem pénzbeni részesedés a következő célokra használható fel:

a) a kedvezményes üzemi étkezéshez nyújtott hozzájárulás,

b) a gyermekintézmények céljára nyújtott hozzájárulás,

c) szociális, kulturális, sportcélok és üdülés támogatásának költségei,

d) az állami gazdaságok területén adott természetbeni juttatások ellenértéke.

20. §. (1) A kollektív szerződésben kell meghatározni a 19. § (1) bekezdése szerint közvetlen anyagi ösztönzésre szolgáló rész felhasználásának elveit és rendszerét, valamint a 19. § (2)—(3) bekezdésében foglalt tételek egymás közötti arányát vagy összegét.

(2) A segélyekre, valamint szociális, kulturális, sportcélokra és üdülésre jutó rész felhasználásának módjáról a szakszervezet vállalati szerve határoz a vállalat véleményének előzetes kikérése után [Mt. 13. § (4) bek.]. E rész terhére hozzájárulás adható más szerv által vagy más szervvel közösen fenntartott szociális, kulturális stb. intézmény alapításához vagy fenntartásához.

(3) A 19. § (1) bekezdés *a)—d)* pontjában felsorolt juttatások együttes összege a tárgyévi mérleg szerinti éves bérköltség huszonöt százalékát nem haladhatja meg. Ha a tárgyévben ennél nagyobb összeg áll rendelkezésre, és azt a 19. §-ban említett egyéb célokra nem használják fel vagy nem viszik át a fejlesztési alapba (18. §), részesedési alapban képzett tartalékként korlátozás nélkül átvihető a következő évre.

(4) A (3) bekezdésben említett keretbe nem számít be a „Kiváló Vállalat" és az „Mt—SZOT elnökség Vörös Vándorzászló" kitüntetéssel egyidejűleg a vállalatnak adott jutalomkeret, valamint a „Kiváló Dolgozó" címmel, a miniszteri és az ennél magasabb kitüntetéssel, továbbá a szocialista brigád elismeréssel és kitüntetéssel együtt járó jutalom.

21. §. (1) A felhasználható részesedési alapból a következő évre átvitt összeg veszteséges gazdálkodás esetén is felhasználható.

(2) A részesedési alap közvetlen anyagi ösztönzésre szolgáló részéből — a 23. § (3) bekezdésében foglalt kivételtől eltekintve — előleg vagy kölcsön nem adható.

22. §. A 19. § (1) bekezdésének *a)—d)* pontjai szerinti juttatások fedezetére szolgáló keretet a vállalat nagyobb egységei között a vállalat eredményeihez való hozzájárulás vagy az egység eredményes munkáját kifejező más tényezők (például:

azdaságossági, önköltségcsökkentési stb. feladatok teljesítése) figyelembevételével általában fel kell osztani. Ennek előfeltételeit, ha a vállalat adottságai arra módot adnak, meg kell teremteni. A felosztás rendszerét a kollektív szerződésben kell meghatározni.

2. Prémium, nyereségprémium, jutalom és nyereségjutalom szabályai

23. §. (1) A részesedési alap terhére a vállalat bármelyik dolgozója, dolgozói csoportja, esetleg a vállalat kisebb szervezeti egysége (pl. műhely) is részesíthető nyereségprémiumban, illetve nyereségjutalomban, valamint prémiumban és jutalomban. Ha a juttatást csoport vagy kisebb egység kapja, annak a dolgozók közötti felosztása az egység vezetőjének hatáskörébe tartozik. Ennek módszerére a kollektív szerződés előírást adhat.

(2) Nyereségprémiumnak az a részesedési alap terhére kitűzött prémium minősül, amely a nyereség alakulásától függ. Nyereségjutalom a vállalat nyereségére jelentős befolyással járó eredmény elérése esetén a részesedési alapból adott jutalom. Nyereségprémiumot, illetve nyereségjutalmat a vállalat nyereséges működésére jelentős befolyással rendelkező dolgozóknak, dolgozói csoportoknak, illetőleg kisebb vállalati egységeknek célszerű adni.

(3) A nyereségprémium terhére év közben a teljesítéssel arányos részfizetés adható. A vállalat egészének nyereségétől függő nyereségprémium esetében azonban csak előleget lehet adni. A részfizetés vagy előleg összege a teljesítménnyel arányos összeg 70 százalékánál több nem lehet.

(4) Ha a prémiumot vagy jutalmat a részesedési alap terhére adták, ezt a dolgozóval a kifizetéskor írásban közölni kell. Ugyanígy írásban közölni kell azt is, ha a prémium nyereségprémiumnak minősül.

24. §. (1) Ha a felhasználható részesedési alap az év közben kifizetett, illetve még teljesítendő kifizetéseket nem vagy csak részben fedezi, a vállalat egészének nyereségétől függő nyereségprémiumnak csak a részesedési alap által fedezett összeggel arányos hányada jár. Ha ez a hányad még a kifizetett nyereségprémium-előlegek összegét sem fedezi, az előleget a vezető állású dolgozók, amennyiben pedig ez nem elegendő, a többi dolgozók is kötelesek arányosan visszafizetni. Az egyéb prémiumokat — a kifizetési feltételek teljesítése esetén — akkor is kell fizetni, ha erre a részesedési alap fedezetet nem nyújt.

(2) Az (1) bekezdésben említett csökkentés, illetve visszatérítés után fennmaradó hiány összege a következő évi részesedési alapot terheli.

3. Az év végi részesedés felosztásának szabályai

25. §. (1) A dolgozó részére járó év végi részesedést a kollektív szerződésben meghatározott szabályok szerint a munkabérére és a vállalatnál munkaviszonyban töltött idejére tekintettel kell megállapítani. Az így megállapított összegen felül a dolgozó kiemelkedő munkájára és példamutató magatartására tekintettel az egység vezetője a részére biztosított keretből kiegészítést adhat.

(2) Munkabérként a tárgyév folyamán a bérköltség terhére kifizetett összegeket kell figyelembe venni. Ennél azonban az újítási díjat, valamint a bányászatban adott hűségjutalmat figyelmen kívül kell hagyni.

(3) A vállalatnál eltöltött időként kell figyelembe venni az áthelyezett dolgozónak az előző vállalatnál munkaviszonyban töltött idejét is [Mt. 25. § (3) bekezdése]. A kollektív szerződés előírhatja, hogy az év végi részesedésre való jogosultság szempontjából az egészségre ártalmas és a nehéz fizikai munkában vagy egyéb átlagosnál kedvezőtlenebb munkakörülmények között (pl. több műszak, változó munkahely) eltöltött időt, valamint a törzsgárdaszabályzat szerint törzsgárdatagként elismert éveket fokozottabb mértékben kell figyelembe venni, illetőleg egyéb időtartamokat (pl. a szakmában másutt töltött idő) is a vállalatnál töltött időnek kell tekinteni.

(4) Az év végi részesedés kiegészítésénél elsősorban a dolgozó munkájának eredményességét, fontosságát és minőségét, illetőleg fegyelmezettségét és szorgalmát kell alapul venni. A kollektív szerződés erre további elveket is meghatározhat.

26. §. (1) Azoknak a dolgozóknak, akik a munkából átmenetileg távol vannak (pl. beteg, szülési szabadságon levők), az év végi részesedésre való jogosultságát és a részesedés számításának alapját a kollektív szerződés állapítja meg.

(2) Az év közben más vállalathoz áthelyezett dolgozó részére az év végi részesedés a két vállalattól időarányosan jár.

(3) A kollektív szerződés határozza meg, hogy azok a dolgozók, akik nem álltak egész évben a vállalattal munkaviszonyban, jogosultak-e és milyen feltételek mellett, illetőleg milyen arányban év végi részesedésre.

(4) A vállalat a vele munkaviszonyban nem álló, de rendszeresen nála dolgozók részére (pl. szakmunkástanulók, szakoktatók, üzemorvosok, üzemi lapok szerkesztői stb.) a kollektív szerződésben meghatározott szabályok szerint év végi részesedést adhat. Ha a dolgozó más helyen munkaviszonyban (tanulóviszonyban) áll, az év végi részesedés kifizetése előtt ki kell kérni a szerv hozzájárulását.

4. A magasabb vezető állású dolgozókra vonatkozó eltérő szabályok

27. §. (1) A magasabb vezető állású dolgozók [Mt. V. 111. § (2) bek.] részére a vállalat részesedési alapja terhére nyereségprémium jár. Részükre más címen prémium vagy prémiumátalány a bérköltség terhére sem állapítható meg.

(2) A nyereségprémiumot a vállalat felügyeleti szerve az R. nyereségrész adóval és kötelező tartalékkal csökkentett — a szénbányászatban ezen felül az eredmény terhére közvetlenül a részesedési alapba helyezhető összeggel növelt — összegének a tárgyévi mérleg szerinti bérköltséghez vi-

szonyítottan (bruttó R/B) állapítja meg oly módon, hogy a nyereségprémium mértéke az arány minden egyes százaléka után a magasabb vezető állású tárgyévi kifizetett alapbérének egy százalékánál kevesebb és két százalékánál több nem lehet. A mérleg szerinti bérköltségbe ebből a szempontból nem számít be a bányászatban a hűségjutalom, a könyv- és lapkiadó vállalatoknál, valamint a film- és hanglemezgyáraknál a szerzői tiszteletdíjak, illetőleg a filmprémium.

(3) A nyereségprémium mértékét a dolgozóval írásban előre kell közölni. A felügyeleti szerv a nyereségprémium terhére a várható eredményekre tekintettel, legkorábban a féléves mérlegadatok figyelembevételével — év közben egyszer — előleget adhat.

(4) A nyereségprémium összegét a felügyeleti szerv a vállalat kiemelkedő gazdasági eredményeire, illetőleg a kiemelkedő irányító tevékenységre tekintettel a vállalat bérköltsége terhére — a bérszabályozás szerinti bérszínvonalba, illetőleg bértömegbe be nem számítóan — felemelheti.

28. §. (1) Ha a felügyeleti szerv a vállalat gazdálkodásában vagy irányításában mulasztást állapít meg, a magasabb vezető állású dolgozó nyereségprémiumát a hiányosságok pótlásáig zárolt számlára helyezheti, illetőleg legfeljebb 25 százalékkal, ha pedig a mulasztás súlyos, ennél nagyobb mértékben csökkentheti vagy teljesen megvonhatja.

(2) Csökkenteni kell, illetőleg meg kell vonni a nyereségprémiumot a népgazdasági érdek vagy a lakosság érdekeinek súlyos megsértése esetén, valamint akkor, ha a vállalat a rendelkezésére álló eszközöket nem használja fel megfelelően, és emiatt a vállalatnál dolgozók élet- és munkakörülményeinek alakulása a lehetőségektől jelentősen elmarad, továbbá, ha a részesedési alap nem nyújt fedezetet a terhére kifizetendő összegekre. Az ágazatért felelős miniszter, illetőleg a felügyeletet gyakorló miniszter a kötelező csökkentés, illetőleg megvonás további eseteit meghatározhatja.

(3) A csökkentést, illetőleg megvonást írásban indokolni kell.

29. §. (1) A magasabb vezető állású dolgozókat az év végi részesedés a vállalat többi dolgozójához hasonlóan megilleti. Az év végi részesedés a kiemelkedő munkára és példamutató magatartásra tekintettel azonban nem emelhető fel, miután e tényezőket a nyereségprémium megállapításánál veszik figyelembe.

(2) A magasabb vezető állású dolgozó részére a felügyeleti szerv jutalmat adhat az „MT—SZOT elnökség Vörös Vándorzászló" és a „Kiváló Vállalat" kitüntetés esetén a részesedési alap terhére, továbbá kivételesen — a vállalat bérköltsége terhére a bérszabályozás szerinti bérszínvonalba, illetőleg bértömegbe be nem számítóan — a vállalat tárgyévi eredményeiben nem jelentkező távlati feladatok érdekében végzett eredményes munkáért és a műszaki fejlesztés terén kiemelkedő eredményekért.

(3) A magasabb vezető állású dolgozót is megilleti a jogszabály vagy a kollektív szerződés rendelkezései szerint a miniszteri vagy ennél magasabb kitüntetés esetére, valamint a részesedési alapból a törzsgárda tagsággal együtt járó jutalom.

(4) A felügyeleti szervnek a 27. § (2) és (4) bekezdése, a 28. § (1)—(2) bekezdése és a 29. § (2) bekezdése alapján tett intézkedéséről a szakszervezetet egyidejűleg tájékoztatni kell.

5. Alapbércsökkentés veszteséges gazdálkodás esetén

30. § (1) Arra az évre, amelyben a vállalat a tartalékalap által nem fedezett veszteséggel zár,

a) a magasabb vezető állású dolgozóknak csak a személyi alapbérük 75 százaléka;

b) a nyereség alakulására jelentős befolyást gyakorló munkakörben dolgozóknak pedig csak személyi alapbérük 85 százaléka jár. A különbözetet vissza kell téríteni.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontja alá eső munkaköröket a kollektív szerződésben kell meghatározni. A személyi alapbércsökkentésnek csak olyan munkakörben lehet helye, amelyben dolgozók részére éves feladatokért járó prémiumot vagy nyereségprémiumot tűztek ki. Nem írható elő személyi alapbércsökkentés a munkások és olyan alkalmazottak esetében, akiknek rendelkezési joguk és a nyereség alakulására érdemi befolyásuk nincsen (pl. bérelszámolók, anyagkönyvelők, gépkocsivezetők), még akkor sem, ha részükre éves feladatokért járó prémiumot vagy nyereségprémiumot tűztek ki.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltak csak azokra a dolgozókra alkalmazhatók, akik a veszteséges évben a vállalatnál legalább fél éven át személyi alapbércsökkentés alá tartozó munkakörben dolgoztak. Ebbe az időtartamba — az évi rendes és tanulmányi szabadság kivételével — az egy hetet meghaladó munkából való távollét (betegállomány stb.) nem számít be.

(4) Ha az (1) bekezdésben említett munkakörben töltött időtartam az egy évet nem éri el, a visszatérítési kötelezettség az eltöltött idővel arányos.

31. § (1) Ha a veszteség összege kevesebb, mint a 30. § szerint visszatérítendő bérkülönbözet összege, a levonás időtartamát a veszteség mértékéig arányosan csökkenteni kell.

(2) A 30. § alapján fennálló visszatérítési kötelezettségről a dolgozót a levonás megkezdése előtt legalább nyolc nappal értesíteni kell. A levonást a mérleg elkészítését követő hónapban kell megkezdeni. A levonásra a társadalmi tulajdonban okozott károk megtérítésére kötelező jogerős vállalati határozat végrehajtásának szabályait kell alkalmazni.

(3) A levont, illetőleg behajtott összegekkel a nyilvántartott vállalati veszteséget kell csökkenteni."

II.

Az 1969. évre vonatkozó átmeneti szabályok

2. §

Az I. részben foglalt rendelkezéseket az 1969. évi eredmények alapján keletkező felhasználható részesedési alap felosztása és a veszteséges gazdálkodás következményei tekintetében a következő módon kell alkalmazni:

a) A rendelet hatálya nem érinti a részesedési alap terhére már teljesített kifizetéseket (felhasználásokat), továbbá a már kitűzött prémiumokat.

b) Az év végi részesedés vállalati egységek közötti felosztására az 1969. évi kollektív szerződésben meghatározott szabályokat kell alkalmazni. Ennek hiányában az 1970. évi szabályok irányadók.

c) Nyereségprémium helyett a vállalat eredményeire jelentős befolyást gyakorló dolgozóknak, dolgozói csoportoknak és kisebb egységeknek jutalmat lehet adni. Erre előleg a kollektív szerződés módosítása előtt is adható. Ebben az esetben az e célra fordítható keretet, valamint a felhasználás elveit a szakszervezet vállalati szervével egyetértésben kell meghatározni.

d) A magasabb vezető állású dolgozók esetében a nyereségprémium helyett adott jutalom meghatározásánál a 26. § (2) bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni azzal az eltéréssel, hogy az alapbérhez a prémiumátalány összegét is hozzá kell számítani.

e) Az év végi részesedés dolgozók közötti felosztására a módosított kollektív szerződés szabályait kell alkalmazni. Ennek keretében a prémiumátalányt is tárgyévi munkabérként kell beszámítani.

f) Személyi alapbércsökkentésnek a 30—31. §-ban meghatározott szabályai alá csak a korábbi I—II. részesedési kategóriába besorolt olyan dolgozó tartozik, akinek éves feladatokért prémiumot tűztek ki, vagy aki prémiumátalányban részesült.

III.

A munkaviszonyokkal kapcsolatos egyéb rendelkezések

3. §

A munka díjazásának egyes kérdéseiről szóló 7/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 1. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1)—(2) bekezdés esetében a felek megállapodhatnak abban, hogy a helyettesítőt megilleti a helyettesített dolgozó részére egyébként járó prémium, nyereségprémium és év végi részesedés arányos része is. A kollektív szerződés erre kötelező előírást adhat."

4. §

A munka díjazásának egyes kérdéseiről szóló 7/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt hétezer forintos összeg nyolcezer forintra, a (3) bekezdésben foglalt tíz százalék pedig tizenöt százalékra változik.

5. §

A munka díjazásának egyes kérdéseiről szóló 7/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 11 §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A részesedési alap terhére a vállalattal munkaviszonyban nem állóknak is fizethető újítási díj, illetőleg az újítás elismeréseként adott egyéb anyagi juttatás."

6. §

1970. január 1-i hatállyal a magasabb vezető állású dolgozók prémiumátalányát meg kell szüntetni és a személyi alapbéreket — a munkájuk színvonalától függően eltérő mértékben — fel kell emelni. Az alapbéremelés havi összege nem lehet felügyeleti szervenként több a felügyelet alá tartozó vállalatok magasabb vezető állású dolgozói részére 1969. évre megállapított prémiumátalányok összegének egy havi átlagánál.

7. §

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet 87. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában említett prémium alatt értendő a nyereségprémium is.

IV.

Az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetekre vonatkozó eltérő szabályok

8. §

Az I. részben a veszteséges gazdálkodás esetére előírt rendelkezéseket (30—31. §) az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetekre akkor kell alkalmazni, ha a szövetkezet vesztesége az R nyereségrészből képzett tartalékalap egészének és az adózott F nyereségrészből 1968. január 1. napja után a szövetkezeti tartalékalapba helyezett összeg 10%-ának együttes összegét meghaladja. A számításnál nem vehető figyelembe az adózott F nyereségrésznek az a hányada, amelyet veszteséges gazdálkodás címén már a korábbi években figyelembe vettek.

V.

A kisipari szövetkezetekre vonatkozó eltérő szabályok

9. §

E rendelet szabályait alkalmazni kell a kisipari szövetkezetekre is a következő 10—13. §-okban foglalt eltérésekkel.

10. §

(1) A rendelet alkalmazása során a kisipari szövetkezetek tagjai esetében

a) vállalat alatt a szövetkezetet,

b) kollektív szerződés alatt a szövetkezet részesedési szabályzatát,

c) felügyeleti szerv alatt a közgyűlést,

d) dolgozó alatt a szövetkezeti tagot,

e) munkások alatt a termelőket,

f) alkalmazottak alatt a nem termelőket,

g) munkabér alatt a munkadíjat,

h) személyi alapbér alatt az alapmunkadíjat,

i) magasabb vezető állású dolgozó alatt a szövetkezet elnökét, műszaki vezetőjét és főkönyvelőjét kell érteni.

(2) A rendeletben a szakszervezeti szervekre vonatkozó utalásokat a szövetkezeti tagok esetében figyelmen kívül kell hagyni.

11. §

(1) Az I. rész 19. §-ának (1) bekezdése a következő pontokkal egészül ki:

„*f)* tagok osztaléka,

g) szövetkezeti tisztségviselők tiszteletdíja."

(2) Az I. rész 19. § (3) bekezdésének *c)* pontjában említett keretben kell a szövetkezetpolitikai célok támogatásának fedezetét is előirányozni és elszámolni.

(3) Az I. rész 20. §-ának (3) bekezdésében foglalt korlátozás kiterjed a jelen § (1) bekezdésében felsorolt juttatásokra is.

(4) Az I. rész 20. §-ának (4) bekezdésében és a 29. §-ának (2)—(3) bekezdésében említett kitüntetések alatt az azonos szintű szövetkezeti kitüntetéseket is kell érteni.

12. §

(1) Az I. rész 29. §-ának (2) bekezdése szerinti, a tárgyév eredményében nem jelentkező távlati feladatok érdekében végzett eredményes munkáért és a műszaki fejlesztés terén kiemelt eredményekért jutalom csak az ágazatért felelős miniszter és a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége együttes javaslatára adható.

(2) A veszteséges gazdálkodás következményeit (II. rész 30—31. §) akkor kell alkalmazni, ha a szövetkezet vesztesége a tárgyévi mérleg szerinti bérköltség 3%-ának és az év végi záróeszközállomány három ezrelékének együttes összegét meghaladja.

13. §

A kisipari szövetkezetek munkaviszonyban álló dolgozói tekintetében a rendelet szabályait az V. rész 11. § (1) bekezdés *a—c)*, *e)*, *f)* és *i)* pontjaiban, valamint 11. § (4) bekezdésében és a 12. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

VI.

Vegyes rendelkezések

14. §

(1) Ez a rendelet az 1970. évi január hó 1. napján lép hatályba. A részesedési alapra és a veszteséges gazdálkodás esetén végrehajtandó alapbércsökkentésre vonatkozó rendelkezéseket — az 1969. évre vonatkozó átmeneti szabályokban foglalt eltérésekkel — az 1969. évre vonatkozóan is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a részesedési alap felhasználásának, a magasabb vezető állásúak anyagi ösztönzésének szabályozásáról szóló 13/1967. (X. 27.) MüM számú és az ennek módosításáról szóló 1/1969. (I. 8.) MüM számú rendelet, továbbá az OKISZ vezetőségének a kisipari szövetkezetek részesedési alapjának felhasználásáról és a magasabb vezető munkakörűek anyagi ösztönzéséről szóló 17/1968. (OÉ 24.) OV számú és az azt módosító, illetőleg kiegészítő 27/1968. (OÉ 29.) OV számú, valamint a 4/1969. (O É 5.) OV számú határozata.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter

A munkaügyi miniszter 10/1969. (XII. 20.) MüM számú

r e n d e l e t e

a kollektív szerződésekre vonatkozó egyes rendelkezésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 34/1967. (X. 8.) számú rendelete 126. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) Az 1969/70. évekre szóló kollektív szerződéseket módosítani kell. Ezt úgy kell végrehajtani, hogy a kollektív szerződés módosítását legkésőbb 1970. március 31-ig kihirdessék.

(2) A módosítás a kollektív szerződés függeléke.

(3) A kollektív szerződést módosító, eredeti aláírásokkal ellátott függeléket a kollektív szerződés eredeti példányával együtt kell elhelyezni és megőrizni. A módosításokat az eredeti példányon fel kell tüntetni.

2. §

A kollektív szerződést, valamint annak módosításait az Mt. V. 5. § (4) bekezdésében megjelölteken kívül meg kell küldeni a vállalatnál vagy egyes szervezeti egységeinél keletkezett munkaügyi viták első fokú eldöntésére illetékes munkaügyi döntőbizottságokhoz.

3. §

A kollektív szerződésnek az 1. § (1) bekezdése alapján módosított szabályait a következők szerint kell alkalmazni:

a) A részesedési alap felhasználásáról szóló 9/1969. (XII. 20.) MüM számú rendelet alapján végrehajtott módosításokat — az említett rendelet II. részében említett eltérésekkel — az 1969. évre vonatkozóan is alkalmazni kell.

b) Azokat a rendelkezéseket, amelyek az 1970. évre állapítanak meg a dolgozók részére munkabért vagy egyéb juttatásokat (pl. a vezetők pótszabadságát), az 1970. évi január hó 1 napjától a

kihirdetésig eltelt időt is figyelembe véve kell alkalmazni.

c) Az *a—b)* pontban nem említett rendelkezéseket a kollektív szerződés módosításának hatálybalépését követően tett intézkedéseknél kell alkalmazni.

4. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter

A művelődésügyi miniszter 186/1969. (M. K. 24.) számú

utasítása

az Új Magyar Központi Levéltárról

1. A levéltári anyag védelméről és a levéltárakról szóló 1969. évi 27. számú törvényerejű rendelet 7. §-ának (2) bekezdésével létesített Új Magyar Központi Levéltár (a továbbiakban: Levéltár) működését 1970. évi január hó 1. napján kezdi meg.

2. A Levéltár — annak a levéltári anyagnak a kivételével, amelynek tanácsi levéltárban vagy szaklevéltárban való őrzésére a művelődésügyi miniszter engedélyt adott — rendeltetésszerűen és kizárólagosan veszi át:

a) az országos hatáskörű államhatalmi, államigazgatási és jogszolgáltatási szerveknek a felszabadulás után keletkezett levéltári anyagát,

b) az országos jelentőségű állami gazdasági szerveknek a felszabadulás, illetve az államosításuk időpontja utáni levéltári anyagát,

c) az országos jellegű és jelentőségű intézményeknek, testületeknek és egyesületeknek a felszabadulás után keletkezett levéltári anyagát,

d) a felszabadulás utáni törvények és törvényerejű rendeletek eredeti példányait,

e) az 1945. január 1. utáni konzuli anyakönyvek másodpéldányait.

3. A Levéltár a 2. pont szerint illetékességi körébe tartozó levéltári anyagon kívül gyűjti

a) a felszabadulás után országos szerepet játszott családok és személyek levéltári anyagát,

b) a felszabadulás utáni időben keletkezett országos történeti vonatkozású egyes levéltári iratokat,

c) mindazt a levéltári anyagot, amelyet a művelődésügyi miniszter külön jogszabályban vagy esetenként a gyűjtőkörébe utal.

4. A Levéltár a művelődésügyi miniszter közvetlen felügyelete alatt áll, külön költségvetéssel rendelkezik.

5. A Levéltár részletes feladataira, szervezetére és működésére a Levéltárak Ügyviteli Szabályzatának rendelkezései irányadók.

6. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Dr. Orbán László s. k.,
a miniszter első helyettese

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 82/1969. számú

határozata

az MTA Agrártudományok Osztályához és az Orvosi Tudományok Osztályához tartozó akadémiai intézetek tevékenységét felülvizsgáló bizottságok személyi összetételéről

(Elnökség, 1969. december 22.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség elfogadja Straub F. Brunó alelnöknek az Agrártudományok Osztályához és az Orvosi Tudományok Osztályához tartozó főhivatási akadémiai intézetek tevékenységét felülvizsgáló bizottságok személyi összetételére vonatkozó javaslatát.

11 A felülvizsgáló bizottságok személyi összetétele — intézetenként — a következő:

Az Agrártudományok Osztályának intézetei közül:

Mezőgazdasági Kutatóintézet, Martonvásár felülvizsgáló bizottsága:

Elnök: Somos András akadémikus, egyetemi tanár.

Tagok: Farkas Gábor lev. tag, osztályvezető; Holló János lev. tag, egyetemi tanár; Zólyomi Bálint lev. tag, intézeti igazgató; Bálint Andor tud. doktor, egyetemi tanár; Tóth Mihály egyetemi tanár, MÉM főoszt. vez.; Jánosy Andor tud. doktor, intézeti igazgató.

Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetet felülvizsgáló bizottság:

Elnök: Kozma Pál lev. tag, egyetemi tanár.

Tagok: Balogh János lev. tag, egyetemi tanár; Wolfram Ervin tud. doktor, egyetemi tanár; Stefanovits Pál tud. doktor, egyetemi tanár; Pántos György kandidátus, egyetemi tanár; Lőrincz József kandidátus, MÉM Mezőgazdasági Fejlesztési főoszt. vezető.

Állategészségügyi Kutató Intézetet felülvizsgáló bizottság:

Elnök: Horn Artúr akadémikus, egyetemi tanár.

Tagok: Mócsy János akadémikus, ny. egyetemi tanár; Nász István tud. doktor, egyetemi tanár; Kovács Ferenc kandidátus, egyetemi tanár; Tóth Béla kandidátus, igazgatóhelyettes (PHYLAXIA).

Az Orvosi Tudományok Osztályának intézetei közül:

Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézetet felülvizsgáló bizottság:

Elnök: Kerpel-Frónius Ödön lev. tag, egy. tanár.

Tagok: Szentágothai János akadémikus, egyetemi tanár; Babics Antal akadémikus, egyetemi tanár; Vargha László akadémikus, intézeti igazgató (Gyógyszeripari Kutató Intézet); Szekeres László, egyetemi tanár (SZOTE Gyógyszertani Intézete); Donhoffer Szilárd lev. tag, egyetemi tanár (POTE

Kórélettani Intézete); Kesztyüs Loránd lev. tag, egyetemi tanár (DOTE Kórélettani Intézete); Csillik Bertalan egyetemi tanár (SZOTE Anatómiai Intézete); Knoll József, tud. doktor, egyetemi tanár; Baló József, lev. tag, ny. egyetemi tanár.

Mikrobiológiai Kutató Csoportot felülvizsgáló bizottság:

Elnök: Ivánovics György akadémikus, egyetemi tanár.

Tagok: Manninger Rezső akadémikus, ny. egyetemi tanár; Alföldi Zoltán kandidátus, egyetemi tanár; Fornosi Ferenc kandidátus, osztályvezető (OKI); Váci Lajos egyetemi tanár (DOTE).

2 Az Elnökség 41/1968. számú határozatának megfelelően az Agrártudományok Osztályához tartozó intézetek munkájának felülvizsgálatát 1970. március 1-ig, míg az Orvosi Tudományok Osztályához tartozó intézetek munkájának felülvizsgálatát 1970. június 1-ig kell elvégezni, illetőleg a felülvizsgálatokról szóló jelentést az illetékes osztályhoz előterjeszteni.

3 Az Elnökség felkéri az Akadémia elnökét, hogy a felülvizsgáló bizottságok elnökeinek és tagjainak a megbízást adja ki azzal, hogy a felülvizsgálatokat az Elnökség 41/1968. számú határozatával elfogadott irányelvek alapján végezzék el.

Budapest, 1969. december 23.

Ligeti Lajos s. k.,
alelnök

Közlemények

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Az Orvostovábbképző Intézet igazgatója (Budapest XIII., Szabolcs u. 35. sz.) pályázatot hirdet

az Orvostovábbképző Intézetben felállított
II. sz. Sebészeti Tanszéken,

az Országos Vértranszfúziós Szolgálat Központi Kutató Intézetében felállított
Haematológiai Tanszéken,

az Országos Reuma és Fizikoterápiás Intézetben felállított
Reumatológiai és Fizikoterápiai Tanszéken,

az Országos Onkológiai Intézetben felállított
Onko- radiológiai Tanszéken,

az Országos Gyógyszerészeti Intézetben felállított
Gyógyszerészeti Tanszéken

5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata az orvostovábbképzés keretében az elméleti és gyakorlati oktatásban hatékony részvétel, a szakterületéhez tartozó — tanszéken kívül történő — valamennyi egészségügyi intézményben folyó továbbképzés irányítása és ellenőrzése, a tanszék gyógyító-megelőző, valamint tudományos-kutató munkájának irányítása és ellenőrzése, a tanszékvezető teendőinek ellátása. A kinevezendő tanár illetménye az 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásnak megfelelő fizetés.

A pályázathoz mellékelendő:

— oklevél,
— törzslapmásolat,
— minősítés,
— szakképesítésről szóló igazolás,
— tudományos fokozatról szóló igazolás,
— önéletrajz,
— működési bizonyítvány,
— erkölcsi bizonyítvány,
— orvosi nyilvántartásbavételéről szóló igazolás,
— tudományos munkák felsorolása,
— tudományos munkák egy-egy különlenyomata.

A pályázati kérelmeket a pályázati hirdetmény megjelenésétől számított *4 héten belül* kell az Orvostovábbképző Intézet igazgatójához (Budapest XIII., Szabolcs u. 35. sz.) benyújtani.

Budapest, 1970. január 7.

Dr. Kádár Tibor s. k.,
egyetemi tanár,
intézeti igazgató

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Elnökségi Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Tétényi Pál*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 14—16 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: Az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 850 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.* Csekkszámlaszám egyéni: 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Csekkbefizetési számla: 05,915, 111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.68878 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. JANUÁR 27.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1969. évi 41. tvr.	A Magyar Tudományos Akadémiáról	9
	45/1969. (XII. 29.) Korm. rendelet	A szolgálati találmányokért járó díjazásról és a találmányokkal kapcsolatos egyes intézkedésekről	10
Miniszteri rendeletek	9/1969. (XII. 29.) MM	A szerzői jogi törvény végrehajtásáról	12
Közlemények		A Debreceni Orvostudományi Egyetem pályázati hirdetményei	16
		A Pécsi Orvostudományi Egyetem pályázati hirdetményei	18
		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórája	19
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	19

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1969. évi 41. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Tudományos Akadémiáról

1. §. (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) a Magyar Népköztársaság legfelsőbb tudományos testülete.

(2) Az Akadémia részt vesz a tudományos kutatások országos irányításában és kutatóintézményeiben, valamint tagjainak munkásságával gondoskodik a tudomány műveléséről, illetőleg irányítja az intézményeiben folyó kutatásokat. Ennek megfelelően az Akadémia egyrészről tudományos testületként működik, másrészről pedig intézményeinek irányítását tudományos szakigazgatási szervként látja el.

(3) Az Akadémia az országban folyó tudományos kutatás elvi és módszertani befolyásolásával, fejlesztésének elősegítésével, a társadalomtudományok marxista alapon történő művelésével, továbbá az eredmények gyakorlati hasznosításának előmozdításával hozzájárul a Magyar Népköztársaság fejlődéséhez és a tudománynak a szocialista társadalmat építő népek, valamint az egész emberiség érdekét szolgáló előrehaladásához.

2. §. (1) Az Akadémiának mint legfelsőbb tudományos testületnek tevékenysége kiterjed a hazai tudományos kutatás egész területére, különös figyelemmel az alapkutatásra.

(2) Az Akadémia tudományos testületi tevékenységi körében a kutatás egész területére kiterjedő elvi és módszertani befolyást gyakorol; elősegíti a kutatások összehangolását, különösen a természettudományok és a társadalomtudományok területén; figyelemmel kíséri és értékeli a tudományok fejlődését, prognózisokat és tudományfejlesztési koncepciókat dolgoz ki, és ezek alapján javaslatokat tesz a tudomány hazai fejlesztésére; intézményei számára ajánlásokat dolgoz ki a kutatások főbb irányaira.

3. §. (1) Az Akadémia testületei részt vesznek a tervszerű tudományos utánpótlás, a tudományos minősítés, a tudományos könyv és folyóiratkiadás, valamint a nemzetközi tudományos kapcsolatok irányításában és fejlesztésében.

(2) Az Akadémia a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány, továbbá más állami, valamint társadalmi irányító szervek felkérésére, illetőleg saját elhatározásából véleményt nyilvánít és javaslatokat dolgoz ki a tudománnyal kapcsolatos, valamint egyéb országos érdekű, általános jelentőségű kérdésekben.

(3) A tudományos kérdések megvitatására és a tudományos kutatási eredmények ismertetésére kongresszusokat, tudományos ülésszakokat és egyéb rendezvényeket szervez.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

(4) Az Akadémia a tudományos és kulturális tevékenység fejlesztése, továbbá az eredmények társadalmi úton való tudatosítása érdekében tudományos célú egyesületeket és társaságokat támogat.

4. §. (1) Az Akadémiának mint tudományos testületnek vezetője az elnök. Az elnököt az Akadémia rendes tagjai közül határozott időre a közgyűlés választja, tisztségében a Népköztársaság Elnöki Tanácsa erősíti meg. Az elnök tevékenységéért a közgyűlésnek felelős.

(2) Az Akadémia testületi szervei a közgyűlés és az alapszabályokban meghatározott egyéb választott szervek.

(3) Az Akadémia tiszteleti, rendes és levelező tagjait a közgyűlés választja. A közgyűlés az elnököt és az alelnököket az Akadémia rendes tagjai közül választja; a rendes és levelező tagok egyébként bármely tisztségre megválaszthatók.

5. §. Az Akadémia az ország társadalmi igényeinek kielégítése, valamint a tudomány fejlődésének törvényeiből eredő célok megvalósítását szolgáló kutatások érdekében tudományos kutatóintézeteket, valamint feladatának teljesítését elősegítő egyéb intézményeket tart fenn, illetőleg hoz létre. E célok érdekében az Akadémia kutatásokat szervez és támogat felsőoktatási intézményekben a felügyeleti hatósággal egyetértésben, illetőleg más országos hatáskörű szervek intézményeiben.

6. §. (1) Az Akadémia szakigazgatási jogkörében a szervezetéhez tartozó intézmények irányítását — a testületi szervek véleménye és ajánlásai figyelembevételével — a főtitkár útján látja el. A főtitkár e törvényerejű rendeletben meghatározott jogkörében, illetőleg a Kormány felhatalmazása alapján országos hatáskörű szerv vezetőjének jogállásában utasítást ad ki.

(2) A főtitkár gondoskodik az Akadémia intézményeiben folyó kutatások személyi és anyagi feltételeiről, és ellátja a kutatások összehangolásában az Akadémiára háruló igazgatási teendőket. A főtitkár vezetése alatt álló hivatali szervezet közreműködik az akadémiai intézmények irányításában.

(3) Az Akadémia főtitkárát a közgyűlés ajánlására az Akadémia tagjai közül, határozott időre, a Kormány nevezi ki. Tevékenységéért a Kormánynak felelős, munkájáról a közgyűlésnek és az elnökségnek rendszeresen köteles beszámolni.

(4) Ha a főtitkár az alapszabályoknak meg nem felelő tevékenységet fejt ki, az elnökség előterjesztésére a közgyűlés javasolhatja a Kormánynak a főtitkár felmentését.

(5) A főtitkárt munkájában a főtitkárhelyettesek segítik. A főtitkárhelyetteseket a közgyűlés ajánlására, általában az Akadémia tagjai közül, a Kormány nevezi ki határozott időre.

7. §. (1) Az Akadémia működése felett a főfelügyeletet a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány gyakorolja.

(2) A Kormány főfelügyeleti jogkörében kijelöli azokat a feladatokat, amelyek az Akadémiára a tudományos élet irányításában, illetőleg meghatározott kutatásokban hárulnak, jóváhagyja az Akadémia közgyűlése által elfogadott alapszabályokat; ellenőrzi az Akadémia tevékenységét.

8. §. (1) Az Akadémiának feladatai ellátásához a minisztériumok és más országos hatáskörű szervek kérésre tájékoztatást adnak.

(2) Az Akadémiát érintő ügyekben az illetékes miniszterek az Akadémia elnökének, illetőleg főtitkárának meghallgatása után döntenek.

(3) Az Akadémia elnöke, illetve főtitkára az egyes népgazdasági ágazatokat jelentősen érintő ügyekben az ágazati miniszterrel összhangban jár el.

9. §. (1) Az Akadémia működésével kapcsolatos kiadások fedezetéről az állami költségvetésben külön fejezetben kell gondoskodni.

(2) Az Akadémia rendes és levelező tagjai e minőségükben akadémiai illetményben részesülnek.

10. §. (1) Az Akadémia kettős feladatkörét tagjai közreműködésével, tudományos testületei, továbbá intézményei és hivatali szervezete útján látja el.

(2) Az Akadémia szervezetét és működésének elveit az alapszabályok határozzák meg.

11. §. E törvényerejű rendelet hatálybalépéséről a Minisztertanács gondoskodik; hatálybalépésével az 1960. évi 24. számú törvényerejű rendelet hatályát veszti.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke.

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 45/1969. (XII. 29.) számú

rendelete

a szolgálati találmányokért járó díjazásról és a találmányokkal kapcsolatos egyes intézkedésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvény (a továbbiakban: Szt.) 72. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az alábbiakat rendeli:

1. §

Díjazási kötelezettség

(1) A szolgálati találmány [Szt. 9. § (1) bek.] feltalálóját a munkáltató vagy más jogviszony alapján jogosult (a továbbiakban: munkáltató) e rendelet rendelkezései szerint díjazni köteles.

(2) Találmányi díjra jogosult

a) az érvényes szabadalommal védett szolgálati találmány feltalálója;

b) a szolgálati találmány feltalálója, ha találmányának szabadalmi oltalma a munkáltató lemondása vagy illeték nem fizetés következtében megszűnt;

c) a szolgálati találmány feltalálója, ha találmányára a munkáltató vállalati érdekből nem kíván szabadalmi oltalmat szerezni; ebben az esetben vélelmezni kell, hogy a megoldás a szabadalmazható találmány követelményeit kielégíti.

(3) Mentesül a munkáltató e rendelet szerinti díjazási kötelezettsége alól, ha az Szt. 9. § (2) bekezdése alapján hozzájárul ahhoz, hogy a találmánnyal a feltaláló (jogutódja) rendelkezzék, vagy ha bizonyítja, hogy a találmány nem felel meg az Szt. 1. §-ában megjelölt követelményeknek.

(4) A találmányi díj iránti igény a munkáltatóval szemben érvényesíthető, az értékesítéssel kapcsolatos szerződésben azonban a találmányra jogot szerző a díjfizetési kötelezettséget átvállalhatja; ez utóbbi esetben a díjazás iránti szerződést a feltalálóval ő köti meg.

2. §

A találmányért járó díj

(1) A találmányért a díj a találmány értékesítése esetén jár. Értékesítésnek kell tekinteni:

a) a találmány tárgyának a gazdasági tevékenység körében való rendszeres előállítását, használatát és forgalomba hozatalát [hasznosítás, Szt. 11. § (1) bek.],

b) az *a)* pont szerinti hasznosítás más részére történő engedélyezését [Szt. 11. § (1) bek.],

c) a találmány, illetőleg a szabadalom átruházását [Szt. 15. § (1) bek.].

(2) Az előző bekezdés *b)* és *c)* pontja szerinti esetben a díj akkor is jár, ha a hasznosítás engedélyezése, illetőleg az átruházás térítés nélkül történt.

(3) A munkáltató, ha gazdasági érdeke indokolttá teszi, értékesítés előtt is fizethet díjat.

3. §

A díjazás mértéke

(1) A találmányért járó díj mértéke, folyósításának ideje és módja tekintetében a munkáltató — illetőleg az 1. § (4) bekezdése szerinti esetben a találmányra jogot szerző — és a feltaláló szerződésben állapodnak meg.

(2) A találmányi díj olyan értékesítés alapján jár, amelyre az 1. § (2) bekezdés *a)* pontja esetében az oltalmi időn belül, a *b)* pont esetében az oltalmi idő kezdetétől számított 20 éven belül, végül a *c)* pont esetében az Szt. 9. § (2) bekezdése szerinti hozzájárulást megtagadó írásbeli nyilatkozat keltétől számított 20 éven belül került sor.

(3) A díjazási szerződést a felügyeletet gyakorló szerv által kijelölt személy köti meg a feltalálóval, ha a feltaláló a felügyeletet gyakorló szerv által kinevezett vagy választott vezető beosztású dolgozó. Ebben az esetben a szerződés érvényességéhez a felügyeletet gyakorló szerv jóváhagyása szükséges.

(4) Szerződés hiányában a feltalálót megillető díjat az értékesítésből származó vállalati hasznos eredmény arányában kell megállapítani.

(5) Ha a vállalati hasznos eredmény pénzben nem mutatható ki, illetve a 2. § (2) bekezdés szerinti esetekben a díjat az összes körülmény figyelembevételével kell megállapítani.

4. §

A díj elszámolása

A szolgálati találmány feltalálójának járó díjat az 1. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja esetében a költségek terhére, a *c)* pontja esetében pedig az újítási díjak elszámolásával kapcsolatos szabályok szerint kell elszámolni.

5. §

Költségtérítés

A feltalálónak a találmány értékesíthetővé tételével kapcsolatban felmerülő költségei és munkadíja megtérítése tekintetében a munkáltató és a feltaláló megállapodása irányadó. Ennek hiányában a feltaláló megtérítésre csak akkor tarthat igényt, ha

a) a munkáltató a feltaláló által létrehozott eredményre (felhasználható kísérleti darab, kivitelezésre alkalmas rajz stb.) igényt tart,

b) a megtérítés a munkáltató számára gazdaságosabb, mintha a munkákat maga végezte volna el,

c) a feltaláló a munkákat munkaköri kötelességén túl végezte el.

6. §

Jogviták

A szolgálati találmányért járó díjazással kapcsolatos minden jogvita eldöntése bírósági útra tartozik.

7. §

Illetékmentesség

A feltaláló által a találmánnyal kapcsolatban folyamatba tett polgári peres eljárás, továbbá az általa a találmánnyal kapcsolatban kötött szerződés illetékmentes.

8. §

A feltaláló erkölcsi elismerése

Nagy jelentőségű találmány belföldi feltalálójának a miniszter, az Országos Találmányi Hivatal elnöke és a Szakszervezetek Országos Tanácsa együttesen „Kiváló feltaláló" kitüntetést adományozhatnak. A kitüntetés a rendszeres feltalálói tevékenység elismeréseként is adományozható.

9. §

Felhatalmazás

E rendelet végrehajtásával összefüggő kérdéseket — az ágazati követelményeknek megfelelően — az illetékes miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben szabályozhatja.

10. §

Hatályba léptető rendelkezések

(1) A rendelet 1970. évi január hó 1. napján lép hatályba; rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell. Ha azonban az értékesítés már a hatálybalépés napja előtt megtörtént, vagy a szerződést eddig az időpontig megkötötték, az ügyben az értékesítés, illetőleg a szerződéskötés időpontjában érvényes rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A jelen rendelet hatálybalépésével a találmányokkal kapcsolatos egyes átmeneti rendelkezésekről szóló 58/1967. (XII. 19.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri rendeletek

A művelődésügyi miniszter 9/1969. (XII. 29.) MM számú

rendelete

a szerzői jogi törvény végrehajtásáról

A szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény (Szjt.) 56. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel, továbbá a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbiakat rendelem.

1. §

(Az Szjt. 1. §-ához)

(1) Az Szjt. védelme alá tartozó alkotások — függetlenül attól, hogy az Szjt. megnevezi-e — az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása, így különösen:

— irodalmi (tudományos, szépirodalmi, szakirodalmi, publicisztikai stb.) művek,
— nyilvánosan tartott beszéd,
— színmű, zenés színmű, táncjáték vagy némajáték,
— zenemű szöveggel vagy anélkül,
— rádió- és televíziójáték,
— filmalkotások,
— rajz, festés, szobrászat, metszés, kő- stb. nyomás útján előállított alkotások és azok tervei,
— építészeti alkotások, épület-együttesek, illetőleg városépítészeti együttesek tervei,
— a műszaki létesítmények tervei,
— iparművészeti alkotások és azok tervei,
— jelmez- és díszlettervek,
— ipari tervezőművészi alkotások tervei,
— művészi fényképek.

(2) A szerzői jogi védelem független a más címen védelem alatt álló egyes alkotásokra (pl. újításokra, találmányokra, védjegyekre, ipari mintákra stb.) vonatkozó külön rendelkezések alapján más címen fennálló védelemtől, és nem érinti a vonatkozó külön rendelkezéseknek a hatályát.

(3) A szerzői jogi védelem nem terjed ki az államhatalmi, államigazgatási, a gazdálkodó és a társadalmi szervek, továbbá az egyesületek és szövetkezetek feladatszerű működése keretében az ügyintéző tevékenységük során keletkezett és bármely formában rögzített intézkedésekre, valamint azok tervezeteire.

2. §

(Az Szjt. 3. §-ához)

A szerzői jogi viták a bíróság hatáskörébe tartoznak abban az esetben is, ha a vita munkaviszonyban alkotott művel kapcsolatban merül fel.

3. §

[Az Szjt. 4. §-ának (2) bekezdéséhez]

(1) Az át- vagy feldolgozáson, illetve fordításon az alapul szolgáló mű szerzőjének nevét fel kell tüntetni.

(2) Valamely műről készített szó szerinti nyers szövegfordítás szerzői jogi védelemben nem részesül.

4. §

(Az Szjt. 6. §-ához)

(1) Az ismeretlenségét megőrizni kívánó szerző a Szerzői Jogvédő Hivatalnál írásban bejelentheti, hogy műveit milyen felvett néven hozza nyilvánosságra, illetve hogy milyen műveit hozta név nélkül nyilvánosságra. A Szerzői Jogvédő Hivatal a bejelentésekről lajstromot vezet, s annak adatait csak a szerző vagy örököse kívánságára vagy pedig bírósági és más hatósági megkeresésre tárja fel. A megkereső bíróság és más hatóság köteles a Szerzői Jogvédő Hivatal által közölt adatok titkosságát megőrizni.

(2) A kiadás útján nyilvánosságra nem került mű ismeretlen szerzője jogán a Szerzői Jogvédő Hivatal jogosult fellépni.

5. §

(Az Szjt. 8. §-ához)

(1) A felhasználási szerződés megkötése — ellenkező kikötés hiányában — magában foglalja a hozzájárulást ahhoz, hogy a felhasználó a mű tartalmáról a nyilvánosság számára tájékoztatást adhasson.

(2) A szerző halála után fellelt mű tekintetében — ha a szerző vagy jogutódja ellenkező nyilatkozatot nem tett — az a vélelem, hogy a szerző művét nyilvánosságra hozatalra szánta.

6. §

(Az Szjt. 9. §-ához)

(1) Az ismertetéssel egy tekintet alá esnek a műre vonatkozó közlemények (falragasz, napilap, műsor, film, rádió, televízió stb.); a mű szerzőjét — a közlemény terjedelmétől és jellegétől függően — ezekben is meg kell jelölni.

(2) A szerző a nevének feltüntetésével nyilvánosságra hozott mű jogszerű újabb felhasználása esetén is megkívánhatja, hogy nevének feltüntetése nélkül kerüljön a mű további felhasználásra.

7. §

(Az Szjt. 10. §-ához)

(1) Jogosulatlan a felhasználás, különösen, ha arra jogszabály vagy a felhasználási joggal rendelkezni jogosult személy felhatalmazást nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve — a művet szélesebb körben, nagyobb példányszámban stb. — használja fel. Jogosulatlan megváltoztatás az építészeti alkotás vagy a műszaki létesítmény tervének a szerző hozzájárulása nélkül történő olyan megváltoztatása is, amely a külső megjelenést, a rendeltetésszerű használatot vagy az üzemeltetést befolyásolja.

(2) A felhasználó köteles a szerzőt vagy jogutódját — kívánságára — a felhasználás módjáról és mértékéről tájékoztatni.

8. §

(Az Szjt. 11. §-ához)

A hozzájárulás visszavonása, illetőleg nyilvánosságra hozott mű további felhasználásának eltiltása csak írásban, az alapos okot feltüntető nyilatkozattal történhet. Ez a szabály vonatkozik az Szjt. 22—23. §-a alapján a szerző hozzájárulása nélküli felhasználás eltiltására is.

9. §

(Az Szjt. 12. §-ához)

(1) Az Szjt-nek a szerző személyhez fűződő jogaira vonatkozó rendelkezései nem zárják ki és nem érintik a Polgári Törvénykönyv személyhez fűződő jogokra vonatkozó általános szabályainak alkalmazását.

(2) A védelmi idő eltelte után az elhunyt szerző személyhez fűződő jogainak védelmében felléphet a Szerzői Jogvédő Hivatal, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, úgyszintén felléphetnek az érdekelt szövetségek és szakszervezetek.

10. §

(Az Szjt. 13. §-ához)

(1) Felhasználáson az Szjt. alkalmazásában azt a folyamatot kell érteni, amely a művet vagy annak részletét a nyilvánossághoz közvetíti. Ez vonatkozik az átdolgozásokra, feldolgozásokra és fordításokra is.

(2) Az ismeretlen szerzőt vagy ismeretlen helyen tartózkodó szerzőt (örököst) megillető szerzői díjat a felhasználó általában a Szerzői Jogvédő Hivatalhoz — képző- vagy iparművészeti és fotóművészeti, valamint ipari tervezőművészi alkotás esetén pedig a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjához — köteles befizetni. A befizetett összeget a Polgári Törvénykönyvben meghatározott elévülési időn belül jelentkező jogosultnak kell kifizetni; a fel nem vett díjakat a kultúra támogatására és a szerzők jóléti céljaira kell fordítani.

11. §

[Az Szjt. 14. §-ának (1) bekezdéséhez]

(1) Vitás esetben annak elbírálásánál, hogy a mű alkotása a szerzőnek munkaköri kötelessége-e, a munkaszerződésből, illetve a szerző munkakörén belül kapott szolgálati utasításból kell kiindulni. A munkáltató feladata, hogy írásban — a munkaszerződésben vagy más módon — rögzítse a munkaviszonyban álló szerző munkakörét és a munkáltatót megillető felhasználási jog terjedelmét.

(2) Alapos okból tagadja meg a munkáltató a hozzájárulását a műnek működési körén kívüli felhasználásához, ha a felhasználás valamely jog által védett érdekét sértené vagy veszélyeztetné.

(3) Ha a mű felhasználásának joga a munkáltatót illeti meg, a mű visszavonására irányuló szerzői nyilatkozat esetén köteles a szerző nevének feltüntetését mellőzni. Ugyancsak mellőzni kell a szerző kívánságára nevének feltüntetését akkor is, ha a művön a munkáltató a munkaviszonyból folyó rendelkezési és irányítási jogával élve változtat, de a változtatással a szerző nem ért egyet.

(4) A munkaviszony megszűnése a munkáltatónak az Szjt. 14. §-a alapján gyakorolható jogait nem érinti.

12. §

(Az Szjt. 14. §-ához)

(1) Ha a munkáltató az Szjt. 14. §-ában biztosított felhasználási jogának gyakorlása során a műre harmadik személlyel köt felhasználási szerződést, a szerzői díj összegének — a munkáltató döntése szerint — 60—80 százaléka a szerzőt illeti meg, amit a munkáltató a szerzői díj felvételétől számított 8 napon belül köteles a szerző részére kifizetni. Amennyiben a műre harmadik személlyel felhasználási szerződés kötése a munkáltató feladatkörébe tartozik, a munkáltató a mű szerzőjének díját — a mű alkotásával kapcsolatos ráfordításokra figyelemmel — a szerzői díj 60 százalékánál alacsonyabb mértékben is meghatározhatja.

(2) Ha a munkaköri kötelesség alapján alkotott mű felhasználási jogát — akár a munkáltató hozzájárulása alapján, akár a munkáltató felhasználási jogának megszűnése folytán — a szerző gyakorolja, a szerzői díj teljes összege a szerzőt illeti meg.

13. §

[Az Szjt. 15. §-ának (3) és (4) bekezdéséhez]

(1) Több részben nyilvánosságra hozott mű tekintetében az első nyilvánossára hozatal évét részenként kell számítani, kivéve, ha a mű szoros tartalmi összefüggése az utolsó rész nyilvánosságra hozatalának évétől való számítást teszi indokolttá.

(2) A film bemutatása alatt az első nyilvános bemutatását kell érteni, függetlenül attól, hogy a bemutatásra belföldön vagy külföldön kerül sor.

14. §

[Az Szjt. 17. §-ának (2) bekezdéséhez]

(1) Iskolai oktatás célját szolgálja az alsó-, közép- és felsőfokú oktatási intézmények tanterveit követő oktatásra, illetőleg a szakmunkástanulók oktatására, továbbá a dolgozók szervezett szakmai és politikai továbbképzésére, valamint a fegyveres testületeknél folyó szakmai és politikai oktatásra készült tankönyv, segédkönyv, jegyzet vagy tanulmányi (pl. audiovizuális) segédeszköz.

(2) Átvételnek minősül nyilvánosságra hozott mű olyan mértékű felhasználása más műben, amely az idézést [Szjt. 17. § (1) bek.] meghaladja.

15. §

[Az Szjt. 19. §-ának (3) bekezdéséhez]

A televízió szabad felhasználási joga a díszlet és a jelmez céljára készült művekre nem terjed ki.

16. §

(Az Szjt. 20. §-ához)

Időszerű műsor az a közvetítés, amely egy adott időponthoz fűződő, meghatározott esemény-

ről ad tájékoztatást vagy ismertetést, és csak ennek keretében, járulékosan használja fel egyes művek kisebb részleteit.

17. §

[Az Szjt. 21. §-ának (1) bekezdéséhez]

Iskolai ünnepélynek minősül a 14. § (1) bekezdésében meghatározott oktatási keretek között az oktatásban részesülők közreműködésével rendezett és valamely alkalomhoz kapcsolódó műsoros előadás. Iskolai célúnak kell tekinteni az oktatási rendszerbe tartozó intézmény által belépődíj mellett rendezett műsoros előadást abban az esetben is, ha az előadás bevétele oktatási vagy nevelési célok támogatására szolgál. Ez a rendelkezés az iskolai táncmulatságokra nem vonatkozik.

18. §

[Az Szjt. 21. §-ának (2) és (3) bekezdéséhez]

(1) Jövedelemfokozás célját szolgálja a felhasználás, ha alkalmas arra, hogy a felhasználó üzem (üzlet, szórakozóhely) vevőkörét vagy látogatottságát növelje, vagy pedig az üzlethelyiséget látogató vendégek szórakoztatását szolgálja. Jövedelemszerzésnek minősül a belépődíj szedése, akkor is, ha egyéb elnevezés alatt (meghívómegváltás, műsormegváltás, a szokásos összeget meghaladó ruhatári díj stb.) történik. Díjazásnak minősül a fellépéssel kapcsolatban ténylegesen felmerült és indokolt költségeket meghaladó térítés is.

(2) Zártkörűnek minősül az állami szervek, vállalatok és szövetkezetek vagy társadalmi szervezetek által saját dolgozóik részére rendezett összejövetel is.

(3) A magánhasználatra való előadással egy tekintet alá esik műveknek munkalélektani okokból, illetőleg a munka eredményessége érdekében — a termelőmunkával egyidejűleg — rádió, hanglemez vagy hangszalag útján történő lejátszása.

19. §

(Az Szjt. 22. és 23. §-ához)

(1) A rádió és a televízió valamely szerzői műnek a szerző hozzájárulása nélkül, de díjazás ellenében történő jogszerű felhasználása esetén köteles a szerzőt legkésőbb a felhasználástól számított 15 napon belül — a díj közlésével — írásban értesíteni. Ha a díjat a Szerzői Jogvédő Hivatal útján kell kifizetni, az értesítést is a Szerzői Jogvédő Hivatalhoz kell megküldeni.

(2) A színházak nyilvános előadásának közvetítésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a filmszínházakban való bemutatás céljára készült magyar filmek sugárzására is.

(3) A rádió és televíziónak a műsora átvételéhez, rögzítéséhez vagy forgalmazásához adott hozzájárulása nem érinti a szerzőnek az Szjt-ben biztosított jogait.

20. §

(Az Szjt. 25. §-ához)

(1) Magyar szerző vagy magyar felhasználó külföldivel a felhasználási szerződést a devizahatósági rendelkezések figyelembevételével — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — a Szerzői Jogvédő Hivatal útján kötheti meg.

(2) Az (1) bekezdésben említett szerződések

— képző-, ipar-, valamint fotóművészeti, továbbá az ipari tervező-művészi alkotások tekintetében — kivéve a Szerzői Jogvédő Hivatal közreműködésével egyéb művekre vonatkozóan kötött kiadói szerződéssel kapcsolatban az illető művekhez felhasználni kívánt illusztrációkat — a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja,

— az időszaki sajtótermékekben közzétételre kerülő gazdasági és politikai időszerű cikkek, valamint fényképek tekintetében a Kormány Tájékoztatási Hivatala,

— filmek felhasználása tekintetében a Hungarofilm Vállalat,

— az építészeti művek tekintetében pedig a tervezőirodák

útján köthetők meg.

(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezései alól a művelődésügyi miniszter a Magyar Nemzeti Bank elnökével egyetértésben felmentést adhat.

21. §

(Az Szjt. 27. §-ához)

Nem kötelező a szerződés írásbeli megkötése napilapokban, folyóiratokban történő közzététel céljára kötött szerződés esetén.

22. §

[Az Szjt. 28. §-ának (2) bekezdéséhez]

A felhasználó jogai jogszabály vagy hatósági rendelkezés alapján történő jogutódlás esetén a jogutódra szállnak át.

23. §

[Az Szjt. 29. §-ának (1) bekezdéséhez]

(1) A mű elfogadására nyitva álló határidő — ha jogszabály egyes ágakra eltérően nem rendelkezik — két hónap, amelyet a mű átadásától kell számítani. Ha a felhasználó az elfogadásra nyitva álló határidőn belül nem nyilatkozik, a művet elfogadottnak kell tekinteni.

(2) Ha a művet a felhasználó kijavítás végett visszaadta, a határidő a kijavított mű átadásától számít.

24. §

[Az Szjt. 31. §-ának (2) bekezdéséhez]

Hatósági rendelkezés alapján a kiadó jogai — a szerződés tartama alatt — a szerző beleegyezése nélkül átszállnak más kiadóra, ha azt a kiadó feladatkörének (a vállalat tevékenységi körének) módosulása indokolja. Az átszállásról a szerzőt értesíteni kell.

25. §

(Az Szjt. 32. §-ához)

Magyar szerző vagy magyar felhasználó külföldivel a 20. § szabályai szerint határozatlan időtartamú kiadói szerződést is köthet.

26. §

(Az Szjt. 36. §-ához)

Az Szjt. 36. §-ában foglaltak alkalmazása szempontjából megjelent műnek a jogszerűen kiadott művet kell tekinteni, a nyilvános előadása esetén járó díjat pedig a Szerzői Jogvédő Hivatal a szerzők javára a saját nevében jogosult beszedni.

27. §

(Az Szjt. 37. §-ához)

Ha a szerző beleegyezett abba, hogy művét képek alkalmazásával (illusztrációkkal) adják ki, az egyes képek felhasználásához (közzétételéhez) hozzájárulását csak alapos okból tagadhatja meg.

28. §

(Az Szjt. 38. §-ához)

Jogosan használt a kézirat, ha azt a szerző a Szerzői Jogvédő Hivatalnak vagy a művelődésügyi miniszter által erre kijelölt más szervnek abból a célból adta át, hogy a színpadi művet műkedvelő művészeti csoportok is előadhassák, és a kéziratot az említett szerv bocsátja a művészeti csoport rendelkezésére.

29. §

[Az Szjt. 40. §-ának (1) bekezdéséhez]

Az Szjt. 40. §-ának (1) bekezdésében említett díjat a Szerzői Jogvédő Hivatal a szerzők javára a saját nevében jogosult beszedni.

30. §

[Az Szjt. 42. §-ának (1) és (3) bekezdéséhez]

(1) A filmgyárat az Szjt. 42. §-ának (1) bekezdésében meghatározott jogok az elkészült film tekintetében — ellenkező szerződési kikötés hiányában — kizárólagosan illetik meg.

(2) A film gyártását a forgalmazást engedélyező okirat kiadásának napjával, ha pedig ilyen nem kerül kiadásra, a standard kópiának a felhasználó által történt átvételével kell befejezettnek tekinteni.

31. §

(Az Szjt. 43. §-ához)

A filmmel azonos elbírálás alá esnek a rögzítés módjára tekintet nélkül a televíziós játékok, az animációs és dokumentumfilmek.

32. §

[Az Szjt. 44. §-ának (1) bekezdéséhez]

(1) Szerzői alkotásként védi az Szjt. az építészeti vagy műszaki létesítmény tervét — ideértve az építészeti típustervet is —, ha az művészi vagy tudományos szempontból alkotásnak minősül; az egyéb tervek az Szjt. 51. §-a szerint részesülhetnek védelemben.

(2) Műszaki alkotásként az olyan műszaki létesítmény terve részesül szerzői jogi védelemben, amely az épület fogalmi körébe nem tartozó, önálló eredeti műszaki alkotás (pl. közúti híd, vízierőmű stb.) terve vagy valamely ipari üzem (üzemrész) teljes gépi berendezésének eredeti egységes megoldása. Egyébként a törvénynek az építészeti alkotásokra vonatkozó rendelkezései a műszaki létesítményekre is kiterjednek.

(3) A munkáltató hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a munkaköri kötelesség teljesítéseként alkotott tervet más, a munkáltató működési körébe tartozó bármely módon (pl. kivitelezés, utánépítés, többszörözés) felhasználja [Szjt. 14. § (1) bekezdés]; a terv megváltoztatásához a munkáltató csak a szerző meghallgatásával járulhat hozzá.

33. §

[Az Szjt. 44. §-ának (2) bekezdéséhez]

(1) A tervezőnek joga van meghatározni az épületen (létesítmények) neve, továbbá a tervezés ideje (éve) feltüntetésének helyét és módját. Ez a joga azonban a tulajdonos (üzemeltető, kezelő) méltányos érdekeit nem sértheti.

(2) A munkaköri kötelesség teljesítéseként alkotott terv tekintetében a munkáltató határozza meg azoknak a személyeknek a körét, akiknek nevét a terven, illetve a létesítményen fel kell tüntetni. Vita esetén a bíróság dönt.

(3) A munkaköri kötelesség teljesítéseként alkotott terven, valamint az annak alapján megvalósított épületen (létesítményen) — kívánságára — a munkáltató nevét is fel kell tüntetni.

(4) Amennyiben a szerző nevének feltüntetésére nem tart már igényt, a nevét tartalmazó feliratot kívánságára 60 napon belül el kell távolítani. Ez azonban a munkáltató vállalat névfeltüntetését nem érinti.

34. §

(Az Szjt. 45. §-ához)

(1) A szerző nevét abban az esetben kell a látképen feltüntetni, ha azon egy meghatározott képzőművészeti, építészeti, műszaki vagy iparművészeti alkotás bemutatása szerepel. Ilyen alkotások tudományos vagy ismeretterjesztő előadás, illetőleg oktatás céljára történő felhasználásánál a szerzőt ugyancsak meg kell jelölni.

(2) Építészeti vagy műszaki alkotás tervének változatlan újabb felhasználása, illetőleg típusterv ismételt felhasználása esetén csak az eredeti terv szerzőjét kell feltüntetni.

35. §

[Az Szjt. 46. §-ának (2) bekezdéséhez]

(1) A szerző beleegyezése szükséges az építészeti vagy műszaki alkotás tervének, illetőleg a terv részletének kiállításához is.

(2) Alkotásokat őrző közgyűjtemények a múzeumok és muzeális közgyűjtemények, a könyvtárak és a levéltárak.

(3) A mű kiállítása esetén a szerző nevét fel kell tüntetni.

36. §

(Az Szjt. 51. §-ához)

(1) Az ábrák és szemléltető eszközök védelme alá tartoznak a művészi vagy tudományos alkotásnak nem minősülő

— szövegképek (illusztrációk),

— földrajzi, helyrajzi ábrák, vázlatok,

— építészeti, mérnöki és egyéb műszaki vagy szerkezeti tervek, rajzok és vázlatok,

— plasztikai szemléltető eszközök (makettek, domborzati képek, modellek),

— szakmai fényképek és filmek is.

(2) A munkaköri kötelesség teljesítéseként készített fényképek, ábrák és egyéb szemléltető eszközök felhasználása tekintetében az Szjt. 14. §-ának rendelkezéseit is alkalmazni kell.

37. §

[Az Szjt. 53. §-ának (2) bekezdéséhez]

A bíróság által megítélt bírságot a Művelődésügyi Minisztérium „Központi Kulturális Alap Lebonyolítási Számla" elnevezésű, 232—90173—9578 számú számlára kell befizetni. A befolyt bírságot a művelődésügyi miniszter a kultúra támogatására és a szerzők jóléti céljaira fordítja.

38. §

[Az Szjt. 55. §-ának (2) bekezdéséhez]

(1) A szerzői jogi szakértő testület tagjait a tudományos intézmények, a művészeti szövetségek és egyéb érdekelt szervezetek tagjai közül ezek, valamint a felügyeleti hatóságuk javaslata alapján, továbbá a szerzői joggal foglalkozó elméleti és gyakorlati szakemberek sorából a művelődésügyi miniszter nevezi ki. A művelődésügyi miniszter nevezi ki a testület elnökét és elnökségének tagjait is.

(2) A szerzői jogi szakértő testület ügyvitelét a Szerzői Jogvédő Hivatal látja el.

(3) A szerzői jogi szakértő testület szakvéleményét 3 vagy 5 tagú tanácsban, szótöbbséggel alakítja ki. Az írásba foglalt szakvéleménye kiegészítése végett a bíróság megidézheti a tanács elnökét s szükség esetén a vélemény kialakításában résztvevő tanácstagokat.

(4) A szerzői jogi szakértő testület a felek felkérésére peren kívül is véleményt nyilváníthat a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

(5) A szerzői jogi szakértő testület egyéb szervezeti és működési kérdéseit a művelődésügyi miniszter által kibocsátott szabályzat tartalmazza.

39. §

[Az Szjt. 56. §-ának (3) bekezdéséhez]

A szerzői díj összegét eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában a szerződő felek állapítják meg. A zeneszerzők és szövegírók képviseletében a Szerzői Jogvédő Hivatal köt szerződést a Magyar Rádió és Televízióval a zeneművek szerzői díjának összegére vonatkozóan, ha a rádió és televízió valamely zeneművet díjazás ellenében a szerző hozzájárulása nélkül (Szjt. 22. és 23. §) jogosult felhasználni.

40. §

(1) Ez a rendelet 1970. évi január hó 1. napján lép hatályba; a rendelet 7. §-ának (2), 11. §-ának (1) és (3) bekezdésétől, 12. §-ától, 23. §-ától, 30. §-ának (2), 33. §-ának (1), 34. §-ának (1), valamint 35. §-ának (1) és (3) bekezdésétől a szerző hátrányára eltérni nem lehet.

(2) E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg a szerzői jogról szóló 1921. évi LIV. törvényben szabályozott beiktatásról követendő eljárás tárgyában kiadott 58230/1922. (III. 7.) KM, továbbá az ezt módosító 44348/1933. (VII. 27.) KM számú rendelet hatályát veszti.

Ilku Pál s. k.,
művelődésügyi miniszter.

Közlemények

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen, Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet az Idegklinikán újonnan szervezett 5001 kulcsszámú nem tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a klinika igazgatójának irányítása mellett az elméleti és gyakorlati oktatásban és vizsgáztatásban való hatékony részvétel. A kinevezésnél előnyben részesül, aki az idegsebészet területén már eddig is eredményes gyógyító és tudományos munkát végzett, és az oktatás területén nagy tapasztalattal rendelkezik.

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a pályázó munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:

— oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatait, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. diploma másolatot,
2. szakorvosi bizonyítványt,
3. törzslap másolatot,
4. minősítést,
5. részletes önéletrajzot, két példányban,
6. tudományos fokozatról igazolást,
7. orvosi nyilvántartásról igazolást,
8. erkölcsi bizonyítványt,

9. személyi igazolvány kivonatot,
10. tudományos munkák egy-egy különlenyomatát.

A pályázati kérelmeket a felsorolt mellékletekkel együtt a közzétételtől számított 28 napon belül kell benyújtani a Debreceni Orvostudományi Egyetem Rektori Hivatalába (Debrecen, Nagyerdei körút 98. sz.). A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az egyetem személyzeti osztályvezetője nyújt.

Debrecen, 1969. december 24.

Dr. Kesztyüs Lóránd s. k.,
egyetemi tanár, e. i. rektor.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen, Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet a Kórbonctani Intézetben újonnan szervezett 5001 kulcsszámú nem tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata az intézet igazgatójának irányítása mellett az elméleti és gyakorlati oktatásban és vizsgáztatásban való hatékony részvétel.

A kinevezésnél előnyben részesül, aki a kórbonctan területén már eddig is eredményes tudományos kutató munkát végzett, és az oktatás területén nagy tapasztalattal rendelkezik.

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a pályázó munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:

— oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,
— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatait, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. diploma másolatot,
2. szakorvosi bizonyítványt,
3. törzslap másolatot,
4. minősítést,
5. részletes önéletrajzot, két példányban,
6. tudományos fokozatról igazolást,
7. orvosi nyilvántartásról igazolást,
8. erkölcsi bizonyítványt,
9. személyi igazolvány kivonatot,
10. tudományos munkák egy-egy különlenyomatát.

A pályázati kérelmeket a felsorolt mellékletekkel együtt a közzétételtől számított 28 napon belül kell benyújtani a Debreceni Orvostudományi Egyetem Rektori Hivatalába (Debrecen, Nagyerdei körút 98. sz.). A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az egyetem személyzeti osztályvezetője nyújt.

Debrecen, 1969. dec. 23.

Dr. Kesztyüs Lóránd s. k.,
egyetemi tanár, e. i. rektor.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen, Nagyerdei krt. 98.) pályázatot hirdet 5002 kulcsszámú egyetemi docensi állásokra.

1. Élettani Intézetbe. A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni az élettan elméleti és gyakorlati oktatásában, továbbá részt kell vennie az intézet szervezési, adminisztrációs és tudományos kutató munkájában. A kinevezésnél előnyben részesül, aki az említett területen hosszabb gyakorlattal rendelkezik, és az élettan területén eredményes kutató munkát végzett.

2. Gyógyszertani Intézetbe. A kinevezendő docens feladata, a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni a gyógyszertan elméleti és gyakorlati oktatásában, továbbá részt kell vennie az intézet szervezési, adminisztrációs és tudományos kutató munkájában.

A kinevezésnél előnyben részesül, aki sugárfarmakológiai területen eredményes kutató munkát végzett.

3. Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészetére. A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni a mellkassebészet elméleti és gyakorlati oktatásában, továbbá részt kell vennie a klinika szervezési, adminisztrációs és tudományos kutató munkájában.

A kinevezésnél előnyben részesül, aki az említett területen már eddig is eredményes gyógyító, kutató és oktatási munkát végzett.

4. Tüdőgyógyászati Klinikára. A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni a tüdőgyógyászat elméleti és gyakorlati oktatásában, továbbá részt kell vennie a klinika szervezési adminisztrációs és tudományos kutató munkájában.

A kinevezésnél előnyben részesül, aki az említett területen már eddig is eredményes gyógyító, kutató és oktatási munkát végzett.

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a pályázó munkahelyét, beosztását, besorolását, és fizetését,

b) a pályázók eddigi szakmai munkájának és eredményének részletes ismertetését, ezek között

— oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,
— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

– tudományos fokozatot, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. diploma másolatot,
2. szakorvosi bizonyítványt,
3. törzslap másolatot,
4. minősítést,
5. részletes önéletrajzot, két példányban,
6. tudományos fokozatról igazolást,
7. orvosi nyilvántartásról igazolást,
8. erkölcsi bizonyítványt,
9. személyi igazolvány kivonatot,
10. tudományos munkák egy-egy különlenyomatát.

A pályázati kérelmeket a felsorolt mellékletekkel együtt a közzétételtől számított 28 napon belül kell benyújtani a Debreceni Orvostudományi Egyetem Rektori Hivatalához. (Debrecen, Nagyerdei krt. 98.)

Debrecen, 1969. dec. 23.

Dr. Kesztyüs Lóránd s. k.,
egyetemi tanár, e. i. rektor.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora (Pécs, Rákóczi út 80. sz.) pályázatot hirdet a

1. Biológiai Intézetben,
2. Egészségügyi Szervezéstani Intézetben,
3. Gyógyszertani Intézetben,
4. Kórélettani Intézetben,

egy-egy 5001. kulcsszámú egyetemi tanári állásra. Az 1–3. sorszám alatt felsorolt intézetekben az egyetemi tanári állás intézetvezetői megbízással is jár.

A kinevezendő egyetemi tanárok feladata az orvostanhallgatók elméleti és gyakorlati oktatása, vizsgáztatása, a tudományos munka irányítása, az 1–3. sorszám alatti intézetekben az intézet igazgatása. A Kórélettani Intézethez kinevezendő egyetemi tanár az említett feladatokat az intézet igazgatójának útmutatása alapján végzi.

Az egyetemi tanárok illetménye a felsőoktatási intézmények bérrendezéséről szóló 169/1960. (MK 19/A.) MM számú utasítás melléklete szerint az 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásnak megfelelő fizetés és pótlékok, a Biológiai, Gyógyszertani és Kórélettani Intézetben 30 százalék veszélyességi pótlék.

A kinevezendő egyetemi tanár köteles a kinevezéstől számított 6 hónapon belül Pécsre költözni, magángyakorlatot nem folytathat.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani a Rektori Hivatalhoz (Pécs, Rákóczi út 80. sz.).

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a pályázó munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményének részletes ismertetését, ezek között oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését, az általa készített közlemények felsorolását, tudományos fokozatát, kitüntetéseit, idegennyelv ismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútját,

c) a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz csatolni kell:

a) részletes önéletrajzot,
b) egyetemi oklevelet, tudományos fokozatot tanúsító oklevelet, illetőleg hiteles másolatát,
c) a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,
d) hatósági erkölcsi bizonyítványt,
e) a tudományos közlemények egy-egy különlenyomatát.

Pécs, 1969. december 31.

Dr. Oros Béla s. k.,
rektor,

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora (Pécs, Rákóczi út 80. sz.) pályázatot hirdet az alább megjelölt intézeteknél, klinikáknál egy-egy 5002. kulcsszámú egyetemi docensi állásra.

Biológiai Intézet,
Élettani Intézet,
I. sz. Sebészeti Klinika,
Fogászati Klinika.

A kinevezendő docensek feladata az intézet, klinika vezetőjének útmutatása szerint részt venni az oktató, nevelő és kutatómunkában, a klinikákon a gyógyító megelőző munkában. A kinevezendő egyetemi docensek illetménye a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 169/1960. (MK 19/A) MM számú utasítás melléklete szerint az 5002. kulcsszámú docensi állásnak megfelelő fizetés és pótlékok.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani a Rektori Hivatalhoz (Pécs, Rákóczi út 80. sz.).

A kinevezendő docens köteles az egyetem székhelyén lakni, magángyakorlatot nem folytathat.

A pályázathoz mellékelni kell az egyetemi oklevelet, törzslapot, minősítést, jelenlegi illetmény besorolásának igazolását, szakképesítés igazolását, tudományos fokozat igazolását, részletes önéletrajzot, erkölcsi bizonyítványt, működési bizonyít-

ványt, tudományos munkák jegyzékét és a tudományos közlemények egy-egy különlenyomatát.

Pécs, 1969. december 31.

Dr. Oros Béla s. k.,
rektor.

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Elnökségi Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Tétényi Pál*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 14—16 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: Az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Csekkbefizetési számla: 05,915, 111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.68940 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

14149

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. FEBRUÁR 19.

TARTALOM

Személyi rész 21

Az Akadémia Elnökségének határozatai

3/1970. sz. határozat
A könyvhonoráriumok megállapításáról és a kiadói nívódíjról 26

4/1970. sz. határozat
A nagy értékű egyedi műszerek fokozott kihasználásának módjairól 26

5/1970. sz. határozat
Az MTA Könyvtára által végrehajtott cserekapcsolatok felülvizsgálatának realizálásából szerzett tapasztalatokról és a cseretevékenység korlátozásából származó megtakarítás mértékéről 27

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Fizikai Kutató Intézetének pályázati felhívása 27

A Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézetének pályázati felhívása 27

Az Agrártudományi Egyetem pályázati felhívásai 28

Az Állatorvostudományi Egyetem pályázati felhívása .. 29

Az Erdészeti és Faipari Egyetem pályázati felhívásai ... 30

A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása 31

A Debreceni Agrártudományi Főiskola pályázati felhívása 32

A Keszthelyi Agrártudományi Főiskola pályázati felhívásai 33

A Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskola pályázati felhívásai 34

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem pályázati felhívásai 35

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 38

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 38

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia 1970. február 3—5. közötti időpontban tartott CXXX. közgyűlése az új alapszabályoknak megfelelően három évi időtartamra megválasztotta az Akadémia Elnökségének tagjait és a tisztségviselőket.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének tagjai és tisztségviselői a közgyűlés választása után:

elnök:

Erdey-Grúz Tibor akadémikus;

alelnökök:

Jánossy Lajos akadémikus,
Straub F. Brunó akadémikus,
Szabó Imre akadémikus;

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

alapszabályszerű külön feladat nélküli választott elnökségi tagok:

Csáki Frigyes levelező tag,
Gegesi Kiss Pál akadémikus,
Ligeti Lajos akadémikus,
Nagy Károly levelező tag,
Pach Zsigmond Pál akadémikus.

A Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése javasolta a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánynak, hogy öt évi időtartamra nevezze ki a Magyar Tudományos Akadémia

főtitkárává:

Erdei Ferenc akadémikust;

főtitkárhelyetteseivé:

Köpeczi Béla levelező tagot,
Láng Istvánt, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát és
Tétényi Pál levelező tagot.

A Magyar Tudományos Akadémia CXXX. közgyűlése új rendes, levelező és tiszteleti tagokat választott.

Az új rendes, levelező és tiszteleti tagok a közgyűlés választása után:

rendes tagok:

Hadrovics László
Lakó György
Pach Zsigmond Pál
Fejes Tóth László
Láng Géza
Máthé Imre
Kerpel-Frónius Ödön
Csanádi György
Kovács K. Pál
Széchy Károly
Földi Zoltán
Zólyomi Bálint
Szalai Sándor
Egyed László

levelező tagok:

Hajdu Péter
Harmatta János
Király István
Szauder József
Gerevich László
Zsigmond László
Császár Ákos
Gáspár Rezső
Marx György
Tarján Imre
Belák Sándor
Cselőtei László
Jánossy Andor
Kurnik Ernő
Stefanovits Pál
Bálint Péter
Knoll József
Lapis Károly
Kézdi Árpád
Prohászka János
Szabó János
Szendy Károly
Lempert Károly
Márta Ferenc
Szántay Csaba
Tétényi Pál
Tüdős Ferenc
Ádám György
Flerkó Béla
Weltner Andor
Bartha György
Béll Béla

tiszteleti tagok:

E. E. Itkonen, finn
B. Rincsen, mongol
G. Novak, jugoszláv
A. P. Alexandrov, szovjet
Kürti Miklós, angol
R. Nevanlinna, finn
P. Savic, jugoszláv
H. Daszkalov, bulgár
A. Lwoff, francia
S. Milcu, román
T. Orlowski, lengyel
BO Vahlquist, svéd
A. T. Balevski, bulgár
M. V. Keldis, szovjet
C. D. Nenitzescu, román
N. M. Zsavoronkov, szovjet
T. Sz. Hacsaturov, szovjet
V. Hristov, bulgár

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül *Rusznyák István* kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémi elnökének a

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
ZÁSZLÓRENDJE

I. fokozata

kitüntetést adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

Szabó Imre akadémikusnak kiemelkedő tudományos, tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága elismeréséül, amelyet mint intézeti igazgató, osztályvezetőségi tag, osztálytitkár és főtitkárhelyettes hosszú idő óta fáradhatatlanul kifejtett, továbbá azokért a kimagasló eredményekért, amelyeket mint a magyar állam- és jogtudományok kiemelkedő tudósa, a szocialista állam- és jogtudományi kutatások fejlesztésében, valamint a marxista—leninista állam- és jogelmélet alapjainak kidolgozásában elért,

akadémiai aranyérmet

adományozott.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

a kiemelkedő tudományos eredmények elismeréséül az ez évi közgyűlésen kiosztotta az *akadémiai díjakat.*

Az akadémiai díj I. fokozatában és a vele járó 12 000 Ft-os díjazásban részesült:

Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Csatári Dániel, a történelemtudományok kandidátusa, a Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa:

„Forgószélben. Magyar—román viszony 1940—1945". c. művéért (Akadémiai Kiadó, 1968).

A 38 íves munka az eddig még feltáratlan kérdést a hozzáférhető (majdnem teljes) levéltári-, sajtó-, folyóirat- és könyvészeti anyag feldolgozásával alapozta meg. A gondos anyagfeltárásra, amely a könyv részletekig is hatoló tudományos apparátusában jut kifejezésre, a szakmai követelmények mellett azért is szükség volt, mivel a kérdéshez még ma is többféle nacionalista illúzió tapad, amelynek cáfolata enélkül nem lett volna meggyőző. A többéves anyagfeltáró munka eredményeképpen elkészített mű komplex módon három síkon tárgyalja a korszak román—magyar viszonyának ellentmondásos, bonyolult és szenvedélyektől fűtött problematikáját a két állam diplomáciai kapcsolatainak vonalán, amely kihatott a kölcsönösségi nemzetiségi politikára is, megkeserítve Erdély magyar és román tömegeinek életét, és először tárta fel azoknak az antifasiszta áramlatoknak a hősies küzdelmét is, amelyeket történetírásunk eddig nem tárgyalt.

A tudományos követelmények szigorú betartásával szépen megírt munkáról a Népszabadság 1969. április 10-i számában megjelent ismertetés is igen elismerő méltatást közölt. A könyvről eddig 14 recenzió jelent meg. Sikerét mutatja, hogy nemcsak az első, de a változatlan lenyomatként megjelent második kiadás is elfogyott.

Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya

Megosztott

Kroó Norbert, a fizikai tudományok doktora, a KFKI tudományos csoportvezetője 10 000 Ft,

Bata Lajos, a fizikai tudományok kandidátusa, a KFKI tudományos munkatársa 6 000 Ft,

Vizi Imre, a KFKI tudományos munkatársa 5 000 Ft.

A Csoport a hazai neutronspektroszkópia megalapítója. Kifejlesztettek egy repülési idő mérésen alapuló lassú neutron spektrométert; lényeges szerepet játszottak a korrelációs elven működő, új neutronspektroszkópiai módszer kifejlesztésében, amely neutrongazdaságosság, felbontóképesség és effektus-háttér viszony szempontjából jobb paraméterekkel rendelkezik a klasszikusnál.

Az általuk és munkatársaik által kifejlesztett berendezésekkel nemzetközileg ismert és elismert eredményeket értek el: a vas és nikkel alapú híg mágneses ötvözetekben fellépő virtuális magnon nivók létezésének közvetlen kimutatása, azok energiájának és élettartamának meghatározása területén; MnO-ban és Curie pont felett is létező spinhullám gerjesztések kimutatásával és folyadék-gőz rendszerek kritikus jellemzőinek vizsgálata során.

Munkájuk eredményességét számos publikáció és nemzetközi konferencián elhangzott előadás is bizonyítja.

Orvosi Tudományok Osztálya

Kovách Arisztid, az orvostudományok kandidátusa, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Kísérleti Kutató Laboratórium docense:

a shock pathomechanizmusára vonatkozó vizsgálatok terén elért eredményeiért.

Több mint két évtizede foglalkozik a shock problémával. Kiemelkedő megállapításokat tett a shock pathomechanizmusára vonatkozóan, amelyben tisztázta, hogy a shock kifejlődése alatt az egyes szervekben különböző mértékben kialakuló biokémiai változások miatt a szervezet energiadeficit állapotába kerül. Vizsgálatai tisztázták a perifériás és központi idegrendszer szerepét a shock kóroktanában. Kísérleti eredményeinek nagy szerepük van abban, hogy ma már klinikailag is elfogadottá vált a sympatholyticumok alkalmazása a shock terápiában.

Az utóbbi két év folyamán megállapították, hogy az egyes vizsgált állatspeciesek véreztetést tűrő képessége nagymértékben különbözik. Megfigyelték, hogy véreztetéses shockban a hypothalamusban szöveti hypercapnia alakul ki ugyanakkor, amikor a vérbicarbonát szintje csökken. Dibenzylin előkezelés, illetve bicarbonát infúzió esetében a standard bicarbonát szint nem csökken, s nincs hypothalamicus hypercapnia sem. A subcutan zsírszövet véráramlását és a capacitív erek állapotát vizsgálva megállapították, hogy shockban igen jelentős vasoconstrictio jön létre ezen érterületen. A subcutan zsírszövet véráramlás-csökkenése a legkifejezettebb más szervekkel összehasonlítva. Biokémiai módszerekkel tisztázták, hogy a dibenzylin jelentősen védi az oxidatív foszforilációt a különböző szétkapcsoló ágensek hatásával szemben. Ezen jelenségnek a vasoconstrictiót blokkoló hatása mellett szerepe lehet a dibenzylin igen kedvező shockvédő hatásában.

Műszaki Tudományok Osztálya

Megosztott

Benedek Pál, a kémiai tudományok doktora, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Kémiai Technológiai Tanszékének egyetemi tanára, a Magyar Vegyipari Egyesülés mérnöki irodájának főosztályvezetője 8 000 Ft,

Almási Gedeon, a kémiai tudományok kandidátusa, az MTA Automatizálási Kutató Intézet tudományos főmunkatársa 5 000 Ft,

Farkas Margit, tudományos munkatárs, Nehézipari Kutató Intézet (Veszprém) 3 000 Ft,

Pallai Iván, a kémiai tudományok doktora, c. egyetemi tanár, az MTA Automatizálási Kutató Intézet tudományos osztályvezetője 3 000 Ft,

Simon Ferenc, tudományos munkatárs, MÁVKI (Veszprém) 3 000 Ft,

Singer Dénes, a műszaki tudományok kandidátusa, az Automatizálási Kutató Intézet tudományos főmunkatársa 3 000 Ft,

Sztanó Tamás, a Vegyiműveket Tervező Vállalat matematikusa, 3 000 Ft
és
Szepesvári Pál, a Nehézvegyipari Kutató Intézet tudományos osztályvezetője: 3 000 Ft:

a bonyolult folytonos technológiai folyamatok számítógépes modellezése terén elért kimagasló alapkutatási munkájukért.

Több éves munkával kidolgozták a bonyolult folytonos technológiai folyamatok számítógépes modellezésére szolgáló „Simul" és „Network" szimulációs rendszert. E rendszerek szolgáltatása lényegileg megegyezik a legfejlettebb számítástechnikán alapuló külföldi rendszerekkel, és az európai vezető ipari országok hasonló rendszereivel egyidőben készült el. A munka jelentőségét különösen kiemeli, hogy az a hazai kutatási gyakorlatban egyedülállóan szervezett magas színvonalú csoporttevékenység során jött létre, és az Akadémia, az egyetemek, valamint az ipar szoros kooperációjának példája.

Kémiai Tudományok Osztálya

Gyarmati István, a fizikai tudományok doktora, az Agrártudományi Egyetem Fizikai Tanszékének egyetemi tanára:

a Műszaki Könyvkiadónál 1967-ben megjelent „Nemegyensúlyi Termodinamika" című könyvéért.

A nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő tudományos jelentőségű munka angol nyelvű megjelentetése a Springer Verlag-nál folyamatban van.

1965-ben Gyarmati István új, a korábbiaknál jóval általánosabb variációs elvet állított fel, amely felöleli Onsager lineáris elméletének minden konzekvenciáját. Könyvében a termodinamikát a kontinuumok általános térelméletének egységes szempontjai szerint fejti ki, elvét erre építi, és megmutatja, hogy miképpen származtathatók belőle a konkrét transzportfolyamatokat leíró egyenletek.

Korábban Onsager adta meg a minimális energiadisszipáció, Prigogine pedig a minimális entrópiaprodukció variációs elvét, de ezek csak egyes részproblémák tárgyalására bizonyultak alkalmasaknak. Gyarmati István elve, mely ezeket a korábbi elveket is magában foglalja, általánosan alkalmazható; amit számos, azóta megjelent munka bizonyít. A szakirodalomban mind gyakrabban hivatkoznak az új elvre, és azt Gyarmati elvként idézik.

A könyvben kifejtett térelméleti felépítés megnyitja az utat a klasszikus anyagi térelmélet egységes, a mechanikát, elektrodinamikát és termodinamikát felölelő tárgyalására.

Biológiai Tudományok Osztálya

Székely György, a biológiai tudományok kandidátusa, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Anatómiai Intézet docense.

Dr. Székely György mintegy 15 éve vizsgálja a kísérletes embriológia módszereivel az idegelemek specifitását, a fejlődés során idegkapcsolatok kialakulásának törvényszerűségeit és elemi neuronhálózatok szerepét egyszerűbb reflexekben vagy elemibb automatizmusokban (pl. járás). Új módszereket dolgozott ki alacsonyabbrendű gerincesek (farkos kétéltűek) izomműködéseinek sokoldalú folyamatos regisztrálására. E módszerek segítségével kimutatta, hogy a gerincvelő neuronhálózata minden érző információ nélkül is a járáshoz szükséges teljesen szabályos utasítás mintát képes kiküldeni a végtag izomzathoz. Sőt a központi idegrendszer többi részétől elválasztott gerincvelői szelvény-csoport is képes a járási automatizmusnak megfelelő motoros ingerület-mintát kidolgozni.

Az elemi neuronhálózatok eme képességeit Székely György kibernetikai modellek segítségével sikeresen elemzi.

Az akadémiai díj II. fokozatában és a vele járó 8000 Ft-os díjazásban részesült:

Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Hahn István, a történelmi tudományok kandidátusa, az ELTE Ókori Görög és Római Történeti Tanszék tv. egy. tanára:

Appianos: A római polgárháborúk (I—II., 502 + 582 l.) c. munkájáért, amit Hahn István elsőízben szólaltatott meg magyarul és nemcsak az eredeti szöveget illetően tett filológiai szempontból is fontos coniecturákat, nemcsak az árnyalatokig pontos fordítást adott (ami önmagában is jelentős tudományos teljesítmény), hanem részletes bevezető tanulmányában (I. k. 5—66 l.) és történeti magyarázataiban az antik író forrásaira és szerzői önállóságára, történeti ismereteire és szemléletére vonatkozólag olyan eredeti és lényeges megállapításokra jutott, amelyek alkalmasak az Appianos történetírói teljesítményéről eddig kialakult értékelés gyökeres átalakítására is.

Hahn István az ókori görög és római történelem művelője, neves vallástörténész. Több könyv, egyetemi jegyzet és ismeretterjesztő tanulmány szerzője.

Gunda Béla, a történeti tudományok doktora, az ELTE Néprajzi Tanszék tv. egyetemi tanára:

az „Ethnographica Carpathica" c. művéért, mely 1966-ban jelent meg az Akadémiai Kiadónál.

A több évtizedes kutatómunka eredményeit összegezi a mű, amely az összehasonlító vizsgálat módszerével a magyar népi kultúra egyes részleteinek euráziai kapcsolatát tárta fel, s más részeit beágyazta a kelet-európai anyagi művelődés rendszerébe. A mű tanulságosan elemzi és mutatja be hagyományos kultúránk prohisztorikus kapcsolódású rétegét. A kritika igen kedvezően fogadta a munkát.

Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Nagy Sándor, a neveléstudományok doktora, az ELTE Neveléstudományi Tanszék tv. egyetemi tanára:

„Didaktika" (Tankönyvkiadó 1967) című könyvéért.

A munka a korábban megjelent oktatáselméleti könyvektől egyrészt felépítésében (szerkezetében), másrészt tartalmában mutat jelentős előrelépést. A szerző egy valóban korszerű, a tanárképzést és az iskolai oktatást előbbrevivő szemléletet érvényesít. Könyvében az eddigieknél részletesebb és differenciáltabb kifejtését adja a didaktikai alapfogalmaknak. Újszerű az oktatási folyamat fogalmának és problematikájának kifejtése, amelyben a programozott oktatás kérdései is megkapták az őket megillető helyet. Ezen túlmenően sok új problematikával gazdagodott az olyan hagyományosnak számító fejezetek tartalmi anyaga is, mint például a tantervelmélet, az oktatás szervezeti kérdései és az oktatás módszerei. A munka értékét bizonyítja az a tény is, hogy az első kiadás rövid idő alatt elfogyott, és második kiadása is szükségessé vált. Tudomásunk szerint fordítása a Jénai Egyetemen folyamatban van, és ott is fel akarják használni a tanárképzésben.

Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya

Makai Endre, a matematikai tudományok doktora, a Matematikai Kutató Intézet tudományos főmunkatársa.

Érdekes és igen jelentős eredményeket ért el a variációszámítás direkt módszereinek alkalmazásával, amelyeket kiváló sikerrel használt fel parciális differenciálegyenletek megoldására és a megoldások tulajdonságainak vizsgálatára. A közelmúltban fejezte be egyik legkiemelkedőbb munkáját: kétféle háromszögalakú membrán összes sajátfüggvényeinek és sajátértékeinek meghatározását. E munkának nagy érdekességet kölcsönöz az a különös körülmény, hogy Makai Endre eredményeinek bizonyításához olyan eszközöket használ fel, amelyek — akárcsak a probléma — már több mint 100 évvel ezelőtt is ismeretesek voltak. A kérdéssel már 110 évvel ezelőtt Lamé francia matematikus is foglalkozott, és azóta — a probléma matematikai, fizikai és technikai jelentősége miatt — számos matematikus tett eredménytelen kísérletet e kérdés teljes megoldására. Ezért külön ki kell emelni Makai Endre megoldásának rendkívüli ötletességét és egyszerűségét.

Makai Endrének kb. 10 év óta jelentek meg munkái a variációszámítás direkt módszereinek alkalmazásáról, amelyek nemzetközi elismerést és visszhangot váltottak ki. Különösen nevezetesek a membránok sajátrezgéseiről és a konvex keresztmetszetű rudak torziós szilárdságának becsléséről szóló dolgozatai.

Kapuy Ede, a fizikai tudományok kandidátusa, az Elméleti Fizikai Kutató Csoport tudományos főmunkatársa:

az atomok és molekulák tárgyalása során fellépő kvantummechanikai többtestprobléma terén végzett kiemelkedő munkásságáért.

Olyan közelítő módszert dolgozott ki, amely figyelembe veszi az elektronkorrelációt, és ugyan akkor kihasználja a kísérleti eredmények szerint nagy pontossággal teljesülő additivitási elvet. Erre a célra használható módszert csak úgy lehet kapni, ha a kiindulásnál „erősen ortogonális csoportfüggvényeket" vezetnek be. Ezekre Kapuy Ede egyenleteket vezetett le, amelyekből a megoldások konkrét ismerete nélkül is lehet fontos tulajdonságokra következtetni. Kimutatta továbbá, hogy ez az „erősen ortogonális" csoportmodell figyelembe veszi az összes olyan többrészecske korrelációt is, amelyek a részecskeszámot az egyes alterekben változatlanul hagyják.

Legújabban a modellt sikerült általánosítania oly módon, hogy figyelembe veszi az összes olyan korrelációt is, amely a részecskeszámot az egyes alterekben megváltoztatja.

Eredményeit 21 idegen nyelven megjelent dolgozataiban publikálta. Mint ez a szám mutatja, Kapuy kvantum-kémiai területen hazánkban kimagasló munkát végzett, melyet mind a Szovjetunióban, mind a nyugati államokban is nagyra értékelnek.

Orvosi Tudományok Osztálya

Barta Lajos, az orvostudományok doktora, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem I. Gyermekklinika docense:

a gyermekkori endokrinológiában, különösen a gyermekkori cukorbaj kutatásokban elért tudományos eredményeiért.

Folyamatos tudományos munkája nyomán a legutóbbi években fontos eredményeket ért el a kövér gyermekek anyagcseréjének kutatásában, valamint a fejlődésben és növekedésben elmaradt diabeteses gyermekek pathologiájára vonatkozóan. Kiemelendők továbbá a diabeteses gyermekkori retinapathiák kibontakozásának közvetlen és közvetett okaira irányuló kutatások. Kutatási eredményei nemcsak elméleti jelentőségűek, hanem gyakorlati fontosságúak is, mert megállapításai segítik a diabeteses gyermekek speciális kezelésén túl a komplex kezelés beállítását.

Műszaki Tudományok Osztálya

Megosztott

Bodó Zalán, a műszaki tudományok doktora, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézetének tudományos tanácsadója 7 000 Ft,

Rösner Béla, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete tudományos munkatársa 4 000 Ft,

Sebestyén Tibor, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete tudományos munkatársa 3 000 Ft és

Balázs János, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete tudományos munkatársa 3 000 Ft:

a fonon folyamatok vizsgálata területén elért kiemelkedő kutatási eredményeikért.

Bodó Zalán és munkatársai 1966 óta foglalkoznak az 1960-ban felfedezett fonon-folyamatok vizsgálatával. Ennek során meghatározták a fono-

nok szabad úthosszát germániumban, és tisztázták a belső ikerhatár szerepét a fononok terjedésénél. A külföldi kutatóktól függetlenül, de azokkal egyidőben észlelték a fononok reflexióját a germánium kristály szabad felületén. A munkacsoport nemzetközi tekintéllyel rendelkezik a fonon-folyamatok kutatása területén. Ennek eredményeként jött létre az együttműködés a SzUTA novoszibirszki félvezető intézetével.

Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

Megosztott

Vági Ferenc, a közgazdaságtudományok kandidátusa, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdaságtan Tanszék tv. egyetemi tanára 6 000 Ft,

Csáki Csaba, a Tanszék adjunktusa, 2 000 Ft,

Varga László, a Tanszék adjunktusa, 2 000 Ft,

Makó Erzsébet, a Tanszék tudományos munkatársa 2 000 Ft,

Csizmadia Ernő, a közgazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi tanár, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektorhelyettese 2 000 Ft,

Fekete Ferenc, a közgazdaságtudományok doktora, az Agrárgazdasági Kutató Intézet tudományos osztályvezetője 2 000 Ft,

Kukovics Sándor, az Agrárgazdasági Kutató Intézet tudományos osztályvezetője 2 000 Ft és

Szénay László, a közgazdaságtudományok kandidátusa, a MÉM Statisztikai és Gazdaságelemző Központjának osztályvezetője 2 000 Ft:

„Agrárgazdaságtan" c. könyvükért (Kossuth Könyvkiadó, 1968).

A mű az első jelentős hazai összefoglaló szocialista agrárgazdaságtani tankönyv. Tudományos megalapozottsággal tárgyalja a mezőgazdaság közgazdasági alapkérdéseit: a termelőerők hatékonyságát, az értékkategóriák hatását, a gazdaságosságot, az anyagi érdekeltség kérdéseit. Színvonalasan és újszerűen tárgyalja a szocialista mezőgazdaság tervszerű befolyásolását szolgáló eszközöket, ill. ezek alkalmazási körét. A mű a mezőgazdaság makroökonómiai elméleti kérdéseit kitűnően köti össze a gazdaságpolitika, a vállalati gazdálkodás, illetve az új gazdaságirányítási rendszer gyakorlati igényeivel.

A szakmai körök egyöntetű véleménye, hogy a tankönyv jól szolgálja a szocialista építésben előttünk álló feladatok, mindenekelőtt a mechanizmus reform megvalósítását a mezőgazdaságban, és több új haladó közgazdasági gondolat hordozója.

Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya

Ádám Antal, a műszaki tudományok kandidátusa, az MTA Geofizikai Kutató Laboratórium tudományos osztályvezetője:

az elektromágneses kéregkutatás elvi módszereinek kidolgozásában, a mérés megszervezésében és az eredmények kiértékelésében végzett úttörő, kiemelkedő munkájáért.

Munkássága a föld elektromágneses terének kutatása terén nemzetközi viszonylatban is elismert és méltányolt. Kutatása e téren egyaránt vonatkozik a Föld elektromágneses tere sajátságainak, illetve törvényszerűségeinek megállapítására, mind az ezekhez a kutatásokhoz szükséges módszertani problémákra és nem utolsósorban a kutatáshoz szükséges műszerek feltalálására, gyártására. Igen nagy része van abban is, hogy a magnetotellurikus magyar műszerek keresett exportcikkeket jelentenek. E témakörben 1965 óta 26 publikációja és 2 szabadalma van.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 3/1970. számú

határozata

a könyvhonoráriumok megállapításáról és a kiadói nívódíjról

(Elnökség, 1970. január 27.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség a 13/1965. sz. határozatának a könyvek szerzői honoráriuma odaítéléséről szóló részét hatályon kívül helyezi, és a könyvek szerzői honoráriuma mértékének megállapítását az Akadémiai Kiadó hatáskörébe utalja. Az Akadémiai Kiadó a kiadói-kontingenssel szabadon rendelkezik. Az osztály-kontingensek tekintetében az Elnökség felhívja a KFB-t, állapítson meg két kategóriát alsó és felső határral a munka jellege alapján függetlenül attól, hogy a szerző tudományos minősítéssel rendelkezik-e. A kategóriák alsó és felső határa közötti kereteken belül határozza meg az Akadémiai Kiadó a szerzői honorárium mértékét.

2. Az Elnökség a 100/1964. sz. határozatának a kiadói nívódíjak odaítéléséről szóló részét hatályon kívül helyezi. Hozzájárul ahhoz, hogy a kiadói nívódíjakat a jövőben — a tudományos osztályokkal való előzetes konzultálás alapján — az Akadémiai Kiadó állapítsa meg; a nívódíjak odaítéléséhez a KFB hozzájárulása szükséges.

Budapest, 1970. január 28.

Rusznyák István s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 4/1970. számú

határozata

a nagy értékű egyedi műszerek fokozott kihasználásának módjairól

(Elnökség, 1970. január 27.)

Teljes szöveg

Az Elnökség — a Műszerügyi Bizottság előterjesztése alapján — megvitatta a nagy értékű

egyedi műszerek fokozott kihasználásának módjait, és az alábbiakat határozza:

1. Az 50/1960. sz. elnökségi határozat alapján már működő és a jövőben szervezendő osztály-műszerbizottságok bevonásával újjá kell szervezni az Elnökség Műszerügyi Bizottságát.
2. Az újjászervezendő Műszerügyi Bizottság feladata — az Akadémia új szervezeti felépítésének megfelelően — az egyes tudományági főosztályok, ill. az Akadémiát érintő kérdésekben a főtitkár részére javaslatok kidolgozása egyes nagy műszerek beszerzésére, a már meglevő nagy műszerek gazdaságosabb kihasználására és általában az Akadémia műszerpolitikájára vonatkozóan. Az újonnan szervezett Műszerügyi Bizottság feladatainak ellátásában támaszkodjék a Terv- és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztályán, ill. az MTA Műszerügyi Szolgálatánál meglevő adatokra és tapasztalatokra.
3. Az Elnökség elvileg hozzájárul ahhoz, hogy a nagy műszerekkel rendelkező akadémiai intézeteket és a méréseket végző személyeket a műszeres szolgáltatás nyújtásában — az új gazdálkodási rendszer szellemének megfelelően — akadémiai intézmények vonatkozásában is anyagilag érdekeltté kell tenni. Felhívja a Műszerügyi Bizottságot, hogy az anyagi érdekeltség módjára és mértékére dolgozzon ki javaslatot, és azt terjessze az Elnökség elé.

Budapest, 1970. január 28.

Rusznyák István s.k.
elnök

Az MTA Elnökségének 5/1970. számú

határozata

az MTA Könyvtára által végrehajtott cserekapcsolatok felülvizsgálatának realizálásából szerzett tapasztalatokról és a cseretevékenység korlátozásából származó megtakarítás mértékéről

(Elnökség, 1970. január 27.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi az MTA Könyvtára által végrehajtott cserekapcsolatok felülvizsgálatáról és a megtakarítás mértékéről készített beszámolóban foglaltakat.
2. Felhívja a Könyvtár igazgatóját, hogy az elkövetkező időszakban a nemzetközi kiadványcsere kapcsolatok felülvizsgálatáról szóló 5/1969. sz. elnökségi határozat intenciói szellemében folytassák a megkezdett munkát, s érdemileg fejlesszék tovább a kiadványcsere-tevékenységet.
3. Az Elnökség felkéri a főtitkárt, hogy a Könyvtár nemzetközi kiadványcsere tevékenységét az 1970. évben szerzett tapasztalatok alapján tétesse újabb elemzés tárgyává.

Budapest, 1970. január 28.

Rusznyák István s. k.,
elnök

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Fizikai Kutató Intézete, Budapest IV., Fóti út 56., pályázatot hirdet intézeti igazgatóhelyettesi állás betöltésére.

Az állás betöltéséhez a következő szakmai követelmények szükségesek: egyetemi diploma után legalább 10 éves szakmai gyakorlat, nemzetközi elismerést nyert tudományos munkásság a szilárd testek, elsősorban a félvezetők fizikája vagy kémiája terén, legalább kandidátusi tudományos fokozat, modern idegen nyelvismeret és az igazgatóhelyettesi teendők ellátásához szükséges vezetési, valamint adminisztratív gyakorlat.

A kinevezendő igazgatóhelyettes munkakörét, illetőleg hatáskörét az intézet szervezeti szabályzata tartalmazza.

A pályázathoz csatolni kell:

1. egyetemi végzettséget igazoló oklevelet,
2. a tudományos fokozatot igazoló okiratot,
3. az eddigi működés leírását,
4. a tudományos munkák felsorolását,
5. önéletrajzot.

A kinevezésre vonatkozóan a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 3/1968. (A. K. 9.) számú utasításában, a besorolási illetmény tekintetében a 127/1967. (23)Mü M számú rendeletben foglaltak az irányadók.

A pályázatokat az intézet igazgatójához kell benyújtani *1970. március 31-ig.*

Szigeti György s. k.,
akadémikus, intézeti igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

fizikai doktorátusi ösztöndíjra

A Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézete pályázatot hirdet két éves doktorátusi ösztöndíjra.

Ösztöndíjban részesülhet olyan fizikus, aki diplomáját a közelmúltban szerezte meg vagy 1970-ben megszerzi, és tudományosan különösen fejlődőképesnek látszik.

Az ösztöndíj két évi lehetőséget nyújt arra, hogy a diplomás fizikus az egyetemi doktorátusi disszertációját az intézet laboratóriumaiban kísérleti magfizikai témakörben elkészítse és ledoktorálhasson.

Az ösztöndíj összege megfelel a diplomás fizikusok részére biztosított tudományos segédmunkatársi fizetés összegének (havonta 1 300—1 600 Ft alap, amelyhez 30% pótlék járul).

Aki az ösztöndíjat elnyeri, azzal az intézet határozott időre szóló (két éves) ösztöndíj szerződést köt, amely a munkaviszonnyal azonos jogviszonyt hoz létre.

Az ösztöndíj tartama alatt az ösztöndíjas más munkaviszonyt nem létesíthet.

A pályázathoz csatolni kell:

1. egyetemi diploma másolatot.
2. részletes önéletrajzot.

A pályázat beadásának végső határideje: *1970. júl. 30.* Benyújtandó: az ATOMKI igazgatójához, Debrecen, Bem tér 18/c.

Az ösztöndíj juttatás 1970. szeptember 1-vel kezdődik.

Előzetes levélbeli tájékozódó jelentkezés (határideje 1970. április 30.) esetén további felvilágosítást ad az intézet igazgatója.

Dr. Szalay Sándor s. k.,
MTA Atommag Kutató Intézet
igazgatója

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

az Agrártudományi Egyetemen egyetemi tanári, illetve docensi állásra

Az Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar, illetve a Gépészmérnöki Kar alábbi tanszékein betöltendő egyetemi tanári, illetve docensi állásokra.

1. *Mezőgazdaságtudományi Kar Alkalmazott Üzemtani Tanszékre egyetemi tanári állás betöltésére*

Pályázhatnak azok a Mezőgazdasági mérnöki képesítésű, tudományos minősítéssel rendelkező szakemberek, akik hosszabb oktatási tapasztalatokkal, nagyüzemi gyakorlattal és megfelelő tudományos munkássággal rendelkeznek.

A kinevezett egyetemi tanár feladata a tantervben előírt munkaszervezéstani előadások megtartása, valamint a tangazdasági és üzemi gyakorlatok szervezése, irányítása, ellenőrzése, a gyakorlati oktatás továbbfejlesztése, a hallgatók vizsgáztatása és az oktatáshoz szükséges tananyagok összeállítása, a Tanszék tudományos munkájában való irányító jellegű közreműködés, illetve részvétel.

2. *A Mezőgazdasági Gépészmérnöki Kar Traktorok-Autók Tanszékre egyetemi tanári állás betöltésére*

Pályázhatnak azok a gépészmérnöki képesítésű tudományos minősítéssel rendelkező szakemberek, akik hosszabb oktatási tapasztalattal, nagyüzemi gyakorlattal és megfelelő tudományos munkássággal rendelkeznek.

A kinevezésre kerülő egyetemi tanárnak feladatkörébe tartozik a Traktorok—Autók c. tárgy keretében előadások tartása a tantervekben megszabott előírások között, a tantárgyi gyakorlatok irányítása és ellenőrzése, vizsgáztatás, jegyzetek és tankönyvek írása, részvétel a tanszék tudományos munkájában, különös tekintettel a traktordinamikára és terepjárás elméletre, valamint részvétel a tanszék egyéb irányú oktató-, kutató és nevelő munkájában.

3. *A Gépészmérnöki Kar Mechanika Tanszékre egyetemi tanári vagy docensi állás betöltésére*

Pályázhatnak azok a gépészmérnöki képesítésű tudományos minősítéssel rendelkező szakemberek, akik rendelkeznek a mechanika témaköréből megfelelő üzemi gyakorlattal, oktatási tapasztalattal, megfelelő tudományos munkássággal.

Az egyetemi tanár vagy docens feladata lesz a Mechanika c. tárgy előadásainak megtartása, oktató- és a tudományos kutatómunka irányítása továbbá a laboratóriumi gyakorlatok irányítása, és ellenőrzése; a hallgatók vizsgáztatása és az oktatáshoz szükséges tananyag összeállítása és biztosítása.

A betöltendő állás után a 169/1960. (MK. 19/A) MM számú utasításban közölt egyetemi tanári, illetve docensi illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított 4 héten belül kell Gödöllőn az Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve benyújtani.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) a Személyzeti Osztálytól beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1970. január 5.

Dr. Pethő György s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

az Agrártudományi Egyetemen egyetemi docensi állásokra

Az Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar, illetve a Gépészmérnöki Kar alábbi tanszékein betöltendő egyetemi docensi állásokra.

1. *A mezőgazdaságtudományi Kar Agrárgazdaságtani Tanszékére egyetemi docensi állás betöltésére*

Pályázhatnak azok az Agrártudományi Egyetemet végzett szakemberek, akik a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal, gyakorlattal, tudo-

mányos fokozattal és megfelelő tudományos munkássággal rendelkeznek.

A kinevezett egyetemi docens feladata lesz az oktató- és tudományos kutató munkában való részvétel, a tanszék által oktatott tárgyakból a tantervben előírt előadások megtartása, a gyakorlatok megtervezése és vezetése, részvétel a nevelőmunkában, tananyagok megírásában.

2. *A Mezőgazdaságtudományi Kar Kémiai Tanszékre egyetemi docensi állás betöltésére*

Pályázhatnak azok, akik vegyészmérnöki vagy vegyészi diplomával rendelkeznek, a diploma megszerzése után a mezőgazdasági (élelmezési) iparok területén oktatói, kutatói vagy technológusi munkakörben hosszabb időn keresztül dolgoztak, és megfelelő tudományos tevékenységet fejtettek ki.

A pályázatot elnyert docens feladata lesz az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Kémiai Tanszékén a mezőgazdasági termények tárolása és feldolgozása című tárgy előadása, a tárgy gyakorlatának vezetése és irányítása, az elméleti és gyakorlati oktatási anyag kidolgozásában és továbbfejlesztésében önálló és irányító jellegű részvétel, valamint a tanszék nevelő és tudományos munkájában való részvétel.

3. *A Mezőgazdaságtudományi Kar Állattenyésztéstani Tanszékére egyetemi docensi állás betöltésére*

Pályázhatnak azok az Agrártudományi Egyetemet végzett szakemberek, akik az Állattenyésztéstan tárgykörben oktatói tapasztalattal, üzemi gyakorlattal és megfelelő tudományos munkássággal, fokozattal rendelkeznek.

A kinevezett egyetemi docens feladata lesz a Tanszék oktató-nevelő és tudományos kutató munkájában való részvétel, nevezetesen: a juhtenyésztéstan tárgykörből az előadások megtartása, a gyakorlatok előkészítése, irányítása és vezetése, az elméleti és gyakorlati oktatási anyag kidolgozásában, illetve továbbfejlesztésében való önálló alkotó részvétel, valamint a Tanszék tudományos munkájában irányító jellegű közreműködés.

4. *A Gépészmérnöki Kar Mezőgazdasági gépek villamosítása és Állattenyésztési gépek Tanszékére egyetemi docensi állás betöltésére*

Pályázhatnak azok a gépészmérnöki képesítésű tudományos minősítéssel rendelkező szakemberek, akik hosszabb oktatási tapasztalattal, üzemi gyakorlattal és megfelelő tudományos munkássággal, fokozattal rendelkeznek.

A kinevezésre kerülő egyetemi docens feladatkörébe tartozik a Mezőgazdaság villamosítása tantárgy keretében a tantervben megszabott előadások tartása, a tantárgyi gyakorlatok irányítása, vizsgáztatás, jegyzetek és tankönyvek írása, tudományos kutatás, a tanszék egyébirányú oktató- és nevelő munkájában való részvétel.

A betöltendő állás után a 169/1960. (MK. 19/A) MM számú utasításban közölt egyetemi docensi illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított 4 héten belül kell Gödöllőn az Egyetem rektorának címezve benyújtani.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) a Személyzeti Osztálytól beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1970. január 5.

Dr. Pethő György s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

az Állatorvostudományi Egyetemen tanszékvezető egyetemi tanári állás betöltésére

Az Állatorvostudományi Egyetem pályázatot hirdet az *Anatómia és Szövettani Tanszéken* betöltésre kerülő tanszékvezetői egyetemi tanári állásra.

A tanszékvezető egyetemi tanár feladata lesz a tanszékvezetői teendők ellátása, a tanszék feladatkörébe tartozó tantárgyak: háziállatok összehasonlító anatómiája, szövettana, fejlődéstana és tájanatómiája előadásának megtartása, az oktató- és tudományos kutatói munka irányítása, továbbá a szemináriumi gyakorlatok irányítása és ellenőrzése.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételtől számított négy héten belül kell az Egyetem rektorához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya (Budapest, VII. Landler Jenő u. 2.) ad.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19./A) MM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Budapest, 1969. december 30.

Dr. B. Kovács András s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Erdészeti és Faipari Egyetem — Sopron — pályázatot hirdet az *Erdőmérnöki Kar Erdőművelés-tani tanszékén betöltendő egyetemi docensi álláshelyre.*

Az egyetemi docens feladata az Erdőműveléstan I—II. című tantárgyak előadásában való közreműködés, gyakorlatok tartása, illetve a gyakorlatok irányítása, vizsgáztatás, jegyzetek és tankönyvek írása, a tanszék oktató-, nevelő- és kutató munkájának végzése, a tanszékvezető irányítása és útmutatása szerint.

A betöltésre kerülő álláshely után a 169/1960. MM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázatokat az előírt mellékletekkel együtt a pályázati felhívásnak a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben történt közzététele után, négy héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalában (Sopron, Bajcsy Zsilinszky u. 4.).

Pályázhatnak azok az okleveles erdőmérnökök, akik legalább 10 éves szakmai gyakorlattal rendelkeznek, és 5 éves oktatói munkásságot tudnak igazolni az említett tantárgy szakterületén.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást az Egyetem Rektori Hivatala vagy az Erdőmérnöki Kar Dékáni Hivatala ad. (Sopron, Bajcsy Zsilinszky u. 4., telefon: 10—00.)

A pályázatban meg kell jelölni:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között oktató-, nevelő-, tudományos kutató munkájának részletes ismertetését — az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg —, esetleges tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait — a pályázónak a tudományos-, oktató-, nevelő munkára vonatkozó jövőbeni elképzeléseit, terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot,

2. a szakképzettséget, tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

3. az egyetemünktől beszerzett, pontosan kitöltött és aláírt törzslapot,

4. 30 napnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Sopron, 1969. december 31.

Dr. Gál János s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Erdészeti és Faipari Egyetem — Sopron — pályázatot hirdet az *Erdőmérnöki Kar Vadgazdálkodási tanszékén* betöltendő tanszékvezető egyetemi tanári álláshelyre.

A tanszékvezető egyetemi tanár feladata az Erdőmérnöki Karon a Vadászat és fegyvertan, a Vad- és halgazdálkodástan és a Mezőgazdasági alapismeretek című tantárgyak előadása, illetve e tantárgyak oktatásának irányítása, a tanszéki oktató-, nevelő- és kutató munka végzése, irányítása és ellenőrzése, vizsgáztatás, gyakorlatok tartása és ellenőrzése, jegyzetek és szakkönyvek írása, általában a tanszék vezetése.

A betöltésre kerülő álláshely után a 169/1960. MM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázati kérelmet az előírt mellékletekkel együtt a pályázati felhívásnak a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben történt közzétételét követő négy héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalában. (Sopron, Bajcsy Zsilinszky u. 4.)

Pályázhatnak azok az okleveles erdőmérnökök, akik legalább 10 éves oktatói munkássággal és tudományos fokozattal rendelkeznek.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást az Egyetem Rektori Hivatala (Tel.: Sopron, 11—00) ad.

A pályázatban meg kell jelölni:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között oktató-, nevelő-, tudományos munkájának részletes ismertetését — az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg —, tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait — a pályázónak a tudományos, oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. a részletes önéletrajzot
2. a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát
3. az egyetemünktől beszerzett, pontosan kitöltött és aláírt törzslapot
4. harminc napnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Sopron, 1969. december 27.

Dr. Gál János s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Erdészeti és Faipari Egyetem — Sopron — pályázatot hirdet a *Faipari Mérnöki Kar Bútor- és épületasztalosipari tanszékén* betöltendő egyetemi docensi álláshelyre.

Az egyetemi docens feladata a Bútor, ajtó- és ablakgyártástan, a Bútor- és épületasztalosipari szerkezetek című tantárgyak előadása, a Faipari műhelygyakorlatok megtartása, illetve az előbb említett tantárgyak gyakorlatainak irányítása és ellenőrzése, vizsgáztatás, jegyzetek és tankönyvek írása, a tanszék oktató-, nevelő- és kutató munkájának végzése, irányítása, ellenőrzése, általában a tanszék vezetése.

A betöltésre kerülő álláshely után a 169/1960. MM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázatokat az előírt mellékletekkel együtt a pályázati felhívásnak a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben történt közzététele után négy héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalában (Sopron, Bajcsy Zsilinszky u. 4.).

Pályázhatnak azok, akik a faiparban legalább 10 éves gyakorlattal rendelkeznek, és egyetemi végzettségük van, továbbá legalább 5 éves oktatói munkásságot tudnak igazolni a fent felsorolt tárgyak szakterületén.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást az Egyetem Rektori Hivatala vagy a Faipari Mérnöki Kar Dékáni Hivatala ad. (Sopron, Bajcsy Zsilinszky u. 4., telefon: 11—00.)

A pályázatban meg kell jelölni:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését. Ezek között oktató-, nevelő-, tudományos kutató munkájának részletes ismertetését — az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg —, esetleges tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait — a pályázónak a tudományos, oktató, nevelő munkára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot,
2. a szakképzettséget, tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,
3. az egyetemünktől beszerzett, pontosan kitöltött és aláírt törzslapot,
4. 30 napnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Sopron, 1969. december 30.

Dr. Gál János s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Kertészeti Egyetemen egyetemi tanári állás betöltésére

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet a *Kertépítészeti Szak Kerttervezési Tanszékén* tanszékvezető egyetemi tanári állás betöltésére.

Pályázhatnak azok az egyetemet végzett szakemberek, akik a tárgykörben hosszabb oktató tapasztalattal, biológiai, esztétikai, művészettörténeti, városépítési, kerttervezési, tájrendezési képesítéssel és gyakorlattal, tudományos minősítéssel és megfelelő tudományos munkássággal rendelkeznek.

A kinevezett egyetemi tanár feladata lesz a Kerttervezési Tanszék és Intézet vezetői teendőinek ellátása mellett a kertművészet-történet, zöldterület-, kerttervezés és a tájrendezés tárgykörébe tartozó elméleti előadások tartása és gyakorlatok irányítása, vezetése.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,
- tudományos és oktató munkájának részletes ismertetését,
- a pályázó által írt könyvek, tudományos közlemények és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,
- a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— az oklevelek hiteles másolatát,
— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,
— a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,
— a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az Egyetem rektorához kell benyújtani.

A betöltendő állások után a 169/1960. (M. K. 19/A.) MM számú, illetőleg a 161/1962. (M. K. 31.) MM számú utasításban közölt illetmény jár.

Budapest, 1969. december 29.

Dr. Kozma Pál s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Debreceni Agrártudományi Főiskolán egyetemi tanári állásokra

A Debreceni Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet az alábbi állásokra:

a Talajtani Tanszéken:

egy egyetemi tanári állásra, a „Mikrobiológia" c. tárgy oktatására

Pályázhatnak azok, akik a Tudományegyetem megfelelő szakán szereztek oklevelet, akik a tárgykörben hosszabb, lehetőleg egyetemi oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek. A kinevezendő egyetemi tanár feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok szervezése, irányítása, ellenőrzése, a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, tankönyvek megírásában való részvétel.

az Állattenyésztéstani Tanszéken:

egy egyetemi tanári állásra, az állattenyésztéstan oktatására

Pályázhatnak azok, akik agrármérnöki oklevéllel rendelkeznek, akik a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek. A kinevezendő egyetemi tanár feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok szervezése, irányítása, ellenőrzése, a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, tankönyvek megírásában való részvétel.

a Növényvédelmi Tanszéken

egy egyetemi tanári állásra

Pályázhatnak azok, akik egyetemi oklevelet szereztek, és akik a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek. A kinevezendő egyetemi tanár feladata lesz a „Növénykórtan", ill. a „Növények állati kártevői" c. tárgyak oktatásában, továbbá a növényvédelmi szakmérnökképzés feladataiban (előadások megtartása, gyakorlatok szervezése, ellenőrzése, vizsgáztatás), valamint a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, tankönyvek megírásában való részvétel.

a Növénytani-Növényélettani Tanszéken

egy (botanikus) egyetemi tanári állásra, „A mezőgazdasági növénytan" c. tárgy oktatására

Pályázhatnak azok, akik a Tudományegyetem megfelelő szakán szereztek oklevelet, akik a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos eredményekkel rendelkeznek. A kinevezendő egyetemi tanár feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok szervezése, irányítása, ellenőrzése, a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, tankönyvek megírásában való részvétel.

a Matematika—Fizika Tanszéken

egy egyetemi docensi állásra, az alkalmazott matematika oktatására

Pályázhatnak azok, akik a Tudományegyetem megfelelő szakán szereztek oklevelet, akik a tárgykörben hosszabb, lehetőleg egyetemi oktatói tapasztalattal, gyakorlattal rendelkeznek. A kinevezendő docens feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatokban való közreműködés, a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, útmutatók megírásában való részvétel.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

2. eddigi szakmai munkájának és munkaeredményeinek részletes ismertetését, ezek között
— oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését,
— a pályázó által írt könyvek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

3. a pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot 2 példányban,

b) szakképzettséget stb. tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) 3 hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19/A) MM sz. rendelet szerint az egyetemi oktatók

részére megállapított illetmény jár a pályázó szolgálati idejétől függően.

A pályázati határidő a pályázati felhívás megjelenésétől számított 4 hét.

A pályázatra vonatkozóan részletes felvilágosítást a főiskola Rektori Hivatala ad munkanapokon a hivatalos órák alatt. Az Agrártudományi Főiskola címe: Debrecen, Böszörményi út 138. Telefon: 12—230.

Debrecen, 1969. december hó 31.

Bencsik István s. k.,
egyetemi tanár, rektor.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet a *Talajtani Tanszékre*, egyetemi tanári állás betöltésére.

A pályázó feladata a talajtan tárgy oktatása, gyakorlatok ellenőrzése, valamint az ezzel kapcsolatos kutatómunka végzése.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19/A) MM számú utasításban közölt illetmény jár.

A pályázatot a 11/1968. (M. K. 5.) MM számú utasításban előírt mellékletekkel felszerelve a meghirdetéstől számított három héten belül a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola Rektori Hivatalába kell beküldeni.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolásának és illetményének megjelölését;

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) a felsőokatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet a *Növénytermesztéstani Tanszékre* egyetemi tanári állás betöltésére.

A pályázó feladata a földműveléstan tárgy oktatása, gyakorlatok ellenőrzése, valamint ezzel kapcsolatos kutatómunka végzése.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19/A) MM számú utasításban közölt illetmény jár.

A pályázatot a 11/1968 (M. K. 5.) MM számú utasításban előírt mellékletekkel felszerelve a meghirdetéstől számított három héten belül a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola Rektori Hivatalába kell beküldeni.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolásának és illetményének megjelölését;

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet a Kémiai Tanszékre egyetemi docensi állás betöltésére.

A pályázónak feladata a mikrobiológia tárgy oktatása, gyakorlatok irányítása és ellenőrzése, tudományos kutatás végzése.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19/A) MM számú utasításban közölt illetmény jár.

A pályázatot a 11/1968. (M. K. 5.) MM számú utasításban előírt mellékletekkel felszerelve a meghirdetéstől számított három héten belül a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola Rektori Hivatalába kell beküldeni.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolásának és illetményének megjelölését;

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet az Üzemtani Tanszékre egyetemi docensi állás betöltésére.

A pályázónak feladata a mezőgazdasági számvitel tárgy oktatása, gyakorlatok vezetése és ellenőrzése, valamint az ezzel kapcsolatos kutatómunka végzése.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19/A) MM számú utasításban közölt illetmény jár.

A pályázatot a 11/1968. (M. K. 5.) MM számú utasításban előírt mellékletekkel felszerelve a meghirdetéstől számított háron héten belül a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola Rektori Hivatalába kell beküldeni.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolásának és illetményének megjelölését;

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskolán egyetemi oktatói állásra

A Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet:

A *Marxizmus–Leninizmus Tanszéken* betöltésre kerülő egy fő tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A Marxizmus–Leninizmus Tanszéken alkalmazásra kerülő tanszékvezető egyetemi tanár feladata a tanszéken folyó oktatói, tudományos kutató munka irányítása, előadások tartása, jegyzetek, szakcikkek megírása.

A pályázat elnyeréséhez Agrártudományi Egyetemen vagy Tudomány Egyetemen szerzett oklevél szükséges.

A pályázónak legalább 10–15 éves szakmai gyakorlattal és felsőoktatási oktató tevékenységgel kell rendelkeznie.

A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek a tudományos fokozattal és oktatói gyakorlattal rendelkezők.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését;

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:
- oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok, stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

2. részletes önéletrajzot két példányban,

3. az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát,

4. három hónapnál nem régibb keletű Hatósági Erkölcsi Bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 169/1960. (MK. 19./A) MM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül kell a Főiskola Rektorához eljuttatni.

Címe: Mosonmagyaróvár, Vár 2. Telefon: 168—51.

Mosonmagyaróvár, 1969. december 30.

Dr. Kovács László s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

1. az Agrártudományi Főiskola Mosonmagyaróvár Alkalmazott Üzemtani Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi docensi állásra.

Az Alkalmazott Üzemtani Tanszékre kinevezendő egyetemi docens feladata a tanszéken folyó munkaszervezéstan és a Vezetési Ismeretek c. tárgy oktatása, Tangazdasági Gyakorlatok vezetése. A pályázat elnyeréséhez Agrártudományi Egyetemen szerzett oklevél szükséges.

A pályázónak legalább 10—15 éves szakmai gyakorlattal és felsőoktatási oktatói tevékenységgel kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését;

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek közöttt:
— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,
— az általa írt könyvek, jegyzetek, tudományok, stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

2. részletes önéletrajzot két példányban,

3. az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát,

4. három hónapnál nem régibb keletű Hatósági Erkölcsi Bizonyítványt.

A betöltendő állások után a 169/1960. (MK. 19/A) MM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül kell a Főiskola Rektorához eljuttatni.

Cím: Mosonmagyaróvár, Vár 2. Telefon: 168—51.

Mosonmagyaróvár, 1969. december 30.

Dr. Kovács László s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet 5002 kulcsszámú egyetemi docensi állásokra az alábbiak szerint:

a) *az Anatómiai Intézetnél* kinevezendő egyetemi docens feladata és kötelessége:
— az általános orvosképzés keretében az anatómia, szövettan és fejlődéstan oktatása;
— az állás elnyeréséhez a normál morfológiai tárgyak elméleti és gyakorlati oktatásában, valamint felsőoktatási szervezési munkában szerzett tapasztalat, a neuroanatómia területén való különleges jártasság és tudományos minősítés szükséges.

b) *az Igazságügyi Orvostani Intézetnél* kinevezendő egyetemi docensek (3 állás) feladata és kötelessége:

1. a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni az igazságügyi orvostan oktatásában, az intézet rutin jellegű munkájában, továbbá az intézet adminisztrációs, szervezési munkájában. Az állás elnyeréséhez tudományos fokozat szükséges.

2. A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni az intézeti oktatásban, különös tekintettel a fogorvostanhallgatók elméleti és gyakorlati képzésére; továbbá ugyancsak a tanszékvezető útmutatása szerint részt venni az intézet rutin jellegű munkájában. Az állás betöltésénél előnyben részesülnek, akik a fogorvostanhallgatók oktatásában már tapasztalattal rendelkeznek. Az állás elnyeréséhez tudományos fokozat szükséges.

3. A kinevezendő docens feladata, hogy a tanszékvezető útmutatása szerint részt vegyen az intézet elméleti és gyakorlati oktatómunkájában, valamint a rutinfeladatok elvégzésében. A kinevezésnél előnyben részesülnek, akik több évtizedes kórbonctani gyakorlati és oktatási tapasztalattal rendelkeznek. Az állás elnyeréséhez tudományos fokozat szükséges.

c) *a Közegészségtani Intézetnél* kinevezendő egyetemi docens feladata és kötelessége:
— a tanszékvezető egyetemi tanár irányítása mellett a közegészségtan-járványtan elméleti és gyakorlati oktatásában, továbbá az intézet tudományos munkájában való részvétel;
— a kinevezés feltétele: tudományos fokozat;
— a kinevezésnél előnyben részesül, aki a kórházhygiene témakörben tudományos kutatómunkát végzett.

d) *Klinikák Kísérleti Kutató Laboratóriumához* kinevezendő egyetemi docens feladata és kötelessége:

— a Kísérleti Kutató Laboratóriumban folyó biokémiai, élettani és kórélettani kutató munkában való részvétel;
— a klinikákkal tudományos kollaboráció;
— az orvostanhallgatók tudományos nevelése;
— a Kísérleti Kutató Laboratórium által szervezett továbbképző előadások, kurzusok szervezésében és megtartásában való részvétel;
— a Kísérleti Kutató Laboratórium adminisztratív ügyintézésében való részvétel;
— az állás elnyeréséhez legalább 10 éves orvosi diploma, 10 éves kísérleti orvostudományi kutató tevékenység igazolása, oktatási gyakorlat és tudományos fokozat szükséges.

e) *a II. sz. Belgyógyászati Klinikánál* kinevezendő egyetemi docensek (2 állás) feladata és kötelessége:

— a tanszékvezető egyetemi tanár útmutatása szerint részt venni a belgyógyászat elméleti és gyakorlati oktatásában, a klinika szervezési, adminisztrációs, valamint tudományos kutató munkájában;
— a pályázónak orvostanhallgatók és szakorvosjelöltek elméleti és gyakorlati oktatásában megfelelő gyakorlattal kell rendelkeznie, és jártasnak kell lennie önálló tudományos kutató munkában;
— tudományos minősítés a pályázat elnyerésének előfeltétele.

f) *a II. sz. Női Klinikánál* kinevezendő egyetemi docens feladata és kötelessége:

— a klinika oktató-, nevelő-, gyógyító- és kutatómunkájában, valamint szervezési és adminisztrációs munkájában a tanszékvezető egyetemi tanár utasítása szerinti részvétel;
— tudományos minősítés a pályázat elnyerésének előfeltétele.

g) *a Tüdőgyógyászati Klinikánál* kinevezendő egyetemi docens feladata és kötelessége:

— a kinevezendő egyetemi docensnek tüdőgyógyászati vagy belgyógyászati szakvizsgával kell rendelkeznie;
— a kinevezés feltétele legalább kandidátusi tudományos fokozat;
— előnyben részesül az a pályázó, aki a klinikai ismereteken kívül laboratórium vezetésében és az orvostanhallgatók oktatásában is megfelelő jártassággal bír.

A pályázati kérelmeknek tartalmazniuk kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, beosorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktató-nevelő, tudományos munkájának részletes ismertetését, a pályázó által írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A *pályázathoz mellékelni kell:*

a) részletes önéletrajzot,

b) szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) kitöltött törzslapot,

d) a tudományos dolgozatok egy-egy példányát,

e) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított négy héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalához (Budapest, VIII., Üllői út 26. sz.).

Budapest, 1970. jan. 23.

Dr. Zoltán Imre s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra az Orvosi Vegytani Intézethez.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. az intézet igazgatói teendőinek ellátása;

2. az orvos- és fogorvostanhallgatók számára az orvosi kémia és a biokémia tárgyak oktatása és vizsgáztatása, az intézet oktató-nevelő munkájának irányítása és ellenőrzése;

3. az intézet tudományos munkájának irányítása és ellenőrzése;

4. mindazok a feladatok, amelyeket a művelődésügyi miniszter 3/1969. (VII. 4.) MM számú rendeletének 4. fejezete, illetve az Egyetem Működési és Szervezeti Szabályzata az intézet igazgatójának feladatköréül meghatároz.

A kinevezendő egyetemi tanár illetménye a Felsőoktatási Intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 169/1960. (M.K.19./A) MM számú utasítás melléklete szerint az 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásnak megfelelően.

A pályázat feltétele orvosi diploma, az állás elnyerésénél előnyben részesül az a pályázó, aki az orvosi kémia és biokémia kutatásában megfelelő tapasztalattal és jártassággal, illetőleg eredményekkel rendelkezik, és a tudományszakokat korszerű nívón műveli.

Pályázatot hirdet az egyetem rektora továbbá 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra a II. sz. Szemészeti Klinikánál.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. a klinika igazgatói teendőinek ellátása,

2. az egyetemi hallgatók oktatása, vizsgáztatása, a klinika oktató-nevelő, valamint gyógyító munkájának irányítása és ellenőrzése,

3. a klinika tudományos munkájának irányítása és ellenőrzése,

4. mindazok a feladatok, amelyeket a Művelődésügyi Miniszter 3/1969. (VII. 4.) MM számú rendeletének 4. fejezete a klinika igazgatójának feladatköréül meghatároz.

A kinevezendő egyetemi tanár illetménye a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 169/1960. (M. K. 19./A) MM számú utasítás melléklete szerint az 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásnak megfelelően.

A pályázati kérelmeknek tartalmazniuk kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését, ezek között oktató-nevelő, tudományos munkájának részletes ismertetését,

— a pályázó által írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) kitöltött törzslapot,

d) tudományos dolgozatok egy-egy példányát,

e) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalához (Budapest, VIII., Üllői út 26. sz.).

Budapest, 1970. jan. 23.

Dr. Zoltán Imre s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásokra az alábbiak szerint:

a) az *I. sz. Sebészeti Klinikánál* a kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

— részvétel az orvostanhallgatók sebészeti tantárgyának elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, a klinika oktató-nevelő munkájának irányításában és ellenőrzésében;

— részvétel a klinika gyógyító-, megelőző, valamint tudományos munkájának irányításában és ellenőrzésében;

— a tanszékvezető egyetemi tanárnak — akadályoztatása esetén — teljes jogkörrel való helyettesítése;

— feladatait a tanszékvezető egyetemi tanár irányítása mellett látja el.

b) A *III. sz. Belgyógyászati Klinikánál* az egyetemi tanári állás pályázati feltételei:

— hosszas egyetemi belklinikai gyógyító és oktató tevékenység;

— tudományos fokozat;

— a választott tudomány területén folyamatos kutató munka végzése;

— kutatócsoport szervezésére és vezetésére való alkalmasság;

— feladatait a tanszékvezető egyetemi tanár irányítása mellett látja el.

c) a *Szövet és Fejlődéstani Intézetnél* kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

— előadások tartása biológia tárgyból;

— az orvosi biológia tárgyból való vizsgáztatás;

— a biológiai gyakorlatok megszervezése;

— részvétel a tanszék oktató-nevelő munkájában, annak irányításában és ellenőrzésében;

— részvétel az intézet tudományos munkájának művelésében;

— feladatait a tanszékvezető egyetemi tanár irányítása mellett látja el.

d) a *Biofizikai Intézetnél* kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

— részvétel az orvos- és fogorvostanhallgatók biofizika tantárgyának elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, az intézet oktató-nevelő munkájának irányításában és ellenőrzésében;

— részvétel az intézet tudományos munkájának irányításában és ellenőrzésében;

— feladatait a tanszékvezető egyetemi tanár irányítása mellett látja el.

e) Klinikák Kísérleti Kutató Laboratóriumához kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

— a laboratórium vezetése;

— a laboratórium tudományos munkájának irányítása;

— az egyetemi klinikák tudományos kutató munkájának támogatása, a tudományos kollaboráció előmozdítása;

— részvétel az egyetemi hallgatók élettan oktatásában és vizsgáztatásában.

A *pályázati kérelmeknek tartalmazniuk kell:*

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktató-nevelő, tudományos munkájának részletes ismertetését, a pályázó által írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) kitöltött törzslapot,

d) a tudományos dolgozatok egy-egy példányát,

e) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított négy héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalához (Bpest, VIII., Üllői út 26. sz.).

Budapest, 1970. jan. 23.

Dr. Zoltán Imre s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15[30] óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Elnökségi Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Tétényi Pál*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 14—16 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: Az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 850 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.69083 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. MÁRCIUS 13.

TARTALOM

Személyi rész			41
Törvények, rendeletek, határozatok	3/1970. (II. 15.) Korm. rendelet	A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1969. évi 41. számú törvényerejű rendelet hatálybalépéséről és a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályainak jóváhagyásáról	42
	1004/1970. (II. 15.) Korm. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának és főtitkárhelyetteseinek kinevezéséről	43
Az Akadémia Elnökségének határozatai	7/1970. sz. határozat	Az alelnökök tevékenységi körének megállapításáról	43
	8/1970. sz. határozat	Az 1970. évi közgyűlés határozatai végleges szövegének megállapításáról és a közgyűlés zárt ülésén felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatos álláspontok összegezéséről	43
	10/1970. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia 1970. évben rendezendő tudományos ülésszaka időpontjának meghatározásáról	44
Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasítása	1/1970. MTA (A. K. 4.)	Az akadémiai átszervezés végrehajtásáról	44
Miniszteri utasítások	Az OMFB 102. sz. határozata	Fehérje Program Iroda létesítéséről	44
Közlemények		Láng István főtitkárhelyettes megbízásáról	45
		A Kertészeti Egyetem pályázati hirdetménye	45
		A Villamosenergiaipari Kutató Intézet pályázati hirdetménye	46
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	46
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	46

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia tudományos osztályai az új alapszabályoknak megfelelően három évi időtartamra megválasztották az osztályelnököket és az osztályelnök-helyetteseket.

A tudományos osztályok osztályelnökei és osztályelnök-helyettesei az 1970. évi közgyűlés után:

Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

osztályelnök:

Ortutay Gyula rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Szabolcsi Miklós levelező tag

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Filozófiai és Történettudományok Osztálya

osztályelnök:

Mátrai László rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Ember Győző rendes tag

Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya

osztályelnök:

Kónya Albert levelező tag

osztályelnök-helyettes:

Tarján Imre levelező tag

Agrártudományok Osztálya

osztályelnök:

Láng Géza rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Cselőtei László levelező tag

Orvosi Tudományok Osztálya

osztályelnök:

Gömöri Pál rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Knoll József levelező tag

Műszaki Tudományok Osztálya

osztályelnök:

Bognár Géza rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Lévai András levelező tag

Kémiai Tudományok Osztálya

osztályelnök:

Lengyel Béla rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Szántay Csaba levelező tag

Biológiai Tudományok Osztálya

osztályelnök:

Szentágothai János rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Balogh János levelező tag

Gazdasági- és Jogtudományok Osztálya

osztályelnök:

Friss István rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Eörsi Gyula levelező tag

Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya

osztályelnök:

Szádeczky-Kardoss Elemér rendes tag

osztályelnök-helyettes:

Pécsi Márton levelező tag

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 60. születésnapja alkalmából, tudománypolitikai és tudományszervezői tevékenysége elismeréséül *Erdey László* kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 3/1970. (II. 15.) számú

rendelete

a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1969. évi 41. számú törvényerejű rendelet hatálybalépéséről és a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályainak jóváhagyásáról

1. §

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1969. évi 41. számú törvényerejű rendelet 1970. február 5. napján lép hatályba.

2. §

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Magyar Tudományos Akadémiának a CXXX. Közgyűlése által elfogadott alapszabályait az 1969. évi 41. számú törvényerejű rendelet 7. § (2) bekezdése alapján jóváhagyja.

3. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg a 10/1951. (I. 6.) MT számú rendelet 4. §-a, továbbá az 1028/1960. (XI. 20.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1004/1970. (II. 15.) számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának és főtitkárhelyetteseinek kinevezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 5 évi időtartamra

a) *Erdei Ferenc* akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárává,

b) *Köpeczi Bélát* és *Tétényi Pált*, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjait, valamint *Láng Istvánt*, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyetteseivé kinevezi.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 7/1970. számú

határozata

az alelnökök tevékenységi körének megállapításáról

(Elnökség, 1970. február 24.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség felkéri az alelnököket, hogy szakterületüknek megfelelően rendszeresen segítsék elő a tudományos osztályok együttműködését és az osztályok munkájának koordinálását, továbbá működjenek közre meghatározott funkcionális feladatok felügyeletében.
Az Elnökség az alelnökök tevékenységi körét az alábbiak szerint határozza meg:

Jánossy Lajos alelnök elősegíti:

a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya, a Műszaki Tudományok Osztálya, a Kémiai Tudományok Osztálya, továbbá a Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya együttműködését, és ellátja a tudományos egyesületek (társaságok) testületi hatáskörbe tartozó érdemi felügyeletét;

Straub F. Brunó alelnök elősegíti:

az Agrártudományok Osztálya, az Orvosi Tudományok Osztálya és a Biológiai Tudományok Osztálya együttműködését, és testületi tevékenységi körben felügyeletet gyakorol az Akadémia tagjai jóléti ügyeinek intézése felett;

Szabó Imre alelnök elősegíti:

a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, a Filozófiai és Történettudományok Osztálya, valamint a Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya együttműködését, továbbá testületi tevékenységgel összefüggésben felügyeletet gyakorol az Akadémia nemzetközi tudományos kapcsolatai felett.

2 Az Elnökség felkéri *Straub F. Brunó* alelnököt a Kormány tudománypolitikai irányelveire vonatkozó javaslat előkészítésére létesítendő ad hoc elnökségi bizottság vezetésére.

3 Az Elnökség tudomásul veszi, hogy az elnök rendszeres tanácsadó testületet — elnöki kollégiumot létesített. Az elnöki kollégium tagjai: az elnök, az alelnökök, a főtitkár, a Tudományos-Testületi Titkárság vezetője, a Tudományszervezési Csoport igazgatója és a Hivatal MSZMP Szervezetének titkára.

Budapest, 1970. február 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnöksége 8/1970. sz.

határozata

az 1970. évi közgyűlés határozatai végleges szövegének megállapításáról és a közgyűlés zárt ülésén felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatos álláspontok összegezéséről

(Elnökség, 1970. február 24.)

Teljes szöveg

I.

Az Elnökség az 1970. évi közgyűlés határozatainak szövegét az alábbiak szerint hagyja jóvá:

1 A közgyűlés jóváhagyóan tudomásul veszi az Elnökség 1970. évi beszámolóját, és az Elnökségnek — megbízatásának lejártával — a felmentvényt megadja.

2 A közgyűlés — a jegyzőkönyvben meghatározott módosításokkal és kiegészítésekkel — elfogadja a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályait.

II.

3 A közgyűlés zárt ülésén felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatban az Elnökség az alábbiakban összegezi a közgyűlés álláspontját, amelyet tevékenysége során irányadónak tekint:

31 Az országos jelentőségű, érdemi tudományos és tudománypolitikai kérdések, valamint tudományos koncepciók kidolgozásával tovább kell növelni a testületi munka hatékonyságát és ezáltal az Akadémia társadalmi szerepét. Ennek egyik előfeltétele korszerű információ csere megszervezése. Az Akadémiának, a tudományos osztályoknak és a bizottságoknak

nemcsak joguk, de az országos felelősség folytán kötelességük is, hogy feladataik ellátásához az Akadémia szervezetéhez nem tartozó intézményektől is tájékoztatást kérjenek.

32 Az Akadémia szervezetéhez nem tartozó intézményekben folyó kutatások elvi és módszertani befolyásolása érdekében az Akadémia tudományos osztályai, a bizottságok és a munkabizottságok tevékenységükbe megfelelő számban vonjanak be gyakorlati szakembereket. Olyan tudományosan megalapozott véleményeket, álláspontokat alakítsanak ki, továbbá olyan fejlesztési elgondolásokat és koncepciókat dolgozzanak ki, amelyeket a bizottsági tevékenységben részt vevők a maguk területén megvalósíthatnak, vagy megvalósításukra egyéb szervek részére javaslatot tehetnek.

33 A kutatóintézeti igazgatók jogállásával összhangban rendezni kell az akadémiai tanszéki kutatócsoportok vezetőinek hatáskörét, jogait és kötelezettségeit.

34 Az intézeti önállóság növelése mellett figyelmet kell fordítani arra, hogy a kutatóintézetek — ideértve a tanszéki kutatócsoportokat és a munkaközösségeket is — rendeltetésüknek megfelelő irányban tevékenykednek-e. Ezért nagyobb időszakokban továbbra is vizsgálni kell, hogy a kutatóintézmények tudománypolitikai értelemben véve rendeltetésszerűen működnek-e, és a társadalom igényeinek megfelelően végzik-e munkájukat.

35 A tudományos kutatók belföldi ösztöndíjának és belföldi kiküldetésének rendszerét úgy kell továbbfejleszteni, hogy ösztöndíjas kiküldetésben a kutatók huzamosabb ideig is részt vehessenek más hazai kutatóintézet munkájában.

36 A közgyűlés az elnökségi beszámolóhoz előterjesztett javaslatokkal kapcsolatban

361 tudomásul vette, hogy az Elnökség egyes nagyobb vidéki városokban (Szeged, Pécs) már eddig is szervezett akadémiai bizottságot, és amennyiben a helyi adottságoknak megfelelő feltételek rendelkezésre állnak, a jövőben is mód van egyes városokban újabb akadémiai bizottságok létrehozására;

362 felhívja az Akadémia vezetőinek és tagjainak figyelmét az 1968. évi közgyűlésen elfogadott és a fejlődés meggyorsítása érdekében szükségesnek tartott interdiszciplináris területek fokozottabb gondozására és fejlesztésére.

37 Az Akadémia egy év múlva együttes ülés keretében vitassa meg és értékelje az Akadémia szervezeti reformjának, a testületi és igazgatási szervezet alapszabályszerű működésének gyakorlati tapasztalatait.

Budapest, 1970. február 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnöksége 10/1970. sz.

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia 1970. évben rendezendő tudományos ülésszaka időpontjának meghatározásáról

(Elnökség, 1970. február 24)

Teljes szöveg

Az Elnökség úgy határoz, hogy 1970 októberhóban kell megrendezni a más években a közgyűléshez csatlakozó tudományos tanácskozások és viták ülésszakát.

Budapest, 1970. február 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának 1/1970. MTA (A. K. 4.) számú

együttes utasítása

az akadémiai átszervezés végrehajtásáról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg)

Miniszteri utasítások

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének 102. számú

határozata

Fehérje Program Iroda létesítéséről

A lakosság egyre növekvő táplálkozási igényének, ezen belül a teljes értékű fehérje szükségletének kielégítése új tudományos ismeretek megszerzését és mielőbbi alkalmazását kívánja meg. Az erre irányuló kutatási tevékenységet a nagy biológiai értékű fehérjék termelésének teljes folyamatára kell megszervezni. A távlati célkitűzések megoldására irányuló munka eredményességét — számos tudományterületre kiterjedő komplexitása miatt — csak hatékony koordinációval lehet biztosítani.

E tevékenységek során az új ismeretek megszerzését különösen

— a hazai fehérje-bázis bővítési lehetőségeiben,
— az előállított fehérjék értékének megóvásában, illetve javításában,
— a takarmányok felhasználása hatásfokának (transzformáció) javításában, valamint
— az emberi fogyasztásra kerülő állati eredetű fehérjék leghatékonyabb felhasználásában

kell biztosítani.

A Tudománypolitikai Bizottság 30 006/1969. sz. határozata alapján, valamint élve az 1027/1967. sz. Kormányhatározat adta felhatalmazással — a társadalom fehérjeszükségletének kielégítése érdekében végzett kutatási és fejlesztési tevékenységek összehangolt programjának kidolgozására és e program megvalósításának irányítására — 1970. január 1-i hatállyal hat évi időtartamra „Fehérje Program Irodát" létesítek.

A Fehérje Program Iroda az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságon belül működő önálló szervezeti egység.

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökét a Fehérje Program Iroda irányításában tanácsadó testület támogatja, amelynek tagjait a fehérje-problémakörben kiemelkedő tudományos, gazdasági és igazgatási szakemberek köréből választja.

A Fehérje Program Iroda kevés létszámú hivatali szervezettel rendelkezik, és feladatait az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságban kialakított bizottsági munkamódszerrel és feltételekkel látja el.

A Fehérje Program Iroda tevékenységi köre:

a) a Kormány gazdaságpolitikai célkitűzései alapján a fehérjeprobléma megoldása érdekében

— koncepciókat
— kutatási programokat

dolgoz vagy dolgoztat ki és terjeszt az illetékes szervek elé;

b) az elfogadott programok végrehajtása érdekében kutatási szerződéseket, megállapodásokat köt;

c) koordinálja és ellenőrzi a fehérje-kutatási tevékenységeket;

d) ellátja a fehérje-kutatási körrel kapcsolatos műszaki-tudományos információs feladatokat;

e) a fehérje-kutatás nemzetközi kapcsolatokból eredő feladatainak végzésében irányítóan vesz részt.

Budapest, 1969. december 31.

Kiss Árpád s. k.,
az OMFB elnöke

Közlemények

KÖZLEMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára *Láng István* főtitkár-helyettest f. év március 2-től kezdődően megbízta a Nemzetközi kapcsolatok Főosztálya felügyeletével.

Budapest, 1970. március 3.

Központi Igazgatási Titkárság

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

a Kertészeti Egyetemen egyetemi docensi állásokra.

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet az alábbi állásokra:

A Marxizmus—Leninizmus Tanszéken

egy egyetemi docensi állásra, „A dialektikus és történelmi materializmus" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik filozófiai és biológiai diplomával, filozófiai tudományok kandidátusa tudományos fokozattal és a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos eredménnyel rendelkeznek.

A kinevezendő docens feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, szemináriumok vezetése, vizsgáztatásban, nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetírásban való részvétel.

Az Üzemtani Tanszéken

egy egyetemi docensi állásra, „A Kertészeti Üzemtan" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik egyetemi végzettséggel, hosszú oktatói, illetve üzemi gyakorlattal rendelkeznek.

A kinevezendő docens feladata lesz a tantervben előírt Kertépítészeti Üzemtan oktatása, valamint a nevelő és tudományos munkában való részvétel.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

2. eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezek között
   — oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését,
   — a pályázó által írt könyvek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
   — kitüntetését és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

3. a pályázónak az oktató- és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot 2 példányban,

b) szakképzettséget stb. tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) 3 hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 169/1960. (M. K. 19/A) MM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár a pályázó szolgálati idejétől függően.

A pályázati határidő a pályázati felhívás megjelenésétől számított 4 hét.

Dr. Kozma Pál s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Villamosenergiaipari Kutató Intézet Budapest V., Zrínyi u. 1. pályázatot hirdet

tüzeléstechnikai — és
kalorikus gépészeti főosztályvezetői állásokra.

Pályázati feltételek:

tudományos fokozat,

a tüzeléstechnika, ill. a kalorikus gépészet területén kifejtett önálló műszaki alkotó tevékenység,

a szakterület nemzetközi és hazai helyzetének átfogó ismerete,

áttekintés a magyar iparnak a feladatkörébe tartozó kutatások iránti igényeiről,

a korszerű kutatási módszerek és eszközök ismerete,

legalább 15 év szakmai, ebből 5 év vezetői gyakorlat,

legalább két világnyelven a szakirodalom tanulmányozásához elegendő nyelvismeret, legalább egy világnyelven tárgyalóképesség.

A pályázathoz csatolni kell:

önéletrajzot,

szakmai működés részletes ismertetését,

tudományos publikációk és szabadalmak jegyzékét.

A pályázatokat az intézet igazgatójához kell benyújtani 1970. március 31-ig.

Dr. Vajda György s. k.,
igazgató

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Tétényi Pál*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 14—16 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: Az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.69268 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 5. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. ÁPRILIS 10.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	5/1970. számú NET határozat	Erdey-Grúz Tibor akadémikusnak a Magyar Tudományos Akadémia elnöki tisztségében való megerősítéséről 49
	1005/1970. (III. 5.) Korm. határozat	A Tudományos Minősítő Bizottság titkárának felmentéséről, illetőleg kinevezéséről 49
Miniszteri rendeletek	1/1970. (III. 20.) MM	A kiadói szerződések feltételeiről és a szerzői díjakról 50
Közlemények		Az Akadémia Központi Hivatalának Főtitkári kollégiumáról 58
		A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének pályázati hirdetménye 58
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 58
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 58

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 5/1970. számú

határozata

Erdey-Grúz Tibor akadémikusnak a Magyar Tudományos Akadémia elnöki tisztségében való megerősítéséről

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Erdey-Grúz Tibor* akadémikust — akit a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése 1970. február 5-én 3 évi időtartamra az Akadémia elnökévé választott — az 1969. évi 41. számú tvr. 4. §-ának (1) bekezdése alapján elnöki tisztségében megerősíti.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1005/1970. (III. 5.) számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság titkárának felmentéséről, illetőleg kinevezéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány *Tétényi Pált*, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettesét a Tudományos Minősítő Bizottság titkári tisztsége alól — kifejtett munkája elismerése mellett — felmenti, és a Tudományos Minősítő Bizottság titkárává *Meisel Jánost*, a műszaki tudományok kandidátusát kinevezi.

2. Ez a határozat 1970. március 1-én lép hatályba; az 1029/1967. (IX. 17.) Korm. számú határozat 2. pontja ennek megfelelően módosul.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Miniszteri rendeletek

A művelődésügyi miniszter 1/1970. (III. 20.) MM számú

rendelete

a kiadói szerződések feltételeiről és a szerzői díjakról

A szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény 56. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel, az Országos Anyag- és Árhivatal elnökével, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiakat rendelem.

I.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya a szépirodalmi művek, a tudományos, a szakmai és az ismeretterjesztő írói művek, a tankönyvek, az oktatás céljára szolgáló jegyzetek, valamint lexikonok és szótárak (a továbbiakban együttesen: mű) kiadására kötött szerződésekre (a továbbiakban: szerződés) terjed ki.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya

a) az olyan szerződésekre, amelyben a felek egyike a devizajogszabályok szerint külföldinek minősül;

b) az időszaki lapban, a lap évkönyvében vagy kalendáriumban megjelent művekre kötött szerződésre.

(3) A rendelet hatálya alá tartozik a magyar kiadó és magyar szerző, szerkesztő, továbbá a szerzői jogi védelemben részesülő műfordítás, szakmai, tudományos stb. fordítás készítője (a továbbiakban együttesen: szerző) között létrejött szerződés akkor is, ha a művet a magyar kiadó és külföldi kiadó közös kiadásban jelenteti meg, tekintet nélkül arra, hogy a művön kiadóként a közös kiadásban részt vevő kiadók közül melyiket tüntetik fel.

A kiadói szerződések feltételei

2. §

(1) A szerződésben meg kell határozni

— a szerződés időtartamát,

— a mű jellegét (eredeti mű, átdolgozás, fordítás, gyűjteményes mű stb.), műfaját (szépirodalmi, tudományos, ismeretterjesztő stb.),

— a mű hozzávetőleges terjedelmét — kivéve, ha a díjazás a mű terjedelmétől független —,

— a szerző díjazását,

— a mű teljes kézirata átadásának időpontját, ha a kézirat átadása a szerződés megkötését követően történik,

— a szerzőt megillető tiszteletpéldányok számát,

— a kiadás határidejét.

(2) A szerződés írásba foglalásán felül írásban kell megtenni a feleknek a szerződés teljesítésével kapcsolatos jognyilatkozataikat is.

3. §

(1) Magyar nyelvű műnél a szerződés időtartama legfeljebb négy évre, idegen nyelven készült mű esetén legfeljebb hat évre, magyar nyelven már megjelent mű idegen nyelvű kiadása esetén pedig legfeljebb nyolc évre terjedhet.

(2) A szerződés időtartamát — ha a kézirat elfogadása a szerződéskötést követően történik — a kézirat — több kötetes műnél az utolsó kötet kézirata — elfogadásának napjától kell számítani.

(3) A szerződés tartama alatt a kiadó jogosult a művet az általa meghatározott példányszámban és kivitelben többször is kiadni. Eltérő kivitelben egyidejűleg kiadott mű egy kiadásnak számít.

4. §

A mű terjedelmét általában szerzői ívekben kell meghatározni. A szerzői ív 40 000 betűhely, verses műveknél 500 sor. Ha a mű terjedelme szerzői ívekben nem határozható meg (pl. táblázatos művek, ABC-s könyv, rajzkönyv, zenei tankönyv), azt 16 A/5 alakú nyomtatott oldalt tartalmazó ívekben, verses művek esetén pedig soronként kell meghatározni.

5. §

A szerző a kéziratot a kiadó által előírt formában és — eltérő megállapodás hiányában — három példányban köteles szolgáltatni. A nem megfelelő formában vagy példányszámban szolgáltatott kézirat kijavításáról, illetőleg pótlásáról — a szerző előzetes értesítése mellett — a kiadó jogosult gondoskodni. A kézirat átvételét a kiadó köteles írásban elismerni.

6. §

(1) Ha a kézirat elfogadása nem a szerződés megkötésével egyidejűleg történik — a (3) bekezdés eseteit kivéve —, a kiadó a mű teljes kéziratának átvételétől számított négy hónapon — tankönyvnél nyolc hónapon — belül köteles a kézirat elfogadásáról vagy kijavításra irányuló igényéről nyilatkozni. A nyilatkozat elmulasztását elfogadásnak kell tekinteni.

(2) Amennyiben a kézirat terjedelme, a lektori vélemények eltérése miatt vagy más alapos okból a kiadó a kéziratra az előírt határidő alatt nem tud nyilatkozni, úgy legalább húsz nappal a határidő lejárta előtt — a szerző egyidejű értesítése mellett — a kiadó a határidőt egy alkalommal legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja.

(3) A kijavításra visszaadott kézirat elfogadásáról — eltérő megállapodás hiányában — az újabb

átvételtől számított három hónap alatt kell nyilatkozni. Ez a rendelkezés a kijavításra ismételten visszaadott kéziratra is vonatkozik.

7. §

A szerző — eltérő megállapodás hiányában — köteles a művének kéziratáról készült nyomdai levonatokat kijavítani és a megfelelően kijavított levonatok kinyomtatásához hozzájárulását a kiadó által közölt határidőre megadni. Ha a szerző ezt elmulasztja, a kiadó a levonatok kijavításáról gondoskodhat, illetőleg a szerzőnek a kézirat kinyomatásához való hozzájárulását megadottnak tekintheti.

8. §

Ha a kiadó az elfogadott kéziratot a szerződésben megállapított határidő alatt nem adja ki, a szerző a szerződéstől elállhat, és a kiadótól a 12. § (4) bekezdésében meghatározott díjat (teljes díj) követelheti.

II.

A SZERZŐI DÍJRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

A díjazással kapcsolatos általános rendelkezések

9. §

(1) A szerzői díj

a) a rendelethez *mellékelt táblázatok* alkalmazásával a mű terjedelmére és példányszámára figyelemmel;

b) a mű terjedelmétől vagy példányszámától, illetőleg mindkettőtől függetlenül a felek által előre meghatározott összegben

állapítható meg.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjának alkalmazása esetén a példányszámtól is függő díjazásnál az ívenkénti (soronkénti) díjat az alappéldányszámra kell megállapítani. Az (1) bekezdés *b)* pontja szerint megállapított szerzői díj — a felek megállapodása alapján — magában foglalhatja a szerződés tartama alatt megjelenő további kiadások díját is.

(3) Magyar és külföldi kiadó közös kiadásában megjelenő műveknél az együttesen előállított példányokat egy kiadásnak kell tekinteni.

10. §

A jövőben alkotandó mű ívenkénti (soronkénti) szerzői díját a melléklet megfelelő díjtételének keretében alsó és felső határ feltüntetésével úgy kell a szerződésben meghatározni, hogy e határok között legalább 25% eltérés legyen. A kiadó a kézirat elfogadásával egyidejűleg köteles a szerzővel közölni, hogy — a szerződésben megállapított határok között — mekkora összegű szerzői díjat fizet.

11. §

A szerződésben a felek előleg fizetésében állapodhatnak meg. Első kiadás esetén az előleg a kézirat elfogadása előtt a szerzői díj 50%-át nem haladhatja meg. Példányszámtól függő díjazás esetén az előleg mértékét az alappéldányszám díjának figyelembevételével kell megállapítani.

12. §

(1) Első kiadásnál a — példányszámtól függő díjazásnál az alappéldányszám szerint számított — szerzői díj 75%-át a kézirat elfogadása után tizenöt nap alatt, további 25%-át a nyomdai levonat jóváhagyásától (imprimálás) számított hatvan napon belül kell kifizetni. A szerzői változtatások várható költségeit a kiadó a nyomda-számla beérkezéséig visszatarthatja. A végelszámolás határideje a nyomda-számla beérkezésétől számított 15 nap.

(2) Ha a mű nyomdai levonatának jóváhagyása (imprimálás) a kézirat elfogadása után egy éven belül nem történik meg, e határidő lejártát követő 15 nap alatt a szerzői díj további 20%-át a szerző részére ki kell fizetni.

(3) A második és további kiadások után járó szerzői díj a kiadástól számított harminc napon belül esedékes.

(4) Ha a szerződés tartama alatt az elfogadott mű kiadására nem kerül sor, a szerzői díj teljes összege a szerződés lejártának napján válik esedékessé. Példányszámtól is függő díjazás esetén a szerzőt az alappéldányszám után járó díj illeti meg.

(5) A fordító részére járó szerzői díjat a fordítás elfogadásától számított harminc nap alatt kell kifizetni. A fordítói változtatások várható költségeit a kiadó a nyomda-számla beérkezéséig visszatarthatja. A végelszámolás határideje a nyomda-számla beérkezésétől számított 15 nap.

13. §

(1) A mű terjedelmétől függő díjazás esetén a szerzői díjat a mű nyomtatott — fordításnál az elfogadott kézirat — terjedelme alapján kell kiszámítani.

(2) Példányszámtól is függő díjazásnál

a) a mű kiadott példányszámát kell alapul venni, ha azonban az nem éri el a rendelet mellékletében előírt alappéldányszámot, a szerzőt az alappéldányszámra meghatározott szerzői díj illeti meg.

b) ha a kiadott példányszám ezerrel maradék nélkül nem osztható, a töredék után a szerzőt arányos díj illeti meg.

14. §

A szerző jogutódával kötött szerződésben a szerzői díjat e rendelet mellékletében feltüntetett díjtétel alsó határa szerinti összegben kell megállapítani.

15. §

Példányszámtól is függő díjazás esetén a kiadó jogosult az első kiadásnál 200, a további kiadásoknál 100—100 olyan példányt kinyomtatni, amely után szerzői díjat nem fizet.

16. §

Kiadásra javítás után sem alkalmas kézirat visszautasítása esetén a kiadó köteles a szerző részére mérsékelt összegű díjat fizetni. A mérsékelt összegű díj a szerződés szerint járó díj 25%-a. Abban az esetben, ha a szerződésben a szerzői díj alsó és felső határát jelölték meg, a díjat e két határ közötti átlag alapján kell kiszámítani.

17. §

(1) A kiadó a szerződéstől bármikor elállhat, köteles azonban a szerző kárát megtéríteni. A kézirat elfogadása után a kiadó elállása esetén a szerzőt kártérítésként a 12. § (4) bekezdése szerinti díj (teljes díj) illeti meg.

(2) Nem illeti meg a szerzőt díjazás, ha a kiadó a szerződéstől azért állt el, mert a szerző a kéziratot a szerződésben megállapított határidőre nem szolgáltatta, vagy a kijavítást alapos ok nélkül megtagadta, vagy azt határidőre nem végezte el.

18. §

(1) A kiadó a szerzői díjból levonhatja:

a) a nem megfelelő formában vagy példányszámban szolgáltatott kézirat kijavításával, illetőleg pótlásával kapcsolatos költségeket,

b) a nyomdai levonatok javítási költségeit, ha a javítást a szerző a megállapodás ellenére nem végezte el, vagy azt határidőre nem teljesítette,

c) a nyomdai levonatokon eszközölt szerzői változások miatt felmerült többletköltségének azt a részét, mely a mű szedési költségeinek 10%-át meghaladja,

d) a fordító előzetes értesítése mellett fordításoknál a stiláris lektorálás díját, ha az a fordító hibájából vált szükségessé.

(2) Az (1) bekezdés *c)* pontja alapján nincs helye levonásnak, ha a változtatásokra a szerzőnek fel nem róható okból került sor.

(3) A második és további kiadás esetén — akár ugyanaz, akár más kiadó — az előző kiadás alkalmával a ténylegesen kiadott példányszámot meghaladóan kifizetett többletdíjat [13. § (2) bekezdés *a)* pont] köteles levonni.

III.

A SZERZŐI DÍJRA VONATKOZÓ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

Szépirodalmi művek

19. §

(1) Önálló kötetben kiadásra kerülő és fél szerzői ívnél rövidebb terjedelmű prózai mű díját legfeljebb 1500 Ft-ra fel lehet emelni.

(2) Ugyanabban a kiadványban egy szerzőtől megjelenő művek terjedelmét összevontan kell megállapítani.

(3) Gyűjteményes művekbe felvett vagy nem önállóan kiadott művek esetében, ha a díj a 100 forintot nem érné el, azt 100 forintban kell megállapítani.

20. §

Önálló verseskötet vagy önálló kiadványként megjelenő verses mű első kiadásáért — amennyiben a sordíj alapján járó összeg 5000 forintnál alacsonyabb — a díjat legfeljebb 5000 Ft-ra fel lehet emelni.

21. §

(1) A második és további kiadások után járó szerzői díj összegét — példányszámtól is függő díjazásnál — az előző kiadások együttes példányszámának figyelembevételével kell megállapítani.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából nem vehetők figyelembe

a) élő szerző művének 1946. augusztus 1. napja előtti kiadása,

b) a gyűjteményes műben (antológiában) történt kiadás,

c) a 24. § hatálya alá tartozó kiadások,

d) a 25. § hatálya alá tartozó kiadások.

22. §

(1) Minden olyan mű után, mely könyvalakban már megjelent, de a korábbi kiadások példányszáma nem állapítható meg, a szerzői díjat úgy kell kiszámítani, mintha a mű előzőleg 3000 példányban jelent volna meg.

(2) Magyar szerzőnek gyűjteményes műbe (antológiába) felvett minden olyan eredeti szépirodalmi műve után, amely könyvalakban már korábban megjelent, a szerzői díjat — az előző kiadások példányszámának figyelmen kívül hagyásával — az alappéldányszám után járó díj összegében kell megállapítani.

23. §

Ha a további kiadások során a példányszám együttes számítása folytán a szerzőnek szerzői díj nem járna [13. § (2) bek. *a)* pont, 18. § (3) bek.], részére a kiadó az új kiadás példányszáma után kiszámított szerzői díj legalább 20%-át köteles kifizetni.

24. §

Már megjelent műnek sorozatban és tízezernél magasabb példányban történő kiadása esetén a példányszámtól is függő díjazásnál a szerzői díjat 40%-kal csökkenteni kell. Ez a rendelkezés a gyűjteményes művekre nem vonatkozik.

25. §

(1) Az állami oktatási intézményekben a tanulmányi anyaghoz tartozó olvasmány (kötelező és ajánlott irodalmi művek) céljára készült kiadásban megjelenő önálló és gyűjteményes szépiro-

dalmi mű első kiadásának díját a példányszámra tekintet nélkül az alappéldányszám után kell megállapítani.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó mű második kiadása után a szerzőt az első kiadásért fizetett díj 40%-a, a további kiadásokért pedig 20—20%-a illeti meg.

Tudományos és szakmai művek

26. §

(1) Ha az első kiadás díját a díjtétel felső határánál alacsonyabban állapították meg, a kiadó a második és további kiadások díjának kiszámításánál az első kiadásra fizethető díjtétel felső határaként megjelölt összeget veheti alapul.

(2) A kiadások számának megállapításánál nem vehetők figyelembe

a) élő szerző művének 1946. augusztus 1. napja előtti kiadása,

b) a gyűjteményes műben történt kiadások,

c) az állami oktatási intézményekben a tanulók (hallgatók) számára kötelező vagy ajánlott olvasmány céljára készült kiadások.

27. §

Ha a művet tankönyvként és szakkönyvként is kiadják, a szerzőnek az egyik kiadás után a szerzői díj 40%-a jár. További kiadásokért a szerzőt az első kiadásért fizetett díj 20—20%-a illeti meg.

Ismeretterjesztő művek

28. §

A 21—24. §-ok rendelkezéseit az ismeretterjesztő művekre is alkalmazni kell.

Tankönyvek, jegyzetek

29. §

(1) A szerződés tartama alatt a kiadó jogosult a tankönyvből — bármely iskolatípus számára — újabb szerzői díj fizetése nélkül több kiadást a szükséges példányszámban megjelentetni.

(2) Az első szerződés hatályának lejárta után kötött újabb szerződés alapján a szerzőt az alábbi mértékű díj illeti meg:

a) a második szerződés alapján megjelenő első kiadásért a díj 40%-a,

b) a további szerződések alapján történő minden első kiadásért a díj 20—20%-a.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott szerzői díj kiszámításánál a műre első alkalommal kötött szerződésért fizetett díjat kell alapul venni.

30. §

Ha a kiadó magyar nyelvű tankönyvet nemzetiségi nyelvre (nyelvekre) fordíttat le, a szerzőt a fordítási jog átengedéséért ívenként és nyelvenként a magyar nyelvű tankönyvre kötött első kiadói szerződésben megállapított díj 20%-a illeti meg.

31. §

A 29. §-ban megállapított rendelkezéseket az oktatás céljára szolgáló jegyzetek kiadására is alkalmazni kell,

Szövegképek, ábrák

32. §

(1) Az írói műben közölt szövegképek, ábrák, fényképek stb. ívterjedelme után a szövegre irányadó teljes díj legfeljebb 50%-a fizethető az írói mű szerzője részére, ha azok megalkotásában közreműködött.

(2) A szerző által válogatott, gyűjtött illusztrációk anyagterjedelme után az írói mű szerzője részére ívenként legfeljebb 500 Ft fizethető.

Fordítások

33. §

A 26. § rendelkezéseit a fordításokra is alkalmazni kell

Az átdolgozás díjazása

34. §

(1) Ha már megjelent művét a szerző a műfaj megváltoztatása nélkül a kiadó kívánságára átdolgozza, az újabb kiadásért a szerzői díjon felül a szerzőt az átdolgozott részért külön díj illeti meg. Az átdolgozásért járó külön díj összegét a kiadó a kézirat elfogadása után — az átdolgozás jelentőségétől és mértékétől függően — az első kiadás szerzői díjának legfeljebb 50%-áig terjedő összegben állapíthatja meg.

(2) Az átdolgozás során írt új fejezetekért, illetőleg nagyobb összefüggő szövegrészekért a szerzőt a mű első kiadására megállapított díjtétel szerinti szerzői díj illeti meg.

(3) Az (1) és (3) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell abban az esetben is, ha az átdolgozást — a szerző hozzájárulásával — más személy végzi.

(4) Az értelemzavaró vagy helyesírási hibák kiküszöbölése, a megértést elősegítő kisebb változtatások, stiláris javítások, helyesbítések, rövidítések átdolgozásnak nem tekinthetők.

Az idegen nyelvű művekre vonatkozó rendelkezések

35. §

(1) Magyar szerző — magyar nyelven korábban már megjelent — szépirodalmi, tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művének magyarországi kiadó által idegen nyelven történő kiadása esetén a szerzői díj összegében a felek

a) ívenkénti díjazás esetén — nyelvenként — a díjtétel 30—60%-ában vagy

b) nyelvenként és kiadásonként előre meghatározott összegben, vagy

c) a kereskedelemnek átadott példányok után a kötési költséggel csökkentett limit-ár 5—15%-ában, vagy

d) az értékesített mennyiség árbevételének 10—20%-ában állapodhatnak meg.

(2) Ha a felek az első kiadás díját az (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt rendelkezés alapján állapították meg, az újabb azonos nyelvű kiadásokért a szerzőt a második kiadásnál az első kiadásért fizetett szerzői díj 40%-a, a további kiadásoknál pedig 20—20%-a illeti meg.

(3) Amennyiben a szerző a művet idegen nyelvű kiadás céljára írja, az első idegen nyelvű kiadásra a mű magyar nyelven megjelenő első kiadására vonatkozó rendelkezéseket, míg a további idegen nyelvű kiadásokra az (1), illetőleg a (2) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

IV.

Vegyes rendelkezések

36. §

A kiadó köteles a részére átadott kéziratpéldányok közül egyet hat hónapig megőrizni, azt követően pedig — eltérő szerződési rendelkezés hiányában — a szerző részére visszaadni.

37. §

(1) E rendelet alkalmazásában:

a) Tankönyv az olyan mű, amelynek állami oktatási intézményben vagy tanfolyamon tankönyvként való használatát az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) elrendelte, illetőleg jóváhagyta. Tankönyvnek kell tekinteni azokat az oktatási segédkönyveket is, amelyek használata a hallgatók (tanulók) részére iskolai oktatásban vagy tanfolyamon kötelező.

b) Jegyzet az olyan mű, mely oktatási anyagot tartalmaz, és használatát elrendelték, ha nem tartozik az *a)* pont hatálya alá.

(2) Abban a kérdésben, hogy valamely művet tankönyvnek vagy jegyzetnek kell-e tekinteni, vita esetén az oktatási intézmény (tanfolyam) felett felügyeletet gyakorló miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) dönt.

(3) Tankönyv megírására vagy átdolgozására a kiadó csak olyan szerzővel köthet szerződést, akit az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) erre kijelölt.

38. §

E rendelet alkalmazásában

a) kiadónak azt a jogi személyt kell tekinteni, aki a szerzővel a mű kiadására szerződést köt,

b) szerkesztőnek azt kell tekinteni, aki

— gyűjteményes mű esetében az egyszerű válogatást meghaladó tevékenységet végez, illetőleg

— több szerző művét egységes szerkezetbe foglalja.

39. §

Az 1. § (3) bekezdésének hatálya alá tartozó szerződés alapján a magyar szerzőt jogok és kötelességek kizárólag a magyar kiadóval szemben illetik meg, illetőleg terhelik.

40. §

(1) A kiadói szerződésben a felek megállapodhatnak abban, hogy a szerző engedélyezi műve meghatározott — egy vagy több — idegen nyelvű kiadásának előkészítését, továbbá hogy a kiadó ezt a jogot — a szerző hozzájárulása nélkül — más magyar kiadóra átruházhatja. Ez a megállapodás a felek által kikötött határidőre szól, időtartama azonban a szerződés időtartamán túl nem terjedhet. A mű idegen nyelvű kiadása esetén a szerzővel külön szerződést kell kötni.

(2) A megállapodás tartama alatt

a) a szerző hozzájárulását megadottnak kell tekinteni minden olyan kiadói tevékenységhez (pl. fordítás), amely az idegen nyelvű kiadás előkészítéséhez szükséges;

b) a szerző a mű kiadására sem belföldön, sem külföldön más kiadóval nem szerződhet.

(3) Az idegen nyelvű kiadás előkészítésének engedélyezéséért a szerzőt külön díj illeti meg, a díj összegét a felek állapítják meg. Ha az idegen nyelvű kiadásra a szerződés létrejön, az ennek alapján járó szerzői díjból az idegen nyelvű kiadás engedélyezéséért fizetett díjat le kell vonni.

41. §

(1) Ez a rendelet az 1970. évi január hó 1. napján lép hatályba, egyidejűleg

— a kiadói szerződések és az írói tevékenységgel kapcsolatos egyes szerződések feltételeiről szóló, a 2/1968. (III. 17.) MM számú és a 2/1969. (II. 19) MM számú rendelettel módosított 4/1964. (XI. 26.) MM számú rendelet, továbbá

— az egyetemi és főiskolai jegyzetkiadásról, valamint a hallgatók jegyzetellátásáról szóló, a 149/1962. (MK 15.) MM számú utasítással módosított és kiegészített 169/1961. (MK 24.) MM számú utasítás díjtételei

hatályukat vesztik.

(2) Ez a rendelet a hatályba lépése előtt kötött szerződéseket nem érinti, azokra az 1969. évi december hó 31. napján hatályban levő jogszabályokat továbbra is alkalmazni kell, a felek azonban megállapodhatnak abban, hogy a műnek az ilyen szerződés alapján történő második, illetőleg további kiadására e rendeletet alkalmazzák.

Molnár János s. k.,
művelődésügyi miniszterhelyettes

Melléklet az 1/1970. (III. 20.) M M számú rendelethez

I. SZÉPIRODALMI MŰVEK

a) Regények, elbeszélések és egyéb szépirodalmi jellegű prózai művek

	Szerzői ívenként
5 000 példányig (alappéldányszám)	1400—3000 Ft
5 001—10 000 példányig ezer példányonként	250— 400 Ft
10 001—20 000 példányig ezer példányonként	150— 250 Ft
20 001-től ezer példányonként	100— 180 Ft

A gyermekek és az ifjúság részére készült műveknél, ha azok egy kiadásban 15 000 példánynál magasabb példányszámban jelennek meg, a tizenötezren felüli példányokért a táblázat szerint járó díjnak 50%-a folyósítható.

b) Nagy példányszámban megjelenő lektűr jellegű művek (pl. detektív- és kalandregény, regényes életrajz stb.)

	Szerzői ívenként
20 000 példányig (alappéldányszám)	1040—2000 Ft
20 001—30 000 példányig ezer példányonként	80— 120 Ft
30 001—50 000 példányig ezer példányonként	50— 100 Ft
50 001-től ezer példányonként	30— 80 Ft

c) Versek (lírai és elbeszélő költemények, verses színművek, gyermekversek)

	Sordíj
3 000 példányig (alappéldányszám)	8,00—18,00 Ft
3 001— 6 000 példányig ezer példányonként	1,20— 2,50 Ft
6 001—10 000 példányig ezer példányonként	1,00— 2,00 Ft
10 001—20 000 példányig ezer példányonként	0,70— 1,50 Ft
20 001-től ezer példányonként	0,50— 1,00 Ft

A gyermekek és az ifjúság részére készült műveknél, ha azok egy kiadásban 6000 példánynál magasabb példányszámban jelennek meg, a hatezren felüli példányok után a táblázat szerint járó díjnak 30%-a folyósítható.

1. *Példa* a 21. §-hoz.

Élő író regényének első kiadása 5000, második kiadása 3000, harmadik kiadása 10 000 példányban jelenik meg. A második kiadás díja a 6—8 ezer példány után járó díjak összege, míg a harmadik kiadás díja a 9—18 000 példány után járó díjak összege.

2. *Példa* a 18. § (3) bekezdéséhez.

Élő író regénye 4000 példányban jelenik meg első kiadásban, de a díjat 5000 példány — alappéldányszám — után fizetik ki. Ha a második kiadás további 4000 példányban jelenik meg, az első kiadás során többletként kifizetett 1000 példányra eső díjat a második kiadás díjából le kell vonni.

3. *Példa* a 23. §-hoz

Élő író verseskötete első kiadásban 1500 példányban jelent meg, a díjat a kiadó 3000 példányig — alappéldányszámig — fizette ki. A második kiadás újabb 1500 példányban jelenik meg. Az együttes számítás folytán nem járna díj. Ilyen esetben a korábban fizetett díj 20%-át kell a második kiadásért kifizetni.

II. TUDOMÁNYOS ÉS SZAKMAI MŰVEK

	Szerzői ívenként
a) Tudományos és szakmai mű	1000—3000 Ft
b) Tudományos jellegű vagy szövegmagyarázó jegyzet	600—1600 Ft
c) Tudományos jellegű szövegkritikai munkák	300— 800 Ft
d) Bibliográfiai szöveg adatonként 4,— Ft	
idegen nyelvű adatonként 7,— Ft	
de ívenként legfeljebb	
magyar nyelvű	1200 Ft
idegen nyelvű	2100 Ft
e) Gyűjteményismertetések, katalógusok, jogszabálygyűjtemények és az ezeket magyarázó jegyzetek	200— 600 Ft

A második kiadás után az első kiadásért fizetett díj 40%-a, további kiadásai után pedig 20—20%-a jár.

4. *Példa* a 26. § (1) bekezdéséhez.

Az első kiadásért ívenként 1500 forintot állapítottak meg, a második kiadás díjának kiszámításánál ennél magasabb összeg, de legfeljebb 3000 forint vehető alapul.

III. ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK

	Szerzői ívenként
10 000 példányig (alappéldányszám)	1000—3000 Ft
10 001—20 000 példányig ezer példányonként	60— 150 Ft
20 001-től ezer példányonként	40— 120 Ft

Lásd az 1., 2. és 3. számú példákat!

IV. TANKÖNYVEK

Tankönyv	1000—3000 Ft

Tankönyvben (szöveggyűjteményben) először megjelenő eredeti műveket (fordításokat) a műfajcsoport alappéldányszámára meghatározott tarifa szerint kell díjazni.

V. JEGYZETEK

a) Középfokú és egyéb tanfolyami jegyzet	400— 700 Ft
b) Felsőfokú jegyzet	
— kari	500— 800 Ft
— egységes	600—1000 Ft

VI. FORDÍTÁSOK

a) Prózai fordítások	
— idegen nyelvről magyar nyelvre	400— 900 Ft
— magyar nyelvről idegen nyelvre	600—1100 Ft
— idegen nyelvről idegen nyelvre	800—1300 Ft
b) Versfordítások	Sordíj
— idegen nyelvről magyar nyelvre	5,00—10,00 Ft
— magyar nyelvről idegen nyelvre	8,00—15,00 Ft

A második kiadás után az első kiadásért fizetett díj 40%-a, további kiadásai után pedig 20—20%-a jár.

Kevéssé ismert nyelv esetén a díjtételek legfeljebb 30%-kal emelhetők.

VII. LEXIKON — ENCIKLOPÉDIA — SZÓTÁR

a) Lexikon, enciklopédia stb. szócikkei ívenként	800 —2200 Ft
b) Lexikon, enciklopédia stb. szerkesztése ívenként	400 — 800 Ft
c) Szótár, szópáronként	1,20— 2,00 Ft
d) Szótár szerkesztése ívenként	800 —2000 Ft

A második kiadás után az első kiadásért fizetett díj 20%-a, a további kiadásokért pedig 10%-a jár

Ha az illető nyelven Magyarországon még nem jelent meg szótár, a díj legfeljebb 40%-kal növelhető. Több nyelvű szótár díját nyelvenként 20%-kal lehet felemelni.

VIII. SZERKESZTŐI DÍJAK

	Szerzői ívenként
a) Többszerzős tudományos, szakmai és ismeretterjesztő mű szerkesztése (a tematikai arányok kialakítása, a szerzők munkájának összehangolása, egyes részek, fejezetek koordinálása, a mű szakmai terminológiai és stiláris egységének biztosítása stb.)	200— 600 Ft
b) Tankönyvi szövegyűjtemény válogatása, szerkesztése és magyarázó jegyzetekkel ellátása (a három munkafeladat együttesen)	200— 800 Ft
c) Gyűjteményes szépirodalmi mű (antológia)	
— válogatása és szerkesztése (a két munkafeladat együttesen)	300— 700 Ft
— szerkesztése	100— 400 Ft

A második kiadás után az első kiadásért fizetett díj 40%-a, a további kiadások után pedig 20—20%-a jár.

IX. EGYÉB DÍJAK

a) Elő- és utószó	1000—3000 Ft

Amennyiben az egy ívet el nem érő elő-, illetve utószóért 500 forintnál kevesebb díj járna, azt erre az összegre lehet kiegészíteni.

b) Tárgymutatóért a feldolgozott mű terjedelme után szerzői ívenként 25—50 forint fizethető.

A második kiadás után az első kiadásért fizetett díj 40%-a, a további kiadások után pedig 20—20%-a jár.

Közlemények

Közlemény

az Akadémia Központi Hivatalának Főtitkári kollégiumáról

1. A Magyar Tudományos Akadémia alapszabályai 37. §-ának értelmében az Akadémia szervezeti keretében levő intézmények munkájának, valamint az akadémiai támogatással folyó kutatások irányításával, felügyeletével és ellenőrzésével, személyzeti, továbbképzési kérdéseivel és anyagi támogatásával kapcsolatos szakigazgatási tevékenységnek ellátását az *Akadémia Központi Hivatalánál* a Főtitkári kollégium segíti elő.

2. *A Főtitkári kollégium tagjai:*

a főtitkár
a három főtitkárhelyettes
a Tudományos-Testületi Titkárság vezetője
a Természettudományi I. főosztály vezetője
a Természettudományi II. (biológiai) főosztály vezetője
a Társadalomtudományi főosztály vezetője
a Központi Igazgatási Titkárság vezetője
a Személyzeti főosztály vezetője
a Terv- és pénzügyi főosztály vezetője
a Nemzetközi Kapcsolatok főosztály vezetője
a Tudományszervezési Csoport igazgatója
az MTA MSZMP Szervezetének titkára.

Budapest, 1970. március 11.

Központi Igazgatási Titkárság

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete keres megfelelő tapasztalattal rendelkező közgazdászokat, akik alkalmasak arra, hogy az intézeti kutatások keretében vizsgálják a KGST-hez tartozó egyes szocialista országok gazdasági fejlődését, a reálfolyamataikban és a gazdasági mechanizmusukban végbemenő változásokat.

Az alkalmazás előfeltétele: egyetemi végzettség és a kutatási feladatokhoz szükséges nyelvtudás.

A pályázathoz részletes önéletrajzot kell mellékelni.

Közölni kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és illetményét;

b) idegen-nyelvismeretét;

c) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének igazgatójához (Bp. V., Münnich F. u. 7. sz.) *f. év május 1-ig* lehet benyújtani.

Budapest, 1970. március 6.

Friss István s. k.,
igazgató

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke minden *kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: Az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.69418 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

14149

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. ÁPRILIS 17.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1970. évi 6. tvr.	A Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet módosításáról	61
	1006/1970. (IV. 2.) Korm. határozat	A Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek 1970. évi adományozásáról	62
Az Elnökség határozatai	14/1970. sz. határozat	A Kormány tudománypolitikai elveinek kidolgozásáról az 1971—1985-ig terjedő időszakra	66
	15/1970. sz. határozat	Az Elnökség f. év június 30-ig terjedő időre szóló munkatervéről	68
	16/1970. sz. határozat	Az elnökségi bizottságokról	68
	17/1970. sz. határozat	A Magyar Tudomány c. folyóirat jellegéről és szerkesztő bizottságának összetételéről	70
	20/1970. sz. határozat	A testületi szervek sajtó- és propagandamunkájáról	70
	21/1970. sz. határozat	Az akadémiai tagok által írt könyveknek az Elnökség előtt való bemutatásáról	70
Közlemény		Közlemény a Magyar Tudományos Akadémia Biofizikai Intézetében, Biokémiai Intézetében, Genetikai Intézetében és Növényélettani Intézetében kutatóintézeti dolgozók alkalmazásáról	71
		A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása	71
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	71
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	71

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 6. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet módosításáról

1. §. A Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet 6. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A társadalombiztosítási nyugdíjra vonatkozó jogszabályok szerint a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze részére megállapított nyugdíjat havi 2000 forint, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze részére megállapított nyugdíjat pedig 1500 forint összegű nyugdíjpótlékkal kell kiegészíteni. A kiegészített nyugdíj havi összege 4000 forintnál, illetőleg 3000 forintnál kevesebb nem lehet."

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2. §. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit első alkalommal a kitüntetett művész, illetőleg hozzátartozói 1970. évi április hónapra járó nyugdíjának folyósításánál kell alkalmazni.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1006/1970. (IV. 2.) számú

határozata

a Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek 1970. évi adományozásáról

(Nem teljes szöveg)

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Magyarország felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából, a szocialista társadalmi rend építéséért folyó tevékenység során elért nagy jelentőségű tudományos, termelési, gyógyítási, pedagógiai és népművelési eredmények elismeréséül

az Állami Díj I. fokozatával tünteti ki

Alexits György Kossuth-díjas akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutatóintézetének osztályvezetőjét

az ortogonális sorfejtések és függvényapproximációk elméletében elért eredményeiért, e területeken hazai kutatóiskola felneveléséért, a „Konvergenzprobleme der Orthogonalreihen" című nemzetközi sikert elért monográfiáért;

Bárczi Géza Kossuth-díjas akadémikust, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárát

„A magyar nyelv életrajza" című munkájáért és egész életművéért;

Detre Lászlót, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, a Magyar Tudományos Akadémia Csillagvizsgáló Intézetének igazgatóját

a változócsillagok vizsgálatában az elmúlt négy évtizedben elért eredményeiért;

Friss István akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének igazgatóját

a közgazdaságtudomány területén a felszabadulás óta kifejtett elméleti és tudományos-szervező tevékenységéért;

Háy Lászlót, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, nyugalmazott egyetemi tanárt

a közgazdaságtudomány területén a felszabadulás óta kifejtett elméleti és oktató tevékenységéért;

Millner Tivadar Kossuth-díjas akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Fizikai Kutatóintézetének tudományos főmunkatársát

a wolframfém-izzószál fontos alapkutatási problémáinak megoldásáért és az eredmények gyakorlatba való átültetése terén végzett életművéért;

Mócsy János Kossuth-díjas akadémikust, nyugalmazott egyetemi tanárt

élete munkásságáért, az állatorvosi belgyógyászatban, a hazai állatorvostudomány nemzetközi tekintélyének továbbfejlesztésében és az állatorvosképzésben elért eredményeiért;

Szentágothai János Kossuth-díjas akadémikust, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Anatómiai Intézetének egyetemi tanárát

az idegrendszeri funkcionális struktúra-kutatásában elért eredményeiért;

dr. Burgert Róbertet, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát, a Bábolnai Állami Gazdaság igazgatóját,

Erdélyi Miklóst, a Bábolnai Állami Gazdaság igazgatóhelyettesét,

dr. Szabó Jenő állatorvost, a Bábolnai Állami Gazdaság igazgatóhelyettesét,

Tóth János agrármérnököt, a Bábolnai Állami Gazdaság igazgatóhelyettesét

a hibridbaromfi-tartás, az iparszerű baromfihús és tojástermelés kialakításában, elterjesztésében, valamint a Bábolnai Állami Gazdaság fejlesztésében elért eredményeikért;

dr. Bajusz Sándort, a kémiai tudományok kandidátusát, a Gyógyszerkutató Intézet tudományos főmunkatársát,

dr. Medzihradszky Kálmánt, a kémiai tudományok doktorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárát,

dr. Kisfaludy Lajost, a kémiai tudományok kandidátusát, a Kőbányai Gyógyszerárugyár Kutatólaboratóriumának vezetőjét

a mellékvesék működését serkentő emberi hormon (ACTH) első szintézisének megvalósításáért;

az Állami Díj II. fokozatával tünteti ki

dr. Barát Irént, az Országos Korányi TBC-intézet tudományos osztályvezető főorvosát

csaknem fél évszázados gyógyító munkájáért, példamutató magatartásáért és társadalmi tevékenységéért;

Bognár Józsefet, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, a Magyar Tudományos Akadémia Afro-Ázsiai Kutatóközpontjának igazgatóját

a közgazdaságtudomány — különösen a fejlődő országokkal kapcsolatos kutatás — területén kifejtett elméleti és tudományos-szervező tevékenységéért;

Borovszky Ambrust, a Dunai Vasmű vezérigazgatóját

a Dunai Vasmű építése, üzembehelyezése, új gyártmányok bevezetése, valamint Dunaújváros felépítése terén végzett és 20 éven át vezetői tisztségben kifejtett munkásságáért,

dr. Böszörményi Miklóst, az orvostudományok doktorát, az Országos Korányi TBC-intézet igazgató főorvosát

a gümőkór elleni küzdelemben kifejtett eredményes munkájáért;

dr. Csikós-Nagy Béla államtitkárt, a közgazdaságtudományok doktorát, az Országos Anyag- és Árhivatal elnökét

a szocialista árpolitika terén végzett tudományos és gyakorlati tevékenységéért,

Csordás Tibort, a Tervezésfejlesztési és Típustervező Intézet Ybl-díjas építészmérnök irodavezetőjét

a blokkos és panelos technológiájú lakóépületek tipizálásában, új, változatos városképi együttesek kialakításában, gazdaságos és építészetileg is magas értékű lakások termelési feltételeinek megteremtésében elért eredményeiért,

Gyergyai Albertet, az irodalomtudományok doktorát, nyugalmazott egyetemi tanárt

tudományos életművéért, a világirodalom és a magyar irodalom témakörében írott tanulmányaiért,

dr. Hajdu Elemért, a műszaki tudományok kandidátusát, a Magyar Villamos Művek nyugalmazott termelési igazgatóját

élete munkásságáért, a villamosenergiaipar fejlesztése, az együttműködő villamosenergiarendszer magyarországi megvalósítása terén végzett több évtizedes szervező és irányító tevékenységéért,

dr. Hajdu Gyulát, az állam- és jogtudományok doktorát, nyugalmazott egyetemi tanárt

a szocialista nemzetközi jog fejlesztése terén kifejtett munkásságáért,

dr. Hajdu Tibort, a történelmi tudományok kandidátusát, a Párttörténeti Intézet tudományos főmunkatársát

az 1918—1919-es forradalmak történetének feltárásában elért tudományos eredményeiért,

Holló Imrét, az Egyesült Izzó Vákuumtechnikai Gépgyár főmérnökét

a vákuumtechnikai gépek, gépsorok és gyárak létrehozásában kifejtett munkájáért,

dr. Imre Lajost, a kémiai tudományok doktorát, a Kossuth Lajos Tudományegyetem egyetemi tanárát

több mint négy évtizedes tudományos életművéért, a hazai magkémiai kutatás és oktatás terén végzett alapvető munkásságáért, radioaktív izotópok előállítása terén elért eredményeiért,

dr. Kádas Kálmánt, a műszaki tudományok kandidátusát, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárát

a közlekedési és gazdasági mérnökképzés alkotó továbbfejlesztéséért, a közlekedésfejlesztés terén kifejtett tudományos tevékenységéért,

Kerpel Róbert okleveles gépészmérnököt, a Magyar Rádió és Televízió műszaki igazgatóját

a Magyar Rádió és Televízió műszaki bázisának létrehozásában és fejlesztésében végzett munkásságáért,

Lőrincze Lajost, a nyelvtudományok kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének tudományos osztályvezetőjét

az anyanyelvi műveltség terjesztése és a magyar nyelvművelés terén végzett több mint két évtizedes munkájáért,

Nagy Elemért, a fizikai tudományok doktorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárát

a kísérleti fémfizika területén, különösen az ötvözetek rendeződési folyamatának vizsgálatában elért eredményeiért,

dr. Péter Rózsát, a matematikai tudományok doktorát, az Egyetemi Számítóközpont Kossuth-díjas tudományos főmunkatársát, címzetes egyetemi tanárt

a rekurzív függvények elméletének alkotó továbbfejlesztéséért, valamint a matematika népszerűsítése terén elért eredményeiért,

dr. Simonovits Istvánt, az orvostudományok kandidátusát, az Országos Vértranszfúziós Szolgálat Központi Kutatóintézetének főigazgatóját

az egészségügyi szervezéstudomány területén kifejtett szervező és oktató munkájáért,

Tőkei Ferencet, az irodalomtudományok doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézetének igazgatóját

tudományos munkásságáért, különös tekintettel „Az ázsiai termelési mód kérdéséhez" című könyvéért,

Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikust, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárát

a klasszika-filológia marxista irodalmát jelentősen gazdagító irodalomtörténeti és vallástörténeti munkásságáért és oktatói tevékenységéért,

Gémes Pétert, a Tatabányai Szénbányák XI/A. aknaüzemének csoportvezető frontmesterét,

ifj. Németh Józsefet, a Tatabányai Szénbányák XI/A. aknaüzemének szakvezető vájárát,

Mucsi Józsefet, a Tatabányai Szénbányák XI/A. aknaüzemének szakvezető vájárát,

a páncélkaparós frontfejtési mód üzemszerű alkalmazása, valamint a széleshomlokú zsákgátas iszapolásos frontfejtés bevezetése terén végzett munkásságukért;

Szrogh Györgyöt, a Iparművészeti Főiskola Ybl-díjas tanárát,

Finta Józsefet, a LAKÓTERV Ybl-díjas tervező építészét

Magyar Gézát, a LAKÓTERV Ybl-díjas tervező építészét

Salgótarján városközpont rekonstrukciójáért;

Vermes Lászlónét, a Bőripari Vállalat igazgató-főmérnökét,

Vajda Györgyöt, a Bőripari Vállalat vezérigazgatóját

Barabás Bálintot, a Minőségi Cipőgyár vezérigazgatóját,

a nagyipari cipőgyártás megszervezése, a cipő- és bőripar fejlesztése terén kifejtett kezdeményező vezetői tevékenységükért;

dr. Kovács Istvánt, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének tudományos osztályvezetőjét,

dr. Berzsenyi J. Lászlót, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát, a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola nyugalmazott tudományos osztályvezetőjét,

Biacsi Imre agrármérnököt, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének igazgatóhelyettesét,

Csetneki András agrármérnököt, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének tudományos munkatársát,

dr. Fehér Károlyt, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát, a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet tudományos osztályvezetőjét,

dr. Rajki Sándort, a biológiai tudományok doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének igazgatóját,

Somlyó Ferencet, az Állami Gazdaságok Főigazgatóságának nyugalmazott főosztályvezetőjét

a hibridkukorica előállításában és elterjesztésében elért eredményeikért;

Ág Istvánt, a Sasadi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet elnökét,

Takács Imrét, a Sasadi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet csúcsvezetőségi párttitkárát,

Nyitrai Mihálynét, a Sasadi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet főkönyvelőjét,

Czinczok Györgyöt, a Sasadi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet elnökhelyettes főmezőgazdászát

a közös gazdaság megszervezése, gazdasági megalapozása és töretlen fejlődése érdekében végzett vezetői tevékenységükért;

Bali Zoltánt, a bátaszéki Búzakalász Tsz elnökét,

Maul Jánost, a bátaszéki Búzakalász Tsz főmezőgazdászát,

Kállai Józsefet, a bátaszéki Búzakalász Tsz főkönyvelőjét;

a modern nagyüzemi gazdaság kialakításában, a termelőszövetkezeti mozgalom feladatainak példamutató megoldásában kifejtett munkájukért;

dr. Csibi Sándort, a műszaki tudományok kandidátusát, a Távközlési Kutatóintézet tudományos főosztályvezetőjét,

Erdélyi Jánost, a műszaki tudományok kandidátusát, az Egyesült Izzó főkonstruktőrét;

Battisztig Györgyöt, a Távközlési Kutatóintézet tudományos főosztályvezetőjét

a mikrohullámú rádióösszeköttetések kutatása, fejlesztése és gyártása terén végzett tudományos és műszaki munkásságukért,

dr. Mészáros Zoltán vegyészmérnököt, a Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyárának termelési főmérnökét,

dr. Szentmiklósi Péter vegyészmérnököt és gyógyszerészt, a Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára orvostudományi főosztályának vezetőjét

a gyógyszeriparban a kutatástól a gyártás megvalósításáig mindenre kiterjedő, több mint tíz éves alkotó tevékenységükért, görcsoldó hatású új izokinolin származék kidolgozásáért;

az Állami Díj III. fokozatával tünteti ki

Bozsik Kálmánt, a Diósgyőri Gépgyár szerelő lakatosát

három évtizedes újítói és fejlesztői munkásságáért;

Csiszér Bélát, a derecskei általános iskola tanárát, megyei vezető szakfelügyelőt

kiváló nevelői szakfelügyelői és metodikai tevékenységéért;

Fónay Tibort, a tapolcai Járási Tanács VB művelődésügyi osztályának vezetőjét

négy évtizedes elméleti és gyakorlati pedagógiai munkásságáért, a pedagógiai közélet szervezéséért;

dr. Gáspár Albertet, Vértes község körzeti orvosát

több évtizeden át végzett kiemelkedően lelkiismeretes és korszerű orvosi tevékenységéért;

Hajnal Andrást, a matematikai tudományok doktorát, a Magyar Tudományos Akadémia tanszéki tudományos főmunkatársát

a halmazelméletben, a matematikai logikában, a Gráf-elméletben elért tudományos eredményeiért;

Jankovich Nándort, a Győri Pamutszövő- és Műbőrgyár igazgatóját

a műbőrgyártás fejlesztésében elért eredményeiért, magas színvonalú ruházati és műszaki műbőrtermelés kialakításáért:

Kardos Györgyöt, a műszaki tudományok kandidátusát, a Magyar Kábelművek műszaki főosztályvezetőjét

a kábelgyártás fejlesztésében végzett munkásságáért;

dr. Körössy Lászlót, a föld- és ásványtani tudományok kandidátusát, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt geológusát

a magyar Alföld földtani szerkezetének vizsgálata terén elért eredményeiért;

dr. Marschek Zoltánt, az Ajkai Timföldgyár és Alumíniumkohó igazgatóját

a timföld- és alumíniumiparban a felszabadulás óta kifejtett gazdasági-szervező és műszaki fejlesztést elősegítő tevékenységéért, különösen a szovjet—magyar-alumínium egyezmény-végrehajtásában kifejtett munkájáért;

Nagy G. Pált, a 31. számú Állami Építőipari Vállalat szocialista brigádvezetőjét

a nagyipari beruházások kivitelezésének meggyorsításáért, új kivitelezési technológiák, különösen a csúszózsalus rendszer munkahelyi feltételeinek megteremtéséért;

Nyisztor Györgyöt, Elek község művelődési házának igazgatóját

több mint két évtizedes példamutató népművelői tevékenységéért;

Peterdi Edét, a Fővárosi Nevelőotthon (Bicske) igazgatóját

az állami gondozott fiatalok érdekében végzett pedagógiai munkájáért, valamint a nevelőotthonok vezetőinek és nevelőinek továbbképzésében 20 éven át kifejtett tevékenységéért;

Pirisi Jánosnét, a szigetvári általános iskola tanítónőjét, vezető szakfelügyelőt

kiváló nevelői, szakfelügyelői tevékenységéért, valamint pedagógiai dokumentumok létrehozásában kifejtett értékes közreműködéséért;

Reich Nándort, a Csepel Erőmű és Szolgáltató Üzemek villanyszerelőjét

a villamos karbantartás terén 25 éven át végzett kiemelkedő, tartósan példamutató munkájáért;

Somogyi Miklóst, az Országos Gumiipari Vállalat hengerüzemi csoportvezetőjét

a műszaki fejlesztést elősegítő nagy értékű újításaiért;

dr. Szalontai Barnabást, a nyírbátori Báthori István múzeum igazgatóját

a múzeumi tudományos és népművelő munka fejlesztésében elért eredményeiért;

Tóth Jánost, a MÁV műszaki főintézőjét (Szombathely)

a 2000 tonnás mozgalom bevezetése és kiszélesítése terén végzett eredményes munkájáért, a fiatal vasúti dolgozók nevelésében elért eredményeiért;

Tóth Ferencet, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Dunántúli Kutató- és Feltáró Üzem vezető fúrómesterét,

Vad Jánost, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Nagyalföldi Kutató- és Feltáró Üzem vezető fúrómesterét

a szénhidrogén kutatás technológiájának fejlesztésében végzett gyakorlati tevékenységükért;

Fartel Mihályt,

Nagy Józsefet,

Németh Tibort, az Agárdi Állami Gazdaság traktorosait

az Agárdi Állami Gazdaság zichyújfalusi kerülete szocialista brigádjainak megszervezésében, valamint a nagy teljesítményű NDK kombájnok üzemeltetésében elért eredményeikért,

Krekács Lászlót, a dánszentmiklósi Micsurin Tsz brigádvezetőjét,

K. Forczek Jánost, a dánszentmiklósi Micsurin Tsz tagját,

Villing Ferencet, a dánszentmiklósi Micsurin Tsz tagját

a termelő munkában tanúsított példamutató tevékenységükért, a brigádmunkában szerzett tapasztalatok rendszeres átadásáért és termelőszövetkezetük alapításában és fejlesztésében való hatékony közreműködésükért;

Széll Imrénét,

Békési Lajosnét,

Longa Józsefnét és

Szőke Bélánét, a Szegedi Konzervgyár betanított munkásait

a termelőmunkában elért kimagasló egyéni teljesítményeikért, szocialista brigádjuk vezetésében és munkájában elért eredményeikért, a selejt hatékony csökkentéséért, munkamódszereik önzetlen átadásáért és a társadalmi munkában kifejtett eredményes tevékenységükért;

a Budapesti Harisnyagyár „Felszabadulás" szocialista brigádjának tagjait:

Suszt Vilmosnét,

Eperjesi Pálnét,

Kiss Györgynét,

Németh Lászlónét,

Serényi Balázsnét,

Tasnádi Jánosnét,

Watzinger Edénét,

Takács Károlynét,

Turóczi Tibornét

a szocialista brigád teljesítményeinek elismeréséül.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 14/1970. számú

határozata

a Kormány tudománypolitikai elveinek kidolgozásáról az 1971—1985-ig terjedő időszakra

(Elnökség, 1970. március 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a Kormány tudománypolitikai irányelveinek kidolgozására vonatkozó előterjesztést — módosítva, ill. kiegészítve — az alábbiak szerint hagyja jóvá:

1 A tervfejezettel szembeni követelmény és a főbb tennivalók:

1.1 Alapvető követelmény, hogy az 1971—1985. évek időszakára vonatkozó legfontosabb tudománypolitikai irányelvek a kutatásirányítás országos igényeinek megfelelően legyenek részletesen kidolgozva, s az MSZMP KB tudománypolitikai irányelvei alapján konkretizálva.

1.2 A tudománypolitikai tervezőmunka főbb tennivalói:

1.2.1 az 1985-ig elérendő legfontosabb tudománypolitikai *célok* meghatározása;

1.2.2 a jelenlegi és az elérendő állapot egybevetésével a megoldásra váró tudománypolitikai *feladatok* kijelölése;

1.2.3 a kijelölt feladatok megoldási *módjainak* felvázolása és a további kutatási teendők kijelölése.

2 A Kormány tudománypolitikai elveinek fontosabb tartalmi kérdései lehetnek:

— A tudományok társadalmi szerepe a szocializmus teljes felépítésének időszakában.

— A tudomány és a termelőerők kölcsönhatásának problémái.

— A magyar társadalom: népgazdaság, kultúra, oktatás, népjólét stb. fejlődésvonala és ebből következő orientációs pontok a tudomány számára.

— A hazai tudományos kutatás — a tudományok belső fejlődéséből fakadó — eddigi fejlődésvonala és — dinamikus fejlődést feltételezve — ebből következő tájékoztató útmutatások a következő időszak fejlesztésére vonatkozóan.

— Milyen követelmények támaszthatók a tudományos kutatás egésze, illetve egyes szektoraival szemben (élenjárás, világszínvonal nyomonkövetése, eredmények honosítása, a „nemzeti" tudományok sajátos feladatai stb.).

— A tudományos kutatások célja (ismeretszerzés, alkalmazás stb.), ezek közül melyeket és milyen fő arányban preferáljuk.

— A tudományos kutatás hazai bázisa milyen makrostruktúra irányában fejlődjön (a különböző típusú kutatóhelyek, kutatási szintek aránya).

— A tudományos kutatás milyen növekvő hányad szerint részesedjen a nemzeti jövedelemből.

— A társadalmi tudatosságot megtestesítő állami irányítás fő eszközei és ezeknek jellemző jegyei a tervidőszakban (kutatási terv, gazdasági szabályozás, irányítás típusa stb.).

— A tudományos kutatás anyagi támogatásának forrásai (állami költségvetés, műszaki fejlesztési alap, vállalati költség terhére történő kutatás és a források közötti arányok).

— A tudományos kutatás finanszírozásának szabályozói (intézmény finanszírozás, feladat finanszírozás, szerződések stb.), ezeknek közül melyeket preferáljuk.

— A tudományos kutatás technikai ellátottságának javítása, a technikai korszerűsítés elvei és irányai.

— A tudományos kutatás személyi állományának fejlődésvonala (összlétszám, ezen belül a kutatók kívánatos aránya, a tudományos fokozatokkal rendelkezők kívánatos aránya, a személyi állomány főbb tudományágazatok, szakmacsoportok szerinti aránya stb.).

— A tudományos kutatás személyi állományának egészséges fejlődését biztosító kormányzati politika elvei (kádercsere, rotáció, munkaviszony létesítésének elvei, a tudományos minősítés formái stb.).

— A hazai tudományos kutatás állami irányítása szervezetének továbbfejlesztése.

— Milyen irányban kívánatos formálni a kutatóhelyek jelenlegi szervezetét koncentrált kapacitások létrehozása érdekében (optimális méretek, egyetemi problémalaboratóriumok, kutató—termelői közös vállalkozások stb.).

— Gondoskodás arról, hogy a fontos feladatokra irányuló koncentrálás ne segítse elő monopóliumok létrejöttét, ezért indokolt mértékig gondoskodás arról, hogy érvényesülhessenek

különböző tudományos iskolák, és kialakulhasson egészséges versengés tudományos irányzatok között.

— A nemzetközi tudományos munkamegosztásban való részvételünk irányának, mértékének és formáinak konkretizálása a tervidőszakra.

— Új kutatóhelyek létesítésének és telepítésének elvei.

3 A tudománypolitikai elvek kidolgozásához felhasználható források:

3.1 Az MSZMP KB tudománypolitikai irányelveinek dokumentuma, ill. abból az állami szervek számára megjelölt feladatok.

3.2 A KB irányelveinek megjelenése óta közzétett más dokumentumok, pl. a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1969. évi 41. sz. tvr., ill. a témához kapcsolódó tudományos igényű tanulmányok, cikkek, munkaanyagok.

3.3 A távlati népgazdasági terv eddig elkészült és megszerezhető munkaanyagai.

3.4 Egyes kérdések tekintetében — ilyen célból készült — elemzések, felmérések és számítási anyagok.

3.5 Egyéb források, ezek között a Magyar Tudomány ünnepi száma a magyar tudomány 25 évéről.

4 Munkaszervek, munkamódszer, határidők:

4.1 A Kormány tudománypolitikai elveinek dokumentumát az MTA keretében létrehívott elnökségi bizottság, a bizottsági munka korszerű módszereit alkalmazva dolgozza ki. A bizottság munkáját az MTA egyik alelnöke irányítsa, a bizottság tagjai az Akadémia testületi és hivatali szerveinek vezetői, továbbá a tudományos élet más irányító szerveinek vezetői közül kerüljenek ki. A bizottság munkájának segítése, anyagok kidolgozása, speciális elemzések elvégzése stb. céljából a kutatás-szervezés szakembereiből titkárság létesül.

4.2 A bizottság megalakulását követően dolgozzon ki munkatervet. A szükséges számú bizottsági ülések megtartásán túl, a munka beindításakor a bizottság minden egyes tagja az elfogadott tematikában felvetett kérdésekről írásban fejtse ki véleményét, és a bizottság esetenként üléseire opponensi megbízással specialistákat hívjon meg. A bizottság kölcsönös munkakapcsolatokat létesítsen és tartson fenn a többi tervfejezet — későbbiekben kijelölendő — kidolgozóival annak érdekében, hogy a tudománypolitikai irányelvek már a tervezés egész folyamatában is érvényesüljenek.

4.3 A munkabizottság március 31-ig jöjjön létre, és tartsa meg alakuló ülését. Munkatervében konkretizálja a megválaszolandó kérdéseket, ill. e kérdésekről a bizottság tagjai fejtsék ki írásban véleményüket, továbbá a titkárság dolgozza ki a bizottság működéséhez szükséges munkaanyagokat. Határidő: június 30. Az elkészült munkaanyagok alapján a bizottság a szintetizáló munkát, majd a dokumentum összeállítását és megvitatását október 31-ig végezze el. A Kormány tudománypolitikai elveinek dokumentum-tervezetét a tudományos osztályok megfelelő módon, az Elnökség pedig novemberi ülésén vitassa meg, majd azt az elnök az OMFB elnökével együtt december 31-ig terjessze be a Tudománypolitikai Bizottsághoz. (A végleges határidőkre a kiadásra kerülő végrehajtási utasítást kell irányadónak tekinteni.)

5 Az Elnökség a tudománypolitikai irányelveknek elfogadott munkaprogram és munkamódszer szerinti kidolgozására az alábbi *elnökségi bizottságot* hozza létre:

elnök: *Straub F. Brunó*, az MTA alelnöke,

Tagok: *Bognár Géza* osztályelnök,

Csáki Frigyes akadémikus,

Friss István osztályelnök,

Farádi László, az egészségügyi miniszter első helyettese,

Garamvölgyi Károly, a pénzügyminiszter első helyettese,

Gergely István miniszterhelyettes,

Gillemot László akadémikus,

Gömöri Pál osztályelnök,

Köböl József, az OT főosztályvezetője,

Kónya Albert osztályelnök,

Köpeczi Béla főtitkárhelyettes,

Láng Géza osztályelnök,

Láng István főtitkárhelyettes,

Nagy Miklós, az MSZMP osztályvezető-helyettese,

Polinszky Károly miniszterhelyettes,

Sebestyén János, az OMFB elnökhelyettese,

Szántó Lajos, az MTA Tudományszervezési Csoportjának igazgatója,

Tétényi Pál főtitkárhelyettes.

5.1 Felhatalmazza az Akadémia elnökét, hogy a bizottság titkárát megfelelő konzultációk után saját hatáskörében jelölje ki, továbbá, hogy a bizottság tagjainak sorát a társadalomtudományoknak egy képviselőjével egészítse ki.

5.2 A bizottság az egyes részfeladatok elvégzésére saját tagjai vezetésével szakemberekből álló albizottságokat létesíthet.

6 A bizottság operatív munkaszerveként az Elnökség titkárságot hoz létre, amelynek munkáját a bizottság titkára irányítja. A bizottság *titkárságának* összetétele a következő:

Kardos Ibolya, a Tudományos-Testületi Titkárság helyettes vezetője,

Grolmusz Vince, a Tudományszervezési Csoport mb. igazgatóhelyettese,

Farkas János, a Szociológiai Kutató Csoport igazgatóhelyettese,

Boros Zoltán, a KFKI igazgatóhelyettese,

Székely Dániel, az MTA Könyvtárának osztályvezetője,

Bóna Ervin, a Filozófiai Intézet tudományos munkatársa,

Lőrincz Lajos, az Állam- és Jogtudományi Intézet tudományos munkatársa,

Tóth Béla, a TMB Titkárság vezetője.

Budapest, 1970. március 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 15/1970. számú

határozata

az Elnökség f. év június 30-ig terjedő időre szóló munkatervéről

(Elnökség, 1970. március 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség f. év június 30-ig terjedő időre szóló naptári munkatervét az alábbiak szerint állapítja meg:

ÁPRILIS

1. Előterjesztés a Tudománypolitikai Bizottság számára a tudománypolitika érvényesítéséről az alapkutatásban.
2. Javaslat a tudományos továbbképzési ösztöndíjrendszer továbbfejlesztésére.
3. Tárcaközi jelleggel működő koordináló bizottság létrehozása a társadalomtudományok országos szintű koordinálására.
4. Jelentés az 1969. évben végzett akadémiai közvéleménykutatásról.
5. Jelentés a jóléti intézmények 1969. évi munkájáról.

MÁJUS

1. Beszámoló az 1971—1985. évek időszakára vonatkozó tudománypolitikai elvek kidolgozásának állásáról.
2. Tájékoztató a tudományos bizottságok újjászervezéséről.
3. Előterjesztés az országos vonatkozású tudománypolitikai és az egyes tudományágak fejlődésének értékelésével kapcsolatos kérdések tárgyalásának elnökségi munkaprogramjára.
4. Javaslat az 1970. októberében tartandó akadémiai tudományos ülésszak programjára.
5. A tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló elnöki utasítás tervezetének elvei.
6. Javaslat a tudományos könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos testületi irányítás szervezetére.

JÚNIUS

1. Javaslat a tudományos osztályok keretében kidolgozott kutatási prognózisok készítésének elveire és módszertanára.
2. Tájékoztatás a következő ötéves népgazdasági terv akadémiai beruházásairól.
3. Tájékoztatás a kiemelt kutatási területek tárcaszintű programjáról.
4. Javaslat az 1970. év. II. félévének együttes üléseire.

Budapest, 1970. március 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

AZ MTA Elnökségének 16/1970. számú

határozata

az elnökségi bizottságokról

(Elnökség, 1970. március 24.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség úgy határoz, hogy továbbra is elnökségi bizottságként működjenek:

   a Szociális Bizottság,

   a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága,

   „A két világrendszer koegzisztenciájával kapcsolatos ideológiai harc kérdései"-vel foglalkozó Nemzetközi Problémabizottság magyar tagozataként működő Problémabizottság,

   a Szegedi Akadémiai Bizottság,

   a Pécsi Akadémiai Bizottság.

   1.1 A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság, valamint a Kibernetikai Bizottság megszűnik.

   1.2 Meg kell vizsgálni, hogy szükség van-e a tudományos Könyv- és Folyóiratkiadással kapcsolatos testületi irányítás érvényesítése céljából állandó bizottság létesítésére. Ennek érdekében *Szabó Imre* alelnök vezetésével és *Gegesi Kiss Pál*, valamint *Csáki Frigyes* elnökségi tagok közreműködésével ad hoc bizottságot küld ki azzal, hogy a bizottság javaslatát az Elnökség f. év május havi ülésére terjessze elő.

2. Az Elnökség megállapítja, hogy az átszervezés következtében egyes elnökségi bizottságok tevékenysége szakigazgatási hatáskörbe tartozik,

ezért ajánlja, hogy a főtitkár tanácsadó fórumaként működjenek az alábbi bizottságok:
a Műszerügyi Bizottság,
az Akadémiai Találmányi Bizottság,
a Könyvtári Bizottság,
a Kiállítási Bizottság.

3. Az elnökségi bizottságokat az Elnökség az alábbiak szerint választja meg:

3.1 *Szociális Bizottság*

Elnök: *Straub F. Brunó* akadémikus,

Titkár: *Ivanits Richárd* csoportvezető,

Tagok: *Bogárdi János* akadémikus,
Ember Győző akadémikus,
Gerecs Árpád akadémikus,
Kerpel-Frónius Ödön akadémikus,
Kónya Albert akadémikus,
Lonti Györgyné, a Közp. Igazgatási Titkárság helyettes vezetője,
Szabó János akadémikus.

3.2. *Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága*

Elnök: *Szabó Imre* akadémikus,

Titkár: *Gonda Lajos* főosztályvezető,

Tagok: *Bognár Géza* akadémikus,
Friss István akadémikus,
Gömöri Pál akadémikus,
Kónya Albert akadémikus,
Láng Géza akadémikus,
Láng István főtitkárhelyettes,
Lengyel Béla akadémikus,
Mátrai László akadémikus,
Ortutay Gyula akadémikus,
Szádeczky-Kardoss Elemér akadémikus,
Szentágothai János akadémikus.

3.3. *A két világrendszer koegzisztenciájával kapcsolatos ideológiai harc kérdéseivel foglalkozó Nemzetközi Problémabizottság magyar tagozataként működő Problémabizottság*

Elnök: *Lakos Sándor*, a közgazdaságtudományok kandidátusa,

Titkár: *Novák Zoltán*, a filozófiai tudományok kandidátusa,

Tagok: *Kovács István* akadémikus,
Kulcsár Kálmán, az állam- és jogtudományok doktora,
Mátyás Antal, a közgazdaságtudományok kandidátusa,
Meruk Vilmos, a Műv. Min. Marxizmus—Leninizmus Oktatási Főosztályának vezetője,
Ránki György, a történettudományok doktora,
Szabolcsi Miklós akadémikus,
Tőkei Ferenc, az irodalomtudományok doktora.

3.4. *Szegedi Akadémiai Bizottság*

Alelnök: *Márta Ferenc* akadémikus,

Intézőbizottsági tagok:
Antalffy György, az állam- és jogtudományok doktora,
Ábrahám Ambrus akadémikus,
Grassely Gyula, a föld- és ásványtani tud. doktora,
Halász Előd, az irodalomtudományok kandidátusa,
Horváth Imre, a biológiai tudományok doktora,
Ivánovics György akadémikus,
Julesz Miklós akadémikus,
Kalmár László akadémikus,
Ketskeméty István, a fiz. tud. doktora,
Kovács István akadémikus,
Petri Gábor, az orvostudományok kandidátusa,
Serfőző Lajos a történelemtudományok kandidátusa,
Szalay László, a fizikai tudományok doktora
Szániel Imre, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa,
Tandori Károly akadémikus,
Wittmann Tibor, a történettudományok doktora.

Mivel a bizottság elnökeként javasolt *Szőkefalvi-Nagy Béla* akadémikussal külföldi tartózkodása miatt nem volt mód előzetesen beszélni, felhatalmazza az Elnökség az Akadémia elnökét, hogy e megbeszélés megtörténtével igenlő válasz esetén Szőkefalvi-Nagy Bélát kérje fel elnökül.

3.5. *Pécsi Akadémiai Bizottság*

Elnök: *Tigyi József* akadémikus,

Intézőbizottsági tagok:
Babics András, a történettudományok kandidátusa,
Balogh Ferenc, az orvostudományok doktora,
Bihari Ottó, az állam- és jogtudományok doktora,
Czeglédi Béla, a műszaki tudományok kandidátusa,
Domján Károly, a pszichológiai tudományok kandidátusa,
Donhoffer Szilárd akadémikus,
Ernst Jenő akadémikus,
Flerkó Béla akadémikus,
Jóri János, a történettudományok kandidátusa,
Környei István akadémikus,
Kurnik Ernő akadémikus,
Lissák Kálmán akadémikus,

Szotáczky Mihály, az állam- és jogtudományok kandidátusa.

Budapest, 1970. március 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 17/1970. számú

határozata

a Magyar Tudomány c. folyóirat jellegéről és szerkesztő bizottságának összetételéről

(Elnökség, 1970. március 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a Magyar Tudomány c. folyóirat jellegével kapcsolatban a következőket határozza:

1. A Magyar Tudomány mint a Magyar Tudományos Akadémia központi folyóirata — a maga eszközeivel — egyaránt hivatott szolgálni az Akadémia tudományos testületi, kutatóhelyi és szakigazgatási tevékenységét.

1.1. Ennek megfelelően: a magyar tudományos élet egész területére kiterjedően a tudománypolitika, a tudományszervezés és a különböző tudományok általános érdekű kérdéseivel, a hazai, esetenként a nemzetközi tudományos élet fontosabb eseményeinek ismertetésével, valamint a tudományos művek bírálatával foglalkozik.

1.2. A folyóirat szemléje önálló rovatban adjon helyet az Akadémia testületi szerveinek, illetve a szakigazgatási szervek munkáját tükröző híreknek, továbbá az Akadémia nemzetközi jellegű tevékenységével kapcsolatos közleményeknek.

2. A Magyar Tudomány továbbra is az egész Akadémia egységes folyóiratának tekintendő, amelynek jellegét, irányát az Elnökség határozza meg, és felelős szerkesztőjét, valamint szerkesztő bizottságát is megválasztja. Kiadásáról és a szerkesztőség személyi, valamint egyéb feltételeiről a főtitkár gondoskodik.

3. Az Elnökség a folyóirat szerkesztő bizottságát háromévi időtartamra az alábbiak szerint választja meg:

felelős szerkesztő: *Erdei Ferenc*

szerkesztő bizottsági tagok:

Babics Antal
Csáki Frigyes
Egyed László
Elekes Lajos
Eörsi Gyula
Jánossy Lajos
Marx György
Márta Ferenc
Mócsy János
Straub F. Brunó
Trencsényi-Waldapfel Imre

Budapest, 1970. március 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 20/1970. számú

határozata

a testületi szervek sajtó- és propaganda munkájáról

(Elnökség, 1970. március 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség felkéri *Gegesi Kiss Pál* elnökségi tagot, hogy testületi szinten továbbra is gondozza az Akadémia sajtó és propaganda tevékenységét, valamint, hogy az Akadémia elnöke által esetenként adandó sajtótájékoztatót készítse elő.

Budapest, 1970. március 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 21/1970. számú

határozata

az akadémiai tagok által írt könyveknek az Elnökség előtt való bemutatásáról

(Elnökség, 1970. március 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség 1965. január hó 29-én hozott 117/1965. sz. határozatával felkérte az Akadémia tagjait az általuk (esetleg társszerzőkkel) írt könyveknek elnökségi ülésen történő bemutatására. Az Elnökség továbbra is fontosnak tartja az ilyen jellegű tájékozódást, ezért felkéri az *Akadémia tagjait*, hogy a belföldön vagy külföldön megjelent könyveik egy-egy példányát elnökségi ülésen való bemutatás céljából egy hónapi időtartamra bocsássák az Elnökség rendelkezésére. A könyveket bemutatás céljából a Tudományos-Testületi Titkárság (Bp. V., Münnich Ferenc u. 7.) címre küldjék meg.

Budapest, 1970. március 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

Közlemény

a Magyar Tudományos Akadémia Biofizikai Intézetében, Biokémiai Intézetében, Genetikai Intézetében és Növényélettani Intézetében kutatóintézeti dolgozók alkalmazásáról

A Magyar Tudományos Akadémia a Szegeden épülő biológiai intézeteiben 1971—1973 között induló kutatómunka irányítására, illetőleg végzésére igazgatóhelyettesi, osztályvezetői, tudományos főmunkatársi- és munkatársi, valamint segédmunkatársi munkakörökre az *1970. év második felében pályázatokat hirdet.*

A pályázatok kiírása akkor történik, amikor az építkezés, a felszerelés és egyéb feltételek biztosításával a kutatómunka megkezdésének időpontja meghatározható. *Az érdeklődők részére* a pályázatok kiírásáig is *további felvilágosítást ad* a Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi II. (biológiai) főosztálya (Budapest, V., Münnich Ferenc u. 7. sz.). A megjelölt álláshelyekre előzetesen érdeklődni ugyanezen a címen *írásban* lehet, név, kor, képzettség, lakáscím, jelenlegi munkahely és munkaterület, valamint a pályázó tudományos érdeklődési körének rövid ismertetésével.

Budapest, 1970. április 1.

dr. Csata Sándor s. k.,
főosztályvezető

Pályázati felhívás

a Kertészeti Egyetemen egyetemi tanári állásra.

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet a Növényvédelmi Tanszéken egy egyetemi tanári állásra.

Pályázhatnak azok, akik egyetemi végzettséggel, tudományos fokozattal s a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal rendelkeznek, és számottevő tudományos eredményeik vannak.

A kinevezett egyetemi tanár feladata lesz a Kertészeti növénykórtan c. tárgy oktatása, oktatásának szervezése és irányítása a Termesztési, Kertépítészeti és a Tartósítóipari szakon, valamint a tárgykörbe tartozó kutatási munkák végzése és irányítása.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
- eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,
- tudományos oktatómunkájának részletes ismertetését,
- a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,
- a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

- részletes önéletrajzot két példányban,
- az oklevelek hiteles másolatát,
- születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,
- a pályázattal kapcsolatban a Kertészeti Egyetemtől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,
- a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az Egyetem rektorához kell benyújtani.

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15[30] óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: Az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni : 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 – 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,– Ft.

70.69497 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. MÁJUS 22.

TARTALOM

Személyi rész 73

Törvények, rendeletek és határozatok

1970. évi 9. tvr. A tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről 74

12/1970. (V. 5.) Korm. rendelet A tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről szóló 1970. évi 9. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról 76

Az Akadémia Elnökségének határozatai

22/1970. sz. határozat A 65/1968. sz. elnökségi határozat alapján lefolytatott akadémiai közvéleménykutatásról 82

27/1970. sz. határozat A Magyar Tudományos Akadémia 1970. évben rendezendő tudományos ülésszaka időpontjának meghatározásáról 82

Közlemények

Az OMFB elnökének közleménye a Műszaki Kutatásokat Koordináló Tanács megalakításáról 82

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának közleménye az orvostudományi egyetemek egészségre ártalmas munkakörülmények között, akadémiai álláshelyen, valamint az orvostudományi kutatóintézetekben foglalkoztatott dolgozóinak munkaidejéről 84

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem pályázati hirdetménye 85

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 85

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 85

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából népünk szabadságáért és a szocializmus építéséért végzett eredményes munkásságuk elismeréséül

Erdei Ferenc akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa főtitkárának,

Ligeti Lajos akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi tagjának,

Ortutay Gyula akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Néprajzkutató Csoportja igazgatójának a

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
ZÁSZLÓRENDJE
I. fokozata,

*Babics Antal*nak, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Urológiai Klinikája egyetemi tanárának,

Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszternek,

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

*Csűrös Zoltán*nak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának,

*Erdey-Grúz Tibor*nak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének,

*Ernst Jenő*nek, a Pécsi Orvostudományi Egyetem egyetemi tanárának,

*Kalmár László*nak, a Szegedi József Attila Tudományegyetem egyetemi tanárának,

*Kardos László*nak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Kossuth-díjas egyetemi tanárának,

*Lissák Kálmán*nak, a Pécsi Orvostudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának,

*Major Máté*nak, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Kossuth-díjas egyetemi tanárának,

*Mátrai László*nak, a Világosság című folyóirat szerkesztőjének,

*Osztrovszky György*nek, a KGST titkárhelyettesének,

*Sós József*nek, a Budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem Kórélettani Intézete vezetőjének,

Straub F. Brunó akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökének,

Tolnai Gábor akadémikusnak, a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata,

*Tőkés Ottó*nak, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalvezetőhelyettesének,

*Vermes Miklós*nak, az Állam- és Jogtudományi Intézet tudományos csoportvezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND

ezüst fokozata,

*Komló László*nak, a Közgazdaságtudományi Intézet munkatársának,

*Török Antal*nak, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos munkatársának a

MUNKA ÉRDEMREND

bronz fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 9. számú

törvényerejű rendelete

a tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről

Általános rendelkezések

1. §. A társadalmi haladás, a szocialista társadalom építése érdekében kifejtett rendszeres és eredményes tudományos tevékenységért tudományos fokozat adományozható. Tudományos fokozatot az a személy nyerhet el, aki e törvényerejű rendeletben foglalt követelményeknek megfelel, s korszerű, jelentős, új tudományos eredményt ért el.

2. §. (1) A tudományos minősítés keretében „tudományok kandidátusa" és „tudományok doktora" tudományos fokozat (a továbbiakban: kandidátusi és doktori fokozat) szerezhető.

(2) Valamely tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló munka (a továbbiakban: értekezés) lehet:

a) erre a célra írott értekezés,

b) 5 évnél nem régebben megjelent könyv,

c) tudományos tevékenységet igénylő, a társadalom számára hasznos, új és a gyakorlatban hasznosított alkotás.

3. §. (1) Valamely tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló értekezés lehet egyéni vagy kollektív tevékenység keretében kifejtett munka, amennyiben ez megfelel a követelményeknek, s az egyéni eredmény nyilvánvalóan megállapítható.

(2) A tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló értekezést a pályázónak általában nyilvános vitában, bíráló bizottság előtt hivatalos bírálók közreműködésével kell megvédenie.

(3) Értekezésként kivételesen a pályázó munkásságának eredményeit összefoglaló tézisek is benyújthatók. Kiemelkedő és közismert tudományos eredményeket elért pályázó esetében el lehet tekinteni a benyújtott tézisek nyilvános megvédésétől. A nyilvános vita alól a felmentést a munkahely szerint illetékes miniszternek, országos hatáskörű szerv vezetőjének (a továbbiakban: miniszternek) és a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) elnökének együttes javaslatára a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) engedélyezi.

A kandidátusi fokozat

4. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyerésének alapja olyan tudományos téma megoldása, amely összhangban áll a társadalmi fejlődés követelményeivel.

(2) A kandidátusi fokozat elnyerésének feltételei az 1. §-ban foglaltakon kívül:

a) egyetemi vagy főiskolai végzettség,

b) előzetes tudományos tevékenység,

c) szakmai, filozófiai és nyelvi vizsgák letétele,

d) az értekezés elkészítése és megvédése.

(3) A pályázó a kandidátusi fokozat megszerzésére általában szervezett képzésen kívül készül fel, és vizsgái letételére, illetőleg értekezésének megvédésére való felkészülése céljából rendkívüli szabadságban részesül.

(4) Az állam támogatást nyújt ahhoz, hogy a kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek kivételesen indokolt esetben szervezett képzésben

(aspirantúra) vegyenek részt. Nem vehet részt szervezett képzésben az, aki a szocialista erkölcs szabályai ellen súlyosan vét, illetőleg aki a közügyektől eltiltást kimondó jogerős bírósági ítélet hatálya alatt áll.

A doktori fokozat

5. §. (1) A doktori fokozat elnyerésének alapja a tudományágazat továbbfejlődését eredményező olyan átfogó tudományos feladat megoldása, amely összhangban áll a társadalmi fejlődés követelményeivel.

(2) A doktori fokozat elnyerésének feltételei az 1. §-ban foglaltakon kívül:

a) a kandidátusi fokozat megszerzése,

b) az adott tudományágazat alkotó művelése a kandidátusi fokozat megszerzését követően legalább három éven át,

c) közreműködés a tudományos közéletben,

d) a tudományos feladat megoldását tartalmazó értekezés elkészítése és megvédése.

(3) A (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott feltétel alól felmentés adható, ha a jelölt előzetes munkásságával bebizonyította szaktudományának magas színvonalú, eredményes művelését. A felmentéshez a munkahely szerint illetékes miniszternek és az Akadémia elnökének egyetértő javaslata szükséges.

(4) A doktori fokozatra pályázó, arra érdemes kandidátus ösztöndíjban és szabadság-kedvezményben részesíthető.

A tudományos fokozattal rendelkező személyek jogállása

6. §. (1) A kandidátusi, illetőleg a doktori fokozat odaítéléséről oklevelet kell kiállítani. Az oklevél „a ..... tudományok kandidátusa", illetőleg „a ..... tudományok doktora" fokozat használatára jogosít.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személy kötelessége, hogy

a) folytassa tudományos kutató tevékenységét,

b) tevékenységével nyújtson segítséget a szocialista tudományos közélet fejlesztéséhez, valamint a tudományos utánpótlás neveléséhez, a tudományos minősítés munkájához,

c) egész munkásságával támogassa a szocialista társadalom építését.

7. §. (1) A tudományok kandidátusa és doktora tudományos munkássága elismeréseképpen illetménykiegészítésben részesül.

(2) Meg kell vonni az illetménykiegészítést attól a kandidátusi vagy doktori fokozattal rendelkező személytől, aki neki felróhatóan nem fejt ki tudományos munkásságot, illetőleg a tudományos fokozattal járó egyéb kötelezettségeit nem teljesíti. Az illetménykiegészítés folyósítását a megvonás felől való döntésig fel lehet függeszteni.

8. §. A munkahely szerint illetékes miniszter, illetőleg a felügyeletet gyakorló szerv vezetője biztosítja a tudományos fokozattal rendelkező személy tudományos munkájához szükséges feltételeket. Ennek során — a hatályos jogszabályok keretei között — rendkívüli szabadságot engedélyezhet jelentősebb kutatómunka elvégzésére vagy tanulmány elkészítésére.

9. §. (1) Tudományos fokozat nem adományozható olyan értekezés alapján, amelynek témája nem jelentős, új tudományos eredményt nem tartalmaz, illetőleg tételei a marxizmus—leninizmus ideológiájával szemben állanak.

(2) Nem adományozható tudományos fokozat annak, aki a szocialista erkölcs szabályai ellen súlyosan vétett, illetőleg, aki a közügyektől eltiltást kimondó bírósági ítélet hatálya alatt áll.

(3) Meg kell vonni a tudományos fokozatot attól, akit a bíróság a közügyektől jogerősen eltiltott, aki a tudományos fokozatra méltatlan, a tudományos etika ellen vét, továbbá attól, aki a tudományos fokozattal járó kötelezettségeit felhívás ellenére nem teljesíti; az illetménykiegészítés folyósítását a megvonás felől való döntésig fel lehet függeszteni.

A Tudományos Minősítő Bizottság

10. § (1) A tudományos minősítéssel kapcsolatos feladatokat a TMB látja el. E tevékenységi körébe tartozik különösen a kandidátusi és a doktori fokozat odaítélése, megvonása, valamint a fokozat elnyerésére szervezett képzés irányítása, a minősítést végző szervek munkájának irányítása és felügyelete, a minősítés terén a belföldi és nemzetközi kapcsolatok ápolása, a doktori és kandidátusi oklevelek kiállítása, a minősítettek és a képzésben részt vevők nyilvántartása, az illetménykiegészítés folyósítása, folyósításának felfüggesztése, illetőleg megvonása.

(2) A tudományos fokozatokkal és a szervezett képzéssel kapcsolatos elvi kérdésekről, továbbá a szervezett képzés arányairól a Kormány határoz.

(3) A TMB felügyeletét az Akadémia elnöksége látja el.

(4) A TMB elnökből, titkárból és tagokból áll, akiket az Akadémia elnökségének javaslatára három éves időtartamra a Kormány nevez ki. A TMB tagjai tudományos fokozattal rendelkező személyek, valamint a Kormány által kijelölt minisztériumok képviselői.

Záró rendelkezések

11. §. Tudományos fokozatot nem magyar állampolgár is szerezhet.

12. §. Magyar állampolgár külföldön is szerezhet tudományos fokozatot. A külföldön szerzett tudományos fokozatot honosítani kell. A honosítás felől a TMB dönt.

13. §. Az Akadémia rendes és levelező tagjait a tudományok doktora fokozat megilleti.

14. §. (1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg az 1967. évi 19. számú törvényerejű rendelettel módosított 1963. évi 19. számú törvényerejű rendelet hatályát veszti.

(2) A törvényerejű rendelet végrehajtásáról és a szükséges átmeneti szabályok megállapításáról a Kormány gondoskodik. Ennek során a Kormány többek között

— meghatározza azokat az irányelveket, amelyek alapján a tudományos fokozat elnyeréséhez szükséges képesítés, illetőleg vizsgák alól felmentés adható,

— megállapítja azokat a feltételeket, amelyek alapján a nem magyar állampolgár szervezett képzésben részt vehet, illetőleg a külföldön szerzett tudományos fokozat hasznosítható,

— meghatározza a tudományos fokozattal rendelkezők illetménykiegészítésének összegét, továbbá a tudományos fokozatra pályázók ösztöndíjának rendszerét,

— megállapítja a bírálók és az aspiránsvezetők díjazásának, továbbá a vizsgadíjak és a minősítési eljárási díjak fizetésének rendjét.

(3) A bírósági végrehajtásra vonatkozó jogszabályoknak az ösztöndíj végrehajtás alóli mentességére vonatkozó rendelkezései a tudományos fokozatra pályázók ösztöndíjára nem terjednek ki; a levonás mértékét a Kormány állapítja meg.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 12/1970. (V. 5.) számú

rendelete

a tudományos fokozatról és a tudományos minősítésről szóló 1970. évi 9. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről szóló 1970. évi 9. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: tvr.) 14. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

(A tvr. 2. §-ához)

1. §

Ha a tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló munka nem értekezés vagy könyv [tvr. 2. § (2) bek. *a)—b)* pontja], hanem a tvr. 2. § (2) bek. *c)* pontja alá eső alkotás, ez lehet különösen: építmény, berendezés, termelési eszköz, termék, műszer, növény- és állatfajta, technológiai, diagnosztikai és terápiás eljárás, elvi szempontból új, jelentős törvénytervezet, illetőleg igazgatási vagy közgazdasági koncepció.

(A tvr. 4. §-ához)

A kandidátusi vizsga

2. §

(1) A kandidátusi vizsgát bizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) jelöli ki, vagy felkéri a tudományszak szerint illetékes egyetemet vagy egyetemi jellegű főiskolát (a továbbiakban: főiskolát) a vizsgabizottság megszervezésére. A vizsgabizottság elnöke és tagjai díjazásban részesülnek.

(2) A kandidátusi fokozat elnyeréséhez orosz nyelvből és egy másik világnyelvből kell kandidátusi nyelvvizsgát tenni.

(3) A vizsgára bocsátás felől a TMB határoz.

3. §

(1) A kandidátusi [tvr. 4. § (2) bek. *c)* pont] vizsgák alól mentesül:

a) szakmai vizsga esetében az egyetemi (egyetemi jellegű főiskolai) tanár, illetőleg docens, aki az értekezésének témájához tartozó szakmai tárgyat rendszeresen oktatja;

b) filozófiai vizsga esetében az, aki a marxizmus—leninizmus esti egyetem általános vagy valamely szakosító tagozatát, illetőleg az egyetemen a filozófiai szakot elvégezte, továbbá az, aki pártfőiskolát, illetőleg politikai főiskolát végzett;

c) nyelvvizsga esetében az, aki legalább állami középfokú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett, az adott nyelvből szaktanári oklevele van, illetőleg az, aki középiskolai vagy egyetemi tanulmányait az adott nyelven végezte el.

(2) A TMB szakmai vizsga alól mentesítheti azt a pályázót, aki a vizsgatárgyból öt évnél nem régebben valamely belföldi egyetemen egyetemi doktori szigorlatot tett [25/1969. (VI. 20.) Korm. számú rendelet 21. § (2) bek.].

(3) A TMB a pályázót — különösen indokolt esetben — a munkahely szerint illetékes miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője (a továbbiakban: miniszter) és a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) elnökének együttes javaslatára valamennyi vizsga alól mentesítheti.

(4) Az egyetemi (főiskolai) végzettség követelménye alól a TMB azt a pályázót mentesítheti, aki az általa művelt tudományágban már jelentős tudományos tevékenységet végzett.

Szervezett képzésben részt nem vevő pályázó

4. §

(1) Az a pályázó, aki kandidátusi fokozat megszerzésére a munkahelyén készül fel (szervezett képzésben részt nem vevő pályázó), értekezését bármikor benyújthatja. A TMB két előbíráló véleménye alapján dönt arról, hogy engedélyezi-e a minősítési eljárást. Az előbírálók véleményükben nyilatkoznak arról, hogy a tvr-ben foglalt feltételek fennállanak-e.

(2) Előbíráló csak tudományos fokozattal rendelkező szakember lehet. Az előbíráló díjazásban részesül.

(3) Az előbírálattól a TMB eltekinthet, ha a pályázó értekezését egyetem vagy kutatóintézet, illetőleg — a TMB hozzájárulásával — a pályázó munkahelye megvitatta.

(4) A pályázó értekezésének benyújtása előtt kérheti a TMB-től a téma jóváhagyását. Ha a TMB a témát előzetesen jóváhagyta, és a pályázó öt éven belül értekezését benyújtotta, az előbírálat során adott véleményben ezt a témát nem lehet kifogásolni.

5. §

(1) Ha a TMB a szervezeti képzésben részt nem vevő pályázót vizsgára bocsátotta, a pályázó a vizsgákat egy éven belül köteles letenni. A pályázót a vizsgákra való felkészülésre összesen harminc nap, az értekezés megvédésére pedig további harminc nap rendkívüli szabadság illeti meg.

(2) A TMB a pályázótól tudományos művek, illetőleg okiratok bemutatását, nyilatkozatokat, továbbá a pályázó munkahelyének vezetőjétől és társadalmi szerveitől, szükség esetén az irányító vagy felügyeleti szerv vezetőjétől írásbeli véleményt kérhet.

Az aspirantúra általános szabályai

6. §

(1) A kandidátusi fokozat elnyerésére pályázó belföldön, illetőleg külföldön ösztöndíjas vagy levelező aspirantúra formájában részesülhet szervezett képzésben. Az aspiránst a TMB nyilvános pályázat és felvételi vizsga alapján választja ki.

(2) A TMB a pályázati felhívásban meghirdetett tudományszakot, illetőleg témát a tudományszak művelésében érdekelt miniszterrel (országos hatáskörű szerv vezetőjével) egyetértésben jelöli ki.

(3) A pályázatot a munkáltatóhoz kell benyújtani. A munkáltató azt részletes véleménnyel ellátva — felügyeleti szerve útján — a TMB-hez továbbítja. Az 5. § (2) bekezdése ebben az esetben is irányadó.

7. §

(1) A felvételi vizsgára bocsátásról a TMB határoz. A felvételi vizsgára bocsátott pályázót egy alkalommal összesen tizenöt nap rendkívüli szabadság illeti meg.

(2) A pályázónak a felvételi vizsgán szűkebb szakterületének ismeretanyagából és a filozófiából kell a kutatómunkára alkalmasságot bizonyító magas színvonalú ismeretekről tanúságot tennie. A TMB — a választott témától függően — idegen nyelvből is elrendelheti felvételi vizsga letételét.

(3) A felvételi vizsga tárgyait és időpontját legalább hat héttel a vizsga előtt közölni kell a pályázóval.

(4) A felvételi vizsga egyes tárgyai alól a TMB felmentést adhat.

8. §

(1) Aspirantúrára a TMB azt a pályázót veheti fel, aki

a) egyetemet vagy főiskolát végzett,

b) az egyetem (főiskola) elvégzése után legalább két évi gyakorlati munkát folytatott,

c) felvételi vizsgáját sikerrel letette,

d) ösztöndíjas aspirantúra esetén a 35, levelező aspirantúra esetén a 40. évét még nem töltötte be,

e) külföldi aspirantúra esetén a megfelelő idegen nyelvből legalább középfokú állami nyelvvizsgával rendelkezik.

(2) A TMB a gyakorlati munka alól [(1) bek. *b)* pontja] felmentést adhat olyan tudományszakon, amelynél a gyakorlat a tudományos alkotás szempontjából nem elengedhetetlen. Az életkor [(1) bek. *d)*] pontja alól a TMB kivételesen méltánylást érdemlő körülmény esetében felmentést adhat.

Belföldi aspirantúra

9. §

(1) Belföldi ösztöndíjas aspirantúrára a TMB által meghirdetett pályázatban megjelölt tudományszakban, illetőleg témában lehet pályázót felvenni.

(2) A belföldi ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év. Ez alatt az aspiráns a részére kijelölt munkahelyen végzi tanulmányait és kutatómunkáját, továbbá hat hónapot külföldön tölthet tanulmányok és nyelvgyakorlás céljából. Az aspiránsképzések helyét a TMB a miniszterrel egyetértésben jelöli ki.

(3) A belföldi ösztöndíjas aspiráns egyéni terv alapján aspiránsvezető irányításával végzi munkáját. A tervet a TMB hagyja jóvá, és annak végrehajtásáról az aspiráns és az aspiránsvezető évenként beszámol a TMB-nek.

10. §

(1) Belföldi levelező aspirantúrára a gyakorlatban dolgozó olyan szakember vehető fel, aki a társadalmi fejlődés követelményeivel összhangban álló tudományos téma megoldásán dolgozik, és megjelent írásművekkel vagy más módon igazolja, hogy a kutatásban előrehaladt. A belföldi levelező aspirantúra időtartama azonos az engedélyezett rendkívüli szabadság időtartamával.

(2) A belföldi levelező aspiráns rendkívüli szabadságát a kijelölt kutatóhelyen az aspiránsvezető irányításával tölti el. A kutatóhelyet a TMB a miniszterrel egyetértésben jelöli ki.

11. §

(1) Az aspiránsvezetőt a TMB a tudományos fokozattal rendelkező személyek közül jelöli ki.

(2) Az aspiránsvezető felelős az aspiráns tudományos képzéséért és szakmai irányításáért.

(3) Az aspiránsvezető munkájáért díjazásban részesül.

12. §

Az aspiráns a kijelölt intézmény munkarendje szerint dolgozik. Ha az aspiráns a képzés helye vezetőjének vagy aspiránsvezetőjének ismételt figyelmeztetése ellenére feladatait elhanyagolja,

vagy a munkahely munkarendjét megsérti, a munkahely vezetője vagy az aspiránsvezető javaslatot tehet a TMB-nek fegyelmi eljárás lefolytatására, más munkahely kijelölésére vagy az aspirantúrából kizárásra. Ezeket az intézkedéseket a TMB hivatalból is megteheti.

Külföldi aspirantúra

13. §

(1) A TMB külföldi ösztöndíjas aspirantúrára akkor vehet fel pályázót, ha

a) a választott tudományszakban nincs kellő számú tudományos fokozattal rendelkező szakember, és a szűkebb szakterület helyzete kellően indokolja a minősítettek számának gyorsabb növelését, továbbá

b) anyagi, műszaki vagy személyi feltételek hiányában a tanulmányok belföldön nem végezhetők el, vagy az adott tudományszakban külföldön a hazaitól eltérő módszerekkel kutató, jelentős tudományos iskola működik.

(2) A külföldi ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év.

14. §

(1) Külföldi levelező aspirantúrára való felvételnek a 13. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetében akkor van helye, ha belföldön személyi feltételek hiányában a kívánt tanulmányok nem végezhetők el.

(2) A külföldi levelező aspirantúra időtartama négy év.

Az aspiráns munkaviszonya

15. §

(1) Az ösztöndíjas aspiráns munkaviszonya az aspirantúra ideje alatt szünetel. Az aspirantúra időtartama a munkaviszonyhoz fűződő jogok szempontjából — ideértve a társadalombiztosítást és a nyugellátást is — munkaviszonynak minősül.

(2) Az ösztöndíjas tanulmányainak irányításával összefüggő jogokat az aspirantúra időtartama alatt a TMB gyakorolja, a kutatómunkával kapcsolatos költségeket annak az intézménynek a költségvetésében kell biztosítani, ahova az aspiránst a TMB beosztotta.

(3) A levelező aspiráns munkaviszonyát az aspirantúra nem érinti.

(4) Az aspiráns tudományos, irodalmi, művészeti, valamint a TMB által engedélyezett felsőoktatási tevékenységen kívül más keresőfoglalkozást nem folytathat, másodállást nem tölthet be. Mellékfoglalkozás vállalásához a TMB hozzájárulása is szükséges.

Az aspiráns ösztöndíja

16. §

(1) Az ösztöndíjas aspiráns az aspirantúra idején állami ösztöndíjban részesül, amelyet a TMB állapít meg és folyósít. Az ösztöndíjból csak a tartásdíjakat, valamint az ösztöndíj címén tévesen kifizetett összeget szabad levonni; a levonások összege az ösztöndíj harminchárom százalékát nem haladhatja meg.

(2) A belföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíját az aspirantúrára felvétele idején betöltött főfoglalkozása alapján elért átlagkeresetének megfelelő összegben kell megállapítani. Az aspiránst ezenfelül megilleti mindaz a pótlék, amely átlagkeresetében nem szerepel, de amelyre az aspiránsi munkahelyén munkakörülményei alapján jogosult. A felvétel alkalmával megállapított ösztöndíjat a kandidátusi vizsgák letétele után — indokolt esetben — egy alkalommal fel lehet emelni.

(3) A külföldi ösztöndíjas aspiráns minden évben tizenegy hónapon át — ha ez alatt külföldön tartózkodik — a TMB és a pénzügyminiszter által együttesen meghatározott összegű ösztöndíjban részesül. A tizenkettedik hónapra és további belföldi tartózkodása idejére az aspirantúrára felvétele idején főfoglalkozása alapján elért átlagkeresetének megfelelő, de legalább havi 2600 Ft ösztöndíjat kell részére folyósítani. Külföldön tartózkodása idejére belföldön lakó családja számára a TMB által megállapított összegű támogatást kell folyósítani. A külföldi ösztöndíjas aspiráns ruha-, könyv- és disszertáció segélyben részesül.

(4) A külföldi levelező aspiráns az aspirantúrával összefüggő külföldi kiküldetésének ideje alatt a külföldi ösztöndíjas aspiránssal azonos összegű ösztöndíjban részesül. A külföldi levelező aspiránst könyv- és disszertáció segély illeti meg.

Az aspiráns szabadsága

17. §

(1) A belföldi ösztöndíjas aspiránst évi huszonnégy munkanap fizetett szabadidő illeti meg.

(2) A belföldi levelező aspiráns értekezésének befejezésére és a vizsgákra való felkészülésre a munkaviszonya alapján járó szabadságán felül legfeljebb két részben igénybevehető, összesen hattól tizenkét hónapig terjedhető rendkívüli szabadságban részesül.

(3) A külföldi levelező aspiráns az aspirantúra ideje alatt összesen nyolctól tizenkét hónapig terjedő rendkívüli szabadságban részesül, amelynek tartama alatt a TMB kiküldetésében külföldön tartózkodik.

(4) A külföldi levelező aspiránst belföldi tartózkodásának ideje alatt a munkáltató által fizetett heti egy kutatónap, továbbá a kandidátusi vizsgákra, valamint az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából — az évi rendes szabadságon felül — évente harminc nap rendkívüli szabadság illeti meg.

A munkáltató kötelességei

18. §

A munkáltató levelező aspiránsait, valamint a hozzá képzésre beosztott aspiránsokat tanulmá-

nyaik végzésében köteles támogatni, az intézmény kísérleti berendezéseit, könyvtárát rendelkezésükre bocsátani.

Az egyetemek és kutatóintézmények feladatai

19. §

(1) Az egyetem (főiskola), valamint a tudományos kutatóintézmény az aspiránsok szervezett képzésében elsősorban a hozzá beosztott aspiráns munkájának közvetlen irányításával vesz részt.

(2) Az egyetem (főiskola)

a) a TMB felkérésére kidolgozza a szakmai vizsga egyes tárgyainak vizsgaanyagát,

b) a TMB felkérésére vizsgabizottságokat alakít, kandidátusi vizsgát folytat le,

c) gondoskodik a beosztott aspiráns filozófiai és idegen nyelvi oktatásáról, valamint vizsgáztatásáról,

d) az aspiránsok részére speciál-kollégiumot tart,

e) javaslatot tehet kiemelkedő színvonalú egyetemi doktori értekezésnek kandidátusi értekezésként való elfogadására [25/1969. (VI. 20.) Korm. számú rendelet 21. § (2) bek.].

(3) Szakmai vizsgabizottság alakításával és szakmai vizsgák lefolytatásával kutatóintézmény is megbízható.

(4) Az aspiránsok képzésében az egyetemre (főiskolára, kutatóintézményre) háruló feladatok ellátásáért az egyetem rektora (a főiskola, kutatóintézmény igazgatója), a filozófiaoktatás irányításáért a művelődésügyi miniszter, az idegen nyelvi oktatás irányításáért és megszervezéséért az egyetem (főiskola) felügyeletét ellátó miniszter felelős.

Az aspirantúra elvégzése

20. §

(1) Az aspirantúra idejét nem lehet meghosszabbítani. Indokolt esetben (tartós betegség stb.) az aspiránsképzés időtartamát a TMB felfüggesztheti. A felfüggesztés tartamára az ösztöndíjas aspiráns munkaviszonya helyreáll.

(2) A TMB az aspirantúra elvégzéséről végbizonyítványt ad, ha az aspiráns annak időtartama alatt valamennyi kandidátusi vizsgáját letette.

(3) Az aspiráns értekezését a kandidátusi vizsgák letétele után, illetőleg végbizonyítványának kézhezvételét követően — abban a tudományszakban, amelyben az aspirantúrát elvégezte — bármikor benyújthatja.

A kandidátusi értekezés megvédése

21. §

(1) Az értekezés vitára bocsátásáról a TMB két hivatalos bíráló véleménye alapján határoz. Hivatalos bíráló csak tudományos fokozattal rendelkező szakember lehet. A hivatalos bíráló díjazásban részesül.

(2) Hivatalos bírálóként külföldi állampolgár is felkérhető.

(3) Az aspiráns értekezésének megvédésére csak akkor kaphat engedélyt, ha azt a kijelölt tudományos munkahelyen előzetesen megvitatták.

22. §

Ha a pályázó gyakorlatban hasznosított alkotás (1. §) alapján kíván kandidátusi fokozatot elnyerni, az alkotás leírása (műszaki leírás, törvénytervezet, koncepció stb. csatolása) mellett közölnie kell azokat az adatokat is, amelyekből megállapítható, hogy az alkotás tudományos tevékenységet igényelt, új, és azt a gyakorlatban már hasznosították.

23. §

(1) Az értekezés vitájának vezetésére és a kandidátusi fokozat odaítélése tekintetében javaslat tételére a TMB bíráló bizottságot jelöl ki. A bíráló bizottság elnökét és tagjait tudományos fokozattal rendelkező vagy más kiváló szakemberek közül kell kijelölni. A bíráló bizottság tagjai díjazásban részesülnek.

(2) Államérdekből a TMB elrendelheti az értekezés zártkörű megvédését.

(3) A bíráló bizottság zárt tanácskozásban értékeli a hivatalos bírálók állásfoglalását, a vitában elhangzott véleményeket, és titkos szavazással egyhangúlag vagy szótöbbséggel állást foglal abban a kérdésben, hogy a jelölt értekezését megvédte-e, valamint, hogy javasolja-e a tudományos fokozat odaítélését.

(4) A tudományos fokozat odaítéléséről a bíráló bizottság javaslata alapján a TMB illetékes szakbizottsága dönt.

24. §

(1) A TMB a minősítési eljárást annak bármely szakaszában megszüntetheti, ha a tvr-ben vagy e rendeletben megállapított követelmények nem állanak fenn, illetőleg a pályázó visszalépett.

(2) A minősítési eljárás megszüntetése esetében a pályázó csak egy év elteltével nyújthat be értekezést. A pályázó, aki nyilvános vitában nem védte meg értekezését, újabb értekezést ugyanabból a témából még egy alkalommal nyújthat be.

(A tvr. 5. §-ához)

A doktori értekezés megvédése

25. §

(1) A doktori értekezés vitára bocsátásáról a TMB legalább három hivatalos bíráló véleménye alapján dönt. A hivatalos bírálók többségének a tudományok doktora fokozattal kell rendelkeznie, ez alól a TMB kivételesen felmentést adhat.

(2) Az értekezés benyújtására, a bíráló bizottság megalakítására, díjazására, a vitára, a bíráló bizottság határozatára, illetőleg a minősítési eljárás megszüntetésére egyebekben a kandidátusi foko-

zat elnyerésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni (21—24. §).

(3) A tudományok doktora fokozat odaítéléséről a TMB a szakbizottság és a bíráló bizottság javaslata alapján dönt.

Doktori ösztöndíj

26. §

(1) Doktori fokozat megszerzése érdekében ösztöndíjban (doktori ösztöndíj) olyan kandidátus részesíthető, aki a doktori fokozat elnyeréséhez szükséges feltételeknek [tvr. 5. § (2) bek.] megfelel, a társadalom szempontjából kiemelt jelentőségű témán dolgozik, amelynek részletes tervét a TMB jóváhagyta, és munkája befejezésének meggyorsítása közérdek.

(2) A doktori ösztöndíj adományozására a munkahely szerint illetékes miniszter tesz javaslatot a TMB-nek.

(3) A doktori ösztöndíj egy évre szól, amelyet a TMB további egy évre meghosszabbíthat. Az ösztöndíj összegét a belföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíjával azonos módon kell megállapítani. Az ösztöndíjból való levonásra a 16. § irányadó.

27. §

(1) Az ösztöndíj folyósításának tartama alatt az ösztöndíjas munkaviszonya szünetel, és ez alatt az idő alatt a számára kijelölt tudományos intézményben egyéni terv alapján készül fel a doktori fokozat elnyerésére. A doktori ösztöndíjas munkaviszonnyal kapcsolatos jogállása azonos az ösztöndíjas aspiráns jogállásával.

(2) A doktori ösztöndíjast — az ösztöndíj folyósításának tartama alatt — indokolt esetben a TMB hathónapos külföldi tanulmányútra küldheti.

Rendkívüli szabadság a doktori értekezés elkészítésére

28. §

(1) A TMB javaslatára a miniszter, illetőleg a munkahely vezetője a doktori értekezés elkészítésére hat hónapig terjedő rendkívüli szabadságot engedélyez olyan kandidátus részére, akinek témája a társadalom szempontjából különösen jelentős, és munkakörülményei a szabadság engedélyezését indokolják.

(2) A TMB rendkívüli szabadságot akkor javasolhat, ha az értekezés részletes tématervét jóváhagyta, és a kandidátus munkakörülményei ezt indokolják.

(A tvr. 6. §-ához)

29. §

(1) Kandidátusi, illetőleg doktori fokozat az alábbi tudományszakokban nyerhető el:

fizikai tudományok,
kémiai tudományok,
biológiai tudományok,
földtudományok,
matematikai tudományok,
műszaki tudományok,
közlekedéstudományok,
mezőgazdasági tudományok,
orvostudományok,
állatorvostudományok,
gyógyszerészeti tudományok,
nyelvtudományok,
irodalomtudományok,
történelemtudományok,
művészettörténeti tudományok,
zenetudományok,
állam- és jogtudományok,
hadtudományok,
közgazdaságtudományok,
földrajztudományok,
neveléstudományok,
pszichológiai tudományok,
filozófiai tudományok,
szociológiai tudományok.

(2) A TMB a szükséghez képest más tudományszakban is tudományos fokozatot ítélhet oda.

(A tvr. 7. §-ához)

30. §

(1) A tudományok kandidátusa, illetőleg a tudományok doktora részére járó illetménykiegészítést a TMB a munkaviszony fennállásától függetlenül folyósítja.

(2) Az illetménykiegészítés megvonására a TMB jogosult.

(A tvr. 9. §-ához)

31. §

(1) A tudományos fokozat megvonására a TMB jogosult.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személyre vonatkozó jogerős büntető ítéletet, illetőleg fegyelmi határozatot a bíróság, illetőleg a fegyelmi hatóság megküldi a TMB-nek.

(A tvr. 10. §-ához)

32. §

(1) A TMB feladatát teljes ülésen, szakbizottságai közreműködésével, illetőleg elnöke és titkára útján látja el. A TMB tagjaként nem hozható javaslatba az, aki az Akadémia elnökségének tagja.

(2) A szakbizottságokat — a szükséghez képest tudományágazatonként — a tudományos fokozattal rendelkező szakemberekből a TMB létesíti akként, hogy az egyetemek, illetőleg kutatóhelyek indokolt esetben megfelelően képviselve legyenek. A szakbizottság — a kandidátusi fokozat odaítélésén kívül — olyan egyéb feladatokat is ellát, amellyel a TMB megbízza. A szakbizottságok munkáját közvetlenül a TMB irányítja.

(3) A TMB mellett — a TMB titkárának felügyelete alatt — titkárság működik. A titkárság feladatát és működésének elveit a TMB határozza meg.

(4) A TMB ügyrendjét az Akadémia elnöksége hagyja jóvá.

33. §

(1) A TMB és szakbizottságainak határozata ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint — a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel — egyfokú fellebbezésnek van helye. A szakbizottság határozata ellen benyújtott fellebbezést a TMB, a TMB határozata ellen benyújtott fellebbezést pedig az Akadémia elnöksége bírálja el.

(2) Jogszabálysértés — így különösen összeférhetetlenség vagy elfogultság — kivételével nincs helye fellebbezésnek olyan határozat ellen, amely a vizsga értékelésére, illetőleg az értekezés elutasítására vagy elfogadására vonatkozik.

34. §

A TMB javaslatot tehet az illetékes egyetemen a tudományok doktora részére címzetes egyetemi (főiskolai) tanári cím, a tudományok kandidátusa részére pedig címzetes egyetemi (főiskolai) docens cím adományozására, ha a tudományos fokozattal rendelkező személy a tudományos szakemberképzés terén kiemelkedő tevékenységet fejtett ki.

(A tvr. 11. §-ához)

35. §

(1) Nem magyar állampolgár államközi kulturális, továbbá akadémiák közötti egyezmény alapján vagy diplomáciai úton előterjesztett hivatalos kérelemre belföldi aspirantúrán vehet részt, illetőleg doktori ösztöndíjban részesíthető. A TMB engedélyével nem magyar állampolgár saját költségén is részt vehet belföldi aspirantúrán.

(2) A TMB a munkahely szerint illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg, hogy milyen tudományágazatokban és tudományos intézményekben biztosítható nem magyar állampolgár aspiráns képzése, továbbá, hogy az aspiráns tanulmányaival összefüggő dologi és egyéb költségeket milyen módon kell fedezni.

(3) A nem magyar állampolgár aspiráns ösztöndíját a kulturális egyezmények alapján kell megállapítani. A magyar ösztöndíjban részesülő aspiráns ösztöndíjának összege 2000 Ft. Részére megfelelő elhelyezést, a belföldi aspiránséval azonos társadalombiztosítási szolgáltatást és kedvezményes étkeztetést kell biztosítani. Az ösztöndíjból való levonásra a 16. § irányadó. A kandidátusi vizsgák letétele után az ösztöndíj összege egy alkalommal felemelhető legfeljebb 2600 Ft-ra.

(4) A nem magyar állampolgár aspiráns ösztöndíjának, valamint elhelyezésének (lakásának) költségeit a TMB, a nyelvi előkészítő tanfolyam költségeit pedig a Művelődésügyi Minisztérium költségvetésében kell biztosítani.

36. §

(1) A magyar tudományos fokozatot nyert nem magyar állampolgár — a magyar állampolgárokkal azonos feltételek mellett — megszerezheti az egyetemi doktori címet.

(2) A magyar tudományos fokozatot nyert nem magyar állampolgár jogosult illetménykiegészítésre, ha magyar vállalattal (intézménnyel stb.) áll munkaviszonyban.

(A tvr. 12. §-ához)

37. §

(1) A külföldön szerzett tudományos fokozatot a megfelelő magyar tudományos fokozattal kell honosítani, ha annak megszerzése a TMB előzetes jóváhagyásával történt. A TMB ilyen esetben is megkövetelheti belföldön kiegészítő vizsgák letételét, szükség esetében hivatalos bírálót küldhet külföldre, vitás esetekben a külföldi szervtől további tájékoztatást kérhet.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett esetben a TMB a honosítás felől az összes körülmények mérlegelése alapján határoz, azt megtagadhatja, illetőleg további feltételekhez kötheti.

(A tvr. 13. §-ához)

38. §

Az illetménykiegészítést több tudományos fokozat esetén is (a tudományok kandidátusa, a tudományok doktora, az Akadémia levelező, illetőleg rendes tagja) csak a legmagasabb tudományos fokozat alapján lehet folyósítani.

(A tvr. 14. §-ához)

39. §

A pályázó vizsgadíjat, valamint minősítési eljárási díjat köteles fizetni.

40. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról az Akadémia elnöke

— a tudományos minősítésben közreműködők és az aspiránsvezetők díjazásáról, valamint a vizsgák, illetőleg a minősítési eljárás díjáról a pénzügyminiszterrel egyetértésben,

— az aspiráns ösztöndíja tekintetében a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben gondoskodik.

Egyidejűleg a 20/1963. (VIII. 14.) Korm. számú rendelet, valamint az 1010/1967. (V. 28.) Korm. számú határozat 9. pontja hatályát veszti.

(2) A tvr. és e rendelet rendelkezéseit a már benyújtott, de még el nem bírált kérelmekre is alkalmazni kell. Az aspirantúrára már felvett, illetőleg a szervezett képzésben részt nem vevő és már vizsgára bocsátott személyekkel szemben azonban a korábbi jogszabályokban foglaltakat meghaladó követelményt nem lehet támasztani.

(3) A TMB annak részére, aki e rendelet hatálybalépéséig vizsgakötelezettségének eleget tett — kérelmére —, erről végbizonyítványt állít ki. Az ilyen pályázó értekezését bármikor benyújthatja.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 22/1970. számú

határozata

a 65/1968. sz. elnökségi határozat alapján lefolytatott akadémiai közvéleménykutatásról

(Elnökség, 1970. április 28.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a Szociológiai Kutató Csoportnak az akadémiai közvéleménykutatásról előterjesztett jelentését tudomásul veszi, és a jelentés tanulmányozását a szerzett tapasztalatok felhasználása érdekében a testületi és szakigazgatási szervek vezetőinek figyelmébe ajánlja.

2 A vitában elhangzott szempontok figyelembevételével a jelentéssel kapcsolatban az Elnökség a következőkben foglal állást:

21 megfelelő idő múlva helyes a közvéleménykutatás megismétlése;

22 a későbbi közvéleménykutatás során célszerű az általános szempontok helyett egyes kérdéscsoportokra korlátozni a kutatást és a kutatók különböző rétegének véleményét differenciáltan figyelembe venni;

23 foglalkozzanak a tudományos osztályok azzal, hogy miként lehetne az információs módszereket korszerűsíteni, beleértve az osztályüléseken elhangzó beszámolók módszerét is.

3 Az Elnökség felkéri a főtitkárt mint a Magyar Tudomány felelős szerkesztőjét, hogy az elvégzett közvéleménykutatásról a Magyar Tudományban tanulmány formájában részletes elemző és értékelő tájékoztatást jelentessen meg.

Budapest, 1970. április 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 27/1970. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia 1970. évben rendezendő tudományos ülésszaka időpontjának meghatározásáról

(Elnökség, 1970. április 28.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség megállapítja, hogy a nemzetközi szervek rendezvényei miatt az októberi hónap programja túlzsúfolt, és ezért az Elnökségnek 10/1970. sz. határozata, amely szerint október hónapban kell megrendezni a más években a közgyűléshez kapcsolódó tudományos tanácskozások és viták ülésszakát, nem hajtható végre. Az ülésszak megrendezésére a november 9—11 közötti időszak alkalmas.

2 A tudományos ülésszak megrendezésével kapcsolatban az Elnökség az alábbi szempontok érvényesítését ajánlja a tudományos osztályoknak:

21 mivel ez a tudományos ülésszak az Akadémia átszervezése után az első nagyobb szabású nyilvános rendezvény, tematikájának a társadalmi igényeket kell szolgálnia, és figyelembe kell vennie a Magyar Tudományos Akadémia országos felelősségét, ezért a lehetőségekhez képest a nem akadémiai intézetekben folyó kutatásokra is figyelemmel kell lenni és a kutatók szélesebb rétegeit is meg kell hívni a rendezvényekre;

22 ajánlatos néhány fontos témakör komplex jellegű megvitatása, tekintettel az Akadémián kívül folyó kutatásokra is;

23 az Elnökség ajánlja, hogy a rokon tárgykörű osztályok az illetékes alelnök vezetésével együttes tanácskozást is tartsanak;

24 a program kialakításánál figyelembe veendők az Akadémia korábbi kiemelt 8 kutatási területe közül azok, amelyek — mai megítélés szerint — a jövőben is kiemelendők;

25 a kiemelt kutatási területekről ne kutatási beszámolók hangozzanak el, hanem a tanácskozás inkább elemző, problémákat feltáró, előremutató konferencia jellegű legyen;

26 a tudományos ülésszak vitaanyagát és korreferátumát felkért szakértők készítsék el;

27 az alelnökök folytassanak az osztályelnökökkel megbeszéléseket, és velük együtt alakítsák ki *május 15-ig* a tudományos ülésszak programját.

Budapest, 1970. április 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

KÖZLEMÉNY

az OMFB elnökének Műszaki Kutatásokat Koordináló Tanácsa megalakításáról

A műszaki kutatómunkák koordinációs rendszeréről szóló 14/1967. (V. 6.) GB sz. határozat szerint az állami irányítás alá tartozó kutatási feladatok közül az egy tárca hatáskörét és lehetőségeit meghaladó feladatokat az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság hatáskörébe kell utalni, éspedig azokat, amelyek több ágazat vagy egész népgazdasági ág fejlesztését befolyásolhatják, illetve a népgazdasági struktúra változását eredményezhetik, továbbá amelyek a kutatási hálózatot széleskörűen veszik igénybe (több tárcát érintenek), és ennek struktúráját és kapacitását jelentősen befolyásolják. Ugyanezen döntés értelmében a műszaki kutatások országos koordinációjáért, valamint az OMFB hatáskörébe tartozó kutatások végrehajtásáért az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke felelős.

Az ismertetett koordinációs feladatok végrehajtására a Tudománypolitikai Bizottság 30 006/1970. sz. határozatával jóváhagyta az OMFB elnökének Műszaki Kutatásokat Koordináló Tanácsa (MKKT) megalakítását. Ezen jóváhagyás alapján

a Tanács elnöke: Kiss Árpád, az OMFB elnöke.

Az elnökhelyettesi tisztségeket hivatalból az OMFB elnökhelyettesei töltik be, azaz

Karádi Gyula, az OT elnökének első helyettese, aki egyben az OMFB elnökhelyettese is, valamint

Sebestyén János, az OMFB elnökének helyettese.

A Tanács tagjaivá az OMFB elnöke az érdekelt szervek vezetőivel folytatott megbeszélések alapján az alább felsoroltakat nevezte ki:

ügyvezető alelnök:
dr. Gillemot László akadémikus, egyetemi tanár.

Tagok:

Építésügyi- és Városfejlesztési Minisztérium részéről:
dr. Szabó János, a miniszter első helyettese
Szathmáry László főosztályvezető

Honvédelmi Minisztérium részéről:
Sárdy Tibor vezérőrnagy

Kohó- és Gépipari Minisztérium részéről:
dr. Kovács István, a miniszter első helyettese
Bergou János főosztályvezető

Könnyűipari Minisztérium részéről:
Pesti Ernő miniszterhelyettes
dr. Szabó Imre osztályvezető

Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium részéről:
dr. Mészáros Károly miniszterhelyettes
Bajusz Rezső főosztályvezető

Mezőgazdasági- és Élelmezésügyi Minisztérium részéről:
dr. Gergely István miniszterhelyettes
dr. Tóth Mihály főosztályvezető

Művelődésügyi Minisztérium részéről:
dr. Polinszky Károly, az Akadémia levelező tagja, miniszterhelyettes

Nehézipari Minisztérium részéről:
dr. Szekér Gyula, a miniszter első helyettese
dr. Korányi György főosztályvezető

Pénzügyminisztérium részéről:
Bokor János főosztályvezető

Országos Tervhivatal részéről:
dr. Sztankóczy Zoltán főcsoportfőnök

Magyar Tudományos Akadémia testületi szervei részéről:
dr. Bognár Géza akadémikus, műszaki osztályelnök

Magyar Tudományos Akadémia igazgatási szervei részéről:
dr. Tétényi Pál, az Akadémia levelező tagja, az MTA főtitkárhelyettese

Magyar Nemzeti Bank részéről:
dr. Csapó László igazgató

Központi Földtani Hivatal részéről:
dr. Fülöp József, az Akadémia levelező tagja, elnök

Országos Vízügyi Hivatal részéről:
dr. Kertai Ede főosztályvezető

MSzMP KB Tudományos Osztálya részéről:
Nagy Miklós alosztályvezető

Az MKKT tagjai továbbá:
Betlej Sándor, a Járműfejlesztési Intézet igazgatója
Bőhm István, a Műszeripari Kutató Intézet igazgatója
dr. Hardy Gyula, a Műanyagipari Kutató Intézet igazgatója
Horváth Pál, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt igazgatója
Komporday Aurél, a Híradástechnikai Ipari Kutató Intézet igazgatója
dr. Lukács József, a Villamosipari Kutató Intézet igazgatója
dr. Matolcsi Kálmán, a Szervesvegyipari Kutató Intézet igazgatója
Mezey Barna, a Chinoin Gyógyszer- és Vegyészeti Termékek Gyára műszaki igazgatója
dr. Náray Zsolt, a Számítástechnikai Koordinációs Intézet igazgatója
Pál Lénárd, az Akadémia levelező tagja, a Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatója
dr. Sebestyén Gyula, az Építéstudományi Intézet igazgatója
dr. Talabér József, a Szilikátipari Központi Kutató Intézet igazgatója
dr. Vajda György, a Villamosenergiaipari Kutató Intézet igazgatója
dr. Vajta Miklós, a Villamosenergiaipari Kutató Intézet főosztályvezetője
dr. Vámos György, a Papíripari Kutató Intézet igazgatója
dr. Vass Károly, az Akadémia levelező tagja, a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet igazgatója

Az MKKT jogállása

Az MKKT az OMFB által közvetlenül irányított kutatási programokban döntéselőkészítő és tanácsadó szerv, amely egyúttal az OMFB által irányított kutatási programok és a tárcák irányítása alatt folyó ágazati kutatási célprogramok közötti információs és koordinációs feladatokat is ellátja. Az OMFB elnökének — aki hivatalból az MKKT elnöke — döntési jogköre természetszerűen kiterjed minden olyan programra, amelyet az eddigi rendeletek az OMFB hatáskörébe utalnak. Az ágazati célprogramok koordinációjával kapcsolatos

kérdésekben az MKKT ajánlattevő szerv, amely a programok egyeztetésére vagy azoknak változtatására csupán tanácsot ad. Amennyiben az érdekelt tárca az MKKT ajánlásait nem fogadja el, az OMFB elnöke az ügyet döntésre a Tudománypolitikai Bizottság elé terjesztheti.

Az MKKT feladatköre és munkamódszere

Az MKKT feladatkörébe az alábbiak tartoznak:

— kiválasztani és meghatározni azokat a központi műszaki kutatási célprogramokat, amelyeket a Kormány 15 éves távlati tervében az OMFB a tárcákkal egyetértésben felvenni javasol;

— az így kiválasztott központi kutatási célprogramoknak a Magyar Tudományos Akadémia főirányaival való egyeztetése és a kettő között a szükséges összhang megteremtése;

— a Kormány tudományos tervében szereplő műszaki kutatások időszakos felülvizsgálata és az esetleges módosításhoz szükséges döntések előkészítése;

— az OMFB és a műszaki kutatásokat irányító tárcák az MKKT keretén belül egymást kölcsönösen informálják az irányításuk alatt folyó legfontosabb műszaki kutató munkákról abból a célból, hogy az egyes kutatási programok között a koordináció biztosítható legyen.

Az OMFB irányítása alá tartozó központi fejlesztési programok kutatási részében, a központi kutatási célprogramok ügyében, valamint egyes nagyjelentőségű műszaki kutatási feladatok ügyében az MKKT javaslata alapján az OMFB elnöke dönt.

A tárcák felügyelete alá tartozó ágazati programok ügyében az MKKT koordináló tevékenységet végez. Az MKKT állásfoglalása ezekben az ügyekben ajánlás jellegű, mely az érdekelt tárca MKKT tagjának egyetértése esetén válik kötelező erejűvé.

A döntések előkészítésére az MKKT tagjaiból szakcsoportok szervezhetők. A szakcsoportok feladata a tárcáktól beérkező ágazati programok tanulmányozása, valamint az OMFB által kezdeményezett programok kidolgoztatása és felülvizsgálata. Kívánatos, hogy az MKKT, illetőleg annak szakcsoportjai lehetőség szerint együttműködjenek a Magyar Tudományos Akadémia illetékes osztályainak, elsősorban a Műszaki Tudományok Osztályának szakcsoportjaival.

A szakma szerint illetékes szakcsoport az OMFB hatáskörébe tartozó kutatási feladatok esetén megvizsgálja a program célkitűzését, annak gazdasági vagy egyéb (pl. tudománypolitikai) helyességét, mérlegeli a tervet műszaki-tudományos szempontból, valamint egybeveti a külföldön rendelkezésre álló eredményekkel és a külföldi ismeretszerzési lehetőségekkel. Amennyiben ezek alapján belföldi kutatásra szükség van, akkor megvizsgálja azt, hogy a program egyes fázisai mely kutatóhelyeken helyezhetők el a legcélszerűbben. Ezek alapján kidolgozott javaslatát az MKKT plénum elé terjeszti, amely a többi szakcsoport által előterjesztett programokat és a rendelkezésre álló gazdasági lehetőségeket mérlegelve a programokat megtárgyalja és döntésre előkészíti. A már elfogadott és végrehajtás alatt álló programok közül az OMFB felügyelete alatt folyókat az ún. döntési csomópontoknál az MKKT megtárgyalja, és javaslatot tesz a programnak vagy eredeti terv szerinti folytatására, vagy az eddig elért eredmények alapján megfelelő módosítására.

A tárcák felügyelete alatt folyó ágazati célprogramokat az MKKT illetékes szakcsoportjai a koordináció szempontjából tanulmányozzák, és amennyiben szükséges, előkészítik a tárca felügyelete alatt folyó programok egyeztetését. Ágazati célprogramok menetközbeni ellenőrzésére csak akkor kerül sor, ha az OMFB felügyelete alatt folyó programok és az ágazati célprogramok közötti koordináció ezt szükségessé teszi. Fontosabb ágazati célprogramok általában csak a munka megindulása előtt vagy annak teljes befejeztével kerülnek a szakcsoportok útján az MKKT plénuma elé.

Az MKKT-ben a plénum számára történő előkészítő munkát a szakcsoportok végzik, amelyeket ezen munkájukban a műszaki adminisztratív jellegű titkárság segíti. A titkárság feladata mindazon műszaki és gazdasági információk begyűjtése és rendszerezése, amelyek a szakcsoportok műszaki és gazdasági értékelő tevékenységéhez szükségesek. Mind a szakcsoportok, mind pedig a plénum tárgyalásainak előkészítése a titkárság feladata.

A szakcsoportok feladatának megkönnyítésére intézeteknek vagy egyéb szerveknek megbízás adható célprogramok kidolgozására, kidolgozott célprogramok meghatározott irányú kiegészítésére, valamint bevonhatók külső szervek a kész programok felülbírálatának előkészítésébe.

Budapest, 1970. május hó

OMFB Titkársága

Közlemény

az orvostudományi egyetemek egészségre ártalmas munkakörülmények között, akadémiai álláshelyen, valamint az orvostudományi kutatóintézetekben foglalkoztatott dolgozóinak munkaidejéről

Az egészségügyi miniszter 37/1969. (Eü. K. 20.) Eü M számú utasítása alapján az egészségre ártalmas, valamint különleges munkakörülményeket jelentő egészségügyi munkahelyeken megkezdték és 1970. december 31-ig befejezik a munkaidőcsökkentés bevezetését.

Ezzel kapcsolatban kérdésként merül fel, hogy az orvostudományi egyetemeken, egyéb orvostudományi kutatóhelyeken, illetőleg egészségre ártalmas munkahelyeken: kutatóintézetben, kutatócsoportban, laboratóriumban foglalkoztatott akadémiai dolgozók munkaideje hogyan alakuljon.

A felvetett kérdéssel kapcsolatban az Akadémia állásfoglalása a következő:

1. Az orvostudományi egyetemeken akadémiai álláshelyre alkalmazott dolgozók munkaideje alkalmazkodjék az egészségügyi miniszter utasítása alapján kialakított egyetemi munkarendhez. A kutatóhely vezetője — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — a 37/1969. (Eü. K. 20.) Eü M

számú utasítás alapján készítse el a csökkentett munkaidő bevezetésére vonatkozó tervét, és azt jóváhagyásra a felügyeletet gyakorló tudományági főosztálynak küldje meg. A csökkentett munkaidőt önerőből, jobb munkaszervezéssel, a munkaidő jobb kihasználásával kell megoldani, munkaerő visszapótlás biztosítására nincs lehetőség.

Az akadémiai állományú dolgozók vonatkozásában a munkaidőcsökkentés bevezetésére nem kerülhet előbb sor, mint amilyen időpontban az egyetemi oktató személyzetnél ez megtörténik.

A heti 42 órás munkaidő kizárólag az idézett egészségügyi miniszteri utasítás mellékletében megjelölt munkakörökben vezethető be.

2. A Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet' valamint a Mikrobiológiai Kutató Csoport dolgozóinak munkaidejét — a hivatkozott egészségügyi miniszteri utasításban foglaltak alapján — heti 42 órában lehet meghatározni. A munkaidőbeosztásnál tekintettel kell lenni az intézmények jelenlegi munkarendjére, valamint az egészségügyi utasításban foglaltakra. A munkaidőcsökkentés bevezetése kizárólag önerőből, munkaerő visszapótlás nélkül valósítható meg. A munkaidőcsökkentésre vonatkozó részletes tervezetet jóváhagyásra a felügyeletet gyakorló tudományági főosztálynak kell megküldeni.

3. Azoknál az akadémiai kutatóintézeteknél, csoportoknál, laboratóriumoknál, ahol a dolgozók jelentős része egészségre ártalmas körülmények között végzi munkáját, a munkaidőcsökkentés bevezetésére — a Munkaügyi Minisztériummal végzett előzetes felmérés alapján — későbbiekben, 1970. év végéig kerül sor. Erre vonatkozóan az Akadémia külön intézkedik.

A fenti állásfoglalással a Munkaügyi Minisztérium is egyetért.

Budapest, 1970. április 21.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra a Gyógyszerészeti Intézethez. A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. Az intézet igazgatói teendőinek ellátása.
2. A gyógyszerészhallgatók két évfolyamán a gyógyszertechnológia tárgy oktatása és vizsgáztatása, az intézet oktató-nevelő munkájának irányítása és ellenőrzése.
3. Az intézet tudományos munkájának irányítása és ellenőrzése.
4. Mindazok a feladatok, amelyeket a művelődésügyi miniszter 3/1969. (VII. 4.) MM számú rendeletének 4. fejezete, illetve az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata az intézet igazgatójának feladatköréül meghatároz.

A kinevezendő egyetemi tanár illetménye a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 201/1970. (MK 5.) MM—Mü M sz. együttes utasítás melléklete szerint az 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásnak megfelelően.

Az állás elnyerésénél előnyben részesül az a pályázó, aki a gyógyszertechnológia kutatásban megfelelő tapasztalattal és jártassággal, illetőleg eredményekkel rendelkezik, és a tudományszakot korszerű szinten műveli.

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését, ezek között
- oktató-nevelői, tudományos munkájának részletes ismertetését,
- az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
- tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) gyógyszerészi oklevél és a tudományos fokozatot tanúsító oklevél hiteles másolatát,

c) kitöltött törzslapot,

d) tudományos dolgozatok egy-egy példányát,

e) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmet a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani az egyetem Rektori Hivatalához (Budapest VIII., Üllői út 26.).

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 1000 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni : 61 257, közületi : 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 – 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,– Ft.

70.69669 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 8. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. JÚNIUS 5.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1.014/1970. (V. 10.) Korm. határozat	A Tudományos Továbbképzési Ösztöndíj létesítéséről 87
Az Akadémia főtitkárának utasítása	1/1970. MTA—F. (A. K. 8.)	A Munka Törvénykönyvének végrehajtásáról szóló 3/1968. MTA (A. K. 9.) számú elnöki utasítás egyes rendelkezéseinek alkalmazásáról 88
Miniszteri utasítás	106/1970. (PK. 13.) PM	A költségvetési gazdálkodási rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszeréről 88
Közlemények		A Budapesti Műszaki Egyetem pályázati hírdetménye 92
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 93
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 93

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1014/1970. (V. 10.) számú

határozata

a Tudományos Továbbképzési Ösztöndíj létesítéséről

1. Az egyetemeken és az egyetemi jellegű főiskolákon az 1970. évi augusztus hó 1. napjától kezdődően Tudományos Továbbképzési Ösztöndíjat (a továbbiakban: Ösztöndíj) kell létesíteni.

2. Az Ösztöndíj célja az, hogy fokozott lehetőséget biztosítson a politikailag megfelelő, jó felkészültségű fiatal szakembereknek a tudományos kutató (fejlesztő, tervező stb.), illetőleg az egyetemi oktatómunka területén való alapos felkészítésére.

3. Az Ösztöndíj folyósításának időtartama két év, mely időre az egyetem és az ösztöndíjas munkaszerződést köt. Az ösztöndíjas esetleges korábbi munkaviszonya az Ösztöndíj folyósításának tartama alatt szünetel. A munkaszerződés alapján az ösztöndíjas a rektor által kijelölt vezető beosztású egyetemi oktató irányításával végzi a számára előírt munkafeladatokat. Kivételes esetben az ösztöndíjas az egyetemen kívüli munkahelyre is beosztható.

4. Az Ösztöndíj havi összege 1500 forintnál kevesebb és 2500 forintnál több nem lehet. Az Ösztöndíj munkabérjellegű. Az ösztöndíjast az Ösztöndíj összegén felül — a nyelvtudási pótlék kivételével — a munkaviszonya, illetőleg beosztása alapján járó pótlékok is megilletik.

5. Az Ösztöndíjat pályázat alapján lehet elnyerni. Pályázhatnak a kiváló tanulmányi eredményt elérő és az utolsó évfolyamra beiratkozott egyetemi hallgatók, valamint egyetemet végzett, a 30. életévüket még be nem töltött, társadalmi rendszerünkhöz hű, tiszta erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkező szakemberek — különös tekintettel a gyakorlattal rendelkező pedagógusokra. A pályázatokat a rektor bírálja el.

6. Ha az Ösztöndíjra olyan végző hallgató nyújt be pályázatot, aki társadalmi ösztöndíjban részesül, annak a tanulmányi szerződésen alapuló munkábalépési kötelezettsége a pályázat elbírálásáig, illetőleg az Ösztöndíj elnyerése esetén, az Ösztöndíj folyósításának tartama alatt szünetel.

7. Az egyetemi oktatói és tudományos munkára alkalmasnak bizonyult ösztöndíjas olyan oktatói,

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

illetőleg kutatói állásra, melyet jogszabály rendelkezése alapján pályázat útján kell betölteni, pályázat nélkül is alkalmazható.

8. Az Ösztöndíjban részesíthetők keretszámát és annak felosztását a felügyeletet gyakorló minisztériumok között évenként — a művelődésügyi miniszter előterjesztése alapján — a Tudománypolitikai Bizottság határozza meg.

9. E határozat végrehajtásáról — az egészségügyi miniszterrel, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterrel, a munkaügyi miniszterrel, valamint a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

Fehér Lajos s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 1/1970. MTA—F. (A. K. 8.) számú

utasítása

a Munka Törvénykönyvének végrehajtásáról szóló 3/1968. MTA (A. K. 9.) számú elnöki utasítás egyes rendelkezéseinek alkalmazásáról

A Magyar Tudományos Akadémia elnökével egyetértésben az alábbi utasítást adom ki.

1. § A 3/1968. MTA (A. K. 9.) számú elnöki utasítás (a továbbiakban: V. U.) rendelkezéseit értelemszerűen ezentúl is alkalmazni kell az Akadémia tudományos testületei és Központi Hivatala (a továbbiakban: Akadémia) dolgozóira, az Akadémia felügyelete alá tartozó, költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek, az Akadémia által támogatott, más főhatóság felügyelete alá tartozó (tanszéki stb.) kutatóhelyek akadémiai állományú dolgozóira.

2. § A szakszervezet a V. U.-ban a Munka Törvénykönyvvel kapcsolatban meghatározott jogait az átszervezés következtében oly módon érvényesíti, hogy a testületi szervek dolgozóit érintő kérdésekben az Akadémia elnöke, a Központi Hivatal dolgozói esetében főtitkára álláspontjának ismeretében gyakorolja.

3. § Az Akadémia szervezetében beállott változásoknak megfelelően a V. U.-ban a „tudományos osztály osztálytitkára" helyett a „tudományági főosztály vezetője" értendő.

4. § A tudományos vezetői és kutatói munkakörben foglalkoztatott dolgozók munkaviszonyának nyugdíjazás címén történő megszüntetése alóli felmentést az Akadémia főtitkára — az illetékes főtitkárhelyettes, valamint az Elnökség által kijelölt alelnök véleményének meghallgatásával — adja meg, és egyben meghatározza a nyugdíjazás időpontját.

5. § Évi hat munkanap szabadidőátalány illeti meg a V. U.-ban meghatározott vezetői munkakörökön túlmenően az Akadémia főtitkárhelyettesei és főosztályvezetői mellé beosztott, ügyviteli állománycsoportba tartozó dolgozót is.

A magasabb vezető állású dolgozó megállapíthat a hozzá beosztott ügyintézői állománycsoportba tartozó dolgozó részére évi hat munkanapig terjedő szabadidőátalányt, ha a dolgozó rendszeresen jelentős mértékű túlmunkát végez.

6.§ Az Akadémia szervezetéhez tartozó tudományos társaságoknál a jogszabályban kötelezően előírt fizetésnélküli szabadságot a továbbiakban az illetékes tudományági főosztályvezető engedélyezi.

7. §. A kutatómunkával összefüggő minden olyan vitás kérdésben, amely munkaügyi vita tárgyát nem képezheti, az érdekelt dolgozó a jövőben a szolgálati út betartásával panasszal fordulhat az illetékes tudományági főosztály vezetőjéhez, illetőleg annak döntése ellen az illetékes főtitkárhelyetteshez.

8. § A V. U. alkalmazása szempontjából az Akadémiánál a főosztályvezető helyetteseket és az ennél magasabb munkakört betöltő dolgozókat kell magasabb vezető állású dolgozóknak tekinteni, beleértve a tudományos titkárokat.

9. § A V. U. 1. számú melléklete szerinti kinevezési hatáskör az érdekelteknek közvetlenül kiadott „Ideiglenes Ügyrend"-ben foglaltaknak megfelelően módosul.

Az Akadémia Központi Hivatala szervezeti egységeinek elnevezése ugyancsak az „Ideiglenes Ügyrend" szerint módosul.

10. § Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1970. május 12.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Miniszteri utasítások

A pénzügyminiszter 106/1970. (PK. 13) PM számú

utasítása

a költségvetési gazdálkodási rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszeréről

A költségvetési gazdálkodási rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszerét — a munkaügyi miniszterrel, az érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szervek vezetőivel) és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőkben szabályozom.

I. Általános rendelkezések

1. §

(1) Az utasítás hatálya a kutatóhelyként működő költségvetési szervekre terjed ki.

(2) Az utasítás rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából kutatóhelynek kell tekinteni

— a kutatóintézeteket, valamint az önálló gazdasági egységként működő kutatólaboratóriumokat, kutatócsoportokat (a továbbiakban: kutatóintézet),

— azokat a költségvetési szerveket, amelyeknek a kutatás nem kizárólagos alapfeladatuk, vagy amelyek alapfeladatuk mellett kutatói tevékenységet is ellátnak (a továbbiakban: egyéb kutatóintézmény).

(3) Az utasítás 10—16. §-aiban, valamint a 18—20. §-aiban foglalt rendelkezések a felsőoktatási intézmények és klinikák szerződéses munkáira nem vonatkoznak.

2. §

(1) A kutatóhely kutatói alaptevékenységének pénzügyi fedezetét a felügyeletet ellátó minisztérium, illetőleg országos hatáskörű szerv (a továbbiakban: minisztérium) költségvetésében kell előirányozni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előirányzatot a Tudományos intézetek és feladatok elnevezésű alágazat keretében költséghelyenként kell tervezni.

3. §

(1) Kutatói alaptevékenység alatt kell érteni azokat a kutatási feladatokat és az azok érdekében végzett kiegészítő tevékenységeket, amelyeket

a) a minisztérium a feladat szerinti finanszírozás keretében jóváhagyott,

b) a minisztérium a kutatóhelyi finanszírozás keretében meghatározott, illetőleg ezen belül a kutatóhely vezetője saját hatáskörében megállapított.

(2) Alaptevékenységnek kell tekinteni a komplex kutatási feladatért felelős kutatóhely által a minisztériumon belül más kutatóhely részére kiadott feladatot is.

4. §

A kutatóhely vezetője a 3. §-ban meghatározott feladatok teljesítése mellett alaptevékenységének megfelelő kutatásokat és ezzel összefüggő szolgáltatásokat más szervek részére szerződéses munkában vállalhat.

5. §

(1) A kutatóintézet mind az alaptevékenység, mind a szerződéses munkák pénzügyi eszközeivel költségvetési folyószámlarendben gazdálkodik.

(2) Az egyéb kutatóintézmény az alapfeladat és a kutatói alaptevékenység pénzügyi eszközeit kiadási számláján, a szerződéses munkák pénzügyi eszközeit pedig folyószámlán kezeli.

6. §

(1) A kutatóhely vezetője a minisztérium által megállapított költségvetésének bevételi és kiadási előirányzatát — kivéve az egyéb kutatóintézmény alapfeladatának és kutatói alaptevékenységének előirányzatait — növelheti, ha

a) a jóváhagyott működési bevételeit túlteljesíti,

b) a kutatási eredményeket (beleértve a találmányokat és szabadalmakat is) hasznosítja,

c) szerződéses munkát végez,

d) az anyagi érdekeltségi (továbbiakban: személyi és egyéb ösztönzési, valamint intézetfejlesztési) célokra rendelkezésre álló eszközeit felhasználja,

e) a feleslegessé váló anyagokat és állóeszközöket értékesíti.

(2) Az (1) bekezdés *b)*, *c)* és *d)* pontja szerinti előirányzatmódosítás esetén figyelemmel kell lenni a 16. §-ban foglaltakra.

7. §

(1) A kutatóhely az alaptevékenységére rendelkezésére álló pénzügyi eszközökből elért megtakarításokat (pénzmaradványt) — kivéve a feladatelmaradásokra jutó összeget — a következő évre átviheti.

(2) A kutatóhely vezetője a kutatóhely alaptevékenységére megállapított éves béralapból elért megtakarítást — amennyiben az alaptevékenységre külön anyagi érdekeltségi rendszer nem került bevezetésre — mind a tárgyévben, mind a tárgyévet követően jutalmazásra és célprémium kifizetésére fordíthatja.

8. §

(1) A miniszter — a szükséges előfeltételek megteremtése esetén — az alaptevékenység feladat szerinti finanszírozás keretében történő pénzügyi lebonyolítását és anyagi érdekeltségi rendszerét a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

(2) A kutatóhelynek a jelen utasításban nem szabályozott gazdálkodási feladataira a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó általános rendelkezések az irányadók.

II. Kutatási eredmények hasznosításának rendje

9. §

(1) Az alaptevékenység keretében elért kutatási eredményeket a kutatóhely hasznosíthatja.

(2) A kutatási eredmények hasznosítását a miniszter előzetes engedélyhez kötheti; a kutatási eredmény átadását a felügyelete alá tartozó költségvetési szervek részére térítés nélkül elrendelheti.

(3) A kutatóhely és a kutatási eredmény átvevője az átvétel és a hasznosítás feltételeit szerződésben rögzíti.

(4) A kutatási eredmények hasznosításából befolyó árbevételből kell kiegyenlíteni a hasznosítás során felmerült költségeket. A fennmaradó összeg

— 70 százalékát az állami költségvetésbe kell befizetni,

— 30 százalékát a kutatóhely a 13. § (2) bekezdésében foglalt arányok szerint személyi és egyéb ösztönzési, valamint intézetfejlesztési célokra használhatja fel.

(5) A (4) bekezdés szerint az állami költségvetést illető befizetést a 12. § (3) bekezdésében megjelölt bankszámlára kell teljesíteni.

(6) A szolgálati találmányok (szabadalmak) értékesítésére a (2)—(5) bekezdésben foglaltak az irányadók azzal, hogy hasznosítás során felmerült költségként kell elszámolni a feltalálókat megillető díjazásokat is.

III. A szerződéses munkák vállalásának feltételei

10. §

(1) A szerződéses munka vállalásának alapvető követelményei a következők:

a) a vállalás tárgya a kutatóhely általános feladatkörének megfeleljen; ne akadályozza alaptevékenységének ellátását;

b) a vállalás teljesítéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre álljanak;

c) a ráfordításokra és befizetési kötelezettségekre az árbevétel fedezetet nyújtson.

(2) A miniszter a szerződéses munkák vállalását — az (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltak biztosítása érdekében — szüneteltetheti, illetve megtilthatja.

11. §

(1) A kutatóhely a kutatási és egyéb feladatokra vonatkozó megállapodásokat a megbízóval, illetve a megrendelővel (a továbbiakban: megrendelő) kutatási szerződésben rögzíti.

(2) A kutatási tevékenységért járó díj mértékében — amennyiben arra hatósági ármegállapítás nincs — a kutatóhely és a megrendelő állapodnak meg.

(3) A kutatóhely és a megrendelő megállapodhat abban is, hogy az elvégzett kutatási tevékenység eredményeként a megrendelőnél keletkező nyereségből a kutatóhely is részesedik. Az ebből származó bevétel felosztása — a 12. § (3) bekezdése szerinti befizetési kötelezettség teljesítése után — a 13. § (2) bekezdésében foglalt arányok szerint történik.

IV. A szerződéses munkák pénzügyi elszámolása

12. §

(1) A szerződéses munkák árbevételeinek és ráfordításainak nyilvántartása az alaptevékenységtől elkülönítetten történik.

(2) Az árbevétel terhére kell elszámolni a szerződéses munka összes költségét, valamint a (3) és (4) bekezdések szerinti befizetéseket.

(3) A szerződéses munka elszámolásakor a minisztérium „Kutatóhelyek szerződéses munkáinak befizetése" elnevezésű bevételi számlájára kell átutalni

— az állammal szembeni befizetési kötelezettségként az árbevétel 10 százalékát, valamint

— általános rezsiköltségként az árbevétel 5 százalékát.

(4) A minisztérium meghatározhatja, hogy felújítási hányadként milyen mértékű befizetést kell az árbevételből a Felújítási Alap számlára teljesíteni.

(5) A szerződéses munka ráfordításait az alaptevékenység költségvetési előirányzatára áthárítani nem szabad.

(6) A szerződéses munkák sem a tárgyévben, sem a következő években költségvetési többletigény alapjául nem szolgálhatnak.

13. §

(1) A 12. § (2)—(4) bekezdéseiben említett ráfordításoknak és befizetési kötelezettségeknek a szerződéses munkák árbevételéből történő teljesítése után fennmaradó összeg a kutatóhelyet illeti.

(2) Az (1) bekezdés szerint a kutatóhelyet illető összegből elszámolható

— 50 százalék a 18. § szerint személyi és egyéb ösztönzési célokra,

— 50 százalék a 20. § szerint intézetfejlesztésre.

(3) Ha a költségek a szerződés alapján befolyt árbevétel összegét meghaladják, a különbözetet az intézetfejlesztési célt szolgáló pénzeszköz terhére kell elszámolni. Ha a különbözetre ez nem nyújt fedezetet, a hiányt a személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összegből kell kiegyenlíteni.

14. §

A kutatóhely a szerződésben megállapodhat a megrendelővel abban, hogy teljesítményének ellenértékét részszámlákban is érvényesítheti.

15. §

(1) A szerződéses munka elvégzésére a kutatóhely állományába tartozó dolgozóval újabb munkaviszonyt létesíteni nem szabad.

(2) A kutatóhely vezetője a kutatóhely állományába tartozó — laboráns, asszisztens, kutatási segéderő, szak- és betanított munkás munkakörbe besorolt — dolgozóknak a szerződéses munkával kapcsolatosan munkaidőn kívül végzett tevékenységükért túlóradíjat fizethet.

(3) A kutatóhely vezetője — a MT. V. 36. §-ában, valamint az 5/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 18. §-ában foglaltakat figyelembe véve — a kutatóhely állományába tartozó dolgozót a munkakörébe nem tartozó feladatok elvégzésére, a munkaidején kívül megbízási jogviszonyban foglalkoztathatja.

(4) A (3) bekezdés szerinti foglalkoztatással járó díjazás negyedévenként nem haladhatja meg a dolgozó állandó munkaköréből származó negyedévi keresetének 20 százalékát.

(5) A kutatóhely állományába tartozó dolgozókkal el nem végeztethető feladatokra a 16. §-ban foglalt rendelkezések megtartásával újabb munkavállalókat lehet alkalmazni.

(6) A kutatóhely a megrendelő szerv dolgozóját az árbevétel terhére díjazásban nem részesítheti.

16. §

(1) A kutatóhely jóváhagyott béralapját a kutatóhely vezetője saját hatáskörben növelheti

a) a szerződéses munkák árbevétele terhére ténylegesen felmerülő bérköltségekkel, de legfeljebb a (2) bekezdésben foglalt mértékig,

b) az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összegből saját kezdeményezésű kutatási feladatok tényleges bérköltségével.

(2) A szerződéses munkák árbevétele terhére foglalkoztatottak bérjellegű kiadásaira éves viszonylatban legfeljebb az árbevételből a kutatóhely bérhányadának 70 százaléka arányában megállapított összeget lehet felhasználni. A bérhányad mértékét a kutatóhely költségvetése eredeti kiadási előirányzatának és jóváhagyott béralapjának aránya határozza meg.

(3) A (2) bekezdés szerinti mértéket a minisztérium indokolt esetben felemelheti.

(4) A szerződéses munkák bérköltségei között kell elszámolni — a 15. § (5) bekezdése alapján foglalkoztatottak bérén felül — a kutatóhely állományába tartozó dolgozóknak a 15. § (2) és (3) bekezdései alapján munkaidőn kívül végzett tevékenységének díját is.

V. Jutalmazás

17. §

(1) A költségvetésben jóváhagyott béralap és a szerződéses munkák árbevétele terhére munkaviszonyban foglalkoztatottak béralapja után számítva jutalmazási keret képezhető.

(2) Jutalmazásra felhasználható

a) a 127/1967. (23) MüM számú utasítás alapján az A) Tudományos kutatók, valamint a B) Egyéb tudományos és műszaki alkalmazottak elnevezésű munkaköri csoportban foglalkoztatottak (a 911—912, 915—917, 921—931, 937—940, 954—957, 961—962 munkaköri kulcsszámok valamelyikébe soroltak) éves alapbére és korpótléka együttes összegének 5 százaléka, továbbá

b) az a) pontban nem említett munkakörökbe tartozók éves alapbére és korpótléka együttes összegének 1 százaléka.

VI. Személyi és egyéb ösztönzés

18. §

(1) A személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összeget a következőkre lehet felhasználni:

a) a munkaviszonyban foglalkoztatott dolgozók jutalmazására,

b) külföldi tanulmányutak támogatására,

c) tanfolyami költségek hozzájárulására,

d) tanulmányi ösztöndíjakra,

e) hazai és külföldi szakemberek tapasztalatcsere-költségeire,

f) szociális (ideértve a gyermekjóléti intézmények fenntartásának hozzájárulását is), kulturális, sportcélok és üdülés támogatására.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti jutalmazásra a 17. § (2) bekezdésében említett jutalmazási kerettel együtt a kutatóhely tárgyévi béralapjának legfeljebb 25 százalékát szabad felhasználni.

(3) A személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összeg terhére évközben is fizethető jutalom.

19. §

(1) A 17. § (2) bekezdése és a 18. § (1) bekezdésének a) pontja alapján jutalmazásra fordítható összegeket együtt kell kezelni.

(2) A összevont jutalmazási keret terhére a felügyeleti szerv által kinevezett dolgozók jutalmát a kinevezésre jogosult, az egyéb dolgozók jutalmát pedig a kutatóhely vezetője állapítja meg.

(3) A jutalmazási keret fel nem használt része a következő évre jutalmazási célokra átvihető.

VII. Intézetfejlesztés

20. §

A kutatóhely az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összeget a következőkre használhatja fel:

a) állóeszközök beszerzésére,

b) saját kezdeményezésű kutatási feladatok költségeire, ideértve a kutatási eredmények termelésben való hasznosításával jelentkező költségeket is,

c) a szerződéses munkáknál esetleg jelentkező többletráfordítások fedezetére,

d) jóléti intézmények fejlesztésének támogatására.

21. §

(1) A kutatóhely a 20. § *b)* pontja alapján finanszírozott saját kezdeményezésű kutatási feladatait a (2)—(4) bekezdésekben foglaltak betartása mellett végzi.

(2) A saját kezdeményezésű kutatási feladatokkal összefüggően kizárólag a ténylegesen felmerülő bér-és dologi jellegű költségeket szabad elszámolni.

(3) A saját kezdeményezésű kutatások alapján elért eredmények hasznosításából befolyó bevételekből — a 12. § (3) bekezdése szerint előírt az állammal szembeni befizetési kötelezettséget nem kell teljesíteni, és azok a 13. § (2) bekezdésében meghatározott személyi és egyéb ösztönzési célokra sem használhatók fel.

(4) A saját kezdeményezésű kutatások alapján elért eredmények hasznosításából befolyó bevétel állóeszközök beszerzésére és korszerűsítésére fordítható.

VIII. Állóeszköz- és anyaggazdálkodás

22. §

(1) A kutatóhely a kutatáshoz szükséges egyes állóeszközöket (gép és műszer) költségvetése terhére értékhatárra való tekintet nélkül beszerezheti.

(2) A feleslegessé váló anyagok és állóeszközök az általános szabályok szerint értékesíthetők. Az ebből befolyó ellenértéket a kutatóhely állóeszközök pótlására és korszerűsítésére, valamint anyagok beszerzésére használhatja fel.

IX. A Magyar Tudományos Akadémia által nyújtott támogatás

23. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia költségvetési előirányzata terhére — kutatási feladatai keretében — támogathatja a kutatóhelyek alapkutatási tevékenységét.

(2) A Magyar Tudományos Akadémia által támogatott kutatóhelyek gazdálkodása az e támogatással kapcsolatosan külön megnyitott költségvetési folyószámlán történik.

(3) A támogatás tervezésének, gazdálkodásának és ellenőrzésének rendjét — az általános előírások és a jelen utasításban foglaltak figyelembevételével a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel, valamint az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a Magyar Tudományos Akadémia szabályozza.

24. §

A Magyar Tudományos Akadémia a vállalati gazdálkodási rendben működő kutatóintézetek alapkutatásait — a kutatóintézetek felügyeletét ellátó minisztériummal történt megállapodás alapján — meghatározott feltételek mellett anyagi eszközökkel támogatja.

X. Vegyes rendelkezések

25. §

(1) A kutatóhely illetményadót és eszközlekötési járulékot nem fizet.

(2) A kutatóhely kutatási tevékenysége mentes a forgalmiadó-fizetési kötelezettség alól.

(3) A kutatóhely ipari és szolgáltatói tevékenységének forgalmiadó-kötelezettségére az érvényes forgalmiadó-rendelkezések az irányadók.

26. §

A kutatóhely dolgozóinak lakásépítkezése a 3/1969. (I. 24.) PM—ÉVM—MüM számú rendelet előírásai alapján — a személyi és egyéb ösztönzési, valamint intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összeg terhére — támogatható.

27. §

(1) Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba. Rendelkezéseit — a (2) bekezdésben foglaltak kivételével — 1970. január 1. napjától kell alkalmazni.

(2) A 9. § (4) bekezdésében előírt 70%-os — az állami költségvetést megillető — befizetési kötelezettséget csak az utasítás hatálybalépését követően befolyó árbevételek után kell teljesíteni.

(3) Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a 166/1967. (PK 39.) PM számú utasítás hatályát veszti.

Faluvégi Lajos s. k.,
a pénzügyminiszter helyettese

Közlemények

Pályázati hirdetmény

A Budapesti Műszaki Egyetem pályázatot hirdet a Villamosmérnöki Kar Elektroncsövek és Félvezetők Tanszékén egy egyetemi docensi állásra. A kinevezendő docens feladata lesz a legkorszerűbb szilárdtest-eszközök fizikai elektronikájának aktív művelése, az idevágó tanszéki kutató munka irányítása, kötelező és fakultatív előadások tartása a tanszék tevékenységi területén. A pályázónak hosszabb oktatói gyakorlattal, legalább kandidátusi fokozattal és a fenti területen számottevő önálló tudományos és irodalmi eredményekkel kell rendelkeznie. A pályázattal kapcsolatban a Budapesti Műszaki Egyetem Személyzeti Osztálya ad felvilágosítást. (Budapest, XI., Egri József utca 20—22.)

A pályázat benyújtásának határideje- a közzétételtől számított 4 hét. A pályázatot a Kar Dékáni Hivatalához kell benyújtani. A pályázat benyújtásának feltételeit az 1970. március 16-i Művelődésügyi Közlöny tartalmazza.

Dr. Perényi Imre s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akdémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.69789 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

94149

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

9. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. JÚNIUS 23.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1970. évi 10. tvr.	A dolgozók betegségi biztosításáról szóló 1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet módosításáról	95
	16/1970. (V. 26.) Korm. rendelet	Az ötéves megszakításhoz fűződő nyugdíjjogi hátrányok enyhítéséről	96
	17/1970. (VI. 3.) Korm. rendelet	A dolgozók betegségi biztosításáról szóló 1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 71/1955. (XII. 31.) MT számú rendelet módosításáról	96
	18/1970. (VI. 4.) Korm. rendelet	A raktári dolgozók leltárfelelősségéről	96
Az Elnökség határozatai	29/1970. sz. határozat	A szilárdtestek kutatására komplex bizottság létrehozásáról	98
	30/1970. sz. határozat	A tudományfejlődési prognózisok készítéséről	98
	31/1970. sz. határozat	A tudományos könyv- és folyóiratkiadás kérdéseivel foglalkozó bizottság létrehozásáról	98
	33/1970. sz. határozat	Személyi díjak alapításáról	99
Az Akadémia főtitkárának utasítása	2/1970. MTA—F. (A. K. 9.)	A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára irányításáról és felügyeletéről	99
Miniszteri utasítások	17/1970. (MÉM É. 18.) MÉM	„Vadas Jenő" emlékplakett alapításáról	99
	3/1970. (V. 26.) SZOT	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 5/1959. (V. 8.) MüM. sz. rendelet módosításáról és kiegészítéséről	100
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	100
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	100

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 10. számú

törvényerejű rendelete

a dolgozók betegségi biztosításáról szóló 1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet módosításáról

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az 1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: T.) egyes rendelkezéseit a következők szerint módosítja:

1. §. A T. 9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. §. A kórházi ápolásra szoruló dolgozót, valamint családtagját — a betegségi biztosítás keretében — időbeli korlátozás nélkül díjtalan kórházi ápolásban kell részesíteni."

2. §. Ez a törvényerejű rendelet 1970. évi július 1. napján lép hatályba.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 16/1970. (V. 26.) számú

rendelete

az ötéves megszakításhoz fűződő nyugdíjjogi hátrányok enyhítéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet 25. §-ában, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagjainak kötelező kölcsönös nyugdíjbiztosításáról szóló 1966. évi 30. számú törvényerejű rendelet 20. §-ában és a kisiparosok kötelező kölcsönös nyugdíjbiztosításáról szóló 1961. évi 20. számú törvényerejű rendelet 18. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §

A 67/1958. (XII. 24.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Rny) 27. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 27. §. (1) Annál a dolgozónál, akinek a szolgálati idejében egyhuzamban öt évet meghaladó megszakítás van, a megszakítást megelőző szolgálati időt abban az esetben lehet számításba venni, ha a megszakítást követően legalább öt évi szolgálati időt szerzett."

2. §

A 30/1966. (XII. 24.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Tsznyr) 28. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Tsznyr 28. §. Annál a termelőszövetkezeti tagnál, akinek a nyugdíjévként figyelembe vehető idejében egyhuzamban öt évet meghaladó megszakítás van, a megszakítást megelőző időt abban az esetben lehet számításba venni, ha a megszakítást követően legalább öt nyugdíjévet szerzett."

3. §

A 48/1961. (XII. 30.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Rkny.) a következő 11/A. §-sal egészül ki:

„11/A. §. Annál a kisiparosnál, akinek a biztosítási idejében egyhuzamban öt évet meghaladó megszakítás van, a megszakítást megelőző biztosítási időt abban az esetben lehet számításba venni, ha a megszakítást követően legalább öt évi biztosítási időt szerzett."

4. §

(1) E rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit az öregségi és a rokkantsági nyugdíj megállapításánál az 1970. június 30-át követően bejelentett nyugdíjigények, a hozzátartozói nyugellátások megállapításánál pedig az ezt követően történt elhalálozás esetén kell alkalmazni. Az Rkny. 12. §-ának (1) bekezdése és 13. §-ának (1) bekezdése egyidejűleg hatályát veszti.

(2) E rendelet alapján a már megállapított nyugellátásokat módosítani nem lehet.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 17/1970. (VI. 3.) számú

rendelete

a dolgozók betegségi biztosításáról szóló 1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 71/1955. (XII. 31.) MT számú rendelet módosításáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a dolgozók betegségi biztosításáról szóló 1955. évi 39. számú törvényerejű rendeletben kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §

A 71/1955. (XII. 31.) MT számú rendelet (a továbbiakban: R.) 58. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Kórházi ápolásra a nyugellátásban részesülő személy és családtagja ugyanolyan mértékben jogosult, mint a munkaviszonyban álló dolgozó és annak családtagja."

2. §

Ez a rendelet 1970. évi július hó 1. napján lép hatályba; ezzel egyidejűleg hatályukat vesztik a R. 11. §-a, valamint a 41. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 18/1970. (VI. 4.) számú

rendelete

a raktári dolgozók leltárfelelősségéről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendeli:

1. §

(1) E rendelet hatálya a vállalatok, szövetkezetek és más gazdálkodó szervezetek (a továbbiakban: vállalat), valamint a költségvetési szervek raktáraiban munkaviszony alapján foglalkoztatott dolgozókra és kisipari szövetkezetek raktáraiban foglalkoztatott szövetkezeti tagokra terjed ki.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya a 2/1968. (I. 16.) Korm. számú rendelet 1. § (1) bekezdésében meghatározott belkereskedelmi ágazathoz tartozó

és társadalmi tulajdonban levő boltok és vendéglátó üzletek árukezeléssel és megőrzéssel megbízott dolgozóira. A kiskereskedelmi és vendéglátó vállalatok elkülönített raktárainak dolgozóira azonban a kollektív szerződés e rendelet alkalmazását írhatja elő.

2. §

(1) Leltárhiány a kezelésre szabályszerűen átadott és átvett anyagokban (raktári készletekben) ismeretlen okból keletkezett, a természetes mennyiségi csökkenés és a kezeléssel járó veszteség (együttesen: normalizált hiány) mértékét meghaladó hiány. A normalizált hiány mértékét külön jogszabály állapítja meg.

(2) Raktár az anyagok (raktári készletek) tárolására használt elhatárolt, zárható terület.

(3) A leltárhiány összegét fogyasztói áron — ennek hiányában a kollektív szerződés által meghatározott módon — kell megállapítani.

3. §

(1) A felelősség felső határa a dolgozó egyhavi átlagkeresete.

(2) A kollektív szerződés a raktározás rendjének biztosítása érdekében, helyi viszonyokra figyelemmel a dolgozó felelősségének felső határát az (1) bekezdésben megjelölt mértéknél magasabban is megszabhatja; a felelősség felső határa azonban ilyenkor sem haladhatja meg a dolgozó háromhavi átlagkeresetét.

(3) Ha a dolgozó olyan raktári munkakörben dolgozik, ahol az átvett anyagokat (raktári készleteket) állandóan egyedül kezeli, a felelősség felső határa a leltárhiány teljes összege.

4. §

(1) A kollektív szerződés a helyi adottságokra figyelemmel kimondhatja, hogy a 3. §-ban meghatározott megtérítésre kötelezéssel együtt járhat a természetbeni juttatás, kedvezményes beszerzés, prémium és a részesedési alapból járó év végi juttatás (a továbbiakban: juttatások) — legfeljebb egy évre szóló — csökkentése vagy megvonása. A juttatások csökkentésének, megvonásának kereteit is a kollektív szerződésben kell meghatározni.

(2) A megtérítés és a megvont juttatások együttesen nem haladhatják meg a leltárhiány teljes összegét.

5. §

A kollektív szerződés — raktáranként (fiókonként, telepenként, lerakatonként), illetőleg raktári beosztásonként — határozza meg a felelős dolgozók körét, valamint a 3. és 4. §-ban megszabott keretek között a felelősség mértékét.

6. §

A raktári munkakör elfoglalása előtt — a munkaszerződés megkötése, illetőleg módosítása alkalmával, tagsági viszonyban állóknál pedig a munkakör kijelölésekor — a dolgozóval írásban kell közölni:

a) a dolgozó felelősségének felső határát [3. § (1)—(3) bek.],

b) azt, hogy a dolgozó megtérítési kötelezettségével együtt jár-e és milyen mértékben a juttatások csökkentése vagy megvonása [4. § (1) bek.].

7. §

(1) A leltározás eredménye alapján az igazgató (a szerv vezetője, a szövetkezet vezető szerve) indokolt határozatban dönt a dolgozót terhelő leltárhiány összegének megtérítése, illetőleg a juttatások csökkentése vagy megvonása felől.

(2) Leltárhiányért anyagi felelősséget érvényesíteni, illetőleg juttatásokat megvonni csak akkor lehet, ha

a) a dolgozót a leltárhiányért való felelősségről, illetőleg a juttatások megvonásáról és ezek feltételeiről a 6. § rendelkezései szerint a munkahely elfoglalása előtt írásban értesítették.

b) az anyagokat (raktári készleteket) kezelésre szabályszerűen átadták, illetőleg átvették, és

c) a dolgozó a két leltározás közötti időszaknak legalább a felében és a leltáridőszak végén is a raktárban volt beosztásban.

(3) Egyetemleges megtérítésre kötelezésnek nincs helye.

(4) A megtérítés, illetőleg a juttatások megvonása mértékének megállapításánál figyelembe kell venni az árukezeléssel összefüggő azokat a körülményeket, amelyek a dolgozó felelősségére kihatnak, így különösen az esetleges távollét időtartamát és az anyagkezelés tárgyi adottságait.

8. §

(1) A határozatot a leltárfelvétel befejezését követő hatvan nap alatt az érdekelt dolgozóval írásban közölni kell. Büntető eljárás esetén a határidő a nyomozó hatóság, illetőleg a bíróság jogerős határozatának közlését követő nappal kezdődik. A hatvan napos határidő eltelte után a dolgozót a leltárhiány megtérítésére kötelezni, illetőleg juttatásokat tőle megvonni nem lehet.

(2) A határozat elleni jogorvoslatra és a jogerős határozatokon alapuló követelések behajtására a munkaügyi vitára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

9. §

(1) Az e rendelet szerint kollektív szerződésre tartozó kérdéseket a munkaügyi miniszter a pénzügyminiszterrel, a Szakszervezetek Országos Tanácsával és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben szabályozza a költségvetési szervek raktáraiban és egyéb olyan területeken foglalkoztatott dolgozók tekintetében, ahol kollektív szerződés kötésére nem kerül sor.

(2) A szövetkezet alkalmazottainak, valamint a kisipari szövetkezet tagjainak leltárfelelőssége tekintetében a kollektív szerződésre utalt kérdéseket a szövetkezet belső szabályzatában kell rendezni.

10. §

(1) E rendelet 1970. szeptember 1-én lép hatályba, egyidejűleg a 98/1952. (X. 19.) MT, a 35/1954. (VI. 23.) MT és a 15/1956. (V. 30.) MT számú rendeletek hatályukat vesztik; rendelkezéseiket azonban a 9. § (1) bekezdésében megjelölt szervek raktári dolgozóira a munkaügyi miniszter rendeletének hatálybalépéséig alkalmazni kell.

(2) A 2/1968. (I. 16.) Korm. számú rendelet 1. §-ának (1) bekezdése a következőképpen módosul:

„(1) A rendelet hatálya kiterjed a belkereskedelmi ágazathoz tartozó és társadalmi tulajdonban levő boltok és vendéglátó üzletek árukezeléssel és megőrzéssel megbízott dolgozóira, valamint a kiskereskedelmi és vendéglátó vállalatok elkülönített raktárainak olyan dolgozóira, akikre a kollektív szerződés nem írja elő a raktári dolgozók leltárfelelősségére vonatkozó rendelkezések alkalmazását."

(3) A Kormány felhatalmazza az egészségügyi minisztert, hogy a közforgalmú gyógyszertárak dolgozóinak leltárhiányért fennálló felelősségét rendeletben szabályozza.

(4) A rendelet hatálybalépésekor folyamatban levő leltáridőszak alatt felmerült hiányokért fennálló felelősséget a korábbi jogszabályok alapján kell elbírálni.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 29/1970. számú

határozata

a szilárdtestek kutatására komplex bizottság létrehozásáról

(Elnökség, 1970. május 26.)

Teljes szöveg

1 A Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya elnökének jelentése alapján az Elnökség helyesli, hogy az országban folyó tudományos kutatás segítése céljából a szilárdtestek kutatására komplex bizottság jöjjön létre, és felelőse a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya legyen.

2 Tudomásul veszi az Elnökség, hogy a szilárdtestek kutatására létrehozott komplex bizottság munkájában a Műszaki Tudományok Osztálya és a Kémiai Tudományok Osztálya is részt vesz, s hogy a bizottság elnökéül 3 éves időtartamra Pál Lénárd akadémikust választották meg.

Budapest, 1970. május 27.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 30/1970. számú

határozata

a tudományfejlődési prognózisok készítéséről

(Elnökség, 1970. május 26.)

Teljes szöveg

1 Az elnökség elismeréssel veszi tudomásul a tudományfejlődési prognózisok készítéséről szóló tájékoztatót. Helyesnek tartja, hogy a tájékoztató — a vitában elhangzott szempontok szerinti átdolgozása után — a Magyar Tudományban publikálásra kerüljön.

2 Az Akadémia tudományos osztályai — bizottságaik és más szakemberek bevonásával — végezzenek a tudományfejlődési prognózisok kidolgozását előkészítő, megalapozó tudománytörténeti és helyzetfeltáró elemzéseket. Ezek alapján:

21 jelöljenek meg a tudományos kutatások területén olyan — kisszámú — problémacsoportot, amelyek megoldása a következő évtizedekben valószínűsíthető, és hatásuk tudományos és műszaki „szintáttöréseket" eredményezhet;

22 a tudományos osztályok a kijelölt problémacsoportokról az 1971. év folyamán dolgozzanak ki tudományfejlődési prognózisokat, e célra létrehívott munkabizottságok útján;

23 a bizottságokban az adott tudományágazat művelőin kívül kapjanak helyet a kapcsolódó és a rokon tudományágazatok képviselői, valamint a prognózis készítésével foglalkozó szakemberek is.

Budapest, 1970. május 27.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 31/1970. számú

határozata

a tudományos könyv- és folyóiratkiadás kérdéseivel foglalkozó bizottság létrehozásáról

(Elnökség, 1970. május 26.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség megtárgyalta a könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos kérdések vizsgálatára kiküldött bizottság jelentését, és az alábbiakat határozza el:

11 évente egy alkalommal az Elnökség napirendre tűzi a könyv- és folyóiratkiadás elvi, tudománypolitikai és tartalmi kérdéseit;

12 az Elnökség a tudományos könyv- és folyóiratkiadás ellátására az 1971. évre ad hoc bizottságot jelöl ki, amelynek elnöke *Ligeti Lajos*, tagjai *Csáki Frigyes*, *Gegesi Kiss Pál*, *Köpeczi Béla* és *Szabó Imre* akadémikusok;

13 felhívja az Elnökség a fentiekben kijelölt ad hoc bizottságot, hogy előzetesen tegyen előterjesztést vizsgálati anyagának tárgyköréről, programjáról, és jelölje meg azt az időpontot, amikorra a jelentés elkészítése várható.

Budapest, 1970. május 27.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 33/1970. számú

határozata

személyi díjak alapításáról

(Elnökség, 1970. május 26.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség elvileg magáévá teszi, hogy az Akadémia — általában a tudományos osztályok javaslata alapján — személyről elnevezett díjakat alapítson korlátolt számban. A díjak csak olyan elhunyt, haladó gondolkodású, kiemelkedő személyekről nevezhetők el, akik 1949-től az újjászervezett akadémia tagjai voltak.

2 Hasonló jellegű díjat magánszemélyek is tűzhetnek ki az Elnökség jóváhagyásával.

3 Régi alapítványok díjai nem újíthatók fel.

4 A díjak 3000 Ft-nál kisebb összegűek nem lehetnek és 3—5 évenként adhatók ki. A pénzügyi fedezetről akadémiai jutalmazási keretből kell gondoskodni.

5 Figyelembe véve Erdey László akadémikus kiemelkedő érdemeit, az Elnökség elvileg hozzájárul ahhoz, hogy emlékére özv. Erdey Lászlóné díjat alapítson.

6 Felhívja az Elnökség az elnököt, hogy a személyi díjak alapításának részletes szabályait — a vitában elhangzott szempontok figyelembevételével — dolgoztassa ki és jóváhagyásra terjessze az Elnökség elé.

Budapest, 1970. május 27.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 2/1970. MTA—F. (A. K. 9.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára irányításáról és felügyeletéről

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára irányítását és felügyeletét — a Magyar Tudományos Akadémia elnökével egyetértésben — az alábbiak szerint szabályozom.

1. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára (a továbbiakban: Könyvtár) közvetlen irányítását és felügyeletét — 1970. június hó 1-től — az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztálya látja el. Ez a Könyvtár költségvetési, valamint beruházási előirányzati és gazdálkodási rendjét, valamint szolgáltatásait nem érinti.

2. A Könyvtár szervezetében működő akadémiai levéltári, reprográfiai (xerox), valamint a központi hálózati és módszertani tárcafeladatok ellátása, illetőleg szolgáltatások teljesítése vonatkozásában a Társadalomtudományi Főosztály közvetlen irányítói és felügyeleti jogköre kiterjed valamennyi akadémiai intézményre, illetőleg szervre.

3. A Könyvtári Bizottságot továbbra is fenn kell tartani, de át kell szervezni intézeti tudományos tanács jelleggel és hatáskörrel működő szakmai tanácsadó testületté. Az átszervezés után a Könyvtári Bizottság feladatát, tagjainak számát és összetételét a Könyvtár szabályzatában kell meghatározni.

Ez az utasítás f. év június 1. napján lép hatályba; végrehajtásáról a Társadalomtudományi Főosztály gondoskodik.

Budapest, 1970. május 29.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Miniszteri utasítások

A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter 17/1970. (MÉM É. 18.) MÉM számú

utasítása

„Vadas Jenő" emlékplakett alapításáról

A Magyar Tudományos Akadémia elnökével egyetértésben a következő utasítást adom ki:

1. Vadas Jenő, a Bányászati és Erdészeti Akadémia tanára, a magyar erdészeti kutatás megalapítója és kiváló művelője emlékére a hazai erdészeti kutatás fejlesztésének erkölcsi elismeréséül „Vadas Jenő" emlékplakettet alapítok, s azt a magyar erdőgazdálkodás és fafeldolgozás fejlesztését elősegítő, kiemelkedő tudományos és oktatói tevékenységért adományozom.

2. Az emlékplakett adományozására a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya, az Erdészeti és Faipari Egyetem, az Erdészeti Tudományos Intézet és a Faipari Kutató Intézet képviselőiből alakított Bizottság előterjesztése alapján a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Tudományos Tanácsa tesz javaslatot; átadása ünnepélyes keretek között történik.

3. Az emlékplakett bronzból készül, kerek, 85 mm átmérőjű, 8 mm vastag; egyik oldalán Vadas Jenő domborművű arcképe, alatta „1857—1922",

felette „VADAS JENŐ" körirattal; a másik oldalán az Erdészeti Tudományos Intézet domborművű emblémája, fenyőt vizsgáló és jegyzetelő ifjú kutató „AZ ERDÉSZETI KUTATÁS FEJLESZTÉSÉÉRT" körirattal.

Az emlékplakett díszdoboza 15×18 cm nagyságú, világosbarna vagy sötétzöld színű bőr vagy műbőr borítással, belül vajszínű selyemmel bélelve.

4. Az emlékplakett adományozásának részletes feltételeit külön állapítom meg. Az adományozás előkészítésével, a kitüntetettek nyilvántartásával és az emlékplakett gondozásával kapcsolatos feladatokat az Erdészeti Tudományos Intézet látja el.

5. Az emlékplakettel kitüntetettek nevét, az adományozás indokolását a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni.

6. Az emlékplakett gondozásának pénzügyi fedezetét az Erdészeti Tudományos Intézet költségvetésében kell biztosítani.

7. Ez az utasítás közzétételének napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban az 1970. évi május hó 1. napjától kezdődően kell alkalmazni.

Dr. Dimény Imre s. k.,
Mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter

A Szakszervezetek Országos Tanácsának 3/1970. (V. 26.) SZOT számú

szabályzata

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 5/1959. (V. 8.) MüM. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről

A Szakszervezetek Országos Tanácsa a 67/1958. (XII. 24.) számú kormányrendeletben foglalt és a 16/1964. (VII. 19.) számú kormányrendelet 8. §-ában kapott felhatalmazás alapján az 5/1959. (V. 8.) MüM. számú rendelet (a továbbiakban: Vr.) egyes rendelkezéseit — a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következők szerint módosítja, illetve egészíti ki.

1. §

A Vr. 60. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„60. §. A fenntartott nyugdíjigénnyel rendelkező volt közszolgálati alkalmazott ideje abban az esetben vehető figyelembe, ha 1952. január 1-e és 1956. december 31-e között szolgálati időt szerzett, vagy közszolgálata megszűnését követően legalább öt évi szolgálati időt szerzett."

2. §

A Vr. 83. §-a (1) bekezdésének c) pontja, (2) bekezdésének b) pontja, valamint 84. §-ának b) pontja a következő rendelkezéssel egészül ki: „vagy az átköltözést követően legalább öt évi szolgálati időt szerzett."

3. §

(1) E szabályzat kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit az öregségi és a rokkantsági nyugdíj megállapításánál az 1970. június 30-át követően bejelentett igények, a hozzátartozói nyugellátások megállapításánál pedig az ezt követően történt elhalálozás esetén kell alkalmazni.

(2) E szabályzat alapján a már megállapított nyugellátásokat módosítani nem lehet.

Gál László s. k.,
a Szakszervezetek Országos Tanácsának titkára

Közlemények

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.69888 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 10. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. JÚLIUS 21.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	23/1970. (VII. 4.) Korm. rendelet	A találmányok és egyéb hasznosítható műszaki megoldások külföldre juttatásának engedélyezéséről és nyilvánosságra hozataláról 103
Az Akadémia elnökének és az OMFB elnökének utasítása	2/1970. MTA—OMFB (A. K. 10.)	Az 1971—1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási terv készítéséről kiadott 1040/1969. (XI. 25.) sz. Korm. határozat végrehajtásáról .. 104
A KSH elnökének rendelkezése	1/1970. (VII. 4.) KSH	Az állami statisztikai adatgyűjtési rendszer fejlesztéséről 104
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Csoportjának pályázati felhívása 106
		A Magyar Tudományos Akadémia Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetének pályázati felhívása 107
		A Debreceni Agrártudományi Főiskola pályázati felhívása 107
		Az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karának pályázati felhívásai 108
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 108
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 108

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 23/1970. (VII. 4.) számú

rendelete

a találmányok és egyéb hasznosítható műszaki megoldások külföldre juttatásának engedélyezéséről és nyilvánosságra hozataláról

1. §

(1) A honvédelmi miniszter engedélye szükséges a nyilvánosságra nem hozott találmány, illetőleg egyéb hasznosítható műszaki megoldás külföldre juttatásához.

(2) A találmányt, illetőleg a megoldást akkor kell nyilvánosságra hozottnak tekinteni, ha az bárki számára hozzáférhetővé vált (pl. nyomtatványi közzététel vagy nyilvános gyakorlatbavétel révén).

(3) Az (1) bekezdés szerinti engedélyt nem kell megszerezni, ha

a) a külföldre juttatás nemzetközi szerződésen vagy külföldi szervvel kötött kooperációs megállapodáson alapul,

b) a honvédelmi miniszter a 4. § (2) bekezdésében megjelölt időn belül nem javasolta a találmány igénybevételét.

2. §

(1) A külföldre juttatás engedélyezésével kapcsolatos eljárást a honvédelmi miniszter — a külkereskedelmi miniszterrel, az illetékes miniszterrel és az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben — szabályozza.

(2) A honvédelmi miniszter engedélye a külön jogszabályban előírt engedélyeket nem pótolja.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

3. §

Találmányt, illetőleg egyéb hasznosítható műszaki megoldást engedély nélkül nyilvánosságra lehet hozni, ha az nem jár államtitok [31/1963. (XI. 17.) Korm. számú rendelet], üzemi (szolgálati) titok [34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet 38. § (1) bekezdés] vagy magántitok [1959. évi IV. törvény 83. § (1) bekezdése] megsértésével.

4. §

(1) Az Országos Találmányi Hivatal a szabadalmi bejelentést, illetőleg az azzal kapcsolatos bővítő értelmű módosítást köteles a honvédelmi miniszterrel közölni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az ország területén kívül lakó külföldiek szabadalmi bejelentéseire.

(2) Ha a honvédelmi miniszter a közléstől számított 30 napon belül nem javasolja a szabadalmi bejelentésnek a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvény 24. § (1) bekezdése alapján történő igénybevételét, az Országos Találmányi Hivatal a szabadalmi bejelentés vizsgálatát megindítja.

5. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Találmányok Értékesítését Engedélyező Bizottság létesítése tárgyában kiadott 220/1949. (I. 8.) Korm. számú rendelet, továbbá az egyes szabálysértésekről szóló 17/1968. (IV. 14.) Korm. számú rendelet 165. §-a.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének 2/1970. MTA–OMFB (A. K. 10.) számú

együttes utasítása

az 1971—1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási terv készítéséről kiadott 1040/1969. (XI. 25.) sz. Korm. határozat végrehajtásáról

(Az érdekelt irányító szervek közvetlenül kapták meg.)

A Központi Statisztikai Hivatal elnökének rendelkezései

A Központi Statisztikai Hivatal elnökének 1/1970. (VII. 4.) KSH számú

rendelkezése

az állami statisztikai adatgyűjtési rendszer fejlesztéséről

Az országos és a területi irányító szervek adatigényének összehangolt kielégítése, a statisztikai fogalmak és módszerek egységes használata, az államigazgatás különböző szervei által elrendelt és végrehajtott statisztikai adatgyűjtések áttekinthetőségének, központi nyilvántartásának és az érdekeltekkel való megismertethetőségének biztosítása, a korszerű módszerekkel történő, összehangolt adatfeldolgozás, a gépi információhordozók és egyéb tájékoztatók két, illetőleg több oldalú cseréjének megteremtése, a párhuzamos adatgyűjtések és adatfeldolgozások elkerülése érdekében a Gazdasági Bizottság felhatalmazása alapján a statisztikai adatgyűjtési rendszert az alábbiak szerint szabályozom:

1. §

(1) Állami statisztikai adatgyűjtési rendszer egyrészt a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH), másrészt a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, a fővárosi és a megyei tanácsok, valamint a társadalombiztosítással, munkavédelemmel és az üdültetéssel kapcsolatban a Szakszervezetek Országos Tanácsa által elrendelt adatgyűjtések, illetőleg engedélyszámmal ellátott beszámolójelentések (jelentőlapok, összesítések) és az azokkal összefüggő fogalmi meghatározások, nómenklatúrák, kitöltési utasítások összessége.

(2) E rendelkezés nem vonatkozik

— a számviteli információkkal, mérlegbeszámolókkal és pénzügyi folyamatokkal kapcsolatos adatszolgáltatás rendszerére [1968. évi 33. sz. tvr. 15. §-ának (1) bekezdése], továbbá a hitelezési és pénzforgalmi kapcsolatokon túlmenő banki adatgyűjtésre [37/1967. (X. 12.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 34/1967. (XII. 24.) PM számú rendelet 34. §-a];

— az államigazgatási szervek egyszeri, meghatározott szűkebb körre kiterjedő célvizsgálataival, ellenőrzésével kapcsolatos (egyes esetekben számszerű adatokat is tartalmazó) információkéréseire; a célvizsgálatot, ellenőrzést végző szerveknek azonban az ilyen jellegű információkérések előtt meg kell győződniük arról, hogy a munkájuk elvégzéséhez szükséges adatok (vagy azok egy része) nem szerezhetők-e be az állami statisztikai adatgyűjtési rendszerből.

2. §

Az 1. § (1) bekezdésében felsorolt szerveken kívül más szerv, intézmény, intézet stb. kötelező adatszolgáltatást nem rendelhet el. Amennyiben

ilyen szervnek feladatai ellátásához az állami statisztikai adatgyűjtési rendszerben szereplő adatokon túlmenő adatigénye van, ezzel a felügyeletet gyakorló minisztériumhoz (országos hatáskörű szervhez) kell fordulnia, amely indokolt esetben a kívánt adatgyűjtést — saját engedélyszámával ellátva — elrendelheti.

3. §

(1) A KSH adatgyűjtéseit a KSH elnöke rendeli el.

(2) Adatgyűjtések elrendelésére jogosultak továbbá:

— a minisztériumok, illetőleg az országos hatáskörű szervek adatgyűjtései tekintetében a miniszter, illetőleg az országos hatáskörű szerv vezetője,

— a fővárosi és a megyei tanácsok adatgyűjtései tekintetében a tanács végrehajtó bizottságának elnöke,

— a Szakszervezetek Országos Tanácsa adatgyűjtései tekintetében a Tanács főtitkára.

(3) Az elrendelés tényét és az elrendelés számát (engedélyszámot) minden egyes beszámoló jelentésen (kérdőíven) fel kell tüntetni. Engedélyszámmal el nem látott kérdőívekre az adatszolgáltatás nem kötelező.

(4) Az adatgyűjtés elrendeléséért az elrendelő felelős.

4. §

Állampolgárokat terhelő statisztikai adatgyűjtést csak a KSH elnöke rendelhet el.

5. §

Más adatgyűjtéssel párhuzamos statisztikai adatgyűjtés vagy más adatszolgáltatásból a szükségletnek megfelelően és időben kigyűjthető adatok szolgáltatása nem rendelhető el. Kérdőívek több példányban való kitöltése és több adatgyűjtő szerv részére történő megküldése nem minősül párhuzamos, illetőleg ismételt adatszolgáltatásnak. Nem rendelhető el olyan adatgyűjtés sem, amelyben a KSH adatgyűjtési rendszerében alkalmazott statisztikai fogalmakat, megnevezéseket azoktól eltérő tartalommal használják.

6. §

A KSH adatgyűjtési rendszerének kialakításában adatfelhasználóként érdekelt minisztériumok, országos hatáskörű szervek, szövetkezeti szövetségek és társadalmi szervezetek minden év június 30-ig közlik a KSH-val, hogy a KSH adatgyűjtési rendszerében milyen változtatásokat tartanának célszerűnek. A tanácsok a KSH illetékes területi igazgatóságával közlik észrevételeiket. Az észrevételek vonatkozhatnak azokra az új igényekre, amelyeknek a KSH adatgyűjtési rendszerében való szerepeltetését a jövőben szükségesnek tartják, illetőleg a feleslegesnek vélt mutatószámokra, kérdőívekre, valamint a csoportosításokra és az adatszolgáltatási határidőkre is.

7. §

(1) A KSH a következő évi adatgyűjtési rendszerét a beérkezett észrevételeket is mérlegelve alakítja, ki és azt — az ágazati érdekeltségnek megfelelően — minden év szeptember 30-ig megismerteti a statisztikai adatgyűjtés elrendelésére jogosult szervekkel, hogy azok következő évi saját adatgyűjtési rendszerüket ennek figyelembevételével alakítsák ki. Az érdekeltekkel való előzetes egyeztetés után, ugyancsak szeptember 30-ig közli a KSH azt is, hogy melyek azok a kérdőívek, amelyeket a KSH saját apparátusával közvetlenül gyűjt be és dolgoz fel, és melyek azok, amelyeket a minisztériumoknak (országos hatáskörű szerveknek) kell begyűjteniük és azokról összesítéseket szolgáltatniuk a KSH részére. A KSH — kérelemre — az elrendelésre jogosult szervek rendelkezésére bocsátja azokat a saját adatgyűjtési rendszerében alkalmazott kérdőíveket, amelyeket az illető szerv felügyelete alá tartozó adatszolgáltatók kötelesek kitölteni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárás során meg kell állapodni abban is, hogy a következő évben milyen gépi információhordozókat és egyéb tájékoztatókat adnak át egymásnak az adatgyűjtések elrendelésére jogosult szervek, illetőleg, hogy milyen gépi információhordozók átadását igénylik az adatfelhasználók (beleértve a szövetkezeti szövetségeket), s ez az igény milyen módon elégíthető ki.

(3) Az adatgyűjtés elrendelésére jogosult szerveknek a következő évi adatgyűjtési rendszerük tervezetét a KSH részére (tanácsok esetében a KSH illetékes területi igazgatóságának) minden év október 31-ig meg kell küldeniük. A KSH a beérkezett tervezetet — koordináló tevékenységéből adódóan — elsősorban az egyes adatgyűjtési rendszerek közötti esetleges átfedések, párhuzamosságok, az adatok értelmezését zavaró megnevezésbeli és tartalmi (fogalmi) eltérések szempontjából vizsgálja, és észrevételeit a beérkezéstől számított 15 napon belül közli az érdekelt szervvel.

(4) Az adatgyűjtés elrendelésére jogosult szervek a KSH észrevételeinek mérlegelése után véglegesített adatgyűjtési rendszerük kérdőíveinek és kitöltési utasításainak 2—2 példányát az adatgyűjtés elrendelésével egyidőben küldik meg a KSH-nak (igazgatóságának).

8. §

(1) Az éves adatgyűjtési rendszerek elrendelése közötti időben felmerülő igények kielégítését szolgáló rendszeres, ismétlődő (nem egyszeri) adatgyűjtések tervezetét (kérdőíveket és kitöltési utasításokat) elrendelésük előtt szintén meg kell küldeni a KSH (igazgatósága) részére. Az adatgyűjtés csak a KSH 15 napon belül megtett esetleges észrevételeinek ismeretében rendelhető el. A véglegesített kérdőívek és kitöltési utasítá-

sok 2—2 példányát az adatgyűjtés elrendelésével egyidőben kell a KSH (igazgatósága) részére megküldeni.

(2) Az adatgyűjtési rendszer véglegesítése után elrendelt egyszeri, nem rendszeres adatgyűjtések kérdőíveinek és kitöltési utasításainak 2—2 példánya legkésőbb az adatgyűjtés elrendelésével egyidőben küldendő meg a KSH (igazgatósága) részére.

9. §

(1) Ha az adatgyűjtés elrendelésére jogosult szerv olyan adatgyűjtéseket kíván végrehajtani, amelyek felügyelete alá nem tartozó adatszolgáltatókra is kiterjednek, ehhez — az adatgyűjtés tervezetének a KSH-hoz történő bemutatása előtt — meg kell szereznie az érintett adatszolgáltatók felett felügyeletet ellátó minisztériumok, országos hatáskörű szervek egyetértését. Szövetkezeteket érintő adatgyűjtések esetében az illetékes szövetkezeti szövetségek véleményét kell kikérni.

(2) Amennyiben a minisztérium (országos hatáskörű szerv) azért hajt végre — az (1) bekezdés alá eső — adatgyűjtést, hogy annak alapján ellenőrizni tudja felsőbb szervek határozatának végrehajtását, és azok számára jelentési kötelezettségének eleget tudjon tenni, az adatgyűjtés tervezetét az elrendelés előtt csak a KSH részére kell megküldeni, az érdekelt felügyeleti szerveket pedig az elrendeléssel egyidőben kell az adatgyűjtésről tájékoztatni.

(3) Ha valamely minisztérium (országos hatáskörű szerv) a tanácsok útján kíván adatgyűjtést végrehajtani, az adatszolgáltatók felett felügyeletet gyakorló szerv(ek) egyetértését (szövetkezeti szövetségek véleményét) az elrendelő minisztérium (országos hatáskörű szerv) köteles megszerezni.

10. §

Amennyiben az adatgyűjtés elrendelését elemi csapás vagy más rendkívüli körülmény sürgőssé teszi, s emiatt a KSH-nak történő bemutatás, illetőleg az érdekelt felügyeleti szervek egyetértésének megszerzése hátrányos következmények nélkül nem oldható meg, az adatgyűjtés kérdőíveinek és kitöltési utasításainak 2—2 példányát az adatgyűjtés elrendelésével egyidőben kell a KSH-nak megküldeni és az adatgyűjtés elrendeléséről az érdekelt felügyeleti szerveket tájékoztatni.

11. §

Ha az adatgyűjtés elrendelésére jogosult szerv valamely — már elrendelt adatgyűjtésébe tartozó — beszámoló jelentésén (kérdőíven) bármilyen érdemi módosítást kíván végrehajtani, ugyanúgy kell eljárnia, mint az új adatgyűjtések elrendelése esetén.

12. §

Az adatszolgáltatások határidejének megállapításakor a felhasználók igényei mellett figyelemmel kell lenni az adatszolgáltatók érdekeire és arra is, hogy a kérdőívek kitöltéséhez szükséges adatok a kért időpontig az adatszolgáltatóknál rendelkezésre állhatnak-e. Az adatszolgáltatási határidők módosítására csak az adatgyűjtés elrendelője jogosult.

13. §

(1) Az adatgyűjtések elrendelésére jogosult szervek és az adatfelhasználók munkájának megkönnyítése, a párhuzamos adatgyűjtések elkerülése céljából a KSH — az elrendelésre jogosult szerveknél vezetett nyilvántartások mellett — az állami statisztikai rendszerben elrendelt valamennyiadatgy űjtésről nyilvántartást vezet, és az adatgyűjtések legfontosabb jellemzőit tartalmazó kiadványt (majd folyamatos kiegészítést) bocsát az érdekeltek rendelkezésére.

(2) A központi nyilvántartás elkészítésének megkönnyítése érdekében kötelező, országosan egységes elrendelési (engedélyezési) kódszámrendszert kell bevezetni. Az országosan egységes kódszámrendszert — az érdekelt szervekkel egyetértésben — a Központi Statisztikai Hivatal dolgozza ki és 1971. augusztus végéig teszi közzé. A kódszámrendszert az 1972. évi adatgyűjtési rendszerben kell első ízben alkalmazni.

14. §

Az adatgyűjtések megbízhatóságának, teljesíthetőségének biztosítéka és az adatszolgáltatók védelme érdekében — a KSH által végzett ellenőrzésektől függetlenül — a minisztériumok (országos hatáskörű szervek) a felügyeletük alá tartozó adatszolgáltatóknál a statisztikai rendszert valamennyi adatszolgáltatás vonatkozásában esetenként ellenőrizni tartoznak.

15. §

A fegyveres testületek és az igazságügyi szervek adatgyűjtési rendszere vonatkozásában, valamint más indokolt esetben az adatgyűjtés elrendelésére jogosult szerv vezetőjével egyetértésben a KSH elnöke a fentiektől eltérő eljárási szabályokat is megállapíthat.

16. §

Ez a rendelkezés kihirdetése napján lép hatályba.

Huszár István s. k.,
államtitkár,
a Központi Statisztikai Hivatal
elnöke

Közlemények

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Csoportja pályázatot hirdet a szakterület tudományos kérdései iránt érdeklődő, felsőoktatási intézményekben képesítést szerzett

pedagógusok részére, a Kutató Csoport kutatómunkájában megbízásos jogviszony alapján való részvételre az alábbi témakörben:

„A Lechner iskola kialakulása, tagjainak építészelméleti és építészeti munkássága, a magyar szecesszió építészeti stílusa és viszonya a korabeli iparművészeti törekvésekhez."

A pályázatot elnyert pedagógus — jelenlegi munkaviszonya fenntartása mellett — a Kutató Csoporttal kötött szerződésben meghatározott kutatási feladatot végez; ennek teljesítésekor a végzett munka arányában díjazásban részesül, amelyre a Csoport havi 300—500 Ft előleget folyósít.

A pályázatot önéletrajzzal és a munkahely vezetőjének javaslatával ellátva ez *év augusztus 15-ig* a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Csoportja igazgatójához (Bp. I. Országház u. 30.) kell benyújtani.

Budapest, 1970. június 15.

Dr. Aradi Nóra s. k.,
igazgató

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézete pályázatot hirdet egy gyakornoki állásra a talajtérképezés, klasszifikáció, talajföldrajzi és egy gyakornoki állásra a talajbiokémia, talajbiológia tárgykörökben.

Pályázhatnak azok, akik egyetemi végzettséggel rendelkeznek.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,
— a megjelölt tárgykörben szerzett szakmai ismereteinek részletezését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban
— az oklevelek hiteles másolatát

A pályázat beadásának *határideje a közzétételtől számított 6 hét.*

A pályázatokat az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézete igazgatójához (Budapest II., Herman Ottó út 15.) kell benyújtani.

Budapest, 1970. június 16.

Szabolcs István s. k.,
intézeti igazgató

Pályázati felhívás

a Debreceni Agrártudományi Főiskolán egyetemi docensi állásra.

A Debreceni Agrártudományi Főiskola pályázatot hirdet a

Matematika—Fizika Tanszéken

1 egyetemi docensi állásra, a fizika oktatására.

Pályázhatnak azok, akik a tudományegyetem matematika—fizika szakán szereztek oklevelet, akik a tárgykörben hosszabb, lehetőleg egyetemi oktatói tapasztalattal, gyakorlattal rendelkeznek, illetve kutatóintézetben szakmájukat eredményesen művelik. Tudományos fokozattal rendelkezők előnyben részesülnek. A kinevezendő docens feladata lesz a tantervben előírt előadások és gyakorlatok megtartása, szervezése, a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, útmutatók megírásában való részvétel.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
2. eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezek között
   — oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését
   — a pályázó által írt könyvek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
   — kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,
3. a pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot 2 példányban

b) szakképzettséget stb. tanúsító oklevelek hiteles másolatát

c) az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot

d) 3 hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár, a pályázó szolgálati idejétől függően.

A pályázati határidő a pályázati felhívás megjelenésétől számított 4 hét.

A pályázatra vonatkozóan részletes felvilágosítást a főiskola rektori hivatala ad munkanapokon a hivatalos órák alatt. Az Agrártudományi Főiskola címe Debrecen, Böszörményi út 138. Tel: 12—230.

Debrecen, 1970. június hó 17.

Bencsik István s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

Pályázati felhívás

Az Agrártudományi Egyetem Mg. Gépészmérnöki Kara pályázatot hirdet a Dékáni Hivatalba osztályvezetői állásra (Dékáni hivatalvezető).

Pályázhatnak azok, akik egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkeznek. Előnyben részesülnek azok a pályázók, akik a felsőoktatásban oktatói vagy egyéb gyakorlatot tudnak igazolni.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését.
2. eddigi munkásságának ismertetését, nyelvismeretét, előző munkahelyeinek felsorolását.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot, két példányban,
2. a szakképzettségét tanúsító oklevél hiteles másolatát,
3. a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,
4. a lakóhely szerinti illetékes rendőrkapitányságtól szerzett erkölcsi bizonyítványt.

A kinevezendő osztályvezető feladata lesz a Dékáni Hivatal, valamint a Tanulmányi Osztály vezetési, adminisztrációs ügyeinek irányítása, illetve intézése.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya (Gödöllő) ad.

A pályázatot az Agrártudományi Egyetem rektorához címezve kell benyújtani a megjelenéstől számított 4 héten belül.

Gödöllő, 1970. június 15.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhívás

az Agrártudományi Egyetem Mg. Gépészmérnöki Karán adjunktusi és tanársegédi állás betöltésére

Az Agrártudományi Egyetem Gépészmérnöki Kara pályázatot hirdet az alábbi tanszékeken betöltendő:

1. Mezőgazdasági Gépek Tanszéken egy adjunktusi,
2. Mg. Villamosítás és Állattenyésztés Gépei Tanszéken egy tanársegédi,
3. Traktorok-Autók Tanszéken egy tanársegédi,
4. Matematika Tanszéken egy tanársegédi állásra.

A kinevezendő egyetemi adjunktus, illetve tanársegéd feladata lesz az oktató, nevelő és kutató munkában való részvétel, a gyakorlatok vezetése és a tanszékvezető által meghatározott egyéb feladatok ellátása. A pályázat során előnyben részesülnek azok, akik oktatási tapasztalattal, szaktanári képesítéssel is rendelkeznek.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;
2. eddigi szakmai munkájának és eredményeinek ismertetését;
3. tudományos és oktató munkájának, valamint kitüntetéseinek, idegen nyelvismereteinek és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését;

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot, két példányban,
2. a szakképzettségét tanúsító oklevél hiteles másolatát,
3. a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,
4. a lakóhely szerinti illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM sz. együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya (Gödöllő) ad.

A pályázatot az Agrártudományi Egyetem rektorához címezve (Gödöllő) kell benyújtani a megjelenéstől számított 4 héten belül.

Gödöllő, 1970. június 15.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel* János, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni : 61 257, közületi : 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70046 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. JÚLIUS 31

TARTALOM

Az Elnökség határozatai
35/1970. sz. határozat
36/1970. sz. határozat
37/1970. sz. határozat
39/1970. sz. határozat
41/1970. sz. határozat

A távlati kutatási terv akadémián belüli előkészítésére vonatkozó tájékoztatásról 111
A Szegedi és Pécsi Akadémiai Bizottság szervezeti kérdéseinek rendezéséről 112
Az ICSU nemzeti bizottságainak újjáválasztásáról ... 112
Az Elnökség 1970. szeptember 1-től december 31-ig terjedő munkatervéről 112
A Magyar Tudomány Szerkesztő Bizottságának kiegészítéséről 113

Az Akadémia főtitkárának utasítása
3/1970. MTA-F. (A. K. 11.)

A szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságokról és azok újjászervezéséről 113

Közlemények

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének közleménye a műszaki kutatási-fejlesztési programok készítésének irányelveiről 114
Az Erdészeti és Faipari Egyetem pályázati felhívása 118
A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályának pályázati felhívása 119
A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 119
A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 119

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 35/1970. számú

határozata

A távlati kutatási terv akadémián belüli előkészítésére vonatkozó tájékoztatásról

(Elnökség, 1970. június 30.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség köszönettel veszi tudomásul a főtitkárnak az 1964-ben kiemelt akadémiai kutatási területek megvizsgálásáról adott tájékoztatását, és elismerését fejezi ki az előterjesztés tartalmi, szerkezeti és szervezési koncepciójával kapcsolatban, amely kiválóan segíti elő a további munkát.

2 Az Elnökség a további megvitatás alapjaként általában helyesnek fogadja el a kiemelendő akadémiai kutatási feladatok tematikáját, valamint az országos távlati kutatási terv előkészítésének munkatervét. Az Elnökség egyetért a főtitkárnak a vitában elhangzottakra adott válaszával, s felkéri a főtitkárt, hogy a tájékoztatást ennek megfelelően egészítse ki.

3 Felhívja az Elnökség a tudományos osztályokat, hogy a szóba jövő akadémiai kutatási feladatok előzetes tervtanulmányát — szükség esetén a tudományos bizottságok bevonásával — vitassák meg, és minden munkafázisban szorosan működjenek együtt a kutatások tárgya szerint irányításra hivatott főtitkárhelyettessel.

Budapest, 1970. július 1.

Erdey-Grúz Tibor s., k.
elnök

*

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Az MTA Elnökségének 36/1970. számú

határozata

a Szegedi és Pécsi Akadémiai Bizottság szervezeti kérdéseinek rendezéséről

(Elnökség, 1970. június 30.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a Szegedi és Pécsi Akadémiai Bizottságra vonatkozó előterjesztést elfogadja, és kimondja, hogy működésüket együttes elnöki-főtitkári utasításban kell részletesen szabályozni.

1.1 A szervezeti rendezés az Akadémiáról szóló törvényerejű rendelet, az alapszabályok, illetve a kiadott ideiglenes Ügyrend alapelveinek megfelelően történjék az alábbi elvek szerint.

1.1.1 A SZAB-nak és a PAB-nak mint akadémiai testületeknek a működése az Elnökség hatáskörébe tartozik, az ezzel kapcsolatos operatív teendőket a Tudományos-Testületi Titkárság látja el. Mint elnökségi bizottságok testületi költségelőirányzatát, valamint a nem akadémiai kutatóhelyeken folyó helyi kutatások esetenkénti ösztönzését célzó céltámogatást — az erre biztosított kereteken belül — az elnök, illetőleg az Elnökség határozza meg.

1.1.2 Minden, területükön folyó akadémiai kutatás szervezése, költségvetése, illetőleg támogatása az MTA Központi Hivatala feladatkörébe tartozik, s ezekről a főtitkár az Akadémia kutatóhelyi hálózata keretében gondoskodik.

1.1.3 A SZAB és a PAB székházának, illetőleg gondnokságának a fenntartása szintén az Akadémia Központi Hivatalának a feladata.

Budapest, 1970. július 1.

Erdey-Grúz Tibor s., k.
elnök

Az MTA Elnökségének 37/1970. számú

határozata

az ICSU nemzeti bizottságainak újjáválasztásáról

(Elnökség, 1970. június 30.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az International Council of Scientific Unions (ICSU) magyar nemzeti bizottsága összetételét a következőkben állapítja meg:

Elnök: *Tigyi József*, az MTA levelező tagja
Titkár: *Quittner János*, az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályának munkatársa

Tagok: *Szigeti György*, a magyar nemzeti bizottság korábbi elnöke; továbbá: az ICSU tagszervezetei magyar nemzeti bizottságainak elnökei:

Bognár Géza, Union Radio Scientifique Internationale URSI
Detre László, International Astronomical Union IAU
Enyedi György, International Geographical Union IGU
Lissák Kálmán, International Union of Physiological Sciences IUPS
Mátrai László, International Union of the History and Philosophy of Science (tudományfilozófiai szekciónál; a történettudományi szekciónak nincs elnöke IUHPS
Pál Lénárd, International Union of Pure and Applied Physics IUPAP
id. Sályi István, International Union of Theoretical and Applied Mechanics IUTAM
Schay Géza, International Union of Pure and Applied Chemistry UIPAC
Straub F. Brunó, Union Internationale de Biochemie, — International Union of Biological Sciences UIB-IUBS
Szádeczky-Kardoss Elemér, International Union of Geological Sciences IUGS
Szőkefalvi-Nagy Béla, International Mathematical Union IMU
Tarján Imre, International Union of Cristallography IUCr
Tarján Róbert, International Union of Nutritional Sciences IUNS (hivatalos nemzeti bizottsága még nincs)
Tárczy Hornoch Antal, Union Géodesique et Géophysique Internationale GGUI
Tigyi József, International Union of Pure and Applied Biophysics IUPAB

Farmakológiai Unió (UFAR) — felvételéről az ICSU őszi közgyűlésén döntenek.

Budapest, 1970. július 1.

Erdey-Grúz Tibor s., k.
elnök

Az MTA Elnökségének 39/1970. számú

határozata

az Elnökség 1970. szeptember 1-től december 31.-ig terjedő munkatervéről

(Elnökség, 1970. június 30.)

Nem teljes szöveg

Az Elnökség f. évi szeptember 1-től december 31-ig terjedő időre szóló munkatervét az alábbiak szerint állapítja meg:

SZEPTEMBER

1. A tanszéki akadémiai kutatások fejlesztése, illetőleg szervezeti kérdései.

2. A könyv- és folyóiratkiadási tevékenységgel kapcsolatos testületi és hivatali tevékenység.
3. Tájékoztató az 1970. november 9—11 között tartandó tudományos ülésszak programjáról.
4. Tájékoztató az Elnökség által kidolgoztatandó nagyobb jelentőségű kérdésekre vonatkozó javaslatokról.

OKTÓBER

1. A tudományos munkakörökben való alkalmazás elvi kérdései az akadémiai kutatóhelyeken.
2. Tájékoztatás az akadémiai reform végrehajtásáról és az eddigi tapasztalatokról.
3. Tájékoztatás a következő (IV.) ötéves népgazdasági terv akadémiai beruházásairól.
4. Munkamegosztás az MTA testülete és hivatala között az akadémiai nemzetközi kapcsolatokban.

NOVEMBER

1. Javaslat az Elnökség 1971. I. félévi munkatervére.
2. Az 1971—1985. évek időszakára vonatkozó tudománypolitikai irányelvek.
3. Tájékoztatás az EüM és az Akadémia közötti kapcsolatokról, különös tekintettel a távlati kutatási tervre.
4. Tájékoztatás a MÉM és az Akadémia közötti kapcsolatokról, különös tekintettel a távlati kutatási tervre.

DECEMBER

1. A magyar tudományos folyóiratok társadalmi szerepe.
2. A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság tájékoztatója az 1971-ben előterjesztendő jelentés tárgyköréről, programjáról és időpontjáról.
3. Tájékoztató a komplex bizottságokról.

Budapest, 1970. július 1.

Erdey-Grúz Tibor s., k.
elnök

Az MTA Elnökségének 41/1970. számú

határozata

a Magyar Tudomány Szerkesztő Bizottságának kiegészítéséről

(Elnökség, 1970. június 30.)

Teljes szöveg

Az Elnökség *Klaniczay Tibort* az I. Osztály képviseletében a Magyar Tudomány Szerkesztő Bizottsága tagjául három évre megválasztja.

Budapest, 1970. július 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1970. MTA-F. (A. K. 11.) számú

utasítása

a szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságokról és azok újjászervezéséről

1. A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala szakigazgatási szervezetében — az Elnökség 16/1970. sz. határozatában foglalt ajánlásnak megfelelően — tanácsadó szervként az alábbi bizottságok működnek:

   Műszerügyi Bizottság
   Kiállítási Bizottság
   Akadémiai Találmányi Bizottság
   Könyvtári Bizottság.

2. A szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságok működésének általános elvei:
   a) az Akadémia főtitkárának tanácsadó szerveként működnek;
   b) ajánlásaikkal, kialakított véleményükkel, illetőleg nagyobb jelentőségű konkrét ügyek kapcsán hozott javaslatukkal segítik a főtitkár döntését;
   c) elnökét, titkárát és tagjait a főtitkár nevezi ki;
   d) működési feltételeikről és funkciójukkal összefüggő igazgatási tevékenységről az a szervezeti egység (főosztály) gondoskodik, ahová szervezetileg a bizottság titkára tartozik.

3. Az egyes bizottságok feladata és szervezete a következő:

   a) *Műszerügyi Bizottság*

A bizottság feladata: javaslattétel, illetőleg vélemény-nyilvánítás — felhívásra vagy saját kezdeményezésből — az akadémiai kutatóhelyek műszerállományának hatékonyabb felhasználására és fejlesztésére, továbbá a műszeres szolgáltatásokra vonatkozó elvi és módszertani kérdésekben. Különösen feladata a bizottságnak az alábbi kérdésekre vonatkozó tanácsadás:

— a szinten tartás fedezete,
— a fejlesztéshez szükséges fedezet és annak súlyozása tudományterületek szerint,
— egy-egy időszakban feltétlenül beszerzendő nagy értékű műszerek kijelölése, telepítésének és az érdekelt kutatóhelyek által történő használatának meghatározása.

A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Tétényi Pál* főtitkárhelyettes,
Titkár: *Csipka László* főosztályvezetőhelyettes

Tagok:
Ádám György akadémikus,
Csikai Gyula, a fizikai tudományok doktora,
Gáspár László, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa,
Haimann Ottó, a Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium igazgatóhelyettese,

Kisjovák József, az Elektronikai és Finommechanikai Kutató Intézet igazgatója,
Lapis Károly akadémikus,
Láng István főtitkárhelyettes
Müller Pál, a föld- és ásványtani tudományok kandidátusa,
Nagy Ferenc akadémikus,
Prohászka János akadémikus,
Pungor Ernő akadémikus
Szittner Antal, a BME Acélszerkezeti Tanszék docense,
Till Ferenc, az ELTE Szervetlen Kémiai Tanszéki Kutatócsoport mérnöke,
Zentai Béla, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság főosztályvezetője.

A bizottság titkára mint az Akadémia Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának főosztályvezetőhelyettese gondoskodik a bizottság működési feltételeinek biztosításáról, továbbá igazgatási feladatként a bizottság ajánlásainak, javaslatainak végrehajtásáról, illetőleg a végrehajtás megszervezéséről. A konkrét döntések előkészítése az illetékes szakigazgatási szervek feladatkörébe tartozik.

b) *Kiállítási Bizottság*

A bizottság feladata: az Akadémia tevékenységének, a kutatási eredményeknek a Budapesti Nemzetközi Vásáron és az Országos Mezőgazdasági Kiállításon, illetőleg külföldön vagy egyéb belföldi kiállításon való bemutatása. A kiállítások fő mondanivalója, illetőleg tartalmi iránya esetenként kerül elbírálásra.
A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Major Máté* akadémikus
Titkár: *dr. Kapócs Ferenc*, az MTA Kutatási Ellátási Szolgálatának igazgatója

Tagok:
Antal Jánosné, ny. osztályvezető h.
dr. Bozsó Ernő főosztályvezető
Ferenc Vilmos kandidátus, intézeti osztályvezető
Kálmán Ferencné, az MTA sajtótitkára
Köpeczi Béla főtitkárhelyettes
Láng István főtitkárhelyettes
Tétényi Pál főtitkárhelyettes.

A bizottság titkára az Akadémia Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztálya közvetlen irányítása alá tartozó Kutatási Ellátási Szolgálat útján biztosítja a bizottság munkájához szükséges működési feltételeket, gondoskodik a bizottság állásfoglalásainak végrehajtásáról, illetőleg a végrehajtás megszervezéséről. A kiállításokat, illetőleg a bemutatókat a bizottság elhatározása alapján a Kutatási Ellátási Szolgálat szervezi.

c) *Akadémiai Találmányi Bizottság*

A bizottság feladata: az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos elvi kérdések összefogása, a tudományos munkák találmányi szintű bírálata, javaslattétel a műszaki újdonságok külföldi jogvédelmének megszerzése kérdésében és a népgazdaság érdekeinek figyelembevételével a műszaki újdonságok hasznosításának elősegítése, valamint a szellemi export lehetőségeinek feltárása.
A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Lengyel Béla* akadémikus
Titkár: *dr. Füzes Elek* szabadalmi ügyintéző

Tagok:
Boross Zoltán, a közgazdaságtudományok kandidátusa, intézeti igazgatóhelyettes
Rajki Sándor, a biológiai tudományok doktora, intézeti igazgató
Szigeti György akadémikus, intézeti igazgató
Vámos Tibor, a műszaki tudományok doktora, intézeti igazgatóhelyettes
Világhy Miklós, az állam- és jogtudományok doktora, tv. egyetemi tanár

A bizottság titkára mint az Akadémia Központi Hivatala Központi Igazgatási Titkárságának munkatársa gondoskodik a bizottság működési feltételeiről és munkájával összefüggő igazgatási tevékenység végzéséről.

d) *Könyvtári Bizottság*

A bizottság feladatát és szervezetét a 2/1970. MTA-F. (A. K. 9.) számú utasítás határozza meg. Ennek megfelelően a bizottság az Akadémiai Könyvtár intézeti tudományos tanácsa jelleggel és hatáskörrel működik, a Könyvtár szakmai tanácsadó testülete.
A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Ligeti Lajos* akadémikus
Titkár: *Rejtő István* kandidátus, a Könyvtár mb. igazgatója

Tagok:
Császár Ákos akadémikus
Deme László, a nyelvtudományok doktora
Durzsa Sándor, a Könyvtár mb. igazgatóhelyettese
Farkas Jánosné, a KFKI Könyvtárának vezetője
Kenéz Ernő, a Könyvtár osztályvezetője
Király István akadémikus
Major Máté akadémikus
Pécsi Márton akadémikus
Szabolcsi Lászlóné akadémikus
Székely Dániel, a Könyvtár osztályvezetője
Tüdős Ferenc akadémikus.

Budapest, 1970. július 13.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Közlemények

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének

közleménye

a műszaki kutatási-fejlesztési programok készítésének irányelveiről

1.

Az 1971—85 közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási terv készítéséről szóló 1040/1969 (XI. 25) Korm. számú határozat III. fejezetének 5. és 6. pontjában foglalt felhatalmazás, valamint az OMFB elnökének és az MTA elnökének 2/1970. (A. K. 10) MTA—OMFB sz. együttes utasí-

tása 3.5.1 pontja alapján mellékletben közzéteszem a műszaki kutatási-fejlesztési célprogramok készítésének irányelveit.

2.

Az irányelvek hatálya kiterjed minden, a kormány kutatási tervébe felveendő műszaki kutatási központi programra.

3.

A hivatkozott kormányhatározat III. 8. pontja szerint a tárcaszintű kutatási célprogramok a kutatási terv mellkletét képezik. Ezért célszerű és kívánatos, hogy a műszaki kutatásokat irányító tárcák a mellékletként kiadott irányelvek figyelembevételével dolgozzák ki az ágazati célprogramok készítésére kiadandó utasításokat a tárcák különleges igényeinek figyelembevételével.

Budapest, 1970. június 30.

Kiss Árpád s. k.,
az OMFB elnöke

Melléklet

Irányelvek a műszaki kutatási-fejlesztési célprogramok készítésére

1. A műszaki kutatások jellege

A műszaki jellegű kutatómunkák öt csoportba sorolhatók:

1.1 A kormány központi fejlesztési programjának kutatási része és a központi kutatási célprogramok.

A központi fejlesztési program több gazdasági ágazat egybehangolt nagyarányú fejlesztése; valamely termelő ágazat nagyarányú fejlesztése, ha az a népgazdaság többi területén is számottevő változást követel meg; fontos technikai irányzat érvényesülésének elősegítése. Központi fejlesztési programmá valamely gazdasági célkitűzés akkor javasolható, ha a kitűzött cél

- a gazdaságirányítás általános szervezeti keretei között nem vagy nem kellő hatékonysággal oldható meg,
- a népgazdasági terv megvalósítására szolgáló irányítási módszereknél szorosabb, részleteiben is koordinált végrehajtást igényel,
- a központi pénzeszközök nagyarányú igénybevételét teszi szükségessé,
- a hosszútávra kiható program társadalmi jelentősége és a vele járó kockázat miatt szükségessé teszi a kormány felügyeletét a megvalósítás folyamatában is.

A kormány központi műszaki fejlesztési programjai közül nem szükségképpen mindegyik igényel kutató munkát. Az országos távlati tudományos kutatási tervbe a kutató munkát igénylő központi műszaki fejlesztési programok kutatási kihatásai kerülnek. Felvehetők az országos távlati tudományos kutatási tervbe olyan műszaki központi célprogramok is, amelyek csak előkészítik a jövőben kialakítandó műszaki-fejlesztési programokat. Az országos távlati tudományos kutatási tervbe tehát beillesztendő a kormány központi műszaki fejlesztési programjának kutatási része, továbbá a központi kutatási célprogramok.

1.2 Tárcaszintű (ágazati) fejlesztési programok kutatási része és a tárcaszintű (ágazati) kutatási célprogramok.

A tárcaszintű műszaki kutatási célprogram olyan konkrét gazdasági célra irányuló kutatómunkának a terve, melynek gazdasági hatása csak olyan hosszú idő múlva jelentkezik, hogy arra a vállalatok anyagi érdekeltsége előreláthatóan már nem terjed ki, továbbá amelyeknek meghozatalához szükséges informáltság, a velük kapcsolatos kockázat, a végrehajtáshoz szükséges anyagi eszközök nagysága olyan mérvű, hogy az egy vagy néhány vállalatnak közösen sem állhat rendelkezésére.

1.3 Tárcaszintű megbizatások.

Az OMFB és a műszaki kutatásokat irányító tárcák kiadhatnak olyan megbízásokat is, melyeknek sem műszaki jellegük, sem várható gazdasági kihatásuk nem éri el az ágazati célprogram számára meghatározott követelményeket.

1.4 Vállalati szintű kutatómunkák.

A vállalati szintű kutatómunkákat a vállalat saját anyagi eszközeinek segítségével, saját szervezetével vagy más kutató intézményekkel kötött szerződések formájában biztosítja.

1.5 Műszaki alapkutatások.

A műszaki alapkutatások bár célra orientáltak, de — mint az alapkutatásoknak általában — a céljuk nem határozható meg olyan pontossággal, mint amilyen szükséges az 1.1, illetve 1.2 pontban leírt központi, illetve ágazati célprogramok esetében. A műszaki alaptudományi kutatások célja a műszaki alaptudományok belső törvényszerűségeinek tisztázása és ezen keresztül a műszaki tudományok általános fejlesztése.

Jelen irányelvek elsősorban az 1.1 és 1.2 pont alatt felsorolt kutatási célprogramokra és ágazati célprogramokra vonatkoznak.

A vállalatok kutatási szerződéseiket továbbra is az OMFB elnökének 1/1968(I. 11) OMFB számú rendelete alapján adják ki.

Az 1.5 pont alá tartozó műszaki alapkutatásokra akár a Magyar Tudományos Akadémia, akár a tárcák, akár pedig a vállalatok adhatnak megbízásokat, ezen megbízások formáit az érdekelt szervek saját hatáskörükben szabályozzák. A kutatási célprogramok készítésénél célszerű és ajánlatos azonban azoknak az alaptudományi feladatoknak a célprogramba való beépítése, melyeknek fejlődése és esetleges eredményei a célprogram menetét közvetlenül befolyásolhatják.

2. A célprogramok készítésének módszere

A kutatási-fejlesztési célprogramok célja az, hogy a termelést irányító főhatóságok számára mindazokat a műszaki, tudományos és gazdasági információkat biztosítsák, amelyek alapján a rendelkezésre álló pénzügyi források legkedvezőbb felhasználásával a legnagyobb hatékonyságú fejlesztési irányokat kiválaszthatják. A célprogramoknak ezen

cél elérésért ki kell térniük minden olyan információszerzési módozatra, amely a kívánt cél elérésében eredményesen felhasználható (hazai kutatómunka, KGST együttműködés, licencia vagy know-how vétel). A szükséges információkat a célprogram tanulmány foglalja össze.

A célprogram tanulmányok készítése, valamint azoknak jóváhagyása és elfogadása után a kutatómunka megindítása a következő sorrendben történik:

— célprogram tanulmány vázlat (a továbbiakban célprogram vázlat) készítése
— a célprogram vázlatok elbírálása
— a célprogram tanulmány elkészítése
— a célprogram tanulmány szakmai és pénzügyi elbírálása; döntés a tanulmány elfogadásáról, elutasításáról vagy átdolgozásáról,
— a célprogram- felelős kijelölése, az elfogadott tanulmány alapján kutatási megbízások kiadása vagy a szükséges információk — KGST együttműködés, licencia vagy know-how vétel útján történő — megszerzése, a program hálós tervének elkészítése.

2.1 Célprogram vázlat készítése

A célprogram vázlat olyan rövid, néhány oldalas tanulmány, amely mindazokat az elemeket tartalmazza, melyeket a 3. fejezetben részletezett célprogram tanulmány végleges formában kell hogy tartalmazzon.

Tekintettel arra, hogy a célprogram tanulmányok elkészítése műszaki-fejlesztési, pénzügyi és tudományos kutatási problémák gondos és részletes elemzését igényli; a célprogram vázlat célja és feladata csupán azoknak a témáknak első megközelítésben való kiválasztása, amelyeket részletesen és a célprogramok által megkövetelt mélységben érdemes kidolgozni. Célprogram vázlatot készíthetnek vagy készíttethetnek az OMFB; a műszaki kutatásokat irányító tárcák; továbbá vállalatok, kutató és tervező intézmények; valamint az Egyetemek és az MTESZ egyesületek, melyek célprogram vázlataikat a célprogram szempontjából illetékes főhatósághoz nyújtják be elbírálás szempontjából.

2.2 A célprogram vázlatok elbírálása

Az OMFB, illetőleg a minisztériumok a célprogram vázlatokat elbírálják, és a programvázlat alapján a célprogramokat elkészítik, vagy azok elkészítésére megbízást adnak ki. A célprogram elkészítésére megbízás adható: intézményeknek, vállalatoknak vagy külön erre a célra a felügyeleti hatóság által megbízott szakértőkből álló testületnek.

Amennyiben a célprogram vázlatban foglalt információk a döntéshez nem elegendők, úgy a felügyeleti hatóságok tájékozódó jellegű előkísérletek végzését rendelhetik el, melyeknek eredményével a célprogram vázlat az elbíráláshoz szükséges tájékoztató adatokkal kiegészíthető.

Azok a célprogram vázlatok, amelyek a tárcák megítélése szerint megfelelnek az 1.1 pontnak, az 1040/1069.(XI. 25.) Korm. határozat III. 5. pontja értelmében a kormány tervébe való felvétel céljából az OMFB-hez terjesztendők.

2.3 A célprogram tanulmány elkészítése

A célprogram tanulmány tartalmát és elkészítésének irányelveit a 3. fejezet tartalmazza.

2.4 A célprogram tanulmány elbírálása

Az elkészült célprogram tanulmányok közül a kormányzati szintű kutatási célprogramokat az OMFB, az ágazati szintűeket pedig az érdekelt tárcák saját hatáskörükben — pénzügyi forrásaik, figyelembevételével — felülbírálják, és döntenek a célprogram tanulmány elfogadásáról, esetleges módosításáról, illetőleg időbeli sorolásáról.

2.5 A célprogram tanulmány végrehajtásához szükséges intézkedések

Az elfogadott célprogram tanulmány alapján kijelölendő a célprogramért felelős szerv és felelős személy.

A célprogram végrehajtásáért felelősként kijelölhető:

— az illetékes tárca
— külön erre a célra, a program időtartamára szervezett programiroda
— vállalat vagy intézmény.

A szerv megjelölésén kívül azonban megjelölendő az intézményen belül a célprogramért felelős személy is. Amennyiben a felelős személy külön megnevezve nincsen, úgy a célprogramért az érdekelt szerv vezetője (vállalat, intézet igazgatója, programiroda vezetője) felelős.

Az elfogadott célprogram tanulmány alapján a hálós tervezés, programozás valamely ismert módszere szerint hálóterv készítése ajánlatos. A hálós program készítésének módszereit a célprogram felett felügyeletet gyakorló tárcák saját hatáskörükben szabályozzák azzal, hogy a hálós tervnek legalább a több intézmény együttműködéséből származó eseményeket, valamint megfelelő időben a döntési csomópontokat célszerű tartalmaznia, és értelemszerűen összhangban kell lennie a célprogram tanulmányban lefektetett tevékenységekkel. Az egy intézményen belül folyó kutatásra hálóterv csak akkor készítendő, ha azt a megbízást adó tárca vagy az érdekelt intézmény vezetője saját hatáskörében elrendeli.

3. A célprogram tanulmányok szerkezete

A célprogram irányulhat:

a) új termékek (anyag, félgyártmány, készgyártmány vagy gyártmánycsalád) előállítására vagy esetleg új ipari ágazat létesítésére,
b) a gyártás menetét széles körben befolyásoló új technológiák kifejlesztésére,
c) már piacon levő termékek továbbfejlesztésére vagy azoknak helyettesítésére,
d) ismert és használatban levő technológiai eljárások továbbfejlesztésére,
e) a termelést lényegesen befolyásoló üzemszervezési feladatok megoldására.

A célprogram tanulmány a következő fejezetekből áll:

— az elérendő kutatási-fejlesztési cél meghatározása és az elérendő cél népgazdasági jelentőségének kifejtése,

— a fejlesztési céllal összefüggő szakterület jelenlegi helyzete,
— a kutatási-fejlesztési cél eléréséhez megoldandó feladatok ismertetése, számbavétele,
— a kutatási-fejlesztési cél megvalósításának (anyagi, szellemi stb.) feltételei,
— az elért kutatási-fejlesztési eredmény hasznosítása és annak feltételei,
— a célprogram megvalósításának várható műszaki-gazdasági eredménye,
— szükség esetén azon alapkutatási irányoknak a számbavétele, amelyeknek várható eredményei a célprogram menetét vagy annak végeredményeit a végrehajtás időtartama alatt befolyásolhatják.

3.1 Az elérendő kutatási-fejlesztési cél meghatározása

A kutatási-fejlesztési célkitűzést a feladat természetének megfelelő legnagyobb pontossággal kell meghatározni és ott, ahol lehetséges, műszaki és gazdasági paraméterekkel kell jellemezni. A 3. pontban felsorolt a) és b) kutatómunkáknál ez nem minden esetben lehetséges. Ilyen esetben legalább a célkitűzésből folyó és lehetőleg nagy pontossággal becsült műszaki és gazdasági mutatókat kell megadni. A többi: c), d), e) pontnak megfelelő célkitűzés műszaki-gazdasági paraméterei egyértelműen meghatározhatók.

3.2 A kutatási-fejlesztési cél szakterületének jelenlegi helyzete

A fejezet keretében ismertetni kell a hazai helyzetet, ezen belül a témában folyó vagy ahhoz kapcsolódó kutatási-fejlesztési tevékenységeket, távlati terveket. Ezzel párhuzamosan kell mérlegelni a kutatási-fejlesztési célhoz tartozó szakterületnek a helyzetét a fejlett ipari államokban, mérlegelni kell a fejlődés várható irányát, valamint a világpiaci igények várható alakulását. Amennyiben a kutatási-fejlesztési cél meglevő külföldi szabadalmakba ütközhet, úgy a vonatkozó szabadalmakat is ismertetni kell.

3.3 A kitűzött kutatási-fejlesztési cél eléréséhez megoldandó feladatok ismertetése

Ebben a fejezetben kell összehangolni

a) mindazon tevékenységeket, amelyek a kitűzött műszaki cél eléréséhez szükséges kutató munkát jellemzik. A kutatási feladatok leírásának olyan részletességűnek kell lennie, amelynek alapján a tanulmány elfogadása esetén a HTP program elkészíthető. Éppen ezért a kutatási tevékenységek leírásánál már meg kell nevezni azokat a szerveket, amelyek az egyes tevékenységek végrehajtására akár szellemi felkészültségük, akár pedig műszer- és gépparkjuk szempontjából elsőrendűen alkalmasak. Ha több olyan kutató szerv van, amely a program egyes fázisaiban részt vehet, célszerű a kapacitás biztosítása vagy a munka megosztása érdekében többet is figyelembe venni.

Amennyiben a kutatási program megvalósításához szükséges valamely nagy műszer vagy berendezés az érdekelt intézménynél nem áll rendelkezésre, úgy célszerű megkeresni azt az intézményt, amely a hiányzó műszerrel vagy géppel rendelkezik, és a kutatási programba kellő időben bevonható annak érdekében, hogy a hiányzó műszer beszerzése miatt előálló késés elkerülhető legyen.

b) A fejlesztési cél eléréséhez szükséges tevékenységek közül melyeket volna célszerű KGST együttműködés keretében, licencia vagy know-how vétellel vagy egyéb nemzetközi együttműködés keretében megoldani. Ugyanitt mérlegelendő az is, hogy a kitűzött célt nem lehet-e teljes egészében gazdasági szempontból vagy idő és kutatókapacitás megtakarítása szempontjából előnyösebben külföldi tapasztalatok átvételével vagy megvételével megoldani.

A kutatási tevékenységek terve, figyelembe véve a belföldi kutatási lehetőségeket és a külföldi információszerzési lehetőségeket, több változatban is elkészíthető. Mérlegelni kell az egyes változatok végrehajtásának időtartamát, és meg kell határozni az egyes változatoknál a befejezés várható legvalószínűbb időpontját. Célszerű azonban annak számbavétele is, hogy milyen feltételekkel (pl. több intézmény közötti munkamegosztás) lehet a programot a legrövidebb határidőre befejezni.

3.4 A kitűzött kutatási-fejlesztési cél megvalósításának feltételei

A 3.3 fejezetben megadott egyes feladatokra meg kell határozni a végrehajtás feltételeit. Feladatonként meg kell adni a feladat megoldásának költségét, külön kitérve az esetleges beruházási szükségletekre is. Minden feladatnál meg kell vizsgálni, hogy rendelkezésre áll-e a feladat megoldására alkalmas szakembergárda. Meg kell határozni a hiányzó feltételek megvalósításának módozatait és annak anyagi kihatásait.

A feladatok végrehajtása feltételeinek tárgyalásánál figyelembe kell venni a licencia-vásárlási és KGST vagy egyéb nemzetközi együttműködési lehetőségeket, egybevetve a hazai kutatómunka költségeivel.

A fejezet végén meg kell adni a 3. fejezetben részletezett változatok szerint összegezve az egész célprogram megvalósításához szükséges

— kutatás-fejlesztés anyagi ráfordításokat és az esetleg szükséges beruházási költségeket,
— a program megvalósításában közreműködő vagy az eredményt igénybe vevő vállalatok költséghozzájárulásait.

Tekintettel arra, hogy egy-egy célprogram anyagi fedezetének biztosításában az OMFB, a Magyar Tudományos Akadémia és a kutatást irányító tárcák közül egy vagy több szerv is részt vehet, a költségigények feltüntetésénél célszerű a költségigényeket külön részletezni az alábbiak szerint:

OMFB
MTA
a program felett felügyeletet gyakorló tárca;
más tárca.

Amennyiben a célprogram megvalósításának költségeit több vállalat fedezi, célszerű kitérni a vállalatok közti költségek megoszlására is. Ennek érdekében törekedni kell a vállalati hozzájárulás mértékének lehetőleg pontos megállapítására.

A célprogram megvalósításának költségigénye és megoszlása

Év	Költség megoszlás		Évenkénti költségigény
	Tárca hozzájárulás	Vállalati hozzájárulás	
1	2	3	4
Összesen:			

3.5 Az elért műszaki fejlesztési eredmény hasznosítása és annak feltételei

Ebben a fejezetben a kutatási-fejlesztési célprogram eredményeinek piaci értékesítési lehetőségeit és az értékesítés feltételeit kell meghatározni. Éppen ezért közelítő pontossággal meg kell határozni azt, hogy a célprogram eredményeképpen előállított termékekből milyen mennyiség és milyen időpontban kerülhet hazai piacra, illetőleg szocialista vagy tőkés exportra. Technológiai jellegű műszaki-fejlesztési célok esetében meg kell határozni azt, hogy a kifejlesztett új technológia milyen mértékben és milyen feltételek mellett terjeszthető el, üzemszervezési feladatoknál ebben a fejezetben kell jellemezni azt, hogy az eredmény milyen körben hasznosítható. Mindegyik esetben részletezni kell az elért eredmény gazdasági hasznosításával kapcsolatos beruházási igényeket, valamint azt is, ha az eredmény értékesítésének különleges feltételei vannak.

3.6 A célprogram megvalósításának várható műszaki-gazdasági eredménye

A 3.4 és 3.5 fejezet alapján az ott feltüntetett változatoknak megfelelően röviden összefoglalva fel kell becsülni a célprogram várható műszaki-gazdasági eredményét. Ezen gazdasági eredmények elemzésének kormányzati szintű célprogramok esetében ki kell terjedni a program teljes gazdasági kihatására, az ágazati célprogramok esetében a gazdasági-műszaki értékelésnek elsősorban az érdekelt tárca területén jelentkező anyagi eredményeket kell tartalmaznia, de ki kell térnie a közvetetten jelentkező műszaki-gazdasági eredményekre is abban az esetben, ha azok nem közvetlenül a felügyeletet gyakorló tárca területén jelentkeznek.

Mind a központi, mind pedig az ágazati kutatási célprogramok esetében meg kell határozni azt, hogy a hasznosítási lehetőségek és a termelési előirányzatok figyelembevételével a kutatási, fejlesztési, pénzügyi ráfordítás népgazdasági szinten milyen ütemben és mikor térül meg.

3.7 Az alapkutatási irányok számbavétele

Amennyiben a célprogram közvetlenül kapcsolódik valamely műszaki vagy más alaptudományi területhez, melynek közvetlen fejlődése a célprogram menetét is befolyásolhatja, úgy ebben a fejezetben kell tárgyalni azokat a műszaki és természettudományi alaptudományi lehetőségeket, amelyek a célprogram menetét és végeredményét valamilyen mértékben befolyásolják (pl. a járműfejlesztési program keretén belül a járművek méretezése szükségessé teheti a műszaki mechanika egyes ágazatainak: lengéstan, szilárdságtan, meghatározott irányban való művelését). Ilyen esetekben célszerű és ajánlatos ezeket az irányzatokat számba véve az érdekelt alaptudományi területeket is a célprogram keretébe bevonni.

4. A célprogramok készítésével kapcsolatos egyéb irányelvek

4.1 A központi kutatási célprogramok, az ágazat' célprogramok egyeztetésére és összehangolására a Tudománypolitikai Bizottság 30.006/1970 számú határozatával jóváhagyta a Műszaki Kutatásokat Koordináló Tanács szervezetét. Az MKKT feladata a központi és ágazati műszaki kutatási- fejlesztési célprogramok folyamatos egyeztetése és koordinálása, valamint javaslattétel a kormány tervébe felveendő műszaki kutatási célprogramokra. Az MKKT ajánlattevő szerv, melynek feladata ajánlások útján a célprogramok összehangolása és a kölcsönös információk biztosítása.

4.2 A célprogramok elkészítésével kapcsolatos teendők határidejét az MTA elnökének és az OMFB elnökének 2/1970. (A. K. 10) MTA—OMFB számú együttes utasítása szabályozza.

4.3 Kívánatos, hogy az egyes műszaki kutatásokat irányító tárcák a célprogram készítésre vonatkozó utasításaikat jelen irányelvek figyelembevételével adják ki.

Tekintettel arra, hogy kutatási témák, illetve célprogramok most is folyamatban vannak, az egységes eljárás érdekében célszerű volna, ha a tárcák ezen irányelveket és a célprogramok készítésének kötelezettségét olyan kutatómunkákra nem terjesztenék ki, amelyek 1972. december 31-ig befejeződnek.

4.4 Mindaddig, amíg a központi célprogramok jóváhagyása a Tudománypolitikai Bizottság részéről, illetve az ágazati célprogramok jóváhagyása a tárcák részéről meg nem történik, addig a kutatási munkák a jelenleg érvényben levő rendszer szerint folytatandók.

4.5 A kutatási célprogram tanulmányok 3.3 fejezetében leírt hálós tervek készítésénél — amennyiben a hálós terv készítése szükségessé válik — az érdekelt szervek vegyék igénybe a HTP tervezésben járatos intézmények segítségét, amennyiben saját erejükből a HTP terv készítését nem tudnák megoldani.

4.6 Amennyiben a célprogramnak alaptudományi vonatkozásai is vannak (3.7 fejezet), célszerű, ha a célprogram készítői a Magyar Tudományos Akadémia véleményét is kikérik.

Pályázati felhívás

Az Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) pályázatot hirdet a Faipari Mérnöki Kar Bútor- és Épületasztalosipari Tanszéken egy tanársegédi állásra.

A kinevezendő egyetemi tanársegéd feladata a „Faipari Műhelygyakorlatok", a „Bútor- és épületasztalosipari szerkezetek" tantárgyak gyakorlatai-

nak vezetése, általában közreműködés a tanszék oktató-nevelő és kutató munkájában.

A betöltésre kerülő állás után a 201/1970. MüMüM számú utasításban 5004 kulcsszám szerinti álláshelyre megállapított illetmény jár.

A pályázatokat az előírt mellékletekkel együtt a Pályázati felhívásnak a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételét követő 4 héten belül, de legkésőbb 1970. augusztus 10-ig kell benyújtani a Rektori Hivatalba.

Pályázhatnak azok a faipari mérnökök, akik oklevelük megszerzése után a fent felsorolt tárgyak területén gyakorlati munkásságot tudnak igazolni.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást a Faipari Mérnöki Kar Dékáni Hivatala és az Egyetem Rektori Hivatala (Sopron, Bajcsy-Zs. u. 4. Tel: 11—100) ad.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;
2. eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését;
3. tudományos és oktató munkájának részletes ismertetését;
4. a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg;
5. tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését;
6. a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot,
2. a szakképzettséget, illetve a tudományos fokozatot tanúsító oklevél hiteles másolatát,
3. az egyetemtől beszerzett és kitöltött törzslapot,
4. erkölcsi bizonyítványt.

Sopron, 1970. július 4.

Pankotai Gábor s.k.
prorektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatalának Természettudományi I. Főosztálya pályázatot hirdet az Akadémiai Számítástechnikai Központja igazgatói állására.

Pályázhatnak azok, akik egyetemi végzettséggel, tudományos fokozattal és a számítástechnika körében hosszabb gyakorlattal rendelkeznek, és számottevő tudományos eredményeik vannak.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,
— a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,
— a pályázó tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— az oklevelek hiteles másolatát,
— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,
— a lakhely szerinti illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárához (Budapest, V., Roosevelt tér 9.) kell benyújtani.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 2 hét.

Budapest, 1970. július 20

Páris György s. k.
főosztályvezető

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke minden *pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70094 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

J 14 49

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 12. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. AUGUSZTUS 26.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1970. évi 19. tvr.	A gazdasági társulásokról	122
	1970. évi 20. tvr.	A debreceni Agrártudományi Egyetem létesítéséről	125
	1970. évi 21. tvr.	A keszthelyi Agrártudományi Egyetem létesítéséről	126
	1970. évi 22. tvr.	A Pénzügyi és Számviteli Főiskola létesítéséről	126
	1970. évi 24. tvr.	A Pollack Mihály Műszaki Főiskola létesítéséről	126
	26/1970. (VIII. 7.) Korm. rendelet	A Felsőfokú Villamosenergiaipari Technikum megszüntetéséről	127
	29/1970. (VIII. 7.) Korm. rendelet	A főiskolákról, a felsőfokú intézetekről, valamint az egyetemeken szervezett főiskolai karokról	127
	1028/1970. (VIII. 7.) Korm. határozat	A debreceni Agrártudományi Egyetem létesítéséről szóló 1970. évi 20. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról	130
	1029/1970. (VIII. 7.) Korm. határozat	A keszthelyi Agrártudományi Egyetem karairól és a képzési időről	130
	1030/1970. (VIII. 7.) Korm. határozat	A Pénzügyi és Számviteli Főiskola irányításáról, kari tagozódásáról és képzési idejéről	131
	1032/1970. (VIII. 7.) Korm. határozat	A Pollack Mihály Műszaki Főiskola képzési idejéről, irányításáról, valamint a budapesti Felsőfokú Építő- és Építőanyagipari Gépészeti Technikum, továbbá a pécsi Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum átszervezésével kapcsolatos átmeneti intézkedésekről	131
	1033/1970. (VIII. 7.) Korm. határozat	A Budapesti Műszaki Egyetemen Vízgazdálkodási Főiskolai Kar létesítéséről	132
	1034/1970. (VIII. 7.) Korm. határozat	A Nehézipari Műszaki Egyetemen Vegyipari Automatizálási Főiskolai Kar létesítéséről	132
Miniszteri rendeletek és utasítások	5/1970. (VII. 23.) MüM-PM	Ösztöndíjjal külföldön tartózkodók munkaviszonyáról	133
	132/1970. (M. K. 15.) MM	A Tudományos Továbbképzési Ösztöndíj létesítéséről szóló 1014/1970. (V. 10.) Korm. számú határozat végrehajtásáról	133
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézetének pályázati felhívásai	134
		Az Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása	135
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	135
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	135

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 19. számú

törvényerejű rendelete

a gazdasági társulásokról

I. Általános rendelkezések

1. § (1) Állami vállalatok és szövetkezetek, valamint más szocialista gazdálkodó szervezetek (a továbbiakban: gazdálkodó szervezetek) e törvényerejű rendelet szabályai szerint társasági szerződéssel gazdasági társulásokat hozhatnak létre.

(2) A gazdasági társulás keretében a tagok közös gazdálkodó tevékenységet folytatnak, amelynek nyereségéből közösen részesülnek s veszteségét is közösen viselik.

(3) A tagok a társasági szerződés tartalmát a jogszabályok keretei között szabadon állapítják meg. A gazdasági társulásokra vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

2. § A gazdasági társulás: egyszerű társaság (5—7. §) vagy közös vállalat (8—30. §). Gazdasági társulás külön jogszabályok alapján szövetkezeti társulásként (1967. évi III. tv 53—56. §-a), egyesülésként, részvénytársaságként vagy korlátolt felelősségű társaságként [11/1967. (V. 13.) Korm. sz. rend. 34—38. §-a] is működhet.

3. § (1) A társasági szerződés csak írásban érvényes. A közös név (cég) alatt működő egyszerű társaság (7. §) és a közös vállalat létrehozására irányuló szerződés érvényességéhez valamennyi tag aláírásával ellátott és jogtanácsos (ügyvédi munkaközösség) által ellenjegyzett okirat szükséges.

(2) Ha a gazdasági társulás létrejöttéhez jogszabálynál fogva a vállalati nyilvántartásba és a cégjegyzékbe való bejegyzés is szükséges, a társulás a cégjegyzékbe való bejegyzéssel keletkezik. Ilyen esetben a vállalati nyilvántartásba való bejegyzés a cégjegyzékbe való bejegyzés feltétele.

4. § Ha a gazdasági társulás működése nyilvánvalóan a közérdekbe vagy a népgazdaság érdekébe ütközik, a társulás fő tevékenysége szerint illetékes ágazati miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben a társulás feloszlatását rendeli el.

II. Az egyszerű társaság

5. § Egyszerű társaság létesítésére irányuló szerződéssel a felek egymással szemben arra vállalnak kötelezettséget, hogy közös gazdálkodó tevékenységet folytatnak, amelynek nyereségéből közösen részesülnek s veszteségét is közösen viselik, és az ehhez szükséges anyagi eszközöket közös rendelkezésre bocsátják.

6. § Az egyszerű társaság a polgári jogi társaságra vonatkozó szabályok (Ptk 571—578. §) szerint működik, a tagok képviseletére azonban csak az jogosult, akit erre a társasági szerződésben kijelöltek.

7. § (1) Az egyszerű társaság gazdálkodó tevékenységét közös név alatt is folytathatja. A társaság közös neve alatt jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat; a tagok a társaság kötelezettségeiért közvetlenül, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek. A felelősség kizárása vagy korlátozása harmadik személy irányában hatálytalan.

(2) A közös név alatt működő társaság nevét, székhelyét és tevékenységi körét, továbbá a tagok nevét, székhelyét és tevékenységi körét, valamint a társasági szerződésben kijelölt közös képviselő nevét, a képviselet módját és a képviseleti jog esetleges korlátozásait, továbbá mindezek módosulását be kell jegyezni a cégjegyzékbe; a bejegyzés elmaradása azonban nem érinti a tagok felelősségét a társaság kötelezettségeiért.

III. A közös vállalat

8. § (1) A közös vállalat meghatározott vagyoni betétekből álló induló vagyonnal alakul, és tagjainak kötelezettsége a közös vállalat irányában csak a betét szolgáltatására, valamint a társasági szerződésben és a jelen törvényerejű rendeletben megállapított esetleges egyéb vagyoni hozzájárulásokra terjed ki; a társaság kötelezettségeiért a tagok — a 18. §-ban és a 30. § (4) bekezdésében foglaltak kivételével — nem felelnek.

(2) A közös vállalat jogi személy.

(3) A tagsági jogokról értékpapírt érvényesen nem lehet kiállítani.

9. § A közös vállalat létesítésére vonatkozó társasági szerződésben meg kell határozni

a) a közös vállalat nevét, székhelyét, tevékenységi körét, valamint a határozott időre szóló társasági szerződés lejáratának időpontját;

b) az induló vagyon összegét;

c) a tagok nevét, székhelyét, vagyoni betétjük összegét, valamint az őket a társasági szerződés alapján terhelő esetleges egyéb vagyoni hozzájárulásokat; továbbá

d) a tagokat ebben a minőségükben megillető jogokat és az őket e minőségüknél fogva terhelő kötelezettségeket.

10. § A közös vállalat létrejöttéhez a vállalati nyilvántartásba és a cégjegyzékbe való bejegyzés is szükséges. A bejegyzés alkalmával a 9. § *a)—c)* pontjában felsorolt adatokat, továbbá az igazgatótanács tagjainak nevét és lakcímét, az igazgató nevét és lakcímét, valamint a közös vállalat képviseletére jogosult más személyek nevét és lakcímét, a képviselet módját és a képviseleti jogosultság esetleges korlátozásait is fel kell tüntetni.

11. § (1) A közös vállalatnak a vállalati nyilvántartásba való bejegyzéséhez az ágazati miniszternek a pénzügyminiszter előzetes egyetértésével adott engedélye szükséges.

(2) Helyi jelentőségű és olyan más közös vállalat esetében, amelynek tagjai között állami gazdálkodó szervezet nincs, az (1) bekezdés szerinti jogkört a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottsága gyakorolja. Ha a közös vállalat, melynek tagjai között állami gazdálkodó szervezet nincs, országos jelentőségű, a megyei (fővárosi,

megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottsága döntése előtt az ágazati miniszter véleményét is kikéri.

(3) Ha a közös vállalat tárgya olyan tevékenység, amelynek folytatását jogszabály engedélyhez köti, a közös vállalat bejegyzéséhez erre az engedélyre is szükség van.

12. § A közös vállalatnak a cégjegyzékbe való bejegyzése után a társasági szerződés érvényességét alaki okból, egy év elteltével pedig tartalmi okból sem lehet kifogásolni.

13. § (1) A tagok kötelesek biztosítani a közös vállalat rendeltetésszerű működésének gazdasági feltételeit.

(2) A vagyoni betétek különböző nagyságúak is lehetnek. A tag készpénz helyett természetbeni betétet is szolgáltathat, ha annak tárgya értékelhető dolog vagy jog, a természetbeni betét tárgyát és értékét a társasági szerződésben meghatározták, és az induló vagyonból feltétlenül pénzben biztosítandó rész rendelkezésre áll.

(3) A társasági szerződésben az (1)—(2) bekezdések szabályaitól érvényesen nem lehet eltérni.

14. § (1) Ha valamelyik tag a közös vállalat megalakulása után egy másik tag vagyoni betétjét megszerzi, saját vagyoni betétje a megszerzett betét összegével megnövekszik.

(2) A vagyoni betétet olyan gazdálkodó szervezetre, amely a közös vállalatnak nem tagja, csak az igazgatótanács beleegyezésével lehet érvényesen átruházni. Ilyen esetben a közös vállalat többi tagját a vagyoni betétre elővásárlási jog illeti meg. Ha az elővásárlási joggal több tag kíván élni, azt betétjeik arányában gyakorolhatják.

(3) Elővásárlási jog illeti meg a tagokat akkor is, ha a vagyoni betét jogszabály alapján olyan gazdálkodó szervezetre száll át, amely a közös vállalatnak nem tagja, vagy a betétre kívülálló javára végrehajtást vezetnek.

(4) A társasági szerződés a vagyoni betét átruházását vagy átszállását nem könnyítheti meg.

15. § (1) A társasági szerződésben a tagok egyéb vagyoni hozzájárulásra is vállalhatnak kötelezettséget.

(2) Ha a tag a szerződésben kikötött vagy a jelen törvényerejű rendeletben meghatározott egyéb vagyoni hozzájárulásra irányuló kötelezettségének írásbeli felszólítás ellenére sem tesz eleget, vagy a közös vállalatban maradása a közös vállalat érdekeit egyébként súlyosan sértené, az igazgatótanács a tagot a közös vállalatból kizárhatja, és gondoskodik vagyoni betétjének megváltásáról.

(3) A kizárt tag vagyoni betétjét a közös vállalat bármelyik tagja magához válthatja; a megváltási jogot többen együtt betétjeik arányában gyakorolhatják. Az a tag, aki a betétet magához váltotta, köteles a kizárt tagra kirótt vagyoni hozzájárulást is teljesíteni.

(4) A megváltási ár kérdésében, továbbá abban a kérdésben, hogy a tagnak a társaságban maradása a közös vállalat érdekét súlyosan sérti-e, a tag az igazgatótanács határozatát, annak meghozatalától számított három hónap alatt, keresettel támadhatja meg a megyei (fővárosi) bíróság előtt.

16. § A közös vállalat tagjainak vagyoni betétjét érvényesen nem szerezheti meg és zálogba sem veheti.

17. § (1) A közös vállalat fennállása alatt a tagok az évi mérleg szerint mutatkozó nyereségnek csak arra a részére tarthatnak igényt, amelyet a társasági szerződés és a jogszabályok értelmében a tagok között fel kell osztani.

(2) A tagok között a nyereség vagy veszteség vagyoni betétjeik arányában osztható meg. A társasági szerződés az egyes tagokat sem a nyereségből, sem a veszteségből érvényesen nem zárhatja ki.

(3) Az igazgatótanács az évi mérleg megállapítása alkalmával elrendelheti — a jogszabályban megszabott mértéken felül is — tartalékalap képzését. A veszteséget mindenekelőtt a tartalékalapból kell fedezni.

18. § Ha a tartalékalap a veszteség fedezetére nem elegendő, az igazgatótanács a tagokat betétjeik arányában további vagyoni hozzájárulásra kötelezi, vagy a közös vállalatnak más vállalattal való egyesülését, illetve megszűnését határozza el. A társasági szerződésben e szabálytól nem lehet érvényesen eltérni.

19. § (1) A közös vállalat ügyeiben az általános irányítás és az utasítás joga az igazgatótanácsot illeti.

(2) Az igazgatótanács a közös vállalat minden egyes tagjának egy-egy küldöttjéből áll. A tagok küldötteiket bármikor beszámoltathatják és visszahívhatják.

(3) Az igazgatótanács határozatképes, ha ülésén legalább az induló vagyon háromnegyed részét képviselő vagyoni betét tulajdonosának kiküldöttje jelen van.

(4) Az igazgatótanács határozatait — ha e törvényerejű rendelet másképpen nem rendelkezik — egyszerű szótöbbséggel hozza. A vagyoni betétek minden tízezer forintja egy szavazatra jogosít.

20. § Kizárólag az igazgatótanács hatáskörébe tartozik

a) a közös vállalat éves és hosszabb lejáratú tervének megállapítása, az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, a betétet meghaladó vagyoni hozzájárulások kivetése, rendelkezés a veszteség viselése felől, beleegyezés a tag betétjének a közös vállalaton kívül álló gazdálkodó szervezetre való átruházásába, továbbá a tag kizárása;

b) az igazgató megválasztása, munkafeltételeinek, különösen díjazásának megállapítása, az igazgató munkaviszonyának megszüntetése, ellene fegyelmi eljárás elrendelése és fegyelmi büntetés kiszabása vagy anyagi felelősség megállapítása;

c) intézkedés a közös vállalat ügyvitelének megvizsgálása vagy ellenőrzése felől;

d) döntés olyan szerződések megkötéséről vagy megváltoztatásáról, amellyel a vállalat állóeszközöket az induló vagyon egyötöd részét meghaladó ellenértékért szerez meg vagy saját tagjaival létesít; ez utóbbi korlátozást nem lehet alkalmazni annyiban, amennyiben az ilyen szerződések kötése a közös vállalat rendszeres tevékenységéhez tartozik;

e) a közös vállalat megszűnésének vagy más vállalattal való egyesülésének kimondása; végül

f) a döntés olyan egyéb kérdésekben, amelyet jogszabály vagy a társasági szerződés az igazgatótanács kizárólagos hatáskörébe utal.

21. § (1) Az igazgatótanács határozatát ülés mellőzésével írásban is meghozhatja.

(2) Az igazgatótanácsnak azt a határozatát, amely törvénybe vagy a társasági szerződésbe ütközik, vagy pedig a kisebbség jogos érdekeinek lényeges sérelmével jár, bármely tag a határozat meghozatalától számított három hónap alatt a megyei (fővárosi) bíróság előtt keresettel támadhatja meg. A keresetnek a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, a bíróság azonban a végrehajtást indokolt esetben felfüggesztheti.

(3) Nincs megtámadási joga annak a tagnak, aki a határozathoz szavazatával vagy írásban hozzájárult.

22. § (1) Az igazgatótanács üléseit az igazgató hívja össze. Az induló vagyon legalább egytized részét képviselő tag vagy tagok küldöttei azonban az igazgatótanács ülésének összehívását az ok és cél megjelölésével bármikor követelhetik, s ha az igazgató e követelésnek nem tesz eleget, az igazgatótanács ülését maguk is összehívhatják.

(2) A közös vállalat könyveibe és egyéb irataiba bármely tag betekinthet, és az igazgatótól a közös vállalat ügyeiben felvilágosítást követelhet.

23. § (1) A társasági szerződés az igazgatótanács és tagjainak jogkörét érvényesen nem korlátozhatja. Ha azonban a közös vállalat tagjainak száma harmincnál több, a társasági szerződés kimondhatja, hogy az igazgatótanács jogkörét a 20. § *a)—b)* és *e)* pontjában felsorolt jogok kivételével az általa tagjai sorából választott elnökség gyakorolja.

(2) Az elnökség évenként köteles az igazgatótanácsnak beszámolni, de az igazgatótanács az elnökséget egyébként is bármikor összehívhatja. Az igazgatótanács határozata az elnökségre kötelező.

24. § (1) A közös vállalat ügyeit az igazgató intézi, és képviseli a közös vállalatot harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt. Az igazgató e jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott csoportjára nézve a vállalat alkalmazottjára ruházhatja át. Az igazgatótanács az igazgató képviseleti jogát és annak átruházását korlátozhatja.

(2) A közös vállalat munkáltatói jogait az igazgató gyakorolja, az igazgatótanács azonban egyes munkáltatói jogok gyakorlását magának tarthatja fenn.

25. § (1) A közös vállalat nevében aláírásra az igazgató jogosult. Aláírásra jogosult továbbá az az alkalmazott is, akit az igazgató aláírási joggal ruház fel.

(2) Az igazgató egymaga ír alá. A bankszámláról való rendelkezéshez, valamint olyan esetben, ha az aláíró nem az igazgató, két jogosult személy együttes aláírása szükséges.

(3) Az aláírásra való jogosultságot az igazgatótanács korlátozhatja.

(4) Az aláírási jogosultságot és ennek esetleges korlátozásait a vállalatnál vezetett képviseleti könyvben is nyilván kell tartani.

26. § A közös vállalat évenként mérleget (mérlegbeszámolót) köteles készíteni. Az erre vonatkozó rendelkezéseket külön jogszabály állapítja meg.

27. § (1) A közös vállalat létesítésére vonatkozó társasági szerződést érvényesen csak valamennyi tag hozzájárulásával és csak a társasági szerződésre megszabott alakszerűségi szabályoknak megfelelően lehet módosítani.

(2) A vállalati nyilvántartásba, továbbá a cégjegyzékbe be kell jegyezni a nyilvántartott adatokban a szerződésmódosítás folytán vagy egyéb okból történő változásokat.

28. § (1) A társasági szerződésnek az induló vagyon felemelésével járó módosítása esetében a többletet vagy a betétet meghaladó vagyoni hozzájárulással, vagy úgy kell biztosítani, hogy a közös vállalatba új tag lép be. A belépéshez valamennyi tag hozzájárulása szükséges.

(2) A belépő új tag pénzbeli és esetleges természetbeni betétjére ugyanazok a szabályok irányadók, mint a közös vállalat meg alakulása esetében.

(3) A társasági szerződés módosítása során az induló vagyon leszállítását csak az évi mérleg megállapítása alkalmával és csak abban az esetben lehet érvényesen kimondani, ha a leszállítás a közös vállalat tartozásainak kiegyenlítését nem veszélyezteti.

(4) Mindazok, akik a leszállítás idején a közös vállalatnak tagjai voltak, a leszállítástól számított öt éven belül a közös vállalatnak a leszállítás időpontjában fennálló kötelezettségeiért harmadik személyekkel szemben egyetemlegesen, egymás irányában pedig vagyoni betétjeik arányában felelősek.

29. § (1) A közös vállalat megszűnik, ha

a) a társasági szerződésben meghatározott idő eltelt, vagy a vállalat célja megvalósult;

b) az igazgatótanács a közös vállalat megszűnését vagy más vállalattal való egyesülését határozza el;

c) a közös vállalat bármely tagja (vállalat, szövetkezet stb.) megszűnik, kivéve ha az igazgatótanács ilyen esetben gondoskodik betétjének megváltásáról (15. §);

d) feloszlatását rendelik el (4. §); vagy

e) a tagok száma egyre csökkent, és három hónapon belül új tag a közös vállalathoz nem csatlakozott.

(2) A társasági szerződés más megszűnési okokat is megállapíthat. A társasági szerződésben az (1) bekezdés *b)*, *d)* és *e)* pontjától nem lehet érvényesen eltérni.

(3) Az induló vagyon legalább tíz százalékát képviselő tag vagy tagok a közös vállalat megszűnésének elrendelését fontos okból keresettel követelhetik, amelyet a megyei (fővárosi) bíróság előtt lehet indítani.

30. § (1) A közös vállalat megszűnése esetében felszámolásnak van helye.

(2) A felszámolás elrendelését a vállalati nyilvántartásba, valamint a cégjegyzékbe be kell jegyezni.

(3) Ha az igazgatótanács másképpen nem határoz, a felszámolás befejezéséig a közös vállalat korábbi szervei tovább működnek. Feloszlatás esetében azonban felszámolót kell kirendelni, aki a felszámolás lebonyolításáról gondoskodik.

(4) Felszámolás esetén a tagok harmadik személyek követelésének kielégítése végett anyagi érdekeltségük arányában felelősek, és további vagyoni hozzájárulásra kötelesek.

IV. Záró rendelkezések

31. § Külföldi jogi személy, illetőleg külföldi vállalat gazdasági társulásban a pénzügyminiszter engedélyével és az általa meghatározott feltételek szerint vehet részt.

32. § (1) Az egyszerűbb gazdasági együttműködés [1967. évi III. törvény 54. §, 1030/1969. (VIII. 17.) Korm. számú határozat VI. része] egyszerű társaságként folytathatja működését.

(2) A közös vállalkozások és a szövetkezeti közös vállalatok [1967. évi III. törvény 55—56. §, 1030/1969. (VIII. 17.) Korm. számú határozat VI. része], ha tagjaik között állami gazdálkodó szervezet nincs, e törvényerejű rendelet szerinti közös vállalattá alakulhatnak át. Ha pedig tagjaik között állami gazdálkodó szervezet is van, egyszerű társasággá vagy közös vállalattá kell átalakulniuk, és működési szabályzatukat vagy alapító okiratukat a törvényerejű rendeletnek megfelelően 1971. december 31-ig kell módosítaniuk; az átalakulásig a korábbi szabályok az irányadók. A közös vállalatnak a cégjegyzékbe történt bejegyzése idején fennálló kötelezettségekért a tagok a korábbi szabályok szerint felelnek.

33. § (1) Ez a törvényerejű rendelet nem érinti az egyesüléseket, valamint a részvénytársaság és a korlátolt felelősségű társaság formájában működő közös vállalatokat.

(2) Az egyesülés átalakulhat egyszerű társasággá, ez azonban nem érinti a 11/1967. (V. 13.) Korm. számú rendelet 35. §-a alapján megszabott határidőt.

(3) A részvénytársaság vagy korlátolt felelősségű társaság formájában működő közös vállalat az e törvényerejű rendeletnek megfelelő közös vállalattá alakulhat át.

34. § (1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Hatályát veszti a mezőgazdasági termelőszövetkezetről szóló 1967. évi III. törvény végrehajtása tárgyában kiadott 35/1967. (X. 11.) Korm. számú rendelet 88. §-ának (2) bekezdése. Hatályukat vesztik továbbá a külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatok belföldi szerződéseiről szóló 32/1967. (IX. 23.) Korm. számú rendelet 5—12. §-ai azzal, hogy azokat a már megkötött szerződésekre továbbra is alkalmazni kell.

35. § (1) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter, hogy az illetékes miniszter, illetőleg a szövetkezetek érdekképviseleti szerveinek meghallgatásával

a) megállapítsa azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén állami költségvetési szerv az e törvényerejű rendelet szerinti gazdasági társulásban részt vehet;

b) meghatározza, milyen részt kell pénzben biztosítani a közös vállalat induló vagyonából;

c) szabályozza a közös vállalatok nyilvántartásának kérdéseit;

d) kiadja a társulásokhoz felhasználható eszközökkel, a jövedelemszabályozással, továbbá a pénzügyi és számviteli rendszerrel, valamint a közös vállalat felszámolásával összefüggésben szükséges szabályokat;

e) a közös vállalatra vagyonbiztosítási kötelezettséget rendelhessen el.

(2) A pénzügyminiszter az illetékes miniszterrel, illetőleg a szövetkezetek érdekképviseleti szerveivel egyetértésben — az olyan közös vállalat esetében, amelynek tagjai szövetkezetek és állami gazdálkodó szervezetek — e törvényerejű rendelettől eltérően szabályozhatja a nyereség vagy a veszteség megoszlását [17. § (2) bek.], továbbá az igazgatótanács határozatképességét és a szavazás módját [19. § (3)—(4) bek.].

(3) A közös név alatt működő egyszerű társaságnak, valamint a közös vállalatnak a cégjegyzékbe való bejegyzésével kapcsolatos szabályokat az igazságügyminiszter állapítja meg.

(4) A gazdasági társulásokkal összefüggő munkaügyi kérdéseket a munkaügyi miniszter szabályozza.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 20. számú

törvényerejű rendelete

a debreceni Agrártudományi Egyetem létesítéséről

1. § (1) A Debreceni Agrártudományi Főiskola és a szarvasi Tessedik Sámuel Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum összevonásával egyetemet kell szervezni.

(2) Az egyetem neve: Agrártudományi Egyetem, Debrecen (a továbbiakban: Egyetem).

2. § Az Egyetem feladata:

— a mezőgazdasági üzemek,
— szakigazgatási szervek, továbbá intézetek, intézmények

részére mezőgazdasági szakemberek képzése.

3. § A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető mérnöki, illetőleg üzemmérnöki oklevelet kapnak.

4. § Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezései folytán az 1962. évi 22. számú törvényerejű rendelet 19. §-ának (3) bekezdése, valamint 1. számú melléklete megfelelően módosul. E törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Minisztertanács gondoskodik.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 21. számú

törvényerejű rendelete

a keszthelyi Agrártudományi Egyetem létesítéséről

1. § (1) A Keszthelyi Agrártudományi Főiskola és a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskola összevonásával egyetemet kell szervezni.

(2) Az egyetem neve: Agrártudományi Egyetem, Keszthely (a továbbiakban: Egyetem).

2. § Az Egyetem feladata:

— a mezőgazdasági üzemek,

— a szakigazgatási szervek, továbbá intézetek, intézmények

részére mezőgazdasági szakemberek képzése.

3. § A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető mérnöki oklevelet kapnak.

4. § Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezései folytán az 1962. évi 22. számú törvényerejű rendelet 19. §-ának (3) bekezdése, valamint 1. számú melléklete megfelelően módosul. E törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Minisztertanács gondoskodik

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 22. számú

törvényerejű rendelete

a Pénzügyi és Számviteli Főiskola létesítéséről

1. § A Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskola átszervezésével Budapesten Pénzügyi és Számviteli Főiskolát (a továbbiakban: Főiskola) kell létesíteni.

2. § A Főiskola feladata a vállalatok, mezőgazdasági üzemek, költségvetési intézmények, bankok, pénzintézetek számára a pénzügyi és számviteli munka, a szervezési és információfeldolgozási tevékenység folyamatainak irányítására és fejlesztésére alkalmas gazdasági szakemberek képzése.

3. § A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető „üzemgazdász" oklevelet kapnak.

4. § A Főiskola karokra tagozódik. A Főiskolán működő karokat a Minisztertanács állapítja meg.

5. § A Főiskolát főigazgató vezeti. A karok élén igazgatók állnak.

6. § Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról, valamint a Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskola átszervezésével kapcsolatban szükséges átmeneti intézkedések megtételéről a Minisztertanács gondoskodik.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 24. számú

törvényerejű rendelete

a Pollack Mihály Műszaki Főiskola létesítéséről

1. § A budapesti Felsőfokú Építő- és Építőanyagipari Gépészeti Technikum, valamint a pécsi Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum összevonásával műszaki Főiskolát kell létesíteni.

A műszaki főiskola
elnevezése: „*Pollack Mihály Műszaki Főiskola*"
székhelye: Pécs.

2. § A Főiskola feladata:

— az építéskivitelezés, az üzemeltetés feladatai ellátásának, a tervezés, a beruházás körébe tartozó egyes feladatok elvégzésének;

— az épületgépészeti vezetékek és berendezések kivitelezésének, gyártásának, szerelésének, üzemeltetésének és egyes tervezési feladatok megoldásának;

— a szilikátipari és a vele rokon vegyipari gépészeti szakterület gyártástechnológiai alkalmazásának és a technológiákban használatos gépek szerelése, üzemeltetése, javítása és kisebb tervezési feladatai megvalósításának;

— az épületekkel kapcsolatos korszerű villamos berendezések létesítésével összefüggő kivitelezési, tervezési, szerelési, gyártástechnológiai és szervezési feladatok ellátásának irányítására alkalmas műszaki szakemberek;

— továbbá a műszakitanár-szakon olyan pedagógusok képzése, akik az ipari szakmunkásképző intézetekben és szakközépiskolákban képesek a korszerű pedagógiai követelményeknek megfelelően építőipari jellegű műszaki elméleti tantárgyakat kellő színvonalon tanítani és a tanuló ifjúságot szocialista szellemben nevelni.

3. § A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető üzemmérnöki, illetve műszaki tanári oklevelet kapnak.

4. § A Főiskola karokra tagozódik. A Főiskolán működő karokat a Minisztertanács állapítja meg.

5. § A Főiskolát főigazgató vezeti. A karok élén igazgatók állnak.

6. § Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról, valamint a budapesti Felsőfokú Építő- és Építőanyagipari Gépészeti Technikum, továbbá a pécsi Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum átszervezésével kapcsolatban szükséges átmeneti intézkedések megtételéről a Minisztertanács gondoskodik.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 26/1970. (VIII. 7.) számú

rendelete

a Felsőfokú Villamosenergiaipari Technikum megszüntetéséről

1. §

A nehézipari miniszter felügyelete alatt működő Felsőfokú Villamosenergiaipari Technikum az 1970. évi augusztus hó 31. napján megszűnik, az 1969/70. tanévben az I. és II. évfolyamot végző hallgatói tanulmányaikat — módosított tanulmányi renddel — a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolán folytatják és fejezik be, sikeres államvizsga letétele esetén üzemmérnöki oklevelet kapnak.

2. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról, valamint a Felsőfokú Villamosenergiaipari Technikum megszüntetésével kapcsolatos átmeneti intézkedések megtételéről — a nehézipari miniszterrel egyetértésben — a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 29/1970. (VIII. 7.) számú

rendelete

a főiskolákról, a felsőfokú intézetekről, valamint az egyetemeken szervezett főiskolai karokról

Általános rendelkezések

1. §

A rendelet hatálya — az egyetemi jellegű főiskolák kivételével — kiterjed a műszaki, a gazdasági, a mezőgazdasági, a tanárképző és a művészeti főiskolákra, a felsőfokú intézetekre, valamint az egyetemeken szervezett főiskolai karokra (a továbbiakban: intézmények).

2. §

Az intézmények a kormányzat felsőoktatási politikájának megfelelően, a jogszabályok rendelkezései szerint ellátják a szakemberképzésből rájuk háruló feladatokat, részt vesznek a végzettek továbbképzésében, a szakirányuknak megfelelő gazdasági, mezőgazdasági, műszaki fejlesztési, pedagógiai, illetve művészetoktatási kutatómunkában, valamint tudományos ismeretterjesztő tevékenységükkel a társadalmi kulturális nevelőmunkában, továbbá egyéb feladatok végzésével elősegítik a kutatási eredmények hasznosítását a társadalmi szükségletek kielégítésében.

3. §

Az intézményi feladatok megoldását — az oktatási rendszer jogszabályainak keretei között — az intézmények vezetői önállóan szervezik, irányítják, és a pénzügyi szabályok szerint önállóan gazdálkodnak a feladatok megoldásához rendelkezésre bocsátott pénz- és egyéb eszközökkel. Az intézmények — a szervezeti és működési szabályzatukban megállapított módon — döntenek minden olyan intézményi ügyben, melyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

Az intézmények felső irányítása

4. §

(1) A művelődésügyi miniszter általános hatáskörében [1962. évi 22. számú tvr. 1. § (2) bek.] — az intézmények felett felügyeletet gyakorló miniszterekkel egyetértésben —

a) irányítja az intézményi szervezeti rendszer és az intézmények egész tevékenységének fejlesztését;

b) kialakítja az oktató-nevelő munka általános irányelveit és módszereit;

c) meghatározza a marxizmus—leninizmus oktatás tárgyát, tantárgyi programjait, és irányítja e tárgyak oktatását;

d) összehangolja a honvédelmi ismeretek oktatásával kapcsolatos feladatokat;

e) összehangolja az idegen nyelvek oktatását;

f) szabályozza az intézményi képzés, továbbképzés és a más felsőoktatási intézményekben folyó képzés kapcsolatát;

g) gondoskodik a több intézményben folyó azonos vagy rokon szakirányú képzés tanterveinek összehangolásáról;

h) meghatározza — a középtávú tervek alapján — az intézményekbe tanévenként felvehető hallgatók számát, és szabályozza a felvételi feltételeket, valamint a felvételi eljárást;

i) meghatározza — az intézményi képzésben ágazatilag érdekelt miniszterek, illetőleg országos hatáskörű szervek vezetői véleményének meghallgatásával — az intézmények szervezeti és működési szabályzatára, a tanulmányi és vizsgaszabályzatára vonatkozó alapvető rendelkezéseket, valamint megállapítja a hallgatók fegyelmi szabályzatát;

j) megállapítja — a pénzügyminiszterrel is egyetértésben — a hallgatók részére nyújtható juttatásokat és kedvezményeket, valamint az általuk fizetendő díjakat és térítéseket;

k) szabályozza — a munkaügyi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, valamint az illetékes szakszervezetekkel is egyetértésben — az intézményi dolgozók munkabérrendszerét, valamint a munkakörülményeiket érintő általános kérdéseket;

l) megállapítja az oktatói és nevelői munkakörök betöltésére vonatkozó pályázati eljárást;

m) szabályozza az intézmények vezetőinek kinevezési hatáskörét;

n) megállapítja a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságával egyetértésben azokat az irányelveket, amelyeknek alapján az egyes intézmények szervezeti és működési szabályzatában a Szövetség intézményi szervezetei részére döntési és egyéb jogokat kell biztosítani;

o) meghatározza — intézménytípusonként — a képzés egységes követelményeinek rendszerét;

p) szabályozza a „címzetes főiskolai tanár" és a „címzetes főiskolai docens" cím adományozásának feltételeit, valamint az e címekkel járó jogokat és kötelezettségeket;

r) ellátja a külön jogszabállyal hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

(2) Ha az intézmény nem a művelődésügyi miniszter felügyelete alatt áll:

a) a művelődésügyi miniszter egyetértése szükséges

— az intézményben folyó szakképzés és továbbképzés célkitűzéseinek és a képesítés megszerzéséhez szükséges követelményeknek meghatározásához,

— az intézmény és a kar vezetője, továbbá helyetteseik megbízásához és felmentéséhez, valamint a marxizmus—leninizmus oktatói állások betöltéséhez,

— a tanterveknek és az intézményben folyó oktató-nevelő munka más alapvető dokumentumainak megállapításához;

b) a művelődésügyi miniszter

— véleményt nyilvánít a főiskolai tanárok kinevezésével, valamint az Állami Vizsgáztató Bizottság tagjainak megbízásával kapcsolatban,

— a felügyeletet gyakorló miniszter javaslata alapján megbízza az Állami Vizsgáztató Bizottság elnökét.

(3) A művelődésügyi miniszter vagy megbízottja részt vehet bármely intézmény testületi szerveinek ülésein és minden olyan előadáson, gyakorlaton, vizsgán, megbeszélésen, illetőleg összejövetelen, mely az intézmény oktató-nevelő vagy tudományos munkája keretébe tartozik.

5. §

Az intézmény közvetlen felügyeletét ellátó miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) — a jogszabályokban megállapított módon — szervezi, irányítja és ellenőrzi az intézmény működését. E hatáskörében különösen az alábbi feladatokat látja el:

a) meghatározza az intézményben folyó szakképzés és továbbképzés célkitűzéseit, a képesítés megszerzéséhez szükséges követelményeket;

b) meghatározza a tanterveket, a tantárgyak programjait és a képzés más alapvető dokumentumait;

c) jóváhagyja az intézmények szabályzatait;

d) meghatározza a személyzeti munka irányelveit;

e) megállapítja a nemzetközi kapcsolatok létesítésének és fenntartásának elveit;

f) megbízza az intézmény vezetőjét és helyetteseit, a karok vezetőit és helyetteseiket;

g) megbízza az oktatási szervezeti egységek vezetőit;

h) kinevezi az intézmény gazdasági igazgatóját;

i) kinevezi az intézmény vezetőjének és tanácsának meghallgatásával az intézmény tanárait és docenseit;

j) kitünteti a kiváló munkát végző intézményi dolgozókat, más miniszter vagy a Kormány hatáskörébe tartozó kitüntetés adományozására javaslatot tesz;

k) adományozza a „címzetes főiskolai tanár" és a „címzetes főiskolai docens" címeket;

l) dönt a Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíj adományozásáról, a kiváló hallgatók részére adományozza a „Felsőoktatási Tanulmányi Érdemérem" kitüntetést;

m) gondoskodik az intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekről;

n) meghatározza az intézmény gazdálkodásának elveit és rendjét;

o) meghatározza — a Magyar Tudományos Akadémia, valamint az egyes tudományágakban folyó kutatások összehangolásával megbízott minisztériumok (országos hatáskörű szervek) véleményének meghallgatásával — az intézmény kutatói tevékenységének irányelveit;

p) javaslatot tesz a művelődésügyi miniszternek az Állami Vizsgáztató Bizottság elnökeinek megbízására;

r) megbízza az Állami Vizsgáztató Bizottság tagjait, és gondoskodik a szakemberképzésben érdekelt miniszter megbízottainak az Állami Vizsgáztató Bizottságban való részvételéről;

s) megállapítja az intézmény továbbképzési feladatait, a továbbképzés fő formáit és szervezetét;

sz) a Kormányhoz az intézmény szervezetével vagy működésével kapcsolatos előterjesztését a művelődésügyi miniszterrel együttesen nyújtja be.

6. §

Az intézményi szakemberképzésben érdekelt ágazati miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője)

a) javaslatot tesz — a népgazdaság távlati szakemberszükségleti tervének figyelembevételével — az intézményi szakok szervezésére, továbbá a tanévenkénti felvételi keretszámok kialakítására, valamint az intézményekben végzettek továbbképzésére;

b) közreműködik a tantervek és tantárgyprogramok kidolgozásában;

c) támogatja az intézményeket a gyakorlati képzés, különösen a termelési, üzemi és más gyakorlatok lebonyolításában;

d) részt vesz megbízottai útján az intézményi, illetőleg a kari tanácsok munkájában;

e) részt vesz megbízottai útján az Állami Vizsgáztató Bizottság munkájában;

f) értékeli a munkahelyek véleménye alapján az intézményben végzett szakemberek felkészültségét, és erről tájékoztatja az intézmény felett közvetlen felügyeletet gyakorló minisztert;

g) részt vesz megbízottai útján az intézmény felvételi bizottságának munkájában és a felvételi ügyekben hozott döntések ellen irányuló fellebbezések elbírálásában;

h) segítséget nyújt a végzett szakemberek elhelyezéséhez, az üzemi (vállalati, intézményi) kapcsolatok kialakításához és az intézmény tárgyi felszerelésének fejlesztéséhez;

i) egyetértése szükséges

— az intézmény vezetőjének és helyetteseinek, továbbá a karok vezetőinek és helyetteseinek megbízásához,

— a szakképzés és továbbképzés célkitűzéseinek, a képesítés megszerzéséhez szükséges követelményeknek a meghatározásához.

7. §

A szakképzés eredményességének fokozásában, valamint egyes intézmények fejlesztésében — a 6. §-ban foglaltakon felül — a szakemberképzésben ágazatilag érdekelt miniszter kívánságára — az intézmény felügyeletét ellátó miniszterrel létrejött megállapodás alapján — egyéb módon is biztosítani kell a képzésben ágazatilag érdekelt miniszter közreműködését.

Az intézmény vezetése

8. §

Az intézményt főigazgató vagy igazgató vezeti, a karokra tagozódó intézményekben a karok élén igazgató áll.

9. §

(1) Az intézmény vezetője mellett intézményi (főiskolai, intézeti) tanács, a kar vezetője mellett kari tanács működik. Az intézményi és a kari tanács véleményező és javaslattevő testület.

(2) Az intézmény vezetője és a kar vezetője köteles az intézményi, illetőleg a kari tanács véleményét — az intézmény oktató-nevelő munkája fejlesztését, az intézmény szervezetét, gazdálkodását, személyi és tárgyi feltételeit érintő valamennyi jelentősebb kérdésben — meghallgatni.

10. §

A testületi szervek összetételében és működésében biztosítani kell a vezetők, az intézményben működő társadalmi szervek, az oktatók, más beosztású dolgozók és a hallgatók megfelelő képviseletét, továbbá — meghívás alapján — a képzésben érdekelt külső szerv képviselőinek részvételét is.

Az intézmény szervezeti egységeinek létesítése és megszüntetése

11. §

(1) Az intézmény szervezeti egységei közül:

a) kar létesítésére vagy megszüntetésére a felügyeletet gyakorló miniszter — a szakemberképzésben érdekelt miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) véleményének figyelembevételével, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének meghallgatásával az 5. §-ban meghatározott módon — tesz előterjesztést a Minisztertanácshoz;

b) szak, illetve a művészeti főiskolákon főtanszak létesítését vagy megszüntetését a felügyeletet gyakorló miniszter — a szakemberképzésben érdekelt miniszterrel (országos hatáskörű szerv vezetőjével), a pénzügyminiszterrel, az Országos Tervhivatal elnökével, valamint a Magyar Tudományos Akadémia elnökével egyetértésben — rendeli el;

c) oktatási szervezeti egységet a felügyeletet gyakorló miniszter — a szakemberképzésben érdekelt miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) és a Magyar Tudományos Akadémia elnökének meghallgatásával, a pénzügyminiszterrel egyetértésben — létesíthet, szüntethet meg és vonhat össze.

(2) Ha az intézmény nem a művelődésügyi miniszter felügyelete alatt áll, a szak vagy oktatási szervezeti egység létesítéséhez, megszüntetéséhez, illetőleg összevonásához a művelődésügyi miniszter egyetértése is szükséges.

(3) A kar, illetőleg szak (főtanszak) létesítésére vonatkozó javaslatokat az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanácsban meg kell tárgyalni.

12. §

A 11. § hatálya alá nem tartozó szervezeti egység létesítését vagy megszüntetését a felügyeletet gyakorló miniszter rendeli el. E hatáskör egyes szervezeti egységek vonatkozásában az intézmények vezetőire átruházható.

Az oktatók, a hallgatók és a hallgatók szervezetei

13. §

(1) Az intézményben az oktató-nevelő és kutató tevékenység ellátására alkalmas olyan oktatók foglalkoztathatók, akik az 1961. évi III. törvény 27. §-ában előírt követelményeknek megfelelnek.

(2) Az oktatókra, a hallgatókra és a hallgatók szervezeteire egyebekben az egyetemekről és az egyetemi jellegű főiskolákról szóló 25/1969. (VI. 20.) Korm. számú rendelet 11—17. §-ait — a szervezeti és a testületi szervek működésében mutatkozó eltérések figyelembevételével — megfelelően alkalmazni kell.

A továbbképzés

14. §

Az intézmény továbbképzési tevékenységével közreműködik a tudomány új eredményeinek a

szakemberek körében való terjesztésében, gyakorlati alkalmazásának elősegítésében.

Az egyetemen működő főiskolai karra vonatkozó rendelkezések

15. §

(1) Az egyetemen működő főiskolai kar szervezetére és működésére a főiskolák karaira vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, ezektől a szabályoktól azonban — a kar különleges helyzetére tekintettel indokolt esetben — az egyetem felügyeletét ellátó miniszter — a művelődésügyi miniszterrel, valamint a szakképzésben érdekelt ágazati miniszterrel (országos hatáskörű szerv vezetőjével) egyetértésben — eltérhet.

(2) Az egyetemen működő főiskolai kar szervezetét és működését az egyetem szervezeti és működési szabályzatában kell megállapítani.

Záró rendelkezések

16. §

A Kormány felhatalmazza a művelődésügyi minisztert arra, hogy — az intézmények felügyeletét ellátó, valamint az intézményi képzésben ágazatilag érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben — átmeneti intézkedéssel rendezze a korábban felsőfokú technikumokban és felsőfokú szakiskolákban végzettek részére a főiskolai oklevél megszerzésének feltételeit.

17. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) A felsőoktatási intézmények egyes kérdéseiről szóló 35/1962. (IX. 16.) Korm. számú rendelet a gazdasági, a mezőgazdasági, a műszaki, a tanárképző és a művészeti főiskolákra, illetőleg a felsőfokú intézetekre vonatkozóan hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1028/1970. (VIII. 7.) számú

határozata

a debreceni Agrártudományi Egyetem létesítéséről szóló 1970. évi 20. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról

A Kormány az 1970. évi 20. számú törvényerejű rendelet 4. §-ában foglaltak alapján az alábbiakat határozza.

1. A debreceni Agrártudományi Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) felett a felügyeletet a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter látja el.

2. Az Egyetem nappali tagozatán a képzési idő 5 év.

3. A debreceni Agrártudományi Egyetemen mezőgazdaságtudományi egyetemi kart, valamint öntözéses-meliorációs főiskolai kart (a továbbiakban: főiskolai kar) kell létesíteni. A főiskolai kar Szarvason működik.

4. A főiskolai kar feladata

— a mezőgazdasági termelő üzemek (állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, termelőszövetkezeti társulások),

— mezőgazdasági, mezőgazdasági jellegű vállalatok,

— szakigazgatási, kutatási szervek, intézmények

növénytermesztési, öntözéses növénytermesztési szakterületeit ellátó, illetőleg irányító öntözéses növénytermesztési-meliorációs üzemmérnökök képzése.

5. A főiskolai kar nappali tagozatán a képzési idő 3 év.

6. A főiskolai karon a tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető üzemmérnöki oklevelet kapnak.

7. A főiskolai kar élén igazgató áll. Az igazgatót — a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben — a főiskolai kar oktatói közül a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter bízza meg 3 évi időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

8. A szarvasi Tessedik Sámuel Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum az 1969/70. tanév végével megszűnik. Az intézményben 1970/71. tanévben első és második évfolyamot végző hallgatók a főiskolai tantervek alapján folytatják s fejezik be tanulmányaikat, sikeres államvizsga letétele esetén üzemmérnöki oklevelet kapnak. E tanévben a harmadik évfolyamon tanulmányokat folytató hallgatók, valamint azok részére, akik a felsőfokú technikum tantervei szerint végbizonyítványt szereztek, de államvizsgát nem tettek, az államvizsga letétele esetén az Egyetem szaktechnikusi oklevelet állít ki.

9. Az Egyetem 1970. évi szeptember hó 1. napján kezdi meg működését.

10. Az oktatási feladatok ellátásához szükséges költségeket a pénzügyminiszter a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium részére biztosítja.

11. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg az 1037/1969. (X. 7.) Korm. számú határozat hatályát veszti, a 12/1962. (V. 5.) Korm. számú rendelet melléklete pedig megfelelően módosul.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1029/1970. (VIII. 7.) számú

határozata

a keszthelyi Agrártudományi Egyetem karairól és a képzési időről

Az 1961. évi III. törvény 18. §-ának (3) bekezdésében, valamint a keszthelyi Agrártudományi

Egyetem létesítéséről szóló 1970. évi 21. számú törvényerejű rendeletben foglaltak alapján a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az alábbiakat határozza.

1. Az Egyetem felett a felügyeletet a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter látja el.

2. A keszthelyi Agrártudományi Egyetem a következő karokra tagozódik:

a) Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely,

b) Mezőgazdaságtudományi Kar, Mosonmagyaróvár.

3. Az Egyetem nappali tagozatán a képzési idő 5 év.

4. Az Egyetem 1970. évi szeptember hó 1. napján kezdi meg működését.

5. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1030/1970. (VIII. 7.) számú

határozata

a Pénzügyi és Számviteli Főiskola irányításáról, kari tagozódásáról és képzési idejéről

A felsőoktatási intézményekről szóló 1962. évi 22. számú törvényerejű rendelet 10. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Pénzügyi és Számviteli Főiskola (továbbiakban: Főiskola) létesítéséről szóló 1970. évi 22. számú törvényerejű rendelet 4. és 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a Kormány az alábbiakat határozza:

1. A Főiskola a művelődésügyi miniszter felügyelete alatt áll.

2. A Főiskola az alábbi karokra tagozódik:
Pénzügyi-Számviteli Kar,
Szervezési-Információ-feldolgozási Kar.

3. A főigazgatót, a főigazgató helyettesét, az igazgatókat és igazgatóhelyetteseket — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a Főiskola oktatói közül a művelődésügyi miniszter bízza meg 3 évi időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

4. A Főiskola nappali tagozatán a képzési idő 3 év.

5. A művelődésügyi miniszter a képzés irányítása során a szakmai követelmények érvényre juttatásáról a pénzügyminiszterrel egyetértésben gondoskodik.

6. A Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskolának

a) 1969/70. tanévben végző hallgatói az államvizsga sikeres letétele esetén a Főiskolán „üzemgazdász" oklevelet kapnak,

b) az 1969/70. tanévben I. és II. évfolyamos hallgatói tanulmányaikat a Főiskolán folytatják és fejezik be, és az államvizsga sikeres letétele esetén „üzemgazdász" oklevelet kapnak.

7. Azok, akik a Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskolán az 1969/70. tanévet megelőzően szereztek végbizonyítványt, de sikeres államvizsgát még nem tettek, az államvizsgát, illetve a javító vagy ismételt államvizsgát a Főiskolán tehetik le, és az államvizsga sikeres letétele esetén felsőfokú szakiskolai oklevelet kapnak.

8. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1032/1970. (VIII. 7.) számú

határozata

a Pollack Mihály Műszaki Főiskola képzési idejéről, irányításáról, valamint a budapesti Felsőfokú Építő- és Építőanyagipari Gépészeti Technikum, továbbá a pécsi Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum átszervezésével kapcsolatos átmeneti intézkedésekről

A felsőoktatási intézményekről szóló 1962. évi 22. számú törvényerejű rendelet 10. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Pollack Mihály Műszaki Főiskola (a továbbiakban: Főiskola) létesítéséről szóló 1970. évi 24. számú törvényerejű rendelet 4. és 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a Kormány az alábbiakat határozza:

1. A Főiskola a művelődésügyi miniszter felügyelete alatt áll.

2. A Főiskola az alábbi karokra tagozódik:

Építőipari Kar,
Gépészeti Kar.

3. A főigazgatót és a főigazgató helyetteseit, valamint a karok igazgatóit és ezek helyetteseit — az építésügyi és városfejlesztési miniszterrel, valamint a nehézipari miniszterrel egyetértésben — a Főiskola oktatói közül a művelődésügyi miniszter bízza meg 3 évi időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

4. A Főiskola nappali tagozatán a képzési idő az üzemmérnöki szakon 3 év, a műszaki tanári szakokon 4 év.

5. A művelődésügyi miniszter a képzés irányítása során a szakmai követelmények érvényre juttatásáról az építésügyi és városfejlesztési miniszterrel, valamint a nehézipari miniszterrel egyetértésben gondoskodik.

6. A budapesti Felsőfokú Építő- és Építőanyagipari Gépészeti Technikumnak, valamint a pécsi Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikumnak az 1969/70. tanévben I. és II. évfolyamos hallgatói — módosított tanulmányi renddel — a Főiskolán folytatják, illetőleg fejezik be tanulmányaikat, és sikeres államvizsga letétele esetén üzemmérnöki oklevelet kapnak.

7. A Budapesti Felsőfokú Építő- és Építőanyagipari Gépészeti Technikumban, valamint a pécsi Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikumban az 1969/70. tanévben végző vagy már korábban abszolutóriumot szerzett hallgatók államvizsgát, illetőleg javító- vagy ismételt államvizsgát a Főiskolán tehetnek, és részükre — az államvizsga sikeres letétele esetén — a Főiskola szaktechnikusi oklevelet állít ki.

8. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1033/1970. (VIII. 7.) számú

határozata

a Budapesti Műszaki Egyetemen Vízgazdálkodási Főiskolai Kar létesítéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az 1961. évi III. törvény 18. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján az alábbiakat határozza:

A Budapesti Műszaki Egyetemen — a bajai Felsőfokú Vízgazdálkodási Technikum átszervezésével — Vízgazdálkodási Főiskolai Kart (a továbbiakban: Kar) kell létesíteni.

2. A Kar feladata

korszerű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező,

— a vízgazdálkodási üzemek és üzemi folyamatok önálló irányításában jártas, egyszerűbb vízi létesítmények tervezésére, a létesítmények építésére, karbantartásának, felújításának szervezésére, irányítására, a vízügyi államigazgatási feladatok ellátására alkalmas

üzemmérnökök képzése.

3. A Kar élén igazgató áll. Az igazgatót és helyetteseit — az Országos Vízügyi Hivatal elnökével egyetértésben — a Kar oktatói közül a művelődésügyi miniszter bízza meg 3 évi időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

4. A Kar nappali tagozatán a képzési idő 3 év.

5. A képzés irányítása során a szakmai követelmények érvényre juttatásáról a művelődésügyi miniszter az Országos Vízügyi Hivatal elnökével egyetértésben gondoskodik.

6. A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető üzemmérnöki oklevelet kapnak.

7. A Kar oktató-nevelő munkáját Baján végzi.

8. A bajai Felsőfokú Vízgazdálkodási Technikum az 1969/70. tanév végével megszűnik, e tanévben az I. és II. évfolyamot végzett hallgatók a Karon módosított tanulmányi renddel folytatják és fejezik be tanulmányaikat, részükre a Kar az államvizsga sikeres letétele esetén üzemmérnöki oklevelet állít ki.

9. Azok, akik a bajai Felsőfokú Vízgazdálkodási Technikumban az 1969/70. tanévben végeznek, vagy ezt megelőzően szereztek végbizonyítványt, de sikeres államvizsgát még nem tettek, az államvizsgát, illetőleg a javító- vagy ismételt államvizsgát a Karon tehetik le, és az államvizsga sikeres letétele esetén szaktechnikusi oklevelet kapnak.

10. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról — az Országos Vízügyi Hivatal elnökével, valamint a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1034/1970. (VIII. 7.) számú

határozata

a Nehézipari Műszaki Egyetemen Vegyipari Automatizálási Főiskolai Kar létesítéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az 1961. évi III. törvény 18. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján az alábbiakat határozza:

1. A Nehézipari Műszaki Egyetemen — a kazincbarcikai Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum átszervezésével — Vegyipari Automatizálási Főiskolai Kart (a továbbiakban: Kar) kell létesíteni.

2. A Kar feladata a vegyipar, valamint a kőolaj- és földgázipar, a hőerőművek, a vas- és fémkohászat üzemeiben használatos műszerekről és automatikákról megfelelő ismeretekkel rendelkező, a műszerek és automatikák szerelése, beállítása, karbantartása és üzemeltetése feladatainak ellátására alkalmas szocialista szellemű szakemberek képzése.

A Karon a népgazdaság szakemberszükségleti igényeinek megfelelő egyéb vegyipari szakirányú képzés is szervezhető.

3. A Kar élén igazgató áll. Az igazgatót és helyetteseit — a nehézipari miniszterrel egyetértésben — a Kar oktatói közül a művelődésügyi miniszter bízza meg 3 évi időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

4. A Kar nappali tagozatán a képzési idő 3 év.

5. A művelődésügyi miniszter a képzés irányítása során a szakmai követelmények érvényre juttatásáról a nehézipari miniszterrel egyetértésben gondoskodik.

6. A tanulmányok befejezését követően sikeres államvizsgát tett hallgatók a végzettségük szakirányát feltüntető üzemmérnöki oklevelet kapnak.

7. A Kar oktató-nevelő munkáját Kazincbarcikán végzi.

8. A kazincbarcikai Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum 1970. augusztus 31-én megszűnik. Az 1969/70. tanévben az I. és II. évfolyamot végző

hallgatók tanulmányaikat — módosított tanulmányi renddel — a Karon folytatják, és sikeres államvizsga letétele esetén üzemmérnöki oklevelet kapnak.

9. A kazincbarcikai Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikumban az 1969/70. tanévben végző vagy korábban végbizonyítványt szerzett, de sikeres államvizsgát nem tett hallgatók részére — az államvizsga letétele esetén — a Kar szaktechnikusi oklevelet állít ki.

10. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról — a nehézipari miniszterrel, valamint a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

Miniszteri rendeletek és utasítások

A munkaügyi miniszter és a pénzügyminiszter 5/1970. (VII. 23.) MüM—PM számú

együttes rendelete

az ösztöndíjjal külföldön tartózkodók munkaviszonyáról

A Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbiakat rendeljük:

1. §

(1) E rendelet hatálya kiterjed arra az ösztöndíjjal külföldre kiutazó magyar állampolgárra, aki az erre feljogosított szervtől kapott engedéllyel:

a) államközi egyezmény alapján, külföldi alapítványból, nemzetközi szervezetek által biztosított keretből részesül ösztöndíjban;

b) külföldi szervnél — magánkezdeményezésre — pályázat elnyerésével vagy meghívás alapján részesül ösztöndíjban.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló rendelkezésekben meghatározott ösztöndíjra, valamint azokra, akik középfokú vagy felsőfokú oktatás keretében ösztöndíjjal folytatják külföldön tanulmányaikat.

(3) E rendelet nem érinti a külföldön történő munkavállalás engedélyezéséről szóló rendelkezéseket.

2. §

(1) Az 1. § (1) bekezdés *a)* pontjában megjelölt ösztöndíjasnak a külföldön ösztöndíjjal töltött ideje alatt belföldi munkaviszonya szünetel. Ez az időtartam a munkaviszonyhoz fűződő kedvezmények szempontjából belföldön munkában töltött időnek számít.

(2) A három hónapot meg nem haladó külföldi tartózkodás esetén az ösztöndíjas részére belföldi munkaviszonya átlagkeresetének teljes összegét folyósítani kell.

(3) A három hónapot meghaladó külföldi tartózkodás esetén az ösztöndíjas részére külföldi munkaviszonya alapján díjazás

a) az egyezményben foglalt feltételeknek megfelelően jár;

b) ha az egyezmény a belföldi díjazásra feltételeket nem tartalmaz, úgy az engedélyező szerv által megengedhető díjazás felső határa rubel elszámolás alá tartozó területre történt kiutazás esetén a teljes átlagkereset, egyéb esetekben pedig az átlagkereset hetven százaléka. Ha azonban a kapott ösztöndíj az adott országra vonatkozó — és a hivatalos kiküldetést teljesítők által tanulmányi utak esetén felszámítható — napidíj és szállásköltség átalány összegét meghaladja, a díjazás felső határát a devizakülönbözet forint ellenértékével csökkenteni kell.

3. §

(1) Az 1. § (1) bekezdés *b)* pontjában megjelölt munkaviszonyban álló ösztöndíjas részére csak fizetésnélküli szabadság engedélyezhető.

(2) A 2. §-ban foglalt szabályok alkalmazhatók, ha az engedélyező szerv — az ösztöndíj népgazdasági, illetőleg kulturális jelentőségére tekintettel — ehhez hozzájárul.

4. §

A dolgozó köteles a külföldi ösztöndíj megszüntét követően a rendelkezésre álló utazási lehetőségek igénybevételével haladéktalanul hazatérni és hazatérése után három napon — egy éven túli időn át külföldön tartózkodás esetén tizenöt napon — belül belföldi vállalatánál továbbfoglalkoztatás végett jelentkezni.

5. §

A rendelet hatálya alá tartozó ösztöndíjasok társadalombiztosítási jogállására a külföldön munkát vállaló magyar állampolgárok társadalombiztosításáról szóló 34/1968. (IX. 21.) Korm. számú rendelet és az ennek végrehajtására kiadott 8/1968. (XI. 26.) SZOT számú szabályzat irányadó.

6. §

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Lázár György s. k., munkaügyi miniszter — *Dr. Garamvölgyi Károly* s. k., a pénzügyminiszter első helyettese

---

A művelődésügyi miniszter 132/1970. (M. K.15.) MM számú

utasítása

a Tudományos Továbbképzési Ösztöndíj létesítéséről szóló 1014/1970. (V. 10.) Korm. számú határozat végrehajtásáról

A Tudományos Továbbképzési Ösztöndíj (a továbbiakban: Ösztöndíj) létesítéséről szóló

1014/1970. (V. 10.) Korm. számú határozat 9. pontjában foglalt rendelkezés alapján — az egészségügyi miniszterrel, a mezőgazdasági és élemezésügyi miniszterrel, a munkaügyi miniszterrel, valamint a pénzügyminiszterrel egyetértésben — az alábbiakat rendelem el.

1. Az Ösztöndíjra a pályázatot az egyetem, illetőleg az egyetemi jellegű főiskola (a továbbiakban: egyetem) rektora írja ki. A pályázatot a rektor a kari tanácsok és az egyetemi tanács véleményének kikérése után hirdeti meg. A pályázati hirdetményt az egyetemen ki kell függeszteni és közzé kell tenni az egyetem felett felügyeletet gyakorló minisztérium hivatalos lapjában, indokolt esetben más hivatalos lapban vagy szakfolyóiratban is.

2. A munkaviszonyban álló pályázónak pályázatában ismertetnie kell munkásságát, és a pályázathoz mellékelnie kell:

a) erkölcsi bizonyítványt,

b) munkáltatója véleményét tartalmazó iratot.

3. A pályázatokat a kari tanács véleményének kikérése után a rektor bírálja el, és az eredményről a pályázókat értesíti.

4. Az egyetemek tanárképzéssel foglalkozó szervezeti egységeinél az ösztöndíjas helyek egyharmad részét elsősorban — a feltételnek megfelelő — gyakorló pedagógusokkal kell betölteni.

5. Az ösztöndíjassal kötendő munkaszerződésben meg kell határozni a munkaviszony kezdetének és megszűnésének időpontját, a munkavégzés helyét (tanszéket, az egyetem más szervezeti egységét, vagy egyetemen kívüli munkahelyet), a munkabér havi összegét és folyósítása megkezdésének és befejezésének időpontját.

6. Az egyetem a vidéki ösztöndíjast indokolt esetben — az önköltség megtérítése ellenében — étkeztetés nélkül diákotthoni elhelyezésben részesíti.

7. A rektor a kari tanácsok és az egyetemi tanács véleményének kikérése után — három hónappal az ösztöndíjas munkaviszonyának megszűnése előtt — dönt arról, hogy kívánja-e az ösztöndíjast az egyetemen tovább alkalmazni. A döntésről az ösztöndíjast írásban kell értesíteni.

Amennyiben az egyetem a további alkalmazást nem kívánja, a továbbképzésben részt vett személy a nappali tagozaton végző hallgatókra vonatkozó általános rendelkezések szerint állhat munkába. Reá vonatkozóan a kezdő szakemberek (gyakornokok) munkabérének szabályozásáról szóló és külön rendelkezésekben előírt bérezési feltételeket a továbbiakban nem kell alkalmazni. Ez utóbbi rendelkezés nem vonatkozik azokra az ösztöndíjasokra, akik megelőzőleg létesített — az ösztöndíj folyósításának időtartama alatt szünetelő — munkaviszonyban állnak.

8. A pályázati eljárás eredményéről a felügyeletet gyakorló miniszterhez évenként szeptember hó 30. napjáig jelentést kell tenni. A jelentéshez mellékelni kell az ösztöndíjasok névsorát, az ösztöndíjas beosztási helyének (tanszék vagy az egyetem más szervezeti egysége) megjelölésével.

9. Az ösztöndíjas az egyetemmel létesített munkaviszonya megszűnését megelőző 4 hónappal köteles a dékán részére végzett munkájáról két példányban beszámoló jelentést készíteni és azt a munkájának irányításával megbízott egyetemi oktatóval láttamoztatni. A dékán a beszámoló jelentéseket értékeli és a rektorhoz terjeszti. A rektor — a beszámoló jelentések alapján — minden ösztöndíjas munkájáról évenként, október hó 30. napjáig — első alkalommal 1972. október hó 30. napjáig — a felügyeletet gyakorló minisztert tájékoztatja. A jelentésben jelzi azt is, hogy az egyetem vagy más felsőoktatási intézmény az ösztöndíjasok közül kiket alkalmazott oktatóként vagy kutatóként.

10. A továbbképzési ösztöndíjban részesíthetők számát és a felhasználható bérkeretet a művelődésügyi miniszter április hó 15-ig közli az érdekelt miniszterekkel.

Az illetékes miniszterek a rendelkezésükre bocsátott bérkeretet a felügyeletük alatt álló egyetemek között elosztják, és erről a rektorokat minden évben május 1-ig értesítik.

Az ösztöndíj céljára biztosított bérkeretet más célra felhasználni nem lehet.

11. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba, az egyetemeken és az egyetemi jellegű főiskolákon végző hallgatók egyéves tudományos továbbképzéséről szóló 166/1968. (M. K. 15.) MM számú utasítás 1970. évi július hó 31. napján hatályát veszti.

Dr. Polinszky Károly s. k.,
miniszterhelyettes

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete (Budapest V., Reáltanoda u. 13—15) pályázatot hirdet a *Differenciálegyenletek Osztálya* osztályvezetői állásának betöltésére.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) a pályázó önéletrajzát;

b) egyetemi végzettségét igazoló okmányát;

c) tudományos fokozat elnyerését tanúsító oklevelét;

d) legalább 10 éves kutatói gyakorlat igazolását;

e) a pályázó tudományos munkáinak jegyzékét, amelyből kitűnik, hogy jelentős eredményeket ért el a differenciálegyenletek elmélete terén végzett kutatásaiban;

f) kutatók vezetésében való jártasság igazolását (pl. csoport- vagy osztályvezetői, illetve osztályvezetőhelyettesi tevékenység, oktatói munka stb. felsorolása);

g) az osztályvezetéssel kapcsolatos terveinek, elképzeléseinek ismertetését.

A fent említett okmányok helyett azok hiteles másolata is benyújtható.

A pályázatot a felhívás megjelenésétől számított két héten belül kell benyújtani az MTA Matematikai Kutató Intézete igazgatójához. (Bp. V., Reáltanoda u. 13—15.)

Budapest, 1970. augusztus 3.

Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala
Természettudományi I. Főosztálya

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete (Budapest V., Reáltanoda u. 13—15.) pályázatot hirdet *Valószínűségszámítási Osztálya* osztályvezetői állásának betöltésére.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) a pályázó önéletrajzát;
b) egyetemi végzettségét igazoló diplomáját;
c) tudományos fokozat elnyerését tanúsító oklevelét;
d) legalább 10 éves kutatói gyakorlat igazolását;
e) a pályázó tudományos munkáinak jegyzékét, amelyből kitűnik, hogy jelentős eredményeket ért el a valószínűségszámítás elmélete terén végzett kutatásaiban;
f) kutatók vezetésében való jártasság igazolását (pl. csoport- vagy osztályvezetői, illetve osztályvezetőhelyettesi tevékenység, oktatói munka stb. felsorolása);
g) az osztályvezetéssel kapcsolatos terveinek, elképzeléseinek ismertetését.

A fent említett okmányok helyett azok hiteles másolata is benyújtható.

A pályázatot a felhívás megjelenésétől számított két héten belül kell benyújtani az MTA Matematikai Kutató Intézete igazgatójához. (Bp. V., Reáltanoda u. 13—15.)

Budapest, 1970. augusztus 3.

Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala
Természettudományi I. Főosztálya

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Mezőgazdasági Üzemtani Tanszékén adjunktusi állás betöltésére

Az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara pályázatot hirdet a Mezőgazdasági Üzemtani Tanszéken egy. adjunktusi állásra.

A kinevezendő egyetemi adjunktus feladata a Mezőgazdasági számvitel és pénzgazdálkodás c. tárgy előadásainak megtartása, a gyakorlatok vezetése és azok szervezése, tananyagkészítés, valamint a kutatómunkában való részvétel és a tanszékvezető által meghatározott egyéb feladatok ellátása. A pályázat során előnyben részesülnek azok, akik a számvitelben és pénzgazdálkodásban hosszabb kutatási és oktatási, valamint rendszerfejlesztési tapasztalattal, hites könyvvizsgálói oklevéllel és számviteli gyakorlattal rendelkeznek.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM-MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya (Gödöllő) ad.

A pályázatot a megjelenéstől számított 4 héten belül az Agrártudományi Egyetem Rektorához címezve (Gödöllő) kell benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;
2. eddigi szakmai munkájának és eredményeinek ismertetését;
3. tudományos és oktató munkájának leírását, publikációinak jegyzékét.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot 2 példányban,
2. a szakképzettséget tanúsító oklevél hiteles másolatát,
3. a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,
4. a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1970. júl. 10.

Dr. Pethő György s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70213 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 13. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. AUGUSZTUS 31.

TARTALOM

Az Akadémia elnökének utasítása — 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) — A tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről 137

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórájáról 168

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórájáról 168

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú

utasítása

a tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 12/1970. (V. 5.) számú rendelete (a továbbiakban: Vhr.) 40. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a tudományos fokozatok elnyerésére, az aspiránsok tevékenységére, kötelezettségeire, továbbá a tudományos minősítésben közreműködők és az aspiránsvezetők díjazására, valamint a vizsgák, illetőleg a minősítési eljárás díjainak megállapítására vonatkozóan a pénzügyminiszterrel; az aspiránsok ösztöndíja tekintetében pedig a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben az alábbi utasítást (a továbbiakban: Ut.) adom ki.

[Az utasítás egységes szerkezetbe foglaltan tartalmazza az 1970. évi 9. számú törvényerejű rendeletet és a 12/1970. (V. 5.) Korm. számú rendeletet. A **vastag** betűs szedés a törvényerejű rendelet (Tvr.), a *dűlt* betűs a Kormány végrehajtási rendelete (Vhr.), a normál betűs pedig az utasítás (Ut.) szövege.]

Általános rendelkezések

Tvr. 1. §. A társadalmi haladás, a szocialista társadalom építése érdekében kifejtett rendszeres és eredményes tudományos tevékenységért tudományos fokozat adományozható. Tudományos fokozatot az a személy nyerhet el, aki e törvényerejű rendeletben foglalt követelményeknek megfelel, s korszerű, jelentős, új tudományos eredményt ért el.

Tvr. 2. §. (1) A tudományos minősítés keretében „tudományok kandidátusa" és „tudományok doktora" tudományos fokozat (a továbbiakban: kandidátusi és doktori fokozat) szerezhető.

(2) Valamely tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló munka (a továbbiakban: értekezés) lehet:

a) erre a célra írott értekezés,

b) 5 évnél nem régebben megjelent könyv,

c) tudományos tevékenységet igénylő, a társadalom számára hasznos, új és a gyakorlatban hasznosított alkotás.

Vhr. 1. §. Ha a tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló munka nem értekezés vagy könyv [Tvr. 2. § (2) bek. a)–b) pontja], hanem a Tvr. 2. § (2) bek. c) pontja alá eső alkotás, ez lehet különösen: építmény, berendezés, termelési eszköz, termék, műszer, növény- és állatfajta, technológiai, diagnosztikai és terápiás eljárás, elvi szempontból új, jelentős törvénytervezet, illetőleg igazgatási vagy közgazdasági koncepció.

Tvr. 3. §. (1) Valamely tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló értekezés lehet egyéni vagy kollektív tevékenység keretében kifejtett munka, amennyiben ez megfelel a követelményeknek, s az egyéni eredmény nyilvánvalóan megállapítható.

(2) A tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló értekezést a pályázónak általában nyilvános vitában, bíráló bizottság előtt, hivatalos bírálók közreműködésével kell megvédenie.

(3) Értekezésként kivételesen a pályázó munkásságának eredményeit összefoglaló tézisek is benyújt-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

hatók. Kiemelkedő és közismert tudományos eredményeket elért pályázó esetében el lehet tekinteni a benyújtott tézisek nyilvános megvédésétől. A nyilvános vita alól a felmentést a munkahely szerint illetékes miniszternek, országos hatáskörű szerv vezetőjének (a továbbiakban: miniszternek) és a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) elnökének együttes javaslatára a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) engedélyezi.

A kandidátusi fokozat

Tvr. 4. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyerésének alapja olyan tudományos téma megoldása, amely összhangban áll a társadalmi fejlődés követelményeivel.

(2) A kandidátusi fokozat elnyerésének feltételei az 1. §-ban foglaltakon kívül:

a) egyetemi vagy főiskolai végzettség,

b) előzetes tudományos tevékenység,

c) szakmai, filozófiai és nyelvi vizsgák letétele,

d) az értekezés elkészítése és megvédése.

(3) A pályázó a kandidátusi fokozat megszerzésére általában szervezett képzésen kívül készül fel, és vizsgái letételére, illetőleg értekezésének megvédésére való felkészülése céljából rendkívüli szabadságban részesül.

(4) Az állam támogatást nyújt ahhoz, hogy a kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek kivételesen indokolt esetben szervezett képzésben (aspirantúra) vegyenek részt. Nem vehet részt szervezett képzésben az, aki a szocialista erkölcs szabályai ellen súlyosan vét, illetőleg aki a közügyektől eltiltást kimondó jogerős bírósági ítélet hatálya alatt áll.

A kandidátusi vizsga

Vhr. 2. §. (1) A kandidátusi vizsgát bizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a TMB jelöli ki, vagy felkéri a tudományszak szerint illetékes egyetemet vagy egyetemi jellegű főiskolát (a továbbiakban: főiskolát) a vizsgabizottság megszervezésére. A vizsgabizottság elnöke és tagjai díjazásban részesülnek.

(2) A kandidátusi fokozat elnyeréséhez orosz nyelvből és egy másik világnyelvből kell kandidátusi nyelvvizsgát tenni.

Ut. 1. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyeréséhez a következő vizsgák letétele szükséges:

a) szakmai vizsgák: egy alaptárgyi vizsga, amely a pályázó kutató munkásságához kapcsolódó szűkebb tudományágakban az egyetemi vizsgák szintjét meghaladó, átfogó elméleti alapot megfelelően tanúsítja;

egy szaktárgyi vizsga, amely az értekezés témájához szorosan kapcsolódó speciális elméleti ismereteket foglalja magában. Indokolt esetben a TMB a fentiektől eltérő, különleges vizsgakövetelményeket is megállapíthat;

b) filozófia vizsga: felöleli a dialektikus és a történelmi materializmus egyetemi szintet meghaladó alapjait, különös tekintettel a jelölt által művelt tudomány különleges ideológiai problémáira;

c) kandidátusi nyelvvizsgák két világnyelvből, amelyek közül az egyik az orosz nyelv. A második nyelv lehet: angol, francia, német, olasz, spanyol. A TMB esetenként más nyelvi vizsgát is előírhat, illetőleg engedélyezhet.

(2) A szakmai alaptárgyi vizsga anyagára vonatkozó ajánlásokat a TMB szakbizottságai hagyják jóvá a disszertáció témakörébe tartozó szűkebb tárgykörökből. Ennek megfelelően egy-egy tudományágon (kémián, fizikán, történettudományon stb.) belül számos tárgykör lehetséges.

(3) A szakmai szaktárgyi vizsga anyagát esetenként az értekezés témája alapján a szakbizottság hagyja jóvá.

(4) A filozófia vizsga anyagát — a művelődésügyi miniszter intézkedése alapján — a szak szerint illetékes egyetemek, egyetemi rangú főiskolák (a továbbiakban: egyetemek) állapítják meg.

(5) A nyelvi vizsgák anyagát — a művelődésügyi miniszter intézkedése alapján — az Ut. 1. § (6) bekezdése *c)* pontjának megfelelően a szak szerint illetékes egyetemek állapítják meg.

(6) A kandidátusi vizsgák követelményei az alábbiak:

a) a szakmai vizsga során a pályázónak tanúságot kell tennie arról, hogy az értekezés témája alapján kijelölt alap- és szaktárgyi vizsgák tárgykörében olyan mélyreható és korszerű ismeretekkel rendelkezik, amelyek képessé teszik szaktudományának továbbfejlesztésére;

b) a filozófiai vizsgán meg kell győződni arról, hogy a pályázó a kandidátusi filozófia vizsgához előírt irodalmat áttanulmányozta-e, és abban a körben — különösen a szaktárgyhoz közel álló kérdésekben — a részletekre is kiterjedő alapos tájékozottsággal rendelkezik-e, továbbá képes-e szaktudományágában, valamint a társadalmi életben marxista—leninista gondolkodásra;

c) a kandidátusi nyelvi vizsgák keretében a pályázónak 50—50 sor általános társalgási, valamint szakmai szöveget le kell fordítania írásban (magyar nyelvről idegen nyelvre és idegen nyelvről magyar nyelvre); általános és szakmai témára vonatkozó aktív szókincséről 5—5 perces társalgás alapján kell tanúbizonyságot adnia (l. a *2. sz. melléklet* idevonatkozó részét).

(7) Az alaptárgyi, a filozófiai és a nyelvi vizsgabizottságokat legalább egy éves időtartamra, a szaktárgyi vizsgabizottságokat esetenként kell megalakítani.

(8) A kandidátusi vizsgabizottság elnökből és két tagból áll:

a) a szakmai vizsgabizottság elnöke és tagjai tudományos fokozattal rendelkező szakemberek; kivételesen vizsgáztathat fokozattal nem rendelkező szakember is. Az aspiránsvezető nem lehet a bizottság tagja, a vizsgán azonban jelen lehet, ezért az aspiránsvezetőt a vizsga időpontjáról és helyéről értesíteni kell. A szakmai vizsgabizottságot a TMB illetékes szakbizottsága, illetőleg az egyetem tudományos rektorhelyettese alakítja meg;

b) a filozófiai vizsgabizottság elnöke tudományos fokozattal rendelkező szakember, a bizottság

tagjai pedig lehetőleg tudományos fokozattal rendelkező filozófusok. A filozófiai vizsgabizottságot a szak szerint illetékes egyetem tudományos rektorhelyettese alakítja meg;

c) a nyelvi vizsgabizottság elnöke az adott nyelvet beszélő szakember, tagjai közül az egyik az adott nyelvet beszélő oktató, a másik nyelvtanár. A vizsgabizottságot a szak szerint illetékes egyetem tudományos rektorhelyettese alakítja meg.

(9) A vizsgabizottságok megalakítása és a vizsgák megszervezése során tekintettel kell lenni az összeférhetetlenség elkerülésére. (Ut. 37. § (2) bekezdés)

(10) A kandidátusi szakmai és filozófiai vizsga eredményét három fokozatú („kiválóan megfelelt", „megfelelt", „nem felelt meg") osztályozási rendszer alapján kell értékelni, és az értékelést indokolni kell. A kandidátusi nyelvvizsgákat vizsgafeladatonként (6 vizsgafeladat) 1, illetőleg 0 ponttal kell értékelni, a végeredményt a részosztályzatok összege adja. Legalább 3 pontszám esetén a nyelvi vizsga elfogadottnak nyilvánítandó.

(11) A vizsgáról két példányban jegyzőkönyv készül (l. *1. és 2. sz. mellékletet)*, melyből 1 példányt a TMB-nél a pályázó anyagához kell csatolni, 1 példányt a pályázónak kell átadni.

(12) Az aspiráns egy sikertelen vizsgát az aspiránsi idő alatt egy ízben megismételhet. Két elégtelen vizsgaeredmény vagy újabb sikertelen vizsga esetén aspirantúrája megszűnik. Szervezett képzésben részt nem vevők egy szakmai vizsgát és a filozófiai vizsgát egy éven belül egyszer, a nyelvi vizsgákat többször is megismételhetik. A szakmai, illetőleg a filozófiai vizsga ismételt eredménytelensége esetén vagy az egy év elteltével a minősítési eljárás megszűnik. A pályázó ilyen esetben újabb egy év eltelte után kérhet új minősítési eljárást. A vizsgákat legkorábban a soron következő vizsgaidőszakban lehet megismételni.

(13) A vizsgabizottság elnöke és tagjai tiszteletdíjban részesülnek (l. *a 3. sz. melléklet* c) *pontját).*

(14) A pályázók vizsgatárgyanként, illetőleg vizsgánként vizsgadíjat fizetnek (l. *4. sz. melléklet* b) *pontját).*

Vhr. 2. §. (3) A vizsgára bocsátás felől a TMB határoz.

Ut. 2. §. (1) A szervezett képzésben részt nem vevő pályázók az eljárás engedélyezése után, az aspiránsok képzési idejük alatt, munkatervük szerint teszik le a kandidátusi vizsgákat.

(2) A pályázók általában februári, májusi, illetőleg októberi vizsgaidőszakban vizsgázhatnak.

(3) A tárgy természetének megfelelően a szakmai vizsgák összevontan is megtarthatók, ilyen esetben az alaptárgyi vizsgabizottságot szaktárgyi vizsgáztatókkal kell kiegészíteni.

Vhr. 3. §. (1) A kandidátusi [Tvr. 4. § (2) bek. c) pont] vizsgák alól mentesül:

a) *szakmai vizsga esetében az egyetemi (egyetemi jellegű főiskolai) tanár, illetőleg docens, aki az értekezésének témájához tartozó szakmai tárgyat rendszeresen oktatja;*

b) *filozófiai vizsga esetében az, aki a marxizmus—leninizmus esti egyetem általános vagy valamely szakosító tagozatát, illetőleg az egyetemen a filozófiai szakot elvégezte, továbbá az, aki pártfőiskolát, illetőleg politikai főiskolát végzett;*

c) *nyelvvizsga esetében az, aki legalább állami középfokú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett, az adott nyelvből szaktanári oklevele van, illetőleg az, aki középiskolai vagy egyetemi tanulmányait az adott nyelven végezte el.*

(2) A TMB szakmai vizsga alól mentesítheti azt a pályázót, aki a vizsgatárgyból öt évnél nem régebben valamely belföldi egyetemen egyetemi doktori szigorlatot tett [25/1969. (VI. 20.) Korm. számú rendelet 21. §. (2) bek.].

Ut. 3. §. (1) Az állami közép- és felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezőkön kívül ugyancsak mentesül a nyelvi vizsgák alól [a Vhr. 3. § (1) bekezdés *c)* pontja] az is, aki:

a) a Budapesti Egyetemi Orosz Intézetben vagy a Lenin Intézetben szerzett végbizonyítványt az orosz nyelvből;

b) a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi és Nemzetközi Kapcsolatok Szakán vagy a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskolán az illető nyelvből szigorlatot, illetőleg államvizsgát tett;

c) az Idegen Nyelvek Főiskoláján vagy a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán szerzett végbizonyítványt az illető nyelvből (a nyelvvizsga letételét igazoló bizonyítványa van);

d) a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán letette a második évfolyam záróvizsgáját az illető nyelvből;

e) a Külkereskedelmi Akadémián nyelvvizsgát tett az illető nyelvből;

f) a Művelődésügyi Minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya által kiállított tolmácsigazolványa van az illető nyelvből;

g) a Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskola Számvitel Szaka Külkereskedelmi Ágazatának nappali tagozatán a választott második nyelvből letett szigorlatát igazolja;

h) a fegyveres testületek tagjai részére szervezett nyelvtanfolyam sikeres elvégzéséről bizonyítványa van az illető nyelvből.

(2) Az egyetemi doktori szigorlat abban az esetben ismerhető el — egyéni elbírálás alapján — kandidátusi alap- illetőleg szaktárgyi vizsgaként, ha:

a) annak tárgya megegyezik a kandidátusi vizsgaként előírt vizsga tárgyával;

b) minősítése legalább „cum laude";

c) a szigorlat kandidátusi vizsgaként való elismerését az illetékes egyetem javasolja.

(3) A Vhr. 3. §. (1) és (2) bekezdésében meghatározott vizsgák alól a TMB a pályázót kérelmére mentesíti. A kérelemben foglaltakat a pályázónak okiratokkal kell igazolnia. A mentesítésről vagy a kérelem elutasításáról a pályázót értesíteni kell.

Vhr. 3. §. (3) A TMB a pályázót — különösen indokolt esetben — a munkahely szerint illetékes miniszter és az Akadémia elnökének együttes javaslatára valamennyi vizsga alól mentesítheti.

Ut. 4. §. (1) Az összes vizsgák alóli felmentésre vonatkozó javaslatot a munkahely szerint illetékes miniszter juttatja el a TMB elnökéhez. A javaslat részletesen tartalmazza a felmentés indokait.

(2) Az Akadémia elnökének állásfoglalását a TMB kéri meg.

Vhr. 3. §. (4) Az egyetemi (főiskolai) végzettség követelménye alól a TMB azt a pályázót mentesítheti, aki az általa művelt tudományágban már jelentős tudományos tevékenységet végzett.

Szervezett képzésben részt nem vevő pályázó

Vhr. 4. §. (1) Az a pályázó, aki kandidátusi fokozat megszerzésére a munkahelyén készül fel (szervezett képzésben részt nem vevő pályázó), értekezését bármikor benyújthatja. A TMB két előbíráló véleménye alapján dönt arról, hogy engedélyezi-e a minősítési eljárást. Az előbírálók véleményükben nyilatkoznak arról, hogy a Tvr-ben foglalt feltételek fennállanak-e.

(2) Előbíráló csak tudományos fokozattal rendelkező szakember lehet. Az előbíráló díjazásban részesül.

(3) Az előbírálattól a TMB eltekinthet, ha a pályázó értekezését egyetem vagy kutatóintézet, illetőleg — a TMB hozzájárulásával — a pályázó munkahelye megvitatta.

Ut. 5. §. (1) A szervezett képzésben részt nem vevő pályázó értekezésének előzetes bírálatát két tudományos fokozattal rendelkező szakember (a továbbiakban: előbíráló) végzi, akiket a TMB a tudományterület szakemberei közül jelöl ki. Az egyik előbíráló lehetőleg az illetékes szakbizottság tagja legyen.

(2) Az előbírálók véleménye a következőket tartalmazza:

a) végzett-e a pályázó rendszeres tudományos tevékenységet, és az elégséges-e az értekezés további eljárásra való bocsátásához;

b) a kidolgozott téma megfelel-e a Tvr. 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt követelményeknek;

c) a téma alapján a megjelölt tudományszakon lehet-e az értekezést elbírálni vagy nem;

d) megtörtént-e az értekezés lényeges megállapításainak publikálása;

e) a vizsgák alóli mentesítés indokolt-e.

(3) Az előbírálók a felsorolt szempontok mérlegelése alapján javaslatot tesznek a minősítési eljárás engedélyezésére, az értekezés elbíráltatására, továbbá a pályázó kandidátusi vizsgáinak tárgyaira, az esetleges mentesítésekre, valamint a hivatalos bírálókra.

(4) Az előbírálók kötelesek véleményüket és javaslatukat 1 hónapon belül 2 példányban elkészíteni. Tevékenységükért tiszteletdíjban részesülnek (l. *3. sz. melléklet* b) *pontját).*

(5) Ha a pályázó tudományos intézetben vagy egyetemi tanszéken dolgozik, ott az értekezést megvitatták, és a TMB az előbírálattól eltekintett, az értekezés munkahelyi vitájáról készült jegyzőkönyvet az értekezéshez kell csatolni. A TMB illetékes szakbizottsága a szükséghez mérten (pl. vitatható esetben vagy nem megnyugtató munkahelyi vita esetén) ilyen pályázókkal kapcsolatban is elrendelheti az előbírálatot.

(6) *a)* A munkahelyi vitán a munkahely tudományos dolgozói és — szükség szerint — más intézményekből meghívott tudományos dolgozók vehetnek részt.

b) A munkahelyi vitán arról kell meggyőződni, hogy

- az értekezés hiteles adatokat tartalmaz-e,
- az abban foglalt tudományos eredmények a pályázó eredményei-e,
- az értekezés a formai követelményeknek megfelel-e.

(7) A TMB illetékes szakbizottsága a benyújtott okmányok, az előbírálók, valamint a társadalmi szervek véleménye alapján dönt abban a kérdésben, hogy a minősítési eljárás a pályázó benyújtott értekezése alapján folytatható-e, és vizsgára bocsátja-e a pályázót, továbbá megállapítja a vizsgakötelezettségeket, illetőleg dönt a vizsgák alóli mentesítésről. A szakbizottságot azonban az előbírálók véleménye nem kötelezi, s a döntésért a bizottság felelős.

Vhr. 4. §. (4) A pályázó értekezésének benyújtása előtt kérheti a TMB-től a téma jóváhagyását. Ha a TMB a témát előzetesen jóváhagyta, és a pályázó öt éven belül értekezését benyújtotta, az előbírálat során adott véleményben ezt a témát nem lehet kifogásolni.

Ut. 6. §. (1) Ha aspirantúrán kívüli pályázó a kidolgozandó téma jóváhagyását kéri, be kell nyújtania a téma vázlatát 3 példányban.

(2) A téma előzetes jóváhagyása során figyelemmel kell lenni a Tvr. 4. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra.

Vhr. 5. §. (1) Ha a TMB a szervezett képzésben részt nem vevő pályázót vizsgára bocsátotta, a pályázó a vizsgákat egy éven belül köteles letenni. A pályázót a vizsgákra való felkészülésre összesen harminc nap, az értekezés megvédésére pedig további harminc nap rendkívüli szabadság illeti meg.

(2) A TMB a pályázótól tudományos művek, illetőleg okiratok bemutatását, nyilatkozatokat, továbbá a pályázó munkahelyének vezetőjétől és társadalmi szerveitől, szükség esetén az irányító vagy felügyeleti szerv vezetőjétől írásbeli véleményt kérhet.

Ut. 7. §. (1) A szervezett képzésben részt nem vevő pályázónak pályázatában meg kell jelölnie, hogy melyik tudományszakban [Vhr. 29. §. (1) bekezdése] pályázik a kandidátusi fokozat elnyerésére, továbbá elő kell adnia a vizsga alóli mentesítés iránti kérelmét.

(2) Pályázatához mellékelnie kell a következőket:

a) a kandidátusi értekezést (könyvet, az alkotás leírását, a munkásság tézisszerű összefoglalását stb.) 5 példányban;

b) az értekezés téziseit 5 példányban;

c) a kész értekezésről a munkahelyen lefolytatott vita jegyzőkönyvét (ha volt ilyen vita);

d) az értekezés publikált részeinek különlenyomatait;

e) tudományos közleményeinek jegyzékét;

f) egyéb tudományos működésére vonatkozó iratokat;

g) önéletrajzát;

h) a TMB által rendszeresített, pontosan kitöltött kérdőívet;

i) az esetleges vizsga alóli mentesítés iránti kérelmet alátámasztó iratokat;

j) az egyetemi, főiskolai oklevél másolatát;

k) az utolsó munkahelyi minősítés másolatát.

(3) Ha a pályázó műszaki alkotás stb. alapján pályázik a tudományos fokozat elnyerésére, az alkotás leírása mellett közölnie kell azokat az adatokat is, amelyek annak tudományos megalapozottságát, újdonságát, a gyakorlatban történő alkalmazását bizonyítják.

Az aspirantúra általános szabályai

Vhr. 6. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyerésére pályázó belföldön, illetőleg külföldön ösztöndíjas vagy levelező aspirantúra formájában részesülhet szervezett képzésben. Az aspiránst a TMB nyilvános pályázat és felvételi vizsga alapján választja ki.

(2) A TMB a pályázati felhívásban meghirdetett tudományszakot, illetőleg témát a tudományszak művelésében az érdekelt miniszterrel (országos hatáskörű szerv vezetőjével) egyetértésben jelöli ki.

Ut. 8. §. (1) A TMB évente vagy hosszabb időszakonként írhat ki nyilvános pályázatot belföldi, illetőleg külföldi ösztöndíjas és levelező aspirantúrára.

(2) Az aspirantúrára vonatkozó nyilvános pályázatot azokban a tudományszakokban, illetőleg azokra a kutatási feladatokra kell meghirdetni, amelyekben még utánpótlási hiányok vannak, de a tudományszak hazai művelése indokolt, illetőleg amelyeknek külföldi nagyarányú fejlődése eleve látható, és az eredmények hazai felhasználására, illetőleg alkalmazására fel kell készülni.

(3) A (2) bekezdésben érintett tudományszakokat a TMB az azok művelésében érdekelt miniszterekkel egyetértésben állapítja meg, az érdekelt minisztériumok hosszú- és középtávú kutatási programjaival összhangban, illetőleg azokra alapozva.

(4) A nyilvános pályázatban részt vevők pályázatának a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a tudományszakokat;

b) a kidolgozandó téma címét (kutatási feladatot);

c) az aspirantúra formáját, külföldi aspirantúra esetén az országot és az intézetet, ahová a jelölt pályázik;

d) esetleges felmentés (vizsga, gyakorlati munka, korhatári korlátozás stb.) iránti kérelmet. [Vhr. 8. §-ának (2) bekezdése]

(5) A pályázathoz mellékelni kell:

a) a kidolgozandó téma részletes tematikai tervét (külföldi aspirantúra esetén idegen nyelven is) 3 példányban;

b) részletes önéletrajzot (külföldi aspirantúra esetén 2 példányt magyar, 2 példányt idegen nyelven);

c) az egyetemi, főiskolai végzettséget igazoló oklevelet, illetőleg annak másolatát;

d) ha a pályázó szabályszerű nyelvvizsgát vagy filozófia vizsgát tett, az ezt igazoló okiratot;

e) a megjelent tudományos közlemények jegyzékét és azok különlenyomatait;

f) esetleg más tudományos tevékenységet feltüntető kimutatást;

g) olyan más okiratot, melynek alapján a Tvr. és a Vhr. rendelkezései szerint valamilyen felmentés adható;

h) a TMB által rendszeresített és pontosan kitöltött kérdőívet;

i) az utolsó munkahelyi minősítés másolatát.

(6) Belföldi levelező aspirantúrára pályázók az (5) bekezdés *a)* pontjában foglalt tematikai tervükhöz kiegészítésként tájékoztatást adnak arról is, hogy a téma kidolgozásában milyen előrehaladást értek el, és a befejezéshez mennyi időtartamú rendkívüli szabadság engedélyezését kérik.

(7) A pályázók pályázati díjat fizetnek (l. *4. sz. melléklet* a) *pontját*).

Vhr. 6. §. (3) A pályázatot a munkáltatóhoz kell benyújtani. A munkáltató azt részletes véleménnyel ellátva — felügyeleti szerve útján — a TMB-hez továbbítja. Az 5. §. (2) bekezdése ebben az esetben is irányadó.

Vhr. 7. §. (1) A felvételi vizsgára bocsátásról a TMB határoz. A felvételi vizsgára bocsátott pályázót egy alkalommal összesen tizenöt nap rendkívüli szabadság illeti meg.

Ut. 9. §. (1) A TMB nem bocsátja felvételi vizsgára azokat a pályázókat, akikről okiratok alapján megállapítható, hogy aspiráns-tanulmányok elvégzésére valamely jogszabály által meghatározott oknál fogva nem pályázhatnak [a Tvr. 4. §-ának (4) bekezdése], vagy akiknek választott témája nem indokolja a szervezett képzésben való részvételt.

(2) A TMB a pályázók felvételi vizsgájának lefolytatása céljából tudományos fokozattal rendelkező szakemberekből 3 tagú felvételi bizottságokat alakít.

(3) A határterületi témák megoldására pályázók vizsgáztatására a felvételi bizottságokat a megfelelő rokon tudományszakok szakembereinek bevonásával kell megalakítani.

Vhr. 7. §. (2) A pályázónak a felvételi vizsgán szűkebb szakterületének ismeretanyagából és a filozófiából kell a kutatómunkára alkalmasságot bizonyító magas színvonalú ismeretekről tanúságot tennie. A TMB — a választott témától függően — idegen nyelvből is elrendelheti felvételi vizsga letételét.

(3) A felvételi vizsga tárgyait és időpontját legalább hat héttel a vizsga előtt közölni kell a pályázóval.

(4) A felvételi vizsga egyes tárgyai alól a TMB felmentést adhat.

Ut. 10. §. (1) A felvételi vizsga két részből áll:

a) az egyik részben a pályázó szakmai és általános ismereteit vizsgálják (szakmai, filozófiai, illetőleg kivételes esetben a nyelvi vizsga);

b) a másikban pedig a pályázó kutató munkára való rátermettségét, a kutatás módszertanában szerzett jártasságát. Ezt a célt szolgálja a kutatandó témával kapcsolatos megbeszélés a tématerv alapján.

(2) A felvételi vizsgák követelményei:

a) a szakmai vizsga követelménye: a választott tudományágazat alaptudománya (alaptárgy) egyetemen oktatott anyagának és a tervezett témához kapcsolódó tárgyak (szaktárgyak) egyetemen oktatott anyagának olyan színvonalú ismerete, amelynek alapján a tudományos kutatómunkára való felkészültség elbírálható;

b) a filozófiai vizsga követelménye: a marxista—leninista filozófia alapjainak és főként a választott tudományágazattal kapcsolatos ideológiai-politikai kérdéseknek a szaktárgyakéval azonos színvonalú ismerete;

c) az idegen nyelvű vizsga követelménye: külföldi aspiránsok esetében a Vhr. 8. §. (1) bekezdésének *e)* pontjában foglaltak szerinti nyelvismeret, belföldi aspiránsok esetében húsz sor szakmai szöveg fordítása, szótár segítségével idegen nyelvről magyar nyelvre.

(3) A szakmai felvételi vizsgatárgyak száma legfeljebb három lehet. A vizsgák általában szóbeliek, szükség esetén (matematikai feladat vagy példa megoldása stb. céljából) írásbeliek is lehetnek.

(4) A felvételi vizsgák eredményét külön-külön három fokozatú osztályzási rendszer szerint kell értékelni. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni (l. *az 5. sz. mellékletet)*, amelyet a pályázó irataihoz kell csatolni.

(5) A felvételi vizsgák alóli felmentésre nézve a kandidátusi vizsgákra vonatkozó rendelkezések az irányadók.

(6) A felvételi bizottság a felvételi vizsgák eredménye és a lefolytatott megbeszélés, továbbá a pályázó iratai alapján állást foglal abban, hogy a pályázó aspirantúrára alkalmas e, a téma kidolgozása indokolt-e, továbbá javaslatot tesz a szakbizottságnak az aspiránsvezetőre, az aspiránsi munkahelyre és az aspirantúra formájára, a Vhr. 8. §. (1)—(2), 9. §. (1), 10 §. (1), 13. §. (1), és 14. §. (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével.

(7) A felvételi bizottság elnökét és tagjait tiszteletdíj illeti meg (l. *a 3. sz. melléklet* a) *pontját).*

Vhr. 8. §. (1) Aspirantúrára a TMB azt a pályázót veheti fel, aki

a) egyetemet vagy főiskolát végzett,

b) az egyetem (főiskola) elvégzése után legalább két évi gyakorlati munkát folytatott,

c) felvételi vizsgáját sikerrel letette,

d) ösztöndíjas aspirantúra esetén a 35, levelező aspirantúra esetén a 40. évét még nem töltötte be,

e) külföldi aspirantúra esetén a megfelelő idegen nyelvből legalább középfokú állami nyelvvizsgával rendelkezik.

Ut. 11. §. (1) A TMB illetékes szakbizottsága a felvételi bizottságok állásfoglalása alapján, azzal egyetértésben vagy azt felülvizsgálva attól eltérően tesz javaslatot a TMB-nek a pályázók felvételére. A felvételről a TMB dönt.

(2) A TMB döntése meghozatalánál figyelembe veszi:

a) a tudományszakot;

b) a témát;

c) a felvételi vizsgák eredményét;

d) a pályázó tudományos munkásságát;

e) az aspiránsképzés megszervezésének lehetőségeit, amelyeket az aspiránsképzés helye szerint illetékes miniszterrel egyetértésben kialakított aspiránsképzési kapacitás alapján állapít meg.

(3) A pályázat eredményéről a TMB a pályázót, továbbá a pályázó munkahelye és aspiránsképzési helye szerint illetékes minisztert értesíti. Az értesítésben közölni kell a jóváhagyott témát, a képzési formát, a képzés időtartamát, elutasítás esetén annak indokolását. Értesíteni kell továbbá a pályázó munkahelyét, a javasolt aspiránsvezetőt és az aspiránsképzés helyéül kijelölt intézmény vezetőjét is.

(4) Ismételt pályázat esetén a TMB esetenként mérlegelheti, hogy a pályázatot a korábban letett felvételi vizsga eredményei alapján elbírálja-e, vagy a pályázót a felvételi vizsga teljes vagy részleges megismétlésére kötelezi-e.

Vhr. 8. §. (2) A TMB a gyakorlati munka alól [(1) bek. b) *pontja] felmentést adhat olyan tudományszakon, amelynél a gyakorlat a tudományos alkotás szempontjából nem elengedhetetlen. Az életkor [(1) bek.* d) *pontja] alól a TMB kivételesen méltánylást érdemlő körülmény esetében felmentést adhat.*

Belföldi aspirantúra

Vhr. 9. §. (1) Belföldi ösztöndíjas aspirantúrára a TMB által meghirdetett pályázatban megjelölt tudományszakban, illetőleg témában lehet pályázót felvenni.

(2) A belföldi ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év. Ez alatt az aspiráns a részére kijelölt munkahelyen végzi tanulmányait és kutatómunkáját, továbbá hat hónapot külföldön tölthet tanulmányok és nyelvgyakorlás céljából. Az aspiráns képzésének helyét a TMB a miniszterrel egyetértésben jelöli ki.

Ut. 12. §. (1) A belföldi ösztöndíjas aspiráns külföldi tanulmányútját az aspiránsi munkatervben kell megtervezni és elbírálni.

(2) A kiküldetést úgy kell megszervezni, hogy az a kandidátusi nyelvvizsgaként választott idegen nyelv tanulására és gyakorlására lehetőséget adjon, továbbá annak keretében az aspiráns témája kutatásához kiegészítő kutatást vagy konzultációt tudjon folytatni.

(3) Tanulmányút általában egy, a kutatott téma szempontjából fontos országba tervezhető. Indokolt esetben (az adott lehetőségen belül) egy további ország is számításba vehető.

(4) A tanulmányút programját a szakbizottság javaslatára a TMB titkára hagyja jóvá.

(5) A tanulmányúttal kapcsolatos eljárásra egyébként az Akadémia keretében érvényes rendelkezések az irányadók.

(6) A belföldi ösztöndíjas aspiránst a külföldi tanulmányút ideje alatt az ösztöndíj változatlanul megilleti. Ezenkívül a külföldi tanulmányi munkautakra vonatkozó általános rendelkezések szerint a TMB napidíjat, szállás- és útiköltséget biztosít.

Vhr. 9. §. (3) A belföldi ösztöndíjas aspiráns egyéni terv alapján aspiránsvezető irányításával végzi munkáját. A tervet a TMB hagyja jóvá, és annak végrehajtásáról az aspiráns és az aspiránsvezető évenként beszámol a TMB-nek.

Ut. 13. §. (1) A belföldi ösztöndíjas aspiránsok az aspiránsvezető közreműködésével egyéni munkatervet kötelesek készíteni (l. a *6. sz. mellékletet*). A tervet a felvételtől számított 3 hónapon belül 2 példányban kell a TMB-hez jóváhagyásra benyújtani. A munkaterv elfogadásáról, illetőleg módosításáról az aspiránst a szakbizottság véleménye alapján 3 hónapon belül az egyik példány visszaküldése mellett értesíteni kell, a másik példányt az aspiránsnak a TMB-nél levő irataihoz kell csatolni. A munkatervtől eltérő tanulmányokat az aspiráns csak a TMB előzetes engedélyével folytathat.

(2) A munkaterv végrehajtásáról évente július 1. és 15. napja között az aspiráns a TMB-nek írásban beszámolni tartozik. A beszámolót az aspiránsvezető köteles véleményével ellátni. A TMB illetékes szakbizottsága évente értékeli az aspiráns munkáját. A beszámoló másolatát az aspiránsi munkahely vezetőjének kell átadni tájékoztatás céljából.

(3) A belföldi ösztöndíjas aspiráns munkatervével együtt a kutatómunka előrelátható hozzávetőleges költségtervét is elkészíti, és azt az aspiránsvezető véleményezésével ellátva, az aspiránsképzésre kijelölt intézmény vezetőjéhez nyújtja be elbírálás, majd a költségek biztosítása céljából. A költségterv tájékoztató jelleggel magában foglalja, lehetőleg évi részletezés szerint:

a) a tervbe vett kutatómunkához szükséges dologi és személyi kiadásokat;

b) a műszer és anyagszükségletet;

c) a belföldi kiküldetés költségeit.

Az aspiránsvezetőnek nyilatkoznia kell arról is, hogy a költségeket a rendelkezésére álló előirányzatból biztosítani tudja-e.

(4) Az értekezés leírásának, beköttetésének költsége, továbbá az aspiráns által fizetendő eljárási, vizsgadíj stb. a költségtervben nem tervezhető.

Vhr. 10. §. (1) Belföldi levelező aspirantúrára a gyakorlatban dolgozó olyan szakember vehető fel, aki a társadalmi fejlődés követelményeivel összhangban álló tudományos téma megoldásán dolgozik, és megjelent írásművekkel vagy más módon igazolja, hogy a kutatásban előrehaladt. A belföldi levelező aspirantúra időtartama azonos az engedélyezett rendkívüli szabadság időtartamával.

Ut. 14. §. (1) A belföldi levelező aspiránsok (az aspirantúra időtartamára szóló) munkatervének elkészítésére és jóváhagyására az Ut. 13. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltak az irányadók.

(2) A munkaterv teljesítéséről az aspiráns és az aspiránsvezető a rendkívüli szabadságidő elteltével számol be a TMB-nek.

Vhr. 10. §. (2) A belföldi levelező aspiráns rendkívüli szabadságát a kijelölt kutatóhelyen az aspiránsvezető irányításával tölti el. A kutatóhelyet a TMB a miniszterrel egyetértésben jelöli ki.

Vhr. 11. §. (1) Az aspiránsvezetőt a TMB a tudományos fokozattal rendelkező személyek közül jelöli ki.

(2) Az aspiránsvezető felelős az aspiráns tudományos képzéséért és szakmai irányításáért.

(3) Az aspiránsvezető munkájáért díjazásban részesül.

Ut. 15. §. (1) Az aspiránsvezető személyes feladatkörébe tartozik:

a) az aspiráns munkatervének részletes felülvizsgálása;

b) a kutatómunkával kapcsolatos folyamatos konzultálás;

c) tanácsadás a szakvizsgákra való felkészüléshez;

d) az értekezés készítésének folyamatos ellenőrzése;

e) a munkaterv végrehajtásának ellenőrzése és arról beszámolás a TMB-nek.

(2) Ha az aspiránsvezető feladata ellátásában 3 hónapnál hosszabb ideig akadályozva van, köteles helyettesítéséről gondoskodni.

(3) A TMB az aspiránsvezetőt e megbízatás alól — az illetékes szakbizottság javaslatára — felmenti, ha aspiránsvezetői kötelezettségének nem tesz eleget.

(4) Az ösztöndíjas aspiráns vezetője munkájáért tiszteletdíjban részesül (l. a *3. sz. melléklet* d) *pontját*), amelynek első felét a TMB az aspiránsi vizsgák sikeres letétele után, másik felét az értekezés benyújtása után folyósítja. Ha az aspiránst az aspiránsképzés ideje alatt 3 hónapnál hosszabb ideig az aspiránsvezető helyettese irányította, úgy erre az időtartamra a helyettest illeti meg a tiszteletdíj időarányos része.

(5) Nem folyósítható az aspiránsvezetői díj első része, ha az aspiráns vizsgáit az aspiránsképzés ideje alatt nem tette le. A díj második része akkor nem folyósítható, ha az aspiráns értekezését az aspirantúra befejezése után 3 éven túl nyújtotta be.

(6) A levelező aspiráns aspiránsvezetője tiszteletdíjban részesül (l. a *3. sz. melléklet* d) *pontját*).

A tiszteletdíjat az értekezés benyújtása után kell folyósítani.

(7) Az aspiránsvezető személyében beállott változás esetén az aspiránsvezetőket az időarányos tiszteletdíj illeti meg.

Vhr. 12. §. Az aspiráns a kijelölt intézmény munkarendje szerint dolgozik. Ha az aspiráns a képzés helye vezetőjének vagy aspiránsvezetőjének ismételt figyelmeztetése ellenére feladatait elhanyagolja, vagy a munkahely munkarendjét megsérti, a munkahely vezetője vagy az aspiránsvezető javaslatot tehet a TMB-nek fegyelmi eljárás lefolytatására, más munkahely kijelölésére vagy az aspirantúrából kizárásra. Ezeket az intézkedéseket a TMB hivatalból is megteheti.

Ut. 16. §. (1) A kötelezettségét vétkesen megszegő aspiránssal szemben kiszabható fegyelmi büntetések:

a) figyelmeztetés,

b) megrovás,

c) az aspirantúrából való kizárás.

(2) Az ösztöndíjas aspiráns fegyelmi ügyében a TMB titkára jár el. Az aspirantúrából való kizárást kimondó fegyelmi határozatot azonban csak a TMB előzetes jóváhagyása esetén hozhat.

(3) A fegyelmi eljárás lefolytatásánál az Mt. 56. §. (1) és (3) bekezdésében, valamint az Mt. V. 90. §-ában foglaltaknak megfelelően kell eljárni.

(4) A TMB titkára által hozott határozat ellen az aspiráns fellebbezéssel élhet a Tudományos Minősítő Bizottsághoz.

Külföldi aspirantúra

Vhr. 13. §. (1) A TMB külföldi ösztöndíjas aspirantúrára akkor vehet fel pályázót, ha

a) *a választott tudományszakban nincs kellő számú tudományos fokozattal rendelkező szakember, és a szűkebb szakterület helyzete kellően indokolja a minősítettek számának gyorsabb növelését, továbbá*

b) *anyagi, műszaki vagy személyi feltételek hiányában a tanulmányok belföldön nem végezhetők el, vagy az adott tudományszakban külföldön a hazaitól eltérő módszerekkel kutató, jelentős tudományos iskola működik.*

(2) A külföldi ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év.

Vhr. 14. §. (1) Külföldi levelező aspirantúrára való felvételnek a 13. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetében akkor van helye, ha belföldön személyi feltételek hiányában a kívánt tanulmányok nem végezhetők el.

(2) A külföldi levelező aspirantúra időtartama négy év.

Az aspiráns munkaviszonya

Vhr. 15. §. (1) Az ösztöndíjas aspiráns munkaviszonya az aspirantúra ideje alatt szünetel. Az aspirantúra időtartama a munkaviszonyhoz fűződő jogok szempontjából — ideértve a társadalombiztosítást és a nyugellátást is — munkaviszonynak minősül.

(2) Az ösztöndíjas tanulmányainak irányításával összefüggő jogokat az aspirantúra időtartama alatt a TMB gyakorolja, a kutatómunkával kapcsolatos költségeket annak az intézménynek a költségvetésében kell biztosítani, ahova az aspiránst a TMB beosztotta.

(3) A levelező aspiráns munkaviszonyát az aspirantúra nem érinti.

(4) Az aspiráns tudományos, irodalmi, művészeti, valamint a TMB által engedélyezett felsőoktatási tevékenységen kívül más keresőfoglalkozást nem folytathat, másodállást nem tölthet be. Mellékfoglalkozás vállalásához a TMB hozzájárulása is szükséges.

Ut. 17. §. (1) A külföldi aspirantúrában részt vevők tanulmányaikat a fogadó ország intézménye által jóváhagyott munkaterv szerint végzik. A jóváhagyott eredeti munkatervet és annak magyar nyelvű fordítását a TMB-nél be kell mutatni. A szakmailag illetékes minisztérium kívánságára a munkatervről tájékoztatni kell a minisztériumot.

(2) A témától, illetőleg a kísérleti feltételektől függően a külföldi ösztöndíjas aspiráns idejének egy részét — amely egy hónapnál nem lehet rövidebb — az egyéni tervben meghatározott célra, hazai kutató intézményben végzendő munkára is fordíthatja.

(3) A külföldi aspiráns értekezését a TMB hozzájárulása alapján kivételesen belföldön is megvédheti.

Ut. 18. §. (1) Az aspiráns mellékfoglalkozás vállalásához a hozzájárulást az aspiránsképzésre kijelölt intézmény útján kérheti a TMB-től. A kérelemben meg kell jelölni azt az intézményt, ahol a munkavállalás történik, továbbá a munkakört és az azzal járó elfoglaltság heti óraszámát.

(2) Az aspiráns témája keretébe vágó oktatási tevékenységet legfeljebb heti 4 órai keretben vállalhat. Egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyt (mellékfoglalkozás, megbízás, kk. munka stb.) csak kivételesen és csak akkor létesíthet, ha ez nem akadályozza tanulmányait. Ehhez a TMB hozzájárulását kell kérni.

Az aspiráns ösztöndíja

Vhr. 16. §. (1) Az ösztöndíjas aspiráns az aspirantúra idején állami ösztöndíjban részesül, amelyet a TMB állapít meg és folyósít. Az ösztöndíjból csak a tartásdíjakat, valamint az ösztöndíj címén tévesen kifizetett összeget szabad levonni; a levonások összege az ösztöndíj harmincharom százalékát nem haladhatja meg.

(2) A belföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíját az aspirantúrára felvétele idején betöltött főfoglalkozása alapján elért átlagkeresetének megfelelő összegben kell megállapítani. Az aspiránst ezen felül megilleti mindaz a pótlék, amely átlagkeresetében nem szerepel, de amelyre az aspiránsi munkahelyén munkakörülményei alapján jogosult. A felvétel alkalmával megállapított ösztöndíjat a kandidátusi vizsgák letétele után — indokolt esetben — egy alkalommal fel lehet emelni.

Ut. 19. §. (1) A belföldi ösztöndíj megállapításánál az átlagkeresetet a 7/1967. (X. 8.) MüM. sz.

rendeletben foglaltak alapján, az utolsó négy negyedévben kifizetett összeg (havi alapbér, korpótlék, prémium, jutalom) alapulvételével kell kiszámítani.

(2) Az ösztöndíjon felül az aspiránst megilleti mindaz a pótlék, amely átlagkeresetében nem szerepel, de amelyre az aspiráns munkahelyén munkakörülményei alapján — a nyelvpótlék kivételével — egyébként is jogosult.

(3) Az ösztöndíjat és a pótlékot utólag, az esedékes hónap végén a TMB Titkársága egy összegben folyósítja.

Vhr. 16. §. (3) A külföldi ösztöndíjas aspiráns minden évben tizenegy hónapon át — ha ez alatt külföldön tartózkodik — a TMB és a pénzügyminiszter által együttesen meghatározott összegű ösztöndíjban részesül. A tizenkettedik hónapra és további belföldi tartózkodása idejére az aspirantúrára felvétele idején főfoglalkozása alapján elért átlagkeresetének megfelelő, de legalább havi 2600 Ft ösztöndíjat kell részére folyósítani. Külföldön tartózkodása idejére belföldön lakó családja számára a TMB által megállapított összegű támogatást kell folyósítani. A külföldi ösztöndíjas aspiráns ruha-, könyv- és disszertáció segélyben részesül.

Ut. 20. §. (1) A külföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíjának mértékét a 7. *sz. melléklet* tartalmazza.

(2) A külföldi ösztöndíjas aspiráns részére havonként folyósítható családi támogatás összege — ha a család belföldön tartózkodik — az alábbi:

a) nős, illetőleg férjezett aspiráns részére, ha egy eltartásra jogosult gyermeke van, és házastársa nem áll munkaviszonyban, a korábbi munkahelyen élvezett átlagkereset 80%-a; ha a házastárs munkaviszonyban áll, a korábbi munkahelyén élvezett átlagkereset 70%-a;

b) nős, illetőleg férjezett, gyermektelen aspiráns részére, ha a házastárs nincs munkaviszonyban, a korábbi munkahelyén élvezett kereset 50%-a; ha a házastárs munkaviszonyban van, a korábbi munkahelyen élvezett kereset 30%-a, de legalább 600 Ft;

c) a gyermekes aspiráns részére megállapítható családi támogatásnál az *a)* pontban meghatározott százalékos kulcsot minden további gyermek után 10%-kal emelni kell;

d) ha az aspiráns családtagjai részben külföldön tartózkodnak, a belföldön tartózkodók részére a fentiek szerint kiszámított támogatás arányos részét kell folyósítani.

(3) Az aspiráns idős vagy munkaképtelen szülei részére abban az esetben folyósítható családi támogatás, ha az aspirantúra megkezdése előtt velük közös háztartásban élt, és eltartásukról maga gondoskodott, vagy ha külön háztartásban éltek ugyan, de bizonyítja, hogy szüleit rendszeresen támogatta, és azok megélhetése más módon nem biztosított. A szülők részére folyósítandó családi támogatás összege nőtlen, illetőleg hajadon aspiráns esetében havi 500 Ft, nős, illetőleg férjezett aspiráns esetében 300 Ft.

(4) A teljesen egyedülálló aspiráns hazai kiadásainak fedezésére (pl. lakbér) legfeljebb 250 Ft folyósítható.

(5) A fentiektől eltérő összegű családi támogatás folyósítását a TMB elnöke engedélyezheti.

(6) A családi támogatás összege nem haladhatja meg a kiszámításának alapjául szolgáló átlagkereset összegét.

(7) A családi támogatást a TMB az esedékes hónap végén, utólag folyósítja.

(8) A külföldi ösztöndíjas aspiráns részére az ösztöndíj és a családi támogatás folyósítása évi 11 hónapra történik. A tizenkettedik hónapra és további belföldi tartózkodása idejére [Ut. 17. §. (2) bekezdés alapján vagy betegség esetén] felvétele idején főfoglalkozása alapján elért és az Ut. 19. §-ában foglaltak alapján számított átlagkeresetnek megfelelő, de legalább havi 2600 Ft ösztöndíjat kell folyósítani. A családi támogatás folyósítását erre az időre szüneteltetni kell.

(9) A külföldi ösztöndíjas aspiránst évente könyvsegély, a disszertáció elkészítésének időpontjában pedig egyszeri alkalommal disszertációs segély, továbbá az első év megkezdése előtt és a második év befejezése után ruhasegély illeti meg (l. a 7. *sz. mellékletet*).

(10) A külföldi ösztöndíjas aspiráns évente két alkalommal szabadság letöltésére a TMB által biztosított költségen utazhat haza és vissza. A nős ösztöndíjas aspiránsok ezen felül évente még két alkalommal utazhatnak haza a TMB költségére, ha családjuk itthon tartózkodik. A belföldön töltött szabadidő beszámít az évi 24 munkanap szabadságidőbe.

Vhr. 16. §. (4) A külföldi levelező aspiráns az aspirantúrával összefüggő külföldi kiküldetésének ideje alatt a külföldi ösztöndíjas aspiránssal azonos összegű ösztöndíjban részesül. A külföldi levelező aspiránst könyv- és disszertáció segély illeti meg.

Ut. 21. §. (1) A külföldi levelező aspiránst az aspirantúrával összefüggő külföldi tartózkodásának tartamára a Vhr. 17. § (3) bekezdésében foglalt keretek között ösztöndíj és utazási költség illeti meg (l. a 7. *sz. mellékletet*).

(2) A levelező aspiráns részére külföldi tartózkodása idején a TMB szükség esetén 6 napi, az adott országban felszámítható szállásköltséget folyósíthat, amennyiben a fogadó fél a megérkezés után azonnal elhelyezést nem tud biztosítani.

(3) A külföldi levelező aspiránst az ösztöndíjas aspiránssal azonos összegű könyv és disszertáció segély illeti meg (l. a 7. *sz. mellékletet*).

Az aspiráns szabadsága

Vhr. 17. §. (1) A belföldi ösztöndíjas aspiránst évi huszonnégy munkanap fizetett szabadidő illeti meg.

Ut. 22. §. A 24 munkanap fizetett szabadidő kiadása tekintetében a 6/1967. (X. 8.) MüM. sz. rendeletben foglaltakat kell alkalmazni.

Vhr. 17. §. (2) A belföldi levelező aspiráns értekezésének befejezésére és a vizsgákra való felkészülésre a munkaviszonya alapján járó szabadságán felül legfeljebb két részben igénybevehető, összesen hattól tizenkét hónapig terjedhető rendkívüli szabadságban részesül.

(3) A külföldi levelező aspiráns az aspirantúra ideje alatt összesen nyolctól tizenkét hónapig terjedő rendkívüli szabadságban részesül, amelynek tartama alatt a TMB kiküldetésében külföldön tartózkodik.

(4) A külföldi levelező aspiránst belföldi tartózkodásának ideje alatt a munkáltató által fizetett heti egy kutatónap, továbbá a kandidátusi vizsgákra, valamint az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából — az évi rendes szabadságon felül — évente harminc nap rendkívüli szabadság illeti meg.

A munkáltató kötelességei

Vhr. 18. §. A munkáltató a levelező aspiránsait, valamint a hozzá képzésre beosztott aspiránsokat tanulmányaik végzésében köteles támogatni, az intézmény kísérleti berendezéseit, könyvtárát rendelkezésükre bocsátani.

Az egyetemek és kutatóintézmények feladatai

Vhr. 19. §. (1) Az egyetem (főiskola), valamint a tudományos kutatóintézmény az aspiránsok szervezett képzésében elsősorban a hozzá beosztott aspiráns munkájának közvetlen irányításával vesz részt.

(2) Az egyetem (főiskola)

a) *a TMB felkérésére kidolgozza a szakmai vizsga egyes tárgyainak vizsgaanyagát,*

b) *a TMB felkérésére vizsgabizottságokat alakít, kandidátusi vizsgát folytat le,*

c) *gondoskodik a beosztott aspiráns filozófiai és idegen nyelvi oktatásáról, valamint vizsgáztatásáról,*

d) *az aspiránsok részére speciál-kollégiumot tart,*

e) *javaslatot tehet kiemelkedő színvonalú egyetemi doktori értekezésnek kandidátusi értekezésként való elfogadására [25/1969. (VI. 20.) Korm. számú rendelet 21. §. (2) bek.].*

Ut. 23. §. (1) Azokat az egyetemeket, valamint tudományos kutatóintézményeket, amelyek keretében aspiránsképzés folyhat, a TMB a felügyeletileg illetékes miniszterrel egyetértésben jelöli ki az egyetem, illetőleg intézmény távlati és középtávú kutatási feladatai, anyagi-technikai, pénzügyi, valamint személyi lehetőségeinek figyelembevételével.

(2) A szak szerint illetékes egyetemeket a kandidátusi alaptárgyi vizsgák anyagának kidolgozására a TMB közvetlenül kéri fel.

(3) A szakmai vizsgabizottságok megszervezésére és a vizsgáztatás lefolytatására a TMB az egyetemeket külön kéri fel. Az egyetemek külön felkérés nélkül szervezik meg és folytatják le a filozófia és az idegen nyelvi vizsgákat.

(4) Ha az egyetem javaslatot tesz kiemelkedő színvonalú egyetemi doktori értekezés kandidátusi értekezésként való elfogadására, egyúttal javaslatot tehet egy hivatalos bírálóra is.

(5) A kutatóintézmények tekintetében a szakmai vizsgabizottság megalakítására és a vizsgáztatásra a (3) bekezdésben foglalt rendelkezések az irányadók.

(6) A belföldi aspiránsok nyelvi és filozófiai képzésüket önállóan vagy szervezetten az egyetemeken, főiskolákon folytathatják.

(7) Az aspiránsok szervezett felkészítése filozófiából, továbbá a jelöltek vizsgáztatása, a tudományszak szerint illetékes és területileg legközelebb levő egyetem filozófiai tanszékének feladata. A rektor biztosítja az aspiránsok filozófiai képzéséhez szükséges feltételeket, segíti és ellenőrzi a tanszékek ezirányú munkáját.

(8) A szervezett filozófiai képzésben résztvevő aspiránsok filozófiai tanulmányaik megkezdése előtt kötelesek a tudományszak szerint illetékes, területileg legközelebb levő egyetem filozófiai tanszékén jelentkezni. A tanszékvezető az aspiránsok filozófiai képzettségét figyelembe véve, meghatározza a felkészülés formáit (előadásokon, konferenciákon, egyéni konzultációkon való részvétel). Az aspiránsokkal folytatott megbeszélés során a tanszék az általánosan kötelező irodalmon túl kijelöli azt az irodalmat, amely az aspiránsokat segíti abban, hogy a marxista—leninista filozófia tanításait szaktudományukra és a jelenkori társadalmi élet kérdéseire tudják alkalmazni.

(9) A szervezett nyelvi képzésben részt vevő aspiránsok a tudományszak szerint illetékes és területileg legközelebb eső egyetem nyelvi lektorátusán jelentkezhetnek az idegen nyelv szervezett tanulása céljából. A nyelvi lektorátus gondoskodik arról, hogy az aspiránsok a választott világnyelvekben az utasításban előírt szintű ismeretekhez szükséges nyelvi előkészítést megkapják. A nyelvi képzést az aspiránsképzésre kijelölt kutatóintézmény is megszervezheti.

Vhr. 19. §. (3) Szakmai vizsgabizottság alakításával és szakmai vizsgák lefolytatásával kutatóintézmény is megbízható.

(4) Az aspiránsok képzésében az egyetemre (főiskolára, kutatóintézményre) háruló feladatok ellátásáért az egyetem rektora (a főiskola, kutatóintézmény igazgatója), a filozófiaoktatás irányításáért a művelődésügyi miniszter, az idegen nyelvi oktatás irányításáért és megszervezéséért az egyetem (főiskola) felügyeletét ellátó miniszter felelős.

Az aspirantúra elvégzése

Vhr. 20. §. (1) Az aspirantúra idejét nem lehet meghosszabbítani. Indokolt esetben (tartós betegség stb.) az aspiránsképzés időtartamát a TMB felfüggesztheti. A felfüggesztés tartamára az ösztöndíjas aspiráns munkaviszonya helyreáll.

(2) A TMB az aspirantúra elvégzéséről végbizonyítványt ad, ha az aspiráns annak időtartama alatt valamennyi kandidátusi vizsgáját letette.

Ut. 24. §. (1) Az aspiránsképzési idő leteltével a TMB az aspiránsi tanulmányokról — az aspiráns kérésére — „Aspiráns végbizonyítvány"-t állít ki (l. a *8. sz. mellékletet*), ha az aspiráns valamennyi kandidátusi vizsgáját letette.

(2) A végbizonyítvány kiállításáért az aspiráns díjat fizet (l. a *4. sz. melléklet* g) *pontját*).

(3) A külföldön tanuló ösztöndíjas aspiráns külföldi tartózkodását — indokolt esetben — a TMB titkára legfeljebb a képzési idő utolsó évének végéig hosszabbíthatja meg.

(4) A TMB a külföldön tanuló, végbizonyítvánnyal rendelkező aspiráns részére az aspiránsi idő lejárta után, 3 éven belül, az értekezés megvédése céljából egy alkalommal utazási költséget és két heti ösztöndíjat biztosíthat.

Vhr. 20. §. (3) Az aspiráns értekezését a kandidátusi vizsgák letétele után, illetőleg végbizonyítványának kézhezvételét követően — abban a tudományszakban, amelyben az aspirantúrát elvégezte — bármikor benyújthatja.

Ut. 25. §. (1) A pályázó a kandidátusi értekezés lényeges megállapításait a megvédés előtt szakfolyóiratban vagy más módon közzé tenni köteles. E közlés alól a TMB államérdekből vagy más indokolt esetben felmentést adhat.

(2) A kandidátusi értekezés megvédésének engedélyezése iránti kérelemhez — aspiránsok esetében — csatolni kell:

a) a kandidátusi értekezést 5 példányban;

b) az értekezés téziseit 5 példányban;

c) a kész értekezésről a munkahelyen lefolytatott vita jegyzőkönyvét;

d) az értekezés publikált részeinek különlenyomatait;

e) az aspiránsvezető véleményét az értekezésről.

A kandidátusi értekezés megvédése

Vhr. 21. §. (1) Az értekezés vitára bocsátásáról a TMB két hivatalos bíráló véleménye alapján határoz. Hivatalos bíráló csak tudományos fokozattal rendelkező szakember lehet. A hivatalos bíráló díjazásban részesül.

(2) Hivatalos bírálóként külföldi állampolgár is felkérhető.

(3) Az aspiráns értekezésének megvédésére csak akkor kaphat engedélyt, ha azt a kijelölt tudományos munkahelyen előzetesen megvitatták.

Vhr. 22. §. Ha a pályázó gyakorlatban hasznosított alkotás (1. §) alapján kíván kandidátusi fokozatot elnyerni, az alkotás leírása (műszaki leírás, törvénytervezet, koncepció stb. csatolása) mellett közölnie kell azokat az adatokat is, amelyekből megállapítható, hogy az alkotás tudományos tevékenységet igényelt, új, és azt a gyakorlatban már hasznosították.

Ut. 26. §. (1) A kandidátusi értekezés tartalmi és formai szempontból az alábbi követelményeknek kell, hogy megfeleljen:

a) téma kiválasztása szempontjából meg kell felelnie a Tvr. 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) tanúskodnia kell arról, hogy a jelölt az értekezés témakörében és az azzal összefüggő kérdésekben mélyreható elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik, önálló tudományos kutatómunkára képes, és témáját a Tvr. 4. §-a (1) bekezdésének megfelelő új eredményekkel dolgozta ki;

c) az értekezésben logikus és áttekinthető rendszerezésben, megfelelő részletességgel elő kell adnia — a tudomány jelenlegi állásának megfelelően feldolgozva — a választott téma tárgyát, ismertetnie kell a téma irodalmát, előzményeit, az irodalom kritikai értékelését, valamint a pályázó saját kísérleteit, nézeteit és állásfoglalását, továbbá a saját (elméleti és gyakorlati szempontból) új tudományos eredményeit;

d) műszaki alkotás, szabadalom, technológiai eljárás stb. esetén az alkotás leírása mellett az elbírálás alapjául szolgálnak azok az adatok is, amelyeket a pályázó a tudományos megalapozottságot, az alkotás újdonságát és a gyakorlatban történt alkalmazást illetően közöl; nyilatkoznia kell továbbá a pályázónak arról is, hogy a szóban levő alkotás mennyiben és milyen mértékig saját egyéni munkája;

e) az értekezésnek legyen tartalomjegyzéke, irodalomjegyzéke, csatolni kell a szükséges rajzokat, táblázatokat stb., az első lapon az értekezés címét, a jelölt nevét, aspiránsoknál az aspiránsvezető nevét is, az értekezés megírásának évét;

f) az értekezést — amennyiben az nyomtatásban nem jelent meg — magyar nyelven, a papírlap egyik oldalára géppel írva, számozott lapokkal, kemény kötésben és egymással megegyező példányokban kell elkészíteni és benyújtani. Értekezés idegen nyelven is készíthető. Az értekezés terjedelmét a TMB korlátozhatja;

g) abban az esetben, ha a TMB hozzájárulásával a pályázó munkásságának eredményeit tézisekbe foglalja össze, az értekezést e tézis helyettesíti;

h) kollektív munka keretében készített értekezés, alkotás vagy tézis alapján pályázók eredményeiket egyenként foglalják össze az előző pontokban összegezett követelmények szerint.

(2) A kandidátusi értekezés téziseinek tartalmi és formai követelményei:

a) az I. rész tartalmazza a kitűzött kutatási feladat rövid összefoglalását és tudományos előzményét;

b) a II. rész a lefolytatott vizsgálatok, kísérletek módszerét;

c) a III. rész pontokba foglalva az új tudományos eredmények rövid összefoglalóját;

d) a IV. rész pedig az értekezés témaköréből készült publikációk jegyzékét;

e) a kollektív kutatómunka eredményeinek felhasználásával készült értekezés vagy nyomtatott mű esetén részletesen és pontosan ismertetni kell a pályázónak a kollektíva munkájában kifejtett munkásságát, ebben az esetben a téziseket a pályázónak előzetesen láttamoztatnia kell a kollektíva többi tagjaival, és nyilatkozatukat kell kérnie arról, hogy a tézisekben ismertetett eredményeket a pályázó eredményeinek ismerik el;

f) a téziseket magyar nyelven kell elkészíteni.

(3) A téziseket kellő példányszámban nyomtatásban a TMB készítteti el, ennek költségeit a pályázó viseli.

(4) A kandidátusi fokozat elnyerésére pályázók eljárási díjat fizetnek (l. a *4. sz. melléklet* c) *pontját*).

(5) A szabályszerűen benyújtott kandidátusi értekezést a benyújtástól számított két hónapon belül a hivatalos bírálóknak kell kiadni (július és augusztus azonban e határidőbe nem számít be).

A hivatalos bírálók kijelölésénél figyelembe kell venni a Vhr. 21. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltakat. Előbírálók hivatalos bírálókká csak kivételesen jelölhetők ki.

(6) A hivatalos bírálóknak írásbeli véleményüket 3 hónapon belül kell elkészíteniük és 5 példányban a TMB-hez benyújtaniuk. Amennyiben a vélemény elkészítése ennyi idő alatt valamilyen okból nem lehetséges, az akadály felmerülésekor, de lehetőleg a megbízást követően minél korábban haladékot kell kérni. Ha a felkért bíráló a megbízást nem tudja ellátni, erről a megbízás kézhezvételétől számított két héten belül a TMB-t értesíteni kell, s az értekezést vissza kell küldeni. A megbízás általában akkor utasítható vissza, ha:

a) annak elfogadása folytán elfogultsági vagy összeférhetetlenségi eset állna elő;

b) a szakterület szempontjából az opponens nem illetékes, betegség vagy hivatalos elfoglaltság, illetőleg távollét folytán a felkért bíráló akadályozva van a megbízás ellátásában.

(7) A hivatalos bírálóknak véleményükben részletesen ki kell fejteniük az értekezés érdemeit és hibáit. Különösen meg kell vizsgálniuk a témaválasztás helyességét, jelentőségét, tekintettel a Tvr. 4. §-ának (1), illetőleg 9. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra és a végzett kutatások eredményességét főleg abból a szempontból, hogy az valóban új tudományos eredményeket tartalmaz-e, ha igen milyen értékűeket, azaz a pályázó a feladatot megoldotta-e [Tvr. 4. §-ának (1) bekezdése]. A felhasznált kutatási módszereket is értékelni kell. Ideológiai vonatkozású értekezés esetén azt is vizsgálni kell, hogy a marxizmus—leninizmus elmélete alapján és módszerének alkalmazásával történt-e a forrásanyag feldolgozása, a következtetések levonása, az elvi-elméleti kérdések megválaszolása.

A bírálóknak nyilatkozniuk kell arról is, hogy a pályázó a vonatkozó irodalmat helyesen használta-e fel, továbbá arról, hogy megfelel-e az értekezés a formai előírásoknak. Tételesen állást kell foglalniuk abban, hogy a pályázó mely tudományos eredményeit ismerik el új eredményként. Összegezően megokolt javaslatot kell tenniük arra, hogy az értekezés nyilvános vitára bocsátását javasolják-e vagy sem.

(8) Abban az esetben, ha a vélemény nem alkalmas az értekezés tudományos elbírálására, azt a bírálónak kiegészítés céljából vissza kell adni, vagy pedig másik bírálót kell felkérni.

(9) Amennyiben a hivatalos bírálók között véleményeltérés van, legfeljebb további két bírálótól kérhető vélemény. A bírálók vagy többségük negatív véleménye alapján az értekezés általában nem bocsátható vitára. A TMB azonban ilyen esetben is — a pályázó írásbeli kérésére — hozzájárulhat a nyilvános vita megszervezéséhez. Ellenkező esetben az eljárás megszűnik.

(10) Az értekezés vitára bocsátásáról a TMB határoz, és arról a pályázót értesíti.

(11) Az értekezés hivatalos bírálói tiszteletdíjban részesülnek (l. a *3. sz. melléklet e) pontját*). Külföldi bírálók tiszteletdíjukat külföldi fizetőeszközben is megkaphatják, amit a devizagazdálkodásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően lehet átutalni.

(12) A TMB a hivatalos bírálói vagy bírálóbizottsági feladataikat indokolatlanul nem vagy gondatlanul teljesítők tudományos fokozata után járó illetménykiegészítést az elfogadható vélemény benyújtásáig szüneteltetheti vagy megvonhatja. Az Akadémia rendes és levelező tagjai esetében a TMB ilyen értelmű javaslatot tesz az Akadémia elnökének.

Vhr. 23. §. (1) Az értekezés vitájának vezetésére és a kandidátusi fokozat odaítélése tekintetében javaslat tételére a TMB bíráló bizottságot jelöl ki. A bíráló bizottság elnökét és tagjait tudományos fokozattal rendelkező vagy más kiváló szakemberek közül kell kijelölni. A bíráló bizottság tagjai díjazásban részesülnek.

(2) Államérdekből a TMB elrendelheti az értekezés zártkörű megvédését.

Ut. 27. §. (1) Az értekezés vitájának időpontját legalább egy hónappal előbb meg kell hirdetni, lehetőséget adva arra, hogy az értekezést bárki áttanulmányozhassa, és arra megtehesse észrevételeit. Ennek érdekében ez alatt az idő alatt:

a) az értekezés egy-egy példányát az MTA Könyvtárában és egy nyilvános tudományos szakkönyvtárban el kell helyezni;

b) az értekezésnek a jelölt által kidolgozott téziseit meg kell küldeni az érdekelt intézményeknek és szakembereknek.

(2) A hivatalos bírálók véleményét legalább 15 nappal a vita előtt közölni kell a jelölttel. Az értekezést és a hivatalos bírálók véleményét a bíráló bizottság tagjainak is meg kell küldeni.

(3) A bíráló bizottság (elnök, titkár, tagok és a hivatalos bírálók) legfeljebb 7 személyből áll. Kandidátusi értekezés esetén a bíráló bizottság elnöke lehetőleg legalább doktori fokozattal rendelkező szakember legyen. A hivatalos bírálók a bíráló bizottság zárt ülésén jelen vannak és titkosan szavaznak.

(4) A bíráló bizottságba gyakorlati szakembereket kell delegálni abban az esetben, ha véleményük lényeges az értekezés értékének megállapításához. Számuk legfeljebb kettő lehet.

(5) A bíráló bizottságba külföldi személyek is meghívhatók.

(6) A bíráló bizottság feladatait a TMB Szakbizottsága is elláthatja.

(7) A bíráló bizottságban való részvételt a felkért személy a megbízás kézhezvételétől számított 10 napon belül általában akkor mondhatja le, ha:

a) annak elfogadása folytán elfogultság vagy összeférhetetlenség esete állna elő;

b) a felkért szakterület szempontjából nem illetékes;

c) betegség vagy hivatalos elfoglaltság, illetőleg távollét folytán akadályozva van a megbízás ellátásában.

(8) Az értekezés nyilvános vitájának időpontját és helyét a TMB állapítja meg. Indokolt esetben

(pl. hazai viszonylatban megfelelő szakértő hiánya) a TMB engedélyezheti vagy előírhatja az értekezés külföldön történő megvédését. A külföldi védés költségeit — ha a védést a TMB írta elő — a TMB, egyébként a pályázó viseli.

(9) A TMB zártkörű vitát a felügyeletileg illetékes miniszter javaslatára rendelhet el.

(10) A nyilvános vitát a kitűzött időpont előtt három nappal napilapban is meg kell hirdetni.

(11) Az opponensek írásbeli véleményére a jelölt válaszát írásban elkészíti, és azt az ismertetés után az iratokhoz kell csatolni.

Vhr. 23. §. (3) A bíráló bizottság zárt tanácskozásban értékeli a hivatalos bírálók állásfoglalását, a vitában elhangzott véleményeket, és titkos szavazással egyhangúlag vagy szótöbbséggel állást foglal abban a kérdésben, hogy a jelölt értekezését megvédte-e, valamint, hogy javasolja-e a tudományos fokozat odaítélését.

Ut. 28. §. (1) A nyilvános vita akkor folytatható le, ha a kijelölt bíráló bizottság elnöke, titkára, valamennyi tagja, továbbá a hivatalos bírálók is jelen vannak. Nemleges véleményt nyilvánító hivatalos bíráló távollétében a nyilvános vita nem folytatható le. A bíráló bizottság más tagjainak akadályoztatása esetén a bíráló bizottság elnöke dönt arról, hogy a vitát megtartja vagy elhalasztja.

(2) A nyilvános vitát az alábbiak szerint kell lefolytatni:

a) A nyilvános vita megkezdése előtt a bíráló bizottság zárt ülést tart, amelyen a bizottság tagjainak írásbeli jelentése alapján összegezi az értekezéssel kapcsolatban felmerült problémákat, kialakítja a nyilvános vitában felvetendő, illetőleg tisztázandó kérdéseket.

b) A nyilvános vita a bíráló bizottság elnökének megnyitójával kezdődik, majd a bizottság titkára ismerteti a jelölt munkásságát, és felolvassa a jelölt munkahelyének — aspiráns esetében aspiránsvezetőjének — az értekezésre vonatkozó véleményét.

c) Ezt követően a jelölt mintegy 15—20 perces szabad előadásban kifejtheti értekezése főbb tételeit, de ettől a bíráló bizottság eltekinthet. Ezután a hivatalos bírálók ismertetik véleményük lényegét. E vélemények elhangzása után kell ismertetni a TMB-hez érkezett írásbeli észrevételeket.

d) A nyilvános vitában elsőként a bíráló bizottság titkára teszi fel azokat a kérdéseket, illetőleg veti fel azokat a problémákat, amelyeket a bíráló bizottság az előzetes zárt ülésen kialakított. A továbbiakban a jelenlevők — a bíráló bizottság tagjai is — kérdéseket tehetnek fel, és felszólalhatnak. Az aspiránsvezető azonban csak a vita megkezdése előtt szólalhat fel, a vita során pedig csak akkor, ha az értekezést illetően közte és a jelölt között véleményeltérés van.

(3) A jelölt a feltett kérdésekre és a bírálatokra egyszerre vagy külön-külön válaszolhat, állításának igazolására könyvet és más segédeszközt használhat.

(4) A vita addig tart, amíg van hozzászólásra jelentkező. A vitát az elnök indokolt esetben felfüggesztheti. A felfüggesztés okát, továbbá a vita folytatásának időpontját és helyét a jelenlevők előtt ki kell hirdetni. A vita befejezése előtt a jelöltnek felszólalási lehetőséget kell biztosítani.

(5) A vitáról jegyzőkönyvet kell vezetni, és azt az értekezéshez kell csatolni.

(6) A nyilvános vita berekesztése után a bíráló bizottság zárt ülésen folytatja munkáját. Az aspiránsvezetőt a bíráló bizottság elnöke szükség esetén felkérheti a zárt ülésen való részvételre. A zárt ülésre szükség esetén a jelölt is meghívható, ha a felmerült probléma tisztázásához esetleg szükséges a jelölt álláspontjának megismerése. Ha a zárt ülésen olyan érvek merülnek fel, amelyek a nyilvános vitán nem hangzottak el, a jelöltet minden esetben meg kell hívni a zárt ülésre.

(7) A bíráló bizottság a lefolytatott nyilvános vita alapján a tanácskozás után titkos szavazással, szótöbbséggel hozott döntésében javasolhatja:

a) a tudományos fokozat odaítélését;

b) a tudományos fokozat iránti kérelem elutasítását.

(8) A bíráló bizottság döntéséhez a vitában részt vevő minden tagjának a jelenléte szükséges.

(9) A bíráló bizottság üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni (l. a *9. sz. mellékletet*), amely tartalmazza a titkos szavazás számszerű eredményét, a bizottság javaslatát, a hivatalos bírálók megállapításait az értekezésben levő új eredményekről, azokat a főbb kérdéseket, amelyek körül a vita folyt és a bíráló bizottság értékelését a disszertációról.

(10) A bizottság javaslatát és értékelését a jegyzőkönyv vonatkozó részének felolvasásával a nyilvános vita résztvevői előtt a helyszínen azonnal ki kell hirdetni.

(11) A bíráló bizottság elnökét és tagjait tiszteletdíj illeti meg (l. a *3. sz. melléklet f) pontját*). A hivatalos bírálók ezen a címen külön tiszteletdíjban nem részesülnek.

(12) Ha a TMB a Tvr. 3. §-ának (3) bekezdésében meghatározott rendelkezés alapján nem rendel el sem nyilvános, sem zártkörű vitát, a döntés a hivatalos bírálók és a szakbizottság állásfoglalása alapján történik.

Vhr. 23. §. (4) A tudományos fokozat odaítéléséről a bíráló bizottság javaslata alapján a TMB illetékes szakbizottsága dönt.

Ut. 29. §. (1) A TMB illetékes szakbizottsága hivatalból felülvizsgálja, hogy az értekezés megfelel-e a követelményeknek, annak megvédése a szabályok megtartásával történt-e.

Ennek eredményétől függően a bíráló bizottság javaslatával megegyező vagy azzal ellentétes határozatot hoz a tudományos fokozat odaítélése kérdésében. Ellentétes határozat meghozatala előtt a bíráló bizottságot a szakbizottság ülésére meg kell hívni, hogy az megindokolhassa döntését, és válaszolhasson a szakbizottság ellenvetéseire. Abban az esetben, ha a bíráló bizottság javaslata a szakbizottság számára nem látszik megalapozottnak, az értekezéssel kapcsolatban további szak-

véleményeket szerezhet be. A szakbizottság ülésére, amelyen az újabb szakvélemények kerülnek megvitatásra, az eredeti bíráló bizottságot és a jelöltet meg kell hívni, hogy a felmerült problémákkal kapcsolatban véleményüket kifejthessék.

(2) Ha a tárgyilagos döntés nem biztosított, a TMB elnöke vagy titkára, vagy valamely tagja, továbbá az illetékes szakbizottság elnöke vagy titkára javaslatára a kandidátusi fokozat ügyében a döntés jogát a szakbizottság határozatának meghozatala előtt — kivételesen indokolt esetben az után is — a TMB magához vonhatja. Az erre vonatkozó határozatot és indokait a szakbizottság elnökével közölni kell. A szakbizottság elnöke a döntés jogának megvonása ellen 8 napon belül panasszal élhet az Akadémia elnökéhez, aki 30 napon belül dönt a panasz tárgyában. A döntésig a minősítési eljárás szünetel.

(3) A TMB illetékes szakbizottságának ülését követő két héten belül a TMB titkársága a jelöltet a határozatról értesíti. A titkárságnak gondoskodnia kell a tudományos fokozattal járó illetménykiegészítésnek a nyilvános vitát követő hó első napjától való folyósításáról, a minősítettek nyilvántartásáról, valamint két hónapon belül az oklevél kiállításáról és átadásáról.

Vhr. 24. §. (1) A TMB a minősítési eljárást annak bármely szakaszában megszüntetheti, ha a Tvr-ben vagy e rendeletben megállapított követelmények nem állanak fenn, illetőleg a pályázó visszalépett.

(2) A minősítési eljárás megszüntetése esetében a pályázó csak egy év elteltével nyújthat be értekezést. Az a pályázó, aki nyilvános vitában nem védte meg értekezését, újabb értekezést ugyanabból a témából még egy alkalommal nyújthat be.

Ut. 30. §. Ha a pályázó értekezésének megvédése eredménytelen volt, vagy visszalépett, továbbá ha a TMB az eljárást megszüntette, és a pályázó újabb értekezést nyújt be az eredeti témakörben, annak elbírálására lehetőleg ugyanazokat a bírálókat és ugyanazokat a bíráló bizottsági tagokat kell felkérni, akik az előző értekezés elbírálásában közreműködtek, de ettől indokolt esetben el lehet térni. Ha azonban a pályázó összeférhetetlenségre vonatkozó bejelentést tesz, új bírálókat, illetőleg bíráló bizottsági tagokat kell kijelölni.

A doktori fokozat

Tvr. 5. §. (1) A doktori fokozat elnyerésének alapja a tudományágazat továbbfejlődését eredményező olyan átfogó tudományos feladat megoldása, amely összhangban áll a társadalmi fejlődés követelményeivel.

(2) A doktori fokozat elnyerésének feltételei az

1. §-ban foglaltakon kívül:

a) a kandidátusi fokozat megszerzése,

b) az adott tudományágazat alkotó művelése a kandidátusi fokozat megszerzését követően legalább három éven át,

c) közreműködés a tudományos közéletben,

d) a tudományos feladat megoldását tartalmazó értekezés elkészítése és megvédése.

(3) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel alól felmentés adható, ha a jelölt előzetes munkásságával bebizonyította szaktudományának magas színvonalú, eredményes művelését. A felmentéshez a munkahely szerint illetékes miniszternek és az Akadémia elnökének egyetértő javaslata szükséges.

(4) A doktori fokozatra pályázó, arra érdemes kandidátus ösztöndíjban és szabadság-kedvezményben részesíthető.

A doktori értekezés megvédése

Vhr. 25. §. (1) A doktori értekezés vitára bocsátásáról a TMB legalább három hivatalos bíráló véleménye alapján dönt. A hivatalos bírálók többségének a tudományok doktora fokozattal kell rendelkeznie, ez alól a TMB kivételesen felmentést adhat.

(2) Az értekezés benyújtására, a bíráló bizottság megalakítására, díjazására, a vitára, a bíráló bizottság határozatára, illetőleg a minősítési eljárás megszüntetésére egyebekben a kandidátusi fokozat elnyerésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni (21—24. §).

(3) A tudományok doktora fokozat odaítéléséről a TMB a szakbizottság és a bíráló bizottság javaslata alapján dönt.

Ut. 31. §. (1) A Tvr. 5. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjában foglalt feltétel értékelése céljából a TMB köteles kikérni az Akadémia illetékes tudományos osztályának véleményét. Az osztályok a pályázó tudományos fejlődésének hosszabb szakaszát vizsgálva a pályázó tudományos munkája színvonalának, hazai és nemzetközi visszhangjának, alkotóképességének, érdeklődésének, a tudomány önzetlen művelésére való készségének alapján foglalnak állást abban a kérdésben, hogy a pályázó a doktori fokozathoz megkívánt tudományos szintre fejlődött-e, s pályázhat-e e fokozatra.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott állásfoglalás kialakítása az illetékes akadémiai osztály ülésének hatáskörébe tartozik.

(3) A kandidátusi fokozat birtoklása alóli felmentést az engedélyezés benyújtásával, illetőleg az előzetes engedélykéréssel egyidejűleg a TMB-től kell kérnie a pályázónak. Az illetékes miniszternek és az Akadémia elnökének idevonatkozó javaslatát a TMB szerzi meg.

(4) A doktori értekezés megvédésének engedélyezése iránti kérelemhez csatolni kell:

a) a doktori értekezést 5 példányban;

b) az értekezés téziseit 5 példányban;

c) a kandidátusi fokozat elnyerése óta kifejtett szakirodalmi munkásság jegyzékét és a publikációk különlenyomatait;

d) esetleg az egyéb tudományos munkásságra vonatkozó iratokat;

e) a jelölt önéletrajzát;

f) a TMB által rendszeresített és pontosan kitöltött kérdőívet;

g) a pályázó műveire vonatkozó recenziók másolatát, továbbá tudományos munkáinak

hazai, s különösen külföldi visszhangjára vonatkozó tájékoztatást;

h) az utolsó munkahelyi minősítés másolatát.

(5) A doktori értekezés követelményei:

a) a választott tudományos feladat feleljen meg a Tvr. 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek;

b) tartalmazza a kitűzött átfogó tudományos feladat megoldását [Tvr. 5. §-a (2) bekezdésének d) pontja]; s annak helyességét megfelelő módszerekkel, magas színvonalon bizonyítsa. Alapkutatás esetén a felismert új tudományos eredmény vagy elméletrendszer kellő mértékű érvényességi köre és fontossága alapvető kívánalom. Alkalmazott és fejlesztő kutatás esetén az új eredmény gazdasági kihatását és hatékonyságát is meg kell határozni.

(6) A doktori értekezés szerkesztési és formai követelményeire nézve az Ut. 26. §. (1) bekezdésének *c)* — *h)* pontjaiban foglaltak az irányadók.

(7) Az értekezés téziseire vonatkozóan az Ut. 26. §-ának (2) és (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(8) A doktori fokozatra pályázók eljárási díjat fizetnek (l. a *4. sz. melléklet d) pontját*).

(9) A doktori fokozat megszerzésének feltétele nemcsak a Tvr. 5. §-a (1) bekezdésének megfelelő tudományos értékű értekezés, hanem társadalmi, pedagógiai, tudományos vagy más szakmai közéleti tevékenység is. A jelöltek értekezésük elkészítése előtt előzetes döntést kérhetnek a TMB-től arra vonatkozóan, hogy megfelelnek-e ezen feltételeknek, és benyújtandó értekezésüket kiadja-e a TMB hivatalos bírálatra.

(10) A TMB előzetes döntését az illetékes akadémiai osztály, továbbá a társadalmi szervek véleményének ismeretében három hónapon belül hozza meg. A döntés meghozatalához a jelöltnek az Ut. 31. §-a (4) bekezdésének *c)* — *h)* pontjaiban felsorolt iratokat csatolnia kell. Az előzetes döntés 5 évig érvényes, de méltatlanná válás esetén a TMB bármikor érvénytelenítheti.

(11) A doktori értekezést — előzetes döntés érvénye esetén — a benyújtástól számított egy hónapon belül ki kell adni hivatalos bírálóknak. Előzetes döntés híján, előzőleg ebben a kérdésben kell — három hónapon belül — határozni. A doktori értekezés hivatalos bírálatra csak az Ut. 31. §. (1) és (9) bekezdésében foglaltaknak megfelelő pozitív döntés után adható ki.

(12) A doktori értekezés bírálóinak kijelölésére az Ut. 26. §-a (5) bekezdésében, a bírálók feladataira és jogaira a 26. §. (6)—(8) bekezdéseiben, a bíráló bizottságra nézve a 27. §. (2)—(7) bekezdéseiben, a nyilvános vita előkészítésére a 27. §. (1) és (8), (10) és (11) bekezdéseiben, a vita lefolytatására a 28. §-ban foglalt rendelkezések az irányadók, különös figyelemmel a következőkre:

a) a hivatalos bírálók különösen elemezzék az átfogó tudományos feladat megválasztásának társadalmi indokoltságát, fontosságát [Tvr. 5. §-ának (1) bekezdése és 9. §-ának (1) bekezdése], vizsgálják a kitűzött tudományos feladat megoldásának helyességét, az új tudományos eredményeket, azok bizonyítottságát, az alkalmazott módszerek korszerűségét, célszerűségét. Ideológiai vonatkozású értekezés esetén vizsgálják meg, hogy a marxizmus—leninizmus elméletének alapján és módszerének alkalmazásával történt-e a forrásanyag feldolgozása, az elvi- elméleii kérdések megválaszolása. Összegezően foglaljanak állást abban, hogy javasolják-e az értekezés nyilvános vitára kitűzését;

b) a hivatalos bírálókat tiszteletdíj illeti meg (l. *a 3. sz. melléklet* e) *pontját*);

c) a bíráló bizottság elnökét lehetőleg az Akadémia tagjai közül kell kijelölni;

d) a bíráló bizottság létszámát — a hivatalos bírálókkal együtt — 7 főben kell megállapítani;

e) a bíráló bizottságban részt vevőket tiszteletdíj illeti meg az Ut. 28. §-a (11) bekezdése szerint (l. *a 3. sz. melléklet* f) *pontját*).

(13) A doktori fokozat odaítéléséről a bíráló bizottság és az illetékes szakbizottság javaslatai alapján a TMB dönt. Indokolt esetben az Ut. 29. §-ának (1) bekezdése szerint kell a szakbizottságnak eljárnia. A fokozat odaítélését követően az Ut. 29. §-ának (3) bekezdése szerint kell intézkedni.

(14) Ismételt értekezés benyújtása esetén az Ut. 30. §-ának rendelkezései szerint kell eljárni.

(15) Ha a kandidátusi vagy doktori fokozatra pályázó az értekezés elbírálásának időszakában elhunyt, a minősítési eljárás befejezhető, és a tudományos fokozat odaítélhető nyilvános vita nélkül, pozitív hivatalos bírálói vélemények alapján, ha:

a) kandidátusi fokozat esetében a pályázó az előírt vizsgákat letette, illetőleg a megfelelő jogszabályi rendelkezések alapján a vizsgák alól részben vagy teljesen mentesült, illetőleg a TMB mentesítette; az értekezést és téziseit szabályszerűen benyújtotta, és az értekezést hivatalos bírálatra kiadták;

b) doktori fokozat esetében a pályázó az értekezést és téziseit szabályszerűen benyújtotta, és az értekezést hivatalos bírálónak kiadták.

(16) A tudományos fokozatnak a pályázó halála után történő odaítéléséről szakbizottsági mérlegelés alapján lehet dönteni titkos szavazással.

Doktori ösztöndíj

Vhr. 26. §. (1) Doktori fokozat megszerzése érdekében ösztöndíjban (doktori ösztöndíj) olyan kandidátus részesíthető, aki a doktori fokozat elnyeréséhez szükséges feltételeknek [Tvr. 5. §. (2) bek.] megfelel, a társadalom szempontjából kiemelt jelentőségű témán dolgozik, amelynek részletes tervét a TMB jóváhagyta, és munkája befejezésének meggyorsítása közérdek.

(2) A doktori ösztöndíj adományozására a munkahely szerint illetékes miniszter tesz javaslatot a TMB-nek.

(3) A doktori ösztöndíj egy évre szól, amelyet a TMB további egy évre meghosszabbíthat. Az ösztöndíj összegét a belföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíjával azonos módon kell megállapítani. Az ösztöndíjból való levonásra a 16. §. irányadó.

Ut. 32. §. (1) A tudományok doktora fokozat elnyerésére törekvő olyan kandidátus részesíthető ösztöndíjban, akit a pályázó munkahelye szerint

illetékes miniszter erre javasol, és akinek a doktori értekezés benyújtására a TMB az Ut. 31. §-ának (9) és (10) bekezdése szerint az előzetes engedélyt megadta. A javasolt kandidátus köteles tervezett értekezésének tématervét 3 példányban, továbbá az Ut. 31. §-a (4) bekezdésének *c)—h)* pontjaiban felsorolt iratokat a TMB-nek megküldeni.

(2) A doktori ösztöndíjban részesülő kandidátus ösztöndíjának megállapítására, folyósítására az Ut. 19. §-ának (1)—(3) bekezdésében foglaltak, a külföldi tanulmányi munkautak előkészítésére engedélyezésére és megszervezésére az Ut. 12. §-ában foglaltak irányadók.

(3) A doktori ösztöndíjas időszak lejárta előtt 2 hónappal a pályázó kérheti az ösztöndíj idejének meghosszabbítását abban az esetben, ha a kutatómunka azt indokolttá teszi.

Vhr. 27. §. (1) Az ösztöndíj folyósításának tartama alatt az ösztöndíjas munkaviszonya szünetel, és ez alatt az idő alatt a számára kijelölt tudományos intézményben egyéni terv alapján készül fel a doktori fokozat elnyerésére. A doktori ösztöndíjas munkaviszonnyal kapcsolatos jogállása azonos az ösztöndíjas aspiráns jogállásával.

(2) A doktori ösztöndíjast — az ösztöndíj folyósításának tartama alatt — indokolt esetben a TMB hathónapos külföldi tanulmányútra küldheti.

Rendkívüli szabadság a doktori értekezés elkészítésére

Vhr. 28. §. (1) A TMB javaslatára a miniszter, illetőleg a munkahely vezetője a doktori értekezés elkészítésére hat hónapig terjedő rendkívüli szabadságot engedélyez olyan kandidátus részére, akinek témája a társadalom szempontjából különösen jelentős, és munkakörülményei a szabadság engedélyezését indokolják.

(2) A TMB rendkívüli szabadságot akkor javasolhat, ha az értekezés részletes tématervét jóváhagyta, és a kandidátus munkakörülményei ezt indokolják.

Ut. 33. §. A rendkívüli szabadság engedélyezésére javasolt kandidátus az Ut. 31. §-a (4) bekezdésének *c)—h)* pontjaiban előírt okmányokat köteles a TMB-nek megküldeni.

A tudományos fokozattal rendelkező személyek jogállása

Tvr. 6. §. (1) A kandidátusi, illetőleg a doktori fokozat odaítéléséről oklevelet kell kiállítani. Az oklevél „a ..... tudományok kandidátusa", illetőleg „a ..... tudományok doktora" fokozat használatára jogosít.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személy kötelessége, hogy

a) folytassa tudományos kutató tevékenységét,

b) tevékenységével nyújtson segítséget a szocialista tudományos közélet fejlesztéséhez, valamint a tudományos utánpótlás neveléséhez, a tudományos minősítés munkájához,

c) egész munkásságával támogassa a szocialista társadalom építését.

Vhr. 29. §. (1) Kandidátusi, illetőleg doktori fokozat az alábbi tudományszakokban nyerhető el:

fizikai tudományok,
kémiai tudományok,
biológiai tudományok,
földtudományok,
matematikai tudományok,
műszaki tudományok,
közlekedéstudományok,
mezőgazdasági tudományok,
orvostudományok,
állatorvostudományok,
gyógyszerészeti tudományok,
nyelvtudományok,
irodalomtudományok,
történelemtudományok,
művészettörténeti tudományok,
zenetudományok,
állam- és jogtudományok,
hadtudományok,
közgazdaságtudományok,
földrajztudományok,
neveléstudományok,
pszichológiai tudományok,
filozófiai tudományok,
szociológiai tudományok.

(2) A TMB a szükséghez képest más tudományszakban is tudományos fokozatot ítélhet oda.

Ut. 34. §. (1) A kandidátusi, illetőleg doktori oklevél díszes kivitelű, és az alábbiakat tartalmazza:

a) nyilvántartási szám;

b) a tudományos fokozatot szerzett neve, születési éve, helye, anyja neve;

c) a tudományos fokozat teljes megnevezése (a Tvr. 6. §-ának (1) bekezdésében és a Vhr. 29. §-ában foglaltak szerint);

d) a nyilvános vita időpontja;

e) a TMB elnökének és titkárának aláírása;

f) a TMB dombornyomású pecsétje.

(2) A fokozatnak megfelelő tudományszak a Vhr. 29. §. (1) bekezdésében felsorolt tudományszakokon belül zárójelben közelebbről is megjelölhető.

(3) A tudományos fokozatról szóló oklevelet ünnepélyes keretek között kell átadni.

(4) Az oklevél kiállításáért díjat kell fizetni (l. *a 4. sz. mellékelt* h) *pontját).*

Tvr. 7. §. (1) A tudományok kandidátusa és doktora tudományos munkássága elismeréseképpen illetménykiegészítésben részesül.

(2) Meg kell vonni az illetménykiegészítést attól a kandidátusi vagy doktori fokozattal rendelkező személytől, aki neki felróhatóan nem fejt ki tudományos munkásságot, illetőleg a tudományos fokozattal járó egyéb kötelezettségeit nem teljesíti. Az illetménykiegészítés folyósítását a megvonás felől való döntésig fel lehet függeszteni.

Vhr. 30. §. (1) A tudományok kandidátusa, illetőleg a tudományok doktora részére járó illetménykiegészítést a TMB a munkaviszony fennállásától függetlenül folyósítja.

(2) Az illetménykiegészítés megvonására a TMB jogosult.

Ut. 35. §. (1) Ha a TMB az illetménykiegészítés megvonását kezdeményezi, javaslatának megtétele előtt az érdekeltet meg kell hallgatnia.

(2) A meghallgatás során az érdekelt előadhatja azokat az okokat, amelyek gátolták a megfelelő tudományos munkásság kifejtésében, illetőleg kötelezettségei teljesítésében. Ezt az indokolást a felterjesztésben, illetőleg a TMB előtt ismertetni kell.

(3) Ha az érdekelt meghallgatására nincs lehetőség — rendkívüli esetben —, az illetménykiegészítés külön meghallgatás nélkül is megvonható.

(4) Az olyan kandidátus, illetőleg doktor, akitől az illetménykiegészítést megvonták, legkorábban a megvonástól számított 5 év elteltével kérheti illetménykiegészítésének újból való folyósítását, kivéve, ha a TMB a megvonást kimondó határozatában ettől eltérő határidőt állapított meg.

(5) Az illetménykiegészítés újrafolyósításáról a TMB egyéni mérlegelés alapján dönt.

Tvr. 8. §. A munkahely szerint illetékes miniszter, illetőleg a felügyeletet gyakorló szerv vezetője biztosítja a tudományos fokozattal rendelkező személy tudományos munkájához szükséges feltételeket. Ennek során — a hatályos jogszabályok keretei között — rendkívüli szabadságot engedélyezhet jelentősebb kutatómunka elvégzésére vagy tanulmány elkészítésére.

Tvr. 9. §. (1) Tudományos fokozat nem adományozható olyan értekezés alapján, amelynek témája nem jelentős, új tudományos eredményt nem tartalmaz, illetőleg tételei a marxizmus—leninizmus ideológiájával szemben állanak.

(2) Nem adományozható tudományos fokozat annak, aki a szocialista erkölcs szabályai ellen súlyosan vétett, illetőleg, aki a közügyektől eltiltást kimondó bírósági ítélet hatálya alatt áll.

(3) Meg kell vonni a tudományos fokozatot attól, akit a bíróság a közügyektől jogerősen eltiltott, aki a tudományos fokozatra méltatlan, a tudományos etika ellen vét, továbbá attól, aki a tudományos fokozattal járó kötelezettségeit felhívás ellenére nem teljesíti; az illetménykiegészítés folyósítását a megvonás felől való döntésig fel lehet függeszteni.

Vhr. 31. §. (1) A tudományos fokozat megvonására a TMB jogosult.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személyre vonatkozó jogerős büntető ítéletet, illetőleg fegyelmi határozatot a bíróság, illetőleg a fegyelmi hatóság megküldi a TMB-nek.

Ut. 36. §. (1) Az Ut. 35. §-ának (1)—(4) bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni a tudományos fokozat megvonására vonatkozó javaslattal kapcsolatban is.

(2) A fokozat visszaadását nem kérheti az a személy, aki a közügyektől eltiltó bírósági ítélet hatálya alatt áll.

A Tudományos Minősítő Bizottság

Tvr. 10. §. (1) A tudományos minősítéssel kapcsolatos feladatokat a TMB látja el. E tevékenységi körébe tartozik különösen a kandidátusi és a doktori fokozat odaítélése, megvonása, valamint a fokozat elnyerésére szervezett képzés irányítása, a minősítést végző szervek munkájának irányítása és felügyelete, a minősítés terén a belföldi és nemzetközi kapcsolatok ápolása, a doktori és kandidátusi oklevelek kiállítása, a minősítettek és a képzésben részt vevők nyilvántartása, az illetménykiegészítés folyósítása, folyósításának felfüggesztése, illetőleg megvonása.

(2) A tudományos fokozatokkal és a szervezett képzéssel kapcsolatos elvi kérdésekről, továbbá a szervezett képzés arányairól a Kormány határoz.

(3) A TMB felügyeletét az Akadémia elnöksége látja el.

(4) A TMB elnökből, titkárból és tagokból áll, akiket az Akadémia elnökségének javaslatára három éves időtartamra a Kormány nevez ki. A TMB tagjai tudományos fokozattal rendelkező személyek, valamint a Kormány által kijelölt minisztériumok képviselői.

Vhr. 32. §. (1) A TMB feladatát teljes ülésen, szakbizottságai közreműködésével, illetőleg elnöke és titkára útján látja el. A TMB tagjaként nem hozható javaslatba az, aki az Akadémia elnökségének tagja.

(2) A szakbizottságokat — a szükséghez képest tudományágazatonként — a tudományos fokozattal rendelkező szakemberekből a TMB létesíti akként, hogy az egyetemek, illetőleg kutatóhelyek indokolt esetben megfelelően képviselve legyenek. A szakbizottság — a kandidátusi fokozat odaítélésén kívül — olyan egyéb feladatokat is ellát, amellyel a TMB megbízza. A szakbizottságok munkáját közvetlenül a TMB irányítja.

(3) A TMB mellett — a TMB titkárának felügyelete alatt — titkárság működik. A titkárság feladatát és működésének elveit a TMB határozza meg.

(4) A TMB ügyrendjét az Akadémia elnöksége hagyja jóvá.

Vhr. 33. §. (1) A TMB és szakbizottságainak határozata ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint — a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel — egyfokú fellebbezésnek van helye. A szakbizottság határozata ellen benyújtott fellebbezést a TMB, a TMB határozata ellen benyújtott fellebbezést pedig az Akadémia elnöksége bírálja el.

(2) Jogszabálysértés — így különösen összeférhetetlenség vagy elfogultság — kivételével nincs helye fellebbezésnek olyan határozat ellen, amely a vizsga értékelésére, illetőleg az értekezés elutasítására vagy elfogadására vonatkozik.

Ut. 37. §. (1) A TMB és szakbizottságainak határozatai elleni fellebbezések elbírálásához a TMB Titkársága köteles az üggyel kapcsolatos összes iratokat a fellebbezések beérkezésétől számított 8 napon belül az Akadémia elnökségének, illetőleg a TMB-nek a rendelkezésére bocsátani.

(2) A fellebbezési eljárás során összeférhetetlenséget a vizsga- és a bíráló bizottságokra, valamint a hivatalos bírálókra nézve akkor lehet megállapítani, ha a közreműködők közül valaki a jelölttel közvetlen rokonsági kapcsolatban van, továbbá közvetlen munkatársi viszonyban van (közvetlen beosztottja, vagy felettese, illetőleg közvetlen munkatársa), illetőleg ilyen kapcsolatban volt az értekezés készítésének időszakában.

(3) Az elfogultságot akkor lehet megállapítani, ha szubjektív okokból a közreműködőktől a szóban levő ügy tárgyilagos megítélése nem várható.

(4) A fellebbező eljárási díjat köteles fizetni (l. *a 4. sz. melléklet* i) *pontját*).

Vhr. 34. §. A TMB javaslatot tehet az illetékes egyetemen a tudományok doktora részére címzetes egyetemi (főiskolai) tanári cím, a tudományok kandidátusa részére pedig címzetes egyetemi (főiskolai) docens cím adományozására, ha a tudományos fokozattal rendelkező személy a tudományos szakemberképzés terén kiemelkedő tevékenységet fejtett ki.

Ut. 38. §. Az egyetemi tanári és egyetemi docensi cím adományozására vonatkozó javaslatot a TMB plenáris ülésén kell megvitatni, és az ülés határozata szerint kell az illetékes egyetemen előterjesztést tenni.

Záró rendelkezések

Tvr. 11. §. Tudományos fokozatot nem magyar állampolgár is szerezhet.

Vhr. 35. §. (1) Nem magyar állampolgár államközi kulturális, továbbá akadémiák közötti egyezmény alapján vagy diplomáciai úton előterjesztett hivatalos kérelemre belföldi aspirantúrán vehet részt, illetőleg doktori ösztöndíjban részesíthető. A TMB engedélyével nem magyar állampolgár saját költségén is részt vehet belföldi aspirantúrán.

Ut. 39. §. (1) A nem magyar állampolgár esetén az aspirantúrára vonatkozó felvételi előírásokat az alábbiak szerint kell alkalmazni:

a) felvételi vizsgát nem tesz, egyetemi végzettségét, eddigi kutatómunkáját, valamely világnyelv ismeretét igazolnia kell;

b) felvétele előtt részletes kutatási tématervet köteles valamely világnyelven benyújtani.

(2) A nem magyar állapolgár aspirantúrája is az év szeptember 1. napján kezdődik. Az ösztöndíjas és levelező aspiránsok képzésének ideje — a nyelvi tanfolyammal együtt — négy év.

(3) A nem magyar állampolgár aspiráns képzését általában a hazai aspiránsokra vonatkozó rendelkezések szerint kell végezni az alábbi kivételekkel:

a) egy világnyelvből és magyar nyelvből tesz kandidátusi nyelvvizsgát;

b) a filozófia vizsga alól — kérelmére — felmenthető, illetőleg letett marxista filozófia vizsgája elismerhető;

c) értekezését valamely világnyelven is elkészítheti;

d) külföldi tanulmányútra nem küldhető;

e) államközi akadémiák közötti egyezmény, továbbá diplomáciai úton előterjesztett kérés alapján tanuló aspiráns díjak fizetésére nem kötelezett;

f) mind az ösztöndíjas, mind pedig a levelező aspiráns vezetőjét díj illeti meg (l. *a 3. sz. melléklet* d) *pontját*).

(4) A doktori ösztöndíjasra vonatkozó szabályokat a nem magyar állampolgárra is alkalmazni kell azzal, hogy külföldi tanulmányútra nem küldhető, díjak fizetésére nem kötelezett.

Vhr. 35. §. (2) A TMB a munkahely szerint illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg, hogy milyen tudományágazatokban és tudományos intézményekben biztosítható nem magyar állampolgár aspiráns képzése, továbbá, hogy az aspiráns tanulmányaival összefüggő dologi és egyéb költségeket milyen módon kell fedezni.

(3) A nem magyar állampolgár aspiráns ösztöndíját a kulturális egyezmények alapján kell megállapítani. A magyar ösztöndíjban részesülő aspiráns ösztöndíjának összege 2000 Ft. Részére megfelelő elhelyezést, a belföldi aspiránséval azonos társadalombiztosítási szolgáltatást és kedvezményes étkeztetést kell biztosítani. Az ösztöndíjból való levonásra a 16. §. irányadó. A kandidátusi vizsgák letétele után az ösztöndíj összege egy alkalommal felemelhető legfeljebb 2600 Ft-ra.

(4) A nem magyar állampolgár aspiráns ösztöndíjának, valamint elhelyezésének (lakásának) költségeit a TMB, a nyelvi előkészítő tanfolyam költségeit pedig a Művelődésügyi Minisztérium költségvetésében kell biztosítani.

Ut. 40. §. (1) A TMB nem magyar állampolgárságú aspiránsokat azokba a tudományszakokba, illetőleg azokba a tudományos kutató intézményekbe irányíthatja aspiránsképzésre, amelyeket erre a célra a felügyeletileg illetékes miniszterrel egyetértésben kijelölt az intézmények távlati és középtávú kutatási feladatainak, anyagi-technikai és személyi lehetőségeinek figyelembevételével. Ezeket az intézményeket a TMB hosszabb időtartamra jelöli ki.

(2) A nem magyar állampolgár, de magyar ösztöndíjban részesülő aspiráns ösztöndíját a TMB havonta előre fizeti egy összegben. Az ilyen aspiráns ösztöndíjpótlékban nem részesül.

(3) Az elhelyezést (lakást) a TMB az általa kijelölt bérleményekben, diákszállóban vagy más a TMB által bérelt szálláshelyen (idegenforgalmi bérlemény, magánbérlemény) biztosítja.

(4) A saját költségén tanuló nem magyar állampolgár aspiráns ösztöndíjban nem részesül, ellátásáról, elhelyezéséről, valamint gyógykezeléséről — az utóbbinál az érvényben levő szociálpolitikai egyezményekben foglaltaktól függően — maga gondoskodik.

(5) Ha a TMB hozzájárult, hogy nem magyar állampolgár saját költségén vegyen részt aspirantúrában, az aspiráns köteles megtéríteni minden költséget, amely az aspirantúrával kapcsolatban felmerült (l. *a 10. sz. mellékletet*). A költségek megtérítése devizában, a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett hivatalos pótlékolt devizaárfolyamok, illetőleg a rubel elszámolási országok viszonylatában az ún. nem kereskedelmi fizetések árfolyamának alapul vételével történhet.

Vhr. 36. §. (1) A magyar tudományos fokozatot nyert nem magyar állampolgár — a magyar állampolgárokkal azonos feltételek mellett — megszerezheti az egyetemi doktori címet.

(2) A magyar tudományos fokozatot nyert nem magyar állampolgár jogosult illetménykiegészítésre, ha magyar vállalattal (intézménnyel stb.) áll munkaviszonyban.

Tvr. 12. §. Magyar állampolgár külföldön is szerezhet tudományos fokozatot. A külföldön szerzett tudományos fokozatot honosítani kell. A honosítás felől a TMB dönt.

Vhr. 37. §. (1) A külföldön szerzett tudományos fokozatot a megfelelő magyar tudományos fokozattal kell honosítani, ha annak megszerzése a TMB előzetes jóváhagyásával történt. A TMB ilyen esetben is megkövetelheti belföldön kiegészítő vizsgák letételét, szükség esetén hivatalos bírálót küldhet külföldre, vitás esetekben a külföldi szervtől további tájékoztatást kérhet.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett esetben a TMB a honosítás felől az összes körülmények mérlegelése alapján határoz, azt megtagadhatja, illetőleg további feltételekhez kötheti.

Ut. 41. §. (1) A külföldön nyert kandidátusi és doktori tudományos fokozat honosítását az ott kiállított okirat és hiteles magyar nyelvű fordításának, az értekezés egy példányának és téziseinek benyújtásával kell a TMB-től kérni. Ha a fokozat megszerzése nem a TMB kezdeményezésével, illetőleg előzetes hozzájárulásával történt, be kell még nyújtani az Ut. 7. §-ának (2) bekezdése *d)—j)* pontjában felsorolt iratokat is.

(2) A nemzetközi egyezmények alapján a TMB kezdeményezésére, illetőleg hozzájárulásával szerzett fokozat a hazai fokozattal egyenértékű, azt általában a megfelelő hazai fokozattal kell honosítani. Ha az értekezés tudományos értékét illetően kétség merülne fel, a Vhr. 37. §-ának (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(3) Egyéb, nem egyezmény alapján szerzett fokozat honosítása során a TMB külön megvizsgálja, hogy a külföldi tudományos fokozat odaítélésének alapjául szolgáló követelmények megfelelnek-e a belföldi rendelkezéseknek, és szükség szerint elrendeli a belföldi rendelkezéseknek megfelelő vagy kiegészítő eljárás lefolytatását.

(4) A külföldön szerzett tudományos fokozat alapjául szolgáló értekezés egy példányát a honosítással egyidőben a MTA Könyvtárában el kell helyezni.

(5) Ha a honosítás külön feltételek nélkül történt, az illetménykiegészítést a honosítási kérelem benyújtását követő hónap 1. napjától, más esetekben a kiegészítő eljárás befejezését követő hónap 1. napjától kell folyósítani.

(6) A honosítást kérő pályázó honosítási díjat köteles fizetni (l. *a 4. sz. melléklet* f) *pontját*).

Tvr. 13. §. Az Akadémia rendes és levelező tagjait a tudományok doktora fokozat megilleti.

Vhr. 38. §. Az illetménykiegészítést több tudományos fokozat esetén is (a tudományok kandidátusa, a tudományok doktora, az Akadémia levelező, illetőleg rendes tagja) csak a legmagasabb tudományos fokozat alapján lehet folyósítani.

Tvr. 14. §. (1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg az 1967. évi 19. számú törvényerejű rendelettel módosított 1963. évi 19. számú törvényerejű rendelet hatályát veszti.

(2) A törvényerejű rendelet végrehajtásáról és a szükséges átmeneti szabályok megállapításáról a Kormány gondoskodik. Ennek során a Kormány többek között

— meghatározza azokat az irányelveket, amelyek alapján a tudományos fokozat elnyeréséhez szükséges képesítés, illetőleg vizsgák alól felmentés adható,

— megállapítja azokat a feltételeket, amelyek alapján a nem magyar állampolgár szervezett képzésben részt vehet, illetőleg a külföldön szerzett tudományos fokozat honosítható,

— meghatározza a tudományos fokozattal rendelkezők illetménykiegészítésének összegét, továbbá a tudományos fokozatra pályázók ösztöndíjának rendszerét,

— megállapítja a bírálók és az aspiránsvezetők díjazásának, továbbá a vizsgadíjak és a minősítési eljárási díjak fizetésének rendjét.

(3) A bírósági végrehajtásra vonatkozó jogszabályoknak az ösztöndíj végrehajtás alóli mentességére vonatkozó rendelkezései a tudományos fokozatra pályázók ösztöndíjára nem terjednek ki; a levonás mértékét a Kormány állapítja meg.

Vhr. 39. §. A pályázó vizsgadíjat, valamint minősítési eljárási díjat köteles fizetni.

Ut. 42. §. (1) A pályázó a *4.*, illetőleg *a 10. sz. mellékletben* megszabott díjat a TMB által rendelkezésre bocsátott befizetési lapon az Akadémia külön megnevezett számlájára köteles befizetni, és a befizetés tényét a TMB Titkárságán igazolni.

(2) A minősítési eljárás, a vizsgára való bocsátás csak a díjak befizetése után engedélyezhető.

(3) Ha a pályázó önhibáján kívül a vizsgán a kitűzött időpontban nem tudott megjelenni, újabb díj befizetésére nem kötelezhető.

(4) A tiszteletdíjak általános jövedelemadó alá esnek, amelyekből az adót a TMB Titkársága — az általános jövedelemadóról szóló rendelet szerint — köteles levonni és befizetni.

Vhr. 40. §. (1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról az Akadémia elnöke

— a tudományos minősítésben közreműködők és az aspiránsvezetők díjazásáról, valamint a vizsgák, illetőleg a minősítési eljárás díjáról a pénzügyminiszterrel egyetértésben,

— az aspiráns ösztöndíja tekintetében a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben gondoskodik.

Egyidejűleg a 20/1963. (VIII. 14.) Korm. számú rendelet, valamint a 1010/1967. (V. 28.) Korm. számú határozat 9. pontja hatályát veszti.

(2) A Tvr. és e rendelet rendelkezéseit a már benyújtott, de még el nem bírált kérelmekre is alkalmazni kell. Az aspirantúrára már felvett, illetőleg a szervezett képzésben részt nem vevő és már vizsgára bocsátott személyekkel szemben azonban a korábbi jogszabályokban foglaltakat meghaladó követelményt nem lehet támasztani.

Ut. 43. §. (1) Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

(2) Már benyújtott, de el nem bírált kérelemnek kell tekinteni:

a) minden olyan értekezést, amelyhez az utasítás megjelenéséig a hivatalos bírálókat a TMB nem jelölte ki, illetőleg — kandidátusi értekezés esetén — a kandidátusi vizsgatárgyakat nem állapította meg;

b) minden olyan egyéb kérelmet, amelyre vonatkozóan határozatát a TMB az utasítás megjelenéséig nem hozta meg;

c) minden fellebbezési kérelmet, amelyben az Akadémia elnöke még nem hozott határozatot.

(3) Az előző bekezdésben felsorolt kérelmek elbírálásánál az 1970. évi 9. tvr., a 12/1970. (V. 5.) Korm. számú rendelet és az ezen utasítás rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Aspirantúrára már felvetteknek kell tekinteni azokat, akik

a) aspiránsi tanulmányaikat a korábbi jogszabályok alapján jelenleg folytatják;

b) aspirantúrájukat 1970. szeptember 1-én kezdik meg;

c) akik a korábbi jogszabályok (1963. évi 13. tvr., 20/1963. (VIII. 14.) Korm. számú rendelet) alapján aspiránsidejüket letöltötték, minden vizsgakötelezettségüknek eleget tettek, és arról „aspiránsbizonyítvány"-t kaptak.

(5) Az előző bekezdés hatálya alá tartozó aspiránsok vizsgakötelezettségeiknek a (4) bekezdésben felsorolt jogszabályok szerint tesznek eleget, illetőleg vizsgáik ezek szerint érvényesek; az 1970. évi 9. tvr., a 12/1970. (V. 5.) Korm. számú rendelet és a jelen utasítás rendelkezéseit értekezésük elbírálása során kell alkalmazni. A (4) bekezdés *a)—b)* pontja alá tartozó aspiráns — ha ránézve ez kedvezőbb — kérheti az ezen utasításban foglaltak alkalmazását.

(6) Már vizsgára bocsátott személyeknek kell tekinteni azokat a kandidátusi fokozatra pályázókat, akik értekezésüket benyújtották, és ahhoz a TMB kijelölte a hivatalos bírálókat, továbbá megállapította a kandidátusi vizsgakötelezettséget.

Ezek a pályázók a korábbi jogszabályok alapján tesznek eleget vizsgakötelezettségeiknek. Az 1970. évi 9. tvr., a 12/1970. (V. 5.) Korm. számú rendelet és az ezen utasítás rendelkezéseit értekezésük megvédése során kell alkalmazni.

(7) Az (5) és (6) bekezdés hatálya alá tartozó aspiránsok és pályázók választhatnak, hogy idegen nyelvi vizsgáikat a korábbi vagy a jelen rendelkezések szerint teszik-e le.

(8) Ebben az utasításban megállapított eljárási és vizsgadíjakra, továbbá tiszteletdíjakra, ösztöndíjakra vonatkozó rendelkezéseket a (2)—(6) bekezdésben meghatározott esetekben is alkalmazni kell.

Vhr. 40. §. (3) A TMB annak részére, aki e rendelet hatálybalépéséig vizsgakötelezettségének eleget tett — kérelmére —, erről végbizonyítványt állít ki. Az ilyen pályázó értekezését bármikor benyújthatja.

Ut. 44. §. (1) Az olyan pályázót, aki a korábbi rendelkezés alapján vizsgakötelezettségének eleget tett, és a TMB-től „aspiránsbizonyítvány"-t kapott, külön kérés nélkül is „végbizonyítvány"-nyal ellátottnak kell tekinteni, és értekezését bármikor — a bizonyítványban megállapított határidőtől függetlenül — benyújthatja.

Végbizonyítvány kiállítását az a volt aspiráns kérheti, aki aspirantúráját az 1963. évi 19. tvr. és a 20/1963. (VIII. 14.) Korm. számú rendelet alapján végezte el, és előírt vizsgáit a jelen utasítás megjelenéséig letette.

(2) A 7/1966. MTA (A. K. 9.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1970. augusztus 7.

Jánossy Lajos s. k.,
alelnök

1. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

..... SZAKBIZOTTSÁG

.....

INTÉZET, EGYETEMI TANSZÉK.

Ikt. sz.:

JEGYZŐKÖNYV

A kandidátusi szakmai (alaptárgy, szaktárgy) és filozófia vizsgáról.

1. A vizsgázó neve: .....

születési éve: ..... helye: .....

2. Az aspiránsképzési szakterület: .....

3. Az aspiránsvezető neve: .....

4. A vizsga ideje: ..... Helye: .....

5. A vizsga tárgya: .....

a) a feltett kérdések:

I. .....

.....

II. .....

III. .....

b) A válaszok értékelése: .....

.....

.....

c) A vizsga osztályozása: Kiválóan megfelelt*
Megfelelt
Nem felelt meg

..... 197..... hó ..... nap.

A vizsgabizottság tagjai:

.....

P. H.

.....

.....

.....

a vizsgabizottság elnöke

* A nem kívánt rész áthúzandó.

2. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

..... SZAKBIZOTTSÁG

.....

EGYETEM

JEGYZŐKÖNYV

a kandidátusi nyelvvizsgáról

1. A vizsgázó neve: .....
születési éve: ..... helye: .....
2. Az aspiránsképzési szakterület: .....
3. Az aspiránsvezető neve: .....
4. A vizsga időpontja: .....
5. A vizsga tárgya: .....
6. Vizsgakérdések:
   a) Általános társalgási szöveg fordítása magyar nyelvről idegen nyelvre írásban: .....
   b) Általános társalgási szöveg fordítása idegen nyelvről magyar nyelvre: .....
   c) Szakmai szöveg fordítása magyar nyelvről idegen nyelvre: .....
   d) Szakmai szöveg fordítása idegen nyelvről magyar nyelvre: .....
   e) Társalgás általános témáról: .....
   f) Társalgás szakmai témáról: .....
7. A vizsga osztályozása
   a: 1,0 b: 1,0 c: 1,0 d: 1,0 e: 1,0 f: 1,0

Összesen elért pontszám: .....

A vizsgát a fenti részeredmények alapján a bizottság elfogadja, nem fogadja el.*

..... 197..... hó ..... nap

A vizsgabizottság tagjai:

.....

.....

..... P. H.

.....

.....

.....
a vizsgabizottság elnöke

* A nem kívánt szöveg törlendő.

3. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

A TISZTELETDÍJAK TÉTELEI

a) a felvételi vizsgabizottság elnökének és tagjainak díja pályázónként:	60,— Ft
b) az előbírálók díja személyenként	300,— Ft
c) a kandidátusi vizsgabizottság elnökének és tagjainak díja vizsgánként;	
— szakmai és filozófia vizsga esetén	60,— Ft
— nyelvvizsga esetén	40,— Ft
d) az aspiránsvezető díja	
ösztöndíjas aspiráns vezetéséért	10 000,— Ft
levelező aspiráns vezetéséért	5 000,— Ft
nem magyar állampolgár aspiráns vezetéséért (ösztöndíjas vagy levelező esetében)	
a vizsgák letétele után	5 000,— Ft
ezután havonta az aspiránsi idő alatt	200,— Ft
e) a hivatalos bírálók díja:	
kandidátusi magyar nyelvű értekezés esetén	500,— Ft
kandidátusi idegen nyelvű értekezés esetén	1 000,— Ft
doktori magyar nyelvű értekezés esetén	1 000,— Ft
doktori idegen nyelvű értekezés esetén	2 000,— Ft
f) a bírálóbizottság elnökének és tagjainak díja	
kandidátusi értekezés esetén	200,— Ft
doktori értekezés esetén	300,— Ft

4. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

VIZSGA- ÉS ELJÁRÁSI DÍJAK

a) az aspiránspályázat eljárási díja (ismételt pályázat esetén is)	400,— Ft
b) a kandidátusi vizsga díja vizsgánként	200,— Ft
c) a kandidátusi eljárási díj (ismételt pályázó és posztumus eljárás esetén, külföldön történő védés, továbbá külföldi aspiráns hazai védése esetén is)	1 000,— Ft
idegen nyelvű értekezés esetén	2 000,— Ft
d) doktori eljárási díj (ismételt pályázó és posztumus eljárás, külföldön történő védés esetén is)	3 000,— Ft
idegen nyelvű értekezés esetén	6 000,— Ft
e) a tézisek elkészítésének díja (magyar és idegen nyelvű esetén)	a tényleges költség
f) honosítási eljárási díj	
kandidátusi értekezés esetén	1 000,— Ft
doktori értekezés esetén	3 000,— Ft
g) az aspiránsi végbizonyítvány kiállításának díja (az érvényes rendelkezések szerinti illetékkel együtt)	100,— Ft
h) a kandidátusi és doktori oklevél kiállításának díja (az érvényes rendelkezések szerinti illetékkel együtt)	150,— Ft
i) fellebbezési eljárási díj (az érvényes rendelkezések szerinti illetékkel együtt)	500,— Ft

5. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

..... SZAKBIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV

az aspiránsfelvételi vizsgáról

1. A pályázó neve: .....
születési helye: ..... ideje: .....
Anyja neve: .....
2. Tudományszak: .....
3. Az aspiránsképzésre bejelentett téma: .....
4. A megpályázott aspiránsforma: .....

I.

5. Felvételi vizsgatárgyak:
a) szaktárgy: .....
b) filozófia: .....
c) nyelvvizsga: .....
6. *Feltett kérdések:*
a) .....
b) .....
c) .....
7. A válaszok értékelése:
a) .....
b) .....
c) .....
8. A válaszok osztályozása:*
a) .....
b) .....
c) .....

II.

9. Az aspiráns témaköréből lefolytatott beszélgetés eredményeinek értékelése, különös tekintettel a pályázónak a témakörben való jártasságára, módszertani ismereteire.

III.

10. A felvételi bizottság javaslata.
a) Felvételre javasolja külföldi (.....) ösztöndíjas aspirantúrára
külföldi (.....) levelező aspirantúrára
belföldi, ösztöndíjas aspirantúrára,
belföldi levelező aspirantúrára .....hónapos időtartamra.
b) A felvételi kérelmet elutasítani javasolja; mert .....
c) Aspiránsképzési helyül javasolja (ország, intézmény) .....
d) Aspiránsvezetőül javasolja: .....

Budapest, 197..... hó ..... nap

A felvételi bizottság tagjai:

.....
.....
.....
.....

P. H.

.....
a felvételi bizottság elnöke

* „kiválóan megfelelt"
„megfelelt"
„nem felelt meg"

6. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

..... SZAKBIZOTTSÁG

ASPIRÁNS EGYÉNI MUNKATERV

(Elkészítendő 2 példányban a felvételtől számított 3 hónapon belül.)

1. Az aspiráns neve: .....
2. Az aspiráns munkahelye: .....
3. Aspiránsi témája: .....
4. Az aspiránsvezető neve: .....

I.

Vizsgakötelezettségek

1. Szakvizsga: *a)* alaptárgy	A vizsga letételének határideje:	Megjegyzés:
.....	.....	.....
.....	.....	.....
b) szaktárgy:		
.....	.....	.....
.....	.....	.....
2. Filozófia vizsga		
.....	.....	.....
3. Nyelvvizsga		
a) orosz nyelvvizsga		
.....	.....	.....
b) ..... nyelvvizsga	.....	.....

II.

Tanulmányok

1. A tanulmányozandó speciális szakmai irodalom felsorolása:

2. A tanulmányozandó speciális ideológiai irodalom felsorolása (ha szervezett filozófiai képzésben vesz részt, megjelölendő az egyetem, ahol a felkészülés folyik):

3. A nyelvi képzés megszervezésének módja: szervezetten egyetemen (az egyetem megjelölésével); önállóan:

III.

A kísérleti (kutató-) munka

1. A téma kidolgozásához szükséges kísérlet körvonalazása, illetőleg a feldolgozandó forrásanyag felsorolása vagy körülhatárolása:

2. Külföldi tanulmányútra vonatkozó terv (ösztöndíjasok esetében):

Ország: .....

A tanulmányút célja röviden: .....

Időpont és időtartam: .....

3. Az értekezés tervezett fejezeteinek felsorolása és elkészítésének határideje:

..... 197..... hó ..... nap

.....

az aspiráns aláírása

4. Az aspiránsvezető véleménye:

..... 197..... hó ..... nap

.....

az aspiránsvezető aláírása

5. A Szakbizottság véleménye:

..... 197..... hó ..... nap

.....

aláírás

7. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

KÜLFÖLDÖN TANULÓ ASPIRÁNSOK JUTTATÁSAI

Juttatás megnevezése:	ORSZÁG MEGNEVEZÉSE				
Havi ösztöndíj	Bulgária	Csehszl.	Lengyelorsz.	NDK	Szovjetunió
11 hóra	100 leva	1300 Kcs	280 zloty	800 márka	170 rubel
12 hóra	Egységesen az aspiráns korábbi átlagkeresete, legalább 2600,— Ft				
Évi könyvsegély (ösztönd.—lev. aspiráns)	75 leva	1300 Kcs	1400 zloty	470 márka	90 rubel
Egyszeri disszertációs segély (ösztönd.és lev. aspiráns)	100 leva	650 Kcs	2000 zloty	320 márka	200 rubel
Ruhasegély (ösztönd. asp.)	Egységesen: 5500,— Ft, amelyből 3500,— Ft az első év megkezdése előtt, 2000,— Ft a második év befejezése után jár.				
Folyóirat előfizetés évi: (ösztönd. asp.)	Egységesen: 500,— Ft				

Családi támogatás: (havonta) (ösztönd. asp.)	Az aspiráns korábbi havi átlagkeresetének 80%-a,	a nős, ill. férjezett aspiráns esetén, ha a házastárs nincs munkaviszonyban, és egy gyermekük van,
	70%-a,	a nős, ill. férjezett aspiráns esetén, ha a házastárs munkaviszonyban van, és egy gyermekük van;
	50%-a,	a nős, ill. férjezett aspiráns esetén; ha a házastárs nincs munkaviszonyban, és gyermektelenek;
	30%-a,	de legalább 600,— Ft a nős, ill. férjezett aspiránsok esetén, ha a házastárs munkaviszonyban van, és gyermektelenek;
	10%-kal	nő a 2. és minden további gyermek után a családi támogatás;
	250 Ft	egyedülálló, itthon lakással rendelkező aspiráns lakásfenntartására;
	300 Ft	nős, ill. férjezett aspiráns szüleinek támogatására;
	500 Ft	nőtlen, ill. hajadon asp. szüleinek támogatására.

Utiköltség térítés (ösztönd. aspiránsok)	— nőtlen, ill. hajadon aspiránsok esetén évi két alkalommal haza- és visszautazás;
	— nős, ill. férjezett aspiráns esetén évi 4 alkalommal, ha a család itthon tartózkodik és 2 alkalommal, ha az aspiránssal együtt külföldön van.

8. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

VÉGBIZONYÍTVÁNY

aspiránstanulmányokról

A Tudományos Minősítő Bizottság bizonyítja, hogy

.....

aki ..... helységben ..... év ..... hó ..... napján született,

anyja neve: .....

19.... szeptember 1-től ..... augusztus 31-ig .....

tudományszakban ..... aspiránsi tanulmányokat folytatott. Vizsgakötelezettségeit az alábbiak szerint teljesítette:

Vizsgatárgyak:	Vizsgaeredmények:	A vizsga időpontja:
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

A fentiek alapján ..... tudományszakban kandidátusi értekezést nyújthat be, vizsgák letétele nélkül.

Budapest, 197..... hó ..... nap .....

....

a TMB elnöke a TMB titkára

9. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

..... Szakbizottság

JEGYZŐKÖNYV

a bíráló bizottság zárt üléséről

1. A jelölt neve: .....
születési éve: ..... helye: .....
munkahelye és beosztása: .....

2. Az értekezés
a) szakterülete: .....
b) címe: .....

3. A vitát kitűző szakbizottság: .....

4. Az aspiránsvezető neve: .....

5. A nyilvános vita időpontja: .....

6. A hivatalos bírálók és tudományos fokozatuk:
a) ....
b) ....
c) ....

7. A bíráló bizottság tagjai és tudományos fokozatuk:
Elnök: ....
Titkár: ....
Tagok: ....

8. A bizottság döntése: titkos szavazás alapján ..... igen ..... nem szavazattal
..... részére .....
..... fokozat odaítélését javasolja, nem javasolja.

9. A dolgozat új tudományos eredményeinek összefoglalása:

10. A kísérleti-kutatómunka jellemzése:

11. A nyilvános vitában vitatott kérdések, a jelölt azokra adott válaszainak értékelése és a bíráló bizottság véleménye a vitatott kérdésekről:

12. A nyilvános vita után, a bíráló bizottság zárt ülésén felmerült kérdések, a jelölt esetleges válaszai, a bíráló bizottság véleménye a szóban levő kérdésekről:

Budapest, 197..... hó ..... nap

A bíráló bizottság tagjai:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
a bíráló bizottság elnöke

.....
a bíráló bizottság titkára

10. sz. melléklet az 1/1970. MTA-E (A. K. 13.) számú utasításhoz

SAJÁT KÖLTSÉGÉN TANULÓ NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁR TÉRÍTÉSI KÖLTSÉGEI

a) Az aspiránspályázat eljárási díja (ismételt pályázat esetén is)	900 Ft,
b) Kandidátusi vizsgadíj vizsgánként	450 Ft,
c) Kandidátusi eljárási díj (ismételt pályázat esetén is)	900 Ft,
d) Doktori eljárási díj (ismételt pályázat esetén is)	4500 Ft,
e) A hivatalos bírálók díja	
kandidátusi értekezés	
idegen nyelvű esetén	2000 Ft,
magyar nyelvű esetén	1000 Ft,
doktori értekezés	
idegen nyelvű esetén	6000 Ft,
magyar nyelvű esetén	3000 Ft,
f) A bíráló bizottság díja	
kandidátusi értekezés esetén	1400 Ft,
doktori értekezés esetén	2100 Ft,
g) A tézisek elkészítésének díja	a tényleges költség
h) Az aspiránsvezető díja	11000 Ft,
i) A végbizonyítvány kiállításának díja	150 Ft,
j) A kandidátusi vagy doktori oklevél kiállításának díja	
idegen nyelvű esetén	300 Ft,
magyar nyelvű esetén	150 Ft,
k) A kutatóhelyen felmerült költségek	a tényleges költség

Közlemények

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 6200 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban*. Csekkszámlaszám egyéni: 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48.— Ft.

70.70227 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 14. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. SZEPTEMBER 16.

TARTALOM

Személyi rész 169

Törvények, rendeletek, határozatok
1039/1970. (VIII. 22.) Korm. határozat
Személyi változásokról az Állami Díj és Kossuth-díj Bizottságban 169
1041/1970. (VIII. 30.) Korm. határozat
A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és tagjainak felmentéséről, illetőleg elnökének és tagjainak kinevezéséről 169

A Gazdasági Bizottság határozata
3/1970. (VIII. 9.) GB határozat
A közgazdasági szabályozó rendszer továbbfejlesztésének irányelveiről 170

Közlemények
A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórájáról 177
A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórájáról 177

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

60. születésnapja alkalmából eredményes munkássága elismeréséül *Turán Pál* kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1039/1970. (VIII. 22.) számú

határozata

személyi változásokról az Állami Díj és Kossuth-díj Bizottságban

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány *dr. Rusznyák István* kétszeres Kossuth-díjas akadémikust az Állami díj és Kossuth-díj Bizottság elnökhelyettesi tisztsége alól, nyugdíjba vonulására tekintettel, érdemei elismerése mellett felmenti, és

az Állami Díj és Kossuth-díj Bizottság elnökhelyettesévé

dr. Csanádi György Kossuth-díjas akadémikust, a Budapesti Műszaki Egyetem Vasútépítési és Üzemtani Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárát, közlekedés- és postaügyi minisztert,

dr. Erdei Ferenc kétszeres Kossuth-díjas akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát és

dr. Erdey-Grúz Tibor kétszeres Kossuth-díjas akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét kinevezi.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1041/1970. (VIII. 30.) számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és tagjainak felmentéséről, illetőleg elnökének és tagjainak kinevezéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság elnökét

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

és tagjait — eredményes munkájuk elismerése mellett — ezen megbízatásuk alól felmenti.

2. A Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság

elnökévé

Tolnai Gábor akadémikust,

tagjaivá

Csikai Gyulát, a fizikai tudományok doktorát,
Csizmadia Ernőt, a közgazdaságtudományok doktorát,
Donhoffer Szilárdot, az MTA levelező tagját,
Földes Pétert, a kémiai tudományok doktorát,
Földesi Tamást, a filozófiai tudományok doktorát,
Frigyes Andort, a műszaki tudományok kandidátusát,
Hajdú Pétert, az MTA levelező tagját,
Hajdú Tibort, a történelemtudományok kandidátusát,
Horn Artúr akadémikust,
Király Istvánt, az MTA levelező tagját,
Kobulej Tibort, az állatorvostudományok kandidátusát,
Kovács Gézát, a közgazdaságtudományok doktorát,
Kovács Istvánt, az Állam- és Jogtudományi Intézet igazgatóhelyettesét, az MTA levelező tagját,
Kurnik Ernőt, az MTA levelező tagját,
Lakos Sándort, a közgazdaságtudományok kandidátusát,
Martos Ferencet, a műszaki tudományok doktorát,
Nemecz Ernőt, a föld- és ásványtani tudományok doktorát,
Pásztor Emilt, az orvostudományok kandidátusát,
Perényi Imrét, a műszaki tudományok doktorát,
Rapcsák Andrást, az MTA levelező tagját,
Sályi Istvánt, a műszaki tudományok doktorát,
Simon Sándort, a műszaki tudományok doktorát,
Sinkovits Istvánt, a történelemtudományok kandidátusát,
Szabolcsi Lászlónét, az MTA levelező tagját,
Szalay Istvánt, a biológiai tudományok doktorát,
Szarka Józsefet, a neveléstudományok doktorát,
Tamássy Istvánt, a mezőgazdasági tudományok doktorát,
Tüdős Ferencet, az MTA levelező tagját,
Vajda Györgyöt, a műszaki tudományok doktorát,

a Művelődésügyi Minisztérium képviselőjeként *Polinszky Károly* miniszterhelyettest, az MTA levelező tagját,

az Egészségügyi Minisztérium képviselőjeként *Farádi László*t, a miniszter első helyettesét, a hadtudományok doktorát,

a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium képviselőjeként *Gergely István* miniszterhelyettest a mezőgazdasági tudományok kandidátusát,

a Honvédelmi Minisztérium képviselőjeként *Lóránt Imre* vezérőrnagyot, a hadtudományok doktorát,

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság képviselőjeként *Osztrovszky Györgyöt*, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettesét, az MTA levelező tagját,

az MTA Központi Hivatala képviselőjeként *Kónya Sándort*, a történelemtudományok kandidátusát,

kinevezi.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Gazdasági Bizottság határozata

A Gazdasági Bizottság 3/1970. (VIII. 9.) G B számú

határozata

a közgazdasági szabályozó rendszer továbbfejlesztésének irányelveiről

Az 1968 óta alkalmazott közgazdasági szabályozó rendszer megfelelt a vele szemben támasztott követelményeknek. A szabályozók működésének tapasztalatai és a IV. ötéves terv gazdaságpolitikai célkitűzései alapján a szabályozók alapvető változtatására nincs szükség. Szükséges azonban, hogy az alapelvek következetesebben érvényesüljenek, erőteljesebben ösztönözzék a vállalatokat a hatékonyság növelésére. Ezért egyes elemekben és mértékekben módosításokat kell megvalósítani; a hatékonysági követelményeket előtérbe kell helyezni annak figyelembevételével, hogy egyidejűleg fokozódjon a szükségletre való termelés, szilárduljon a népgazdasági egyensúly és a jövedelmek elosztásában fokozottabban érvényre jussanak a tervelőirányzatok.

A Kormány felhatalmazta a Gazdasági Bizottságot a közgazdasági szabályozó rendszer továbbfejlesztésére vonatkozó irányelvek megállapítására. Ennek alapján a Gazdasági Bizottság a vállalati és a személyi jövedelemszabályozás általános rendszere, az egyes gazdasági tevékenységekre vonatkozó eltérő szabályok, a hitelrendszer és a külkereskedelmi szabályozók továbbfejlesztésének irányelveiről az alábbi határozatot hozza:

I.

A vállalati és a személyi jövedelemszabályozás általános rendszere

A) *A nyereségadózás, a vállalati alapok képzése és a támogatások rendszere*

1. Továbbra is fennmarad a nyereségmegosztáson nyugvó adózási és érdekeltségi alapképzési

rendszer, amely a fogyasztás-felhalmozási arány szabályozásában és a pénzügyi egyensúly szempontjából kellő biztonságot nyújt.

A gazdaságpolitikai célokkal összhangban fokozni kell az élőmunkával szembeni hatékonysági követelményeket, általában erősítve a szabályozás kiegyensúlyozott fejlődésre ösztönző elemeit. A szabályozásban mindinkább elő kell segíteni az intenzív fejlődésre való fokozatos átállást.

A gazdálkodás biztonsága, a perspektivikus vállalati szemlélet kialakítása érdekében a szabályozás elveinek stabilitására, egységességére kell törekedni.

E feladatokat úgy kell megoldani, hogy határozottabban érvényesüljenek a tervszerű jövedelemelosztás és a pénzügyi egyensúly követelményei, amelyek a jövedelmek megosztásában a jelenlegi szabályozáshoz képest kismértékben a központosított rész arányának növelését és a fejlesztési alapoknak a tervvel jobban összhangban álló megosztását igénylik.

A jövedelemszabályozás általános rendszere a népgazdaság különböző területén működő valamennyi vállalatra, kisipari termelő-, valamint fogyasztási és értékesítő szövetkezetre (továbbiakban együttesen: vállalat) vonatkozik — kivéve a mezőgazdaság területén működő gazdálkodó szerveket, amelyekre nézve külön határozat intézkedik. Azon területek és tevékenységek szabályozási rendszerének kialakításánál is, ahol sajátos feltételeket vagy a tevékenység jellegét figyelembe véve eltérő szabályozást (konstrukciót, illetve mértékeket) kell alkalmazni, érvényesíteni kell az általános jövedelemszabályozási rendszer alapelveit.

2. A vállalatok a jövőben is a felhasznált és lekötött termelési tényezők arányában teljesítenek befizetéseket (eszközlekötési járulék, illetményadó és társadalombiztosítási járulék). Ezeknek mértéke a korábbi évekhez képest nem változik. A befizetési kötelezettség alóli mentesítések körét és a kedvezmények mértékét csökkenteni kell.

3. Termelési adóval kell továbbra is elvonni az általánostól eltérő természeti és termelési feltételekből eredő, az árrendszeri, a termékforgalmazási és a szervezeti (monopol-szervezet) adottságok miatt keletkező magas járadék-jellegű jövedelmeket. A termelési adó kivetési rendszerének és mértékének kialakításánál azokon a területeken, ahol annak közgazdasági feltételei megvannak, általánosabb jellegű megoldásokra (vállalatcsoport, iparág stb.) kell törekedni.

Továbbra is változatlan mértékben fenn kell tartani az építés-szerelési adót.

4. A városi és községi hozzájárulás bevezetésére, ezzel egyidejűleg a kommunális adó megszüntetésére a tanácsok gazdálkodásának továbbfejlesztéséről szóló 2013/1970. (VI. 9.) Korm. számú határozatban foglaltak az irányadók.

5. A nyereségadózásnál, az érdekeltségi alapok képzésénél, illetve a városi és községi hozzájárulás összegével csökkentett mérleg szerinti nyereség termelési tényezők arányában történő megosztásánál az élőmunka költségeket az eddigi általános 2-es bérszorzó helyett 3-as bérszorzóval kell számításba venni. A jelenleg 2-estől eltérő bérszorzóval rendelkező területeken e módosítással összhangban álló új bérszorzókat részletes vizsgálatok alapján kell meghatározni, figyelembe véve az egyéb módosításokat is.

A nyereségadózásban a két nyereségrész adóterheit közelíteni kell, a részesedési nyereségrész progressziója — az érdekeltség intenzitásának növelése érdekében — mérsékeltebb legyen. Ennek megfelelően a bérszorzóváltozás, valamint a bérszabályozás módosult rendszere miatt megnövekvő részesedési nyereségrész átlagkulcsa a jelenleginél magasabb, kb. 55—60%-os lesz. A részesedési nyereségrész adózásában az adómentes és alacsony adósávok megszűnnek, a progresszív adó szűkebb skálán (az eddigi 0—70% helyett kb. 40—70% között) mozog. A bérszorzó növelése miatt a változatlanul 70%-os maximális adókulcs mellett is a nyereségnövekményeknek a jelenleginél nagyobb hányada fordítható a személyi jövedelmek növelésére.

Célul kell kitűzni, hogy a módosítások bevezetésekor összességében átlagosan a jelenlegivel azonos színvonalú részesedési alapok képződjenek. A módosítások hatására az érdekeltségi alapok kialakult színvonalkülönbségei valamelyest csökkennek, a vállalatok közötti időbeni differenciálódásuk azonban a fejlődés során erőteljesebbé válik, a gazdálkodás folyamatában intenzívebb érdekeltség alakul ki a személyi jövedelmek növelésére.

A fejlesztési nyereségrész utáni adózási lineáris, az adókulcs változatlan. A vállalatoknál a nyereségből képződő fejlesztési források növekedését a jelenlegi szabályozáshoz képest csökkenteni kell, és ily módon növelni kell azokat a központi forrásokat, amelyekből állami támogatást lehet nyújtani a népgazdasági tervben előirányozott, vállalati döntési körben megvalósuló fejlesztési célokra, beruházásokra.

A vállalatok saját döntésük alapján a részesedési nyereségrészből pénzeszközöket csoportosíthatnak át a fejlesztési nyereségrészbe. Az átcsoportosított nyereségrész után alacsonyabb adót kell fizetni. Ezáltal a vállalatok saját elhatározásuk alapján, távlati céljaik megvalósítása érdekében fejlesztési forrásaikat növelhetik.

A vállalati tartalékalap kötelező szintjét az export és import árkülönbözeti tartalékalapok képzési rendszerével összhangban kell kialakítani. Az éves feltöltési kötelezettség a részesedési alap után 10% marad, a fejlesztési alapnál azonban 12,5%-ra kell emelni.

6. A minisztériumok felügyelete alatt álló ipari és építőipari vállalatoknál az állóeszközállomány bruttó értékében 1964. január 1. és 1967. december 31. közötti időben bekövetkezett változás alapján az értékcsökkenési leírásból fejlesztési alapba helyezhető összeg növelését, illetve abból a tartalék-képzési kötelezettséget 1971. évre is fenn kell tartani, de azt 1972-től kezdődően

meg kell szüntetni. Az 1971. december 31-ig keletkező amortizációs tartalékok felszabadítását 1973—75 között kell engedélyezni három egyenlő részletben.

7. Az érdekeltségi alapok felhasználására vonatkozó alapvető szabályok továbbra is érvényben maradnak.

A részesedési alap felhasználása a bérszabályozási rendszer módosulásának megfelelően változik.

A fejlesztési alap felhasználási szabályainak módosításával kapcsolatban megszűnik a kommunális adó és a biztosítási díjak fejlesztési alap terhére történő fizetési kötelezettsége.

A fejlesztési alapból történő, konvertibilis devizát igénylő importbeszerzések esetén a vállalatoknak a beruházást finanszírozó banknál a beszerzés forintfedezetét meglevő fejlesztési alapjukból le kell kötni.

A biztosítási díjakat a vállalatok a költségek terhére számolhatják el. A vállalatok továbbra is önkéntesen köthetnek vagyonbiztosítási szerződést. A lakossághoz és a szövetkezetekhez hasonlóan azonban a vállalatok és intézmények részére is kötelezővé kell tenni a gépjármű szavatossági biztosítási szerződések megkötését. A pótlás fedezetéül szolgáló kártérítés közvetlenül a fejlesztési alapba kerül. Ha a vállalatoknak biztosítási szerződéskötésre lehetőségük van, de azt elmulasztják, a kárt csak fejlesztési alapjuk vagy — annak hiányában visszapótlási kötelezettség mellett — tartalékalapjuk terhére rendezhetik. Továbbra is a költségek terhére finanszírozható a karbantartási-fenntartási ráfordítást igénylő károk helyreállítása. Az ilyen jellegű kártérítések a költségek megtérülését szolgálják.

A hatékonysági követelmények fokozódása, a kockázatvállalás növekedése miatt, továbbá a konjunkturális ármozgások csillapítása érdekében a vállalati tartalékok felhasználási szabályait alkalmasabbá kell tenni a kiegyensúlyozott gazdálkodás céljaira. Ezért az általános tartalékalap képzési és felhasználási lehetőségeinek körét bővíteni kell. Lehetővé kell tenni az export-import tevékenységgel összefüggésben a konjunkturális ármozgások miatti árveszteség kiegyenlítését — visszapótlási kötelezettség nélkül — és ezáltal megfelelő érdekeltségi alapok képződését. A jelenleginél hosszabb időtartamú (a jelenlegi 3 évvel szemben 5 év) és folyamatosabb visszapótlási rendszert kell kialakítani.

Ahol a konjunkturális áringadozás miatti nyereség és érdekeltségi alap változás kiegyenlítődésére az általános vállalati tartalékalap rendszer nem bizonyul elégségesnek, külön rendelkezés szerinti export-import árkülönbözeti tartalékalap képzési és felhasználási kötelezettséget, illetve lehetőséget kell megállapítani.

8. Az állami támogatások közül a termelési támogatások mindinkább a tervezett fejlődés alapján várható jövőbeni és a jelenlegi hatékonyság összekötésének eszközei legyenek. Törekedni kell a veszteségtérítő, a korszerűtlen struktúrát rögzítő támogatások csökkentésére. A támogatások folyósítási rendszerében részben a degresszió módszerének alkalmazásával, részben pedig — az elérendő céllal jobban összhangba hozható — közvetlenül az érdekeltségi alapokba nyújtott (nettó) támogatások arányának növelésével a feltételeket szigorítani kell.

Az ötéves tervben előirányzott mértékben és célokra közvetlen és közvetett beruházási és forgóalapnövelési támogatások nyújthatók a vállalatoknak.

a) A közvetlen támogatások lehetnek:

— fejlesztési kölcsönök (visszterhes támogatások), olyan célok megvalósításához, ahol csak ideiglenes eszközhiány akadályozza a megvalósulást. A támogatás konkrét odaítélésénél meg kell határozni a visszafizetés időtartamát és a fizetendő kamatokat;

— visszteher nélküli támogatások, olyan fejlesztési célok megvalósításához, amelyek a népgazdasági terv összefüggései alapján szükségesek, de realizálásuk más módon nem biztosítható.

b) A közvetett támogatások (preferenciák) lehetnek:

— adókedvezmények olyan területeken, ahol a beruházások gazdaságosságát kell előtérbe helyezni, illetve ahol célszerű a vállalatokat a fejlesztés révén elérhető többlettermelésben érdekeltté tenni, és a beruházás finanszírozásához hitelképességük növelése szükséges;

— az értékcsökkenési leírás átlagosnál nagyobb hányadának fejlesztési alapba helyezése a nagymértékben elhasználódott állóeszközökkel rendelkező egyes ágazatokban.

B) *A bérszabályozás rendszere*

9. A bér- és személyi jövedelemszabályozási rendszert úgy kell továbbfejleszteni, hogy az növelje a vállalatok érdekeltségét az élőmunka hatékonyabb felhasználásában, segítse elő a tervszerűbb és racionálisabb munkaerőgazdálkodást, tegye lehetővé a személyi jövedelmek teljesítménytől függő erőteljesebb differenciálását; segítse elő a munkaerő kívánatos irányú mozgását, a termelési tényezők racionálisabb felhasználását.

10. A személyi jövedelemnövekedés nagyobb hányadának fedezetéül továbbra is a részesedési alap szolgál. Az átlagbérnövekedés a költségek terhére számolható el oly módon, hogy az egy főre jutó bér + nyereség növekedésétől és a tényleges átlagbér emelkedésétől függően egyszeri bérfejlesztési befizetést kell teljesíteni a következők szerint:

a) az egy főre jutó bér + nyereség előző évihez viszonyított növekedésének minden egyes százaléka után 0,3%-os bérszínvonal növekedést 50%-os egyszeri kedvezményes bérfejlesztési befizetés terheli a részesedési alapból.

b) az egy főre jutó bér + nyereség növekedése által meghatározotton felüli átlagbérszínvonal növekedést progresszív egyszeri bérfejlesztési befizetés terheli a részesedési alapból (pl. legfeljebb

1%-os bérszínvonal emelkedésig mintegy 150%, 1—2%-ig mintegy 200%, 2%-on felül pedig mintegy 300%).

A részesedési alap bérfejlesztési befizetés után fennmaradó része az eddigi szabályok szerint használható fel.

Az egy főre jutó bér + nyereség által meghatározott átlagbérszínvonal növekedést kedvezményes (50%-os) befizetés mellett veheti igénybe a vállalat akkor is, ha a tárgyévben nem élt a teljes béremelési lehetőséggel, hanem ezt a tárgyévet követő évben (években) használta fel.

Ha az egy főre jutó bér + nyereség értéke az előző évhez képest csökken, a már elért bérszínvonal tartása esetén is a 10/b. pont alapján kell befizetést eszközölni.

11. Az egy főre jutó bér + nyereség mutatóban a létszám meghatározását úgy kell szabályozni, hogy a nem teljes munkaidőben foglalkoztatottak alkalmazása ne torzítsa a vállalati átlagbérszínvonalat. Ezzel összhangban kell szabályozni az átlagbérszínvonal számításánál figyelembe vett létszámot is.

12. Az 1971. évi elszámolás alapjául szolgáló bázis átlagbérszínvonal az 1970. évi tényleges átlagbérszínvonal, kivéve, ha az egy főre jutó felhasználható részesedési alap 1969. évihez viszonyított csökkentése mellett emelték az átlagbérszínvonalat. Ebben az esetben korrigálni kell az 1970. évi tényleges bérszínvonalat az egy főre jutó felhasználható részesedési alap csökkenésének megfelelően. Amennyiben az 1969. évihez viszonyított átlagbérszínvonal emelés nem haladja meg a 3%-ot, az 1970. évi tényleges átlagbérszínvonalat kell elfogadni bázisul akkor is, ha az egy főre jutó felhasználható részesedési alap csökkent. Az 1972. év és a további évek elszámolásánál mindenkor az előző évi átlagbérszínvonal szolgál bázisul.

A személyi jövedelmekkel való gazdálkodás folyamatossága érdekében biztosítani kell, hogy az új bérszabályozásra való átállásból adódó átrendeződés során ne jöjjenek létre szélsőséges változások a személyi jövedelmek színvonalában.

13. A bérszabályozásnak ezt a módszerét a szocialista iparban és a kivitelező építőiparban kell alkalmazni. A kivitelező építőiparban és az építőanyagiparban a szakmai sajátosságoknak megfelelő, hatékonyabb bérformák alkalmazásának elősegítése érdekében a 10/a. pontban jelzettnél magasabb koefficienst kell alkalmazni az 50%-os befizetési kötelezettséggel járó bérszínvonal-emelkedés meghatározásához.

14. Az alapbér- és besorolási rendszereket úgy kell továbbfejleszteni, hogy a mainál jobban biztosítsák a helyes kereseti arányok kialakulását, és tegyék lehetővé az alapbéreknek a teljesítmények, egyéni munkaeredmények, a szakképzettség, a gyakorlati tapasztalatok és a munkával együtt járó felelősség szerinti erőteljesebb differenciálódását. Az új alapbér-rendszert a termelő ágazatokban 1971-ben be kell vezetni.

II.

Egyes gazdasági tevékenységekre vonatkozó eltérő szabályok

1. A belkereskedelmi, illetve -forgalmi tevékenységben nagy súlyt kell helyezni a lakosság jó áruellátásának biztosítására, a választék bővítésére, az ellátás érdekében szükséges biztonságos készletgazdálkodásra. Ezeket is mérlegelve:

— A már ma is érvényes kereskedelmi adót minden kereskedelmi tevékenységet folytató gazdálkodó egységre ki kell terjeszteni a nyereségérdekeltség fokozása és a kereskedelmi tevékenységen belül a gazdálkodás feltételeiben megmutatkozó aránytalanságok feloldása érdekében. Az azonos feltételek megteremtése érdekében a kereskedelmi adó, illetve annak megfelelő elvonása (tevékenységük arányában) kiterjed azokra a vállalatokra és szövetkezetekre is, amelyek mellék- vagy kiegészítő tevékenységként kereskedelemmel foglalkoznak. A kereskedelmi adó mértéke általában az árbevétel 1,5%-a, de részbeni vagy teljes mentesítéseket kell adni kereskedelmi szakmánként, a gazdálkodás feltételeiben objektíven meglevő különbségek kiegyenlítésére, kereskedelempolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében preferenciák nyújtására (periférikus és peremkerületek ellátása), illetve szövetkezeti tulajdonforma miatt.

— A nyereség megosztásánál a készletgazdálkodásban szükséges kedvező feltételek kialakítására a tényleges forgalom emelkedésével arányosan növelt báziskészletet kell a vállalatoknak figyelembe venniük. Ez többleteszközök képződését teszi lehetővé a fejlesztési alapban, amely készletfinanszírozásra használható fel. (Ahol a forgalom csökken, továbbra is a tényleges árukészletet kell figyelembe venni a nyereségmegosztáskor.) A rendszer végleges kialakítása során figyelemmel kell lenni a termékforgalmazás különböző csatornái közötti választási lehetőség biztosítására.

— A fejlesztési nyereségrész átlagadókulcsának kialakításakor figyelemmel kell lenni a tartós készletnövekedés finanszírozására (adókedvezmény a tartós készletnövekedés pénzügyi fedezetét szolgáló forgóalapbővítésre) és a kiskereskedelemben az amortizáció visszahagyott mértékére.

— A belkereskedelmi ágazat területén a kedvezményezett bérszínvonalnövekedést az egy főre jutó vállalati jövedelem helyett a forgalom és az egy főre jutó forgalom növekedésétől kell függővé tenni.

2. A külkereskedelmi ágazatban a nyereség és az érdekeltség megfelelő kialakítása érdekében:

— A külkereskedelmi és a belföldi vállalatok közötti kapcsolatban jelenleg érvényes indikatív bizományi jutalék (árrés) kulcsokat felül kell vizsgálni és a kereskedelempolitikai következményeknek megfelelően differenciálni kell.

— A vállalatok piaci helyzetének különböző adottságai folytán az ágazaton belüli nagymérvű jövedelemkülönbségek csökkentése és a jövedelem egy részének központosítása céljából a külkereskedelmi ágazatban is be kell vezetni megfelelő mértékű kereskedelmi adót.

— A vállalati nyereség részesedési és fejlesztési nyereségrészre való megbontásának alapja a bérek és a külkereskedelmi árrés aránya. Egyenletesebbé kell tenni a részesedési alap vállalatok közötti szóródását, biztosítani kell, hogy a részesedési alapok induló színvonala, valamint a további években a fejlődési üteme a népgazdasági átlaghoz a jelenleginél jobban igazodjék.

— A fejlesztési alap képzésére szolgáló nyereségrész az adóköteles nyereség és a részesedési nyereségrész különbözete. A fejlesztési alap felhasználása szempontjából fenn kell tartani a saját fejlesztési célokra szolgáló és exportfejlesztési célokra más vállalatoknak átengedhető rész megkülönböztetését. A népgazdasági tervben figyelembe vett saját szükségletet, valamint a forgóalap-bővítési igényt meghaladó fejlesztési alapot a vállalatoknak be kell fizetniük az export-fejlesztési-beruházási hitelfedezeti alap célokat szolgáló bankszámlára. A felhasználás során biztosítani kell, hogy a befizető vállalatoknak — amennyiben elgondolásaik a hitelpolitikai irányelvekkel, valamint a népgazdasági tőkés exportfejlesztési célkitűzésekkel összhangban vannak — kezdeményező és hathatós szerepük legyen a hiteligény elbírálásánál. Ha a befizető vállalat, illetve vállalatok egy része ilyen javaslatot nem tesz, az alapban levő összeg — a Magyar Nemzeti Bank és a Külkereskedelmi Minisztérium együttes döntése alapján — más vállalatok által tett exportfejlesztési javaslatok megvalósítására is fordítható.

— A külkereskedelmi vállalatok bérszabályozási rendszerét a tevékenység sajátosságainak figyelembevételével kell kialakítani.

3. A közlekedési és hírközlési tevékenységet folytató vállalatok szabályozó rendszerének kialakításánál a következő sajátosságokat kell figyelembe venni:

— A közüzemi jellegből eredő követelményeknek egyedi szabályozással kell eleget tenni.

— A nyereségmegosztásban az általánostól eltérő bérszorzók kialakításával kell az érdekeltségi alapok megfelelő arányát biztosítani.

— A tömegigényeket kielégítő városi közlekedést (autóbusz, villamos, metró) továbbra is olyan állami támogatásban kell részesíteni, amely minimális nyereség képződését is lehetővé teszi. A nem tömegközlekedési tevékenységet végző vállalatok részére a támogatást meghatározott mértékben rögzíteni kell, és az azon felül jelentkező esetleges többletköltségeket a tanácsoknak saját pénzügyi forrásaik terhére kell rendezniük.

— A távolsági és helyi személyszállításban fontos cél a zsúfoltság csökkentése, illetve az utazás kulturáltságának növelése. E cél realizálására külön költségvetési támogatásként évenként növekvő összeget lehet fordítani.

— A vasúti személyszállításra olyan mértékű fogyasztói árkiegészítést kell adni, amely fedezi az önköltséget. Mivel a vasúti személyszállítás nyereséget nem realizál, a vasút teljes tevékenységéből eredő részesedési alap képzésénél ezt a körülményt figyelembe kell venni adóvisszatérítés nyújtásával.

— A gépjárműszavatossági biztosítás kötelezővé tétele miatt meg kell vizsgálni, hogy szükséges-e adókedvezményt nyújtani a közúti gépjárműközlekedési vállalatoknak.

— A városi és községi hozzájárulás fizetési kötelezettsége alól a vállalatokat — a gépjárműközlekedési vállalatokat kivéve — részben, illetőleg teljesen mentesíteni kell.

— A vasút területén fenn kell tartani a bértömegszabályozást, és ehhez preferenciát kell alkalmazni. A közlekedés és hírközlés egyéb területén az egy főre jutó bér + nyereségmutatót a munkaidő csökkentés figyelembevételével kell meghatározni, esetleg az egyes szakágazatok tevékenységére jellemző más mutatók alakulásától kell függővé tenni a kedvezményes bérszínvonal-növekedést. Az egyes szakágazatok objektív adottságaitól függően az átlagbérfejlesztésnél differenciált módon bérpreferenciát kell biztosítani.

— A városi közlekedés speciális helyzetét figyelembe véve további vizsgálatokat kell végezni arra vonatkozólag, hogy a feladatok kulturáltabb ellátását — a bérpreferencia fenntartása mellett — a bértömegszabályozási vagy a bérszínvonal-szabályozási rendszer segíti-e elő.

4. A lakossági szolgáltatásokat, az 1038/1969. (X. 12.) Korm. számú határozatban meghatározott körben, a továbbiakban is jelentősen preferálni kell.

a) Az ipari és kereskedelmi szolgáltatások területén az eszközlekötési járuléknak a lakossági szolgáltatások árbevételével arányos részét nem kell költségként elszámolni. A lakossági szolgáltatások, lakáskarbantartás árbevételével arányos fejlesztési nyereségrészt teljesen adómentessé kell tenni. Amennyiben az új nyereségadó-feltételek mellett (bérszorzóemelés) a fejlesztési alapnál csökkenés mutatkozna, akkor az R-nyereségrész adójából egységes adókedvezmény biztosítása szükséges, amellyel a fejlesztési alap növelhető.

b) A kommunális szolgáltatás területén az eszközlekötési járulék fizetési kötelezettség alá tartozó eszközök köre változatlan marad. Továbbra is szükséges fenntartani a szakmánként differenciált bérszorzókat. Csökkenteni kell a fejlesztési nyereségrész adókulcsát. A tartalékalap kötelező szintjét a bér 8%-ában kell meghatározni, a fejlesztési alap után pedig a további képzési kötelezettséget meg kell szüntetni.

A kommunális szolgáltatásokra nyújtott támogatások folyósítása továbbra is szükséges. A IV. ötéves terv időszakában azonban e támogatások folyósításában is érdekeltté kell tenni a tanácsokat.

c) A lakossági javítást és szolgáltatást végző, valamint a kommunális szolgáltató vállalatoknál és kisipari szövetkezeteknél megfelelő mértékű preferencia alkalmazásával kell biztosítani a bérszínvonalnak az egyéb népgazdasági ágak bérszínvonal növekedésével összhangban álló emelkedését.

5. A kulturális tevékenységek és szolgáltatások előmozdítására kultúrpolitikai megfontolásokból adott dotációkat, mentességeket és egyéb támogatásokat — figyelemmel arra is, hogy a termékek

ára általában nem emelkedhet — továbbra is fenn kell tartani. Preferenciákat kell nyújtani a nyereségmegosztásnál használt bérszorzók megállapításánál és a bérszínvonal szabályozásnál is. Az e területen alkalmazott fejlesztési nyereségrész adóját az előirányzott kultúrpolitikai célok teljesítésével összhangban kell megállapítani, figyelembe véve a forgóalappal kapcsolatos igényeket is. Szabályozási és kultúrpolitikai célok érdekében továbbra is szükséges fenntartani a kulturális alap és a kulturális járulék rendszerét.

6. Az állami gazdaságok és állami erdőgazdaságok, valamint a fogyasztási szövetkezetek (beleértve a szövetkezeti vállalatokat és a MÉK-et is) felvásárlási és ipari tevékenysége területén megfelelő módosításokkal továbbra is bértömegszabályozást kell alkalmazni.

7. A Gazdasági Bizottság felhatalmazza a pénzügyminisztert, illetve a munkaügyi minisztert, hogy az érdekeltekkel egyetértésben, a népgazdasági követelményekkel összhangban alakítsa ki
— a tervező és a beruházási vállalatok,
— a vállalati gazdálkodási rend szerint működő műszaki kutató (fejlesztési) intézetek,
— a szervező intézetek,
— a költségvetési üzemek,
— a takarékszövetkezetek, valamint
— az ingatlankezelő vállalatok
jövedelemszabályozási és adórendszerét, illetve bérszabályozási rendszerét.

III.

A hitelrendszer továbbfejlesztése

1. A hitelezési rendszer a Kormány mindenkori hitelpolitikai irányelveinek megfelelően segítse elő a IV. ötéves népgazdasági terv célkitűzéseinek megvalósítását, az áru—pénz egyensúly erősítését.

2. A gazdálkodó szerveknek tevékenységük bővülésével együtt járó eszközeik növekményét (állóeszközök, illetőleg tartósan lekötött forgóeszközök) fejlesztési alapjukból (szövetkezeteknél a tartalékalapból) kell finanszírozniuk.

Lehetővé kell tenni azt, hogy a gazdálkodó szervek meglevő álló- és forgóalapjaik között a fejlesztési alapon keresztül átcsoportosítást hajthassanak végre meghatározott feltételekkel az álló-, illetve állandó forgóeszközök tényleges, tartós csökkenése esetén, ha ezeket nem hitelek finanszírozzák.

3. A mindenkor kibocsátható közép- és hosszúlejáratú hitelvolument folyamatosan függővé kell tenni a tartós hitelforrások tényleges alakulásától; többlet források képződése esetén vizsgálni kell, hogy a többlet kihelyezésekből megvalósítható fejlesztési célokhoz a szükséges kapacitások rendelkezésre állnak-e. A rövidlejáratú hitelként kibocsátott vásárlóerőnek megfelelően mindenkor meg kell lennie az árufedezetnek és a realizálási lehetőségeknek.

4. A beruházásra irányuló hitelkérelmek közötti versenyt erőteljesebbé kell tenni annak érdekében, hogy az egyes fejlesztési célok a leggazdaságosabban valósuljanak meg. A versenynél nagyobb súlyt kell adni a beruházások hatékonyságának.

5. A beruházási hitelezésben továbbra is preferenciákat, illetőleg restrikciókat kell alkalmazni.

A preferenciák hatékonyságának növelése érdekében törekedni kell a preferenciák körének szűkítésére és azok körülhatároltabb tartalmi és időbeni meghatározására.

A preferencia formája lehet elkülönített hitelkontingens megállapítása, lejárati idő- és kamatkedvezmény nyújtása.

A restrikciók differenciáltan szigorú hitelfeltételeket (rövid lejárat, magas kamat, nagyobb arányú előtakarékosság megkívánása stb.) jelenthetnek egyrészt, de jelenthetik a hitelezésből való kizárást is.

6. A középlejáratú beruházási hitelek kihelyezésének időtartamát 3 évről 5 évre kell felemelni. A rövid időtartamot (2 évet) meghaladó hiteleknél a beruházás hatékonyságát hitelek engedélyezésekor is vizsgálni kell.

7. A beruházási hitelkontingensek rendszerét továbbra is fenn kell tartani. A kontingensek megállapítása a népgazdasági tervvel összefüggésben történik. Hitelkontingensekkel általában gazdasági célt, fejlesztési célkitűzést kell támogatni attól függetlenül, hogy mely ágazat, szektor keretében valósul meg. Emellett szükséges a hitelkontingensek népgazdasági ágak, kivételes esetben ágazatok szerinti megállapítása is.

A tanácsok részére a beruházási hitelkontingensen belül elkülönített hitelvolument kell biztosítani.

8. A fejlesztési hiteleknél a következő évekre vállalható hitelfolyósítási kötelezettségek mértékét népgazdasági szinten meg kell határozni. Ennek összhangban kell lennie a középlejáratú tervekkel és az itt számításba vett forrásokkal oly módon, hogy a kötelezettségvállalás ne terhelje túl a következő évek lehetőségeit.

9. A Pénzügyminisztérium 1971. január 1-i hatállyal hajtson végre forgóalaprendezést mindazoknál a vállalatoknál, amelyeknél 1968. január 1-én a forgóalaprendezést későbbi időpontra halasztották (a külkereskedelmi és termelő-eszközkereskedelmi tevékenységre, az iparvállalatok külkereskedelmi tevékenységére, az építőipari vállalatok befejezetlen termelése állandó forgóeszközszükségletére, a könyvkiadó és terjesztő vállalatoknál stb.).

A forgóalaprendezés során kiutalásra kerülő összegeket — gazdálkodó szervenként — a Pénzügyminisztérium differenciáltan állapítsa meg az illetékes felügyeleti szervvel és a Magyar Nemzeti Bankkal együttműködve.

A továbbiakban általános, viszonylag széles körű forgóalaprendezésre irányuló igényeket nem lehet kielégíteni.

10. A finanszírozási elvek teljesebbé tétele érdekében — a forgóalaprendezésen túlmenően —

szükséges, hogy a gazdálkodó szervek fejlesztési alapon felüli egyéb tartós pénzforrásaik növekedéséből fizessék vissza a tartós eszközeik egy részét ez idő szerint finanszírozó Forgóalappótló hitel II. címén fennálló tartozásaikat. A hitelek visszafizetését olyan ütemben kell megkövetelni, amilyen mértékben a tartós pénzforrások növekednek.

A forgóeszközhitelek feltételeinek (ezen belül kivált a lejárati idő) megállapítása ösztönözzön az optimális forgóeszközgazdálkodás megvalósítására, szolgálja a hitel vásárlóerő-szabályozó funkciójának kibontakozását.

11. A gazdálkodó szervek tartós forgóeszközei növekményének finanszírozására a később képződő fejlesztési alap megelőlegezéseként, a hitelezés általános szabályai szerint középlejáratú forgóalaphitelt lehet nyújtani.

A forgóeszközök tartós növekményének megfelelő forgóalapfeltöltés teljesítését a Magyar Nemzeti Bankkal egyeztetett elvek alapján a Pénzügyminisztérium Bevételi Főigazgatósága és annak szervei a mérlegfelülvizsgálatok során ellenőrizzék.

12. A bankok rövidlejáratú forgóeszközhitelt a forgóeszközök idényszerű és átmeneti növekedésének finanszírozására nyújthatnak.

A gazdálkodás zavarainak áthidalására rövidlejáratú hitel csak abban az esetben nyújtható, ha a bankok megítélése szerint a gazdaságos működés helyreállítása 12 hónapnál nem hosszabb idő alatt biztosítottnak látszik. A rövidlejáratú hitelnyújtás nem leplezheti el a gazdálkodás súlyosabb, tartósan fennálló vagy gyakran ismétlődő hibáit.

13. A kamatok mértékét úgy kell meghatározni, hogy a hitelkamatok alkalmazkodjanak a hitelforrások költségeihez, és ne jelentsenek burkolt állami támogatást.

A kamatok egységesek legyenek. A mezőgazdaságban is az általános kamatfeltételeket kell érvényesíteni.

A rövidlejáratú hiteleknél 90 napon túli igénybevétel esetén, 90 naponként 1%-kal emelkedő kamatlábat nem kell alkalmazni a mezőgazdasági termelés és az ebből származó idényszerű készletezés és forgalmazás hitelezése során.

IV.

A külkereskedelmi szabályozók továbbfejlesztése

1. A IV. ötéves tervidőszakban a nemzetközi munkamegosztásban való fokozottabb részvételünk céljából olyan exportpolitikát folytatunk, amely a korszerű, konvertálható árualapokat gazdaságosan termelő vállalatok kivitelét segíti elő, biztosítva a kivitel szerkezeti átalakítását az ipari késztermékek javára, s tartós belső piaci egyensúly kialakulását, illetve a népgazdasági tervnek megfelelő importpolitikát eredményez.

2. A szabályozás továbbfejlesztésével el kell érni, hogy a gazdaságosabban exportáló vállalatok gyorsabb fejlődési lehetőséghez jussanak, a kedvezőtlen devizakitermelésű vállalatok fejlesztési lehetősége korlátozódjék.

3. Azok a vállalatok, amelyek állami visszatérítés nélkül jövedelmezően exportálnak, illetve állami visszatérítést nem vesznek igénybe, megfelelő feltételek esetén adókedvezményben részesíthetők.

4. Az állami visszatérítést általában nem vállalati, hanem szakágazati szinten kell odaítélni.

A matematikai alapon mért szakágazati átlagos devizakitermelési szinteket nem lehet mechanikusan alkalmazni. Azokat felfelé és lefelé is módosítani lehet, figyelembe véve

— a IV. ötéves tervidőszakra vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.,

— a külső piacok perspektivikus igényeit és az elhelyezési lehetőségeket,

— a szocialista viszonylatokban a tervkoordináció eredményeit, a külső piac igényeit, figyelemmel az import és export összefüggésekre,

— az 1971—75-ben alkalmazandó belföldi ár- és támogatáspolitikát.

Ahol a szakágazati rendszer nem vezethető be, ott továbbra is fennmarad a vállalati elbírálás rendszere.

5. A vállalatokat a szakágazati átlagkitermelés szintjéhez való viszonyuk alapján az alábbi csoportokba kell sorolni:

a) Az egységes árszorzó és a szakágazati devizakitermelési átlag között exportáló vállalatok továbbra is árbevétel jellegű támogatást kapnak, a szakágazati visszatérítési szintnek megfelelően.

b) a szakágazati visszatérítésen felül állami visszatérítést igénylő vállalatokat továbbra is csak egyedi elbírálás alapján lehet állami visszatérítésben részesíteni.

Ezen a csoporton belül

ba) A szakágazati visszatérítéshez közeleső szinten exportáló vállalatok árbevétel jellegű állami visszatérítését degresszíven kell meghatározni.

bb) A szakágazati visszatérítési szintnél jóval kedvezőtlenebbül exportáló vállalatokat restriktíven kell kezelni. Számukra indokolt esetben nettó módszerrel

részesedési alap kiegészítés nyújtható.

6. Az exportra vonatkozó gazdasági szabályozó rendszerben a tartósság követelményét kell érvényesíteni a struktúra javító távlati vállalatfejlesztési politika előmozdítása, a megszerzett exportpiacok megtartására való ösztönzés érdekében. Ez azonban nem értelmezhető mereven, különösen az 5. pont szerinti *ba)* és *bb)* kategóriákban.

7. A vámtarifát a IV. ötéves terv célkitűzéseinek megfelelően — kereskedelempolitikai, iparvédelmi és műszaki fejlesztési szempontokat figyelembe véve — korszerűsíteni kell. A vámjogszabályokat felül kell vizsgálni, s azokat magas szintű egységes jogszabályba kell foglalni. A fel-

tétlenül indokolt vámsemlegesítéseket — a kör egyidejű csökkentése mellett — intézményesíteni kell.

8. Az export érdekében nyújtandó vámkedvezmények intézményes kialakítását az egyéb szabályozókkal összhangban, illetve azok módosításával lehetőleg egyidőben kell végrehajtani.

9. Az export-import engedélyezési rendszer továbbra is a kereskedelempolitikai irányítás, a kontingensekkel szabályozott forgalom esetében az ellenőrzés, valamint az információs rendszer eszköze.

10. Az eddigi preferencia-rendszer fenntartásával elő kell mozdítani a műszaki színvonal emelését szolgáló szakosítási és kooperációs megállapodásokat.

V.

Egyéb kérdések

1. A Gazdasági Bizottság utasítja az Országos Tervhivatal elnökét, a pénzügyminisztert, a munkaügyi minisztert, a külkereskedelmi minisztert és a Magyar Nemzeti Bank elnökét, hogy saját területükön az érdekeltekkel együttműködve 1970. szeptember 30-ig dolgozzák ki az 1971. január 1-től alkalmazásra kerülő szabályozó eszközök konkrét mértékeit és a jogszabálytervezeteket. A Kormányelőterjesztések benyújtásának ütemét a Gazdasági Bizottság külön állapítja meg. A miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői a saját hatáskörben szükséges intézkedéseket az irányelvek alapján tegyék meg.

2. A határozatot közzé lehet tenni a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek hivatalos lapjaiban.

Timár Mátyás s. k.,
a Gazdasági Bizottság elnöke

Közlemények

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61257, közületi: 61066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk: 215 – 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,– Ft.

70.70311 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 15. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. SZEPTEMBER 25.

TARTALOM

Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

3/1970. MTA (A. K. 15.)

4/1970. MTA—F (A. K. 15.)

5/1970. MTA—F (A. K. 15.)

Az „Elnöki dicséret" és a „Főtitkári dicséret" akadémiai jutalmazási rendszer bevezetéséről 179

Az akadémiai intézmények polgári védelem önvédelmi alegységeinek létrehozásáról 180

A „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény adományozásáról 180

Közlemények

Az Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 181

A Magyar Jogász Szövetség jelentkezési felhívása 181

A Lapkiadó Vállalat előfizetési felhívása 182

Elveszett csekk közlemény 182

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 182

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 182

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának 3/1970. MTA (A. K. 15.) számú

együttes utasítása

az „Elnöki dicséret" és a „Főtitkári dicséret" akadémiai jutalmazási rendszer bevezetéséről

Általános rendelkezések

1. A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) elnöke elnöki dicséretben részesíti az Akadémia Tudományos-Testületi Titkársága, továbbá a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) Titkársága és a Tudományszervezési Csoport munkatársai közül azokat, akik a tudományos testületi feladatok megvalósításában valamely meghatározott tudománypolitikai vagy tudományszervezői tevékenységet fejtettek ki.

2. Az Akadémia főtitkára főtitkári dicséretben részesíti az Akadémia Központi Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) szakigazgatási szerveinek munkatársai közül azokat, akik tudományszervezői vagy igazgatási munkakörben, illetőleg valamely meghatározott feladat megoldásában kiemelkedő tevékenységet fejtettek ki.

3. A dicséretben részesített munkatársakat az azt kifejező „Elnöki dicséret"-ről, illetőleg „Főtitkári dicséret"-ről kiállított oklevél, továbbá ezzel együtt legalább 2 heti illetményének megfelelő pénzjutalom és az évi rendes szabadságán felül 6 munkanap jutalomszabadság illeti meg.

A jutalmazás módja, eljárási szabályok

4. Az elnöki, illetőleg a főtitkári dicséret az évi rendes jutalmazástól függetlenül — esetenként — évközben bármikor adható, az évi rendes jutalmazásnál csökkentő tényezőként nem vehető figyelembe.

5. A dicsérettel járó pénzjutalmat az Akadémia elnökének, illetőleg főtitkárának rendelkezésére álló jutalmazási alapból kell fedeznie.

6. Az elnöki dicsérettel való jutalmazásra javaslatot tehetnek: az Akadémia tudományos testületi szervei részéről az alelnökök, a tudományos osztá-

lyok elnökei és a Tudományos-Testületi Titkárság vezetője, a TMB Titkársága munkatársait illetően a TMB titkára, a Tudományszervezési Csoport munkatársai vonatkozásában pedig a Csoport igazgatója a Szakszervezeti Bizottság és a Személyzeti Főosztály véleményének meghallgatásával. A jutalom odaítéléséről az Akadémia elnöke dönt.

7. A főtitkári dicsérettel történő jutalmazásra javaslatot tehetnek: az Akadémia főtitkárhelyettesei és a Hivatal főosztályvezetői a Szakszervezeti Bizottság és a Személyzeti Főosztály véleményének meghallgatásával. A jutalom odaítéléséről az Akadémia főtitkára dönt.

8. A jutalmazások adományozását a Személyzeti Főosztály készíti elő döntésre a hozzá eljuttatott javaslatok alapján. A jutalmazást feljegyzi az érdekelt munkatárs személyi lapján, gondoskodik a jutalmazás tényének munkakönyvi bejegyzéséről, és a jutalmazási javaslatot elhelyezi a jutalmazott személyi anyagában.

Záró rendelkezések

9. Az elnöki, illetőleg a főtitkári dicséretről szóló oklevél megvonható attól, aki arra érdemtelenné válik.

10. Az „Elnöki dicséret" és a „Főtitkári dicséret" jutalmazásának adományozását az Akadémiai Közlönyben közzé kell tenni.

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1970. szeptember 3.

Erdey-Grúz Tibor s. k., elnök — *Erdei Ferenc* s. k., főtitkár

---

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 4/1970. MTA—F(A. K. 15.) számú

utasítása

az akadémiai intézmények polgári védelem önvédelmi alegységeinek létrehozásáról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg)

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 5/1970. MTA—F(A. K. 15.) számú

utasítása

a „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény adományozásáról

Az átlagon felüli teljesítményt tartósan elérő munkatársak szélesebb körének kitüntetése és ezzel jó munkájuk elismerése érdekében — a Magyar Tudományos Akadémia elnökével egyetértésben — az alábbi utasítást adom ki.

Általános rendelkezések

1. A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatalának (a továbbiakban: Hivatal) és intézményeinek átlagon felüli teljesítményt elért munkatársai a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) főtitkárától „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény adományozásában részesülhetnek. Ilyen jelvény az Akadémia Tudományos-Testületi Titkársága és a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) Titkársága munkatársainak is adományozható, amennyiben ehhez az Akadémia elnöke hozzájárul.

2. „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény adományozásában — a Tudományszervezési Csoport kivételével — az intézmények kutatói munkakörben foglalkoztatott dolgozói nem részesülhetnek, mivel kutató munkájuk elismerése és jutalmazása más formában történik.

3. A kitüntető jelvényt és az adományozásról kiállított oklevelet az előző pontokban meghatározott szervek munkatársai közül azok nyerhetik el, akik

a) az Akadémia célkitűzéseinek érdekében tartósan kiemelkedő tudománypolitikai és tudományszervezői vagy igazgatási tevékenységet fejtettek ki, illetőleg kiemelkedő eredményeket értek el tudományos koncepciók kidolgozásában, a korszerű kutatómunka feltételeinek megteremtésében;

b) a munkatársak iránt segítőkészséget, a munkában példás fegyelmet és magatartást tanúsítottak.

4. A „Kiváló Dolgozó" jelvénnyel és oklevéllel együtt fél havi illetménynél több, de egy havi illetményt meg nem haladó pénzjutalom és az évi rendes szabadságon felül 12 munkanap rendkívüli jutalomszabadság jár.

5. A „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény ugyanannak a munkatársnak több ízben is adományozható. A kitüntetett a jelvényt akkor is megtarthatja, ha más munkaterületre kerül.

A kitüntetés adományozásának módja, eljárási szabályok

6. A kitüntetés adományozására évenként egyszer, április 4-én, hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmából kerül sor; kivételes esetben ettől el lehet tekinteni.

7. A „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény adományozására minden év február 28-ig javaslatot tehetnek:

a) az Akadémia Tudományos-Testületi Titkárságának munkatársaira az Akadémia elnökének hozzájárulásával és a Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben a Titkárság vezetője;

b) a TMB Titkárságának munkatársaira az Akadémia elnökének hozzájárulásával és a Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben a TMB titkára;

c) a Hivatal munkatársaira a Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben a főtitkárhelyettesek, illetőleg a főosztályvezetők;

d) az akadémiai intézmények munkatársaira az intézmény Szakszervezeti Bizottságával és az intézeti személyzeti felelőssel egyetértésben az igazgatók, illetőleg a tanszéki kutatócsoportok vezetői (tanszékvezetők).

8. A kitüntetésre irányuló javaslatnak tartalmaznia kell a kitüntetésre javasolt munkatárs személyi adatait és a javaslat indokolását. A javaslatokat az intézmények vezetői az illetékes tudományági főosztálynak küldik meg, ezeket a főosztályok véleményükkel ellátva a Személyzeti Főosztályhoz továbbítják. A Hivatalnak, továbbá az Akadémia Tudományos-Testületi Titkárságának és a TMB Titkárságának munkatársaira vonatkozó javaslatokat közvetlenül a Személyzeti Főosztálynak kell megküldeni.

9. A kitüntetés adományozását döntésre a Személyzeti Főosztály készíti elő. A Gazdasági Hivatal közreműködésével gondoskodik a kitüntetéssel együtt járó jelvény és oklevél beszerzéséről, továbbá arról, hogy a kitüntetés ténye az érdekelt munkatárs személyi nyilvántartásában, továbbá munkakönyvében feljegyzésre kerüljön. A kitüntetési javaslatot a munkatárs személyi anyagában kell elhelyezni.

10. A kitüntetés adományozásával együtt járó jutalmat a főtitkár rendelkezésére álló jutalmazási alapból, illetőleg az e címen előirányzott költségvetésből kell fedezni. A kitüntetéssel együtt járó pénzjutalom az évi rendes jutalmazástól független, az utóbbi megállapításánál csökkentő tényezőként nem vehető figyelembe.

Záró rendelkezések

11. Az utasítás hatálybalépése előtt az Akadémia vezetői által adományozott „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvényt a kitüntetett munkatársak továbbra is jogosultak viselni.

12. A „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény és oklevél megvonható attól, aki annak viselésére érdemtelenné válik.

13. A „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvény adományozását az Akadémiai Közlönyben közzé kell tenni.

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1970. szeptember 3.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Közlemények

Pályázati felhívás

az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Földméréstani és Kultúrtechnikai Tanszékén mérnök I. állás betöltésére

Az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara pályázatot hirdet a Földméréstani és Kultúrtechnikai Tanszéken egy mérnök I. állásra.

A kinevezendő mérnök feladata a vízmozgástani (hidraulikai) laboratórium üzemeltetése, a hallgatók részére hidraulikai gyakorlatok tartása, a tanszéki kutatómunkát szolgáló modellek szerkesztése, a kísérletek végrehajtása.

A pályázathoz vízépítő mérnöki oklevél szükséges. Előnyt jelent a korábbi hidraulikai laboratóriumi gyakorlat és a nyelvtudás.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM-MüM. számú együttes utasításban megállapított és az 5116 kulcsszám alatt megjelölt illetmény jár.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya (Gödöllő) ad.

A pályázatot a megjelenéstől számított négy héten belül az Agrártudományi Egyetem rektorához címezve (Gödöllő) kell benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
2. eddigi szakmai munkájának és eredményeinek ismertetését,
3. tudományos és oktató munkájának leírását, publikációinak jegyzékét.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot két példányban,
2. a szakképzettséget tanúsító oklevél hiteles másolatát,
3. a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,
4. a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1970. auguszus 26.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Jelentkezési felhívás

a munkaügyi döntőbizottsági tisztségviselők továbbképző tanfolyamára

A Magyar Jogász Szövetség a 119/1968. (13) MüM-SZOT számú együttes utasítás rendelkezésének megfelelően — a területi munkaügyi döntőbizottságok elnökeinek és a Szakszervezetek megyei (Budapesti) tanácsainak közreműködésével — az 1970/71. oktatási évben is megszervezi Budapesten és a megyei székhelyeken (megfelelő létszámú jelentkezés esetén egyes városokban vagy járási székhelyeken is) a munkaügyi döntőbizottságok tisztségviselőinek továbbképző tanfolyamát — ez alkalommal azonban két éves, évenként önálló programmal.

Az 1970/71. oktatási év témái az alábbiak:

1. Az MDB-ok szervezete; hatásköre — illetékessége
2. Intézkedés a panasz alapján
3. A panasz tárgyalása és a határozathozatal; a határozatok kihirdetése
4. Újítás és az újítással kapcsolatos munkaügyi viták
5. Kereskedelmi és vendéglátóipari, valamint raktári dolgozók leltárhiány-felelőssége

6. A dolgozó nők és fiatalkorúak, valamint a csökkent munkaképességűek védelme
7. A dolgozók egészségének és testi épségének sérelméből eredő károk megtérítése
8. A munka díjazása és a béren felüli juttatások.

Feltétlenül kívánatos, hogy valamennyi munkaügyi döntőbizottságtól legalább az elnök és helyettesei jelentkezzenek a továbbképzésre; ha azonban valamely nyomós ok folytán nem tudnak jelentkezni, akkor a tagok közül mindenképpen vegyenek részt a tanfolyamon. Egyébként a tanfolyamra bárki (nem döntőbizottsági tisztségviselő is) jelentkezhet.

A tanfolyam foglalkozásai kb. 1970. október második felében kezdődnek, és 1971. május végén fejeződnek be; a foglalkozások ez alkalommal is előadásból és konzultációból állanak.

A tanfolyamon való részvétel díja személyenként *egy oktatási évre* 50 Ft, amely a foglalkozások anyagát felölelő brosúrák árát is magában foglalja. E beiratási díjat a „Magyar Jogász Szövetség (Bp. V., Szemere u. 10.) 232 — 90171—2243" sz. számlájára kell befizetni; a befizetési lap „értesítés" című részének hátlapján fel kell tüntetni a *megye nevét*, valamint azt, hogy *„MDB továbbképző tanfolyam 1970/71. év"*.

Az 1970/71. évi tanfolyamra *1970. szeptember 25-éig* a beiratási díj befizetése után írásban a megyeszékhelyeken, valamint a fővárosban működő területi munkaügyi döntőbizottságokon *lehet jelentkezni*, az általuk a vállalatok vezetőihez, illetőleg a döntőbizottsági elnökökhöz kiküldött jelentkezési lap kitöltésével. A jelentkezési laphoz mellékelni kell a beiratkozási díj postai befizetését tanúsító „Elismervény" szelvényt. E nélkül ugyanis a jelentkezések nem vehetők figyelembe.

A tanfolyam beiratkozási díját, úgyszintén a vidékiek esetleges utazásai költségét, valamint a kieső munkaidőre eső átlagkeresetet a munkaügyi döntőbizottsági tisztségviselők esetében — a 103/1965.(2) MüM-SZOT sz. együttes utasítás 7. pontjában foglaltak alapján — a vállalatoknak kell téríteniük.

A tanfolyamra jelentkezettek részére az egyes brosúrákat a Posta Központi Hírlap Irodája (Bp. V., József Nádor tér 1.) küldi meg.

A tanfolyam elvégzéséről a hallgatók igazolást kapnak.

MAGYAR JOGÁSZ SZÖVETSÉG
Oktatási Osztálya

Előfizetési felhívás

a MUNKAÜGYI SZEMLE

„Munkajog — Munkaügyi Döntőbizottsági Tájékoztató"

c. különkiadványára,

amely eddig csak munkaügyi döntőbizottsági tisztségviselők részére rendszeresített, évenként induló továbbképző tanfolyam hallgatói számára volt biztosított.

A kiadvány oktatási évenként (október—május hónapokban), a továbbképző tanfolyam 8 témájának megfelelően jelenik meg.

Az említett továbbképző tanfolyamra jelentkezettek beiratási díja a kiadvány előfizetési díját magában foglalja. Azok pedig, *akik a tanfolyamon nem vesznek részt, a kiadványsorozatot a Posta Központi Hírlap Irodánál (Bpest, V., József Nádor tér 1.) rendelhetik meg 1970. évi szeptember hó 25-éig:* az oktatási évenkénti 24,— Ft előfizetési díjat a megrendelés után, a Hírlap Iroda által küldött átutalási posta-utalványon kell befizetni.

Példányonként csak korlátozott számban, a Posta Hírlapboltjában (Bp. V., Bajcsi Zs. út. 76) lesz majd kapható.

LAPKIADÓ VÁLLALAT

Elveszett csekk

A Magyar Tudományos Akadémia Tudós Klubjának 232 9017.179—70. számú bankszámlára szóló 759.407 számú elszámolási utalványa elveszett.

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15[30] óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden pénteken* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság Titkára pedig *minden csütörtökön* 13—15 óráig tart fogadóórát.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk: 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70389 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 16. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. OKTÓBER 22.

TARTALOM

Személyi rész 183

Törvények, rendeletek, határozatok

34/1970. (IX. 13.) Korm. rendelet — A levéltári anyag védelméről és a levéltárakról szóló 1969. évi 27. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 30/1969. (IX. 2.) Korm. számú rendelet módosításáról 183

Az Elnökség határozatai

43/1970. sz. határozat — „A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának irányelvei a párt X. kongresszusára" c. dokumentum megvitatásáról 184

45/1970. sz. határozat — Az akadémiai könyv- és folyóiratkiadásról 184

47/1970. sz. határozat — Az 1971. évi tudományos rendezvények tervéről 186

48/1970. sz. határozat — A Magyar Tudományos Akadémia elnöke, főtitkára, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter között létrejött megállapodásról 189

Közlemények

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 189

A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása 190

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 191

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 191

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára 1970. október 1-i hatállyal *Balázs Jánost*, a matematikai tudományok kandidátusát, a Számítástechnikai Központ igazgatóját — kérésére — igazgatói munkaköréből felmentette.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára 1970. október 1-i hatállyal *Alföldi Lajost*, az orvostudományok kandidátusát a Szegedi Biológiai Központ Genetikai Intézetének igazgatójává kinevezte;

Vámos Tibort, a műszaki tudományok doktorát, az Automatizálási Kutatóintézet igazgatóhelyettesét a Számítástechnikai Központ igazgatói teendőinek ellátásával — másodállásban — két évi időtartamra megbízta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 34/1970. (IX. 13.) számú

rendelete

a levéltári anyag védelméről és a levéltárakról szóló 1969. évi 27. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 30/1969. (IX. 2.) Korm. számú rendelet módosításáról

1. §

A levéltári anyag védelméről és a levéltárakról szóló 1969. évi 27. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 30/1969. (IX. 2.) Korm. számú rendelet 3. §-ának (6) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(6) Az iratkezelési szabályzatokat 1972. január 1-ig kell kiadni, új szerv létesítése esetén pedig

azt a szerv működésének megkezdésétől számított hat hónapon belül kell elkészíteni."

2. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 43/1970. számú

határozata

„A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának irányelvei a párt X. kongresszusára" c. dokumentum megvitatásáról

(Elnökség, 1970. szeptember 22.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség az Akadémia tudományos osztályainak véleményét is kikérve részletesen megvitatta a kongresszusi irányelveket, és azokat helyeslésével fogadta.

2 Az Elnökség felkéri Köpeczi Béla főtitkárhelyettest, hogy az előterjesztés elkészítésében közreműködő bizottság segítségével — a vita során elhangzott részhatározatok alapján és az előterjesztés 4. pontjában foglalt szerkezetben — fogalmazza meg az Elnökség véleményét kifejező hozzászólást.

3 Az Elnökség felhatalmazza az Elnököt, hogy a hozzászólást juttassa el az MSZMP Központi Bizottságához.

Budapest, 1970. szeptember 23.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 45/1970. számú

határozata

az akadémiai könyv- és folyóiratkiadásról

(Elnökség, 1970. szeptember 29.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség részletesen megvitatta az akadémiai könyv- és folyóiratkiadásról szóló előterjesztést, és a vitában elhangzottak figyelembevételével az alábbi határozatot hozta:

1.1 Az Elnökség a könyv- és folyóiratkiadással foglalkozó ad hoc bizottságon keresztül az Akadémiai Kiadó tevékenységén túlmenően kísérje figyelemmel az egész tudományos könyvkiadást oly módon, hogy évente egyszer, a Kiadói Főigazgatóság útján, tájékozódjon és értékelje a szakmai kiadók ilyen irányú tevékenységét, éves terveik összeállításához pedig tegyen tematikai ajánlásokat. Minden rendelkezésre álló eszközzel — elsősorban az akadémiai testületi szerveken keresztül — törekedjen a tudományos élet fejlődéséhez szükséges s a tudományos művek kritikáiban érvényre jutó egészséges vitaszellem fokozására, segítse elő a kritikai ismertetéseknek mint tudományos műfajnak a megbecsülését.

1.11 Az Elnökség felkéri Köpeczi Béla főtitkárhelyettest a Kiadói Főigazgatósággal való együttműködés előkészítésére.

1.12 Az Elnökség kívánatosnak tartja, hogy az országos jellegű kiadási és tudománypolitikai elképzelések egységes érvényesítése céljából az akadémiai kiadás képviseletében az MTA elnöke helyett és nevében az ad hoc bizottság elnöke, a főtitkár képviseletében pedig az illetékes főtitkárhelyettes részt vegyen a Kiadói Tanács munkájában.

2 A 38/1964. sz. határozatban megjelölt feladatok továbbra is helyesek és érvényesek. Kívánatos viszont, hogy a Kiadói Főigazgatóság az Akadémiai Kiadó és a szakkiadók közötti profilmegoszlást az eddig kialakult gyakorlat alapján szabályozza.

3 Az Elnökség egyetért azzal, hogy az Akadémiai Kiadó mellett Akadémiai Kiadói Tanács jöjjön létre — tanácsadói jelleggel — a következő összetételben: az osztályok könyv- és folyóiratkiadási felelősei, a Testületi Titkárság vezetője, valamint a három tudományági főosztályvezető és a TPFO vezetője, akiket a Főtitkár nevez ki az Elnökkel egyetértésben, továbbá a Kiadói Főigazgatóság vezetője és az Akadémiai Kiadó igazgatója. A Tanács elnöki teendőit az illetékes főtitkárhelyettes lássa el, adminisztratív teendőinek ellátásáról pedig az Akadémiai Kiadó igazgatója gondoskodjék. A Tanács évente legalább kétszer üljön össze, vitassa meg és véleményezze a távlati és éves terveket, a kiadói éves beszámolót és más kiadáspolitikai kérdéseket.

3.1 Az Akadémiai Kiadó és Nyomda vállalati felügyeletét az MTA Főtitkára látja el a Terv- és Pénzügyi Főosztály útján.

4 Az Elnökség jóváhagyja az osztályok szerinti ívkeretek rendszerének fenntartását. A tudományos osztályok ívkereteit az Elnökség osztja szét az osztályok között, nagyjában az ötéves átlagnak megfelelő kontingensek arányában. A központi ívkeret (korábban elnökségi keret) felett az Elnökség véleménye alapján az Elnök és a Főtitkár közös megegyezés alapján diszponál.

4.1 Az Akadémiai Kiadó rendelkezésére álló ívkeretet a Kiadó javaslata alapján a gazdaságosság és a vállalati önállóság szempontjainak figyelembevételével a Főtitkár határozza

meg, felhasználására vonatkozóan az Akadémiai Kiadó igazgatója intézkedik.

4.2 A Főtitkár dönt az egyes keretek arányairól és esetleges változtatásairól a rendelkezésre álló műszaki—gazdasági lehetőségek figyelembevételével.

5 A tervezésnél fenn kell tartani az eddigi gyakorlatot azzal az eltéréssel, hogy mind a keret-, mind az éves tervet az illetékes tudományos osztály hagyja jóvá, kontingense terhére. Az osztályok terveik összeállításánál ne csak a címeket tárgyalják meg, hanem az előző évek kiadási tapasztalatainak felmérése alapján indokolják és sorolják a javasolt művek kiadásának szükségességét, tekintettel a tudományos és társadalmi szükségletekre, valamint a kéziratok készültségi fokára. A kiadási tervben szereplő művek lektorát az illetékes tudományos osztály jelöli ki. A kiadónak joga van második lektort is kijelölni. Az Elnökség javasolja, hogy minden osztálynak legyen könyv- és folyóirat felelőse, akit tagjai sorából jelöl ki.

5.1 Az Elnökség helyesnek tartja azt, hogy a tudományági főosztályok feladata ellenőrizni az intézetek könyvkiadását összetevékenységük keretében. A főosztályok az intézetek útján kezdeményezhetnek sorozatokat, szintetikus, összefoglaló és tudománynépszerűsítő kiadványokat. A központi keret kitöltése az Elnökség véleményének ismeretében a Főtitkár joga. A Kiadó a maga keretének terhére tervezett kiadványokat az Akadémiai Kiadói Tanáccsal véleményezteti.

6 A tudományos osztályok rendszeresen értékeljék kiadási tevékenységük elvi, tartalmi és tudománypolitikai vontakozásait, adjanak átfogó képet kiadási tevékenységük célkitűzéseiről, irányairól. Az Elnökség könyv és folyóiratkiadással foglalkozó ad hoc bizottsága a tudományos osztályok beszámolói, valamint az Akadémiai Kiadói Tanács által véleményezett kiadói komplex beszámoló alapján, más kiadók tudományos könyvkiadó tevékenységének figyelembevételével is, terjessze az Elnökség elé értékelő összefoglalóját az akadémiai könyv és folyóiratkiadásról. Az Elnökség e beszámoló alapján mond véleményt az Akadémia kiadási politikájáról, jelöli meg a kiadási tevékenység fő irányvonalait és hoz határozatot az éves kiadási terv elvi szempontjaira vonatkozóan. Az Akadémiai Kiadói Tanács a tudományos osztályok javaslatai alapján — a jelenleg érvényben levő idevonatkozó határozatok szerint — (100/1964. sz. és az ezt kiegészítő 36/1966, 74/1968, 86/1968. sz. elnökségi határozatok) dönt a kiemelkedő tudományos művek szerzőinek jutalmazásáról és a kiadói nívódíj odaítéléséről.

7 Új folyóiratok indítására, az ívkeretek megváltoztatására vagy folyóirat megszüntetésére — a tudományos és társadalmi igények felmérése alapján — továbbra is a tudományos osztályok tesznek javaslatot az Elnökségnek. Az Elnökség álláspontjának ismeretében folyóiratindítás vagy megszüntetés, valamint az ívkeretek szabályozásának kérdésében a Főtitkár határoz.

8 A tudományos osztályok az akadémiai folyóiratok tudományos és tudománypolitikai értékelését 3 évenként — a szerkesztőbizottságok megbízatásának lejártával egyidőben — végezzék el. Emellett az intézetek folyóirataik munkájáról, folyóiratkiadási tevékenységükről hároméves tudományos beszámolóikban számoljanak be a főosztályoknak. Az Elnökség könyv- és folyóiratkiadással foglalkozó ad hoc bizottsága a tudományos osztályok értékelése alapján — az akadémián kívül megjelenő tudományos folyóiratok áttekintésével — készítse el összefoglalóját, és terjessze azt az Elnökség elé.

9 Azoknál a folyóiratoknál, amelyek profiljuk és szerzőgárdájuk tekintetében szakterületük átfogó tudományos orgánumának tekinthetők — mint a Jogtudományi Közlöny, a Filozófiai Szemle, a Kritika —, törekedni kell arra, hogy testületi (bizottság vagy társulat) folyóirattá váljanak. A testületeknek átadott folyóiratok esetében gondoskodni kell a szerkesztés tartalmi és szervezeti feltételeinek további biztosításáról, különös tekintettel arra, hogy havonként, ill. kéthavonként megjelenő folyóiratokról van szó. Kívánatos az intézeti költségvetésben szerkesztésükhöz biztosított összeget a Kiadóhoz telepíteni. A végrehajtás ütemét, a részletintézkedéseket az Elnök és a Főtitkár együttesen határozza meg.

9.1 Azok a folyóiratok, amelyek tájékoztató jellegűek, és amelyekben az intézetek elsősorban műhelymunkákat közölnek, szerzőgárdájuk nagyobb részben az intézeti munkatársak köréből tevődik, maradjanak az intézetek irányítása alatt.
(Állam- és Jogtudomány, Helikon, Irodalomtörténeti Közlemények, Történelmi Szemle, Agrokémia és Talajtan, Földrajzi Értesítő)
Intézeti folyóiratok indítását, megszüntetését az intézetek vagy rajtuk keresztül a főosztályok kezdeményezhetik, a kérdésben az Elnökség véleményének figyelembevételével a Főtitkár határoz.

10 Az Elnökség megerősíti a 10/1964. (A. K. 12.) Elnöki utasítást olyan értelemben, hogy az osztályok gondoskodjanak tudományterületük eredményeit szintetizáló összefoglaló értekezések, az osztályokon, illetve bizottságaikban elhangzott ilyen jellegű előadások, az egész szakterület számára hasznos tanulmányok, tudománypolitikai, tudományszervezési, módszertani cikkek, külföldi tanulmányutakról, valamint disszertációs vitákról, továbbá jelentősebb tudományos tanácskozásokról szóló beszámolók megjelentetéséről. E célra használják fel az Osztályközlemények kereteit, de szakterületüknek megfelelően változtassák meg az Osztályközlemények elnevezést. Ha a fenti feladatok

ellátását valamely más magyar nyelvű folyóirat vállalja, az Osztályközlemények kerete a folyóiratnak átadható.

Budapest, 1970. szeptember 30.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 47/1970. számú

határozata

az 1971. évi tudományos rendezvények tervéről

(Elnökség, 1970. szeptember 29.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség az 1971. évi tudományos rendezvények tervével kapcsolatban az alábbi határozatot hozta:

1.1 Az Elnökség hozzájárul az előterjesztés 1. sz. kimutatásában szereplő tudományos rendezvények 1971. évben történő megrendezéséhez. A rendezvények operatív költségvetéseinek jóváhagyására külön intézkedés történik, a mellékletben szereplő összegek csak tájékoztató jellegűek. Az Elnökség felkéri a rendezvények szervező bizottságait, hogy az operatív költségvetéseket az ésszerű takarékosság szem előtt tartásával készítsék el.

1.2 Az Elnökség tudomásul veszi, hogy az előterjesztés kimutatásának 27. pontjában feltüntetett, az Econometric Society 1971. évi Európai Konferenciája a megjelölt évben nem kerül megrendezésre.

Budapest, 1970. szeptember 30.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

KIMUTATÁS

az MTA

1971. évi tudományos tanácskozásairól

Sor sz.	Hely és időpont	A rendezvény megnevezése és tárgya	Külf. részvevők	MTA vendége	Belf. részvevők	MTA támog.	Részv. díj	Rendező szerv
1.	Budapest február 4—6	„A városépítés és az építési technika összefüggései" konferencia A városépítés és az építési technika összefüggései témakörben végzett kutatások ismertetése, megvitatása, az elért eredmények és feladatok összegezése	—	—	200	15 000	—	MTA Településtudományi Bizottsága
2.	Budapest március 26—28	A Nagy Októberi Szocialista Forradalom Nemzetközi Témabizottságának Konferenciája Beszámoló a témabizottság 1970. évi működéséről és a következő feladatok kijelölése	16	—	16	16 330	—	MTA Történettudományi Intézete
3.	Budapest április 5—9	I. B. G. IV. — Analitikai Kőzetmechanikai Munkabizottság 8. ülése Elméleti Kőzetmechanika	14	14	4	35 000	—	Internationales Büro für Gebirgsmechanik (IBG) MTA
4.	Budapest április 20—30	A Duna-völgyi és a szocialista országok ICID Nemzeti Bizottságai vezetőinek tanácskozása Közös problémák megvitatása	18	—	6	30 000	—	ICID Magyar Nemzeti Bizottsága
5.	Budapest április 21—24	Munkaértekezlet az igazgatástudományok kérdéseiről Szervezéselmélet és államigazgatástudomány	10	10	20	20 000	—	MTA Állam- és Jogtudományi Intézete
6.	Szeged április 21—28	„A Kárpát-medence VIII—X. századi benépesedésének alapkérdései" szimpózium A Kárpát medence VIII—X. századi benépesedésének alapkérdései	30	7	30	45 000	—	MTA Régészeti Intézete és ELTE Régészeti Tanszéke

Sor sz.	Hely és időpont	A rendezvény megnevezése és tárgya	Külf. részvevők	MTA vendége	Belf. részvevők	MTA támog.	Részv. díj	Rendező szerv
7.	Budapest május 4—6	CIGRÉ 32/C—1. sz. Munkacsoport ülése Villamosrendszerek stabilitása, annak megjavításához a generátor gerjesztésének önműködő szabályozása	13	—	5	6 000	—	CIGRÉ Magyar Nemzeti Bizottsága
8.	Budapest május 4—6	European Tissue Culture Society ülése A rendező ország, jelen esetben Magyarország szövettenyésztéssel kapcsolatos vizsgálatainak metodikai és kísérleti beszámolója	70	—	30	16 200	22 800	Magyar Biológiai Társaság Szövettenyésztési Szekció
9.	Balatonvilágos június 7—10	Szocialista országok Spektroszkópiai Bizottságainak Értekezlete A szocialista országok közötti együttműködés megbeszélése spektroszkópiai területen	20	—	4	10 000	—	MTA Spektroszkópiai Bizottsága
10.	Balatonalmádi június 14—20	„A modern kapitalizmus kutatás" c. többoldalú együttműködés problémabizottságának ülése A többoldalú együttműködés aktuális problémáinak megbeszélése	18	—	4	13.430	—	„A modern kapitalizmus kutatás" Együttműködési és Tájékoztató Bizottsága
11.	Budapest június 15—18	Üzemtörténeti Konferencia Az üzemtörténetírás helyzete	20	10	150	30 000	—	Magyar Történelmi Társulat
12.	Budapest július 5—9	Nemzetközi Neurokémiai Társaság III. Kongresszusa Neurokémia	1000	6	40	60 000	678 000	Magyar Élettani Társaság
13.	Tihany augusztus 2—5	„Gerinctelen állatok-neurobiológiája" Szimpózium Gerinctelen állatok idegi struktúrája és működése közötti kapcsolat kutatási eredményienek megbeszélése, különös tekintettel a biológiai ritmusra és gyakorlati vonatkozásokra	45	—	15	15 000	9 000	MTA Biológiai Kutató Intézete Tihany
14.	Budapest augusztus 10—14	Európai Regionális Konferencia Európa földrajzi problémái	400	—	50	60 000	405 000	Nemzetközi Földrajzi Unió Magyar Nemzeti Bizottsága
15.	Budapest augusztus 10—14	A Magyar Földrajzi Társaság centenáriumi ülésszaka A Társaság alapításának 100. éves jubileuma	400	6	300	25 000	82 000	Magyar Földrajzi Társaság
16.	Budapest augusztus 18—26	7. Nemzetközi Akusztikai Kongresszus Az akusztikai kutatás és fejlődés legújabb tudományos eredményeinek ismertetése	900	20	160	80 000	1 100 000	ICA Magyar Nemzeti Bizottsága
17.	Szeged augusztus 30—szeptember 4.	Állandó Nemzetközi Altajisztikai Konferencia Altáji népek kapcsolatai; társadalomműveltség, nyelv	60	—	15	10 000	28 500	József Attila Tudomány Egyetem Szeged

Sor sz.	Hely és időpont	A rendezvény megnevezése és tárgya	Külf. részvevők	MTA vendége	Belf. részvevők	MTA támog.	Részv. díj	Rendező szerv
18.	Budapest augusztus 23—26	V. Nemzetközi Középeurópai Entomofaunisztikai Szimpózium A középeurópai államok rovartani kutatási programjának és eredményeinek ismertetése	300	4	40	15 000	51 000	TTM Állattára
19.	Debrecen szept. 1—8	VI. Regionális Napfizikai Konferencia Napfizika és a napfizikával összefüggő magnetohidrodinamika	80	—	20	10 000	—	MTA Napfizikai Obszervatóriuma
20.	Tihany szept. 2—4	„Nukleinsavak és fehérjék magasabbrendű növényekben" Szimpózium Az egészséges és beteg növény protein (és nukleinsav) anyagcseréjének összehasonlítása	40	—	15	8.550	15 500	MTA Növényélettani Intézete
21.	Debrecen szept. 2—5	„Az automatizálás szerepe a nyelvtudományban; számítógépes módszerek felhasználása" Konferencia A modern számítógépes módszerek felhasználása a nyelvtudományi munkákban	90	9	20	15 000	46 810	MTA Nyelvtudományi Intézete ELTE Orosz Nyelvű Tanszéke
22.	Budapest szept. 6—10	„Folytonos Folyamatok Digitális Szimulációja" IFAC Szimpózium Folytonos folyamatok digitális szimulációja	150	4	200	7 400	303 000	MTA Automatizálási Kutató Int. IFAC Magyar Nemzeti Bizottsága
23.	Tihany szept. 10—20	Vákuumfizikai Iskola A vákuumfizika és technikai termodinamikai alapjai	40	—	40	—	72 000	MTA Eötvös Loránd Fizikai Társulat és Híradástechn. Tud. Egy.
24.	Tihany szept. 15—17	Szimpózium az atypusos mycobaktériumokról Az embernél és állatoknál megbetegedéseket okozó atypusos mycobaktériumok osztályozásának és tanulmányozásának elősegítése	30	3	15	10 000	—	MTA Mikrobiológiai Kut. Csop. és Korányi Frigyes TBC és Tüdőgyógyász Társaság
25.	Mátraháza szept. 16—17	Szlovák-magyar kapcsolat történeti szimpózium A szlovák—magyar irodalmi és történelmi kapcs. elemzésének továbbfejl.	10	4	19	7 370	—	MTA Irodalomtudományi Intézet
26.	Tihany szept. 26—30	Európai Nucleolar Munkacsoport II. ülése Nucleolus kutatással foglalkozó európai kutatók folyamatban levő munkájának szakértő fórum előtti megvitatása	45	2	15	15 000	9 000	SOTE I. Kórbonctani Intézete
27.	Budapest október 3—5	Az Econometric Society 1971. évi Európai Konferenciája A matematikai módszerek közgazd. alk. tudományos problémáinak megtárgyalása	400	—	100	60 000	—	Econometric Society MTA Közgazdaságtudományi Intézete
28.	Budapest október 5—7	IV. Korszerű Méretezési Konferencia Magas hőmérsékleten működő anyagok vizsgálata és szerkezeti méretezése	60	—	90	25 000	52 500	MTA Gépész-Kohász Szakcsoport

Sor sz.	Hely és időpont	A rendezvény megnevezése és tárgya	Külf. részvevők	MTA vendége	Belf. részvevők	MTA támog.	Részv. díj	Részv. szerv
29.	Budapest október 5—9	Filozófiai Szimpózium „A frankfurti iskola" és marxista kritikája	25	5	10	48 800	—	MTA Filozófiai Intézete
30.	Pécs okt. 14—16	„Élő Nyelvek Összevető Nyelvtanainak Elvi és Gyakorlati Kérdései" Munkaértekezlet A magyar nyelvnek és számunkra legfontosabb élőnyelvnek nyelvtani összevetése, a kontrasztív grammatikai eljárásoknak kimunkálása	30	8	58	18 000	29 320	MTA Nyelvtudományi Intézete
31.	Budapest október 18—23	Duna-Európai Talajmechanika és Alapozási Konferencia Talajfizika és alkalmazott talajmechanika	100	4	200	40 000	284 000	Nemzetközi Talajmech. és Alapozási Egyesület Magyar Nemz. Bizottsága
32.	Budapest nov. 8—12	„A XX. sz.-i komparálisztika kérdései" Szimpózium A magyar és európai irodalom 1930-as évek áramlatainak komplex összehasonlító vizsgálata	6	6	30	23.000	—	MTA Irodalomtudományi Intézete
33.	Budapest nov. 15—19	Munkaértekezlet a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok kérdéséről A szocialista országok közötti jogi kapcsolatok megvitatása	14	2	20	26 000	—	MTA Állam- és Jogtud. Intézete
34.	Budapest dec. 7—10	IV. Automatizálási Kollokvium Az automatizálás terén elért hazai eredmények megvitatása						Méréstechnikai és Automatizálási Tud. Egyes. és MTA Automatizálási Kutató Intézet

Az MTA Elnökségének 48/1970. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, főtitkára, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter között létrejött megállapodásról

(Elnökség, 1970. szeptember 29.)

Teljes szöveg

1 A Párt tudománypolitikai irányelveinek érvényesítése, az élelmiszergazdaság, a fagazdaság, a földmérés- és térképészet fejlesztését szolgáló kutatások hatékonyságának növelése tárgyában a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, valamint a Magyar Tudományos Akadémia között létrejött és az Elnökségnek bemutatott megállapodásban foglaltakat az Elnökség helyesli.

2 Felhatalmazza az Elnököt és felkéri a Főtitkárt, hogy a megállapodást írják alá.

Budapest, 1970. szeptember 30.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

Pályázat

tudományos továbbképzési ösztöndíjra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Művelődésügyi Miniszter 132/1970 (MK. 15.) MM számú utasítása alapján — a politikailag megfelelő, jó felkészültségű fiatal szakembereknek a tudományos kutató, illetőleg az egyetemi oktató munka területein való alapos felkészítése céljából — létesített tudományos ösztöndíj elnyerésére.

Az ösztöndíj folyósításának időtartama f. év november 1-vel kezdődően 2 év, mely időre az egyetem és az ösztöndíjas szerződést köt.

A munkabér jellegű ösztöndíj havi összege: 1 500—2 500—, Ft

Pályázhatnak az egyetemen kiváló tanulmányi eredményt elért végző hallgatók, valamint korábban végzett, 30. életévüket még be nem töltött,

társadalmi rendszerünkhöz hű, tiszta erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkező szakemberek.

A pályázatot a közzétételtől számított 4 héten belül az Egyetem Rektori Hivatalához kell benyújtani.

A pályázatban ismertetni kell a pályázó tanulmányi eredményeit, társadalmi tevékenységét, esetleges tudományos diákköri munkásságát és a pályázat elnyerése esetén a tudományos továbbképzésre vonatkozó terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot

b) erkölcsi bizonyítványt

c) iskola, illetve munkáltatója véleményét

Pályázni az alábbi helyekre lehet:

I. *Mezőgazdaságtudományi Karon*

1. *Mg. Jogi Tanszékre* az oktatási feladatokhoz kapcsolódó kutatási területre, mely kiterjed az Élelmiszergazdasági Szakigazgatás helyzetére és továbbfejlődésének lehetőségeire, a Földügyi Igazgatásra, továbbá az Mg. Igazgatási Szak egyes tárgyaihoz kapcsolódó kérdések kidolgozására.

2. *Földműveléstani és Növénytermesztéstani Tanszékre* a tanszék alapkutatási témáján belül a talajművelési és öntözési kísérletek lebonyolításában való részvétel céljából.

3. *Alkalmazott Üzemtani Tanszékre* a munkaszervezéstani, elsősorban az állattenyésztési munkák szervezésének kutatásában, valamint a munkavédelemmel összefüggő munkatani kutatásban való részvételre.

4. *Talajtani Tanszékre* a talajtani segédtudományok — geológiai, ásványtani és természetföldrajzi kérdések — tanulmányozása mellett a talajkémiai és talajfizikai ismeretek bővítése, az önálló talajtani munkára való képesség megszerzése céljából.

5. *Takarmányozástani Tanszékre* az oktatási feladat mellett elsősorban a sertések takarmányozása korszerű módszereinek elsajátítása céljából.

6. *Állattani- és Állategészségtani Tanszékre* a táplálkozás élettani kérdéseinek tanulmányozására a lúd, sertés és szarvasmarha vonatkozásában.

7. *Növénytani és Növényélettani Tanszékre* a növényélettani oktatás szakosodó feladatain túl a radiobiológiai feladatok megoldásában való részvétel céljából.

II. *Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karon*

1. *Fizika Tanszékre:* a közelítő módszerek kidolgozása fő vezetési problémákra.

2. *Mechanika Tanszékre:* szilárdsági vizsgálatok, különös tekintettel a mezőgazdasági gépészetben használt gépelemekre.

3. *Villamositási Tanszékre:* az állati trágya lebontásos kezelése, állattartás gépesítése.

4. *Traktorok—Autók Tanszékre:* a terepjárás elmélet talajmechanikai vonatkozásai.

5. *Mg. Gépek Javítása Tanszékre:* a műanyagszórás alkalmazása mezőgazdasági gépek előállításánál és javításánál.

6. *Mg. Gépek Tanszékre:* a szemenkénti és sorvetőgépek fejlesztése témára.

A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya ad.

Gödöllő, 1970. szeptember 18.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhívás a Kertészeti Egyetemen egyetemi tanári állásokra

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet az Élelmiszertechnológiai és Mikrobiológiai Tanszéken három egyetemi tanári állásra.

Pályázhatnak azok, akik egyetemi végzettséggel, tudományos fokozattal s a tárgykörben hosszabb oktatói tapasztalattal rendelkeznek, és számottevő tudományos eredményeik vannak.

A kinevezett egyetemi tanár feladata lesz a tartósítóipari szakképzés keretében:

1. az Élelmiszerkémia c. tárgy,
2. a Konzervipari technológia c. tárgy,
3. az Élelmiszeripari műveletek és gépek c. tárgy előadása és gyakorlatainak vezetése.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását, és fizetését,

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos oktatómunkájának részletes ismertetését,

— a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,

— a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,

— az oklevelek hiteles másolatát,

— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,

— a pályázattal kapcsolatban a Kertészeti Egyetemről beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,

— a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje közzétételtől számított 1 hét.

A pályázatokat az Egyetem rektorához kell benyújtani.

Budapest, 1970. szeptember 15.

Dr. Kozma Pál s. k.,
egyetemi tanár, rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15[30] óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon 111-010. Pénzforgami jelzőszámunk 215—11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70518 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 17. SZÁM

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. NOVEMBER 5.

TARTALOM

Megállapodás

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke, főtitkára, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter között létrejött megállapodásról 193

Miniszteri rendeletek

8/1970. (X. 6.) Mü M A munkaviszonyt érintő egyes kérdésekről 195

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (Biológiai) Főosztályának pályázati felhívása 197

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 197

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 197

Megállapodás

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke, főtitkára, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter között

— a Párt tudománypolitikai irányelveinek érvényesítésére,

— az élelmiszergazdaság, a fagazdaság, a földmérés és a térképészet fejlesztését szolgáló kutatások hatékonyságának növelésére

Budapesten, 1970. október 21-én az alábbi

Megállapodás

jött létre:

Az együttműködés területe

A felek együttműködésük területeit az alábbiakban jelölik meg:

1. A tudománypolitika és a kutatás-irányítás összehangolása.
2. A tudományos kutatások szervezése és fejlesztése.
3. A kutatási területek, feladatok és eredmények értékelése.
4. A tudományos kutatók képzése és továbbképzése.
5. A nemzetközi kapcsolatok összehangolása.
6. A kölcsönös információ kialakítása, a tudományos tájékoztatás, dokumentációs és egyéb anyagok cseréjének megszervezése.

1. *A tudománypolitika és a kutatás-irányítás összehangolása*

A felek megállapodnak abban, hogy mindazokat a rendelkezéseket, irányelveket és koncepciókat, amelyek az élelmiszergazdasággal, fagazdasággal, a földméréssel és térképészettel kapcsolatos tudományok fejlesztésére, a kutatómunka befolyásolására, korszerű szervezésére és végrehajtására vonatkoznak, kiadásuk előtt egyeztetik, vagy ilyeneket közösen készítenek. Az előbbieket kölcsönösen megküldik egymásnak, és az azokban foglaltakat az irányításuk alá tartozó területeken a lehetőség szerint érvényesítik, illetőleg figyelembe veszik:

— az Akadémia elnöke biztosítja az Agrártudományok Osztályának és a többi olyan tudományos osztálynak a MÉM-mel való együttműködését is, amelyeknek munkája a MÉM ágazati irányításához tartozó tudományterületek kutatásához kapcsolódik, illetőleg azt elősegíti,

— az Akadémia testületi szervei és a MÉM folytatják és megerősítik azt a korábbi gyakorlatot, hogy különböző bizottságaikban, testületi szerveikben (tanácsaikban) kölcsönösen helyet biztosítanak egymás képviselőjének. E tekintetben az Akadémia

figyelembe veszi a MÉM ágazati irányítása alá tartozó valamennyi ágazat tudományági igényét,

— az Agrártudományok Osztálya a MÉM-mel egyetértésben úgy szervezi meg és működteti szakbizottságait, hogy azok a két fél közös bizottságaiként lássák el a megállapodás 3. pontjában részletezett feladatokat.

— Az MTA testületi szervei és a MÉM a tudománnyal vagy oktatással kapcsolatos elvi kérdésekben folytatott tárgyalásokon lehetővé teszi a másik fél azonos szintű részvételét.

— Az MTA testületi szervei és a MÉM közös rendezvényeket, tudományos ülésszakokat, előadássorozatokat rendeznek.

— Az MTA testületi szervei és a MÉM különböző erkölcsi elismeréseknél (díjak, plakettek stb.), illetőleg azok adományozásánál az adományozást előkészítő bizottságokban kölcsönösen részvételt biztosítanak.

— Az MTA főtitkára és a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter elősegítik a felügyeletük alá tartozó kutatóintézmények közvetlen kapcsolatát és együttműködését a kutatási feladatok megoldásában.

2. *A tudományos kutatások szervezése és fejlesztése*

A felek megállapodnak abban, hogy a MÉM ágazati felelősségéhez tartozó kutatások területén a jelentősebb feladatok megoldását szorosabb koordinációval, a korszerű szervezési módszerek alkalmazásával elősegítik és összehangolják.

Az Akadémia elnöke vállalja, hogy az Akadémia testületi szervei véleményt adnak a MÉM-nek az új feladatok igényeinek megfelelő kutatóhálózat- és intézetfejlesztési programjáról.

Az Akadémia főtitkára

— az alap- és elméleti kutatások céljait úgy állapítja meg az Akadémiához tartozó agrár- és egyéb kapcsolódó kutatóhelyeken, hogy azok a MÉM felelősségéhez tartozó ágazatok termelési és gazdasági- műszaki területeinek távlati felkészülésére is tudományos alapot adjanak,

— elősegíti, hogy az Akadémia agrár-kutatóhelyei alapfeladataik körében együttműködjenek a MÉM tárcaszintű, középtávú kutatási programjainak (kutatási feladatterveinek) megoldásában, továbbá a kutatási feladatok távlati gondozásában,

— támogatást nyújt a MÉM felsőoktatási intézményei több tanszékének, elsősorban alapkutatási feladatok megoldásában.

A MÉM

— alapozó-, alkalmazott- és fejlesztési kutatásainak kialakításánál és végzésénél figyelembe veszi azokat a kutatásokat, amelyeket az Akadémia kutatóintézményei végeznek,

— saját anyagi eszközeivel is elősegíti ezek fejlesztését a középtávú kutatási feladatok megoldása keretében,

— a kutatómunka irányításánál az Akadémia testületi szerveinek elvi és módszertani iránymutatására és az akadémiai intézetek alapkutatásainak eredményeire támaszkodik.

3. *A kutatási területek, feladatok és eredmények értékelése*

Az Akadémia elnöke és a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter megállapodnak abban, hogy kölcsönösen részt vállalnak illetőleg együttműködést igényelnek

— a kutatási területek helyzetének időnkénti értékelésében,

— a kutatási feladatok ellátásának figyelemmel kísérésében és elemzésében,

— a különböző kutatási tervek, beszámolók és eredmények véleményezésében.

4. *A tudományos kutatók képzése és továbbképzése*

Az MTA elnöke és főtitkára, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter megállapodnak abban, hogy fokozottabban törekednek a szakmai oktatás és a tudományos képzés tervszerűbbé tételére. E területen nagy súlyt helyeznek arra, hogy az aspiránsi témák az intézeti alapfeladatoknak, illetve a közép- és hosszú távú kutatások igényeinek megfeleljenek.

Egyetértenek abban és lehetővé teszik, hogy a kutatásra alkalmas oktatók a kutatásban, az oktatásra alkalmas kutatók pedig az oktatásban szervezettebben részt vehessenek. Ennek külső megnyilvánulási formáit is megteremtik, illetőleg alkalmazzák (címzetes oktató, külső munkatárs).

5. *A nemzetközi kapcsolatok összehangolása*

Az Akadémia elnöke, főtitkára, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter megállapodnak abban, hogy a mezőgazdasági kutatás területén a nemzetközi együttműködési szerződéseket

— az eddigi gyakorlatnak megfelelően — a szerződések megkötése előtt a másik félnek bemutatják annak figyelembevételével, hogy a szerződéseket külön kötik meg.

A KGST keretében folyó tudományos együttműködés területén mindkét szakigazgatási fél önállóan felelős a vállalt kötelezettség teljesítéséért. Egyébként mindkét felet a KGST különböző szerveinél a KGST munkabizottságai képviselik.

A Berlini Egyezményben szabályozott nemzetközi együttműködésben mindkét szakigazgatási fél önállóan felel a vállalt kötelezettségek teljesítéséért mindamellett, hogy a Berlini Egyezmény okmányait mindkét fél képviselője írja alá.

A FAO Magyar Nemzeti Bizottságában a MÉM az Akadémia testületi és szakigazgatási szerve részére tagsági képviseletet biztosít.

A felek törekednek arra, hogy nemzetközi kapcsolataikat úgy alakítsák ki, hogy azok összességükben — lehetőség szerint — a tudományág vagy tudományszak teljes áttekintésére nyújtsanak lehetőséget, és a kapcsolatok egymást kiegészítsék.

A felek folyamatosan egyeztetik kiutazási és fogadási programjukat a célból, hogy azok összehangoltak és így a kapcsolatok jobban kihasználhatók legyenek. Egyben elhatározzák, hogy a fontosabb útijelentésekről egymásnak soronkívül adnak tájékoztatást.

6. *A kölcsönös információ kialakítása, a tudományos tájékoztatás, dokumentációs és egyéb anyagok cseréjének megszervezése*

A szakigazgatási felek megállapodnak abban, hogy a kutatással kapcsolatos információs rendszerüket és a dokumentációt kölcsönösen úgy alakítják ki, hogy az lehetővé tegye a MÉM ágazati irányítása alá tartozó tudományterületeken folyó kutatások teljes áttekintését, illetőleg elősegítse az Akadémia testületi szerveinek a tudományos kutatás elvi és módszertani befolyásolásában az 1969. 41. sz. törvényerejű rendelet által meghatározott feladatait.

A MÉM a fentiek figyelembevételével az Akadémia kutató-kapacitása és az ott folyó kutatások figyelembevételével készít egyeztetett beszámolót a kutatómunka irányításáról, feladatairól és a fejlesztés igényeiről, az évi kutatómunkáról; továbbá évente közös kiadványban jelenteti meg a gyakorlatnak átadható kutatási eredményeket, és a Mezőgazdasági Élelmiszeripari Kiállításon közös pavillonban mutatja be a kutatás eredményeit.

Záró megállapodások

A felek megállapodnak abban, hogy a közös feladatok megtárgyalása és a hatékony együttműködés érdekében bizottságot hoznak létre. A bizottság tagjai: az Akadémia tudományos testülete részéről az elnök, az Agrártudományok Osztályának elnöke és elnökhelyettese; az Akadémia szakigazgatási részéről a főtitkár, az illetékes főtitkárhelyettes és a Természettudományi II. Főosztály vezetője; a MÉM részéről a miniszter, a tudományos kutatások irányítását ellátó miniszterhelyettes és a Tudományos Kutatási Főosztály vezetője.

A bizottság évente egy alkalommal ül össze, és ezen áttekinti az együttműködés területén az elmúlt időszakban végzett tevékenységet, és megállapítja a következő időszak együttműködésének főbb irányait mind a testületi, mind a szakigazgatási területen.

A feladatok végrehajtásáért az Akadémia részéről az illetékes főtitkárhelyettes és az Agrártudományok Osztályának elnöke, a MÉM részéről pedig az illetékes miniszterhelyettes és a Tudományos Kutatási Főosztály vezetője felelős.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Erdei Ferenc s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára

Dimény Imre s. k.,
mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter

Miniszteri rendeletek

A munkaügyi miniszter 8/1970. (X. 6.) Mü M számú

rendelete

a munkaviszonyt érintő egyes kérdésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 34/1967. (X. 8.) számú rendelete 126. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) A munkaviszonnyal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet [továbbiakban: 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet] 1. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a határidő utolsó napja vasárnap vagy munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le."

(2) Az 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet az alábbi címmel és a következő 3/A. §-sal egészül ki:

„Alkalmazási kedvezmény

3/A. § A kollektív szerződés előírhatja, hogy az alkalmazásnál a vállalatnál hosszú ideje dolgozók családtagjait — ha egyébként alkalmazást kizáró ok (pl. összeférhetetlenség) nem áll fenn — azonos feltételek esetén előnyben kell részesíteni."

2. §

(1) Az 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendeletnek a 11/1969. (XII. 28.) Mü M számú rendelettel kiegészített 10/C. §-a (2) bekezdésének *e)* pontja a következő rendelkezéssel egészül ki:

„E rendelkezés nem vonatkozik azokra, akik az 1971. évi január hó 1. napját követően szereltek le."

(2) Az 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendeletnek a 11/1969. (XII. 28.) Mü M számú rendelettel kiegészített 10/C. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a (2) bekezdés *e)* pontjában érintett — még 1971. január hó 1. napja előtt leszerelt — személy munkaviszonyban áll, felszabadulás előtti és a felszabadulást követő szolgálati idejét jó munkájára és magatartására tekintettel a vállalat munkaviszonyban töltött időként figyelembe veheti. Nem számítható be ilyen esetben sem annak a szolgálati ideje, akit leszerelés után az állam, a béke, az emberiség elleni szándékos bűntett vagy háborús és népellenes bűntett miatt jogerősen elítéltek vagy jogerős államigazgatási határozattal közbiztonsági őrizetbe vettek és a közbiztonsági őrizetbe vételt a felülvizsgálat során az arra illetékes szerv jóváhagyta."

3. §

(1) Az 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet az alábbi címmel és a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„A próbaidő

12/A. § A kollektív szerződés az Mt. 23. §-ának (2) bekezdésében meghatározott kereteken belül meghatározhatja a próbaidő tartamát."

(2) Az 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet az alábbi címmel és a következő 12/B. §-sal egészül ki:

„Továbbszolgálatra bevonulók munkaviszonya

12/B. § Annak a dolgozónak a munkaviszonya, aki a fegyveres erőkhöz továbbszolgálatra vonul be, a bevonulás napjától a továbbszolgálatra előírt próbaidő leteltéig szünetel, és az felmondással nem szüntethető meg. Véglegesítéssel a munkaviszony a bevonulás napjára visszamenő hatállyal szűnik meg."

4. §

(1) A nők megfelelő foglalkoztatásának és egészségük, testi épségük védelmének elősegítéséről szóló 4/1966. (X. 21.) Mü M számú rendelet mellékletében foglalt jegyzéknek az 1. § (1) bekezdés *f)* pontjához fűzött része a következővel egészül ki:

„Szerves foszforsavészter vegyületek előállítása, feldolgozása és kiszerelése."

(2) A nők megfelelő foglalkoztatásának és egészségük, testi épségük védelmének elősegítéséről szóló 4/1966. (X. 21.) Mü M számú rendelet 2. §-ának (1) bekezdése a következővel egészül ki:

„E jegyzéket fel kell venni a vállalati kollektív szerződésbe."

(3) A munkaidő és pihenőidő egyes kérdéseiről szóló 6/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet az alábbi címmel és a következő 8/A. §-sal egészül ki:

„A munkaközi szünet díjazása

8/A. § A munkaközi szünetre járó díjazás mértékét a jogszabályok keretei között a kollektív szerződésben kell meghatározni."

(4) A munkaidő és pihenőidő egyes kérdéseiről szóló 6/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet az alábbi címmel és a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Jutalomszabadság

12/A. § A Kollektív szerződés — az Mt. 42. § (3) bekezdésének, ill. az Mt. V. 54. §-ának keretein belül — a jutalomszabadság adományozására elveket, illetőleg feltételeket írhat elő, és meghatározhatja a szabadság mértékét."

5. §

A Munka Törvénykönyve költségvetési szerveknél történő végrehajtásáról szóló 14/1967. (XI. 9.) Mü M számú rendelet 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szakközépiskolák egyes oktatói, az alsó-, közép- és felsőfokú oktatás keretében gyakorlati oktatással foglalkozók és az óvónők pótszabadságának mértékét az Mt. V. 52. §-a (2) bekezdésének keretei között a művelődésügyi miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg."

6. §

(1) A munka díjazásának egyes kérdéseiről szóló 7/1967. (X. 8.) Mü M számú rendeletnek a 9/1969. (XII. 20.) Mü M számú rendelettel kiegészített 1. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kollektív szerződés a helyettesítési díj fizetését az (1)—(2) bekezdésben foglaltakon túlmenő esetekre és magasabb összegben is előírhatja."

(2) A munka díjazásának egyes kérdéseiről szóló 7/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 2. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A természetbeni juttatás feltételeit és mértékét is az (1)—(3) bekezdés keretei között a kollektív szerződésben kell meghatározni."

7. §

(1) A munkaügyi viták eldöntéséről szóló 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet (a továbbiakban: 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet) 3. §-a (1) bekezdésének utolsó mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ez utóbbiak számát és az egyes döntőbizottságok illetékességi körét a kollektív szerződésben kell meghatározni."

(2) A 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet a következő 6/A. §-sal egészül ki:

„6/A. § A mezőgazdasági termelőszövetkezet alkalmazottjának munkaügyi vitájában — a vezetőség bizottságának határozata után — az alkalmazott munkahelye szerinti közös munkaügyi döntőbzottság illetékes. A közös munkaügyi döntőbizottság jár el a termelőszövetkezeti közös vállalkozás, valamint a — szakszervezeti.szerv hiányában önálló munkaügyi döntőbizottsággal nem rendelkező — szövetkezeti közös vállalat alkalmazottjának munkaügyi vitájában."

(3) A 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 20. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a munkaügyi döntőbizottság az illetékességét megállapító határozattal nem ért egyet, határozatát az ügy irataival együtt a területi munkaügyi döntőbizottsághoz kell felterjesztenie. A területi munkaügyi döntőbizottságnak az illetékes munkaügyi döntőbizottság kijelölésével kapcsolatos határozata ellen (60. § *c)* pont) további jogorvoslatnak helye nincsen."

8. §

(1) A 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 37. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A munkaügyi döntőbizottság felelősségrevonást kezdeményezhet azzal a munkaviszonyban

vagy szövetkezeti tagsági viszonyban álló tanúval vagy szakértővel szemben, aki a szabályszerű idézés (szakértői kirendelés) ellenére nem jelent meg, és elmaradását alapos okkal előzetesen nem mentette ki, vagy meghallgatása előtt engedély nélkül távozott."

(2) A 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 60. §-ának *f)* pontja a következővel egészül ki:

„ha az a 70. § rendelkezése szerint nem megengedett, további ügyészi óvás esetén, ha az a 74. § (2) bekezdés szerinti felülvizsgálat során elutasításra kerül."

(3) A 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 61. § első mondata a következővel egészül ki:

„továbbá, ha a munkaügyi döntőbizottság hatáskörének vagy illetékességének hiányát állapította meg, s e határozatot a területi munkaügyi döntőbizottság megváltoztatja."

(4) A 9/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 63. §-ának (1) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki, és a *d)* pont *e)* pontra változik:

„*d)* a vállalat erre rendelt alapjaiból a dolgozó részére lakásépítés céljára nyújtott támogatásával, továbbá"

9. §

(1) E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Az 1971. január hó 1. napjától hatályát veszti az anya- és gyermekvédelem továbbfejlesztéséről szóló 1.004/1953. (II. 8.) számú minisztertanácsi határozat egyes rendelkezéseit módosító 1.032/1957. (III. 22.) Korm. számú határozat végrehajtásáról szóló 1/1957. (V. 11.) Mü M számú rendelet.

Lázár György s. k.,
munkaügyi miniszter

Közlemények

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (Biológiai) Főosztálya pályázatot hirdet a felügyelete alá tartozó Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet (Budapest VIII. Szigony u. 43.) igazgatóhelyettesi (912 kulcsszám) állásának betöltésére.

A kinevezendő igazgatóhelyettes munkakörét, illetőleg hatáskörét az Intézet működési szabályzata tartalmazza.

A pályázathoz csatolni kell:

1. egyetemi végzettséget igazoló oklevelet,
2. tudományos fokozatot igazoló okiratot,
3. az eddigi működés leírását,
4. tudományos munkák felsorolását,
5. önéletrajzot.

A pályázónak legalább 10 éves szakmai gyakorlattal, nemzetközi szakirodalmi munkássággal, tudományszervezési, tudománypolitikai jártassággal kell rendelkeznie.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi II. (Biológiai) Főosztályára (Bp. V., Münnich F. u. 7.) a hirdetmény megjelenésétől számított *30 napon belül* lehet benyújtani.

Dr. Csata Sándor s. k.,
főosztályvezető

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között—bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon 111-010. Pénzforgami jelzőszámunk 215–11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70613 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

T 4149

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 18. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1970. NOVEMBER 23.

TARTALOM

Személyi rész 199

Az Akadémia Elnökségének határozatai

51/1970. sz. határozat
Az MTA tudományos kutatóintézeti munkaköreiben való alkalmazás elvi kérdéseiről 201

52/1970. sz. határozat
A IV. ötéves népgazdasági terv akadémiai beruházásairól szóló tájékoztató tudomásulvételéről 201

53/1970. sz. határozat
A távlati kutatási terv I. fejezetének előkészítésére kiküldött bizottság munkájáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről 201

54/1970. sz. határozat
A Tudományos Minősítő Bizottság határozatai ellen előterjesztett fellebbezések és panaszok elbírálásáról 201

Az Akadémia főtitkárának utasítása

6/1970. MTA—F (A. K. 18.)
Az akadémiai kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszerével kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról 201

Közlemények

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívásai 208

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 209

Az Igazságügyminisztérium pályázati felhívása 210

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 210

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 210

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 53. évfordulója alkalmából, eredményes munkája elismeréséül

Cukor Györgynek, a közgazdaságtudományok doktorának, az MTA Közgazdaságtudományi Intézet igazgatóhelyettesének,

Lengyel Béla akadémikusnak, egyetemi tanárnak, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya osztályelnökének, az MTA Szervetlenkémiai Technológiai Kutató Csoportja vezetőjének,

Nagy László kandidátusnak, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos főosztályvezetőjének (posthumus kitüntetés),

Szabolcsi Lászlóné levelező tagnak, az MTA Biokémiai Intézete igazgatóhelyettesének a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata,

Domé Györgyné kandidátusnak, az MTA Állam- és Jogtudományi Intézete tudományos munkatársának,

Dohány Zoltánnénak, az MTA Automatizálási Kutató Intézete személyzeti osztályvezetőjének,

Hámar Károly kandidátusnak, az MTA Automatizálási Kutató Intézete tudományos főmunkatársának,

Juhász Józsefnek, az MTA Nyelvtudományi Intézete tudományos munkatársának,

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Kurucz Györgynek, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete igazgatóhelyettesének,

Metzger Gyulának, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya tudományos titkárának,

Molnár Ferencnek, az MTA Mezőgazdasági Kutató Intézete Gazdasága főmérnökének,

Noszkó Horváth László kandidátusnak, az MTA Központi Kémiai Kutató Intézete tudományos munkatársának,

Nyirő Lajos kandidátusnak, az MTA Irodalomtudományi Intézete tudományos osztályvezetőjének,

Pálvölgyi Ferencnek, az MTA Kutatási Eszközöket Kivitelező Vállalata igazgatójának,

Simon Péterné kandidátusnak, a Tudományos Minősítő Bizottság főelőadójának,

Stokum Gyula kandidátusnak, az MTA Műszerügyi Szolgálata igazgatójának,

Szigeti Mihálynak, az Akadémiai Kiadó felelős szerkesztőjének, személyzeti vezetőnek,

Teplán István kandidátusnak, az MTA Izotóp Intézete tudományos főmunkatársának a

MUNKA ÉRDEMREND

ezüst fokozata,

Budai Miklósnak, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete műszaki osztályvezetőjének,

Bukulya Bélának, az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézete tudományos munkatársának, személyzeti felelősnek,

Ferencz Simonnénak, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára főkönyvtárosának,

Koch Bélának, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete személyzeti vezetőjének,

Mező Sándornak, az Akadémiai Nyomda művezetőjének,

Terjék Józsefnének, az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya főelőadójának a

MUNKA ÉRDEMREND

bronz fokozata

kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 70. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül

Tárczy-Hornoch Antal Kossuth-díjas és Állami Díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutató Laboratóriuma igazgatójának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke kiemelkedő munkája elismeréséül **„Elnöki dicséret"**-ben részesítette

Szántó Lajost, az MTA Tudományszervezési Csoportjának vezetőjét,

Patyi Sándort, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának tudományos titkárát,

Kürti Istvánnét, az MTA Kémiai Tudományok Osztályának tudományos titkárát.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára kiemelkedő munkája elismeréséül **„Főtitkári dicséret"**-ben részesítette

a *Központi Igazgatási Titkárság* dolgozói közül:

Takács József tanácsadót,
Szöllősy László osztályvezetőt,
Dibáczi Miklós osztályvezetőt,
Büky Sándorné előadót,
Molnár Ernőné előadót;

a *Terv- és Pénzügyi Főosztály* dolgozói közül:

Csipka László főosztályvezetőhelyettest,
Tarlós István osztályvezetőhelyettest,
Kemény Kornélné főelőadót,
Rácz Hugóné főelőadót;

a *Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya* dolgozói közül:

Szalay Tihamérné előadót;

a *Személyzeti Főosztály* dolgozói közül:

Baksay Zoltán főosztályvezetőhelyettest;

a *Természettudományi I. Főosztály* dolgozói közül:

Rétvári László főelőadót,
Petrasovits Géza tudományos titkárt;

a *Természettudományi II. (Biológiai) Főosztály* dolgozói közül:

Egyed Imre főosztályvezetőhelyettest;

a *Társadalomtudományi Főosztály* dolgozói közül:

Szalai Sándorné főelőadót.

Köpeczi Béla, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese *Pataki Ferenc* kandidátust, a Pszichológiai Intézet tudományos munkatársát — 1970. október 15-i hatállyal — két évi időtartamra kinevezte a Pszichológiai Intézet igazgatóhelyettesévé.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 51/1970. számú

határozata

az MTA tudományos kutatóintézeti munkaköreiben való alkalmazás elvi kérdéseiről

(Elnökség, 1970. október 27.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség a tudományos intézeti munkakörökben történő alkalmazás elvi kérdéseivel foglalkozó előterjesztést megvitatta.

2. Felkéri a Főtitkárt, hogy a vitában elhangzott javaslatokat a végrehajtási rendelkezések kidolgozásakor tegye mérlegelés tárgyává.

Budapest, 1970. október 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 52/1970. számú

határozata

a IV. ötéves népgazdasági terv akadémiai beruházásairól szóló tájékoztató tudomásulvételéről

(Elnökség, 1970. október 27.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a IV. ötéves népgazdasági terv akadémiai beruházásairól szóló főtitkári tájékoztatót tudomásul vette.

Budapest, 1970. október 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 53/1970. számú

határozata

a távlati kutatási terv I. fejezetének előkészítésére kiküldött bizottság munkájáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről

(Elnökség, 1970. október 27.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a távlati kutatási terv I. fejezetének előkészítésére kiküldött bizottság munkájáról szóban előterjesztett tájékoztatót tudomásul vette.

Budapest, 1970. október 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 54/1970. számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság határozatai ellen előterjesztett fellebbezések és panaszok elbírálásáról

(Elnökség, 1970. október 27.)

Teljes szöveg

Az ügyek célszerű intézése érdekében az Elnökség felhatalmazza az Elnököt a Tudományos Minősítő Bizottság határozatai ellen előterjesztett fellebbezések és panaszok saját hatáskörben történő elbírálására.

Budapest, 1970. október 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 6/1970. MTA-F (A. K. 18.) számú

utasítása

az akadémiai kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszerével kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról

A pénzügyminiszter 106/1970. (P. K. 13.) P. M. sz. utasítása újból szabályozta a költségvetési gazdálkodási rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszerét. A hivatkozott utasítás rendelkezéseinek egységes értelmezése és alkalmazása az Akadémia területén is szükségessé teszi egyes kérdések újabb szabályozását. A szabályozás egyben a szerződéses munkáknak a tudománypolitikai irányelvekben is hangsúlyozott jelentőségére tekintettel elő kívánja mozdítani az elmélet és gyakorlat kapcsolatát, a kutatóintézetek és az ipar közti együttműködést, a kutatás eredményeinek felhasználását. Ezért — az elmúlt évek tapasztalatait is figyelembe véve — az alábbi utasítást adom ki.

[A **vastag** betűvel szedett szöveg a 106/1970. (P. K. 13.) PM számú utasítás (a továbbiakban: Ut.), a vékony betűs szöveg pedig a végrehajtási utasítás (a továbbiakban: Vh. ut.) rendelkezéseit tartalmazza.]

A költségvetési gazdálkodási rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszerét — a munkaügyi miniszterrel, az érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szervek vezetőivel) és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőkben szabályozom.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Ut. 1. §

(1) Az utasítás hatálya a kutatóhelyként működő költségvetési szervekre terjed ki.

(2) Az utasítás rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából kutatóhelynek kell tekinteni

— a kutatóintézeteket, valamint az önálló gazdasági egységként működő kutatólaboratóriumokat, kutatócsoportokat (a továbbiakban: kutatóintézet),

— azokat a költségvetési szerveket, amelyeknek a kutatás nem kizárólagos alapfeladatuk, vagy amelyek alapfeladatuk mellett kutatói tevékenységet is ellátnak (a továbbiakban: egyéb kutatóintézmény).

(3) Az utasítás 10—16. §-aiban, valamint a 18—20. §-aiban foglalt rendelkezések a felsőoktatási intézmények és klinikák szerződéses munkáira nem vonatkoznak.

Vh. ut. 1. §

(1) Az utasítás hatálya kiterjed valamennyi akadémiai kutatóintézetre, önálló kutatólaboratóriumra, illetőleg kutatócsoportra (a továbbiakban: intézet).

(2) Rendelkezései — a kutatási eredmények hasznosítására, valamint a találmányok értékesítésére vonatkozó szabályozások kivételével — nem alkalmazhatók a tanszéki és egyéb támogatott kutatóhelyekre.

Ut. 2. §

(1) A kutatóhely kutatói alaptevékenységének pénzügyi fedezetét a felügyeletet ellátó minisztérium, illetőleg országos hatáskörű szerv (a továbbiakban: minisztérium) költségvetésében kell előirányozni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előirányzatot a Tudományos intézetek és feladatok elnevezésű alágazat keretében költséghelyenként kell tervezni.

Ut. 3. §

(1) Kutatói alaptevékenység alatt kell érteni azokat a kutatási feladatokat és az azok érdekében végzett kiegészítő tevékenységeket, amelyeket

a) a minisztérium a feladat szerinti finanszírozás keretében jóváhagyott,

b) a minisztérium a kutatóhelyi finanszírozás keretében meghatározott, illetőleg ezen belül a kutatóhely vezetője saját hatáskörében megállapított.

(2) Alaptevékenységnek kell tekinteni a komplex kutatási feladatért felelős kutatóhely által a minisztériumon belül más kutatóhely részére kiadott feladatot is.

Vh. ut. 2. §

Alaptevékenységnek kell tekinteni az intézet tématervében — a felügyeleti szerv, illetőleg az intézeti igazgató által — jóváhagyott és az állami költségvetési támogatás terhére végzett kutatási feladatok megvalósítása érdekében kifejtett tevékenységet. Ugyancsak alaptevékenységnek tekintendő az állami megbízás keretében a felügyeleti szerv által meghatározott és általa finanszírozott kutatási feladat végzése is.

Ut. 4. §

A kutatóhely vezetője a 3. §-ban meghatározott feladatok teljesítése mellett alaptevékenységének megfelelő kutatásokat és ezzel összefüggő szolgáltatásokat más szervek részére szerződéses munkában vállalhat.

Vh. ut. 3. §

(1) Az intézet kutatói alaptevékenységével kapcsolatos és az azzal összefüggő, valamint a külső szervek által megrendelt kísérletigyártási, kivitelezési tevékenységek keretében előállított műszerek, berendezések és egyéb termékek előállítása és reprodukálása az alaptevékenységgel összefüggő szolgáltatásnak minősül.

(2) A szerződéses munkák vállalására és pénzügyi lebonyolítására vonatkozó rendelkezések az Akadémia Központi Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) felügyelete alá tartozó kutatóintézetek által más akadémiai kutatóhely (ideértve a Hivatal által támogatott tanszéki és egyéb kutatóhelyeket is) részére és a költségvetési támogatás terhére végzett tudományos munka esetében nem alkalmazhatók. Az akadémiai kutatóhelyek közötti műszeres vagy egyéb szolgáltatás esetén pedig a Hivatal által jóváhagyott önköltséget kell a munkát igénylő kutatóhelynek a szolgáltatást nyújtó kutatóhely részére megtérítenie, ami térítményként számolandó el.

(3) Amennyiben valamelyik akadémiai kutatóintézet a saját maga által vállalt szerződéses munkájának teljesítéséhez kívánja igénybe venni egy másik akadémiai kutatóintézet munkáját, az ezzel kapcsolatos megbízás (megrendelés) az utóbbi kutatóintézet (alvállalkozó) szempontjából is szerződéses munkának tekintendő, és az idevonatkozó rendelkezések szerint kell eljárni. Ebben az esetben a megbízó intézet a munka ellenértékét a saját árbevételéből egyenlíti ki, és csak az így csökkentett árbevétel után kell az állami befizetési kötelezettségét teljesítenie.

(4) Amennyiben valamelyik akadémiai kutatóintézet a saját maga által vállalt szerződéses munkájának teljesítéséhez a Hivatal által támogatott kutatóhely (tanszék, kutatócsoport, munkaközösség) munkáját kívánja igénybe venni, megrendelheti a munkát a kutatóhelytől, és erre vonatkozóan saját árbevétele terhére az érintett egyetemmel szerződést köt. A megbízó intézet a munka ellenértékét ebben az esetben is saját árbevételéből egyenlíti ki és csak az így csökkentett árbevétel után kell az állami befizetési kötelezettséget teljesítenie.

(5) Az intézet az alaptevékenységi körébe tartozó vagy azzal összefüggő feladatokat nem a Hivatal felügyelete alá tartozó szervtől

— térítés nélkül vagy

— a tényleges költségek megtérítése ellenében is vállalhat. Ilyen esetben a szerződéses munkák vállalására, valamint lebonyolítására vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók. Ezeket a vállalásokat költségvetési befizetési kötelezettség nem terheli, és ezekkel kapcsolatban anyagi érdekeltség nem érvényesíthető.

Térítés nélküli kutatás csak abban az esetben vállalható, ha ez az intézet kutatási tervében szerepel, vagy pótlólag felvehető, és az ezzel kapcsolatos ráfordítások az intézet költségvetési előirányzatából, vagy a már képzett intézetfejlesztési alapból biztosíthatók. A tényleges költségek megtérítése ellenében vállalt kutatás esetén az így befolyó összegeket térítményként kell elszámolni.

Ut. 5. §

(1) A kutatóintézet mind az alaptevékenység, mind a szerződéses munkák pénzügyi eszközeivel költségvetési folyószámlarendben gazdálkodik.

(2) Az egyéb kutatóintézmény az alapfeladat és a kutatói alaptevékenység pénzügyi eszközeit kiadási számláján, a szerződéses munkák pénzügyi eszközeit pedig folyószámlán kezeli.

Ut. 6. §

(1) A kutatóhely vezetője a minisztérium által megállapított költségvetésének bevételi és kiadási előirányzatát — kivéve az egyéb kutatóintézmény alapfeladatának és kutatói alaptevékenységének előirányzatait — növelheti, ha

a) a jóváhagyott működési bevételeit túlteljesíti,

b) a kutatási eredményeket (beleértve a találmányokat és szabadalmakat is) hasznosítja,

c) szerződéses munkát végez,

d) az anyagi érdekeltségi (továbbiakban: személyi és egyéb ösztönzési, valamint intézetfejlesztési) célokra rendelkezésre álló eszközeit felhasználja,

e) a feleslegessé váló anyagokat és állóeszközöket értékesíti.

(2) Az (1) bekezdés b), c) és d) pontja szerinti előirányzatmódosítás esetén figyelemmel kell lenni a 16. §-ban foglaltakra.

Ut. 7. §

(1) A kutatóhely az alaptevékenységére rendelkezésre álló pénzügyi eszközökből elért megtakarításokat (pénzmaradványt) — kivéve a feladatelmaradásokra jutó összeget — a következő évre átviheti.

(2) A kutatóhely vezetője a kutatóhely alaptevékenységére megállapított éves béralapból elért megtakarítást — amennyiben az alaptevékenységre külön anyagi érdekeltségi rendszer nem került bevezetésre — mind a tárgyévben, mind a tárgyévet követően jutalmazásra és célprémium kifizetésére fordíthatja.

Vh. ut. 4. §

(1) A felhasználható pénzmaradványt a vonatkozó rendelkezések szerinti felülvizsgálat során a felügyeleti szerv bírálja el.

(2) Az Ut. 7. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján az átmeneti jellegű bérmegtakarítás is — kivéve a feladatelmaradásra jutó összeget — már a tárgyévben jutalmazásra, illetőleg céljutalomra, továbbá külföldi tanulmányutak támogatására fordítható. A feladatelmaradásra jutó összeget az intézet a tárgyév folyamán zárolásra köteles felajánlani.

Ut. 8. §

(1) A miniszter — a szükséges előfeltételek megteremtése esetén — az alaptevékenység feladat szerinti finanszírozás keretében történő pénzügyi lebonyolítását és anyagi érdekeltségi rendszerét a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

(2) A kutatóhelynek a jelen utasításban nem szabályozott gazdálkodási feladataira a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó általános rendelkezések az irányadók.

II. KUTATÁSI EREDMÉNYEK HASZNOSÍTÁSÁNAK RENDJE

Ut. 9. §

(1) Az alaptevékenység keretében elért kutatási eredményeket a kutatóhely hasznosíthatja.

(2) A kutatási eredmények hasznosítását a miniszter előzetes engedélyhez kötheti: a kutatási eredmény átadását a felügyelete alá tartozó költségvetési szervek részére térítés nélkül elrendelheti.

(3) A kutatóhely és a kutatási eredmény átvevője az átvétel és a hasznosítás feltételeit szerződésben rögzíti.

(4) A kutatási eredmények hasznosításából befolyó árbevételből kell kiegyenlíteni a hasznosítás során felmerült költségeket. A fennmaradó összeg

— 70 százalékát az állami költségvetésbe kell befizetni,

— 30 százalékát a kutatóhely a 13. § (2) bekezdésében foglalt arányok szerint személyi és egyéb ösztönzési, valamint intézetfejlesztési célokra használhatja fel.

(5) A (4) bekezdés szerint az állami költségvetést illető befizetést a 12. § (3) bekezdésében megjelölt bankszámlára kell teljesíteni.

(6) A szolgálati találmányok (szabadalmak) értékesítésére a (2)—(5) bekezdésben foglaltak az irányadók azzal, hogy hasznosítás során felmerült költségként kell elszámolni a feltalálókat megillető díjazásokat is.

Vh. ut. 5. §

(1) Kutatási eredménynek tekintendő az alaptevékenység keretében létrehozott, a népgazdaság valamely ágazatában felhasználható, a műszaki és technikai fejlődést elősegítő, a gazdasági eredményességet emelő, az alkalmazott és fejlesztési kutatásoknál alkalmazható minden megoldás.

(2) A kutatási eredmény hasznosításáról a féléves és éves beszámolók szöveges részében külön tájékoztatást kell adni.

(3) A Hivatal felügyelete alá tartozó kutatóintézet által másik akadémiai kutatóintézet részére hasznosítás céljából átadott és az alaptevékenység körében elért kutatási eredmény után térítés nem számítható fel.

(4) Kutatási eredmény átadását az illetékes tudományági főosztálynál nemcsak a kutatási eredményt elért intézet, hanem a Hivatal felügyelete alá tartozó más, a kutatási eredmény felhasználásában érdekelt intézet is kezdeményezheti.

(5) Hasznosítás során felmerült költségként lehet többek között elszámolni:

— gépírási, rajzolási, sokszorosítási költségeket,

— értékesítési propaganda költséget,

— az értékesítésben érdemeket szerzettek díjazását stb.

(6) A feltalálókat megillető díjazás és esetleges költségtérítés megállapításánál a 45/1969. (XII. 29.) Korm. sz. rendelet előírásai szerint kell eljárni.

(7) Amennyiben a szerződéses munka teljesítése érdekében szolgálati találmányt alkalmaznak, ennek a feltalálókat megillető díjazását is magában foglaló ellenértékét a belső használatra készített kalkulációban külön kell meghatározni, és ezen összeg elszámolására az Ut. 9. §-ában foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(8) Újítások értékesítése, illetőleg hasznosítása esetén a szolgálati találmányok értékesítésére vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy az újítókat megillető díjazás és esetleges költségtérítés tekintetében az 57/1967. (XII. 19.) Korm. sz. rendelet előírásai szerint kell eljárni.

III. A SZERZŐDÉSES MUNKÁK VÁLLALÁSÁNAK FELTÉTELEI

Ut. 10. §

(1) A szerződéses munka vállalásának alapvető követelményei a következők:

a) a vállalás tárgya a kutatóhely általános feladatkörének megfeleljen; ne akadályozza alaptevékenységének ellátását;

b) a vállalás teljesítéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre álljanak;

c) a ráfordításokra és befizetési kötelezettségekre az árbevétel fedezetet nyújtson.

(2) A miniszter a szerződéses munkák vállalását — az (1) bekezdés a) pontjában foglaltak biztosítása érdekében — szüneteltetheti, illetve megtilthatja.

Vh. ut. 6. §

(1) Szerződéses munka vállalható, ha

— a vállalás tárgya az intézet általános feladatkörének (profiljának) megfelel,

— a vállalás teljesítése olyan kutató, tervező vagy kivitelező munkát igényel, amely gazdaságosan kutatóintézetekben oldható meg,

— a megrendelés az intézet valamely különleges felszereléséhez kapcsolódik,

— a vállalás teljesítéséhez szükséges személyi feltételek az intézeten belül túlnyomórészt, a tárgyi feltételek pedig nagy egészében rendelkezésre állnak, illetőleg a vállalás kapcsán járó árbevételből megteremthetők;

— a fenti feltételek esetén is csak abban az esetben, ha a vállalás hátrányosan nem befolyásolja az intézet kutatási terveiben jóváhagyott feladatok végrehajtását.

(2) Szerződéses munka vállalásának tárgyát az alaptevékenység során elért kutatási eredmény csak akkor képezheti, ha a szerződésben vállalt feladat további szellemi és anyagi ráfordítást igényel. Ebben az esetben a szerződéses munkára vonatkozó rendelkezések csak a további ráfordítások tekintetében alkalmazhatók, míg magáért az eredmény hasznosításáért a szerződésben külön ellenértéket kell megállapítani, vagy külön hasznosítási szerződést kell kötni, és az ellenérték elszámolására az Ut. 9. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók.

(3) Az intézet az éves költségvetésének benyújtásával egyidejűleg tájékoztatást ad a következő évben várható árbevételekről az alábbi részletezésben:

a) több évre áthúzódó vállalások,

b) a tervévre szerződésileg megkötött vállalások,

c) tárgyalás alatt levő vállalások.

Ut. 11. §

(1) A kutatóhely a kutatási és egyéb feladatokra vonatkozó megállapodásokat a megbízóval, illetve a megrendelővel (a továbbiakban: a megrendelő) kutatási szerződésben rögzíti.

(2) A kutatási tevékenységért járó díj mértékében — amennyiben arra hatósági ármegállapítás nincs — a kutatóhely és a megrendelő állapodnak meg.

(3) A kutatóhely és a megrendelő megállapodhat abban is, hogy az elvégzett kutatási tevékenység eredményeként a megrendelőnél keletkező nyereségből a kutatóhely is részesedik. Az ebből származó bevétel felosztása — a 12. § (3) bekezdése szerinti befizetési kötelezettség teljesítése után — a 13. § (2) bekezdésében foglalt arányok szerint történik.

Vh. ut. 7. §

(1) Szerződéses munka vállalása esetén a megrendelővel (megbízóval) minden esetben írásos szerződést kell kötni, amelyet az intézet részéről az igazgató vagy az általa aláírásra felhatalmazott megbízottja és az intézet gazdasági vezetője együttesen ír alá. Amennyiben az alaptevékenység során előállított melléktermék értékesítéséről van szó, elegendő az átvevő írásos megrendelése.

(2) A szerződések megkötésénél az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének 1/1968. (I. 11.) OMFB sz. rendeletében, illetőleg annak mellékletében foglaltak az irányadók azzal, hogy a szerződő felek ellenkező megállapodása hiányában a hivatkozott rendeletben közölt feltételeket kell figyelembe venni. Hosszabb átfutási időtartamú megbízások (megrendelések) esetén helyes és szükséges a részteljesítések, illetőleg részszámlázások lehetőségét a szerződésben biztosítani.

(3) Amennyiben a szerződéses munkák ellenértékének meghatározása — hatóságilag megállapított ár hiányában — szabad megállapodás alapján történik, belső használatra az összes költségeket részletező és a nyereséget is tartalmazó előkalkulációt kell minden szerződéses munkára készíteni, amelyet a szerződés intézeti példánya mellett kell megőrizni. A kalkulációban azt is fel kell tüntetni, hogy a szerződésben kutatói munkáról, illetőleg szolgáltatásról vagy kutatási eredmény hasznosításáról, illetőleg találmány értékesítéséről van-e szó.

(4) A szerződésben kikötött vagy csak belső használatra készült elő- és utókalkulációban az általános rezsiköltséget úgy kell megállapítani, hogy az magában foglalja a végrehajtási utasítás 8. § (3) bekezdésében foglalt befizetési kötelezettségek összegét. A végrehajtási utasítás 8. § (4) bekezdése szerint befizetendő és az árbevétel 2, illetőleg 6%-ában meg-

állapított felújítási hányadot amortizációs költségként kell kimutatni.

IV. A SZERZŐDÉSES MUNKÁK PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁSA

Ut. 12. §

(1) A szerződéses munkák árbevételeinek és ráfordításainak nyilvántartása az alaptevékenységtől elkülönítetten történik.

(2) Az árbevétel terhére kell elszámolni a szerződéses munka összes költségét, valamint a (3) és (4) bekezdések szerinti befizeteseket.

(3) A szerződéses munka elszámolásakor a minisztérium „Kutatóhelyek szerződéses munkáinak befizetése" elnevezésű bevételi számlájára kell átutalni

— az állammal szembeni befizetési kötelezettségként az árbevétel 10 százalékát, valamint

— általános rezsiköltségként az árbevétel 5 százalékát.

(4) A minisztérium meghatározhatja, hogy felújítási hányadként milyen mértékű befizetést kell az árbevételből a Felújítási Alap számlára teljesíteni.

(5) A szerződéses munka ráfordításait az alaptevékenység költségvetési előirányzatára áthárítani nem szabad.

(6) A szerződéses munkák sem a tárgyévben, sem a következő években költségvetési többletigény alapjául nem szolgálhatnak.

Vh. ut. 8. §

(1) A szerződéses munkákkal kapcsolatosan kalkulált és az intézet alaptevékenységi költségvetése terhére alkalmazott dolgozók által munkaviszonyban végzett munka ellenértékét (munkabérét) az árbevétel terhére költségként elszámolni nem kell, még abban az esetben sem, ha ez a megrendelőnek a szerződésben kikötött árban felszámításra került. Ez az intézeti eredményt növeli, és a részesedési és intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összegeket emeli.

(2) Az (1) bekezdésben említett dolgozóknak a szerződéses munkák keretén belül munkaidőn túli foglalkoztatása esetén az Ut. 15. § (2) bekezdésében felsorolt munkakörökben túlóradíjat lehet fizetni, míg a többi munkakörökben alkalmazottakkal megbízásos jogviszony létesíthető az Ut. 15. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően. A negyedévi keret meghatározásánál, az átlagkereset megállapítására vonatkozó rendelkezések szerint kell eljárni. Az ezen a címen kifizetett túlóradíjakat, valamint megbízási díjakat a szerződéses munkákkal kapcsolatban képezhető béralap terhére költségként kell elszámolni.

(3) A szerződéses munkák ellenértékeként befizetett árbevétel

— 10%-át az állammal szembeni befizetési kötelezettségként,

— 5%-át pedig általános rezsiköltségként

a negyedév utolsó hónapjának 15. napjáig ténylegesen befolyt árbevétel alapulvételével az említett hónap 25. napjáig kell negyedévenként átutalni az „MTA Kutatóhelyek szerződéses munkáinak befizetése bevételi számla" elnevezésű 232—90100—1464 számú bevételi számlára.

(4) A szerződéses munkák vállalásával kapcsolatban befizetendő felújítási hányad mértékét a jelen végrehajtási utasítás közzétételét követően kötött szerződések vonatkozásában a befolyt és elszámolt árbevételek után egységesen az árbevétel 6%-ában állapítom meg, míg az ezt megelőzően kötött szerződések alapján befolyt és elszámolt árbevételek után az eddigi 2%-ot kell befizetni. A felújítási hányadokat ugyancsak negyedévenként az előző pontban meghatározott módon és határnapig kell az „MTA Felújítási alapszámla" elnevezésű 232—90122—0063 számú számlára átutalni.

(5) Amennyiben az intézet az árképzés során az előírt 2%-os, illetőleg 6%-os felújítási hányadnál magasabb amortizációt számít fel, úgy a teljes felszámított amortizációt be kell fizetni a (4) bekezdésben megjelölt Felújítási Alap bankszámlára.

Ut. 13. §

(1) A 12. § (2)—(4) bekezdéseiben említett ráfordításoknak és befizetési kötelezettségeknek a szerződéses munkák árbevételéből történő teljesítése után fennmaradó összeg a kutatóhelyet illeti.

(2) Az (1) bekezdés szerint a kutatóhelyet illető összegből elszámolható

— 50 százalék a 18. § szerint személyi és egyéb ösztönzési célokra,

— 50 százalék a 20. § szerint intézetfejlesztésre.

(3) Ha a költségek a szerződés alapján befolyt árbevétel összegét meghaladják, a különbözetet az intézetfejlesztési célt szolgáló pénzeszköz terhére kell elszámolni. Ha a különbözetre ez nem nyújt fedezetet, a hiányt a személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összegből kell kiegyenlíteni.

Ut. 14. §

A kutatóhely a szerződésben megállapodhat a megrendelővel abban, hogy teljesítményének ellenértékét részszámlákban is érvényesítheti.

Ut. 15. §

(1) A szerződéses munka elvégzésére a kutatóhely állományába tartozó dolgozóval újabb munkaviszonyt létesíteni nem szabad.

(2) A kutatóhely vezetője a kutatóhely állományába tartozó — laboráns, asszisztens, kutatási segéderő, szak- és betanított munkás munkakörbe besorolt — dolgozóknak a szerződéses munkával kapcsolatosan munkaidőn kívül végzett tevékenységért túlóradíjat fizethet.

(3) A kutatóhely vezetője — az MT. V. 36. §-ában, valamint az 5/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 18. §-ában foglaltakat figyelembe véve — a kutatóhely állományába tartozó dolgozót a munkakörébe nem tartozó feladatok elvégzésére, a munkaidején kívül jogviszonyban foglalkoztathatja.

(4) A (3) bekezdés szerinti foglalkoztatással járó díjazás negyedévenként nem haladhatja meg a dolgozó állandó munkaköréből származó negyedévi keresetének 20 százalékát.

(5) A kutatóhely állományába tartozó dolgozókkal el nem végeztethető feladatokra a 16. §-ban foglalt rendelkezések megtartásával újabb munkavállalókat lehet alkalmazni.

(6) A kutatóhely a megrendelő szerv dolgozóját az árbevétel terhére díjazásban nem részesítheti.

Vh. ut. 9. §

(1) Az intézeti alaptevékenységi költségvetés terhére alkalmazott dolgozó szerződéses munkával kapcsolatos, munkaidőn kívül végzett tevékenysége nem tartozik a dolgozó munkaköri feladatai közé.

(2) Az intézet állományába tartozó dolgozó megbízásos jogviszonyban történő foglalkoztatása esetén a vonatkozó megbízási szerződésben pontosan meg kell jelölni az elvégzendő és munkakörébe nem tartozó feladatot és az ezért járó díjazást azzal, hogy ezt a munkát munkaidején kívül tartozik elvégezni. A megbízási szerződés megkötése annak hatáskörébe tartozik, aki az érintett dolgozó kinevezésére jogosult.

Ut. 16. §

(1) A kutatóhely jóváhagyott béralapját a kutatóhely vezetője saját hatáskörben növelheti

a) a szerződéses munkák árbevétele terhére ténylegesen felmerülő bérköltségekkel, de legfeljebb a (2) bekezdésben foglalt mértékig,

b) az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összegből saját kezdeményezésű kutatási feladatok tényleges bérköltségével.

(2) A szerződéses munkák árbevétele terhére foglalkoztatottak bérjellegű kiadásaira éves viszonylatban legfeljebb az árbevételből a kutatóhely bérhányadának 70 százaléka arányában megállapított összeget lehet felhasználni. A bérhányad mértékét a kutatóhely költségvetése eredeti kiadási előirányzatának és jóváhagyott béralapjának aránya határozza meg.

(3) A (2) bekezdés szerinti mértéket a minisztérium indokolt esetben felemelheti.

(4) A szerződéses munkák bérköltségei között kell elszámolni — a 15. § (5) bekezdése alapján foglalkoztatottak bérén felül — a kutatóhely állományába tartozó dolgozóknak a 15. § (2) és (3) bekezdései alapján munkaidőn kívül végzett tevékenységének díját is.

V. JUTALMAZÁS

Ut. 17. §

(1) A költségvetésben jóváhagyott béralap és a szerződéses munkák árbevétele terhére munkaviszonyban foglalkoztatottak béralapja után számítva jutalmazási keret képezhető.

(2) Jutalmazásra felhasználható

a) a 127/1967. (23) MüM számú utasítás alapján az A) Tudományos kutatók, valamint a B) Egyéb tudományos és műszaki alkalmazottak elnevezésű munkaköri csoportban foglalkoztatottak (a 911—912, 915—917, 921—931, 937—940, 954—957, 961—962 munkaköri kulcsszámok valamelyikét e soroltak) éves alapbére és korpótléka együttes összegének 5 százaléka, továbbá

b) az a) pontban nem említett munkakörökbe tartozók éves alapbére és korpótléka együttes összegének 1 százaléka.

VI. SZEMÉLYI ÉS EGYÉB ÖSZTÖNZÉS

Ut. 18. §

(1) A személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összeget a következőkre lehet felhasználni:

a) a munkaviszonyban foglalkoztatott dolgozók jutalmazására,

b) külföldi tanulmányutak támogatására,

c) tanfolyami költségek hozzájárulására,

d) tanulmányi ösztöndíjakra,

e) hazai és külföldi szakemberek tapasztalatcseréköltségeire,

f) szociális (ideértve a gyermekjóléti intézmények fenntartásának hozzájárulását is), kulturális, sportcélok és üdülés támogatására.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti jutalmazásra a 17. § (2) bekezdésében említett jutalmazási kerettel együtt a kutatóhely tárgyévi béralapjának legfeljebb 25 százalékát szabad felhasználni.

(3) A személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összeg terhére évközben is fizethető jutalom.

Vh. ut. 10. §

A személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összeg terhére lehet csak elszámolni a szociális, kulturális, sportcélok és üdülés olyan jellegű támogatásával kapcsolatos kiadásokat, amelyek az érintett intézmények üzemeltetéséhez és működéséhez szükségesek.

Ut. 19. §

(1) A 17. § (2) bekezdése és a 18. § (1) bekezdésének a) pontja alapján jutalmazásra fordítható összegeket együtt kell kezelni.

(2) Az összevont jutalmazási keret terhére a felügyeleti szerv által kinevezett dolgozók jutalmát a kinevezésre jogosult, az egyéb dolgozók jutalmát pedig a kutatóhely vezetője állapítja meg.

(3) A jutalmazási keret fel nem használt része a következő évre jutalmazási célokra átvihető.

Vh. ut. 11. §

(1) A béralap 25%-ában maximált összevont jutalmazási keret a következőkből tevődik össze:

— a költségvetésben előirányzott 5, illetőleg 1%-os jutalom;

— a szerződéses munkák árbevétele terhére munkaviszonyban foglalkoztatottak béralapja után számított 5, illetőleg 1%-os jutalom;

— a személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összegből — a szakszervezet egyetértésével — az intézet igazgatója által meghatározott jutalmazásra fordítható rész.

(2) Az igazgató, igazgatóhelyettesek, gazdasági igazgatóhelyettes, illetve gazdasági vezető kivételével a jutalmazás az intézet igazgatójának hatáskörébe tartozik. Az igazgató a hatáskörébe tartozó dolgozók jutalmazása irányelveinek kidolgozásánál köteles megszerezni a szakszervezet egyetértését.

(3) Az igazgató az összevont jutalmazási keret, valamint a jutalmazásra felhasználható bérmegtakarítás terhére év közben kifizetett jutalmakról és a még jutalmazásra fordítható összeg nagyságáról az éves beszámolóban tájékoztatást ad.

(4) Az igazgató, az igazgatóhelyettesek és a gazdasági igazgatóhelyettes, illetőleg gazdasági vezető jutalmazására vonatkozó irányelveket külön rendelkezés szabályozza.

VII. INTÉZETFEJLESZTÉS

Ut. 20. §

A kutatóhely az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összeget a következőkre használhatja fel:

a) állóeszközök beszerzésére,

b) saját kezdeményezésű kutatási feladatok költségeire, ideértve a kutatási eredmények termelésben való hasznosításával jelentkező költségeket is,

c) a szerződéses munkáknál esetleg jelentkező többletráfordítások fedezetére,

d) jóléti intézmények fejlesztésének támogatására.

Vh. ut. 12. §

(1) Az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összeg felhasználására — a szakszervezet meghallgatásával — felhasználási programot kell készíteni. A tényleges felhasználásról az év végi beszámolóban az intézet tájékoztatást adni köteles.

(2) Az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összegből a jóléti intézmények bővítését és esetleges létesítését lehet támogatni, de az így létrejövő új kapacitások üzemeltetése és működtetése kizárólag a személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló összegből támogatható. Az ilyen címen jelentkező kiadások a későbbi években sem hárithatók át a költségvetésre.

Ut. 21. §

(1) A kutatóhely a 20. § b) pontja alapján finanszírozott saját kezdeményezésű kutatási feladatait a (2)—(4) bekezdésekben foglaltak betartása mellett végzi.

(2) A saját kezdeményezésű kutatási feladatokkal összefüggően kizárólag a ténylegesen felmerülő bér- és dologi jellegű költségeket szabad elszámolni.

(3) A saját kezdeményezésű kutatások alapján elért eredmények hasznosításából befolyó bevételekből — a 12. § (3) bekezdése szerint előírt — állammal szembeni befizetési kötelezettséget nem kell teljesíteni, és azok a 13. § (2) bekezdésében meghatározott személyi és egyéb ösztönzési célokra sem használhatók fel.

(4) A saját kezdeményezésű kutatások alapján elért eredmények hasznosításából befolyó bevétel állóeszközök beszerzésére és korszerűsítésére fordítható.

Vh. ut. 13. §

(1) Saját kezdeményezésű kutatási feladat az, amelynek végzését az intézet igazgatója az intézet kutatási tervén túlmenően az intézetfejlesztési célokra már rendelkezésre álló összeg terhére rendeli el. Ezzel kapcsolatban semmiféle ráfordítást a költségvetésre áthárítani nem szabad. Az éves beszámoló szöveges indokolásában ezekre a feladatokra az intézetnek külön ki kell térnie.

(2) Saját kezdeményezésű kutatásnak tekintendő az is, ha a kutatóhely az állományba tartozó dolgozójának a kutatóhely által nem finanszírozott kutatási eredményeit, megoldásait az 57/1967. (XII. 19.) Korm. sz. rendelet alapján hasznosításra (továbbhasznosításra) elfogadja.

(3) Az állóeszközöknek felújítás útján történő korszerűsítése esetén az ehhez szükséges összeget az MTA Felújítási Alap számlájára kell befizetni, amelynek terhére az intézet azonos összegű felújítási pót-hitelben részesül.

(4) A saját kezdeményezésű kutatások alapján elért eredmények hasznosításából befolyt bevételekből elért eredmények kizárólag állóeszközök beszerzésére és korszerűsítésére fordíthatók, ezért az ilyen összegeket elkülönítve kell nyilvántartani.

VIII. ÁLLÓESZKÖZ- ÉS ANYAGGAZDÁLKODÁS

Ut. 22. §

(1) A kutatóhely a kutatáshoz szükséges egyes állóeszközöket (gép és műszer) költségvetése terhére értékhatárra való tekintet nélkül beszerezheti.

(2) A feleslegessé váló anyagok és állóeszközök az általános szabályok szerint értékesíthetők. Az ebből befolyó ellenértéket a kutatóhely állóeszközök pótlására és korszerűsítésére, valamint anyagok beszerzésére használhatja fel.

Vh. ut. 14. §

Az állóeszközök és anyagok értékesítéséből befolyó ellenértéknek az állóeszközök felújítás útján történő korszerűsítésére való felhasználása esetén a végrehajtási utasítás 13. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni.

IX. A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÁLTAL NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

Ut. 23. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia költségvetési előirányzata terhére — kutatási feladatai keretében — támogathatja a kutatóhelyek alapkutatási tevékenységét.

(2) A Magyar Tudományos Akadémia által támogatott kutatóhelyek gazdálkodása az e támogatással kapcsolatosan külön megnyitott költségvetési folyószámlán történik.

(3) A támogatás tervezésének, gazdálkodásának és ellenőrzésének rendjét — az általános előírások és a jelen utasításban foglaltak figyelembevételével a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel, valamint az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a Magyar Tudományos Akadémia szabályozza.

Ut. 24. §

A Magyar Tudományos Akadémia a vállalati gazdálkodási rendben működő kutatóintézetek alapkutatásait — a kutatóintézetek felügyeletét ellátó minisztériummal történt megállapodás alapján — meghatározott feltételek mellett anyagi eszközökkel támogathatja.

X. VEGYES RENDELKEZÉSEK

Ut. 25. §

(1) A kutatóhely illetményadót és eszközlekötési járulékot nem fizet.

(2) A kutatóhely kutatási tevékenysége mentes a forgalmiadó-fizetési kötelezettség alól.

(3) A kutatóhely ipari és szolgáltatói tevékenységének forgalmiadó-kötelezettségére az érvényes forgalmiadórendelkezések az irányadók.

Ut. 26. §

A kutatóhely dolgozóinak lakásépítkezése a 3/1969. (I. 24.) PM—ÉVM—MüM számú rendelet előírásai alapján — a személyi és egyéb ösztönzési, valamint intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összeg terhére — támogatható.

Ut. 27. § (1)

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba. Rendelkezéseit — a (2) bekezdésben foglaltak kivételével — 1970. január 1. napjától kell alkalmazni.

Vh. ut. 15. §

A végrehajtási utasítás rendelkezéseit az 1968. január hó 1. előtt vállalt szerződéses munkára is alkalmazni kell. Ennek megfelelően

— a már befejezett munkák esetén a még fel nem használt alapok jellegüknek megfelelően vagy a személyi és egyéb ösztönzési, vagy az intézetfejlesztési célokra rendelkezésre álló összeget növelik,

— az esetleg még folyamatban levő munkák vonatkozásában a végrehajtási utasítás rendelkezései szerint kell eljárni, és amennyiben e rendelkezések alkalmazása azt szükségessé teszi, új szerződést kell kötni.

Ut. 27. § (2)

A 9. § (4) bekezdésében előírt 70%-os — az állami költségvetést megillető — befizetési kötelezettséget csak az utasítás hatálybalépését követően befolyó árbevételek után kell teljesíteni.

Vh. ut. 16. §

(1) Az alaptevékenység keretében elért kutatási eredmények hasznosításából, valamint a szolgálati találmányok (szabadalmak) értékesítése során az 1970. május hó 19-e előtt befolyt árbevételből a végrehajtási utasítás 8. § (3) és (4) bekezdéseiben előírt befizetési kötelezettségeket kell teljesíteni, és ennek, valamint a ténylegesen felmerült költségeknek a levonása után fennmaradó rész osztható fel az Ut. 13. § (2) bekezdésében foglaltak szerint.

(2) A támogatott kutatóhelyeknél ugyancsak az előző pontban foglaltak szerint kell eljárni azzal, hogy az utasítás közzététele után fenti címen befolyt árbevételek elszámolásánál az Ut. 9. §-ában foglaltakat kell alkalmazni.

Ut. 27. § (3)

Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a 166/1967. (PK 39.) PM számú utasítás hatályát veszti.

Vh. ut. 17. §

Jelen végrehajtási utasítás rendelkezéseit 1970. január hó 1-től kell alkalmazni; egyidejűleg a 8/1968. MTA (A. K. 16.) sz. főtitkári utasítás, valamint a 201.683/1964. sz. főtitkári körirat hatályát veszti.

Budapest, 1970. október 30.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán egyetemi tanársegédi állás betöltésére.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar Alkalmazott Üzemtani Tanszékén egyetemi tanársegédi állásra. A kinevezendő egyetemi tanársegéd feladata a „Tangazdasági gyakorlatok" vezetése és közreműködés a Tanszék kutató és oktató-nevelő munkájában.

Pályázhatnak azok az agrármérnökök, akik oklevelük megszerzése után legalább 5 évet mezőgazdasági nagyüzemben töltöttek, és oktatási tapasztalattal is rendelkeznek.

A betöltésre kerülő állás után a 201/1970. MM—MüM sz. utasításban az 5004 kulcsszám szerinti álláshelyre megállapított illetmény jár.

A pályázatokat az előírt mellékletekkel együtt a hirdetmény megjelenésétől számított 4 héten belül kell benyújtani a Rektori Hivatalba.

A pályázattal kapcsolatos részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya (Gödöllő, Nyisztor György tér 1.) ad.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

2. eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,

3. tudományos és oktató munkájának részletes ismertetését,

4. a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

5. tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,

6. a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot,

2. a szakképzettséget, illetve a tudományos fokozatot tanúsító oklevél hiteles másolatát,

3. az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

4. erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1970. október 6.

Dr. Pethő György s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZAT

Tudományos Továbbképzési Ösztöndíjra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Tanárképző Intézete pályázatot hirdet a Művelődésügyi Miniszter 132/1970. (MK. 15.) MM számú utasítása alapján létesített Tudományos Ösztöndíj elnyerésére.

Pályázhatnak olyan szakemberek, akik az Intézet Pedagógiai Tanszékén az oktató-nevelő munka neveléselméleti és neveléslélektani problémáival — annak vizsgálatával — kívánnak foglalkozni.

A pályázatot a közzétételtől számított 4 héten belül az Egyetem Rektori Hivatalához kell benyújtani. Az ösztöndíjassal az Egyetem 2 év időtartamra köt szerződést.

Az ösztöndíj havi összege: 1500—2500 Ft.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) erkölcsi bizonyítványt,

c) az iskola, ill. a munkáltató véleményét.

A pályázattal kapcsolatos felvilágosítást a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya ad.

Gödöllő, 1970. október 15.

Dr. Pethő György s. k.,
egyetemi tanár

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen egyetemi oktatói állásra

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kar Tejgazdaságtan- Mikrobiológia Tanszékén betöltésre kerülő egy fő tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A Tejgazdaságtan- Mikrobiológiai Tanszéken alkalmazásra kerülő egyetemi tanár feladata a Tanszéken folyó oktató-nevelő, tudományos kutató munka irányítása, előadások tartása, jegyzetek, szakcikkek megírása.

A pályázat elnyeréséhez Tudomány Egyetemen szerzett oklevél szükséges.

A pályázónak tudományos fokozattal és felsőoktatásban szerzett oktatói gyakorlattal, valamint legalább 10—15 éves szakmai gyakorlattal kell rendekeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését,

2. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

3. a pályázónak a tudományos és oktató-munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

2. részletes önéletrajzot két példányban,

3. az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hivatalos másolatát,

4. három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Mosonmagyaróvár, Vár 2.

Mosonmagyaróvár, 1970. október 20.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

PÁLYÁZATI FELHIVÁS

Az Igazságügyminisztérium pályázatot hirdet állandó igazságügyi

MŰSZAKI SZAKÉRTŐI

állások betöltésére az alábbi munkaterületeken:

— általános építészet,
— közúti gépjármű és közlekedés,
— általános gépészet,
— villamosság (erősáramú vagy műszer-automatika szak)

Feltételek: Megfelelő egyetemi diploma és legalább 5 éves szakmai gyakorlat. A jelöltnek ezenfelül kellő készséggel és jártassággal kell rendelkeznie az önálló szakértői tevékenységhez.

Előnyben részesülnek azok, akik szakmérnöki diplomával, idegen nyelvtudással vagy vezetői gyakorlattal rendelkeznek; továbbá, akik kijelölt igazságügyi vagy MüM szakértők, s e területeken eredményes munkát tudnak igazolni.

A pályázathoz a szakmai tevékenységet, valamint a jelenlegi munkakört és munkabért is tartalmazó életrajzot, továbbá a diploma és a szakértői kijelölések másolatait, a szakmai publikációk, illetve esetleges szabadalmak és újítások jegyzékét is mellékelni kell.

A munkabér megállapítása a 103/1962. (I. K.) IM—MüM. sz. együttes utasítás alapján, megállapodás szerint történik.

A pályázatot 1970. november 15. napjáig kell az Igazságügyminisztérium Személyzeti Főosztályának (Budapest, V. Szalay u. 16.) postán beküldeni.

Dr. Kocsis László s. k.,
Igazságügyminisztérium Személyzeti Főosztályának vezetője

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban.*
Csekkszámlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.
Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál. Budapest V., Alkotmány u. 21. Telefon: 111-010. Pénzforgalmi jelzőszámunk: 215 — 11488; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.
Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

70.70694 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 19. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. DECEMBER 17.

TARTALOM

Személyi rész			211
Törvények, rendeletek, határozatok	1970. évi 35. tvr.	Az egyesületekről	211
	1046/1970. (X. 27.) Korm. határozat	Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság testületének felmentéséről és új tagjainak kinevezéséről	213
Az Akadémia Elnökségének határozatai	55/1970. sz. határozat	Az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv I. fejezete tervezetének megvitatásáról	214
	56/1970. sz. határozat	„Az Egészségügyi Minisztérium és az Akadémia közötti kapcsolatokról, különös tekintettel az Országos Távlati Kutatási Tervre" c. tájékoztatás elfogadásáról	214
	57/1970. sz. határozat	„A MÉM és az Akadémia közötti kapcsolatokról, különös tekintettel az Országos Távlati Kutatási Tervre" c. tájékoztatás elfogadásáról	214
	58/1970. sz. határozat	Az akadémiai reform végrehajtásának eddigi tapasztalatairól szóló tájékoztatás elfogadásáról	215
	60/1970. sz. határozat	Az Econometric Society európai konferenciájának 1972. évben Budapesten történő megrendezéséről	215
Miniszteri rendeletek	14/1970. (XI. 20.) MüM	A kollektív szerződésekről	215
	13/1970. (X. 28.) EüM	A Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok betegellátásáról, valamint a fizetendő betegellátási és mentőszállítási díjakról	216
	1/1970. (XI. 18.) MNB	A gazdálkodó szervek egymás közötti fizetéseinek biztosítékairól	220
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	221
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	221

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 70. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül *dr. Bruckner Győző* kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1970. évi 35. számú

törvényerejű rendelete

az egyesületekről

1. § (1) A Magyar Népköztársaság a dolgozók társadalmi, gazdasági és kulturális tevékenységének fejlesztése érdekében alkotmányosan biztosítja az egyesülési jogot.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

(2) Az egyesület működése nem állhat ellentétben az Alkotmánnyal, illetőleg más jogszabályok rendelkezéseivel.

(3) Az egyesület létrejöttére, működésére és megszűnésére a Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezései az irányadók.

2. § (1) Egyesület létrehozását állami, társadalmi és szövetkezeti szervek, valamint az állampolgárok kezdeményezhetik. Egyesület létrehozására irányuló szervező munka megkezdését a felügyelő szervnek (5. §) előzetesen be kell jelenteni; a felügyelő szerv a szervezést feltételekhez kötheti. A felügyelő szerv a szervezőt a szervezés megszüntetésére hívhatja fel, ha az egyesület előreláthatólag nem felelne meg a nyilvántartásba vétel feltételeinek.

(2) Az egyesület működését nyilvántartásba vétele után kezdheti meg és csak az alapszabályban meghatározott területen fejtheti ki.

3. § (1) Egyesület tagja lehet minden nagykorú magyar állampolgár.

(2) Az alapszabály megengedheti, hogy az egyesületnek kiskorú személy is tagja legyen, illetőleg, hogy az egyesület a kiskorúak részére ifjúsági csoportokat létesítsen.

(3) Nem magyar állampolgár akkor lehet egyesület tagja, ha felvételét az alapszabály nem zárja ki, és ahhoz a felügyelő szerv hozzájárult.

(4) A fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tagjai egyesületbe lépésének feltételeit az illetékes miniszter állapítja meg.

4. § (1) Az egyesület ügyintéző és képviselő szervének tagja (a továbbiakban: az egyesület vezetője) csak büntetlen előéletű és feddhetetlen magyar állampolgár lehet.

(2) Az egyesület vezetőjét a felügyelő szervnek be kell jelenteni.

5. § (1) Az országos egyesület és az országos egyesület helyi csoportja felügyeletét az egyesület alapszabályszerű célja szerint illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője, a továbbiakban együtt: miniszter) — ha pedig az egyesület célja szerint több miniszter lenne illetékes, az egyesület fő tevékenysége szerint illetékes miniszter a többi érdekelt miniszterrel egyetértésben — gyakorolja.

(2) A helyi egyesület felügyeletét az egyesület székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) tanács végrehajtó bizottsága gyakorolja. Az illetékes miniszter a helyi egyesület felügyeletét magához vonhatja.

(3) A fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tagjai helyi egyesületének felügyeletét a fegyveres erők, a fegyveres testület, illetőleg a rendészeti szerv illetékes vezetője gyakorolja.

6. § A Belügyminisztérium ellenőrzi, hogy egyesületi tevékenységet csak olyan szerv folytasson, amelyet a felügyelő szerv nyilvántartásba vett.

7. § (1) A felügyelő szerv feladata az egyesület nyilvántartásba vétele, alapszabályszerű működésének és vagyonkezelésének ellenőrzése.

(2) Ha az egyesület a nyilvántartásba vétel feltételeinek nem felel meg, a felügyelő szerv a nyilvántartásba vételt megtagadja.

(3) Az egyesület alapszabályszerű működésének és vagyonkezelésének ellenőrzése során a felügyelő szerv az egyesület munkájáról jelentést kérhet, teljes ügyvitelét, pénzkezelését, évi zárszámadását és költségelőirányzatát megvizsgálhatja.

(4) Az egyesület külföldi szervezettel csak a felügyelő szerv engedélyével léphet kapcsolatba.

8. § (1) A felügyelő szerv az egyesület jogszabályba vagy az alapszabályba ütköző, illetőleg a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, továbbá a tagok érdekét sértő vagy veszélyeztető határozatát megsemmisíti.

(2) Ha az egyesület alapszabályszerű működése nincs biztosítva, vagy az egyesület tevékenysége az alapszabállyal ellentétes, a felügyelő szerv az egyesület önkormányzatát felfüggeszti, és vezetésére felügyelő biztost rendel.

(3) A felügyelő szerv a külön jogszabályban meghatározott feltételek esetén az egyesületet feloszlathatja, illetőleg megszűnését megállapíthatja.

(4) Az országos egyesület a helyi csoportjának működését felfüggesztheti, illetőleg megszüntetheti.

9. § Az e törvényerejű rendeletben meghatározott ügyekben az államigazgatás általános szabályai az irányadók. Felhatalmazást kap a Minisztertanács, hogy a jogorvoslat tekintetében szükséges eltéréseket szabályozza.

10. § (1) E törvényerejű rendelet hatálya nem terjed ki azokra a szervezetekre, amelyeket külön jogszabály e törvényerejű rendelet hatálya alól kivon.

(2) A társadalmi szervezet vagy az e törvényerejű rendelet hatálya alá nem tartozó más szervezet keretében működő szervre (klubra, körre stb.) akkor kell e jogszabály rendelkezéseit alkalmazni, ha egyesületi tevékenységet folytat, különösen, ha önkormányzattal és gazdasági önállósággal rendelkezik, és tagja nemcsak az említett szervezethez tartozó személy lehet, illetőleg tevékenysége nemcsak e szervezet tagjaira terjed ki.

11. § Az egyesületek statisztikai beszámoló rendszerét a Központi Statisztikai Hivatal elnöke állapítja meg, az ebben elrendelt adatszolgáltatást az egyesületek kötelesek teljesíteni.

12. § (1) Ez a törvényerejű rendelet 1971. évi február hó 1. napján lép hatályba. Egyidejűleg az egyesületekről szóló 1955. évi 18. számú törvényerejű rendelet hatályát veszti.

(2) Felhatalmazást kap a művelődésügyi miniszter, hogy a magyar felsőoktatási intézmények nem magyar állampolgár hallgatói egyesületeinek tagságára és vezetőire — a belügyminiszterrel és a külügyminiszterrel egyetértésben — a 3. és a 4. §-tól eltérő rendelkezéseket állapítson meg.

Losonczi Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1046/1970. (X. 27.) számú

határozata

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság testületének felmentéséről és új tagjainak kinevezéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság szervezetéről és működéséről szóló és az 1027/1967. (IX. 3.) Korm. számú határozattal módosított 1003/1962. (I. 27.) Korm. számú határozatának 7. pontja alapján az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökségének és testületének tagjait — eredményes munkájuk elismerése mellett — felmenti; egyidejűleg az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökségének és testületének új tagjait az alábbiak szerint hagyja jóvá.

2. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökségének tagjai:

dr. Ajtai Miklós, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke,

Sebestyén János Kossuth-díjas, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének általános helyettese,

Bartos István, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettese,

Karádi Gyula, az Országos Tervhivatal elnökének első helyettese, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettese,

dr. Osztrovszki György, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettese,

dr. Bognár Géza kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának osztályelnöke,

dr. Kovács István, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese,

Sárdy Tibor vezérőrnagy,

dr. Szekér Gyula, a nehézipari miniszter első helyettese.

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság tagjai:

dr. Ács Ernő kétszeres Kossuth-díjas,

Bakonyi Sebestyén Endre egyetemi tanár,

dr. Bakos Zsigmond, a könnyűipari miniszter helyettese,

dr. Benedikt Ottó Kossuth-díjas akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia Automatizálási Kutató Intézetének igazgatója,

dr. Betlej Sándor, a Járműfejlesztési Intézet igazgatója,

Bőhm István, a Műszeripari Kutató Intézet igazgatója,

dr. Csanádi György Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár, közlekedés- és postaügyi miniszter,

dr. Dabronaki Gyula államtitkár, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke,

Dégen Imre államtitkár, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke,

dr. Dobos György, a Magyar Alumíniumipari Tröszt vezérigazgatója,

dr. Énekes Sándor, a Lenin Kohászati Művek vezérigazgatója,

dr. Gergely István, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter helyettese,

dr. Gillemot László kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár,

Glass Tamás, a 43. sz. Állami Építőipari Vállalat vezérigazgató-helyettese,

Hegedüs Ernő, a Típustervező Intézet igazgatója,

dr. Heller László Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár,

dr. Horváth Mihály, a Balatonfüredi Állami Szívkórház főorvosa,

dr. Horváth Pál, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. műszaki igazgatója,

dr. Kalmár László Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár,

Klézl Róbert, az MSZMP KB Gazdaságpolitikai Osztályának osztályvezetőhelyettese,

dr. Korach Mór Kossuth-díjas akadémikus,

Lehr Ferenc Kossuth-díjas, a Könnyűipari Tervező Iroda főmérnöke,

dr. Lettner Ferenc egyetemi tanár, az INTRANSZMAS vezérigazgatója,

dr. Lévai András Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja,

Littvai István, a Kohó- és Gépipari Minisztérium főosztályvezetője,

Mezey Barna Kossuth-díjas, a Chinoin Gyógyszer- és Vegyészeti Termékek Gyára műszaki igazgatója,

dr. Mészáros Károly, a közlekedés- és postaügyi miniszter helyettese,

Nemeslaki Tivadar, a SZOT titkára,

dr. Polinszky Károly Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, művelődésügyi miniszterhelyettes,

Preisich Miklós, a Magyar Vegyipari Egyesülés elnökhelyettese,

dr. Pungor Ernő, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, egyetemi tanár,

dr. Sebestyén Gyula, az Építéstudományi Intézet igazgatója,

dr. Somló György, a Vegyiműveket Tervező Vállalat igazgatója,

dr. Szabó János, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, az építésügyi és városfejlesztési miniszter első helyettese,

dr. Széchy Károly Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár,

Szili Géza nehézipari miniszterhelyettes,

dr. Talabér József, a Szilikátipari Központi Kutató Intézet igazgatója,

dr. Tétényi Pál, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese,

Tordai Jenő, külkereskedelmi miniszterhelyettes,

dr. Tóth Miklós, a Nehézipari Minisztérium Műszaki Titkárságának vezetője,

dr. Vajta László Kossuth-díjas egyetemi tanár, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgató-helyettese,

dr. Valkó Endre, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége főtitkára,

dr. Vámos György Kossuth-díjas, a Papíripari Kutató Intézet igazgatója,

dr. Váradi Imre, a Távközlési Kutató Intézet igazgatója,

dr. Vas Károly, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet igazgatója,

dr. Winter Ernő kétszeres Kossuth-díjas akadémikus,

Zentai Béla, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság főosztályvezetője.

3. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke felhatalmazást kap arra, hogy — szükséges személyi változás esetén, saját hatáskörében — az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság tagjait e tisztségük alól felmentse és új tagjait kinevezze.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 55/1970. számú

határozata

az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv I. fejezete tervezetének megvitatásáról

(Elnökség, 1970. november 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv I. fejezetére vonatkozó tervezetet („A Kormány távlati tudománypolitikai céljai és elvei") megvitatta. Felhatalmazza az Elnököt, hogy a vitában elhangzottak figyelembevételével tegye meg előterjesztését a Tudománypolitikai Bizottsághoz.

Az Elnökség köszönetet mond a tervezet előkészítésével foglalkozó bizottság eddig végzett nagy munkájáért; a bizottság további tevékenységére mindaddig igényt tart, ameddig az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv jóváhagyásra nem kerül.

Budapest, 1970. november 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 56/1970. számú

határozata

„Az Egészségügyi Minisztérium és az Akadémia közötti kapcsolatokról, különös tekintettel az Országos Távlati Kutatási Tervre" c. tájékoztatás elfogadásáról

(Elnökség, 1970. november 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség örömmel és elismeréssel veszi tudomásul az Egészségügyi Minisztérium és az Akadémia közötti kapcsolatokról szóló, a jó együttműködést tükröző tájékoztatót.

Felhívja a tudományos osztályokat, hogy saját területükön törekedjenek az illetékes tárcákkal ilyen együttműködés megteremtésére.

Budapest, 1970. november 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 57/1970. számú

határozata

„A MÉM és az Akadémia közötti kapcsolatokról, különös tekintettel az Országos Távlati Kutatási Tervre" c. tájékoztatás elfogadásáról

(Elnökség, 1970. november 24.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség örömmel és elismeréssel veszi tudomásul a MÉM és az Akadémia közötti kapcsolatokról szóló, a jó együttműködést tükröző tájékoztatót.

2 Az Elnökség megnyugvással veszi tudomásul, hogy a MÉM az utóbbi 3 évben — az egyetemek kutatási kapacitásának hasznosítása érdekében — több mint kétszeresére emelte az egyetemi kutatás fejlesztésével kapcsolatos költségellátást és beruházást.

3 Ajánlja az Elnökség az együttműködés résztvevőinek a kutatás és az oktatás területén kialakuló kapcsolatok további erősítését.

4 Szükségesnek tartja az Elnökség, hogy az együttműködés résztvevői a munkatervtől függetlenül is törekedjenek a távlati kutatási tervek kölcsönös egyeztetésének erősítésére.

Budapest, 1970. november 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 58/1970. számú

határozata

az akadémiai reform végrehajtásának eddigi tapasztalatairól szóló tájékoztatás elfogadásáról

(Elnökség, 1970. november 24.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség az akadémiai reform végrehajtásának eddigi tapasztalatairól szóló tájékoztatást tudomásul veszi.

2 Egyetért azzal, hogy a tájékoztatást az Elnök és a Főtitkár a Tudománypolitikai Bizottság elé terjessze.

Budapest, 1970. november 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 60/1970. számú

határozata

az Econometric Society európai konferenciájának 1972. évben Budapesten történő megrendezéséről

(Elnökség, 1970. november 24.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya előterjesztése alapján az Econometric Society európai konferenciájának Budapesten történő megrendezésével kapcsolatban az alábbiakat határozta:

1 Az Elnökség hozzájárul, hogy az Econometric Society európai konferenciája 1972 szeptemberében Budapesten kerüljön megrendezésre.

2 A konferencia költségvetésének jóváhagyására külön intézkedés történik.

Budapest, 1970. november 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Miniszteri rendeletek

A munkaügyi miniszter 14/1970. (XI. 20.) MüM számú

rendelete

a kollektív szerződésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 34/1967. (X. 8.) számú rendelete 126. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) A kollektív szerződéseket öt évi időtartamra kell megkötni. Ezen belül egyes — különösen az éves vállalati gazdasági eredményektől függő — rendelkezések hatályát egy naptári évre is meg lehet állapítani.

(2) Öt év helyett ennél rövidebb — de legalább egy évi — időtartamra is lehet kollektív szerződést kötni, ha ezt a vállalat sajátosságai indokolják.

(3) Az egy évnél hosszabb időtartamra kötött kollektív szerződést mind a vállalat, mind a szakszervezet vállalati szerve legkésőbb november hó 1. napjáig a naptári év végére írásban felmondhatja.

(4) A kollektív szerződés a vállalat megszűnésével hatályát veszti.

2. §

(1) Az új kollektív szerződést 1971. június 1-ig, az ezt követő kollektív szerződéseket január 1. és április 30. közötti időszakban kell megkötni. Ennek hatálybalépéséig az addig hatályban levő kollektív szerződés rendelkezéseit kell alkalmazni a (2) bekezdésben foglalt kivétellel.

(2) A kollektív szerződés elrendelheti, hogy az egy naptári évre járó juttatások tekintetében rendelkezéseit a megkötés évének január 1. napjáig visszamenőleges hatállyal kell alkalmazni. A visszamenőleges hatálybalépésnek előfeltétele, hogy a kollektív szerződés az (1) bekezdésben megjelölt határidőn belül kihirdetésre kerüljön.

(3) Ha a dolgozó által az előző kollektív szerződés szabályai szerint igénybe vett juttatás több, mint ami az új kollektív szerződés szerint megilletné, a többletnek a kollektív szerződés kihirdetéséig eltelt idővel arányos része visszamenőleges hatálybalépés esetén sem követelhető tőle vissza. Ha azonban kevesebbet kapott, a vállalat köteles részére a különbözetet kiadni.

3. §

(1) Új vállalat alapításakor — legkésőbb a működés megkezdésétől számított négy hónapon belül — meg kell kötni a kollektív szerződést. Ennek hatálya a vállalat működésének megkezdéséig visszamenőlegesen is megállapítható.

(2) A kollektív szerződés megkötéséig a vállalat igazgatója a szakszervezet vállalati szervével, ha az még nem alakult meg, a szakszervezet területi szervével egyetértésben ideiglenesen szabályozza azokat a kérdéseket, amelyeket a kollektív szerződésben kell rendezni.

(3) A kollektív szerződés visszamenőleges hatályba lépése esetén a dolgozók által már igénybe vett juttatások tekintetében a 2. § (3) bekezdésében foglaltak irányadók.

4. §

(1) A vállalat minden év elején köteles írásban részletesen beszámolni a kollektív szerződés előző évi végrehajtásának tapasztalatairól, és azt meg-

tárgyalásra a szakszervezet vállalati szervének megküldi. A vállalat a beszámolót a szakszervezet vállalati szervének erre vonatkozó határozatával együtt köteles megvitatásra a dolgozók elé terjeszteni olyan időpontig — de legkésőbb március 31-ig —, hogy a beszámolóval kapcsolatos észrevételek felhasználhatók legyenek az új kollektív szerződés, illetőleg a kollektív szerződés módosításának elkészítésénél.

(2) A megvitatást ugyanolyan keretekben kell lefolytatni, mint a kollektív szerződés tervezetének megvitatását. A dolgozók részéről elhangzott javaslatokat jegyzőkönyvben kell rögzíteni, és a vállalat tizenöt napon belül köteles a dolgozókat javaslataik elbírálásáról a döntés indokainak közlése mellett írásban értesíteni. Az értesítések másolatát a szakszervezet vállalati szervének meg kell küldeni.

5. §

(1) Minden év április 30-áig kell újra szabályozni az egy naptári év időtartamára megállapított [1. § (1) bek.] rendelkezéseket. Ugyaneddig kell meghatározni a kollektív szerződésnek azokat a módosításait is, amelyek a kollektív szerződés végrehajtásának értékeléséből és a dolgozók javaslataiból következnek (4. §).

(2) A kollektív szerződést az (1) bekezdés esetén kívül is módosítani kell, ha a módosítás a jogszabályok változása miatt vagy a kollektív szerződés jogszabálysértő rendelkezésének megszüntetése végett szükséges.

(3) A kollektív szerződést módosítani lehet évközben akkor is, ha az az (1)—(2) bekezdésben nem említett okból szükségessé válik.

6. §

(1) A kollektív szerződés módosított rendelkezését a kihirdetését követő tizenötödik naptól kell alkalmazni, hacsak a módosítás eltérő határidőt nem állapított meg.

(2) A módosítást az eredeti rendelkezés hatálybalépéséig visszamenőlegesen kell alkalmazni, ha a módosításra azért volt szükség, mert az előző rendelkezés jogszabályt sértett.

(3) A kihirdetés évének január hó 1. napjáig visszamenőleges hatállyal ruházható fel a módosítás, ha az egy naptári évre járó juttatást állapít meg, feltéve, hogy kihirdetése április hó 30. napjáig megtörténik.

(4) A visszamenőleges hatálybalépés esetében irányadók a 2. § (3) bekezdésének rendelkezései.

7. §

A módosítás a kollektív szerződés függeléke. A kollektív szerződést módosító és eredeti aláírásokkal ellátott függeléket a kollektív szerződés eredeti példányával együtt kell elhelyezni és megőrizni. A módosításokat az eredeti példányon fel kell tüntetni.

8. §

A kollektív szerződést, valamint annak módosítását az Mt. V. 5. §-ának (4) bekezdésében megjelölteken kívül meg kell küldeni a vállalatnál vagy egyes szervezeti egységeinél keletkezett munkaügyi viták első fokú eldöntésére illetékes munkaügyi döntőbizottságokhoz.

9 §.

A vállalat köteles gondoskodni arról, hogy a kollektív szerződést a dolgozók megismerjék. Különösen köteles megszervezni a kollektív szerződés oktatását mindazoknak a részére, akiknek munkaköri kötelességük a kollektív szerződés rendelkezéseinek alkalmazása (pl. a termelési egységek vezetői, főművezetők, művezetők, brigádvezetők stb.). E dolgozókat, valamint a szakszervezeti bizalmikat a vállalat köteles a kollektív szerződés, illetőleg a módosítások egy-egy példányával is ellátni.

10. §

Ha a felügyeleti szerv a szakszervezettel egyetértésben a kollektív szerződés jogszabállyal nem ellentétes, de egyéb szempontból helytelennek tartott rendelkezésére a vállalat figyelmét felhívja, ezt a vállalat köteles a szakszervezet vállalati szervével együttesen megtárgyalni. Ha a rendelkezést továbbra is fenn kívánják tartani, a vállalat köteles 30 napon belül az indokok részletes megjelölésével a felügyeleti szervet tájékoztatni.

11. §

Az e rendeletben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a nagyobb vállalati egységekben kötött függelékek (Mt. V. 4. §) tekintetében is.

12. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg hatályát veszti a Munka Törvénykönyve és végrehajtási rendelete hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti szabályokról szóló 10/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 1. §-a, a kollektív szerződésekkel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 4/1968. (VIII. 15.) MüM számú rendelet, a munkaviszonyt érintő egyes kérdések szabályozásáról szóló 2/1969. (II. 12.) MüM számú rendelet 1. §-a és a kollektív szerződésekre vonatkozó egyes rendelkezésekről szóló 10/1969. (XII. 20.) MüM számú rendelet.

Lázár György s. k.,
munkaügyi miniszter

Az egészségügyi miniszter 13/1970. (X. 28.) EüM számú

rendelete

a Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok betegellátásáról, valamint a fizetendő betegellátási és mentőszállítási díjakról

A pénzügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel, az Országos Anyag- és Árhivatal elnökével

és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

A külföldi állampolgárok fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolása

1. §

A magyar társadalombiztosítás szolgáltatásaira jogosult külföldi állampolgárok fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolása

(1) A magyar betegségi biztosítási jogszabályok alapján betegség esetére kötelezően vagy önkéntesen biztosított külföldi állampolgárok és igényjogosult családtagjaik a magyar betegségi biztosításra vonatkozó rendelkezések szerint fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásra jogosultak.

(2) A hazai üzemekben szakmai kiképzésben részesülő vagy tanácsadói, szakértői, szerelői stb. tevékenységet folytató külföldi állampolgárok a fogadó szerv és a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság illetékes igazgatóságával kötött megállapodás alapján, a biztosított dolgozókra irányadó szabályok szerint jogosult fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásra. A fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásra jogosultságot igazoló iratot az a fogadó szerv állítja ki, amely a társadalombiztosítási szervvel a megállapodást kötötte.

2. §

Fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolás nemzetközi egyezmények és egyéb megállapodások alapján

(1) Azok a külföldi állampolgárok, akiknek államával a Magyar Népköztársaságnak egészségügyi vagy szociálpolitikai egyezménye vagy egyéb megállapodása van, a megkötött egyezmények, megállapodások, illetőleg a végrehajtásuk tárgyában kiadott jogszabályok rendelkezései szerint részesülnek fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásban.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott külföldi állampolgárokra — ha a fekvőbeteg-gyógyintézeti gyógykezelésre egyezmény, illetőleg megállapodás alapján díjtalanul nem jogosultak — a fizetőköteles magyar állampolgárokra érvényes díjszabások az irányadók.

3. §

A fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolás egyéb esetei

(1) Ha a külföldi állampolgárt az Egészségügyi Minisztérium utalta be fekvőbeteg-gyógyintézetbe gyógykezelésre, a betegellátási díjak mérve és elszámolása tekintetében a beutaló iratban foglaltak szerint kell eljárni.

(2) Azoknak a külföldi állampolgároknak a betegellátási díját, akik valamely utazási iroda (pl. IBUSZ) szervezésében részesülnek Magyarországon fekvőbeteg-gyógyintézeti gyógykezelésben, az utazási iroda téríti meg a gyógyintézetnek az Egészségügyi Minisztérium és az utazási iroda között létrejött szerződésben megállapított díjszabás szerint.

(3) Az állami, társadalmi, illetőleg szövetkezeti szerv által meghívott külföldi állampolgár fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásának díját a vonatkozó — külön — rendelkezések szerint a meghívó szerv viseli.

(4) Az Albán Népköztársaság, a Bolgár Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Dél-Vietnami Köztársaság, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság, a Kínai Népköztársaság, a Koreai Demokratikus Köztársaság, a Kubai Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Mongol Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Román Szocialista Köztársaság, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és a Vietnami Demokratikus Köztársaság magyarországi külképviseleti szerveinek tagjait és azok családjait az egyezmény, illetőleg viszonosság alapján díjtalan fekvőbeteg-gyógyintézeti betegellátásban kell részesíteni. A felmerült betegellátási díjat az állam viseli.

4. §

Azok a külföldi állampolgárok, akik az 1—3. §-okban foglalt rendelkezések alapján díjtalan vagy a fizetőköteles magyar állampolgárokra érvényes díjtételek mellett fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásra nem jogosultak, a Magyarországon igénybevett fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásért a rendelet *I. számú mellékletében* megállapított betegellátási díjat kötelesek megfizetni.

5. §

Külföldi állampolgárok járóbetegellátása

(1) Az állami egészségügyi szolgálat minden gyógyító-megelőző egészségügyi szerve a hozzáforduló külföldi állampolgárt díjtalanul köteles elsősegélyben részesíteni. Arra nézve, hogy az elsősegélynyújtásának szükségessége mikor áll fenn, a 8/1959. (XII. 31.) EüM számú rendelet 19. §-ának (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az elsősegélyen túlmenő járóbetegellátást a 7. a 8. és a 9. §-okban említett külföldi állampolgárok a hivatkozott §-ban foglalt rendelkezések szerint az alábbi egészségügyi szerveknél vehetik igénybe:

a) körzeti orvosi rendelőben,

b) szakorvosi rendelőintézetben,

c) fekvőbeteg-gyógyintézet járóbeteg szakrendelésén.

(3) A 3. § (1)—(3) bekezdéseiben meghatározott külföldi állampolgárok a járóbeteg ellátás szolgáltatásait az ott megjelölt iratokban meghatározott módon vehetik igénybe.

6. §

A magyar társadalombiztosítás szolgáltatásaira jogosult külföldi állampolgárok járóbetegellátása

(1) Azok a külföldi állampolgárok, akik a magyar betegségi biztosítási jogszabályok alapján beteg-

ség esetére kötelezően vagy önkéntesen biztosítottak, valamint e személyek igényjogosult családtagjai, a betegségi biztosításra vonatkozó rendelkezések szerint jogosultak járóbetegellátásra.

(2) Azok a külföldi állampolgárok, akik hazai üzemekben szakmai kiképzésben részesülnek, vagy tanácsadói, szakértői, szerelői stb. tevékenységet folytatnak, a fogadó szerv és a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság illetékes igazgatóságával kötött megállapodás alapján a biztosított dolgozókra irányuló szabályok szerint jogosultak járóbetegellátásra.

7. §

Járóbetegellátás nemzetközi egyezmények és egyéb megállapodások alapján

(1) Azoknak az országoknak az állampolgáraira nézve, amelyekkel a Magyar Népköztársaság egészségügyi vagy szociálpolitikai egyezményt, megállapodást kötött, a járóbetegellátás tekintetében az egyezmény, megállapodás rendelkezései az irányadók.

(2) Ha az egyezmény, megállapodás más rendelkezést nem tartalmaz, az (1) bekezdésben említett külföldi állampolgár heveny megbetegedés vagy sürgős szükség esetén a feltétlenül szükséges gyógykezelést az 5. § (2) bekezdésében felsorolt egészségügyi szerveknél díjtalanul jogosult igénybe venni. Ezen túlmenő díjtalan szolgáltatásban az ilyen külföldi állampolgár csak az Egészségügyi Minisztérium — a MÁV által fenntartott egészségügyi intézmények igénybevétele esetében a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium Vasúti főosztályának — engedélye, illetőleg az illetékes magyar társadalombiztosítási szerv megbízása alapján részesíthető.

8. §

Diplomáciai testületek tagjainak járóbetegellátása

A 3. § (4) bekezdésében felsorolt országok Magyarországon működő külképviseleti szerveinek tagjai és azok családtagjai a gyógykezelésükre kijelölt fekvőbeteg-gyógyintézetek járóbeteg ellátásának igénybevételére jogosultak.

9. §

Fizetőköteles külföldi állampolgárok járóbetegellátása

(1) A járóbetegellátás szempontjából fizetőköteles külföldi állampolgárnak kell tekinteni a 2. § (2) bekezdésben és a 4. §-ban említett külföldi állampolgárokat.

(2) A körzeti orvos, ha a körzetében lakó fizetőköteles külföldi állampolgárt a körzeti orvosi rendelőben látja el, a 8/1959. (XII. 31.) EüM számú rendelet mellékletében megállapított díjazást számíthatja fel. Ugyancsak az említett rendelet mellékletében megszabott díjazást számíthatja fel, ha a körzetében lakó külföldi állampolgárt a szállásán látja el, és a körzeti orvos magángyakorlatra nem jogosult.

(3) A szakorvosi rendelőintézetben orvosi ellátásban részesített fizetőköteles külföldi állampolgár a gyógykezelésért az e rendelet *II. számú mellékletében* megállapított díjazást köteles megfizetni.

(4) A fizetőköteles külföldi állampolgár fekvőbeteg-gyógyintézet járóbeteg-szakrendelésén igénybevett gyógykezelésért a rendelet *III. számú mellékletében* megállapított díjat köteles megfizetni.

10. §

A mentőszállítással kapcsolatos rendelkezések

Külföldi állampolgárok mentőszállítására a rendelet 1—10. §-aiban foglaltak az irányadók azzal, hogy amennyiben betegellátási díj fizetésére kötelezettek, a mentőszállításért a magyar állampolgárokra érvényes díjszabást kötelesek megfizetni.

11. §

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések

A 2. § (2) bekezdésében és a 4. §-ban említett külföldi állampolgárok fekvőbeteg-gyógyintézeti betegellátási és mentőszállítási díjai az ápoltat, szállítottat, illetőleg az eltartására kötelezettet terhelik.

12. §

(1) E rendelet alkalmazása szempontjából külföldi állampolgárnak azt a személyt kell tekinteni, aki személyazonosságát külföldi útiokmánnyal igazolja.

(2) Az a külföldön élő magyar állampolgár, aki személyazonosságát magyar külképviseleti szerv által kiállított útiokmánnyal igazolja, a fizetőköteles magyar állampolgárokra érvényes rendelkezések szerint jogosult betegellátásra.

(3) Külföldön lakó, állampolgárság nélküli személy, aki személyazonosságát külföldi útiokmánnyal igazolja, a fizetőköteles külföldi állampolgárokra érvényes rendelkezések szerint részesíthető betegellátásban.

13. §

(1) Továbbra is hatályban marad a hivatalos kiküldetésben Magyarországon tartózkodó bolgár és lengyel állampolgárok egészségügyi ellátásáról szóló 8/1957. (Eü K 5.) EüM számú utasítás. Az AIT (Alliance Internationale de Tourisme: Nemzetközi Idegenforgalmi Szövetség) hitellevelének fizetőeszközként való elfogadására továbbra is a 32.452/1963. (Eü K 10.) EüM számú hivatalos közleményben foglaltak az irányadók.

(2) A kijózanító szobába szállított külföldi állampolgár ápolása után felszámítandó térítési díjat az 1/1964. (VII. 30.) BM—EüM számú rendelet 6. §-ának (2) és (3) bekezdéseiben meghatározott díjtételeknek megfelelően kell megállapítani.

14. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. A rendelet hatálybalépésekor a fekvőbeteg-gyógyintézetben ápolt külföldi állampolgárokra a gyógyintézet elhagyásáig, illetőleg felgyógyulásukig a gyógyintézeti felvételükkor hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni.

Dr. Tóth Béla s. k.,
egészségügyi miniszterhelyettes

I. számú melléklet a 13/1970. (X. 28.) EüM számú rendelethez

A rendelet 4. §-ában meghatározott fizetőköteles betegek fekvőbeteg-gyógyintézeti betegellátási díjai a következők:

1. A napi ápolási díj mértéke az ápolás első 30 napjára:

a) az egyetemi klinikákon, továbbá a Budapest területén működő összes kórházakban, valamint az Egészségügyi Minisztérium közvetlen felügyelete alá tartozó fekvőbeteg-gyógyintézetekben	425,— Ft
b) a megyei és a városi tanácsok felügyelete alá tartozó fekvőbeteg-gyógyintézetekben, továbbá a Magyar Államvasutak által fenntartott fekvőbeteg-gyógyintézetekben, kivéve a Budapest területén működő fekvőbeteg-gyógyintézeteket	375,— Ft
c) a járási tanácsok felügyelete alá tartozó kórházakban, szülőotthonokban	325,— Ft

2. A napi ápolási díj mértéke az ápolás 31. napjától a 60. napjáig bezáróan:

az 1. *a)* pont alá tartozó kórházaknál	383,— Ft
az 1. *b)* pont alá tartozó kórházaknál	338,— Ft
az 1. *c)* pont alá tartozó kórházaknál	293,— Ft

3. A napi ápolási díj mértéke az ápolás 61. napjától kezdődően a kórházból való távozásig:

az 1. *a)* pont alá tartozó kórházaknál	340,— Ft
az 1. *b)* pont alá tartozó kórházaknál	300,— Ft
az 1. *c)* pont alá tartozó kórházaknál	260,— Ft

4. A fent meghatározott napi ápolási díjon kívül a kórházi felvétel első napján a gyógykezelésre jelentkező személy vizsgálati díjat is köteles fizetni. A vizsgálati díj a 3. *a)*—*c)* pontokban meghatározott összeg, amelyet az ápolás első napjára az ápolási díjjal együtt kell felszámítani.

II. számú melléklet a 13/1970. (X. 28.) EüM számú rendelethez

A rendelőintézetben ellátott külföldi fizetőköteles állampolgárok által fizetendő díjak:

I. Első szakorvosi vizsgálat díja	200,— Ft
Második és további szakorvosi rendelés	100,— Ft
II. Röntgen-díjak:	
Mellkas átvilágítás	100,— Ft
Gyomor-, bél-átvilágítás	200,— Ft
Beöntéses röntgen-vizsgálat	300,— Ft
Felvételek:	
film	
9 x 12	100,— Ft
13 x 18	120,— Ft
18 x 24	120, Ft
24 x 30	140,— Ft
30 x 40	140,— Ft
35 x 35	140,— Ft
papír	
9 x 12	90,— Ft
13 x 18	90,— Ft
15 x 40	100,— Ft
18 x 24	100,— Ft
III. Fizikai gyógykezelések:	
Histamin iontophoresis	60,— Ft
Rövidhullám-kezelés	60,— Ft
Gyógytorna, masszázs	60,— Ft
IV. Laboratóriumi vizsgálatok:	
Vizeletvizsgálat	40,— Ft
Vörösvérsejt-számolás és haemoglobin meghatározás	40,— Ft
Fehérvérsejt-számolás	40,— Ft
Qualitatív és quantitatív vérkép	60,— Ft
Vörösvérsejt-süllyedés	60,— Ft
Székletvizsgálat vérre	60,— Ft
Székletvizsgálat féregpetére	60,— Ft
Köpetvizsgálat	60,— Ft
Diastase vizsgálat	60,— Ft
Vércukorvizsgálat	80,— Ft
Egyéb hasonló munkaigényű vizsgálat	80,— Ft
V. EKG vizsgálat	120,— Ft

A megjelölt összegek a felhasznált anyagok díját is magukban foglalják.

III. számú melléklet a 13/1970.(X. 28.) EüM számú rendelethez

A fekvőbeteg-gyógyintézetek járóbeteg-ellátásán kezelt fizetőköteles külföldi állampolgárok által fizetendő díjak a következők:

I. csoportba tartozó ténykedések díja	40,— Ft
II. csoportba tartozó ténykedések díja	100,— Ft
III. csoportba tartozó ténykedések díja	200,— Ft
IV. csoportba tartozó ténykedések díja	300,— Ft
V. csoportba tartozó ténykedések díja	400,— Ft

Az egyes csoportokba tartozó orvosi ténykedéseket és a díjakkal kapcsolatos egyéb kérdéseket az 1/1960. (I. 6.) számú EüM rendelet II. számú melléklete tartalmazza.

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 1/1970. (XI. 18.) MNB számú

rendelkezése

a gazdálkodó szervek egymás közötti fizetéseinek biztosítékairól

A szocialista gazdálkodó szervek szerződéses kapcsolataiban keletkező fizetési kötelezettségek időben történő teljesítésének előmozdítása érdekében a bankok az eddig is alkalmazott fizetési biztosítékok lehetőségét szélesebb körre terjeszthetik ki, és lehetővé tehetik új biztosítéki módozatok alkalmazását is. E célból — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőképpen rendelkezem:

Általános szabályok

1. §.

(1) Az e rendelkezéssel szabályozott fizetési biztosítékok rendeltetése az, hogy a gazdálkodó szervek egymás közötti elszámolásaikban követeléseiket érvényesíthessék, illetve tartozásaikat időben megfizethessék.

(2) A rendelkezése hatálya kiterjed mindazokra a szocialista gazdálkodó szervekre (azok jogi személyiséggel rendelkező társulásaira is), amelyeknek a Magyar Nemzeti Banknál vagy a Magyar Beruházási Banknál, avagy az Országos Takarékpénztárnál (a továbbiakban együtt: bank) bankszámlájuk van.

2. §

(1) A fizetések biztosításának alkalmazható módját — ha jogszabály kivételt nem tesz [mint pl. a 2/1968. (IX. 19.) OT — PM számú rendelet] — a felek választják meg.

(2) A választható fizetési biztosítékok:

a) a bankgarancia,

b) a fedezetigazolás,

c) a gazdálkodó szervek kezességvállalása egymásért.

A bankgarancia

3. §

Garancia elvállalásával a bank — a pénzfizetésre kötelezett (a továbbiakban: kötelezett) kérésére — a jogosulttal szemben meghatározott időig érvényes nyilatkozattal arra kötelezi magát, hogy amennyiben a kötelezett fizetési kötelezettségét időben nem teljesíti, a jogosult felhívására, a garancialevélben meghatározott feltételek szerint, helyette fog fizetni.

4. §

(1) A bank garanciát hitelképes gazdálkodó szervekért vállal; a garanciavállalást viszontbiztosítékhoz is kötheti (pl. pénzeszközök elkülönítése, óvadék, más gazdálkodó szervek kezessége).

(2) Nem vállalhat a bank garanciát a jogszabály szerint bankhitelben nem részesíthető gazdálkodó szervekért, s nem nyújtható bankgarancia beruházással, valamint olyan eszközökkel kapcsolatos fizetési kötelezettségre, amelyekre — az erre vonatkozó szabályok szerint — bankhitel sem nyújtható.

5. §

(1) A felek megállapodhatnak abban, hogy a bank az esedékességet követően a garancia alapján milyen módon, illetve esetekben fizethet a kötelezett helyett:

a) minden további feltétel nélkül vagy

b) csak abban az esetben, ha a jogosult a garancialevélnek megfelelő okmányokat benyújtja, vagy pedig

c) ha a kötelezett meghatározott időn belül nem emel kifogást a fizetés ellen.

(2) A bank a megbízást csak akkor vállalhatja el, ha a kötelezett tudomásul veszi, hogy a bank a helyette megfizetett összeget haladéktalanul beszedi a kötelezett bankszámlájáról, fedezet hiánya esetén pedig a tartozásáért a rövidlejáratú hitelkamaton kívül az évi 6%-os késedelmi kamatot is érvényesíti [37/1967. (X. 12.) Korm. számú rendelet 10. § (3) bek.].

A fedezetigazolás

6. §

A fedezetigazolással a bank a kötelezett kérésére azt igazolja, hogy a kötelezett bankszámlakövetelésből, esetleg más eszközből vagy szabad hitelkeretéből a fedezetigazolásban meghatározott összeget, az abban megjelölt időpontig, a jogosult részére történő fizetés céljára elkülönítve (zárolva) rendelkezésre tartja.

7. §

(1) A fedezetigazolás alapjául szolgáló elkülönített összeg terhére a bank a felek megállapodásának megfelelő következő vagylagos feltételek esetén fizet:

a) ha a kötelezett előre hozzájárul — külön rendelkezés nélkül — a fizetéshez, vagy

b) ha a jogosult az előre meghatározott okmányokat benyújtja a bankhoz, vagy

c) ha a kötelezett a fizetési határidőn belül nem emel kifogást a fizetés ellen, vagy

d) ha a kötelezett kifejezetten rendelkezik a fizetés iránt.

(2) A kötelezett a fedezetigazolásra irányuló megbízásban a fizetés módját — a bank kívánságára — közölni köteles.

A gazdálkodó szervek kezességvállalása egymásért

8. §

(1) A gazdálkodó szerv bankszámlájáról történő fizetése biztosítható más gazdálkodó szerv kezességvállalásával (Ptk. 272—276. §) is.

(2) A kezességi szerződés feltételeit a felek szabadon állapítják meg.

(3) Ha a kezes a kezességi szerződés alapján a kötelezett helyett fizet, és az ebből eredő követelését a fizetéstől számított 30 napon belül a bíróságnál vagy a gazdasági döntőbizottságnál a kötelezettel szemben nem érvényesíti, ez tiltott hitelezésnek minősül [37/1967. (X. 12.) Korm. számú rendelet 5. § (1) bek.].

Vegyes rendelkezések

9. §

(1) A bankgarancia díja — a garancia időtartamától függően — évi 1,2%, de legalább a garantált összeg 0,5%-a.

(2) A fedezetigazolás díja egyszeri 0,5‰, de legalább 100 Ft.

10. §

(1) Ez a rendelkezés 1970. december 1-én lép hatályba, szabályait azonban csak a hatálybalépése után kiadott fedezetigazolásokra és nyújtott bankgaranciákra lehet alkalmazni.

(2) A 410/1967. MNB számú körlevél 24—26. pontja egyidejűleg hatályát veszti.

Dr. László Andor s. k.,
államtitkár.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

Közlemények

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI. Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI. 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

70.70831 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

XIX. (1970.) ÉVFOLYAM 20. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1970. DECEMBER 31.

TARTALOM

Személyi rész 223

Miniszteri rendeletek és utasítások

16/1970. (XI. 29.) MM — A levéltári anyag bejelentéséről, a védett levéltári anyagról és a szaklevéltárakról 223

17/1970. (XI. 29.) MM — A muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról intézkedő 2/1965. (I. 8.) MM sz. rendelet módosításáról 227

120/1970. (30.) Mü. M. — Külföldön munkát vállaló kutatók munkaviszonyával kapcsolatos kérdésekről 228

Közlemények

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezeti és működési szabályzata 229

A Budapesti Műszaki Egyetem pályázati hirdetménye 230

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázati hirdetménye 232

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 233

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 233

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGE AZ AKADÉMIA TAGJAINAK, ÉS VALAMENNYI TUDOMÁNYOS DOLGOZÓNAK BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 70. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül *Rédei László* kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete tudományos osztályvezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A művelődésügyi miniszter 16/1970. (XI. 29.) MM számú

rendelete

a levéltári anyag bejelentéséről, a védett levéltári anyagról és a szaklevéltárakról

A 30/1969. (IX. 2.) Korm. számú rendelet 2. §-ának (2) bekezdésében és 25. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Általános rendelkezések

1. §

A levéltári anyag védelméről és a levéltárakról szóló 1969. évi 27. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tvr.) védelme alá tartozó levéltári anyag számbavétele és nyilvántartása érdekében a jelen rendeletben szabályozott módon kell bejelentést tenni

a) a magánszemélyek tulajdonában vagy birtokában levő levéltári anyagról;

b) az állami szervek, szövetkezetek, társadalmi szervezetek és más jogi személyek birtokában levő levéltári anyagról.

2. §

(1) Levéltári anyagnak kell tekinteni e rendelet alkalmazásában minden olyan írott szöveget, számadatsort, térképet, tervrajzot és hangjegyet, [30/1969. (IX. 2.) Korm. számú rendelet — a továbbiakban: Vhr. —, 1. §], továbbá kép- és hangfelvételt, amely gazdasági, társadalmi, politikai, jogi, honvédelmi, tudományos, műszaki, művelődési vagy egyéb szempontból történeti értéket képvisel, ideértve a gépi adatfeldolgozás útján rögzített adatokat is. — Nem tekintendők levéltári anyagnak a megjelentetés szándékával készült könyvjellegű kéziratok.

(2) Kiterjed a bejelentési kötelezettség a magyar vonatkozású külföldi levéltári anyagról bármilyen technikai eljárással készült másolatokra (reprodukciókra) is. [Vhr. 2. § (3) bek.].

A személyi tulajdonban levő levéltári anyag bejelentése

3. §

(1) Minden magyar állampolgár, akinek tulajdonába (birtokába) olyan levéltári anyag kerül, melynek bejelentése még nem történt meg, köteles azt a megszerzéstől (birtokbavételtől) számított 30 napon belül bejelenteni.

(2) Akinek tulajdonában vagy birtokában olyan levéltári anyag van, amelyre a Vhr. 19. §-ának (2) bekezdése bejelentési kötelezettséget állapított meg, köteles a bejelentését 1971. évi június 30. napjáig a 4. §-ban előírt adatok közlésével kiegészíteni.

4. §

(1) A 3. §-ban meghatározott bejelentést a levéltári anyag tulajdonosa — vagy ha az anyag nem az ő birtokában van, annak birtokosa — köteles megtenni.

(2) A bejelentésnek a következő adatokra kell kiterjednie:

a) a tulajdonosnak (és ha az anyag nem az ő birtokában van, ezenfelül a birtokosnak) neve és pontos lakcíme;

b) az anyag őrzési helye (város, község, utca, házszám);

c) az anyagot kezelő személy (több személy esetén mindegyiküknek) neve, foglalkozása, esetleges szakképzettsége és lakáscíme;

d) az anyag rövid meghatározása, leírása;

e) az anyag elhelyezési körülményeinek pontos leírása;

f) az anyag szakszerű karbantartásával kapcsolatos esetleges kívánságok.

(3) A bejelentést a Művelődésügyi Minisztérium Levéltári Igazgatóságához (Budapest, I., Úri utca 54—56.) kell megtenni.

A személyi tulajdonban levő levéltári anyag védetté nyilvánítása; a védett levéltári anyag őrzése és kezelése

5. §

(1) A bejelentett levéltári anyag védetté nyilvánításának előkészítésében a levéltárak ügyviteli szabályzatában meghatározott módon a művelődésügyi miniszter által kijelölt levéltárak, valamint levéltári anyag gyűjtésére kijelölt más tudományos intézmények [Vhr. 18. § (1) bek.] (a továbbiakban: intézmények) is közreműködnek. A közreműködésre kijelölt levéltár és intézmény a bejelentést felülvizsgálja. Ennek során a levéltári anyagot a szükséghez képest a helyszínen megtekintheti, tanulmányozhatja és a bejelentőt további adatok szolgáltatására hívhatja fel.

(2) A területileg illetékes levéltár az (1) bekezdésben előírt intézkedésekre abban az esetben is jogosult, ha a Tvr. védelme alatt álló olyan levéltári anyagról szerez tudomást, amelynek bejelentését elmulasztották.

(3) A levéltár és intézmény a felülvizsgálat eredményéhez és a levéltári anyag jelentőségéhez képest javaslatot tesz a művelődésügyi miniszternek a levéltári anyag védetté nyilvánítására.

6. §

(1) A levéltári anyag védetté nyilvánítása tárgyában hozott határozat tartalmazza a védetté nyilvánított levéltári anyag tulajdonosának (birtokosának — a továbbiakban: tulajdonos) nevét és címét, az őrzés helyét, az anyag elhelyezése, rendezése és kezelése tekintetében követendő eljárást, a tulajdonosváltozással kapcsolatos bejelentési kötelezettségre való utalást, valamint megjelöli az anyag nyilvántartására és felügyeletére illetékes levéltárat vagy intézményt.

(2) A védetté nyilvánító határozat egy-egy példányát meg kell küldeni az anyag tulajdonosának, valamint a nyilvántartásra és felügyeletre kijelölt levéltárnak vagy intézménynek, és ha a feladatokra a határozat szerint nem a területileg illetékes levéltár kapna megbízást — úgy az utóbbinak is. A határozathoz mellékelni kell a levéltári anyag felsorolását tartalmazó iratjegyzék egy-egy, a védettséget kimondó záradékkal ellátott példányát is.

(3) Ha a bejelentett iratanyag, kép- vagy hangfelvétel jelentősége nem indokolja a védetté nyilvánítást, a művelődésügyi miniszter a bejelentőt (javaslattevőt), valamint a területileg illetékes levéltárat arról írásban értesíti.

7. §

(1) A felügyeletet gyakorló levéltár és intézmény a védett levéltári anyag elhelyezési, őrzési és kezelési módját az őrzés helyén, a szükséghez képest a tulajdonos előzetes értesítése mellett ellenőrizheti, azzal kapcsolatban a tulajdonostól adatok szolgáltatását kérheti, továbbá arról reprodukciókat készíthet, és egyes darabjait azok azonosítására alkalmas jelzettel láthatja el.

(2) A védett levéltári anyag tulajdonosa — a 3. §-ban szabályozott bejelentéstől függetlenül — minden év március 31. napjáig a felügyeletet gyakorló levéltárnak vagy intézménynek bejelentést tesz az anyag előző évi beszerzésből származó esetleges gyarapodásáról. A védettség a bejelentés ténye által a gyarapodásra is kiterjed.

(3) A védett levéltári anyag őrzési helyének vagy kezelési módjának megváltoztatását a tulajdonos a felügyeletet gyakorló levéltárnak (intézménynek) nyolc napon belül bejelenti. A védett levéltári anyag állagában bekövetkezett rongálódás, pusztulás vagy az anyagot közvetlenül fenyegető veszély esetén haladéktalanul bejelentést kell tenni.

8. §

Védett levéltári anyagon restaurálási és konzerválási munkákat csak a felügyeletet gyakorló levéltár vagy intézmény engedélyével és a levéltárak által is alkalmazott módon lehet végezni. Az engedély kérésekor meg kell jelölni a tervezett munka jellegét és azt, hogy a munkát a tulajdonos kivel szándékozik elvégeztetni.

9. §

(1) A védett levéltári anyag tulajdonosa, a Tvr. 14. § (2) bekezdésében meghatározott esetet kivéve, köteles biztosítani az anyag hozzáférhetőségét tudományos kutatás céljára. Ennek érdekében a felügyeletet gyakorló levéltárral vagy intézménnyel, valamint a területileg illetékes levéltárral a védetté nyilvánítást közlő határozat kézhezvételétől számított 1 hónapon belül írásban közli azt, hogy a kutatók az anyagot rendszeresen mikor és mennyi ideig használhatják. A tulajdonos nem kötelezhető arra, hogy a fenti nyilatkozatban foglalt időn kívül az anyagot a kutatók rendelkezésére bocsássa. Ha azonban az anyag használatára rendszeresen nem kíván időpontokat kijelölni, azt kell írásban vállalnia, hogy kutatási igény esetenkénti írásbeli bejelentésére a kutató számára munkájához méltányos munkaidőt biztosít. A bejelentést a levéltár és intézmény nyilvántartja, erről a Levéltári Igazgatóságot is értesíti, és a hozzá forduló, az anyagban kutatni kívánó személyeket erről tájékoztatja. A kutatási lehetőség bármilyen módosítását vagy időleges szüneteltetését a tulajdonos tartozik az illetékes levéltáraknak és intézményeknek bejelenteni.

(2) A bejelentett vagy kölcsönös megállapodás következményeképpen megállapított kutatási időben a tulajdonos köteles a kutató számára a kutatás munkalehetőségét biztosítani.

(3) Annak megállapítása érdekében, hogy a védett levéltári anyagban folytatni kívánt kutatás tudományos kutatásnak tekinthető-e, a tulajdonos megkívánhatja valamely levéltár vagy más tudományos intézmény írásos ajánlását; a felügyeletet gyakorló levéltár vagy intézmény, vagy a területileg illetékes levéltár ajánlásával rendelkező kutató számára a kutatást engedélyezni köteles.

(4) A levéltár és intézmény kutatási ajánlást csak abban az esetben adhat, ha meggyőződött arról, hogy a kutató az anyagban közérdekű tudományos célú kutatást kíván végezni.

(5) Az ajánlással nem rendelkező kutatónak a tulajdonos a védett levéltári anyagban való kutatást nem köteles engedélyezni. A kutatás engedélyezését a tulajdonos ajánlás esetén is megtagadhatja, ha a védett levéltári anyagról valamely levéltárban kutatható reprodukció (film) áll rendelkezésre.

(6) Védett iratanyag hozzáférhetősége körül támadt vitában bármely fél a területileg illetékes levéltárnál vagy a felügyeletet gyakorló levéltárnál vagy intézménynél panaszt nyújthat be. A panaszt a levéltár vagy intézmény véleményes jelentésével együtt a művelődésügyi miniszternek terjeszti fel.

10. §

(1) Ha a tulajdonos a védett levéltári anyag biztonságos megőrzéséről és karbantartásáról, valamint megfelelő tárolásáról nem gondoskodik, a felügyeletet gyakorló levéltár (intézmény) igazgatója őt e hiányosságok megszüntetésére felszólíthatja.

(2) Ha a tulajdonos a hiányosságok megszüntetéséről a felszólítás ellenére nem gondoskodik, a felügyeletet gyakorló levéltár (intézmény) javaslatot tesz a művelődésügyi miniszternek a védett levéltári anyag általános levéltárban történő elhelyezésére és a szükséges karbantartási, konzerválási, restaurálási munkák elvégzésének elrendelésére.

(3) Az anyag beszállításáról az őrzésre kijelölt levéltár gondoskodik. Ha a tulajdonos a beszállítást megakadályozza, a levéltár erről a művelődésügyi miniszternek jelentést tesz.

(4) A levéltári elhelyezés feloldható akkor, ha az azt szükségessé tevő hiányosságok megszüntetéséről a tulajdonos gondoskodott.

11. §

(1) Védett levéltári anyagnak az ország területéről való kivitelére az engedélyt a felügyeletet

gyakorló levéltár vagy intézmény útján kell a művelődésügyi minisztertől kérni. Ideiglenes kivitelre szóló engedélyben a miniszter a kivitel időtartamát is megállapítja.

(2) A miniszter a kiviteli engedélyt a levéltár vagy intézmény útján kézbesíti, amely csak abban az esetben adhatja ki az érdekeltnek, ha az a kivitelre engedélyezett levéltári anyag filmrevételéről gondoskodott és a filmfelvételeket a levéltárnak vagy az intézménynek átadta.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott engedély a tervszerű devizagazdálkodással kapcsolatos szabályokról szóló 1950. évi 30. számú tvr. 35. §-ának (1) bekezdésében előírt engedély megszerzésének kötelezettségét nem érinti.

12. §

(1) A védett levéltári anyagnak csereszerződés útján történő elidegenítéséhez, valamint a személyi tulajdonban levő védett levéltári anyagra vonatkozó ajándékozási szerződéshez a művelődésügyi miniszter jóváhagyását a felügyeletet gyakorló levéltár vagy intézmény útján kell kérni. A jóváhagyás nem érinti az 1950. évi 30. számú tvr. értelmében esetleges szükséges devizahatósági engedély megszerzésének kötelezettségét.

(2) Ha a levéltári anyag elidegenítése kapcsán a művelődésügyi miniszter a Vhr. 23. § (3) bekezdése alapján filmmásolat készítését rendeli el, a tulajdonos köteles filmrevétel céljából az anyagot a kijelölt levéltárnak a művelődésügyi miniszter által megállapított időtartamra rendelkezésére bocsátani.

13. §

(1) Ha a védett levéltári anyagot tulajdonosa ellenérték fejében kívánja elidegeníteni, erre irányuló szándékát az elővásárlási jog [Tvr. 17. § (3) bek.] gyakorlása céljából köteles a felügyeletet gyakorló levéltárnak vagy intézménynek bejelenteni, amely a bejelentést javaslatával együtt 3 napon belül felterjeszti a művelődésügyi miniszterhez.

(2) A bejelentésben fel kell tüntetni a levéltári anyagot megszerezni kívánó személy nevét, foglalkozását és lakcímét, továbbá a felajánlott ellenérték összegét.

(3) Védett levéltári anyagra elrendelt árverésről az azt elrendelő szerv köteles a művelődésügyi minisztert az elővásárlási jog gyakorlása céljából értesíteni. Az árverési hirdetményben az anyag védett jellegét fel kell tüntetni.

14. §

Védett levéltári anyagnak bírósági vagy államigazgatási eljárás során történt zár alá vételét (foglalás, bűnügyi zárlat, zálogolás stb.), valamint ilyen anyagnak bírósági határozattal vagy hatósági intézkedés alapján bekövetkezett állami tulajdonba jutását az azt elrendelő szerv a rendelkezéssel egyidejűleg a kezelő szerv kijelölése céljából [Vhr. 21. § (2) bek.] a művelődésügyi miniszternek tartozik bejelenteni.

Állami szervek, szövetkezetek, társadalmi szervezetek és más jogi személyek birtokában levő levéltári anyag számbavétele és kezelése

15. §

(1) A múzeumok, könyvtárak, kutatóintézetek, felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: tudományos intézmények) — a Vhr. 18. §-ának (2) bekezdésében meghatározott bejelentést megelőzően — 1971. évi március 31. napjáig az általuk eddig gyűjtött és őrzött levéltári anyagról a művelődésügyi minisztert az alábbi adatok közlésével kötelesek tájékoztatni.

Az őrizetükben levő levéltári anyagot alkotó minden egyes

— szervesen létrejött irat- (kép-, hangszalag- stb.) együttesnek, illetőleg

— irat- (kép-, hangszalag- stb.) gyűjteménynek

a) címe;

b) hozzávetőleges évköre;

c) legalább hozzávetőleges terjedelme.

(2) Az (1) bekezdés értelmezésénél

a) szervesen létrejöttnek kell tekinteni minden olyan együttest, amely egyazon szerv vagy személy tevékenysége során létrejött levéltári anyagot fog össze és melyet az intézmény jelenleg is ilyenként őriz és kezel;

b) gyűjteménynek kell tekinteni minden olyan együttest, amely több különböző szerv vagy személy tevékenységéből származó levéltári anyagokat tárgyi vagy formai alapon egyetlen együttesbe fog össze és melyet az intézmény jelenleg is ilyenként őriz és kezel.

(3) Az adatszolgáltatásba foglalt minden olyan szerves együttesnél vagy gyűjteménynél, amely egészében vagy részben irattári eredetű, és mint ilyen a Vhr. 18. § (2) bekezdésében meghatározott átadási kötelezettség szempontjából számításba jöhet, erre a körülményre a (2) bekezdésben meghatározott adatok mellé írt „irattári", illetőleg „részben irattári" megjelöléssel utalni kell.

(4) Az adatszolgáltatás során felmerülő kérdésben az intézmény megkeresésére a Levéltári Igazgatóság tájékoztatást ad.

(5) Nem terjed ki az adatszolgáltatási, valamint a Vhr. 18. §-ának (2) bekezdésében szabályozott átadási kötelezettség az intézmény saját működésével kapcsolatban keletkezett és rendeltetésszerűen még a saját irattárába, ügyviteli adattárába, illetőleg ügyviteli kép- és hangfelvétel tárába tartozó levéltári anyagra.

(6) Az adatszolgáltatás során közölni kell azt is, hogy az intézmény a jövőben is kíván-e foglalkozni levéltári anyag gyűjtésével [Vhr. 18. § (1) bek.].

(7) Hálózati szervezetben működő intézmények esetén az adatok közlését az egész hálózatról ösz-

szegyűjtve, de az adatokat az egyes tagintézmények szerint csoportosítva kell megtenni.

16. §

(1) Az állami szervek, szövetkezetek, társadalmi szervezetek és más jogi személyek — ide nem értve a levéltárakat és a 15. §-ban meghatározott más tudományos intézményeket — birtokában levő levéltári anyagról a bejelentést a 3—4. §-ban foglalt rendelkezések értelemszerű alkalmazásával a levéltári anyag kezelő szerve köteles megtenni.

(2) Nem terjed ki a bejelentési kötelezettség arra a levéltári anyagra, amely a szerv (jogi személy) működésével kapcsolatban keletkezett, és rendeltetésszerűen még annak irattáraiba, ügyviteli adattárába, illetőleg ügyviteli kép- és hangfelvétel tárába tartozik.

(3) A 3. § (1)—(3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség kiterjed az állami kereskedelmi szervekre is, az általuk átvett irat-, kép- és hanganyag, valamint gépi feldolgozás eredményeit rögzítő adathordozók vonatkozásában, kivéve azt a szabályszerűen kiselejtezett és hulladékként értékesítésre kerülő anyagot, amelyet a kereskedelmi szerv a levéltár által az anyag levéltári szempontból értéktelen voltát igazoló záradékkal ellátott jegyzőkönyv alapján vesz át.

A szaklevéltárak

17. §

(1) A szaklevéltár létesítésére [Tvr. 10. § (2) bek.] irányuló kérelmet a levéltárat fenntartani kívánó

a) minisztériumok és országos hatáskörű szervek közvetlenül;

b) más szervek a főfelügyeletüket ellátó szervek útján nyújtják be a Művelődésügyi Minisztériumhoz [Vhr. 7. § (1) bek.].

(2) A szaklevéltár létesítésére irányuló kérelemben részletesen nyilatkozni kell:

a) a levéltári anyag mennyiségéről és jellegéről;

b) a levéltár tervezett gyűjtőköréről;

c) a szaklevéltár létesítésének esetleges különleges indokairól;

d) arról, hogy a fenntartó a levéltár rendeltetésszerű működésének folyamatos biztosításához szükséges — a Tvr. 6. §-ában, valamint a Vhr. 11. és 13. §-ában meghatározott — feltételeket miként biztosítja.

(3) Fióklevéltár létesítéséhez a művelődésügyi miniszter külön hozzájárulása szükséges.

18. §

A szaklevéltár létesítésére vonatkozó engedélyben a művelődésügyi miniszter kijelöli azokat a szerveket, amelyek iratainak átvételére a szaklevéltár jogosult.

19. §

Ha a művelődésügyi miniszter ágazati felügyeleti hatáskörében azt állapítja meg, hogy a társadalmi szerv, szövetkezet vagy más jogi személy nem biztosítja a szaklevéltár levéltári anyagának épségben való fennmaradásához, illetőleg a levéltár rendeltetésszerű működéséhez szükséges személyi és dologi feltételeket, a Tvr. 16. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazásával elrendeli a szaklevéltár megszüntetését, valamint a levéltári anyagnak a gyűjtőkörileg illetékes általános levéltár kezelésébe való vételét.

Záró rendelkezések

20. §

(1) Az állami szervek 1938. január 1. napja után keletkezett, levéltári őrizetbe adott irattári anyagának egyes — tárgykör szerint meghatározott — csoportjaiban a felügyeletet gyakorló miniszter a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben a kutatást teljesen megtilthatja vagy külön engedélyhez kötheti [Vhr. 7. § (4) bek.]. A korlátozás határozott vagy határozatlan időre szólhat, s kiterjedhet a vonatkozó tárgykör által meghatározott anyagcsoport 1938. január 1. előtt keletkezett irataira is.

(2) Az (1) bekezdés alapján elrendelt korlátozást az e rendelet hatálybalépése előtt levéltári őrizetbe adott irattári anyaggal kapcsolatban 1971. évi június hó 30. napjáig, a jövőbeni átadásra kerülő irattári anyaggal kapcsolatban pedig az átadással egyidejűleg kell az iratokat átvevő levéltárral közölni.

21. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Orbán László s. k.,
a művelődésügyi miniszter
első helyettese

A művelődésügyi miniszter 17/1970. (XI. 29.) MM számú

rendelete

a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról intézkedő 2/1965. (I. 8.) MM számú rendelet módosításáról

A muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. számú törvényerejű rendelet 21. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §

A 2/1965. (I. 8.) MM számú rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 15. §-a helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„15. §. (1) Gyűjtőkörük tárgya és tevékenységük jellege szerint a múzeumok:

a) országos múzeumok (Tvr. 5. §),
b) országos gyűjtőkörű egyéb múzeumok,
c) megyei múzeumok (Tvr. 6. §),
d) tájmúzeumok,
e) helytörténeti múzeumok.

(2) Az országos gyűjtőkörű egyéb múzeumok tevékenysége valamely különleges szakszempontra tekintettel megállapított anyag (pl. termelési ág, bélyeg, zene, sport stb.) gyűjtésére, feldolgozására és ismertetésére terjed ki.

(3) A megyei múzeumok, tájmúzeumok és helytörténeti múzeumok egy-egy meghatározott területre, illetőleg tájegységre vonatkozó muzeális anyag gyűjtésével, feldolgozásával és ismertetésével foglalkoznak.

(4) A megyei múzeumok — az előző bekezdésben foglalt tevékenységükön felül — tudományos, népművelési és gazdasági szempontból a művelődésügyi miniszter által meghatározott körben segítik és összehangolják a megye területén működő, a tanácsok által fenntartott többi múzeumok és muzeális közgyűjtemények (megyei múzeumi hálózat) tevékenységét is. A megyei múzeumi hálózat, mint egységes múzeumi szervezet, a megyei tanács végrehajtó bizottsága művelődésügyi osztályának közvetlen irányítása és felügyelete alá tartozik."

2. §

A Vhr. 17. §-ának (1)—(4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(1) A 16. §-ban megjelölt muzeális közgyűjtemények anyaguk és tevékenységük jellegének megfelelően:

a) muzeális emlékhelyek (emlékmúzeumok, emlékházak és emlékszobák),
b) helytörténeti gyűjtemények,
c) üzemi gyűjtemények,
d) szakgyűjtemények.

(2) A muzeális emlékhelyek valamely kimagasló jelentőségű személyhez, vagy történelmi eseményhez fűződő emlékanyagot őriznek és mutatnak be. A muzeális emlékhelyekre vonatkozó részletesebb szabályokat a művelődésügyi miniszter utasításban állapítja meg.

(3) Helytörténeti gyűjteményen egy adott helység történetével összefüggő emlékanyagot kell érteni.

(4) Az üzemi gyűjtemény valamely vállalat vagy szövetkezet által létrehozott, az üzem történetével és fejlődésével kapcsolatos muzeális gyűjtemény."

3. §

A Vhr. 21. §-ának (2) bekezdése az alábbi mondattal egészül ki:

„Az ilyen gyűjtemény nyilvánosan csak abban az esetben mutatható be, ha erre a megyei, megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának művelődésügyi osztálya, Budapesten a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának Népművelési Főosztálya engedélyt adott."

4. §

A Vhr. 59. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(1) Kiviteli bizonylat kiállításáért 100 Ft becsértékig 5 Ft, 101—500 Ft becsértékig 10 Ft, 500 Ft becsértéken felül a becsérték 2%-ának megfelelő összegű szemledíjat kell a múzeum pénztárába befizetni. Ha azonban a műtárgyat alkotója kiállításon való bemutatás céljából kívánja külföldre kivinni, a fizetendő szemledíj — a becsértéktől függetlenül — tárgyanként 5 Ft."

5. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Orbán László s. k.,
a művelődésügyi miniszter
első helyettese

A munkaügyi miniszter 120/1970. (30.) MüM számú

utasítása

a külföldön munkát vállaló kutatók munkaviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről

A pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbiakat rendelem:

1. Ennek az utasításnak a hatálya arra a tudományos kutatóra — ideértve a felsőoktatási intézmények oktatóit is — terjed ki, aki szakmai ismereteinek bővítése, illetőleg tapasztalatcsere céljából az erre feljogosított szervtől magánkezdeményezése alapján kapott külföldi munkavállalásra engedélyt.

2. Az 1. pontban említett tudományos kutató részére csak fizetésnélküli szabadság engedélyezhető.

3. A külföldi munkavállalást engedélyező miniszter rubel elszámolás alá tartozó területre történő kiutazás esetében kivételesen engedélyezheti, hogy a tudományos kutató részére a vállalat a fizetés nélküli szabadság tartamára térítést adjon. Ennek felső határa a kutató kiutazást megelőző átlagkeresete.

4. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Lázár György s. k.,
miniszter

Közlemények

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezeti és működési szabályzata

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetét és működését az alábbiakban szabályozom:

Feladata, szervezete

1. A Szerzői Jogi Szakértő Testület (a továbbiakban: Testület) a művelődésügyi miniszter felügyelete alatt álló, a szerzői jog kérdéseiben szakvélemény nyilvánítására hivatott szervezet, amelynek elnökét, elnökhelyettesét és tagjait a művelődésügyi miniszter meghatározott időre nevezi ki.

Székhelye: Budapest. Címe: Budapest VII., Nyár utca 6. szám. Hivatalos pecsétje: a Magyar Népköztársaság címere „Szerzői Jogi Szakértő Testület, Budapest", körirattal.

2. A Testület szakvéleményt ad:

a) a bíróságok és más hatóságok megkeresésére az előttük felmerült szerzői jogi vagy a szerzői joggal kapcsolatban álló jogvitás ügyekben, továbbá

b) az érdekeltek kérelmére peren kívül is véleményt nyilváníthat a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

3. A Testület élén elnök áll. Az elnök vezeti, irányítja a Testületet és képviseli külső szervek előtt. Az elnök feladatait — távolléte vagy akadályoztatása esetén, illetőleg az elnök megbízása alapján — elnökhelyettes látja el.

4. Az elnök, az elnökhelyettes és a művelődésügyi miniszter által kinevezett elnökségi tagok a Testület elnökségét alkotják.

Az elnökség az elnök előterjesztése alapján évenként értékeli a Testület tevékenységét, amelyről a művelődésügyi minisztert tájékoztatja.

5. A Testület ügyvitelét a Szerzői Jogvédő Hivatal látja el.

Az ügyvitel irányítását a Szerzői Jogvédő Hivatal állományába tartozó és a Hivatal igazgatója által — a Testület elnökével egyetértésben — kijelölt titkár végzi.

Működése

6. A Testület a szakvéleményt a megkereső hatóság részére 60 napon belül köteles megadni.

7. A Testület szakvéleményét általában három, bonyolult ügyekben öttagú tanácsban alakítja ki.

A tanács elnökét és tagjait, illetve az ügy előadó tagját — a vitás ügyben véleményadásra kellő szakismerettel bíró tagok közül — a Testület elnöke jelöli ki azzal, hogy a tanács egy tagja jogi képesítésű legyen.

8. A tanácsban nem lehet kijelölni, illetve abban nem járhat el, akivel szemben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 178. §-a (1) bekezdésében meghatározott kizáró ok áll fenn.

A Testület hivatalból ügyel arra, hogy kizárt szakértő a szakvélemény nyilvánításában ne vegyen részt. A kizárási okot a szakértő köteles bejelenteni. Ha a kijelölt szakértővel szemben kizárási ok merül fel, az elnök más szakértőt jelöl ki.

9. A tanács határozatképességéhez az elnök, a tagok és a jegyzőkönyvvezető jelenléte szükséges.

10. A tanács ülései nem nyilvánosak. Az ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

11. A tanács előtt az ügy előadó tagja ismerteti a Testülethez érkezett megkeresést, a rendelkezésre álló és a szakvélemény kialakításához szükséges iratokat, valamint előadói javaslatát.

A tanács szakvéleményét általában a rendelkezésére álló adatok alakítják ki, szükség esetén azonban felvilágosítást, adatokat kérhet a megkereső hatóságtól vagy más szervtől, illetőleg a felektől.

12. Az ismertetés után az elnök az előadói javaslatot vitára bocsátja. A vitában a tanács minden tagja véleményt nyilváníthat és indítványt tehet.

13. A vita után a tanács szavazattöbbséggel alakítja ki szakvéleményét.

A szavazás nyíltan történik, először a tagok, utoljára az elnök szavaz.

A kisebbségben maradt jogosult különvéleményét jegyzőkönyvbe foglaltatni.

14. A jegyzőkönyv tartalmazza az ülés napját, a tanács elnökének, tagjainak nevét, az ügy rövid leírását, az előadói javaslatot, a szavazás eredményét, az esetleges különvéleményt és a kialakított szakvélemény szó szerinti szövegét.

A jegyzőkönyvet az előadó tanácstag és a tanács elnöke hitelesíti.

15. A szakvéleményt, valamint a rendelkezésre bocsátott iratokat a Testület elnöke a tanács ülését követően a megkeresőnek haladéktalanul megküldi.

16. A titkár a Testület ügyvitelének ellátása során: nyilvántartja a beérkező megkereséseket, a személyre szóló hatósági idézéseket; az elnök részére ezekről tájékoztatást ad; átadja az iratokat az előadó tanácstagnak; továbbítja a hatóságtól érkezett, személyre szóló idézéseket; értesíti az eljáró tanács elnökét és tagjait az ülések kitűzött időpontjáról; gondoskodik az ülések megtartásának személyi és tárgyi feltételeiről (jegyzőkönyvvezető, helyiség stb.); végzi a működéssel kapcsolatos egyéb adminisztrációs feladatokat.

17. A Testület szakértői véleményéért:

a) a bíróságok, a hatóságok megkeresése esetén az igazságügyi szakértőkre vonatkozó jogszabályokban megállapított díjat,

b) az érdekeltek kérelmére adott szakvélemény után pedig a Testület elnöke által megállapított díjat jogosult felszámítani.

18. A testület elnökét, elnökhelyettesét és tagjait a művelődésügyi miniszter által megállapított tiszteletdíj, illetve költségtérítés illeti meg.

19. A Testület ügyviteli és iratkezelési szabályait az elnök állapítja meg.

Dr. Simó Jenő s. k.,
miniszterhelyettes

A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM

pályázatot hirdet egyetemi tanári és egyetemi docensi állásokra

A meghirdetett állásokra kinevezendő oktatóknak több éves szakmai oktatási és ipari gyakorlattal, a beosztáshoz szükséges képesítéssel, valamint a kiírásnak megfelelően tudományos fokozattal kell rendelkezniük.

Vezető oktatói szinten részt kell venniük a tanszéken folyó eszmei, politikai, nevelő tevékenységben, és rendelkezniük kell az ehhez szükséges ideológiai világnézeti felkészültséggel.

A kinevezendő oktatók részletes feladatait az oktató-nevelő és tudományos munkára vonatkozóan a tanszékvezető határozza meg.

A pályázattal kapcsolatos részletes tudnivalókat a Művelődésügyi Közlöny 1970. évi 6. száma tartalmazza.

Pályázati határidő: 1971. február 10.

ÉPÍTŐMÉRNÖKI KARON:

A Fotogrammetria Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata lesz a Fotogrammetria című tantárgy előadása a földmérőmérnöki szak levelező tagozatán, ugyanezen tantárgy gyakorlatainak vezetése a nappali tagozaton, részvétel a Tanszék oktató-nevelő és tudományos munkájában és a tanszékvezető által meghatározott egyéb feladatok ellátásában.

A pályázónak több éves szakmai és oktatói gyakorlattal, valamint tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A Magasépítési Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata előadások tartása az Épülettervezés tantárgyból, elsősorban a hagyományos szerkezettel készülő épületobjektumokkal kapcsolatos fejezetekből, az épületszerkezetek és a tervezés komplex egységeinek kifejezésre juttatásával. Feladata a rajztermi gyakorlati munkák megszervezése és irányítása a Tanszék mindkét tárgyából.

A pályázónak több éves oktatási és szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.

Az Útépítési Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata elsősorban a közutak tervezésének, a városi közlekedés fejlesztésének és az elektronikus számítógépek közúti alkalmazásának művelése és oktatása, valamint a tervezési és építési- technológiai gyakorlati oktatás segítése, a Tanszék egyéb irányú összes feladataiban való részvétel mellett.

A pályázónak több éves szakmai gyakorlattal és tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A Vasbetonszerkezetek Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata lesz a nappali tagozat szerkezetépítőmérnöki szakán a Faszerkezetek című tantárgy, valamint a közlekedésépítőmérnöki szakán a Vasbetonszerkezetek című tantárgy előadásainak megtartása, illetve gyakorlatainak irányítása, részvétel a Tanszék oktató-nevelő és tudományos munkájában.

A pályázónak több éves szakmai gyakorlattal és tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

GÉPÉSZMÉRNÖKI KARON:

A Hőenergetika Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető időszakos helyettesítése a Műszaki hőtan és Hőenergetika előadásokban, önálló kötelezően választható előadások tartása a hővezetés, az oldatok termodinamikája, valamint az ipari hőenergetika néhány témakörében. Feladata továbbá a diplomatervezés és a diplomatervezési gyakorlatok szervezése és irányítása. A Tanszéken dolgozó aspiránsok és tudományos diákkörök munkájának szervezése és részbeni irányítása.

A pályázónak rendelkeznie kell a műszaki tudományok kandidátusi fokozatával, legalább 10 éves oktatói gyakorlattal, tudományos és ipari alkalmazott kutatási gyakorlattal a hőtechnika és hőenergetika területén.

A Kalorikus Gépek Tanszéken 1 egyetemi tanári állásra

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a tüzeléstechnika tudományterületének aktív művelése; a gőzkazánok és tüzeléstechnika témakör oktatása; előadások tartása; korszerű jegyzetek, tankönyv megírása; a gyakorlati oktatás megszervezése és vezetése; a tanszékvezető irányítása mellett a Tanszék egyéb irányú tevékenységében való közreműködés.

A kinevezendő egyetemi tanárnak akadémiai tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KARON:

A Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszéken 1 egyetemi tanári állásra

A kinevezendő egyetemi tanár feladata előadások tartása a Tanszék egyes tárgyaiból, a diplomatervek és a komplex évfolyamtervek konzultálása, a Tanszék oktató-nevelő munkájában előadói és vezetői szinten való részvétel, a Tanszéken folyó tudományos kutatómunkában vezetői szinten való részvétel.

A pályázónak rendelkeznie kell építészmérnöki (esetleg építőmérnöki) oklevéllel; tudományos fokozattal; széles körű, a tartószerkezetek témakörét átfogó statikus tervezői vagy kutatói gyakorlattal; felsőoktatási gyakorlattal.

Az Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszéken 1 egyetemi tanári állásra

A kinevezendő egyetemi tanár feladata előadások tartása a Tanszék egyes tárgyaiból, a diplomatervek és a komplex évfolyamtervek konzultálása, a Tanszék oktató-nevelő munkájában előadói és vezetői szinten való részvétel, a Tanszéken folyó tudományos és tervezői munkában vezetői szinten való részvétel.

A pályázónak rendelkeznie kell építészmérnöki oklevéllel, tudományos fokozattal, széles körű, elismert tervezői gyakorlattal, felsőoktatási gyakorlattal.

Az Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a Tanszék tárgyainak oktatásában való részvétel; a nappali és esti tagozaton, valamint a szakmérnökképzésben egyes fejezetek előadása és tervezési gyakorlatok vezetése. Részt kell vennie a Tanszéken folyó jegyzet-, tankönyvírási és tudományos kutatómunkában, továbbá a beosztott oktatók irányításában is.

Pályázhatnak azok az építészmérnöki oklevéllel rendelkező szakemberek, akik az ipari és mezőgazdasági építészet szakterületén önálló több éves elismert gyakorlattal, tudományos munkássággal és lehetőleg hosszabb oktatási gyakorlattal rendelkeznek.

A Középülettervezési Tanszéken 2 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docensek feladata a Tanszék tárgyainak oktatásában való részvétel, a nappali és esti tagozaton egyes fejezetek előadása és tervezési gyakorlatok vezetése. Részt kell venniük a Tanszéken folyó jegyzet-, tankönyvírási és tudományos kutató munkában, továbbá a beosztott oktatók irányításában is.

A pályázóknak rendelkezniük kell több éves épülettervezési gyakorlattal, művészi alkotókészséggel, jártassággal az épületszerkezettervezés terén, építészeti munkásságukat bizonyító eredményekkel (és legalább hazai elismeréssel).

VEGYÉSZMÉRNÖKI KAR:

A Fizikai Kémia Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a laboratóriumi gyakorlatok irányítása és egy szabadon választható kötelező tantárgy előadása, kutatómunkáját tekintve kisebb kutatócsoport munkájának irányítása.

A pályázónak a tudományok kandidátusa fokozattal kell rendelkeznie; és kívánatos az elismert tudományos tevékenység és az iparral kialakított tudományos együttműködése.

A Kémiai Technológia Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető irányítása mellett az Általános kémiai technológia és a Kémiai technológia című tantárgyak előadásaiban részt venni; a gépészmérnök hallgatók laboratóriumi gyakorlatait, valamint a vegyészmérnök hallgatók diplomamunkáit irányítani; a tanszéki kutatómunkában tevékenyen közreműködni; és tanszéki csoportot vezetni.

A pályázónak a tudományok kandidátusa fokozattal kell rendelkeznie; és kívánatos, hogy hosszabb oktató, kutató és ipari gyakorlata legyen.

A Mezőgazdasági Kémiai Technológia Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a Karon a mezőgazdasági iparokkal kapcsolatos elméleti és technológiai előadások és gyakorlatok tartása; ennek és a biológiai ipari műveletek előadásainak korszerűsítésében, állandó továbbfejlesztésében való részvétel; a Tanszék izotóptechnikai gyakorlatainak irányítása, továbbfejlesztése és vezetése; a Tanszék poliszaharid- és ezzel kapcsolatos elméleti és ipari enzimológiai kutatásokkal foglalkozó csoportjának irányítása; a Tanszék kutatási tématerületeinek megfelelő szintű koordinálása.

A pályázóval szembeni szakmai követelmények: a kémiai tudományok kandidátusa fokozat, hosszú oktatási gyakorlat és megfelelő nyelvtudás.

A Műanyag és Gumiipari Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a tanszékvezető segítése az oktató-nevelő és tudományos munkában, szükség esetén előadás tartása a Tanszék által oktatott tantárgyakból, diplomamunkák és egyetemi doktori dolgozatok szakmai irányítása, a Polimerek fizikája című új tantárgy anyagának kidolgozása és szükség esetén előadása.

A pályázóval szembeni szakmai követelmény: vegyészmérnöki oklevél és kandidátusi fokozat, kellő tapasztalat a műanyag kémia és technológia oktatása területén, valamint önálló tudományos tevékenység és ennek eredményeit tükröző szakirodalmi tevékenység a makromolekuláris kémia és technológia tárgykörében; előnyös legalább két idegen nyelv aktív ismerete.

VILLAMOSMÉRNÖKI KAR:

Az Elméleti Villamosságtan Tanszéken 1 egyetemi tanári állásra

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a Villamosságtan és az Elméleti Villamosságtan című tantárgyak oktatása, az új tematikák és programok összeállítása, a gyakorlatok irányítása, továbbá a Tanszék egy munkacsoportjának pedagógiai és tudományos irányítása.

Szükséges, hogy a pályázó oktatási, nevelési gyakorlattal rendelkezzék, és kívánatos, hogy műszaki tudományok doktora fokozata legyen.

A Híradás- és Műszeripari Technológia Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra alternatíve az alábbi tématerületeken

a) A kinevezendő egyetemi docensnek nagy jártassággal kell rendelkeznie a vékonyrétegek fizikája és az alkalmazott vákuumtechnika területén, lehetőleg hosszabb ipari, illetőleg kutatóintézeti gyakorlattal. Feladata az e tárgykörbe tartozó oktatási anyag felújítása, illetve új tárgy(ak) anyagának összeállítása, előadása, jegyzetek megírása. Segítse a Tanszék vezetését a korszerű műszaki fizika eredményeinek az oktatásba és kutatásba való beépítésében.

Kívánatos, hogy a pályázó kandidátusi fokozattal rendelkezzék.

b) A kinevezendő egyetemi docens feladata a modern elektronikus berendezések konstrukciójával és technológiájával kapcsolatos tantárgy(ak) anyagának kidolgozása, oktatásának megszervezése; előadások tartása és jegyzetek írása, illetve az e témakörben dolgozó többi oktató oktatási és tudományos tevékenységének összefoglalása. Feltétel, hogy a modern fizika alapos ismeretén kívül rendelkezzék elektronikus berendezések konstrukciójában és technológiájában szerzett ipari és kutatóintézeti gyakorlattal.

Kívánatos, hogy a jelölt kandidátusi fokozattal rendelkezzék.

KÖZLEKEDÉSMÉRNÖKI KARON:

A Gépjárművek Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata lesz a Gépjármű mechanika és a Gépjárműszerkezetek méretezésével foglalkozó tantárgyak anyagának előadása és továbbfejlesztése, a gyakorlatok irányítása és az ebbe a témakörbe tartozó kutató munkák irányítása.

Az állás elnyeréséhez több éves egyetemi oktatói és tudományos kutatói gyakorlat, valamint kandidátusi fokozat szükséges.

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI TANSZÉKEKEN:

A Filozófia Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata előadások és csoportos foglalkozások tartása, a filozófia alaptanfolyam anyagából a Gépészmérnöki Kar nappali tagozatán speciál kollégiumok tartása, az esti és levelező oktatás tartalmi irányítása és szervezése, részvétel a Tanszék kutató munkájában, különös tekintettel a „Tudományos-technikai forradalom filozófiai kérdései" témakörre.

A pályázónak filozófiai tudományos fokozattal, több éves egyetemi oktatási gyakorlattal, nyelvismerettel és tudományos publikációval kell rendelkeznie.

A Tudományos Szocializmus Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a Tudományos szocializmus című tantárgyból előadások tartása, szemináriumok vezetése, a Tanszék tudományos munkájában való részvétel, ennek keretében a „Szocialista világrendszer" kutatócsoport munkájának irányítása és szervezése.

A pályázónak egyetemi oklevéllel, több éves oktatási gyakorlattal, a tudományos munkában megfelelő jártassággal és publikációval kell rendelkeznie.

A Pedagógia Tanszéken 1 egyetemi tanári állásra

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a Pszichológia című tantárgyból előadások tartása, laboratóriumi gyakorlatok kidolgozása, a tanszéki pszichológiai kutatócsoport munkájának irányítása, illetőleg magasszínvonalú tudományos tevékenység folytatása.

A pályázónak a pszichológia terén szerzett tudományos fokozattal, kutatási eredményekkel és több éves felsőoktatási oktatói gyakorlattal kell rendelkeznie.

A Pedagógia Tanszéken 1 egyetemi docensi állásra

A kinevezendő docens feladata a neveléslélektan oktatásának ellátása, laboratóriumi gyakorlatok irányítása, illetőleg a Didaktika című tantárgy oktatása és a műszaki tárgyak oktatásának módszertanával kapcsolatos kutatómunka szervezése, koordinálása. Feladata továbbá pedagógiai és pszichológiai tudományos tevékenység folytatása, különös tekintettel az audio-vizuális oktatási eszközök és a programozott oktatás metodikájának fejlesztésére a műszaki pedagógiában.

A pályázónak pszichológiai vagy pedagógiai tudományos fokozattal és a tárgyakhoz tartozó kutatási eredményekkel, a módszertani kutatás szervezésében megfelelő jártassággal és több éves felsőoktatási oktatói gyakorlattal kell rendelkeznie.

Az Ipari Üzemgazdaságtan Tanszéken 1 egyetemi tanári állásra

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a Szervezési és vezetési ismeretek és az Ipari üzemgazdaságtan című tantárgy előadása, gyakorlatok irányítása, ezek anyagainak fejlesztése, továbbá a Tanszék egy munkacsoportjának tudományos és oktatási irányítása.

A pályázónak lehetőleg a tudományok doktora fokozattal és az említett tudományterületek oktatásában jelentős tapasztalattal, gépipari szervezési gyakorlattal kell rendelkeznie.

Dr. Perényi Imre s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen egyetemi oktatói állásra

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kar Állattenyésztéstani Tanszékén betöltésre kerülő egy fő egyetemi docensi állásra.

Az Állattenyésztési Tanszékre kinevezendő docens feladata a Tanszéken folyó takarmányozástan című tárgy oktatásában való részvétel, előadások tartása, gyakorlatok vezetése, az e tárggyal kapcsolatos tudományos kutató munkában való részvétel.

Könyvtára

A pályázat elnyeréséhez mezőgazdasági mérnöki oklevél és legalább 8—10 éves szakmai gyakorlat szükséges, emellett felsőoktatási oktatói tevékenységgel kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését,
2. eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,
3. oktató-nevelő és tudományos munkájának ismertetését,
4. a pályázó oktató-nevelő és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot 2 példányban
2. az egyetemi végzettséget igazoló eredeti oklevelet vagy annak hiteles másolatát
3. három hónapnál nem régibb keletű Hatósági Erkölcsi Bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar Dékánjához kell eljuttatni. Címe: Mosonmagyaróvár, Vár 2.

Mosonmagyaróvár, 1970. október 26.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 900 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI. Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI. 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.
Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

70.70903 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György